

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

026000213354

A

Luc 73, 3

L V C I A N I

SAMOSATENSIS

O P E R A

GRAECE LATINE

CVM NOTIS SELECTIS

T O M V S I I I

C V R A V I T

IO. PETR. SCHMIDIUS

MITAVIAE

APVD IACOBVM FRIDER. HINZIUM

M D C C L X X V I I .

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
119232

ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

ΚΑΙ ΤΑ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑ

ΤΟΜΟΣ ΙΙΙ

ΕΚΔΟΣΗ

ΙΩ. ΠΕΤΡ. ΣΧΜΙΔΙΔΗΣ

ΜΙΤΑΛΙΑ

ΚΑΙ ΙΑΚΩΒΟΥ ΕΡΩΤΗΡΗΤΩΝ

Μ. Δ. Κ. Α. Π.

Περὶ τῶν ἐπὶ μισθῷ συνόντων.

Καὶ τί σοι πρῶτον, ὦ Φιλότης, ἢ τί ὕστατον, Φασί, καταλέξω τέτων, ἃ πάσχειν ἢ ποιεῖν ἀνάγκη τὰς ἐπὶ μισθῷ συνόντας, καὶ ταῖς τῶν εὐδαιμόνων τέτων Φιλίαις ἐξεταζομένης, εἰ χρὴ Φιλίαν τὴν τοικύτην αὐτῶν δελεΐαν ἐπνομάζειν; οἶδα γὰρ πολλὰ, καὶ σχεδὸν τὰ πλεῖστα τῶν συμβαινόντων αὐτοῖς, ἐκ αὐτῶς, μὲν Δία, τῶν τοιούτων πειραθεῖς. ἐ γὰρ ἐν ἀνάγκῃ μοι ἢ πείρα ἐγεγένητο, μηδὲ, ὦ θεοὶ, γένοιτο, ἀλλὰ πολλοὶ τῶν ἐς τὸν βίον τῶτον ἐμπεπτωκότων, ἐξή-

De mercede conductis potentium familiaribus.

Et quid primum tibi, amice, aut quid ultimum, aiunt, enarrem illorum, quae pati vel facere coguntur familiares illi, quique censerī se in amicitias beatorum istorum volunt, modo amicitiam nominare fas sit hanc illorum seruitutem. Noui enim multa, et fere pleraque eorum, quae usu illis veniunt, non ego profecto eiusmodi aliquid expertus: (neque enim necessarium mihi experimentum fuit, neque unquam, Dii boni, fiat) sed multi eorum, qui in hanc vitam inci-

Λ derant,

ἔξηγέρευσον πρὸς με 1)· οἱ μὲν ἔτι ἐν τῷ κακῷ
 ἔντες, ἀποδυρόμενοι ἵπποσα καὶ ἵπποια ἔπασχον·
 οἱ δ', ὥσπερ ἐκ δεσμωτηρίων τινὸς ἀποδράντες
 ἐκ ἀηδῶς μνημονεύοιτες, ὧν ἐπεπόνθεσαν. ἀλλὰ
 γὰρ ἠὲ φραίνοντο, ἀναλογιζόμενοι, οἷων ἀπηλλά-
 γησαν· ἀξιοπιστότεροι δὲ ἦσαν ἔτοι δια πάσης
 ὡς εἰπεῖν, τῆς τελετῆς διεξεληλυθότες, καὶ
 πάντα ἐξ ἀρχῆς ἐς τέλος ἐποπτεύσαντες. οὐ
 παρεέργως ἔν, ἔδ' ἀμελῶς ἐπὶ κρον αὐτῶν, κα-
 θά-

derant, apud me enunciarunt; alii in malo ad-
 huc constituti, cum deflerent, quam multa et qua-
 lia paterentur; alii vero, qui ex illo quasi carce-
 re effugerant, quae perpelli essent non sine iu-
 cunditate memorantes. Sane enim laetabantur,
 quoties rationes ponerent, quae effugissent. Fide
 autem digniores hi erant, qui tota, ut ita loquar,
 mysteria exsequuti, ab initio ad finem omnia in-
 spexissent. Non obiter itaque, nec incuriose au-
 diebam

- I. Ἐξηγέρ. πρὸς με] Ex Grammaticorum pla-
 citis scribendum foret πρὸς μέ. Illi enim
 encliticam accentum retinere iubent post
 praepositionem. Nolui tamen mutare, quia
 non solum Edd. consentiunt; sed et apud
 alios centies sic scribitur, (fors. male) Con-
 structio autem verborum ἀγορεύω, λέγω,
 Φημι et simil. cum praepos. πρὸς loco dati-
 ui, est frequentissima. -Reitz.

Θάπερ ναυαγίαν τινά, καὶ σωτηρίαν αὐτῶν πα-
 ράλογον διηγεμένων, οἰκείεισιν οἱ πρὸς τοῖς ἱεροῖς
 ἐξυρημένοι 2) τὰς κεφαλὰς, σὺν ἅμα πολλοὶ τὰς
 τρικυμίας, καὶ ζάλας, καὶ ἀκρωτήρια, καὶ ἐκβο-
 λὰς, καὶ ἰσῶν κλάσεις, καὶ πηδαλίων ἀποκαυ-
 λίσσεις διεξίοντες· ἐπὶ πᾶσι δέ, τὴς Διοσκῆρους
 ἐπιφανομένης· (οἰκείει γὰρ τῆς τοιαύτης τρα-
 γωδίας οὗτοί γε,) ἢ τίν' ἄλλον ἐκ μηχανῆς
 θεῖν ἐπὶ τῷ κερχισίῳ καθεζόμενον, ἢ πρὸς τοῖς
 πηδαλίοις ἐσῶτα, καὶ πρὸς τινὰ ἡϊόντα μαλακὴν
 ἀπευθύνοντα τὴν ναῦν, εἰ προσεγεχθεῖσσι ἐμελ-
 λεν αὐτὴ μὲν ἔρεμα καὶ κατὰ σχολὴν διαλυθῆ-
 σεσθαι, αὐτοὶ δ' ἀσφαλῶς ἀποβήσεσθαι, χά-
 ριτι

dicbam illos velut naufragium quoddam et inspe-
 ratam ex illo salutem enarrantes; quales sunt,
 quos ad templa videmus, raris capitibus multi si-
 mul decumanos fluctus, et procellas, et pro-
 montoria, et iacturas, et malos fractos, et gu-
 bernacule reuulsa persequentes: super omnia ve-
 ro vt Dioscuro praesentes illuxerint, (hi enim
 tragoediae huius velut domestici sunt) aut alius
 aliquis ex machina Deus in carchesio sederit, aut
 adstiterit gubernaculo, atque ad molle litus na-
 vem direxerit, in quod delata ipsa quidem paul-
 latim et otiose solueretur, ipsi vero gratia et be-
 nigni-

- A 2
2. Ἐξυρημένοι] Naufragis radi solebat caput.
 vt non modo ex hoc loco patet, sed etiam
 ex *Dial. de Senect.* c. 86. *Bor.*

ριτι καὶ εὐμενεΐα τῆ θεῶ. ἐκεῖνοι μὲν ἔν τὰ πολλὰ ταῦτα πρὸς τὴν παραυτίκα χρεΐαν ἐπιτραγωδῶσιν, ὡς παρὰ πλείονων λαμβάνοιεν, ἔδυσυχεῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ θεοφιλεῖς τινες εἶναι δοκῶντες.

. Οἱ δὲ, τῶς ἐν ταῖς οἰκίαις χειμῶνας, καὶ τὰς τρικυμίας 3), καὶ, νῆ Δία, πεντακυμίας τε, καὶ δεκακυμίας, εἰ οἶόν τε εἰπεῖν, διηγέμενοι, καὶ ὡς τὸ πρῶτον εἰσέπλευσαν, γαληνῶ ὑποφαινομένῃ τῆ πελάγῃς, καὶ ὅσα πράγματα παρὰ τὸν πλῆν ὅλον

nignitate numinis salui discederent. Et illi quidem multa id genus, prout ipsis tum usus est, tragice declamant, vt a pluribus accipiant nimirum, si non calamitosi solum, sed Diis etiam cari esse videantur.

2. At hi tempestates domesticas, fluctusque triplices, aut hercle quintuplices, vel decemplices adeo, si fas sit ita dicere, *enarrant*; et vt primum oram solucrunt, tranquillo ad speciem mari, et quos deinde labores per totam nauigationem susti-

3. Τρικυμίας] Vix assequi licet interpretatione Latina hunc locum. Τρικυμία, quasi tu *triplicem fluctum* dicas, Graecis iam maximus est, et quem Latini *decumanum* dicant: hunc igitur lepide auget auctor. Sed ea minorem vim habent conuersa Latine: nisi forte a *decumano* ad *vicefimanum*, *tricesimanumque* velis adscendere. Gesner.

ἔλον ὑπέμειναν, ἢ διψῶντες, ἢ ναυτιῶντες, ἢ ὑπεραντλήμενοι τῆ ἄλμυ· καὶ τέλος, ὡς πρὸς πέτραν τινὰ ὕφαλον, ἢ σκόπελον ἀπόκρημνοι, περιρρήξαντες τὸ δύσηνον σκαφίδιον, ἄθλιοι κακῆς ἐξσηήξαντο, γυμνοί, καὶ πάντων ἐνδεεῖς τῶν ἀναγκαίων. ἐν δὴ τέτοις, καὶ τῆ τέτων διηγήσει, ἐδόκην μοι τὰ πολλὰ ἔτσι ὑπ' αἰσχύνης ἐπιπικρύτεσθαι, καὶ ἐκόντες εἶναι ἐπιλανθάνεσθαι αὐτῶν· ἀλλ' ἐγωγε καὶ κεῖνα, καὶ τιν' ἄλλα ἐκ τῶν λόγων ξυντιθεῖς· εὐρίσκω προσόντα παῖς τοιαύταις ξυνσίσαις, ἃ ἐκ ὀκνήσω σοι πάντα, ὦ καλὲ Τιμόκλεις, διεξελθεῖν. δοκῶ γάρ μοι ἐκ πολλῶ ἤδη κατανενοημέναι σε τέτω τῶ βίῳ ἐπιβλεῦοντα.

Καὶ

sustinuerint, vel siti, vel nausea, vel abundante ultra exhaurientium vires aqua salsa: et denique, vt ad coecum aliquem scopulum, aut praeruptam rupem, fracta infelici scapha, miseri aegre enatauerint, nudi et rerum omnium necessariorum indigentes. Inter haec sane, et in harum rerum enarratione, videbantur mihi multa pudore quodam tegere, ac velle eorum obliuisci. At ego et illa, et quaedam alia ex sermonibus illorum *coniectura quadam* componens, inuenio adesse eiusmodi familiaritatibus, quae non grauabor tibi omnia, mi bone Timocles, enarrare: quippe diu est, cum intellexisse mihi videor, huius te vitae ineundae consilium agitare.

Καὶ πρῶτόν γε, ἐπήνικα περὶ τῶν τοιούτων ὁ λόγος ἐνέπεσεν, εἶτα ἐπήνεσέ τις τῶν παρόντων τὴν τοιαύτην μισθοφορὰν, τρισευδαίμονα ζῆναι, λέγων, οἷς μετὰ τῆς τῆς Φιλίας ἔχειν τῆς ἀρίστας Ῥωμαίων, καὶ δειπνεῖν δειπνὰ πολυτελεῖα, καὶ ἀσύμβολα, καὶ οἰκεῖν ἐν καλῷ, καὶ ἀποδημεῖν μετὰ πάσης ῥασιώνης, καὶ ἡδονῆς· ἐπὶ λευκῆ ζεύγας εἰ τύχοι ἐξυπτιάζοντας· προσέτι καὶ μισθὸν τῆς Φιλίας, καὶ ὧν εὖ πάσχεισι τέτων λαμβάνειν ἐκ ὀλίγον, ἐστὶν· ἀτεχνῶς γὰρ ἄσπορα καὶ ἀνήροτα τοῖς τοιούτοις τὰ πάντα φύεσθαι. ὅπῃτε ἔν ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἤκρες, ἐώρων ὅπως ἐκεχῆνεις πρὸς αὐτὰ, καὶ πάνυ σφόδρα πρὸς

3. Et primum quidem, si quando sermo incideret de talibus, ac deinde laudaret praesentium aliquis vitam illam mercenariam, ter eos beatos praedicans, quibus cum eo, quod amicos haberent Romanorum nobilissimos, et coenarent nihil ipsi conferentes coenas sumtuosissimas, et pulchre habitarent, et peregrinarentur commodissime iucundissimeque; resupini, si res ita ferret, in curru equis albis iuncto; mercedem insuper amicitiae, et perceptarum, quas dixi, commoditatum, non exiguam capere contigisset; hos enim plane esse, quibus nec ferentibus, neque coeulentibus nascerentur omnia: quoties igitur haec et his similia audires, videbam te hiare ad illa, et

πρὸς τὸ δόλιον ἀνυπεπταμένον παρῆλθε τὸ σό-
μα. ὡς ἐν τῷ γε ἡμέτερον εἰσῶθις ποτὲ ἀναί-
τιον ἦ, μηδ' ἔχουσι λέγειν ὡς ὀριώτερός σε τήλω-
ν ἔτο μὲν τῆς καρίδος 4) ἀγλαῶν καταπίον-
τα, οὐκ ἐπεκρίμεθα, εἴθε πρὶν ἐμπεσεῖν τῷ
λαίμῳ περιεσπάζαμεν, οὐδὲ προεδηλώσαμεν,
ἀλλὰ περιμείναντες ἐξελκόμενον 5), καὶ ἐμ-
πεπηγότες, ἤδη συρόμενον, καὶ πρὸς ἀνάγκην
ἀγόμενον ὄρῃ· ὅτ' ἔδεν ὄφελος, ἐσώτες ἐπε-
δαίψα-

et patens ad escam os praehere. Vt igitur ego in
posterum culpa sim vacuus, neque dicere possis;
nos, licet videremus te talem cum Carica hamum
glutire, manum tibi non iniicisse, neque prius,
quam immergeretur gutturi, retraxisse, neque
ante indicasse adeo, sed expectasse, dum vide-
remus, te introtracto et fixo firmiter iam trahi et
necessitate duci, et iam, cum nihil tibi ea res
prosit,

A 4

4. Καρίδος] Squillam τὴν καρίδα hic etiam
venerunt. Sed cum Carica ficus, quae nec-
ris eadem Eustathio, sub finem Piscatoris
huic rei adhibita sit; dum de Squilla, ne-
scio an praedae nata? constet certius, fi-
cum interim hamo addidi. Gesner.

5. Ἐξελκόμενον] Recte adscripsit pater ἐσέλ-
κόμενον. L Gron. Et hoc Gesn. vult, recte;
sed suspectam lectionem seruo, quia con-
stans. Reitz.

δάκρυομεν, ὅπως μὴ ταῦτα λέγῃς ποτὲ πάνυ
 εὐλογα, ἢν λέγηται, καὶ ἄφυκτα ἡμῖν, ὡς οὐκ
 ἀδικῆμεν μὴ προμηνύσαντες, ἄκασον ἐξ ἀρχῆς
 ἀπάντων. καὶ τὸ δίκτυόν γε αὐτὸ, καὶ τῶν κῦρ-
 των τὸ ἀδιέξοδον ἔκτοσθεν ἐπὶ σχολῆς, ἀλλὰ
 μὴ ἔνδοθεν ἐκ τῆς μυχῆ προεπισκόπησον· καὶ τῆ
 ἀγκίστρα δὲ τὸ ἀγκύλον, καὶ τὴν ἐς τὸ ἔμπαλιον
 τῆ σκόλοπος ἀναστροφὴν, καὶ τῆς τριαίνης τὰς
 ἀκμάς εἰς τὰς χεῖρας λαβῶν, καὶ πρὸς τὴν γνά-
 θον πεφυσημένην ἀποπειρώμενος, ἢν μὴ πάνυ
 ὀξέα, μηδ' ἄφυκτα, μηδ' ἀνιαρὰ ἐν τοῖς τραύ-
 μασι φαίνηται βιαίως σπῶντα, καὶ ἀμάχως ἀν-
 τιλαμβανόμενα, ἡμᾶς μὲν ἐν τοῖς δειλοῖς, καὶ
 διὰ τῆτο πεινώσιν, ἀνάγραφε· σαυτὸν δὲ πα-
 ρακα-

profit, stantes illacrimari; ne, inquam, talia di-
 cas aliquando, rationabilia omnino, si dicantur,
 et ad quae causam dicere non possimus, quin
 videamur iniurii in te illo silentio nostro fuisse:
 audi nunc a principio omnia, et rete ipsum; et
 passam ut exitum non habeat, otiose extra illam
 constitutus, non intus ex recessu, ante confide-
 ra; et hami aduncitatem, ipsumque flexum retro
 aculeum, et tridentis acumina, in manus sumens,
 et ad inflatam buccam tentans, nisi acuta omnino,
 nisi inevitabilia, nisi ipso vulnere molestissima intel-
 ligas, trahentia violente, et inuicte contra vrgen-
 tia; nos quidem in meticulosis, et ob id ipsum
 esurientibus adscribe. Ipse vero animo confirma-
 to

ρακαλέσας φαρρέϊν, ἐπιχειρεῖ τῇ ἄγρᾳ, εἰ θέ-
λεις, καθάπερ ὁ Λάρος, ὄλον περιχανῶν τὸ δέ-
λεαρ:

Ῥηθήσεται δὲ ὁ πᾶς λόγος, τὸ μὲν ὄλον ἴσως
διὰ σέ, πλὴν ἄλλ' ἔγε περὶ τῶν φιλοσοφέν-
των ὑμῶν μόνων, ἔδ' ὅποσοι σπεδαιοτέραν τὴν
προαίρεσιν προείλοντο ἐν τῷ βίῳ, ἀλλὰ καὶ περὶ
γρῆματιζῶν, καὶ ῥητόρων, καὶ μυσικῶν, καὶ ὄλων
τῶν ἐπὶ παιδείᾳ συνεῖναι καὶ μισθοφορεῖν ἀξιζμέ-
νων. κοινῶν δὲ ὡς ἐπίπαν ὄντων, καὶ ὁμοίων
τῶν ξυμβαινόντων ἅπασι, δῆλον ὡς ἐκ ἐξαιρέ-
τα μὲν, αἰσχίῳ δὲ τὰ αὐτὰ ἔντα γίγνεται τοῖς
φιλοσοφῆσιν, εἰ τῶν ὁμοίων τοῖς ἄλλοις ἀξιοῖν-
το,

to venatum aggredere, si volueris, et Lari mo-
re totam escam hiātu complectere.

4. Habebitur autem omnis oratio in vniuersum
quidem tua forte causa: verum non de vobis so-
lum philosophantibus, aut his, qui serium et
grauē vitae genus amplexi sunt: sed de Gramma-
ticis etiam, et Rhetoribus, et Musicis, omni-
busque adeo, qui doctrinae causa familiares esse,
et eius rei mercedem ferre, e sua dignitate pu-
tant. Cum enim communia vt plurimum sint,
et similia, quae vsu veniunt omnibus; manife-
stum est, non eximia quidem esse ista, sed eo
turpiora, quatenus eadem eueniunt Philosophis,
si ipsi eadem quae aliis sibi conuenire putant; et

το, καὶ μηδὲν αὐτὰς σεμνότερον οἱ μισθοδοτοὶ ἀγοίεν. ὅ, τι δ' ἂν ἔν ὁ λόγος αὐτὸς ἐπιὼν ἐξευρίσκη, τέτρα τὴν αἰτίαν μάλιστ μὲν οἱ ποιῶντες αὐτοὶ, ἔπειτα δὲ οἱ ὑπομένοντες αὐτὰ, δίκαιοι ἔχειν· ἐγὼ δὲ ἀναίτιος, εἰ μὴ ἀληθείας καὶ παρρησίας ἐπιτίμιόν τί ἐσι. τὰς μέντοι τῶν ἄλλων πλήθους, οἷον γυμναστὰς τινὰς, ἢ κόλακας ἰδιώτας, καὶ μικρὰς τὰς γνώμας, καὶ ταπεινὰς αὐτόθεν ἀνθρώπων, ἔτε ἀποτρέπειν ἄξιον τῶν τοιαύτων συνησιῶν, ἔδὲ γὰρ ἂν πεισθεῖεν· ἔτε μὴν αἰτιῶσθαι καλῶς ἔχει, μὴ ἀπολειπομένους τῶν μισθοδοτῶν, εἰ καὶ πάνυ πολλὰ ὑβρίζονται ὑπ' αὐτῶν· ἐπιτιγῆδαι γὰρ, καὶ ἐκ ἀνάξιοι τῆς τοιαύ-

illi conductores nulla parte honestius ipsos tractent. Quidquid autem progressus orationis huius deprehenderit, eorum causam maxime quidem ipsi, qui faciunt, deinde vero etiam qui ea patiuntur, sustinent merito: ego vero innocens, nisi veritatis et libertatis poena est. Ac reliquam quidem turbam, ut exercitales quosdam, aut adulatōres idiotas, paruo animo et humiles suo ingenio homunciones, neque operae pretium est ab eiusmodi familiaritatibus deterrere, neque enim obsequantur: quin ne reprehensione quidem valde digni sunt, si non discedant a suis conductoribus quantacumque ab illis contumelia adfecti: idonei enim, nec indigni sunt ea consuetudine:

τοιαύτης διατριβῆς. ἄλλως τε ἔδὲ σχοίεν ἄν τι ἄλλο, πρὸς ὃ, τι χρὴ ἀποκλίναντας αὐτὰς, παρέχειν αὐτὰς ἐνεργὰς· ἀλλ' ἦν τις αὐτῶν ἀφέλῃ τῆτο, ἄτεχνοι αὐτίκα, καὶ ἄργοι, καὶ περιττοί εἰσιν. ἔδὲν ἔν ἔτ' αὐτοὶ δεινὸν πάσχοιεν ἄν, ἔτ' ἐκεῖνοι ὑβρίζαι δοκοῖεν, ἐς τὴν ἀμίδα Φασὶν ἐνερῶντες· ἐπὶ γὰρ τοι τὴν ὑβριν ταύτην ἐξ ἀρχῆς παρέρχοντα ἐς τὰς οἰκίας· καὶ ἡ τέχνη φέρειν καὶ ἀνέχεσθαι τὰ γιγνόμενα. περὶ δὲ ὧν προεῖπον τῶν πεπαιδευμένων, ἄξιον ἀγανακτεῖν, καὶ πειρᾶσθαι ὡς ἐνὶ μάλιζα μετὰγειν αὐτὰς, καὶ πρὸς ἐλευθερίαν ἀφαιρεῖσθαι.

Δοκῶ δέ μοι καλῶς ἄν ποιῆσαι, εἰ τὰς αἰτίας, ἀφ' ὧν ἐπὶ τὸν τοιῶτον βίον ἀφικνεῖνται
 ΤΙΝΕΣ,

dine: et alioquin neque habeant ad quod animum appellentes, operosos se demonstrént; sed si quis hoc illis auferat, ilicet inertes sunt, otiosi, superflui. Neque igitur indigna his accidere, neque illos alteros contumeliosos esse putauerim, si in matulam, quod aiunt, immingant: huius enim contumelie causa a principio domos isti intrant, haec professio istorum est, ferre quae fiunt et perpeti. Horum vero, quos dixi, eruditōrum hominum causa indignari aequum est, et tentare quantum eius potest fieri, reducere possint et erepti *dominis suis* ad libertatem reuocari.

5. Videor autem commode facturus, si perpensis antea causis, quibus ad hoc vitae genus induci
 qui-

τινες, προσεξέτας, δείξαιμι, ἔ πανυ βιαίους, ἔδ' ἀνγκαιίας. ἔτω γὰρ ἂν αὐτοῖς ἡ ἀπολογία προαναίροῖτο, καὶ ἡ πρώτη ὑπόθεσις τῆς ἐθελοδελείας. οἱ μὲν δὴ πολλοὶ, τὴν πενίαν, καὶ τὴν τῶν ἀνγκαιῶν χρεῖαν προθέμενοι, ἰκανὸν τῆτο προάλυμμα οἶοντα, προβεβλήσθαι τῆς πρὸς τὸν βίον τῆτον αὐτομολίας· καὶ ἀποχρῆν αὐτοῖς νομίζουσιν, εἰ λέγοιεν, ὡς ξυγγνώμης ἀξίον ποιῶσι, τὸ χαλεπώτατον τῶν ἐν τῷ βίῳ, τὴν πενίαν διαφυγεῖν ζητῶντες· εἶτα ὁ Θεόγνις προχειρος, καὶ πολὺ τὸ,

Πᾶς γὰρ ἀνὴρ πενίῃ δεδμημένος,
 [ἔτ' ἔτι εἰπεῖν, ἔθ' ἔρξαι δύναται, γλῶσσα δέ
 οἱ δέδετα,] καὶ ὅσα ἄλλα δείγματα ὑπὲρ τῆς
 πενίας

quidam se patiuntur, ostendam, non valide urgentes esse, neque necessarias. Ita enim praecidatur illis caussa, quam possint dicere, et primum voluntariae seruitutis argumentum. Plerique igitur paupertatem, et necessariorum rerum indigentiam caussati, illud putant idoneum velum praetendisse sui ad hanc vitam transfugii: ac sufficere sibi putant, si dixerint, venia se dignum facere, qui difficillimam rerum in vita omnium, paupertatem, effugere studeant. Tum Theognis in promptu est, et frequens illud:

*Quisquis enim dira vir paupertate subactus:
 Et quaecumque terriculamenta de paupertate ignauif-*

πενίας οἱ ἀγεινέσονται τῶν ποιητῶν ἐξαινήχασιν. ἐγὼ δ' εἰ μὲν ἐώρων αὐτὰς Φυγὴν τινα ὡς ἀληθῶς τῆς πενίας εὐρισκαμένους ἐκ τῶν τοιχῶν ξυγσιῶν, ἢ ἂν ὑπὲρ τῆς ἀγαν ἐλευθερίας ἐμικρολογέμην πρὸς αὐτὰς. ἐπεὶ δὲ (ὡς ὁ καλὸς πρὸ ῥήτωρ ἔφη) τοῖς τῶν νοσούντων σιτίσις ἐσικέτα λαμβάνουσι, τίς ἐτι μηχανὴ μὴ ἔχει καὶ πρὸς τᾶτο κακῶς βεβληῦσθαι δοκεῖν αὐτὰς, αἰεὶ μείζους ὁμοίας αὐτοῖς τῆς ὑποθέσεως τοῦ βίαι; πενία γὰρ εἰς αἰεὶ, καὶ τὸ λαμβάνειν ἀναγκαῖον, καὶ ἀπόθετον ἔδεν, ἔδὲ περιττὸν ἐς Φυλακὴν, ἀλλὰ τὸ δοθῆναι, καὶν δοθῆ, καὶν ἀθρόως ληφθῆ, πᾶν ἀκριβῶς, καὶ τῆς χρείας ἐνδεῶς
κατα-

gnauissimi quique poetarum extulere. Ego vero si quidem viderem illos fugam aliquam paupertatis reuera talibus in conuictibus inuenisse, minutam cum illis de nimia libertate disputationem non occiperem. Quandoquidem vero, vt praeclarus alicubi orator ait, cibis aegrotorum similia accipiunt; quomodo efficient, vt non et hac parte male sibi consuluisse videantur, eodem illis vitae tenore semper manente? Paupertas enim semper illos comitatur, accipere semper necesse habent, nihil est quod reponant, aut tanquam superfluum in praesentia custodiant; sed quidquid datur, quantumuis detur, quantumuis crebro accipitur, ad assem omne et in praesentem
neces-

κατανυχλίσκεται. καλῶς δὲ εἶχε, μὴ τριαύτας
 τινὰς ἀφορμὰς ἐπινοεῖν, αἶ τὴν πενίαν τηρῆσαι,
 παραβοηθῆσαι μόνον αὐτῇ, ἀλλ' αἶ τέλεον ἐξαι-
 ρήσασσι· καὶ ὑπὲρ γε τῶ τοιᾶντα, καὶ ἐς βαθυκή-
 τεα πόντον ἴσως ῥίπτειν ἔδει, ὦ Θεόγνι, καὶ
 πετρῶν, ὡς Φῆς, κατ' ἠλιβάτων. εἰ δέ τις
 ἀεὶ πένης, καὶ ἐνδεῆς, καὶ ἐπόμισθος ὢν, σιᾶ-
 ται πενίαν αὐτῷ τῆτι διαπεφευγένας, ἐκ οἶδα
 πῶς ὁ τοιᾶντος ἐκ ἂν δόξειεν ἑαυτὸν ἐξαπατᾶν.

* Ἄλλοι δὲ πενίαν μὲν αὐτὴν ἐκ ἂν φοβηθῆναι,
 ἐδὲ καταπλαγῆναί φασιν, εἰ ἐδύναιτο τοῖς ἄλ-
 λοις ὁμοίως πονῶντες, ἐμπορίζειν τὰ ἀλφίτα,
 τῶν δὲ (πεπονημέναι γὰρ αὐτοῖς τὰ σώματα, ἢ
 ὑπὸ

necessitatem impenditur. At praestiterat, eas ex-
 cogitasse rationes, non quae seruant paupertatem,
 modice modo subleuatam interim, sed quae
 tollant penitus. Et huius quidem rei causa in
 pontum forte cetis horribilem proiicere se, Theo-
 gni, fas fuerit, rupe vel aëria, quod ais, se da-
 re praecipitem. Si quis vero semper inops, in-
 digus, et mercenarius cum sit, ea ipsa re pau-
 pertatem se putat effugisse: nescio, qui talis non
 ipse sibi videatur imponere?

6. Alii rursus paupertatem ipsam a se metui
 negant, neque abhorreere se aiunt, si possint eo-
 dem quo alii modo laborantes victum parare. Iam
 vero affecto sibi vel senectute vel morbis corpore,
 ad

ὑπὸ γήρωσ, ἢ ὑπὸ νόσων) ἐπὶ τήνδε ῥάσιν ἔσαν
 τὴν μισθοφορὰν, ἀπλητηκένοια. Φέρ' ἔν ἴδωμεν,
 εἰ ἀληθῆ λέγασι, καὶ εἰ ἐκ τῆ ῥάσιν περιγίγνε-
 ται αὐταῖς τὰ δίδόμενα, μὴ πολλὰ, μηδὲ πλείω
 τῶν ἄλλων πονῶσιν. εὐχῆ γὰρ ἂν εἰκότα εἶη
 ταῦτά γε, μὴ πονήσαντα, μηδὲ καμίντα, ἔτοι-
 μον ἀργύριον λαβεῖν. τὸ δέ ἐσι καὶ ῥηθῆναι κατ'
 ἀξίαν, ἀδύνατον· τοσαῦτα πονῶσι καὶ κάμνω-
 σιν ἐν ταῖς συνασίαις, ὥστε πλείονος ἐνταῦθα
 καὶ ἐπὶ τῆτο μάλισα τῆς ὑγείας δεῖσθαι, μυ-
 ρίων ὄντων ὁσημέραι τῶν ἐπιτριβόντων τὸ σῶ-
 μα, καὶ πρὸς ἐσχάτην ἀπόγνωσιν καταπονέν-
 των. λέξομεν δ' αὐτὰ ἐν τῷ προσήκοντι και-
 ρῷ· ἐπειδὴν καὶ τὰς ἄλλας αὐτῶν δυσχερείας
 διεξίω-

ad hanc se facillimam mercenariac vitae rationem
 delatos. Age igitur videamus, vtrum vera prac-
 dicent, et an ex facili adeo redeant illis ea, quae
 dantur, non multum, non plus quam alii labo-
 rantibus. Voto enim sane simile fuerit, sine la-
 bore aliquem, sine molestia, praesentem pecu-
 niam accipere. Sed quam contra omnia se habeant,
 neque dici, prout res postulat, potest: tot labo-
 res sustinendi, tot molestiae in illis familiarita-
 tibus, vt firniore hic vel ad hoc ipsum valetudi-
 ne opus sit, cum sexcenta sint, quae corpus at-
 terant quotidie, et ad vltimam desperationem fa-
 tigent. Dicemus autem suo illa tempore, cum
 etiam reliquas istorum molestias enarrabimus. In
 praes-

διεξίωμεν. τὸ δὲ νῦν εἶναι, ἱκανὸν ἦν ὑπόδειξαι, ὡς ἔδ' οἱ διὰ ταύτην λέγοντες αὐτὰς ἀποδίδουσαν τὴν πρόφασιν, ἀληθεύοιεν ἂν.

Λοιπὸν δὲ καὶ ἀληθέστατον μὲν, ἤκιστα δὲ πρὸς αὐτῶν λεγόμενον, ἡδονῆς ἕνεκα καὶ τῶν πολλῶν καὶ ἀφρόων ἐλπίδων, ἐσπηδῶν αὐτὰς εἰς τὰς οἰκίας, καταπληθέντας μὲν τὸ πλῆθος τῷ χρυσῷ, καὶ τῷ ἀργύρῳ, εὐδαιμονίσαντας δὲ ἐπὶ τοῖς δείπνοις, καὶ τῇ ἄλλῃ τρέφῃ· ἐλπίσαντας δ' ὅσον αὐτίκα χανδρὴν ἔδενος ἐπισομίζοντες πείσθαι τῷ χρυσῷ· ταῦτα ὑπάγει αὐτὰς, καὶ δόλος ἀντ' ἐλευθέρων τίθησιν, ἔχῃ τῶν ἀναγκαίων χρεία, ἦν ἔφασκον, ἀλλ' ἢ τῶν ἐκ ἀναγκαίων ἐπιθυμία, καὶ ὁ τῶν πολλῶν καὶ πλουτελῶν ἐκείνων

ζή-

praesentia satis fuit ostendisse, neque eos verum dicere, qui hac de causa se ipsos vendidisse praedicant.

7. Relinquitur, id quod verissimum est, minime vero omnium ab illis dicitur, voluptatis causa illos et multas propter spes easque luculentas, in domos alienas insilire, attonitos multitudine auri atque argenti, felicitatem ponentes in coenis et deliciis aliis, sperantes quantum tauri statim plenis faucibus, nemine obturante, deoraturi sint. Haec abducunt illos, et ex liberis seruos faciunt: non indigentia rerum necessarium, quam dicebant modo, sed non necessarium cupiditas, et multarum illarum aequae pretii magni

ζῆλος. τοιγαρῆν ὡσπερ δυσέρωτας αὐτὰς καὶ
κακοδαίμονας ἐρασὰς ἔντεχνοὶ τινὲς, καὶ τρίβω-
νες ἐρώμενοι παραλαβόντες, ὑπεροπτικῶς περιέ-
πασιν, ὅπως αἰεὶ ἐρασθήσονται αὐτῶν θεραπεύον-
τες, ἀπολαῦσαι δὲ τῶν παιδικῶν, ἀλλ' ἔδὲ μέ-
χρι Φιλήματος ἄκρῃ μεταδιδόντες· ἴσασι γὰρ
ἐν τῷ τυχεῖν τὴν διάλυσιν τῆ ἔρωτος γενησομέ-
νην· ταύτην ἔν ἀποκλείσει, καὶ ζηλοτύπως φυ-
λάττει· τὰ δ' ἄλλα, ἐπ' ἐλπίδος αἰεὶ τὸν ἐρα-
σὴν ἔχσει· δεδίασι γὰρ, μὴ αὐτὸν ἢ ἀπόγνωσις
ἀπαγάγη τῆς ἄγαν ἐπιθυμίας, καὶ ἀνέρχσος αὐ-
τοῖς γένηται· προσμειδιῶσιν ἔν, καὶ ὑπισχνῶν-
ται, καὶ αἰεὶ ποιήσσει, καὶ χαριῶνται, καὶ ἐπι-
μελήσονται πολυτελῶς. εἴτ' ἔλαθον ἀμΦωγη-
ράσαν-

magni rerum affectatio. Itaque istos, tanquam
inuenustos et infelices amatores cum nacti sunt,
astuti et veteratores amasii superbe tractant, at-
que in tantum inodo colunt, uti semper ab iis
amentur, frui autem amoribus suis ne ad oscu-
lum quidem extimum permittunt, qui norint in
fructu ipso solutionem amoris inesse. Hanc igitur
excludunt, et summo cauent studio. caete-
rum spe semper amatorem sustentant: quippe me-
tuunt, ne desperatio illum a nimia cupiditate
abducat, atque ita amare ipsos desinat. Arrident
igitur, et pollicentur, et semper facturi sunt, et
praebituri, et rationem habituri pretiosorum
munerum: inter haec ambobus non sentientibus

Luc. Op. T. III.

B

anni

ράσαντες, ἔξωροι γενόμενοι, καὶ ἔτος τῷ ἐράν, καὶ κεῖνος τῷ μεταδιδόναι. πέπρακται δ' ἐν αὐτοῖς ἔδεν ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ πέρα τῆς ἐλπίδος.

Τὸ μὲν δὴ δι' ἡδονῆς ἐπιθυμίαν ἀπαιταύπομένειν, ἔ πάνυ ἴσως ὑπίτιον, ἀλλὰ συγγνώμη, εἴ τις ἡδονῇ χαίρει, καὶ ταύτην ἐξ ἅπαντος θεραπεύει, ὅπως μεθόξει αὐτῆς. καίτοι αἰσχυρὸν ἴσως, καὶ ἀνδραπεδῶδες, ἀποδόσθαι διὰ τὴν ἑαυτὸν. πολὺ γὰρ ἰδίῳν ἢ ἐκ τῆς ἐλευθερίας ἡδονῆ. ὅμως δ' ἐν ἐχέτω τινὰ β) συγγνώμην

anni obrepunt, vt iam intempēstium sit, amare alterum, alterum praeberc. Tota itaque vita nihil iis praeter spem actum est.

8. Ac propter cupiditatem voluptatis sustinere omnia, non omnino forte reprehendendum fuerit: sed venia indulgenda, si quis voluptate gaudeat, et vndique illam persequatur, vt particeps illius fiat: quamquam illud tamen forte turpe ac seruire, ipsum se propter eum vendere; multo enim maior ea, quae ex libertate contingit, voluptas est: verumtamen veniam aliquam habeat, ea si potiat.

6. Ἐχέτω τινὰ συγγνώμην] Etsi paullo difficilior videtur vulgata, quam si cum Cl. Gesii. legeris αὐτῆς, tamen commodus est sensus vulgatae, cum ἐχέτω τινὰ συγγνώμην αὐτοῖς significet: *Habeo, siue des tamen aliquam iis veniam, εἰ ἐπιτύχοιτο, si contigerit, nempe id, quod cupiunt.* Adeoque neque

μην αὐτοῖς, εἰ ἐπιτυγχάνοιτο. τὸ δὲ δι' ἡδονῆς ἐλπίδα μόνον πολλὰς ἀηδίας ὑπομένειν, γελοῖον οἶμαι, καὶ ἀνόητον· καὶ ταῦθ' ὀρῶντας, ὡς οἱ μὲν πόννοι σαφεῖς; καὶ πρόδηλοι, καὶ ἀναγκαῖοι. τὸ δ' ἐλπίζόμενον ἐκείνο, ὃ, τί δὴ ποτέ ἐστι τὸ ἡδὺ, ἕτε ἐγένετό πᾶ τὸσάτῃ χρέ-

νᾶ·

tiatur. At enim propter solam spem voluptatis insuavia ita multa sustinere, ridiculum et amens esse arbitror, idque cum videant, labores quidem manifestos esse, et apertos, et necessarios: speratum autem illud, quidquid demum sit suave, neque contigisse unquam tanto tempore, neque

B 2

adco,

que cum *Soulio* opus erit ἐπιτύχοιτο legere, nec quaerere, quo αὐτοῖς referatur; nam ad eos homines pertinet, qui voluptatem sectantur, de quibus ante dixit; et pergit etiam in plurali personae; mox ὀρῶντας dicens. Nec refert, quod eiusmodi pluralis non expresse praecedat ante αὐτοῖς, sed τις tantum; nam singularis bis ter reperita oratio tanto facilius pluralem feret, quanto illud praecedens τις est magis generale, et quasi collectivum. Immo et dativus personae huic phrasi est accommodatior, vid. supra *Piscar.* c. 26. Εἶχε γὰρ ἂν τινὰ συγγνώμην αὐτῷ τὸ πρᾶγμα, εἰ ἀμυνόμενος — ἔδρασε. Itaque et hic τὸ πρᾶγμα poteris intelligere, et exponere: haec res illis veniam tribuat etc. Keitz.

νη· προσέτι δέ, ἐδέ γενήσεσθαι ἔοικεν, εἴ τις
 ἐκ τῆς ἀληθείας λογίζοιτο. οἱ μὲν γὰρ τῷ Ὀδυσ-
 σέως ἑταῖροι, γλυκύν τινα τὸν λωτὸν ἐσθίοντες,
 ἡμέλει τῶν ἄλλων, καὶ πρὸς τὸ παρὲν ἡδύ, τῶν
 καλῶς ἐχόντων κατεφρόνεν· ὥστε ἔπ᾿ ἀντὶ ἅ-
 λογοσ αὐτῶν ἡ λήθη τῷ καλῷ, πρὸς τὸ ἡδύ ἐκει-
 νο τῆς ψυχῆς διατριβέσης. τὸ δὲ λιμῶ ζυνόν-
 τα παρεσιῶτα ἄλλω τῷ λωτῷ ἐμφορεμένω, μη-
 δὲν μεταδιδόντι, ὑπ' ἐλπίδος μόνης, τῷ καὶ 7)
 αὐτὸν παραγεύσασθαι ποτε δεδόςθαι, τῶν κα-
 λῶς καὶ ὀρθῶς ἐχόντων ἐπιλελησμένον, Ἡρά-
 κλεισ

adeo, si quis recte rationem putet, ut contingat,
 futurum videri. Ac socii quidem Vlyssis, dulci
 illo Loto gustato, neglexerunt reliqua, et prae
 eo, quod in praesentia suaue videretur, honesta
 et pulchra neglexerunt, et non omnino absurda
 esset illorum obliuio honesti, animo in suauitate
 illa occupato. Verum esse aliquem, qui famis
 ipse sodalis adstet alii Loto se ingurgitanti, neque
 impertienti quidquam, hac sola spe ductus, fore
 ut sibi etiam aliquando degustandus detur: atque
 interim bona et recta obliuiscatur: illud mer-
 cules

7. Τῷ καὶ] Legendum τῷ καὶ αὐτῷ — δί-
 δοσθαι, si aliquid dixisse velimus Lucia-
 num. Gesner.

κλέεις, ὡς καταγέλασον, καὶ πληγῶν τινῶν Ὀμηρικῶν ὡς ἀληθῶς δεόμενον.

Τὰ μὲν ταῖνυν πρὸς τὰς ξυνεσίας αὐτὰς ἄγοντα, καὶ ἀφ' ὧν αὐτὰς φέροντες ἐπιτρέπουσι τοῖς πλεσίοις χρῆσθαι πρὸς ὃ, τι ἂν ἐθέλωσι, ταῦτά ἐσιν, ἢ ὅτι ἐγγύτατα τέτων. πλὴν εἰ μὴ κἀκείνων τις μεμνήσθαι ἀξιώσει, τῶν καὶ μόνῃ τῇ δόξῃ ἐπαιρομένων, τῆ ξυνεΐναι εὐπατρίδαις τε καὶ εὐπαρύφοις ἀνδράσιν. εἰσὶ γὰρ οἱ καὶ τῆτο περίβλεπτον καὶ ὑπὲρ τὰς πολλὰς νομίζουσιν, ὡς ἔγωγε τὰ μὲν ἴδιον, ἔδὲ βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ αὐτὸ μόνον συνεΐναι, καὶ συνῶν ὀρεῖσθαι, μηδὲν χρῆσθαι ἀπολαύων τῆς ξυνεσίας, δεξαίμην ἂν.

Τοιαύ.

cules risu dignum, et Homericis plagis vere indignus.

9. Quae igitur ad conuictus istos agunt, et propter quae diuitibus se praebent, ut ipsis pro arbitrio abutantur, haec sunt, aut his fere proxima: nisi forte illorum etiam mentionem iniecit aliquis velit, qui gloria sola efferuntur versandi cum generosis viris et praetextatis. Sunt enim qui hoc etiam illustre quiddam et vulgo superius putant, cum equidem, quod ad me priuatim attinet, ne velim quidem nec cum magno Rege esse, et in conuictu eo conspici, si hoc per se solum sit, neque aliud quidquam boni ex illa consuetudine ad me redeat.

Τοιαύτης δὲ αὐτοῖς τῆς ὑποθέσεως ἕσης, Φε-
 ρε ἤδη πρὸς ἡμᾶς αὐτὴς ἐπισκοπήσωμεν, οἷα
 μὲν πρὸ τῆς εἰσδεχθῆναι καὶ τυχεῖν ὑπομένουσιν,
 οἷα δ' ἐν αὐτῷ ἤδη ὄντες πάσχουσιν· ἐπὶ πᾶσι
 δὲ, ἥτις αὐτοῖς ἡ καταστροφὴ τῆς δραμάτος
 γίνεται. ἔ γάρ δὴ ἐκεῖνό γε εἰπεῖν ἔστιν, ὡς εἰ
 καὶ ἰσχυρὰ ταῦτα, εὐληπτα γὰρ, καὶ ἔ πολλῶν
 δεήσει τῶν πόνων, ἀλλὰ θελήσωμ' εἰ μόνον. εἰτά
 σοι πέπρακται τὸ πᾶν εὐμαρῶς. ἀλλὰ πολλῆς
 μὲν τῆς διαδρομῆς, συνεχῆς δὲ τῆς θυραυλίας,
 ἕωθεν τε ἐξανιστάμενον, περιμένειν ὠθέμενον,
 καὶ ἀποκλειόμενον, καὶ ἀναίσχυντον ἐνίοτε, καὶ
 ὀχληρὸν δοκῶντα ὑπὸ θυρωρῶν κακῶς συρίζοντι,
 καὶ

IO. Hoc igitur cum *rationis suae* argumentum
 et quasi fundamentum habeant, age iam inter
 nos videamus primo, quae sustineant, priusquam
 admittantur et votorum fiant compotes; quae de-
 inde, cum ibi sunt, illis eueniant; post omnia
 vero, quae ipsis conuersio fiat fabulae. Neque
 enim hoc dicere licet, vilia quidem ista esse, sed
 ob id ipsum facilia ad adipiscendum, neque multo
 labore opus habere; sed modo opus esse, vt velis
 dein reliqua facile perfecta omnia. Quin multo
 discursu *opus est*, et multis ad ianuam excubiis.
 Mane surgendum, expectandum deinde est, ac
 durandum, si impellaris interea et excludaris,
 et impudens non numquam molestusque videaris,
 sub imperio quasi ianitoris Syrum male sermo-
 nem

καὶ ὀνομακλήτορι Λιβυκῷ ταπτόμενον, καὶ μισθὸν τελῶντα τῆς μνήμης τῷ ὀνόματος· καὶ μὴν καὶ ἐσθῆτος ὑπὲρ τὴν ὑπάρχουσαν δύναμιν ἐπιμεληθῆναι χρὴ, πρὸς τὸ τῷ θεραπευομένῳ ἀξίωμα, καὶ χρώματα αἰρεῖσθαι, οἷς ἂν ἐκεῖνος ἤδηται, ὡς μὴ ἀπάδης, μηδὲ προσκρῆς βλέπόμενος· καὶ φιλοπόνως ἐπεσθαι, μᾶλλον δὲ ἡγεῖσθαι, ὑπὸ τῶν σικετῶν προωθούμενον, καὶ ὡσπερ τινὰ πομπὴν ἀναπληρῶντα. ὁ δὲ ἐδὲ προσβλέπει πολλῶν ἐξῆς ἡμερῶν.

Ἦν δέ ποτε καὶ τὰ ἄριστα πράξις, καὶ ἴδῃ σε, καὶ προσκαλέσας εἰρητῆ τι, ὧν ἂν τύχη, τότε δὴ τότε πολὺς μὲν ὀιδρῶς, ἀθρόος δὲ ὀϊλιγγος,

nem admiscantis, aut nomenclatoris Libyci constitutus, quibus mercedem solvas etiam oportet, quod nomen tuum meminere. Quin etiam vestium curam maiorem quam pro facultatibus suscipere oportet, ad dignitatem nempe eius, quem colas, et colores eligere, quibus ille delectetur, ne discrepes ab illo, neque offendas, si forte te videat; tum studiose illum assuetari, vel praecedere potius impulsus a servis, et quamdam quasi pompam implere. Ille vero multis deinceps diebus neque adspicit te.

II. Si vero aliquando felicissimus sis, et videat te, et ad se vocatum rogauerit fortuitorum quiddam: tum sane sudor multus, et crebra vertigo,

γος, καὶ τρόμος ἄκαιρος, καὶ γέλως τῶν πα-
 ρόντων ἐπὶ τῇ ἀπορίᾳ· καὶ πολλάκις ἀποκρίνα-
 σθαι δέον τις ἦν ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀχαιῶν, ὅτι
 χίλιαι νῆες ἦσαν, αὐτοῖς λέγεις. τῆτο οἱ μὲν
 χρηστοὶ αἰδῶ ἐκάλεσαν· οἱ δὲ τολμηροὶ δειλίαν·
 οἱ δὲ κακοήθεις ἀπαιδευσίαν. σὺ δ' ἔν ἐπι-
 σφαλεσάτης πειραθεῖς τῆς πρώτης Φίλοφροσύ-
 νης, ἀπῆλθες καταδικάσας σεαυτῆ πολλὴν τὴν
 ἀπόγνωσιν. ἐπειδὴν δὲ πολλὰς μὲν αὐπνυς νύ-
 κτας ἰαύσης, ἡματα δ' αἱματοέοντα διαγάγης,
 ἃ, μὰ Δία, τῆς Ἑλένης ἕνεκα, εἰδὲ τῶν Πριά-
 μω Περγάμων, ἀλλὰ τῶν ἐλπίζομένων πέντε
 ὀβολῶν, τύχης δὲ καὶ τραγικῆ τινος θεῶ συνι-
 ζάντος, ἐξέτασις τῆντεῦθεν, εἰ οἶσθα τὰ μα-
 θήμα-

tigo, et tremor intempestiuus, et risus praesen-
 tium de aestu tuo: et saepe cum respondendum
 sit, quis Achiuorum rex fuerit? respondes, mille
 illis naues fuisse. Hoc boni quidem viri pudor-
 em appellant, audaces vero timiditatem, et ma-
 ligni inscitiam, tu vero primam tibi humanita-
 tem periculosissimam expertus, discedis tuam
 ipse damnans meticulosam diffidentiam. Cum
 vero multae tibi inde noctes sine munere somni,
 sanguineique dies transierunt, non Helenae sane
 causa, aut Pergamorum Priami, sed quinque
 quos speras obolorum, et iam Tragicus tibi deus
 aliquis obuenerit, qui te commendet; examen
 inde instituitur, an literas noueris? Ac diuiti
 quidem

θήματα· καὶ τῷ μὲν πλεσίῳ ἢ διατριβῇ οὐκ ἀηδῆς, ἐπαινεμένῳ, καὶ εὐδαιμονιζομένῳ· σοὶ δὲ, ὁ ὑπὲρ τῆς ψυχῆς ἀγὼν, καὶ ὑπὲρ ἅπαντος τῶ βίᾳ τότε προκείσθαι δοκεῖ· ὑπείσχεσθαι γὰρ εἰκότως τὸ μὴδ' ὑπ' ἄλλῃ ἂν καταδεχθῆναι, πρὸς τῶ προτέρῃ ἀποβληθέντα, καὶ δόξαντα εἶναι ἀδόκιμον· ἀνάγκη τοίνυν ἐς μύρια διαίρεσθῆναι τότε, τοῖς μὲν ἀντεξισταζομένοις φθονῶντα (τίθει γὰρ καὶ ἄλλῃς εἶναι τῶν αὐτῶν ἀντιποικιμένους) αὐτὸν δὲ πάντα ἐνδεῶς εἰρηκέναι νομίζοντα, φοβέμενον δὲ καὶ ἐλπίζοντα, καὶ πρὸς τὸ ἐκεῖνῃ πρόσωπον ἀτενίζοντα. καὶ εἰ μὲν ἐκφαυλίζοι τι τῶν λεγομένων, ἀπολλύμε-

quidem illa non insuavis exercitatio, qui laudetur per hanc occasionem, et felicitatis nomine praedicetur; tibi vero certamen de ipsa anima, et vita uniuersa videtur esse propositum. Nec immerito enim subit, nec ab alio receptum te iri, reiectus a priore aliquo, et reprobatus si fueris. Necessse igitur est in sexcentas tuas partes animum distrahi, qui inuideas his, qui tecum simul examinantur, (pone enim alios esse eadem quae tu appetentes) te ipsum vero tenuiter nimis dixisse omnia arbitreris: porro metuas et speres, et ipsius in vultu oculos desigas, ita ut si ipse respucere quid eorum quae dicis videatur, perisse

λύμενον· εἰ δὲ μειδιῶν ἀκούει, γεγηθότα καὶ
εὐελπιν καθιστάμενον.

Εἰκὸς δὲ πολλὰς εἶναι τὰς ἐναντία σοι Φρο-
νῆντας, καὶ ἄλλας ἀπὲρ σὲ τιθεμένους ὧν ἕκα-
στος ὡσπερ ἐκ λόγου τοξέων, λέληθεν. εἴτ' ἐν-
νόησον ἄνδρα ἐν βαθεῖ πώγωνι καὶ πολιᾷ τῆκό-
μη, ἐξεταζόμενον, εἴ τι οἶδεν ὠφέλιμον, καὶ τοῖς
μὲν δοκῶντα εἰδέσθαι, τοῖς δὲ μή· μέσος ἐν το-
σῶτω χρόνῳ, καὶ πολυπραγμανεῖται σὲ ἅπας ὁ
παρεληλυθὼς βίος· καὶ μὲν τις ἢ πολίτης ὑπὸ
Φθόνης, ἢ γείτων ἐκ τινος εὐτελεῶς αἰτίας πρὸς-
κεκρηκῶς, ἀνακρινόμενος εἶπῃ μοιχὸν, ἢ παιδε-
ραστήν, τῶτ' ἐκείνο, ἐκ τῶν Διὸς δέλτων ὁ μάρ-
τυς·

te putes, si vero cum subrisu audiat, gaudeas et
bona cum spe adites.

12. Est autem vero simile, multos esse, qui ob-
trectent tibi, et alios tibi opponant, quorum
vnusquisque velut ex insidiis occulte iaculetur.
Iam cogita virum proluxa cum barba et canis ca-
pillis explorari, si quid norit vtile; et aliis qui-
dem videri nosse, aliis non item. Tum tempus
intercedit, quo scrupulose inquiritur vita tua o-
mnis superior: et si quis vel tuus civis inuidia,
aut vicinus leui quadam de causa tibi offensus,
interrogatus de te aut moechum dixerit, aut
puerorum amore infamem, ilicet, is putatur ex
Iouis ipsius tabulis datus testis: sin ad vnum o-
mnes

τυς· ἂν δὲ πάντες ἅμα ἐξῆς ἐπαινῶσιν, ὑπο-
 πτοι, καὶ ἀμφίβολοι, καὶ δεδεκασμένοι. χρῆ-
 τείνουν πολλὰ εὐτυχῆσαι, καὶ μηδὲν ὅλως ἐναν-
 τιωθῆναι. μόνως γὰρ ἂν ἔτω κρατήσεται. εἶεν,
 καὶ δὴ εὐτύχηταί σοι πάντα τῆς εὐχῆς μειζό-
 νως· αὐτός τε γὰρ ἐπήνεσε τὰς λόγους, καὶ τῶν
 Φίλων οἱ ἐντιμότεροι, καὶ οἷς μάλιστα πισεύει
 τὰ τοιαῦτα, ἔκ ἀπέρρευαν· ἔτι δὲ καὶ ἡ γυνὴ
 βέλεται, ἔκ ἀντιλέγει ἐς ἔτε ἐπίτροπος, ἔτε
 ὁ οἰκονόμος· ἔδέ τις ἐμέμφατό σε τὸν βίον,
 ἀλλὰ πάντα ἴλω, καὶ πανταχόθεν αἴσια τὰ
 ἱερά.

Κεκράτηκας ἔν, ὦ μακάριε, καὶ ἔξεψαι τὰ
 Ὀλύμπια, μᾶλλον δὲ, Βαβυλῶνα εἰληφας, ἢ
 τήν

mnes ordine te laudent, suspecti habentur, et
 ambigui, et corrupti. Oportet igitur multa te
 felicitate vti, et nusquam omnino oppugnari:
 hac sola enim ratione vicceris. Esto. Feliciter tibi
 omnia a minori quadam fortuna euenerunt: et
 ipse enim tuam laudauit orationem, et amico-
 rum honoratissimi, et quibus maxime credit de
 talibus, ipsum non auerterunt: porro idem vult
 vxor, neque procurator contradicit, nec dispen-
 sator: neque vitam tuam quisquam reprehendit,
 sed placata omnia, et litatum vndique.

13. Vicisti igitur, beate, coronatus es Olym-
 piis, vel potius, Babylonem cepisti, aut Sar-
 dium

τὴν Σάρδεων ἀκρόπολιν καθήρηκας, καὶ ἔξεις
 τὸ τῆς Ἀμαλθείας κέρασ, καὶ ἀμέλεις ὀρνίθων
 γάλα. δεῖ δὲ σοι ἀντὶ τῶν τοσούτων πόνων μέ-
 γιστῃ ἡλικίᾳ γενέσθαι τὰγαθὰ, ἵνα μὴ Φύλλιος
 μόνον ὁ σέφανος ᾖ, καὶ τὸν τε μισθὸν ἐκ εὐκα-
 ταφρήνητον ὀρισθῆναι, καὶ τῆτον ἐν καιρῷ τῆς
 χρείας ἀπραγμῶνως ἀποδίδοσθαι, καὶ τὴν ἄλ-
 λην τιμὴν ὑπὲρ τὰς πολλὰς ὑπάρχειν· πόνων δὲ
 ἐκείνων, καὶ πηλῆ, καὶ δρόμων, καὶ ἀγρυπνιῶν,
 ἀναπεπαῦσθαι· καὶ τῆτο δὴ τὸ τῆς εὐχῆς, ἀ-
 ποτείναντα τῷ πόδε καθεύδειν, μόνᾳ ἐκεῖνα
 πράττοντα, ὧν ἕνεκα τὴν ἀρχὴν παρελήφθης,
 καὶ ὧν ἔμμισθος εἶ. ἐχρῆν μὲν ἔτως, ὦ Τιμό-
 κλεις, καὶ εἰδέν ἂν ἦν μέγα κακὸν, ὑποκύψαντα
 φέρειν

dium arcem expugnasti: et Amaltheae cornu ha-
 bebis, et gallinarum lac mulgebis. Oportet enim
 pro tantis tibi laboribus mirum quanta bona
 contingere, ne foliacea modo corona sit; merce-
 dem oportet constitui minime contemnendam,
 eamque, quo tempore opus est, sine difficultate
 solui, aliumque etiam supra vulgus honorem
 tibi haberi; et quietem iam contingere laborum
 illorum, et luti, et cursuum, et vigiliarum;
 et illud, quod in votis fuerat, ut porrectis pedibus
 dormire liceat, ac sola ea agere, quorum causa
 adsumtus initio fuisti, et quorum nomine capis
 mercedem. Sic quidem oportebat, Timocles,
 nec magnum sic malum foret, submissa ceruice
 iugum

Φέρειν τὸν ζυγὸν ἐλαφρὸν τε καὶ εὐφορον, καὶ τὸ μέγιστον, ἐπίχρυσον ὄντα, ἀλλὰ πολλῶν μάλ-
λον δὲ τῶ πάντος δεῖ. μυρία γάρ ἐστιν ἀφόρη-
τα ἐλευθέρῳ ἀνδρὶ ἐν αὐταῖς ἤδη ταῖς συνουσιαῖς
γιγνόμενα. σκέψαι δ' αὐτὸς ἐξῆς ἀκέρων, εἴ τις
ἂν αὐτὰ ὑπομείναι δύναίτο, παιδεία καὶ ἐπ' ἐ-
λάχισον ὀμιληκῶς.

"Ἀρξομαι δ' ἀπὸ τῶ πρώτῃ δεῖπνε, ἣν δοκῆ,
ὅ·σε εἰκὸς δειπνήσειν τὰ προτέλεια τῆς μελλέ-
σης ξυνοσίας, εὐθύς ἔν πρόσσεισι παραγγέλων
τις ἤκειν ἐπὶ τὸ δεῖπνον, ἔκ ἀνομίλητος οἰκέτης,
ἔν· χρὴ πρότερον ἴλεων ποιήσασθαι, παραβύ-
σαντα ἐς τὴν χειρᾶ, ὡς μὴ ἀδέξιος εἶναι δοκῆς,
τῶλάχισον πέντε δραχμάς· ὁ δὲ ἀκκισάμε-
νος

iugum ferre leue et commodum, et quod maxi-
mum est, inauratum. Sed multum abest, immo
omnia. Sexcenta enim sunt intolerabilia libero
homini, quae in ipso iam conuiuio fiunt. Con-
sidera autem ipse, dum deinceps audies, vtrum
ferre ea possit, si cui vel ad breuissimum tempus
consuetudo cum eruditione fuerit.

14. Incipiam autem a prima coena, si ita vi-
detur, quam te coenaturum probabile est, adi-
tialem quasi futurae consuetudinis. Statim igi-
tur accedit, qui ad coenam te vocet, non inhu-
manus seruulus, quem placare prius oportet, in
manum demissis, ne rusticus esse videaris, quin-
que minimum drachmis. Ille vero per simula-
tionem

νος 8), καὶ ἀπαγε, παρὰ σὲ δὲ ἐγώ; καὶ Ἡράκλεις,
μὴ γένοιτο ἐπειπῶν, τέλος ἐπείσθη· καὶ ἀπει-
σί σοι πλατὺ ἐγγυανῶν· σὺ δ' ἐσθῆτα καθαρὰν
προχειρισάμενος, καὶ σεαυτὸν ὡς κοσμιώτατα
σχηματίσας, λασάμενος ἤκεις, δεδιώς, μὴ πρὸ
τῶν ἄλλων ἀΦίκοιο. ἀπειροκαλον γὰρ, ὡσπερ
καὶ τὸ ὕστατον ἤκειν, Φορτικόν· αὐτὸ ἔν τηρή-
σας τὸ μέσον τῆς καιρῆς, εἰσελήλυθας· καί σε πᾶ-
νυ ἐντίμως ἐδέξαντο· καὶ παραλαβάν τις, κα-
τέκλινε μικρὸν ὑπὲρ τοῦ πλεσίχ, μετὰ δύο πε-
σχεδὸν τῶν παλαιῶν Φίλων.

Σὺ

tionem recusans initio, et, apage, inquiring, a
tene ego? et, me Hercules non fiet, subiiciens,
denique persuaderi sibi patitur, et albis te denti-
bus ridens abit. Tu vero pura veste depromta,
et quam ornatissime compositus lotusque venis,
metuens, ne ante alios adsis: parum elegantis enim
hoc fuerit, vt superbum, venire ultimum. Ipso
igitur medio obseruato tempore, ingressus es, et
cum honoris te significatione exceperunt, teque
prehensum aliquis accumbere iussit paullum supra
diuitem, post duos circiter amicorum veterum.

15. Tu

8. Ἀκκισάμενος] De iis vsurpatur, qui cum
indignatione ea renuere videntur, quae
cupiunt maxime. du Soul.

Σὺ δ' ὡσπερ τῷ Διὸς τὸν οἶκον παρελθὼν,
 πάντα τεθαύμακας, καὶ ἐφ' ἑκάστῳ τῶν πρατ-
 τομένων μετέωρος εἶ. ξένα γὰρ σοι καὶ ἄγνω-
 στα πάντα· καὶ ἢ τε οἰκετεία εἰς σὲ ἀποβλέπει,
 καὶ τῶν παρόντων ἕκαστος ὃ, τι πράξεις ἐπιτη-
 ρῆσιν· ἐδ' αὐτῷ δὲ ἀμελὲς τῷ πλυσίῳ τῆτο,
 ἀλλὰ καὶ προεῖπέ τισι τῶν οἰκετῶν ἐπισκοπεῖν,
 ὅπως ἐς τὰς παῖδας, ἢ ἐς τὴν γυναῖκα, εἰ πολ-
 λάκις ἐκ περιωπῆς ἀποβλέψεις. οἱ μὲν γὰρ τῶν
 συνδειπνῶν ἀκόλαθοι ὀρῶντες ἐκπεπληγμένοι,
 ἐς τὴν ἀπειρίαν τῶν δρωμένων ἀποσκώπτεσι,
 τεκμήριον ποιῶμενοι τῷ μὴ παρ' ἄλλω πρότερον
 σε δεδειπνηκένα, τὸ καινὸν εἰναι σοι καὶ τὸ χει-
 ρόμακτρον τιθέμενοι. ὡσπερ ἔν εἰκὸς, ἰδίειν τῷ
 ἀνάγκη

15. Tu vero tamquam Iouis domum ingressus
 admiraris omnia, et ad unumquodque eorum,
 quae fiunt, suspensus aestuas: peregrina enim tibi
 et incognita omnia, porro hinc familia in te inten-
 dit oculos, hinc conuiuarum quisque, quid agas,
 obseruant. Nec ipse diues non hoc curat, sed
 praecepit etiam seruorum quibusdam, ut atten-
 dant, quomodo erga pueros et vxorem te geras,
 vtrum saepe circumlatis oculis eos adspicias. Ac
 conuiuarum quidem serui attonitum te videntes,
 inscitiam eorum, quae facis, rident, signumque
 etiam ex illo capiunt, te numquam apud alium
 prius coenasse, quod nouum tibi insolensque sit
 mantile adpositum. Vt igitur facile est ad con-

ἀνάγκη ὑπὲρ ἀπορίας, καὶ μήτε διψῶντα πιεῖν αἰτεῖν τολμᾶν, μὴ δόξης οἰνόφλυξ τις εἶναι, μήτε τῶν ὄψων παρκατεθέντων ποικίλων πρὸς τινὰ τάξιν ἐσκευασμένων, εἰδέναί ἐφ' ὅ, τι πρῶτον ἢ δεύτερον τὴν χεῖρα ἐνέγκῃς. ὑποβλέπειν ἔν ἐς τὸν πλησίον δεήσει, καὶ κείνον ζηλῶν καὶ μαιθάνειν τῷ δείπνῃ τὴν ἀκολαθίαν.

Τὰ δ' ἄλλα ποικίλος εἶ, καὶ θορύβῃ πλέως τὴν ψυχὴν, πρὸς ἕκαστα τῶν πραττομένων ἐκπεπληγμένος. καὶ ἄρτι μὲν εὐδαιμονίζεις τὸν πλάσιον τῷ χρυσῷ, καὶ τῷ ἐλέφαντος, καὶ τῆς τοσαύτης τρυφῆς· ἄρτι δὲ οἰκτεῖρεις σεαυτὸν, ὡς τὸ μηδὲν ὄν, εἶτα ζῆν ὑπολαμβάνεις. ἐνίστε δὲ καὶ κείνο εἰσέρχεταιί σε, ὡς ζηλωτὸν τινὰ
βιώ-

iiciendum, sudare te prae aestu necesse est, nec audere, cum sitis, poscere poculum, ne vinosus videare; neque fructibus adpositis variis, ordine quodam structis, scire, ad quid primo aut postea manum porrigas. Furtim igitur respicere ad vicinum oportebit, et illum imitari, et ab illo discere coenae ordinem.

16. Caeterum varius es, et tumultu animi plenus, perturbatus ad singula, quae fiunt: et nunc quidem beatum praedicas diuitem auri causa et eboris, et tantarum deliciarum: iam vero te miserabere, qui cum nihil sis ad hunc comparatus diuitem, vivere tamen te arbitraris: non numquam vero illud quoque in mentem tibi veniet, quam

Βιώσῃ τὸν βίον, ἅπασιν-ἐκεῖνοις ἐντρυφῆσων,
καὶ μεθέξων αὐτῶν ἐξ ἰσοτιμίας. οἷε γὰρ εἰσ-
αεὶ Διονύσια ἐορτάσειν, καὶ πρὸς καὶ μεράκια
ώρατα διακονέμενα, καὶ ἡρέμα προσμειδιῶντα,
γλαφυρωτέραν ὑπογράφει σοι τὴν μέλαρσαν
διατριβὴν ὥστε συνεχῶς τὸ Ὀμηρικὸν ἐκεῖνο
Φθέγγεσθαι·

Οὐ νέμεσις Τρῶας καὶ εὐκνήμιδας Ἀχαιῶς
Πολλὰ πονεῖν καὶ ὑπομένειν ὑπὲρ τῆς τοσαύτης
εὐδαιμονίας. Φιλοτησίαι τὸ ἐπὶ τέτῳ, καὶ
σχύφον εὐμεγέθη τινὰ αἰτήσας, πρῆπιέ σοι τῷ
διδασκάλῳ, ἢ ὃ, τι δὴ ποτε προσειπὼν· σὺ δὲ
λαβὼν, ὃ, τι μὲν τι σε καὶ αὐτὸν ὑπειπεῖν ἔ-
δει,

quam inuidendam victurus sis vitam, qui ad de-
licias vsque omnibus illis vsurus, et aequo iure
particeps illorum futurus sis. Putabis nimirum
semper te acturum Dionysia. Ac forte etiam ado-
lescentuli formosi ministrantes, et leuiter adri-
dentes, venustiozem tibi futuram viuendi condi-
tionem pingunt, vti semper Homericum illud di-
cas:

Non pigeat Troasque ocreati et cruris Achivos

Multa pati et facere tantae felicitatis gratia. Hinc
amicitiae libabitur, et magnum quoddam pocu-
lum poscens propinat tibi Magistro, vel quocum-
que demum nomine te appellans: tu vero capiens
poculum, quid tibi respondendum sit ignoras

Luc. Op. T. III.

C

praes

δει, ἠτιήσας ὑπ' ἀπειρίας, καὶ ἀγρηκίας δο-
ξῆν ὠφελῆς.

Ἐπιφύσεις δ' ἐν ἀπὸ τῆς περὶ πύσεως ἐκείτης
πελλεῖς τῶν παλαιῶν Φίλων γείνηται, καὶ
πρότερον ἐπὶ τῇ κατωκλίσει ἑλωπύσας τινὰς αὐ-
τῶν· ὅτι τῆμερον τῶν, πρὸ κείτης ἀνδρῶν πο-
λυστῆ, δαλείων ἠτιήκτων. εὐδὺς ἐν καὶ τρι-
ῆτις τις περὶ σὲ λόγος ἐν αὐτοῖς. τῆτο τῶν
πρὸς τοῖς ἄλλοις δεινοῖς εἰπέτο, καὶ τῶν ἀρ-
τι ἐτελακλυθῶτων ἐς τῆς οἰκίας, ὅσυντες εἶται.
καὶ μόντις τοῖς Ἑλλῶσι τῆτοις αἰέωται ἡ Ρω-
μαίων πύσις. καίτοι εἴ ἐσπ, ἐφ' ὅτω περτι-
μῶνται τῶν, εἰρημάτια ὄσυντα λέγοντες, οἰοῦ-
ται τι παμμέγεδες ὠφελῆν; ἄλλος δέ, εἰ γὰρ
εἶδες,

prae imperitia, et ruficitatis opinionem praes-
bes.

17. Igitur invidiam ab illa propinatione vete-
ram amicorum plurimum subiisti, et iam prius in
ipso accubitu offendisti quosdam illorum, quod
novus hospes praefatus es viris, qui multo iam
annorum servitutem exhausere. Statim igitur
tales inter ipsos habentur de te sermones. Hoc
scilicet nobis ad reliqua mala ceterat, ut etiam
post eos, qui modo ingressi domum sunt, habes-
mur: et solis huius Graeculis Romanorum urbs
patet. Quid vero est, quo ante nos censentur?
num sermunculis quibusdam miseris proferendis,
maximam se putant utilitatem adferre? Alius ve-

ro,

εἶδες, ὅσα μὲν ἔπιει, ὅπως δὲ τὰ παρατεθέντα
 συλλαβῶν κατέφαγεν; ἀπειρὸς καλὸς ἄνθρωπος,
 καὶ λιμῆ πλέως· εἰ δ' ἔναρ λευκῆ ποτε ἄρτου
 ἐμφορηθεῖς, ἔτε γε Νομαδικῆ, ἢ Φασιανῆ ὄρ-
 νιθος, ὧν μόλις τὰ ὄσῃ ἡμῖν καταλέλοιπε. τρί-
 τος ἄλλος, ὧ μάταιοι, Φησί, πέντε εἰδ' ὄλων
 ἡμερῶν ὄψεσθε αὐτὸν, εἰταῦθά περ ἐν ἡμῖν τὰ
 ὅμοια περνωμένοιον. νῦν μὲν γὰρ ὡσπερ τὰ και-
 νὰ τῶν ὑποδήματων ἐν τιμῇ τινὶ καὶ ἐπιμελείᾳ
 ἐσίν· ἐπειδὴν δὲ πατηθῆ πολλὰκις, καὶ τῆ πη-
 λῆ ἀναπλησθῆ, ὑπὸ τῆ κλίνη ἀθλίως ἐρήψε-
 ται· κόρρων ὡσπερ ἡμεῖς ἀνάπλεως· ἐκεῖνοι μὲν
 ἐν τοιαῦτα περί-σῃ πολλὰ βρέφουσι, καὶ περ ἤ-
 δη καὶ πρὸς διαβολὰς τινες αὐτῶν παρασκευά-
 ζονται.

Τὸ
 ro, non enim vidisti, inquit, quantum biberit?
 et quomodo adposita sibi corripiciens vorauerit?
 bonarum rerum imperitus homo, et esuritionum
 plenus, ne per quietem unquam candido pa-
 ne satiatus, aut Numidica gallina, vel Phasiana,
 quarum vix ossa nobis reliquerit. Tertius alius,
 inepti, inquit, ne totis quidem quinque interie-
 ctis diebus videbitis hominem hic inter nos simi-
 liter querentem. Nunc enim, ut noui calcei, in
 honore quodam et cura est: cum vero calcatus
 fuerit aliquoties, et luto oppletus, sub lecto iace-
 bit misere, cunicibus non minus quam nos re-
 fertus. Ac hi quidem talia de te multa versant, et
 forte iam ad calumnias se parant quidam eorum.

Τὸ δ' ἔν συμπόσιον ὄλον ἐκεῖνο σόνεσι, καὶ
 περὶ σὲ οἱ πλείοσι τῶν λόγων· σὺ δ' ὑπ' ἀγ-
 ρείας πλέον τῆ ἰκανῆ ἐμπιῶν· οἷον λεπτῆ καὶ
 δριμέος, πάλαι τῆς γαστρὸς ἐπειγῆσης, πονήρως
 ἔχεις· καὶ ἔτε προξανασηναί σοι καλόν, οὔτε
 μένειν ἀσφαλές. ἀποτεινομένη τούτων τῆ πρό-
 τε, καὶ λόγων ἐπὶ λόγοις γιγνομένων, καὶ θαυ-
 μάτων ἐπὶ θαύμασι παριόντων, (ἅπαντα γὰρ ἐ-
 πιδείξασθαι σοι τὰ αὐτῆ βέλεται) κόλασιν ἔ-
 μικρὰν ὑπομένεις, μήτε ὄρων τὰ γιγνόμενα,
 μήτ' ἀκῶν, εἴ τις αἶδει, ἢ κιθαρίζει, πάνυ τι-
 μώμενος μερακίσκος, ἀλλ' ἐπαινεῖς μὲν ὑπ' ἀ-
 νάγκης, εὐχῆ δὲ ἢ σεισμῶ συμπεσεῖν ἐκεῖνα πάν-
 τα,

18. Conuiuium igitur illud totum tuum est, ac
 de te sermones plerique. Tu vero, insuetus vide-
 licet, plus iusto qui biberis vini tenuis et acris,
 olim vrgente ventre male habes: et tamen neque
 ante reliquos surgere decorum tibi est, neque ma-
 nere tutum. Producta ergo computatione, dum
 sermo alius ex alio nascitur, dum spectaculum
 succedit spectaculo: (omnia enim sua ostentare
 tibi vult) poenam non paruam sustines, prae
 qua nec vides quae fiunt, neque audis si quis can-
 tat, vel cithara canit. habitus magno in pretio
 adolescentulus: sed laudas tu quidem necessario,
 caeterum aut terrae motu concidere illa omnia
 optas,

τα, ἢ πυρκαϊάν τινα προσαγγελθῆναι, ἵνα πο-
τέ καὶ διαλυθῇ τὸ συμπόσιον.

Τῆτο μὲν δὴ σοι τὸ πρῶτον, ὦ ἑταῖρε, καὶ
ἡδιστον ἐκεῖνο δεῖπνον, εἴ μοιγε τῷ θυμῳ, καὶ
τῶν λευκῶν ἀλῶν ἡδίων, ὀπηνίκα βέλομαι, καὶ
ὀπόσον ἐλευθέρως ἐσθιόμενῳ. ἵνα γὰρ σοι τὴν
ὀξυρεγμίαν τὴν ἐπὶ τέτοις παρῶ, καὶ τὸν ἐν τῇ
νυκτὶ ἔμετον, ἔωθεν δεήσει περὶ τῷ μισθῷ συμ-
βῆναι ὑμᾶς, ὀπόσον τε καὶ ὀπότε τῷ ἔτις χρη-
λαμβάνειν. παρόντων ἔν δύο ἢ τριῶν φίλων,
προσκαλέσας σε, καὶ καθίζεσθαι κελεύσας, ἀρ-
χεταὶ λέγειν· τὰ μὲν ἡμέτερα, ὀποῖά ἐστιν, ἐώ-
ρακας ἡδη, καὶ ὡς τυφῶς ἐν αὐτοῖς εἰδὲ εἰς, ἀ-
τραγυῖότητα δὲ καὶ περὶ πάντα, καὶ δημοτι-
κά·

optas, aut incendium quoddam narrari, vt tan-
dem aliquando soluatur conuiuium.

19. Haec itaque prima tibi, sodalis, et suauissi-
ma illa coena: mihi non item, de cepa et can-
dido sale iucundius, cum volo et quantum volo,
libere sumentis; vt enim acidum ructum, qui con-
sequi ista solet, et vomitionem nocturnam omit-
tam, postridie oportebit de mercede inter vos
conuenire, quantum, et quo anni tempore acci-
pere oporteat. Praesentibus ergo duobus tribusue
amicis, aduocato te atque adsidere iusso, dicere
incipit: Quae sit nostra viuendi ratio, heri vidi-
sti, et quam nullus sit in ea iactationi locus, ni-
hil hic tragoediarum, pedestria (humilia) omnia

καὶ χρεὴ δέ σε ἔτῳς ἔχειν ὡς ἀπάντων ἡμῶν κοι-
νῶν ἐσομένων. γελοῖον γὰρ, εἰ τὸ κυριώτατον,
τὴν ψυχὴν σοι τὴν ἑμαυτῆ, ἢ καὶ, νῆ Δία, τῶν
παιδῶν (εἰ παῖδες εἶεν αὐτῷ παιδεύσεως δεό-
μενοι) ἐπιτρέπων, τῶν ἄλλων μὴ ἐπίσης ἡγοί-
μην δεσπότην. ἐπεὶ δὲ καὶ ὠρίσθαι τι δεῖ, ὁρῶ
μὲν τὸ μέτριον καὶ αὐτάρκες τῆ σὲ τρόπῳ, καὶ
συνίημι, ὡς ἐχὶ μισθῆ ἐλπίδι προσελήλυθας ἡ-
μῶν τῆ οἰκίᾳ, τῶν δ' ἄλλων ἕνεκα, τῆς εὐνοίας
τῆς παρ' ἡμῶν, καὶ τιμῆς, ἣν παρὰ πᾶσιν ἔ-
ξεις· ὁμως δ' ἔν καὶ ὠρίσθω τί. σὺ δ' αὐτὸς
ὄ, τι καὶ βέλει, λέγε, μεμνημένος, ὦ φίλτα-
τε, καὶ κείνων, ἅπερ ἐν ἑορταῖς ἐτησίοις εἰκὸς ἡ-
μῶν

et ciuilia: caeterum ita te existimare volo, et ita
te institueere, vt communia nobis futura memi-
neris omnia. Ridiculum enim fuerit, si quod
principatum tenet, animum tibi meum, (aut
Hercle liberorum, si sint illi liberi institutionis
egentes) cum credam, reliquorum te non ex ae-
quo dominum arbitrer. Quandoquidem vero et
definiri aliquid opus est, video quidem mediocri-
tatem tuam et mores sua virtute beatos conten-
tosque, atque intelligo, non mercedis spe no-
stram te domum accessisse, sed aliarum rerum
causa, beneuolentiae nostrae, et honoris, quem
omnes tibi habebunt: attamen etiam definiatur
aliquid. Tu vero ipse, quid uolueris, dicito,
sed memineris, carissime, illorum etiam, quae
in solemnitatibus annuis daturos nos facile asse-
queris:

μᾶς παρῆζειν. εἰ γὰρ ἀμελήσομεν ἔδὲ τῶν τοι-
 ἔτων, εἰ καὶ μὴ νῦν αὐτὰ συντιθέμεθα. πολ-
 λαὶ δὲ, οἶσθα, τῷ ἔτι καὶ τοιαῦται ἀφορμαί·
 καὶ πρὸς ἐκεῖνα τοίνυν ἀποβλέπων, μετριώτε-
 ρον δηλονότι ἐπιβάλοις ἡμῖν τὸν μισθόν· ἀλλή-
 λως τε, καὶ πρέπον ἂν εἴη τοῖς πεπαιδευμένοις
 ὑμῖν κρείττοσιν εἶναι χρημάτων.

Ὁ μὲν ταῦτ' εἰπὼν, καὶ ὅλον σε διασεΐσας
 ταῖς ἐλπίσι, τιθασσὸν ἑαυτῷ πεποίηκε· σὺ δὲ,
 πάλαι τάλαντα, καὶ μυριάδας ὄνειροπολήσας,
 καὶ ἀγρῶν ὄλης, καὶ συνοικίας, συνίης μὲν ἡρέ-
 μα τῆς μικρολογίας, σαίνεις δὲ ὁμῶς τὴν ὑπό-
 σχεσιν 9), καὶ τὸ, Πάντα ἡμῖν κοινὰ ἔσμεν, βέ-
 βαιον

queris: neque enim negligemus ista, licet de his
 nihil iam inter nos conueniat: multae autem,
 nosti, singulis annis eiusmodi sunt occasiones.
 Ad haec ergo respiciens; moderatiorem nobis
 scilicet mercedem impones: et alioquin decet vos
 eruditos superiores esse pecunia.

20. His ille dictis totum te commouit spe varia,
 et mansuctum sibi reddidit. Tu vero, qui ta-
 lenta olim et millia somniaueras, et agros
 totos vicisque, intelligis quidem paullatim
 minutam parsimoniam; interim tamen adula-
 ris, ac promissionem, et illud, communia no-
 bis

9. Σαίνεις — τὴν ὑπόσχεσιν] Σαίνειν proprie
 canum esse caudam agitantium, et hic ad
 homi-

βχιον καὶ ἀληθὲς ἔσσεσθαι νομίζεις, ἐκ εἰδῶς,
ὅτι τὰ τοιαῦτα,

Χεῖλα 10) μὲν τ' ἐδίχην, ὑπερώην δ' ἐκ ἐδίχηνε.
Τελευταῖον, ὃ ὑπ' αἰδῆς αὐτῷ ἐπέτρεψας. ὁ δὲ,
αὐτὸς μὲν, ἔφησιν ἐρεῖν, τῶν φίλων δέ τινα
τῶν παρόντων κελεύει, μέσον ἐλθόντα τῆ πράγ-
ματος εἰπεῖν, ὃ μήτ' αὐτῷ γίγνοιτ' ἂν βαρὺ,
καὶ πρὸς ἄλλα τέτων ἀναγκαιότερα δαπανῶν-
τι, μήτε τῷ ληψομένῳ εὐτελής. ὁ δὲ, ὁμο-
γέρων

bis erunt omnia, firmum verumque esse putas,
nesciens haec talia,

Labra rigasse quidem; non humectasse palatum.
Denique prae pudore ipsi permittis. At ille, se
quidem dicturum negat, amicorum autem prae-
sentium unum iubet intercedere, et dicere, quod
neque sibi graue sit, qui in alia etiam magis ne-
cessaria sumtum faciat, nec vile accepturo. Ille
vero

homines translatum, *blandiri* significare,
recte tradit *Elsner*. ad I. *Theff.* 3, 3. Iam
vero κατὰ vel διὰ videtur intelligendum,
ut sit, *blandiris tibi propter pollicitationem.*
Vel cum Cl. *Gesn.* ad νομίζεις referendum.
Reitz.

10. Χεῖλα] II. X. 495. de Astyanacte pri-
mis modo labris degustante poculum. Vult
nempe inter suprema labra nata quasi ver-
ba, non profecta ex animo. *Gesner.*

γέρων τις, ἐκ παίδων κλακεία συντροφος, ὡς
 μὲν ἐκ εὐδαιμονέστατος εἶ, Φησὶ, τῶν ἐν τῇ πό-
 λει ἀπάντων, ὧ ἔτος, ἐκ ἂν εἴποις, ὧ γε τῆ-
 το πρῶτον ὑπῆρχεν, ὃ πολλοῖς πάνυ γλιχόμε-
 νοις μόλις ἂν γένοιτο παρὰ τῆς Τύχης. λέγω
 δὲ, ὀμιλίας ἀξιοθῆναι, καὶ ἐξίας κοινωνῆσαι,
 καὶ ἐς τὴν πρώτην οἰκίαν τῶν ἐν τῇ Ῥωμαίων
 ἀρχῇ καταδεχθῆναι. τῆτο γὰρ ὑπὲρ τὰ Κροίσου
 τάλαντα, καὶ τὸν Μίδα πλεον, εἰ σωφρο-
 νεῖν οἴσθαι. εἶδον ΙΙ) δὲ πολλὰς τῶν εὐδοκί-
 μων, ἐθελήσαντας ἂν, εἰ καὶ προσδιδόναι ἴσοι,
 μόνης τῆς δόξης ἕνεκα, συνεῖναι τῆτω, καὶ ὁ-
 ρᾶσθαι

vero eiusdem senectutis homo, adulationi a pue-
 ritia inde adsuetus, felicissimum te, o noster,
 inquit, esse qui in hac vrbe sunt omnium, non
 negabis, cui primum hoc contigerit, quod mul-
 tis vehementer cupientibus vix a fortuna obtin-
 gat: hoc dico, quod consuetudine et communi
 mensa dignus habitus es, atque in primam eorum,
 quae sunt in Romanorum imperio, domum rece-
 ptus. Hoc enim supra Croesi talenta et Midae
 diuitias, si moderate scias vti. Equidem cum
 viderim multos nobiles viros, qui vellent, si
 quid etiam impendendum sit, solius gloriae cau-
 sa cum hoc viuere, et conspici circa hunc, et so-
 dales

C 5
 ΙΙ. Εἶδον] Videntur melius cohaerere, quae
 sequuntur, si non legas εἶδον, sed ἰδῶν.
 Equidem ita verti. *Gesner.*

ῥᾶσθαι περὶ αὐτὸν ἑταίρους, καὶ Φίλους εἶναι δε-
κῆντας· ἢ ἔχω ὅπως σε τῆς εὐποστμίας μακα-
ρίσω· ὅς καὶ προσλήψῃ μισθὸν τῆς τοιαύτης
εὐδαιμονίας. ἀρκεῖν ἔν νομίζω, εἰ μὴ πάνυ ἄ-
σωτος εἴ, τοσόν δέ τι εἰπὼν ἐλάχιστον, καὶ μά-
λιστα πρὸς τὰς σὰς ἐκείνας ἐλπίδας.

Ἀγαπᾶν δ' ὅμως ἀναγκαῖον. ἔ γάρ εἰδ' ἂν
Φυγεῖν ἔτι σοι δυνατόν ἐντὸς ἀρκύων γενομένη.
δέχηται τοίνυν τὸν χαλινὸν, μύσας, καὶ τὰ πρῶ-
τα εὐάγωγος εἴπρὸς αὐτὸν, ἔ πάνυ περισπῶν-
τα, εἰδ' ὀξέως νύττοντα, μέχρις ἂν λάθῃς τέ-
λεον αὐτῷ συνήθης γενόμενος. οἱ μὲν δὴ ἔξω
ἄνθρωποι τὸ μετὰ τῆτο ζηλοῦσί σε, ὀρῶντες
ἐντὸς τῆς κηκλίδος διατρίβοντα, καὶ ἀκωλύτως
εἰσιόσι-

dales ipsius atque amicos videri: non inuenio,
quibus verbis fortunam tuam praedicem, qui ad
hanc felicitatem insuper etiam mercedem acceptu-
rus sis. Sufficere igitur puto, nisi plane prodig-
us et nequam es, hic certum quiddam dicit, id-
que valde exiguum, in primis ad illas spes tuas.

21. Tamen boni consulas necesse est: neque
enim iam fugere tibi integrum, intra retia hae-
renti. Recipis itaque frenum et os comprimis,
et primum facilem te ipsi praebes agilemque, nec
valde trahenti, neque acutum pungenti, donec
sensim plane mansuetus illi fias. At qui extra
familiam sunt homines ab eo te tempore admi-
rantur, videntes te intra cancellos esse, ac ne-
mine

εἰσιόντα, καὶ τῶν πάνυ τινὰ ἔνδον γεγενημένον. σὺ δὲ αὐτὸς ἐδέπω ἐρᾶς, ἔτινος ἕνεκα, εὐδαιμόνων αὐτοῖς εἶναι δοκεῖς. πλὴν ἀλλὰ χαίρεις γε, καὶ σεαυτὸν ἐξαπατᾶς, καὶ αἰεὶ τὰ μέλλοντα βελτίω γενήσεσθαι νομίζεις· τὸ δ' ἔμπαλι, ἢ σὺ ἤλπισας, γίγνεται· καὶ ὡς οἱ παροιμία φησὶν, ἐπὶ Μανδραβέλα χωρεῖ τὸ πρᾶγμα, καθ' ἑκάστην ὡς εἰπεῖν τὴν ἡμέραν, ἀποσμικρυνόμενον, καὶ εἰς τὰπίσω ἀναποδίζον.

Ἡρέμα ἔν ὡσπερ ἐν ἀμύδρῳ τῷ Φωτὶ τότε πρῶτον διαβλέπων, ἀρχη κατανοεῖν, ὡς αἰμὲν χρυσαῖ ἐκεῖνα ἐλπίδες, ἐδὲν ἀλλ' ἢ Φῦσαί τινες ἦσαν ἐπίχρυσοι· βαρεῖς δὲ, καὶ ἀληθεῖς, καὶ ἀπαραίτητοι, καὶ συνεχεῖς οἱ πόνοι· τίνες ἔ-
 τοι

mine prohibente intrare, et interiorum quam qui maxime vnum factum esse. Tu necdum ipse vides, qua re felix illis esse videaris: gaudes interim, et ipse te decipis, et futura semper meliora putas futura. At illud plane contra quam tu speraueras accidit, et quod est in prouerbio, Mandrabuli more succedit negotium, quod singulis prope diebus minuatur, et retro pedem ferat.

22. Paullatim itaque et quasi per obscuram lucem tum primum perspicere incipis, aureas illas spes nihil fuisse aliud, quam bullas aqueas coloris aurei; graues autem, veros, incuitabiles, perpetuosque labores. Qui sunt illi? forte

τοι ἴσως ἐρήσῃ με· ἔχ' ὄρω γὰρ ὅ, τι τὸ ἐπί-
 ποιον ἐν ταῖς τοιαύταις ξυγκρίσιν, ἔδ' ἐπι-
 νοῶ ἄτινα εἴησθα τὰ κωματηρὰ καὶ ἀφόρητα.
 ἔκ' ἐν ἀκαστον, ὦ γενναῖε, μὴ εἰ κάματος ἐνεσιν
 ἐν τῷ πράγματι μόνον ἐξετάζων, ἀλλὰ καὶ τὸ
 αἰσχρὸν, καὶ ταπεινὸν, καὶ συνόλωσ δαλοπρε-
 πές, ἔκ' ἐν παρέργῳ τῆς ἀκροάσεως τιθέμενος.

Καὶ πρῶτόν γε μέμνησο μηκέτι ἐλεύθερον τὸ
 ἀπ' ἐκείνου, μηδ' εὐπατριδὴν σεαυτὸν οἶσθαι.
 πάντα γὰρ ταῦτα τὸ γένος, τὴν ἐλευθερίαν,
 τὰς προγόνους ἔξω τῶ ἔδ' ἔκ' καταλείψων, ἴσθι,
 ἐπειδὴν ἐπὶ τοιαύτην σεαυτὸν λατρεῖαν ἀπεμ-
 πολήσας εἰσῆς. ἔ γὰρ ἐθελήσει σοι ἡ Ἐλευ-
 θερία ξυνεισελθεῖν, ἐφ' ἔτῳσ ἀγεννῆ πράγμα-
 τα

forte rogabis; nec enim video, quid laboriosum
 sit tali in conuictu, nec intelligo, quae molesta
 atque intolerabilia dixeris. Audi itaque, vir o-
 ptime, et non hoc solum, an labor insit in hoc
 negotio, expende; sed quid turpe, quid humile,
 et omnino seruile habeat, non obiter audi.

23. Ac primum quidem illud memento, ab
 illo te tempore non iam liberum, non ingenuum
 putare. Genus enim, libertatem, maiores, haec
 omnia extra te limen illud relicturum scito, cum
 primum ad illud ministerium a te ipso mancipatus
 intraueris. Nec enim ingredi tecum libertas vo-
 let, qui ad ignobilia adeo negotia et humilia in-
 gredia-

τα καὶ ταπεινὰ εἰσιόντι. δῆλος ἔν, εἰ καὶ πάλιν ἀχθέσῃ τῷ ὀνόματι, καὶ ἔχ' ἑνός, ἀλλὰ πολλῶν δῆλος ἀναγκάίως ἔσῃ, καὶ θητεύσεις κάτω νενευκῶς ἔωθεν ἐς ἐσπέραν, ἀεικελίῳ ἐπὶ μισθῷ· καὶ ἄτε δὴ μὴ ἐκ παιδῶν τῇ δαλεῖ ἄξυντραφεῖς, ὀψιμαθήσας δὲ, καὶ πέρρω πρυτῆς ἡλικίας παιδευόμενος πρὸς αὐτῆς, ἔ πάνυ εὐδόκιμος ἔσῃ, ἐδὲ πολλὰ ἄξις τῷ δεσπότῃ. διαφθείρει γάρ σε ἡ μνήμη τῆς ἐλευθερίας ὑπέστα, καὶ ἀποσκιρτᾷ ἐνίστε ποιεῖ, καὶ δι' αὐτὸ ἐν τῇ δαλεῖα πονήρως ἀπαλλάττειν· πλὴν εἰ μὴ ἀποχρῆν σοι πρὸς ἐλευθερίαν νομίζεις, τὸ μὴ Πυρρῆος μηδὲ Ζωπυρίωνος υἱὸν εἶναι, μηδ' ὡσπερ τις Βιθυνὸς ὑπὸ μεγαλοφώνῳ τῷ κήρυκι ἀπημ-

grediare. Seruus itaque, quantumuis hoc nomen graueris, nec vnus, sed multorum seruus eris necessario, et seruales operas obstipo capite praestabis a mane inde vsque ad vesperam, mercede iniquissima: et tamquam homo non a puero inde seruituti innutritus, sed qui sero discas, atque aetate iam prouecta instituendum te illi tradideris, non valde probaberis, nec magni pretii videbere domino. Corruptit enim te subiens libertatis recordatio, et resilire facit non numquam, et ea ipsa de causa seruitute male defungi. Nisi forte illud satis esse putas ad libertatem, quod non Pyrrhae neque Zopyrionis filius es, neque ut Bithynus aliquis sub vocali praecone venisti. Verum

ἀπημπολῆσθαι. ἀλλ' ὅποτε, ὦ βέλτιζε, τῆς
νεμηνίας ἐπιστάσης, ἀναμυχθεὶς τῷ Πυρρῆϊα καὶ
τῷ Ζωπυρίωνι, προτείνῃς τὴν χεῖρα ὁμοίως
τοῖς ἄλλοις οἰκέταις, καὶ λάβῃς ἐκεῖνο ὃ, τι
δήποτε ἦν τὸ διδόμενον, τῆτο ἢ πράσις ἐσί·
κῆρυκος γὰρ ἔκ' ἔδει ἐπ' ἄνδρα ἑαυτὸν ἀποκηρύ-
ξαντα, καὶ μακρῷ χρόνῳ μνηστεισάμενον ἑαυ-
τῷ τὸν δεσπότην.

Εἴτ', ὦ κάθαρμα, (Φαίν' ἀν καὶ μάλιζα πρὸς
τὸν Φιλοσοφεῖν Φάσκοντα) εἰ μὲν σέ τις ἢ
πλέοντα καταποντισῆς συλλαβῶν, ἢ λήσῃς ἀπε-
δίδοτο· ὠκτεῖρες ἂν σεαυτὸν, ὡς παρὰ τὴν ἀ-
ξίαν δυσυχῆντα. ἢ εἴ τις σε συλλαβόμενος, ἤ-
γε δ᾽ ἄλλον εἶναι λέγων, ἐβόας ἂν τὰς νόμους, καὶ
δεινὰ

rum enim vero, cum tu, vir optime, instantibus
Kalendis permistus Pyrrhae ac Zopyrioni, ma-
num non minus quam reliqui serui porriges,
capiensque quidquid est, quod tibi datur; haec ve-
ro venditio est: praecone quidem non erat opus
in viro, qui ipse suo se praeconio venderet, et
longo tempore herum ambiret et quasi procaretur.

24. Tu vero, purgamentum hominis, prope
dixerim, praesertim ad eum, qui Philosophum
se ferat, si te nauigantem hostis, qui submerge-
re nauim possit, vel pirata vendidisset, misera-
reris te, vt praeter dignitatem calamitosum. Aut
si quis, manu iniecta, seruum te suum perhibens
abducat, leges proclames, et quiritaris, et indi-
gneris,

δευὰ ἐποίεις, καὶ ἡγανᾶταις, καὶ ὦ γῆ, καὶ
 θεοί, μεγάλη τῆ Φωνῆ ἐκεκράχεις ἄν' σευτὸν
 δὲ, ὀλίγων ἕνεκα ἐβουλῶν, ἐν τέτρω τῆς ἡλι-
 κίας, ὅτε καὶ εἰ Φύσει ὄσλος ἦσθα, καιρὸς ἦν
 πρὸς ἐλευθερίαν ἔδη ἐρεῖν, αὐτῇ ἀρετῇ καὶ σο-
 φίᾳ φέρων ἀπημπόληκας; ἔδὲ τὰς πολλὰς ἐ-
 κείνας λόγους αἰδέσθεις, ἔς ὁ καλὸς Πλάτων, ἢ
 ὁ Χρύσιππος, ἢ Ἀριστέλης δις ἐλεγκύθασι, τὸ
 μὲν ἐλευθέριον ἐπαινῶντες, τὸ δαλοπρεπὲς δὲ
 διαβάλλοντες, καὶ ἐκ αἰσχύνῃ κόλαξιν ἀνθρώ-
 ποις, καὶ ἀγρυαίοις, καὶ βωμοκλόχοις ἀντεξε-
 ταζόμενος, καὶ ἐν τσῶτω πλήθει Ῥωμαϊκῶν
 μέγας ξενίζων 12) τῷ τριβωνί, καὶ ποιήρωσ
 τῆν

gneris, et terram deosque magna voce testeris:
 et te ipsum paucos propter nimios, in hoc æ-
 tatis, cum, si natus es seruus, tempus erat li-
 bertatem circumspicere, cum ipsa te virtute et
 sapientia vendidisti? nihil veritus multas illas dis-
 putationes, quas pulcher Plato, et Chrylippus,
 et Aristoteles, in laude libertatis, et seruilis hu-
 militatis vituperatione, consumserunt: neque pu-
 det te cum adulatoribus, et forensi turba, et ni-
 dorem sectantibus componi. et in tanta Roma-
 norum multitudine solum peregrino cum pallio
 conspici, et male nec sine barbarie Romanorum
 lin-

12. Ξενίζων.] Ξενίζειν est peregrina agere, di-
 cere, et mirari. Conf. nostrum Gall. c. 18.

"Ὅσω

τὴν Ῥωμαίων Φωνὴν βαρβαρίζων, εἶτα δειπνῶν
 δεῖπνα θορυβώδη, καὶ πολυαἰθροπα, συγ-
 κλύδων τινῶν, καὶ τῶν πλείστων μολυβδρῶν;
 καὶ ἐν αὐτοῖς ἐπαιεῖς θορυπητῶς, καὶ πίνεις πέ-
 ρα τῶ μετρίως ἔχοντος· ἑωθεν τε ὑπὸ κώδωνι
 ἐξαναστὰς, ἀποσεισάμενος τῶ ὑπὸ τὸ ἡδίστον,
 συμπεριθεῖς ἄνω καὶ κάτω, ἐπι τὸν χθίζον
 πηλὸν ἔχων ἐπὶ τοῖν σκελῶν· ἔπως ἀπερίαμέν
 σε ἕξιμων ἔσχεν, ἢ τῶν ἀγρίων λαχάτων, ἐπέ-
 λιπον δὲ καὶ αἱ κρήναι ἕξασσι τῶ ψυχρῶ ὕδα-
 τος, ὡς ἐπὶ ταῦτά σε ὑπ' ἀμυχαιίας ἐλθεῖν;
 ἀλλὰ ἄλλοι, ὡς ἔχ ὕδατος, ἔδὲ ἕξιμων, ἀλλὰ
 πνευμάτων, καὶ οὐσῶν, καὶ εἶνε ἀνδροσμίας ἐπι-
 θυμῶν,

lingua loqui, tum coenas coenare tumultuosas et
 multorum hominum, conuenarum, et maiorem
 partem malorum. In his ipsis conuiujs laudas
 importune, et bibis ultra mediocritatem, et ma-
 ne ad tintinnabuli sonum surgens, excussa somni
 parte suauissima, sursum deorsum curtis cum a-
 liis, hesternum adhuc lutum in cruribus circum-
 ferens. Adeone inops lupinorum eras, aut agre-
 stium olerum; adeone detecerant te fontes frigi-
 da manantes, vt prae desperatione ad haec deue-
 nires? Sed apertum scilicet est, te non aquae, ne-
 que lupinorum, sed bellariorum et pulpsamento-
 rum, et vini odorati cupiditate captum, lucii in-
 star,

Ὅσω δὲ ἀν. ξενίζοιμι, τὸσάτω καπνότερος
 ὤμων αὐτοῖς. Reiss.

θυμῶν, ἑάλως, καθάπερ ὁ λάβραξ, αὐτὸν μά-
λα δικαίως τὸν ὀρεγόμενον τέτων λαιμὸν δια-
παρεῖς· παρὰ πόδας τοιγαρῆν τῆς λιχνείας
ταύτης τὰπίχειρα. καὶ ὥσπερ οἱ πίθηκοι,
κλοιῶ δεθεῖς τὸν τράχηλον, ἄλλοις μὲν γέλωτα
παρέχεις· σαυτῷ δὲ δοκεῖς τρυφᾶν, ὅτι ἔσι
σοι τῶν ἰσχάδων ἀφθόνως ἐντραγεῖν· ἡ δ' Ἐ-
λευθερία, καὶ τὸ εὐγενές, αὐτοῖς φυλέταις
καὶ Φράτορσι, Φρῆδα πάντα, καὶ ἐδὲ μνήμη
τις αὐτῶν.

Καὶ ἀγαπητὸν, εἰ μόνον τὸ αἰσχρὸν προσῆν
τῷ πράγματι, δῆλον ἀντ' ἐλευθέρα δοκεῖν, οἱ
δὲ πόννοι μὴ κατὰ τὰς πάνυ τέτης σικέτας·
ἀλλ' ὄρα, εἰ μετριώτερα σοι προσέτακται τῶν
Δρόμωνι καὶ Τιβίῳ προσεταγμένων. ὧν μὲν
γὰρ

star, ipsaque marito, quae appeteret ista, gula
confossum. Praesto ergo sunt liguritionis illius
praemia, et instar siniorum collari vincetus risum
praebes aliis, tibi vero in deliciis esse videris,
quod licet quantum lubet deuorare ficuum. Cae-
terum libertas cum ipsis tribulibus et sodalibus
ilicet euauerunt, nec memoria illorum superest.

25. Ac ferendum erat, si sola ea turpitude in-
esset huic negotio, quod iam pro libero seruus
videris; nec labores etiam iidem, qui plane seruis.
Verum vide mihi, an moderatiora tibi iniuncta
sunt, quam Dromoni aut Tibio. Nam doctrina

Λησ. Ορ. Τ. ΙΙΙ.

D

illo

γὰρ ἕνεκα τῶν μαθημάτων ἐπιθυμεῖν Φῆσας
 παρεῖληφέ σε, ὀλίγον αὐτῷ μέλει. τί γὰρ κοι-
 νόν Φασι λύρα καὶ ὄνει; πάνυ γὰρ ἔχ' ἄρας;
 ἐκτετήμασι τῷ πόθῳ τῆς Ὀμήρου σοφίας, ἢ τῆς
 Δημοσθένους δεινότητος, ἢ τῆς Πλάτωνος μεγα-
 λοφροσύνης, ὧν ἦν τις ἐκ τῆς ψυχῆς ἀφέλη τὸ
 χρυσίον, καὶ τὸ ἀργύριον, καὶ τὰς περὶ τούτων
 φροντίδας· τὸ καταλειπόμενον ἐστὶ τῦφος καὶ
 μαλακία, καὶ ἡδυπάθεια, καὶ ἀσέλγεια, καὶ
 ὕβρις, καὶ ἀπαιδευσία. δεῖται δὲ σε ἐπ' ἐκεῖ-
 να μὲν ἔδαμῶς. ἐπεὶ δὲ πώγωνά ἐχεις βαθεῖν,
 καὶ σεμνὸς τις εἶ τὴν πρόσωπον, καὶ ἱμάτιον
 Ἑλληνικὸν εὐσκαλῶς περιβέβλησαι, καὶ πάντες
 ἴσασι γε γραμματικῶν, ἢ ῥήτορα, ἢ φιλόσο-
 φου,

illa, cuius se cupiditate ductum adscivisse te di-
 cebat, parum illi curae est: quid enim, aiunt,
 asino cum lyra? Nimirum omnino, (nonne vi-
 des?) intabelcunt cupiditati Homericæ sapien-
 tia, aut Demosthenicæ gravitatis, aut magni-
 ficentiae Platonis. Quorum si quis ex animo au-
 rum auferat et argentum, et earum rerum curas;
 quod superest fastus est, et mollities, et voluptas,
 et luxuries, et contumelia, et ruditas. Ad ista
 vero nequiquam te opus habet: Verum, quod
 barbam habes prolixam, et vultum venerabilem,
 et Graeco pallio decenter amictus es; et quod
 omnes Grammaticum te esse norunt, aut Rhetor-
 rem,

Φρον, καλὸν αὐτῷ δοκεῖ ἀναυεμίχθαι καὶ τοιῶ-
 τόν τινα τοῖς προῖξσι, καὶ προπομπεύεσθιν αὐ-
 τῷ. δόξει γὰρ ἐκ τῶν καὶ φιλομαθῆς τῶν Ἑλ-
 ληνικῶν μαθημάτων, καὶ ὅλως, περὶ παιδείαν
 φιλόκαλος ὥστε κινδυνεύεις, ὡ γυναιῖς, ἀντὶ
 τῶν θαυμασῶν λόγων, τὸν πῶγονα καὶ τὸν τρί-
 βωνα μεμισθωκένοι. χρὴ ἔν σε αἰεὶ συν᾿αὐτῷ
 ἔρῃσθαι, καὶ μηδέποτε ἀπολείπεσθαι ἄλλ᾿
 ἔωθεν ἐξανασάντα, παρέχειν σεαυτὸν ὀφθησό-
 μενον ἐν τῇ θεραπείᾳ, καὶ μὴ λιπεῖν τὴν τάξιν·
 ὁ δ' ἐπιβάλλων ἐπίστε σοι τὴν χεῖρα, ὅ, τι ἂν
 τύχοι, ληρεῖς, τοῖς ἐντυγχάνουσιν ἐπιδεικνύμενος,
 ὡς ἐδ' ὁδῷ βαδίζων, ἀμελής ἐσι τῶν μεσῶν, ἀλλ᾿
 εἰς καλὸν τὴν ἐν τῷ περιπάτῳ διατίθεται σχολήν.

Σὺ

rem, aut Philosophum, pulchrum illi videtur,
 permistum esse etiam ex hoc genere aliquem prac-
 cedentibus ipsum et deducantibus: videbitur e-
 nim ipsa hac re ipse quoque Graccarum literarum
 cupidus, et vniuersim pulchritudinis illius, quae
 in doctrina inest, studioſius. Itaque metus est, ne
 pro admirandis illis sermonibus tuis barbani pal-
 liumque locaueris. Oportet igitur te semper cum
 illo conspici, et nec unquam desiderari, sed ma-
 ne surgentem praebere te ridendum in officio,
 nec deserere ordines. Ille vero manu nonnum-
 quam tibi iniecta, quod in buccam venerit, nu-
 gatur, ostendens obuiis, se neque in via curam
 mularum deponere, sed ipsum quod in itinere
 contingit otium, bene collocare.

Σὺ δ' ἄθλιος, τὰ μὲν παράδραμῶν, τὰ δὲ
 βάδην ἀναντα πολλά καὶ κάταντα (τοιαύτη
 γὰρ, ὡς οἶσθα, ἡ Πόλις) περιελθὼν, ἰδρωκῶς
 τε καὶ πνευσιῶς, κἀκείνῃ εἶδον τινὶ τῶν Φί-
 λων, πρὸς ὃν ἦλθε, διαλεγομένη, μηδ' ἔπρα-
 θίζης ἔχων, ὀρθὸς ὑπ' ἀπορίας ἀναγιγνώσκεις
 τὸ βιβλίον προχειρισάμενος· ἐπειδὴν δὲ ἄσιτόν
 τε καὶ ἄποτον ἢ τῆς καταλάβῃ, λησάμενος πο-
 νηρῶς ἄωρι, περὶ αὐτὸ πρὸ σχεδὸν τὸ μεσοτύ-
 κτιον ἦκεις ἐπὶ τὸ δεῖπνον, ἔκ ἔθ' ὁμοίως ἐν-
 τιμος, ἔδὲ περίβλεπτος τοῖς παρῶσιν. ἀλλ' ἦν
 τις ἄλλος ἐπεισέλθῃ νεαλῆς, ἐς τὰ πίσω σὺ
 καὶ ἔτως ἐς τὴν ἀτιμοτάτην γωνίαν ἐξωσθεῖς,
 κατὰ κείσῃ μάρτυς, μόνον τῶν παραφερομένων
 τὰ

26. Tu vero miser partim vna currens, par-
 tim lente ingressus, per ardua multa et decliua,
 talis enim est vrbs, vt nosti, post circuitum il-
 lum sudas et anhelas: et dum ille intus cum ami-
 corum aliquo, ad quem inuisit, colloquitur, tu,
 qui ne sedendi quidem copiam habeas, adstans,
 cum nihil sit quod agas, deprompto libello legis.
 Cum vero cibi potusque expertem nox oppressit,
 lotus male intempestiue, circa ipsam fere mediam
 noctem ad coenam venis, non iam vt ante hono-
 ratus, neque conspiciendus praesentibus, sed si
 quis alius superuenit recentior, tu post tergum
 atque ita in contemptissimum angulum expulsus
 testis modo accumbis eorum, quae praeterferun-
 tur,

τὰ ὄσα, εἰ ἀφίκοιτο μέχρι σῆ, καθάπερ οἱ
κύνες περιεσθίων, ἢ τὸ σκληρὸν τῆς μαλάχης
Φύλλου, ἢ τὰ ἄλλα συνειλῶσιν, εἰ ὑπεροφθεῖν
ὑπὸ τῶν προκατακειμένων, ἄσμενος ὑπὸ λιμοῦ
παραψάμενος. ἔ μὴν ἔδ' ἢ ἄλλη ὕβρις ἀπέστειν,
ἀλλ' ἔτε ὡς ἔχεις μόνος. ἔ γὰρ ἀναγκαῖόν ἐστὶ
καὶ σὲ τῶν αὐτῶν ἀεὶ τοῖς ξέναις καὶ ἀγνώστοις
ἀντιποιεῖσθαι. ἀγνωμοσύνη γὰρ σὴ τέτό γε
ἔτε ἢ ὄρνις ὁμοία ταῖς ἄλλαις, ἀλλὰ τῷ μὲν
πλευσίῳ, παχειᾷ καὶ πιμελής, σοὶ δέ, νεοττός
ἡμίτομος, ἢ Φάττα τις ὑπόσκληρος, ὕβρις ἀν-
τικρυς, καὶ ἀτιμία. πολλάκις δὲ ἦν ἐπιλίποι
ἄλλοι τινὲς, αἰφνιδίως ἐπιπαρόντος ἀράμενος ὁ
διάκονος τὰ σοὶ παρακείμενα φέρων, ἐκεῖνῳ πα-
ρατέ-

tur, ossa sola, modo ea ad te perveniant, ro-
dens canum instar, aut siccum maluae folium,
cui involuunt alia, si qua despiciatur ab his, qui
ante te accumbunt, lubenter abradens. Verum
nec alia contumelia abest: sed neque ouum solus
habes. Neque enim opus est, et te eadem ad-
fectare semper, quae hospites et ignoti: (illa e-
nim esset impudentia tua) neque avis tibi similis
aliarum apponitur: verum diuiti pinguis et sagi-
nata; tibi vero pullus dimidiatus, aut palumbus
exsiccus, quae quidem aperta contumelia est et
contemptus. Saepe etiam, si quae desit, alio re-
pente conuiui superueniente, minister, ablata
ea, quae tibi apposita fuerant, ponit illi, admur-

ρατεῖδεικεν, ὑποτονθορύσας· σὺ γὰρ ἡμέτερος
 εἶ. τεμνομένη μὲν γὰρ ἐν τῷ μέσῳ ἢ σὺς ὑπο-
 γαστρίᾳ 13), ἢ ἐλάφῃ, χρῆται παντὸς ἢ τὸν δια-
 νέμοντα ἰλεῶν ἔχειν, ἢ τὴν Προμηθεῶς μερίδα
 φέρεσθαι, ὅσα κεκλυμένα τῇ πιμελῇ. τὸ γὰρ
 τῷ μὲν ὑπὲρ σέ τὴν λαπάδα παρεσάναι, ἔστ'
 ἂν ἀπαγορεύσῃ ἐμφορέμενος, σέ δ' ἔτιω τα-
 χέως παρεδραμεῖν, τίνι φορητὸν ἐλευθέριον ἀν-
 δρὶ, καὶν ὀπίσθην αἰ ἐλάφοι τὴν χολὴν ἔχοντι;
 καίτοι

murans illud: tu enim noster es. Quoties qui-
 dem carpitur in medium appositus aut porcellus
 subrumis, aut ceruus, omnino aut propitium ha-
 beas diuisorem, opus est, aut Promethei partem
 feras, ossa dico pinguedini inuoluta. Quod e-
 nim supra te accumbenti adstat patina, donec
 satietate victus renunciet, te vero celeriter adeo
 praeterit, cui libero tolerabile est, si etiam non
 plus quam cerui bilis habeat? Sed illud nondum
 dixi,

13. Σὺς ὑπογαστρίᾳ] Verba mihi obscura. Il-
 lud quidem liquet, ὑπογαστρίον substanti-
 ue hic non capi pro *sumine* vel *abdomine*;
 cum fiat ossium mentio: utrum vero ὑπο-
 γαστρίος σὺς sit *porcellus subrumis*, *lactens*;
 an, quod Erasmo placuit *sus foeta*, iam de-
 finire non audeo: prius expressi versione,
 cum analogiae epitheti illius magis conue-
 niat. *Gesner*...

καίτοι εἰπέω ἐκεῖνος ἔφη, ὅτι τῶν ἄλλων ἕδι-
 σόν τε καὶ παλαιότατον αἶνεν πινόντων, μόνος
 σὺ πικρὸν τινα καὶ παχὺν πίνεις· θεραπεύων
 αἰεὶ, ἐν ἀργύρῳ ἢ χρυσῷ πίνειν, ὡς μὴ ἐλεγ-
 χθεῖς ἀπὸ τοῦ χρώματος, ἔτιωσ' ἀτιμος ὦν
 συμπτώσης· καὶ εἶθε γὰρ καὶ ἐκεῖνος ἐς κόρον ἦν
 πειεῖν· ἵν' δὲ πολλάκις αἰτήσαντος, ὁ παῖς οὐδ'
 αἰοῦντι ἔοικεν.

Ἄνιάν, δὴ σε πολλά καὶ ἀφρόα, καὶ σχεδὸν τὰ
 πάντα, καὶ μάλιστα ὅταν σε παρευδοκίμῃ κίναϊ-
 δός τις, ἢ ὀρχησοδιδάπκαλος, ἢ Ἴωνικὰ ξυνεί-
 ρων, Ἀλεξανδρετικὸς ἀνθρωπίσκος. τοῖς μὲν
 γὰρ τὰ ἐρωτικὰ ταῦτα διακοιμημένοι, καὶ γραμ-
 ματιδία ὑπὸ κόλπῃ διακομίζεσι, πόθεν σὺδ'
 ἰσό-

dixi, quod aliis suavissimum vetustissimumque
 vinum bibentibus, solus tu minutum et crassum
 potas. Itaque curas in argento semper aut auro
 bibere, ne colore vini, quam contemptus sis con-
 vivia, prodatur. Et utinam vel illius ad satietatem
 bibere tibi liceret. Iam vero saepe te poscente
 puer se exaudisse dissimulat,

27. Molestia sane te adficiunt multa et crebra,
 et paene omnia: maxima quoties praeg te floret vel
 cinacrus aliquis, vel saltandi magister, vel Ια-
 nicos modos et cantilenas contexens homuncio
 Alexandrinus. Unde enim amatoriarum volupta-
 tum hisce ministris, et literulas sinu, perferenti-
 bus,

ἰσότητος κατακείμενος; τοιγαρῶν ἐν μυχῶ τοῦ
 συμπίσις, καὶ ὑπ' αἰδῶς καταδεδυκώς, ἕξεις
 ὡς τὸ εἰκὸς, καὶ σεαυτὸν οἰκτεῖρεις, καὶ αἰτιῶ
 τὴν τύχην, ἔδ' ἐλπίξαι σοι τῶν χαρίτων ἐπιβε-
 κήσασθαι. ἰδέω δ' ἂν μοι δοκεῖς καὶ ποιητῆς
 γειέσθαι τῶν ἐρωτικῶν ἄσμάτων, ἢ καὶ ἄλλου
 ποιήσαντος, δόξασθαι ἄδειν ἀξίως. ἕξις γὰρ
 οἱ τὸ προτιμᾶσθαι, καὶ εὐδοκίμειν ἔστιν. ὑπο-
 στίξαι δ' ἂν, εἰ καὶ μάγον, ἢ μάλιστα ὑποκρίνα-
 σθαι δεῖσι, τῶν κληρῶν πολυταλάντας, καὶ ἄρ-
 χῆς, καὶ ἀθροῖας τὰς πλάτας ὑπισχυρισμένων.
 καὶ γὰρ αὐτὸ καὶ τέτρες ἕξις εἰ φερομένους ἐν ταῖς
 Φιλίαις, καὶ πολλῶν ἀξιζόμενος· καὶ ἐν τι γῆν
 τῶν τέτων

bus, aequalem accubitus honorem tu postules.
 Itaque in latibulo aliquo triclinii, prae pudore
 quaerens suffugium, ingemiscis merito, teque
 ipse miseraris, et fortunam accusas, quae ne tan-
 tillum tibi venustatis adsperserit. Libenter au-
 tem videaris et ipse poeta velle fieri amatoriarum
 cantilenarum, aut ab alio composita canere posse
 commode; cum vides, quibus rebus honor et
 plausus adiunctus sit. Sustineas vero, si magum
 aut vatem agere oporteat ex eorum genere, qui
 hereditates multorum talentorum, et imperia, et
 confertas diuitias pollicentur: vides enim hos
 quoque felicem in amicitis cursum habere, et
 magna in dignitate versari. Horum igitur vnum
 ali-

τάτων ἡδέως ἂν γένοιτο, ὡς μὴ ἀπέβλητος καὶ περιττός εἴης, ἀλλ' ἔδὲ πρὸς ταῦτα ὁ κακοδαίμων πιθανὸς εἶ. τοιγαρῶν ἀνάγκη μειῶσθαι, καὶ σιωπῇ ἀνέχεσθαι, ὑπομώζοντα καὶ ἀμελόμενοι.

Ἦν μὲν γὰρ κατείπη σὲ τις ψίδυρος σικέτης, ὡς μόνος ἔκ ἐπήνεσας τὸν τῆς δεσποίνης παιδίσκον ὀρχόμενον, ἢ κινδύοντα, κίνδυνος ἔ μικρὸς ἐκ τῶ πράγματος. χρὴ ἔν χερσαίε βατράχῃ δίκην διψῶντα, κεκραγένοι, ὡς ἐπίσημος ἔση ἐν τοῖς ἐπαινέσι, καὶ κορυφαῖος, ἐπιμελέμενον. πολλάκις δὲ καὶ τῶν ἄλλων σιωπησάντων, αὐτὸν ἐπειπεῖν ἐσκεμμένον τινὰ ἔπαινον, πολλὴν τὴν κολακείαν ἐμφανίζοντα. τὸ μὲν γὰρ λιμιῶ ξυρόντα, καὶ, νῆ Δία, γε διψῶντα, μύρω χρίσθαι,

καὶ

aliquid libenter fieres, ne plane reiculus esses et superfluus. Sed nec ad ista, infelix, probabilis es. Itaque necessario minueris, et silentio occultisque lacrimis perfers neglectum tui.

28. Si enim deferat te iusurro feruus, solum te non laudasse puerum dominae saltantem, aut canentem cithara, periculum ex ea re non paruum. Oportet igitur terrestris ranae instar sitientem clamare, et ut insignis inter clamantes sis et quasi praecentor, studere: saepe etiam, postquam conticuerunt alii, ipsum subiicere meditatam quamdam laudationem, proluxae adulationis indicem. Porro esuritionum te iudalem, et liticam,

καὶ σεφανῶσθαι τὴν κεφαλὴν, ἡρέμα καὶ γε-
λοῖον. εἰκας γὰρ τότε σὴλη ἐώλε τινὸς νεκροῦ
ἄγοντος ἐνχιόσματα. καὶ γὰρ ἐκείνη καταχέαν-
τες μύρον, καὶ τὸν σεφανὸν ἐπιθέντες, αὐτοὶ
πίνουσι, καὶ εὐωχῶνται τὰ παρεσκευασμένα.

Ἦν μὲν γὰρ καὶ ζηλότυπός τις ἦ, καὶ παῖδες
εὐμορφοὶ ὧσιν, ἢ νέα γυνή, καὶ σὺ μὴ παντε-
λῶς πέρρω Ἀφραδίτης καὶ Χαρίτων ἦς, ἐκ ἐν
εἰρήνῃ τὸ πρᾶγμα, ἐδ' ὁ κίνδυνος εὐκαταφρό-
νητος. ὧτα γὰρ καὶ ἀφθαλιμοὶ βασιλέως πολ-
λοὶ, ἔ μόνον τάλιθῆ ὄρωντες, ἀλλ' αἰεί τι καὶ
προσεπιμετρῶντες ὡς μὴ νυξάζειν δοκοῖεν. δεῖ
ἔν ὡσπερ ἐν τοῖς Περσικοῖς δείπνοις κάτω νεύον-
τα κατακεῖσθαι, δεξιότα, μὴ τις εὐνῆχος σε ἴδῃ
προσ-

tem, ungi et coronari, sane ridiculum. Similis enim es cippo nuperi alicuius mortui, cui mittuntur inferiæ. Nam etiam illum perfundunt unguento, et coronam illi imponunt, vinum vero ipsi bibunt et epulantur ea quae parata sunt.

29. Si vero Zelotypus ipse sit, et formosi liberi, aut mulier iuuenis, neque tu sis plane alienus a Venere et Gratiis, vix pax constabit, nec periculum est, quod facile contempnas. Aures enim regis et oculi multi, nec qui vera solum videant, sed semper quasi corollarium, ne connivere unquam putes, adiciant. Oportet igitur, ut in Persarum conuiujs, deiecto vultu accumbere, metuentem, ne quis te forte Eunuchorum obser-

προσβλέψαντα μιᾷ τῶν παλλακίδων, ἐπεὶ ἄλλος γε εὐνῆχος ἐντεταμένον πάλαι τὸ τόξον ἰσχυῶν, ἢ μὴ θέμις ὄρωντα, διαπείρας τῶ οἰσῶ μεταξὺ πίνοντος, τὴν γνάθον.

Εἴτ' ἀπελθὼν τῷ δείπνῃ, μικρὸν τι κατέδαρξες. ὑπὸ δ' ὠδὴν ἀλεκτρυίνων ἀνεγρόμενος, ὡ δειλαῖος ἐγὼ Φῆς, καὶ ἄθλιος, οἷας τὰς πάλαι διατριβὰς ἀπολιπὼν, καὶ ἑταίρους, καὶ βίον ἀπράγμονα, καὶ ὕπνου μετρέμενον τῇ ἐπιθυμίᾳ, καὶ περιπάτους ἐλευθέρους, εἰς οἶον βάραθρον φέρων ἐμαυτὸν ἐνσέσειχα. τίνοσ' ἔνεκα, ὦ θεοί, ἢ τίς ὁ λαμπρὸς μισθὸς ἄτὸς ἐσιν; ἔ γὰρ καὶ ἄλλως μοι πλείω τέτων ἐκπορίζειν δυνατόν ἦν, καὶ προσῆν τὸ ἐλεύθερον, καὶ τὸ πάντα ἐπ' ἐξουσίας.

νῦν

obsruet adspicere pellicum vnam, cum alius Eunuchus intentum iam arcum habeat, qui adspicientis quae fas non est, buccam sagitta inter bibendum traiciat.

30. Deinde egressus conuiuio paulum obdormisti. Sub gallorum vero cantum excitatus, miserum me inquis et aerumnosum! quibus ego exercitationibus relictis, et sodalibus, et quam otiosa vita, et somno, quem sola metiretur dormiendi libido, et ambulationibus liberis, in quod me barathrum ipse praecipitavi. Cuius rei causa, Dii boni! aut quae splendida illa merces? Nonne enim alio etiam modo plura ipsis parare mihi licuit, libertate manente et omnium rerum potesta-

νῦν δὲ τὸ τῆ λέγω, λέων κρέκη δεθείς, ἄνω καὶ
 κάτω περισύρομαι, τὸ πάντων οἴκτιζον, οὐδ'
 εὐδοκιμεῖν εἰδώς, ἔδὲ κεχαρισμένος εἶναι δυνά-
 μενος. ἰδιώτης γὰρ ἔγωγε τῶν τοιούτων, καὶ
 ἄτεχνος, καὶ μάλιστα παραβαλλόμενος ἀνδράσι
 τέχνην τὸ πρᾶγμα πεποικημένοις. ὡς δὲ καὶ ἄ-
 χάριστός εἰμι, καὶ ἤκιστα συμποτικός, ἔδ' ὅσον
 γέλωτα ποιῆσαι δυνάμενος· συνίημι δὲ, ὡς καὶ
 ἐνοχλῶ πολλάκις βλεπόμενος, καὶ μάλισθ' ὅ-
 ταν ἡδίων αὐτὸς αὐτῆ εἶναι θέλω. σκυθρῶπός
 γὰρ αὐτῷ δοκῶ. καὶ ὅλω, ἐκ ἔχῳ ὅπως ἀρ-
 μόσωμαι πρὸς αὐτόν. ἦν μὲν γὰρ ἐπὶ τῆ σεμνῆ
 Φυλάττῳ ἑμαυτὸν, ἀηδῆς ἔδοξα, καὶ μονοσού-
 χι

potestate. Nunc vero tanquam leo, quod est in
 prouerbio, licio deuinctus, sursum deorsum tra-
 hor, et, quod omnium miserrimum est, nec bo-
 nam de me opinionem concitare, neque gratio-
 sus esse possum. Idiota enim ego his in rebus et
 iners, maxime si cum hominibus comparer, qui
 artem sibi hoc opus fecerint. Insuper vero inuc-
 nustus etiam sum, et minime comis conuiua,
 ac ne tantillum quidem excitare risum possum:
 intelligo autem, conspectum etiam meum saepe
 molestum esse, in primis quoties me ipso suauior
 hilariorque esse volo: tetricus enim illi videor,
 et in vniuersum non video, quomodo aptus illi
 esse possim: si enim grauitatem seruo, insuauis
 illi

χὶ Φευκτέος. ἦν δὲ μειδιάσω, καὶ ῥυθμίσω τὸ πρόσωπον εἰς τὸ ἥδιστον, κατεφρένησεν εὐθύς, καὶ διέπτυσσε, καὶ τὸ πρᾶγμα ὁμοίον μοι δοκεῖ, ὡς περ ἂν εἴ τις κωμωδίαν ὑπεκρίναίτο, τραγικῶν προσωπεῖον περικείμενος. τὸ δ' ὄλον, τίνα ἄλλον ὁ μάταιος ἐμαυτῷ βιώσομαι βίον, τὸν παρόντα τᾶτον ἄλλω βεβιωκώς.

Ἔτι σε ταῦτα διαλογιζομένη, ὁ κώδων ἤχησε, καὶ χερὶ τῶν ὁμοίων ἐχεσθῆαι, καὶ περινοσεῖν, καὶ ἐσάνααι, ὑπαλείψαι τὰ γε πρῶτερον τῆς βεβωῶνας, καὶ τὰς ἰγνύας, εἰ θέλεις διαρκέσαι πρὸς τὸν ἄθλον· εἶτα δεῖπνον ὁμοιον, καὶ ἐς τὴν αὐτὴν ὥραν περιηγμένον. καὶ σοὶ τὰ τῆς διαίτης, πρὸς τὸν πάλαι βίον ἀντίστροφά, καὶ ἡ ἀ-

illi videor et tantum non fugiendus; sin rideam et ad suavitatem componam vultum, contemnit statim et despuit; et similis mihi res videtur, ac si quis tragicam personam indutus comoediam agat. In summa verò, quam aliam stultus ego vitam mihi viuam, hanc praesentem si alii vixero?

21. Adhuc ista cogitas, cum tintinnabulum sonuit, et consuetus vitae tenor seruandus est: circumeundum est, standum est, vnctis prius summis femoribus poplitibusque, si velis durare ad instans certamen: tum coena similis, et in eadem horam protracta. Inter haec victus ratio superiori vitae contraria, tum vigiliae, et sudor, et

ἡ ἀγρυπνία δὲ, καὶ ὁ ἰδρῶς, καὶ ἡ κάματος, ἡ
 ρέμα ἤδη ὑπορύττεσιν, ἡ Φθόνη, ἡ περιπνευ-
 μονίαν, ἡ κῶλε ἀλγημα, ἡ τὴν καλὴν ποδάγραν
 ἀναπλάττειτες. ἀντέχεις δὲ ὁμως, καὶ παλ-
 λάκις κατακεῖσθαι δέον, εἰ δὲ τῆτο συγκεχώρη-
 ται. σκῆψις γὰρ ἡ νόσος, καὶ Φυγή τῶν κα-
 θηκόντων ἔδοξεν. ἄσπε ἐξ ἀπάντων ὠχρὸς αἶψ,
 καὶ ὅσον εἰδέπω τεθνηξομένῳ ἔοικας.

Καὶ τὰ μὲν ἐν τῇ πόλει, ταῦτα. ἦν δὲ πού
 καὶ ἀποδημῆσαι θέσι, τὰ μὲν ἄλλα εἶω. ὕστος
 δὲ πολλὰκις, ὕστος ἐλθῶν (τοιᾶτο γὰρ σοι ἀ-
 ποκεκλήρωται) καὶ τὸ ζεύγος περιμένεις, ἔστ'
 ἂν, εἰ ἔτ' εἰσὶς καταγωγῆς, τῷ μαγεῖρῳ σε ἢ
 τῷ

et fatigatio paullatim cuniculis te suffodiunt, et
 vel tabem, vel respirandi difficultatem, vel co-
 li dolorem, vel praeclaram podagram elaborant.
 Obduras tamen et saepe, cum decumbendum es-
 set, neque hoc tibi concessum est. Simulatio e-
 nim morbus tuus videtur et officiorum fuga. Ita-
 que ob haec omnia pallidus semper, et parum
 abest, quin iam morituro similibus videaris.

32. Haec quidem urbanae vitae ratio. Si qua
 vero etiam iter instituendum sit, reliqua omitto.
 Saepe vero cum pluit, ultimus tu veniens, hoc
 enim fors tibi tribuit, et iumenta expectas, do-
 nec, cum iam non amplius sit vecturae copia,
 cum

τῶ, τῆς δεσποίνης κομμωτῆ συμπαραβύσωσι, ἐδὲ τῶν Φρυγάνων δαψιλῶς ὑποβαλόντες.

Οὐκ ἐκινῶ δέ σοι καὶ διηγήσασθαι ὃ μοι Θεσμόπολις ἔτος ὁ Στωϊκὸς διηγήσατο, ξυμβάν αὐτῷ πάλυ γελοῖον, καὶ, ἢ Δί', ἐκ ἀνέλπιδον, ὡς ἂν καὶ ἄλλω ταυτὸν συμβαίη. συνῆν μὲν γὰρ πλεσίᾳ τινὶ καὶ τρυφίῳσι γυναικὶ τῶν ἐπιφαιῶν ἐν τῇ πόλει. δεῖσαν δὲ καὶ ἀπεδημησάσαστε, τὸ μὲν πρῶτον, ἐκεῖνο παθεῖν ἔφη γελοϊότατον, συγκαθίζεσθαι παρ' αὐτῷ παραδεδέσθαι Φιλοσόφῳ ἔντι, κίναιδόν τινα τῶν πεπιττωμένων τὰ σκέλη, καὶ τὸν πώγωνα περιεξυρημένων· διὰ τιμῆς δὲ αὐτὸν ἐκείνη ὡς τὸ εἶκος.

cum coquo te aut ciniflone dominae in vehiculum compingunt, et ne virgultorum quidem satis substerunt.

33. Non pigebit etiam narrare tibi, quod sibi accidisse Thesmopolis, hic Stoicus, mihi narravit, ridiculum sane, quod aliis quoque usu venire posse nec improbable, per Iouem, fuerit. Vixebat ille in domo diuitis et delicatae mulieris; cum autem peregre eundum esset aliquando, primum hoc sibi accidisse omnino ridiculum; ut iuxta se, Philosophum hominem, adsidere iuberetur cinaedus quidam laeuigatis pice cruribus et rasa barba: nempe in honore illum ipsa, ut facile

εἰκὸς ἦγε, καὶ τῆνομα δὲ τῷ κιναιδῶ ἀπειτυ-
 μόνευε, Χελιδόνιον γὰρ κλειῖσθαι. τῆτο τοί-
 ρυν πρῶτον ἤλικον, σκυθρῶπῶ καὶ γέρειτι ἀν-
 δρὶ καὶ πολιωῶ τὸ γέρειον (οἶσθαι δὲ, ὡς βαδὺν
 πώγωνα καὶ σεμνὸν ὁ Θεσμύπολις εἶχε) παρε-
 κειρίξασθαι Φύκος ἐντετριμμένον, καὶ ὑπογε-
 γραμμένον τὰς ὀφθαλμοῦς, καὶ διασεσαλευμέ-
 νον τὸ βλεμμαί, καὶ τὸν τράχηλον ἐπιχειλασμέ-
 νον, ἔ χειλίδιον, μὴ Δί, ἀλλὰ γύπα τινὰ πε-
 ριτετιμμένον τῷ πώγωνος τὰ πτερὰ· καὶ εἶγε
 μὴ πολλὰ δεηθῆναι αὐτῷ, καὶ τὸν κεφαλῶν
 ἔχοντα, ἐπὶ τῇ κεφαλῇ ἀνσκηθεῖσθαι. τὰ
 δ' ἔν ἄλλα, παρ' ἑλὴν τὴν ὁδὸν μυρίας τὰς ἀη-
 δίας ἀνασχέσθαι, ὑπάρχοντες, καὶ τερετίζου-
 τος· εἰ δὲ μὴ ἐπεῖχεν αὐτῷ, ἴσως ἂν καὶ ἔρχε-
 μένῃ

facile est ad intelligendum, habebat: nomen et-
 iam cinsedi mihi retulit, Chelidonium dictum
 esse. Hoc igitur primum quale est? Tetrico et
 seni viro, et cano mento (nostri vero, quam pro-
 lixam barbam et venerabilem Thesmopolis habue-
 rit) adsidere infucatum, et pictis genis, et na-
 tantibus oculis, et fracta ceruice, non hirundi-
 nem sane, (quae nominis illius vis est) sed vultu-
 rem quemdam vullis barbae pennis! Et nisi mul-
 tum deprecatus esset, etiam caput flammeo tectum
 habentem ait fuisse adlessurum: se ergo tum cae-
 teras sexcentas in illa via molestias sustinuisse, can-
 tillante illo et minuriente, qui nisi ipse retinisset,
 forte

μένει ἐπὶ τῆς ἀπῆνης. ἕτερον δ' ἔν τι καὶ τοιᾶ-
τον αὐτῷ προσταχθῆναι.

Καλέσασα γὰρ αὐτὸν ἡ γυνὴ, Θεσμόπολί, Φη-
σιν, ἔτως ὄναιο, χάριν ἔ μικρὰν αἰτέσῃ, δέξ,
μηδὲν ἀντειπὼν, μηδ' ὅπως ἐπὶ πλείον σε δεή-
σομαι περιμείνας. τῷ δέ, ὅπερ εἰκὸς ἦν, ὑπο-
σχόμεναι πάντα πράξειν, δέσμαι σε τᾶτ', ἔφη,
χρηστὸν ὀρῶσά σε, καὶ ἐπιμελῆ, καὶ Φιλέσορ-
γον, τὴν κύναι ἣν οἶσθα τὴν Μυρρῖνῆν, ἀναλα-
βὼν ἐς τὸ ὄχημα, Φύλαττέ μοι, καὶ ἐπιμελῆ,
ἔπως μηδεὸς ἐνδεὴς ἔσοι. βαρύνεται γὰρ ἡ ἀ-
δελφία τὴν γαστέρα, καὶ σχεδὸν ὡς ἐπίτεξ ἐστίν. οἱ
δὲ κατάρατοι ἔτοι, καὶ ἀπειθεῖς οἰκέται, οὐχ
ὅπως ἐκείνης, ἀλλ' ἐδ' ἐμῷ αὐτῆς πολὺν ποιᾶν-
ται

forte et iam in ipso plaustro esset saltaturus? Ve-
rum iniunctum sibi etiam aliud huiusmodi.

34. Vocans enim illum mulier, da mihi, in-
quit, hanc veniam, Thesmopoli, sic fortunatus
sis! magnam quidem, petenti nihil contradicens,
nec exspecta, ut diutius te rogem: illo vero, quod
facile credas, pollicito se facturum omnia; hoc,
inquit, te rogo, quae benignum te videam, et
diligentem, et a natura factum ad amorem; ca-
nem, quam nosti, Myrrhinam, receptam in vehi-
culum custodi mihi, et curam illius gere, ne qua
re indigeat, vterum enim gerit misera, et prope
abest a partu: execrabiles autem illi et immorigeri
serui, ne mei quidem ipsius, tantum abest, ut
Luc. Op. T. III. E illius,

ται λέγον· ἐν ταῖς ἑδοῖς. μὴ τοῖνον τι σμικρὸν
 οὐδ᾽ ἕως εὐποιήσῃν με, τὸ περισπᾶσάν μοι,
 καὶ ἤδισον κινῆδισον διαφυλάξας. ὑπέσχετο ὁ
 Θεσμῶπολις, πολλὰ ἱκετευέσης, καὶ μονονεχί
 καὶ ὀκρυέσης. τὸ δὲ πρῶγμα παγγέλοιον ἦν,
 κινῆδισον ἐκ τῆ ἱματίε προκώπτου μικρὸν ὑπὸ τὸν
 πύργον, καὶ κατάρτησαν πολλάκις, εἰ καὶ μὴ
 ταῦτα ὁ Θεσμῶπολις προσετίθει, καὶ βαύζον
 λεπτῇ τῇ Φωγῇ (τοιαῦτα γὰρ τὰ Μελιταῖα)
 καὶ τὸ γέγειον τῆ Φιλοσόφου περιλιχμώματον,
 μάλιστα εἴ τι τῆ χθιζῆ αὐτῷ ζώμα ἔγκατεμέ-
 μικτο. καὶ ὁ κινῆδισος, ὁ ξύδρος, ἐκ ἀμάσως
 ποτὲ καὶ εἰς τὰς ἄλλας τὰς παρὲντας ἐν τῷ ξυ-
 πσιῶ ἀποσκώπτων, ἐπειδὴ ποτὲ καὶ ἐπὶ τὸν
 Θεσμῶ-

illius, ullam rationem habent in via. Ne putes
 igitur te mediocriter de me mereri, si caniculam,
 de qua tantum laborem, suavissimamque mihi ser-
 uaueris. Pollicetur Thesmopolis simpliciter ita et
 tantum non cum lacrimis petenti. Res autem ri-
 dicula omnino, canicula de veste sub ipsam bar-
 bam prospiciens, parua, et saepe ipsum permin-
 gens, (etiāsi illud quidem non addidit Thesmo-
 polis) et minuta voce ganniens, (tales enim sunt
 Melitenses illae caniculae) et mentum philosophi
 circumlambens, in primis si quid pridiani iuris in
 illo haereret. Et Cinaedus, assessor, qui alioqui
 non indocta dicta in caeteros iacere in conuiuio
 solet,

Θεσμόπολιν καθῆκε τὸ σκῶμμα· περί δὲ Θεσμολίδοσ, ἔφη, τῆτο μόνον εἰπεῖν ἔχω, ὅτι αὐτὶ Στωϊκῶ ἤδη Κυνικὸς ἡμῖν γεγέννηται. τὸ δ' ἔν κυνίδιον καὶ τετακένα ἐν τῷ τρίβωνι τῷ Θεσμολίδοσ ἐπυθόμην.

Τοιαῦτα ἐντροφῶσι, μᾶλλον δὲ ἐνυβρίζουσι τοῖς ξυνῶσι, κατὰ μικρὸν αὐτὰς χειροῖθις τῆ ὑβρει παρασκευάζοντες. οἶδα δ' ἐγὼ καὶ ῥήτορα τῶν καρχάρων ἐπὶ τῷ δεῖπνῳ κελευσθέντα, μελετήσαντα, μὲ τὸν Δί', ἐκ ἀπαιδεύτως, ἀλλὰ πάνυ τορῶις, καὶ ξυγκεκροτημένως· ἐπηνεῖτο γὰρ μεταξὺ πινόντων, ἔ πρὸς ὕδωρ μεμετρημένον, ἀλλὰ πρὸς οἶκ ἀμφορέα λέγων. καὶ τῆτο ὑπόσῆναι τὸ τέλημα ἐπὶ διακοσίαισ δραχμαῖσ ἐλέγε-

solet, cum in Thesimopolin laxaret dicacitatem, de Thesimopoliide, inquit, hoc solum habeo quod dicam, illum pro Stoico iam Cynicum nobis factum. Caniculam igitur etiam peperisse in pallio Thesimopolidis audiui.

35. Sic ad delicias, vel ad contumeliam potius, abutuntur suis familiaribus, quos paullatim mansuetos et patientes iniuriæ faciunt. Noui ego etiam rhetora quemdam de asperis illis iussim in coena declamare, non inerudite profecto, sed vehementer et concinne; laudabatur igitur inter pocula, qui non ad aquam deceptam diceret, sed ad vini amphoram; dicebatur autem pro ducentis illam

ελέγετο. τὰυτὰ μὲν ἔν ἴσως μέτρια. ἦν δὲ ποιη-
 τικὸς αὐτὸς, ἢ συγγραφικὸς ἢ πλέσιος ἢ, παρὰ
 τὸ δεῖπνον τὰ αὐτῶν ῥαψωδῶν, τότε καὶ μάλι-
 στα διαῤαγῆναι χρῆ, ἐπαινεῖντα καὶ κολακεύον-
 τα, καὶ τρέψας ἐπαινῶν καινοτέρως ἐπινοῶντα.
 εἰσὶ δ' οἱ καὶ ἐπὶ κάλλει θυμάζεσθαι ἐθέλῃσι. καὶ
 δεῖ Ἀδωνίδας αὐτὸς, καὶ Ἰακίνθους ἀκχεῖν, πύ-
 χως ἐνίστε τὴν ῥῖνα ἔχοντας. σὺ δ' ἔν ἔαν, μὴ
 ἐπαινῆς, ἐς τὰς λιθοτομίας τὰς Διονυσίαν εὐθύς
 ἀφίξῃ, ὡς καὶ Φθονῶν, καὶ ἐπιβλεῶν αὐτῶ.
 χρῆ δὲ καὶ σοφὸς καὶ ῥήτορας εἶναι αὐτὸς· καὶ
 εἴ τι σολοικίσαντες τύχῳσιν, αὐτὸ τὸ τῆς Ἀτ-
 τικῆς καὶ τῆς Ἰμηττῆ μετὰς δοκεῖν τὰς λόγους,
 καὶ νόμον εἶναι τὸ λοιπὸν ἔτω λέγειν.

Καί-

illam rem drachmis ausus esse. Si vero diues ipse
 vel poëticam adfectet laudem, vel historicam, qui
 in conuiuio sua recitet, tum maxime est, vbi
 rumpatur aliquis laudando, adulando, modis lau-
 dandi nouis excogitandis. Sunt vero qui etiam
 pulchritudinis nomine admirationi esse postulant,
 quos Adonidas, vel Hyacinthos audire oportet,
 cubitalem licet nasum interdum habeant. Tu vero
 si non laudes, ilicet in Dionysii lautumias venies,
 vtpote qui inuidetas ipsi et insidieris. Oportet au-
 tem doctos esse ipsos et rhetoras, et licet soloeci-
 smos committant, Atticae tamen et Hymetti ple-
 nos videri illorum sermones, et legem esse in po-
 sterum ita dicendi.

36. Quam

Καίτοι Φορητὰ ἴσως τὰ τῶν ἀνδρῶν. αἱ δὲ ἔν γυναικες (καὶ γὰρ αὖ καὶ τόδε ὑπὸ τῶν γυναικῶν σπεύδεται, τὸ εἶναι τινὰς αὐταῖς πεπαιδευμένους, μισθῶ ὑποτελεῖς ζυγόντας, καὶ τῷ Φορείῳ παρεπομένους) ἐν γὰρ τι καὶ τοῦτο τῶν ἄλλων καλλωπισμάτων αὐταῖς δοκεῖ, ἢ λέγεται, ὡς πεπαιδευμέναί τε εἰσι, καὶ Φιλόσοφοι, καὶ ποιῶσιν ἄσματα ἔ πολὺ τῆς Σαπφῆς ἀποδέοντα. καὶ διὰ δὲ ταῦτα μισθωτὰς καὶ αὐτὰ περιάγονται ῥήτορας, καὶ γραμματικὰς, καὶ Φιλοσόφους· ἀκροῶνται δ' αὐτῶν πηνίκα (γελοῖον γὰρ καὶ τῆτο) ἤτοι μεταξὺ κοσμημένων, καὶ τὰς κόμης περιπλεκόμεναι, ἢ παρὰ τὸ δεῖπνον· ἄλλοτε γὰρ οὐκ ἄγχοι σχολῆν. πολλάκις δὲ καὶ μεταξὺ τῶν Φιλοσόφου

36. Quamquam tolerabilia forte videantur, quae viri faciunt. Mulieres vero, nam haec quoque nunc adfectant habere quosdam eruditos, mercede interposita sibi familiares, et lecticam adfectantes, quandoquidem vnum hoc inter reliqua ornamenta illis videtur, si dicantur erudita esse et philosophae, et carmina faciant non multum inferiora Sapphicis: propter haec igitur mulieres ipsae quoque mercenarios circumducunt Rhetores, et Grammaticos, et Philosophos. Audiunt vero illos interdum, quod ipsum quoque ridiculum, vel dum ornantur, et coinas disponi sibi curant, vel in coena adeo: neque enim aliud ipsis otium suppetit. Saepe vero dum Philosophus aliquid disputat,

τί διεξιόντος, ἢ ἄβρα προσελθῶσα, ὠρεξε παρὰ
τῷ μοιχῷ γρῦματίον· οἱ δὲ περὶ σωφροσύνης ἐ-
κείνοι λόγοι ἐστῶσι περιμένοντες, ἐστ' ἂν ἐκείνη ἀν-
τιγράψασα τῷ μοιχῷ, ἐπαναδράμη πρὸς τὴν
ἀκρόασιν.

Ἐπειδὴν δὲ ποτε διὰ μακρῶ τῷ χρόνῳ Κρο-
νίων ἢ Παναθηναίων ἐπισάντων, πέμπηται τί-
σοι ἐφεσρίδιον ἄθλιον, ἢ χιτώνιον ὑπόσαθρον,
ἐνταῦθα μάλιστα πολλὴν δεῖ καὶ μεγάλην γενέ-
σθαι τὴν πομπήν. καὶ ὁ μὲν πρῶτος, εὐθύς ἐτι-
σκεπτομένῃ παρακῆσας τῷ δεσπότη, παραδραμῶν
καὶ προμηνύσας, ἀπέρχεται, μισθὸν ἐκ ὀλίγον
τῆς ἀγγελίας προσλαβών. ἔωθεν δὲ τρισκαίδε-
κα ἡκαστοὶ κομίζοντες ἕκαστος, ὡς πολλὰ εἶπε, καὶ
ὡς ὑπέμνησε, καὶ ὡς ἐπιτραπεῖς, τὸ κάλλιον
ἐπελέ-

accedens ancilla a moecheo tabellas tradit: at illi
de temperantia sermones insistant, exspectantque,
dum illa, moecheo postquam rescripserit, ad audi-
tionem redeat.

37. Cum vero longo post tempore aliquando
Saturnalibus instantibus vel Panathenaicis, mittit-
tur tibi amiculum miserum, aut tunica fere putris,
tunc maxime multam institui magnamque pom-
pam oportet. Et primus quidem, qui deliberante
domino illud sublegit, praecurrens et indicans,
non paruo ablato nuntii praemio, redit. Mane
vero tredecim veniunt ferentes munus, quorum
vnusquisque, vt multa dixerit, vt monuerit, vt
dato sibi negotio pulcherrimum elegerit, com-
morat.

ἐπελέξατο διεξιῶν· ἅπαντες δ' ἔν ἀπαλλάττονται λαβόντες, ἔτι καὶ βρενθυόμενοι, ὅτι μὴ πλείω ἔδωκας.

Ὁ μὲν γὰρ μισθὸς αὐτὸς, κατὰ δύο ὀβολὰς, ἢ τέτταρας, καὶ βαρὺς αἰτῶν σὺ, καὶ ὀχληρὸς δοκεῖς. Ἰνῆ δ' ἔν λάβης, κολακευτέος μὲν αὐτὸς, καὶ ἰκετευτέος· θεραπευτέος δὲ καὶ ὁ οἰκονόμος· ἔτος μὲν καὶ ἄλλος θεραπείας τρόπος, ἔκ ἀμελητέος δὲ ἔδ' ὁ ξύμβελος καὶ φίλος, καὶ τὸ ληφθῆν ἤδη προσωφείλετο ἱματιοκαπήλω, ἢ ἱατρῶ, ἢ σκυτοτόμῳ τινί. ἄδωρα ἔν σοι τὰ δῶρα, καὶ ἀνόνητα.

Πολὺς δὲ ὁ φθόνος, καὶ πε καὶ διαβολή τις ἡρέμα ὑπεξάνίσσεται πρὸς ἄνδρα ἤδη τὰς κατὰ σὲ

morat. Omnes igitur cum munusculo abeunt; insuper cum fastidio quodam murrnant, quod plura non dederis.

38. Merces ipsa minutatim tibi soluitur, obolis binis, aut quaternis: si petas, grauis videris ac molestus. Vt igitur accipias, adulandum primo ipsi et supplicandum; colendus autem etiam est dispensator, quod aliud culturae genus est; nec vero negligendus consiliarius et amicus. Porro quod accipis iam debebatur vestiario, aut medico, aut futuri cuidam. Munera igitur illa non munera et nullius utilitatis.

39. Inter haec forte etiam calumpnia quaedam paulatim contra te insurgit apud virum, sermo-

σὲ λόγους ἠδύως ἐνδεχόμενον· ὄργῃ γὰρ ἤδη σέ μὲν
 ὑπὸ τῶν συνεχῶν πόνων ἐκτετραχωμένον, καὶ
 πρὸς τὴν θεραπείαν σιάζοντα, καὶ ἀπληροδύκτοτα,
 τὴν ποδάγραν δὲ ὑπανιῶσαν. ὅλως γὰρ ὅπερ ἦν
 νοσιμώτατον ἐν σοὶ, ἀπανθισάμενος, καὶ τὸ
 ἐγκαρπώτατον τῆς ἡλικίας, καὶ τὸ ἀκμαϊότα-
 τον τῆς σώματος ἐπιτρίψας, καὶ ῥάκος σε πολυ-
 σχιδῆς ἐργασάμενος, ἤδη περιβλέπει, σέ μὲν οἷ
 τῆς κόπρης ἀπορρίψῃ φέρων, ἄλλον δὲ ὅπως τῶν
 δυναμένων τὰς πόνους καρτερεῖν προσλήψεται.
 καὶ ἦτοι μειράμιον αὐτῷ ὅτι ἐπείρασάς ποτε, ἢ
 τῆς γυναικὸς ἄβραν παρθένον γέρων ἀνὴρ διέ-
 φθειρας, ἢ ἄλλο τι τοιῶτον ἐπικληθεῖς, νύκτωρ
 ἐγκακαλυμμένος, ἐπὶ τράχηλον ὡσθεῖς, ἐξελή-
 λυθας

nes qui contra te habentur libenter iam excipien-
 tem. Videt enim te iam perpetuis laboribus de-
 tritum, et ad officia claudicantem, et defectum
 viribus, subeuntemque paullatim podagram. O-
 mnino enim postquam florem aetatis valetudinis-
 que tuae praecerpsit, postquam fertilissimam vi-
 tae tuae partem et summum vigorem corporis
 contriuit, et pannum te vndique fissum concin-
 nauit, iam circumspicit, te quidem in quod ster-
 quilinium abiiciat, alium vero, qui labores susti-
 nere possit, vt adsumat. Tum igitur vel tentasse
 puerum, vel ancillam virginem dominae immi-
 nuisse, homo senex, vel quiddam aliud huic si-
 mile incusatus noctu, capite obuoluto, praiceps
 ciice-

λυθας ἔρημος ἀπάντων, καὶ ἄπορος, τὴν βελτί-
στην ποδάγραν αὐτῷ γῆρα παραλαβών. καὶ ἂ
μὲν τέως ἦδεις, ἀπομαθὼν ἐν τσσατῶ χρόνῳ·
φυλάκῃ δὲ μείζω τὴν γαστέρα ἐργασάμενος, ἀπλή-
ρωτόν τι, καὶ ἀπκράϊτητον κακόν. καὶ γὰρ ὁ
λαιμὸς ἀπαιτεῖ ἐκ τῆ ἔθης· καὶ ἀπομανθάνων
αὐτὰ, ἀγανακτεῖ.

Καὶ σε ἐκ ἂν τις ἄλλος, δέξαιτο ἔξωρον ἤδη γε-
γενότα, καὶ τοῖς γεγηρακόσιν ἵπποις ἑοικότα,
ῶν ἐδὲ τὸ δέρμα ὁμοίως χρήσιμον· ἄλλως τε,
καὶ ἢ ἐκ τῆ ἀπωσθῆναι διαβολὴ πρὸς τὸ μείζον
εἰκαζομένη, μοιχόν, ἢ Φαρμακέα σε, ἢ τι τοι-
ῆτον ἄλλο δοκεῖν ποιεῖ. ὁ μὲν γὰρ κατήγερος,
καὶ σιωπῶν ἀξιόπιστος· σὺ δ' Ἕλληνας, καὶ ῥάδιος
τὸν

eiiceris domo, relictus ab omnibus, inops, cum
senectute podagram etiam optimam nactus; obli-
tus hoc tanto tempore interiecto eorum; quae ante
sciebas, ventre auctus maiore quam culeus est,
malo, quod nec explere possis, nec deprecari. Lit-
enim et gula poscit te ex consuetudine, et cum
indignatione et querela dediscit.

40. Nec te facile alius quis recipiat exoletum
iam et equis vetulis similem, quorum neque pellis
aeque utilis. Alioquin etiam calumnia et tua ex-
pulsione orta, et maius quid suspicata, ut moe-
chus, vel veneficus, vel horum simile aliquid vi-
dearis, efficit. Tuus enim accusator tacens etiam
sive dignus: tu vero Gracculus et leuis ingenii,
et

τὸν τρέπον, καὶ πρὸς πᾶσαν ἀδικίαν εὐκόλος·
 τοιούτους γὰρ ἅπαντας ἡμᾶς εἶναι οἴονται· καὶ
 μάλ᾽ εὐκότως· δοκῶ γὰρ μοι καὶ τῆς τριαιύτης
 δόξης αὐτῶν, ἣν ἔχουσι περὶ ἡμῶν, κατανενοη-
 κέναι τὴν αἰτίαν. πολλοὶ γὰρ οἱ ἐς τὰς οἰκίας
 παρελθόντες, ὑπὲρ τῆ μηδὲν ἄλλο χρήσιμον εἰ-
 δέναι, μαντείας καὶ Φαρμακείας ὑπέσχεοντο, καὶ
 χάριτας ἐπὶ τοῖς ἐρωτικοῖς, καὶ ἐπαγωγὰς τοῖς
 ἐχθροῖς. καὶ ταῦτα πεπαιδευσθεὶς λέγοντες,
 καὶ τριβωνας ἀμπεχόμενοι, καὶ πώγωνας ἐκ εὐ-
 καταφρονήτης καθειμένοι· εὐκότως ἔν τὴν ὁ-
 μοίαν περὶ πάντων ὑπόνοιαν ἔχουσιν, ἧς ἀρίστως
 ᾤοντο, τοιούτους ὀρῶντες, καὶ μάλιστ' ἐπιτηρῶν-
 τες αὐτῶν τὴν ἐν τοῖς δείκνοις, καὶ τῇ ἄλλῃ ζυ-
 σία

et ad scelus omne facilis. Tales enim uniuersos
 nos arbitrantur, nec iniuria. Videor enim mihi
 etiam talis illorum opinionis, quam de nobis ha-
 bent, causam intellexisse. Multi enim in domos
 ingressi, quod nihil aliud utile scirent, vaticinia
 et veneficia polliciti sunt, et gratiam ab amasiis,
 et malorum in hostium capita auersiones: idque
 cum facerent, se eruditos dicebant, et pallia in-
 duti erant et barbas submittebant minime conte-
 mnendas. Non absurde ergo similia de omnibus
 suspicantur, cum tales esse videant, quos puta-
 bant praestantissimos, obseruentque eorum in
 coc-

αἰσῶν κολακείαν, καὶ τὴν πρὸς τὸ κέρδος δαλὸν
πρέπειαν.

Ἀποσεισάμενοι δὲ, αὐτὰς μισᾶσι, καὶ μάλα
εὐκότως, καὶ ἐξ ἅπαντος ζητῶσιν ὅπως ἄρδην
ἀπολέσωσιν, ἢν δύνωνται. λογίζονται γὰρ, ὡς
ἐξαγορεύουσιν αὐτῶν τὰ πολλὰ ἐκείνα τῆς Φύ-
σεως 14) ἀπόρητα, ὡς ἅπαντα εἰδότες ἀκρι-
βῶς, καὶ γυμνὰς αὐτὰς ἐπωπτευκότες. τῆτο
τοίνυν ἀποπνίγει αὐτὰς ἅπαντες γὰρ ἀκριβῶς,
ὅμοιοί εἰσι τοῖς καλλίστοις τέτοις βιβλίοις, ὧν
χρυσοὶ μὲν οἱ ἐμφαλοὶ, πορφυρὰ δ' ἐκτεσθεῖν
ἢ διφθέρα· τὰ δ' ἔνδον, ἢ Θυέστης ἐσὶ τῶν τέ-

κνω
coenis et reliqua consuetudine adulationem, et
quam seruilem lucri causa personam suscipiant.

41. Quos vero eiecerunt, illos etiam, ut valde
consentaneum est, odio habent, et vadique quae-
runt funditus, si queant, perdere. Etenim arbi-
trantur illos enunciaturus esse multa illa in natura
ipsorum ac moribus secreta, ut qui narint accu-
rate omnia, et nudos ipsos inspexerint. Hoc igi-
tur est, quod illos angit. Omnes enim accurate
similes sunt pulcherrimis illis libris, quorum aurei
umbilici, purpureique coloris membrana exte-
rior: intus autem vel Thyestes est liberos suos

cupula-

14. Φύσεως] Si vsquam, hic certe, late pa-
tere videtur Φύσεως appellatio, quae cor-
poris et animi morbos, ingenium, mores,
vitam totam comprehendat. Gesner.

κνων ἐσιώμενος, ἢ Οἰδίπυς τῇ μητρὶ ξυνών, ἢ
 Τηρεὺς δύο ἀδελφὰς ἅμα ὀπιύων. τοιῶτοι καὶ
 αὐτοὶ εἰσι, λαμπροὶ, καὶ περίβλεπτοι, ἔνδον
 δ' ὑπὸ τῇ πορφύρᾳ, πολλὴν τὴν τραγωδίαν
 σκέποντες. ἕκαστον γὰρ αὐτῶν ἦν ἐξειλῆσις,
 δράμα ἔμικρόν εὐρήσεις Εὐριπίδου τινός, ἢ Σοφο-
 κλέους. τὰ δ' ἔξω, πορφύρα εὐανθῆς, καὶ χρυ-
 σῆς ὁ ὀμφαλός· ταῦτ' ἐν ξυνεπιστάμενοι αὐτοῖς,
 μισῶσι, καὶ ἐπιβλαύουσιν, εἴ τις ἀποσῆς ἀκρι-
 βῶς, κατανενοηκῶς αὐτὰς ἐκτραγωδήσει, καὶ
 πρὸς πολλὰς ἐρεῖ.

Βέλομαι δ' ὅμως ἐγωγε, ὥσπερ ὁ Κέβης ἐκεῖ-
 νος, εἰκόνα τινὰ τῆ τοιῶτα σοὶ βίβη γράψαι, ὅ-
 πως ἐς αὐτὴν ἀποβλέπων, εἰδῆς εἴ σοι παριτη-
 τέον

epulatus, aut Oedipus cum matre concumbens,
 aut duas simul sorores Tereus subigens. Tales
 et hi sunt, splendidi et conspicui, intus vero sub
 purpura tragoediam multam tegentes. Si enim
 vnumquemque eorum euolvas, actum inuenies
 haud paruum, Euripidis alicuius, aut Sophoclis
ingenio dignum: extra autem sunt purpura florida,
 et umbilicus aureus. Horum ergo sibi conscii
 odio habent et struunt insidias; si quis ab illis te-
 iunctus, qui accurate ipsos norit, tragoediam ipsos
 faciat, et in vulgus de ipsis narret.

42. Volo tamen ego vt Cebes ille imaginem
 tibi quamdam talis vitae depingere, vt illa perspe-
 cta constituas, vtrum in eam tibi ingrediendum
 sit.

fit.

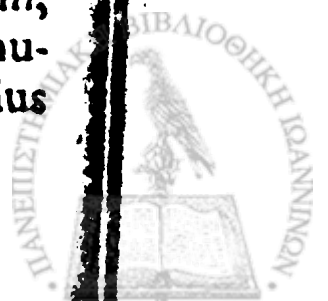
τέσιν ἐστὶν ἐς αὐτήν. ἠδέως μὲν ἔν' Ἀπολλεῖ τινος,
ἢ Παρρασίῳ, ἢ Ἀετίωνος, ἢ καὶ Εὐφράνορος ἂν
ἐδεήθην ἐπὶ τὴν γραφήν. ἐπεὶ δὲ ἄπορον νῦν
εὐρεῖν τινα ἄτω γειναῖον, καὶ ἀκριβῆ τὴν τέ-
χνην, ψιλὴν ὡς οἶόν τέ σοι ἐπιδείξω τὴν εἰκόνα.
καὶ δὴ γεγράφθω προπύλαια μὲν ὑψηλά, καὶ
ἐπίχρυτα, καὶ μὴ κάτω ἐπὶ τῷ ἐδάφει, ἀλλ'
ἄνω τῆς γῆς, ἐπὶ λόφῳ κείμενα, καὶ ἡ ἀνοδος
ἐπιπολύ, καὶ ἀνάπτης, καὶ ὄλισθόν ἔχουσα, ὡς
πολλάκις ἤδη πρὸς τῷ ἀκρῷ ἔσεσθαι ἐλπίσαν-
τας, ἐκτραχηλισθῆναι, διαμαρτόντος τῷ πο-
δός· ἔνδον δὲ ὁ Πλούτος αὐτὸς καθήσθω, χρυ-
σεὺς ὅλος, ὡς δοκεῖ, πάνυ εὐμορφος, καὶ ἐπέ-
ρασος, ὁ δ' ἐρασιῆς μόγις ἀνελθὼν, καὶ πλησιά-
σας

fit. Libenter itaque Apellem quemdam, aut
Parrhasium, aut Actionem, aut Euphranorem. et-
iam ad picturam adhiberem. Quandoquidem vero
fieri non potest, ut nunc inueniatur aliquis eo
vel ingenio vel artis praestantia; tenuem tibi,
quantum a me potest, imaginem ostendam. Pin-
gatur itaque vestibulum altum, inauratum, nec
infra in solo, sed supra terram in colle situm: ad-
scensus longus sit et arduus, lubricusque, ut saepe
qui in summo se iam sperarent esse, vestigio fal-
lente euertantur. Intra vero Plutus sedeat ipse,
aurea specie totus, formosus idem atque amabilis.
Amator autem, qui aegre adscendit, et ad ianuam
accessit,

σας τῆ θύρα, τεθηπέτω, ἀφορῶν ἐς τὸ χρυ-
 σίον. παραλαβῶσα δὲ αὐτὸν ἡ Ἐλπίς, εὐπρέσ-
 ωπος καὶ αὐτῆ, καὶ ποικίλα ἀμπεχομένη ἐσα-
 γέτω, σφόδρα ἐκπεπληγμένον τῆ εἰσόδῳ. τὸν-
 τεῦθεν δὲ, ἡ μὲν Ἐλπίς αἰεὶ προηγείσθω. δια-
 δεξάμενα δ' αὐτὸν ἄλλαι γυναῖκες, Ἀπάτη,
 καὶ Δολεία, παραδότωσαν τῷ Πόνῳ. ὁ δὲ,
 πολλὰ τὸν ἀθλιον καταδυμνάσας, τελευταῖν,
 ἐγγυρισάτω αὐτὸν τῷ Γῆρα ἤδη ὑπενόσῃτα,
 καὶ τετραμμένον τὴν χροῖαν· ὑσάτη δὲ ἡ Ὑβρις
 ἐπιλαβομένη, σφρέτω πρὸς τὴν Ἀπόγνωσιν· ἡ
 δ' Ἐλπίς, τὸ ἀπὸ τέτρα, ἀφανῆς ἀποπτάσθω,
 καὶ μηκέτι καθ' ἑς εἰσῆλθε τὰς χρυσῆς θυρῶ-
 νας, ἐκ τίνος δ' ἀποσρέφει καὶ λεληθυίας ἐξέρ-
 ονται.

accessit, obstupescat oculis in aurum directis. Ad-
 sumtum vero spes, formosa et ipsa, et pictam ve-
 stem induta introducat, valde in ingressu percussum.
 Inde vero Spes quidem praecedat semper, exci-
 pientes autem illum mulieres aliae, Fraus, et Ser-
 vitus, tradant Labori. At hic postquam multum
 exercuit miserum, commendet eum Senectuti,
 iam aliquantum aegrotantem et colorem verten-
 tem: ultima vero Contumelia comprehensum
 abducat ad Desperationem. Spes ab hoc inde loco
 auolet, nec conspiciatur amplius: ipse vero non
 iam per aureum qua ingressus fuerat vestibulum,
 sed per auersum quemdam et latentem exitum nu-
 dus

δε ἐξωθείσθω, κυρτός, προγασίωρ, ὠχρός, γέ-
ρων, τῇ ἐτέρᾳ μὲν τὴν Αἰθῶ σκέπων, τῇ δε-
ξιᾷ δὲ αὐτὸς ἑαυτὸν ἀγχων· ἀπαντάτω δ' ἐξ-
ιοῖτι ἡ Μετάνοια δαιμόνια ἐς γέν. Ἐφελος, καὶ
τὸν ἄθλιον ἐπαπολλύσασα. τῆτο μὲν ἔσω τὸ τέ-
λος τῆς γραφῆς· σὺ δ' ἔν, ὡ ἄρισε Τιμόκλεις,
αὐτὸς ἤδη ἀκριβῶς ἐπισκοπῶν ἕκαστα, ἐννόησον,
εἰ σοι καλῶς ἔχει, προσελθόντα εἰς τὴν εἰκόνα
κατὰ ταύτας τὰς θύρας, ἐκεῖνην τὴν ἔμπαλιν
αἰσχυρῆς ἄτως ἐκπεσεῖν. ὅ, τι δ' ἂν πράττης,
μέμνησο τῆς συφῆ λέγοντος· Ὡς θεὸς ἀναίτιος,
αἰτία δὲ ἐλομένη.

dis extrudatur, ventre prominulo, pallidus, se-
nex, altera manu pudenda tegens, altera autem
suum ipse collum angens. Occurrat exeūti Poe-
nitentia nequidquam plorans, et magis perdens
perditum. Hic quidem picturae finis erit. At tu,
Timocles optime, ipse iam diligenter inspicens
singula, cogita, an bonum tibi putes, ingressum
te in vitam depictam per illas portas, altera illa
ianua turpiter adeo elabi. Quidquid autem fece-
ris, sapientis viri memento, qui innocens, in-
quit, Deus est, culpa vero eligentis.

Απο-

Απολογία περί τῶν ἐπὶ μισθῷ
συνόντων.

Πάλαι σκοπῶ πρὸς ἑμαυτὸν, ὦ καλὲ Σαβῖνε,
ἄτινά σοι εἰκὸς ἐπέλθειν ἢ εἰπεῖν ἀναγνόν-
τι ἡμῶν τὸ περὶ τῶν ἐπὶ μισθῷ συνόντων βι-
βλίον. ὅτι μὲν γὰρ ἐκ ἀγέλασι διεξήεις αὐτὸ,
καὶ πάνυ μοι πρόδηλον. ἃ δὲ μεταξύ καὶ ἐπὶ
πᾶσιν ὑπὲρ σὲ ἐλέητο, ταῦτα νῦν ἐφαρμόττειν
ζητῶ τοῖς ἀνεγνώσμενοις. εἰ τοίνυν μὴ κακὸς
ἐγὼ μαντικῆν, δοκῶ μοι ἀκρίειν σε λέγοντες, εἴ-
τά τις αὐτὸς ταῦτα γεγραφώς, καὶ κατηγορεῖαν
ἔτω δεινὴν κατὰ τῆ τοιότῃ βίῃ διεξελθῶν, ἔ-
πειτα

Defensio eorum qui mercede
conducti in potentiorum
convictu sunt.

Olim apud me considero, pulcher Sabine, quid
in mentem tibi venisse probabiliter dicam,
legenti nostrum de mercenariis familiaribus libel-
lum. Nam id quidem omnino certum habeo,
non sine risu te illum percurrisse. Quae vero in-
teriecto tempore et post omnia a te dicta sint, ea
nunc componere his, quae legisti, studeo. Nisi
igitur male ego vaticinari didici, videor mihi au-
dire te dicentem ista: Et est, qui postquam scri-
psit ipse talia, et grauem adeo accusationem con-
tra hoc vitae genus explicauit, repente omnium
oblitus,

πειτα πάντων ἐκλαθόμενος, ὅςρακx, Φησί, με-
 ταπεσόντες, ἐκὼν ἐχυτὸν Φέρων ἐς δελείαν ἄ-
 τω περιΦανῆ καὶ περίβλεπτον ἐνῆκε; πόσοι Μί-
 δαι, καὶ Κροῖσοι, καὶ Πακτωλοὶ ὅλοι μετέπει-
 σαν αὐτὸν ἀφείναι μὲν τὴν ἐκ παιδῶν Φίλην
 καὶ σύντροφον Ἐλευθερίαν, πρὸς αὐτῷ δὲ ἤδη
 τῷ Λίαικῷ γενόμενον, καὶ μονοῖαχί τὸν ἕτερον
 πόδα ἐν τῷ πορθμείῳ ἔχοντα, παρέχειν ἑαυ-
 τὸν ἔλκεσθαι καὶ Φέρεσθαι, καθάπερ ὑπὸ
 κλοιῷ τινὶ χευσῷ τὸν αὐχένα δεθέντα, οἷά ἐστι
 τῶν τρυφῶντων πλεσίων τὰ σφιγγία, καὶ τὰ
 κεράλια 15). πολλὴ γὰρ ἡ διαφωνία τῆ νῦν βίβ
 πρὸς

oblitus, cadente, vt aiunt, aliter calculo, sua se
 sponte in manifestam adeo conspicuamque serui-
 tutem demiserit? Quot hunc Midæ et Croesi et
 Pactoli integri in sententiam aliam traduxere, vt
 relicta amica illa a teneris inde et cui innutritus est
 libertate, cum iam prope ipsum est Aeacum, et
 tantum non alterum pedem in cymba Charontis
 habet, praeberet se trahendum agendumque tam-
 quam aureo circa ceruices collari deuinctum, qua-
 les sunt delicatorem diuitum simiolae et parui
 sciuri. Multum ergo haec vita et illa scriptio dif-
 crepant.

15. Κεράλια] Cum aliquid dandum esset in
 versione, quod responderet τοῖς κεράλιοις,
 in tanta sententiarum diuersitate placuit et
 nobis aliquid audere, et ponere. Interim,
 quasi legeretur σικεράλια, quod a distan-

Luc. Op. T. III.

F

te

πρὸς τὸ σύγγραμμα, καὶ τὸ ἄνω τῆ ποταμοῦ
χωρεῖν, καὶ ἀνεστράφθαι τὰ πάντα, καὶ παλιν-
ωδεῖν πρὸς τὸ χεῖρον, τῆτ' ἂν εἶη, ἔχ' ὑπὲρ
'Ελένης, μὰ Δί', ἐδ' ὑπὲρ τῶν ἐπ' Ἰλίῳ γενο-
μένων, ἀλλ' ἔργῳ ἀνατρεπομένων τῶν λόγων κα-
λῶς πρότερον εἰρησθαι δεκνόντων.

Ταῦτα μὲν πρὸς ἑαυτὸν, ὡς τὸ εἶκος, λήθε-
κταί σοι· ἐπάξεις δὲ ἴσως καὶ πρὸς αὐτὸν ἐμὲ
ξυμβελήν τινα τοιαύτην, ἐκ ἄκαιρον, ἀλλὰ Φι-
λικήν, καὶ οἶω σοι χρησῶ καὶ Φιλοσόφῳ ἀνδρὶ
πρέπασαι. ἦν μὲν ἐν κατ' ἀξίαν ὑποδύς τὸ σὸν
πρόσω-

crepant, et hoc sane fuerit illud, quod aiunt,
*contra flumen retro ire, et inuersa omnia, et in
prius recantare*, non de Helena per Iouem, aut
his, quae ad Ilium gesta sunt, sed cum opere et
factis retractantur, quae bene antea dicta vide-
bantur.

2. Haec quidem ad te ipsum, ut consentaneum,
a te dicta sunt. Subiicies autem forte ad me ipsum
etiam consilium quoddam eiusmodi non intempe-
stium, sed amicum, teque virum bonum et sa-
pientem decens. Si igitur pro dignitate sumtam
perfo-

te non satis presse pronuntiatum in κερά-
λια mutasse librarius potest. Sciuri certe
hodie in deliciis quorundam: et fuisse olim
vel maxime *amabiles*, apparet ex Martialis
V, 38. Gesner.

πρόσωπον ὑποκρίνωμαι, εὖ ἂν ἡμῖν ἔχοι, καὶ τῷ λογίῳ θύσομεν. εἰ δὲ μὴ, ἀλλὰ σὺ προσθήσεις τὰ ἐνδέοντα. ὥρα τρίνυν μετασκευάσασθαι ἡμᾶς τὴν σκηνὴν, ἐμὲ μὲν σιωπᾶν, καὶ ἀνέχασθαι τεμνόμενον, καὶ καιόμενον, εἰ δέοι, ἐπίσωτηρία, σὲ δὲ ἐπιπάττειν τῶν Φαρμάκων, καὶ τὴν σμίλην ἅμα πρὸ χειρὸν ἔχοντα, καὶ τὸ καυτήριον διάπυρον· καὶ δὴ παραλαβὼν τὴν ῥήτραν, σὺ ταῦτα πρὸς μὲ ὁ Σαβῖνος ἤδη λέγεις.

Πάλαι μὲν, ὡς Φιλότης, ὡς εἰκός, εὐδοκίμηται σοι τετὶ τὸ σύγγραμμα, καὶ ἐν πολλῷ πλήθει δειχθέν, ὡς οἱ τότε ἀκροασάμενοί διηγῆντο, καὶ ἰδίᾳ παρὰ τοῖς πεπαιδευμένοις, ὅποσοι ὀμιλεῖν αὐτῷ, καὶ διὰ χειρὸς ἔχειν ἠξίωσαν. ἢ
 ΤΕ

personam tuam egero, bene res habet, et Eloquenti Deo sacrificabimus: sin minus, at tu quae desunt adicies. Tempus igitur est, conuersa teena me silentio secundum vrendumque, si opus sit, salutis causa praebere; te vero medicamenta inspergere, cultrumque in promptu habere, et candens cauterium. Iamque suntis dicendi partibus tu haec ad me, Sabine, dicis.

3. Olim sane, amice, vt par erat, ad famam tibi hoc scriptum profuit, et eo tempore, quo in magna concione recitaretur, vt narrarunt mihi, qui tum audiere, et priuatim apud eruditos, qui cognoscere illud et in manu habere dignati sunt.

τε γὰρ τῶν λόγων παρασκευῆ, ἔμειπτή, καὶ ἡ ἰστορία πολλή, καὶ ἐμπειρία τῶν πραγμάτων, καὶ ὅτι ἕκαστα σαφῶς ἐλέγετο· καὶ τὸ μέγιστον, ὅτι χρήσιμα πᾶσιν ἦν, καὶ μάλιστα τοῖς πεπαιδευμένοις, ὡς μὴ ὑπ' ἀγνοίας σφᾶς αὐτὰς εἰς δαλείην ὑπάγοιεν. ἐπεὶ δέ σοι μετέδοξε βελτίω ταῦτ' εἶναι, καὶ τὴν μὲν Ἐλευθερίαν μακρὰ χαίρειν εἶναι, ζηλώσασα δὲ τὸ ἀγεινέστατον ἐκείνοιαμβεῖον·

Ὅπως τὸ κέρδος, παρὰ φύσιν δαλευτέον.

ὄρα, ὅπως μηδεὶς ἔτι ἀνάσχηταί σε ἀνχινώσκοντος αὐτό· ἀλλὰ μὴδ' ἄλλω παράσχῃς τῶν τὸν παρόντα σε βίον ὀρώντων, ἐπελθεῖν τὰ γεγραμμένα· εὖχε δ' Ἑρμῆ τῷ χθονίῳ, καὶ τῶν ἀγκυρότων

Etenim verborum in eo apparatus non contemnendus, et historiae multum, et rerum peritia, et quod aperte omnia dicerentur: et maxime, quod utilia omnibus essent, eruditis praesertim, ne per ignorantiam ipsi in servitutem se coniciant. Postquam vero mutata sententia tibi visum est, meliora haec esse, et longum libertati valedicere, iunitarique ignavum illum versiculum:

Vbi lucra magna, serviant et liberi:

vide, ne quis impofterum audiat te illud praelegentem, sed nec alii cuiquam eorum, qui praesentem vitam tuam inspiciunt, copiam facito legendi; sed infero Mercurio vota nuncupa, ut hos, qui

κρότων πρότερον, πολλήν λήθην κατασκεδάσαι.
 ἢ δόξεις τῷ τῷ Κορινθίῳ μύθε ταυτόν τι πε-
 πονθέναι, κατὰ σαυτῆ ὁ Βελλεροφόντης γεγρα-
 φῶς τὸ βιβλίον. μὲ γὰρ τὸν Δί, ἔχ ὁρῶ τὴν
 ἀπολογία, ἣτις ἂν εὐπρόσωπός σοι γένοιτο
 πρὸς τὰς κατηγορῶντας· καὶ μάλιστα, ἣν σὺν γέ-
 λῳ γι αὐτὸ ποιῶσιν, ἐπαινῶντες μὲν τὰ γεγραμ-
 μένα, καὶ τὴν ἐν αὐτοῖς ἐλευθερίαν, αὐτὸν δὲ
 τὸν συγγραφέα δαλεύοντα ὀρῶντες, καὶ ἐκόντα
 ὑποτιθέντα τὸν αὐχένα τῷ ζυγῷ.

Οὐκ ἀπεικότα γὰρ ἂν λέγοιεν, εἰ λέγοιεν, ἦ-
 τοι ἄλλοι τῷ γεινναίῳ ἀνδρὸς εἶναι τὸ βιβλίον·
 καὶ σὲ τὸν κολοῖον, ἀλλοτρίοις πτεροῖς ἀγάλλε-
 σθαι· ἢ εἴπερ σὸν ἐσιν, ὅμοιά σε τῷ Σαλαέθῳ
 ποιεῖν·

qui prius audiēre, Lethaeis aquis perfundat: alio-
 quin videbitur idem tibi vsu venisse, quod est in
 fabula Corinthia, et ipse contra te Bellerophon,
 scripsisse libellum. Ita enim me Iupiter amet,
 vt non video, quam causam, quae quidem spe-
 ciem habeat, contra accusantes possis dicere: prae-
 sertim si cum risu hoc faciant, laudantes scripta,
 et quae in illis elucet, libertatem, ipsum vero scri-
 ptorem seruire videntes, qui sponte collum iugo
 submiserit.

4. Non absurde itaque dixerint, si dixerint,
 aut alterius cuiusdam fortis viri esse librum, taque
 graculum alienis superbire pennis; aut, si tuus
 sit, idem te, quod Salaethum facere, qui acer-
 bissima

ποιεῖν· ἔς πικρότατον κατὰ μοιχῶν τοῖς Κροτωνιάταις νόμον θεῖς, καὶ θαυμαζόμενος ἐπ' αὐτῷ, μετὰ μικρὸν αὐτὸς ἐάλω, μοιχεύων τοῦ ἀδελφοῦ τὴν γυναῖκα. περὶ πόδα 16) τοῖσιν καὶ σὲ τὸν Σάλαιθρον ἐκεῖνον φαίη τις ἂν· μᾶλλον δὲ πολὺ μετριώτερος ἐκεῖνος, ἔρωτι μὲν ἀλούς· ὡς ἔφασκεν ἀπολογούμενος, ἐκὼν δὲ μάλα εὐψύχως ἐς τὸ πῦρ ἀλλόμενος, καίτοι ἐλεάντων αὐτὸν ἤδη Κροτωνιατῶν, καὶ ἐνδιδόντων φυγεῖν, εἰ βέλαιοτο. τὸ δὲ σὸν, ἢ παρὰ μικρὸν ἀτοπιώτερον, ἀκριβέστερος μὲν ἐν τοῖς λόγοις τὴν τῷ

bissima apud Crotoniatas lege contra adulteros lata, cum ob causam celebratus, non ita multo post in adulterio cum fratris uxore deprehensus est. Ad amissim igitur te quoque Salaethum illum aliquis dixerit. Quin tolerabilius ille, amore qui captus esset, quemadmodum in causa dicenda commemoravit, et ultro in ignem atque animose insilierit, misericordia licet illius iam tangerentur Crotoniatae, et fugae atque exilii, si voluisset, copiam facerent. Tuum autem haud paullo absurdius factum est, qui servilem huius vitae

16. Περὶ πόδα] Brodaeus Miscell. IX. cap. 14. legit, παρὰ πόδω. Sed post eum satis hunc locum munivit Is. Casaubonus ad Theophrasti Charact. cap. 5. ubi docet περὶ πόδα Graecos dixisse de omnibus, quae apta essent, et convenirent. Ienius.

τοιότῃ βίῃ δὲ λυπρέπειαν, καὶ κατηγορεῖντος, εἴ
 τις εἰς πλῆσις τινὸς ἐμπεσὼν, καὶ καθεύξας
 ἑαυτὸν, ἀνέχοιτο, μυρία τὰ δυσχερῆ πάσχων,
 καὶ ποιῶν. ἐν γῆρα, δ' ὑσάτω, καὶ σχεδὸν ἤδη
 ὑπὲρ τῶν ἔδῶν, ἔτῳς ἀγεινῇ λατρείαν ἐπαιηρη-
 μένῃ, καὶ μονονυχίῃ καὶ ἐμπομπεύοντος αὐτῆ.
 ἔσω γὰρ Φάσιν ἐπιστημότερος εἶναι δοκεῖς, τοσά-
 τῳ καταγελαστέρος ἀν. δόξειας εἶναι, ἀντιφω-
 νῆντος τῷ νῦν βίῃ τῷ βιβλίῳ.

Καίτοι τί δεῖ καινὴν ἐπὶ σὲ κατηγορίαν ζητεῖν;
 μετὰ τὴν θαυμαστὴν τραγωδίαν λέγεσσαν·

Μισῶ σοφιστὴν, ὅστις ἔχ. αὐτῷ σοφός;

Οὐκ

vitae humilitatem accurata oratione excusseris, ac-
 cusauerisque, si quis in diuitis alicuius domum
 incidens et concludens se, sexcenta incommoda
 et pati et facere sustineat; extrema vero, senectute,
 et superato fere limine, ignauam adeo seruitutem
 subieris, et tantum non in ea te, tamquam in
 pompa quadam ostentes. Quanto igitur, in-
 quiunt, insignior esse videris, tanto magis idem
 videre ridiculus, reclamante quam nunc agis vita
 libello tuo.

5. Quamquam quid opus est, nouam contra
 te accusationem circumspicere, post admirabilem
 illam Tragoediam, quae

Odi, inquit, Sophistam, qui sibi nihil sapit?

F 4

Nec

Οὐκ ἀπορήσασσι δὲ οἱ κατηγοροῦντες καὶ ἄλλων
 παρὰδειγμάτων ἐπὶ σέ. ἀλλ' οἱ μὲν τοῖς τρα-
 γικοῖς ὑποκριταῖς εἰκάσασιν, οἷ ἐπὶ μὲν τῆς σκη-
 νῆς, Ἀγαμέμνων ἕκαστος αὐτῶν, ἢ Κρέων, ἢ αὐ-
 τὸς Ἡρακλῆς εἰσιν· ἔξω δὲ, Πῶλος, ἢ Ἀριστόδη-
 μος, ἀποθέμενοι τὰ προσωπεῖα, γίνονται ὑ-
 πόμισθοι τραγωδῶντες, ἐκπίπτοντες, καὶ συ-
 ριττόμενοι· ἐνίοτε δὲ, μαζιγόμενοι τινες αὐτῶν,
 ὡς ἂν τῷ θεάτρῳ δοκῇ. ἄλλοι δὲ τὸ τῆς πιθῆ-
 κης πεπονθέναι σέ φήσασιν, ἐν Κλεοπάτρῃ τῇ
 πάνυ Φασὶ γενέσθαι. ἐκεῖνον γὰρ διδαχθέντα
 τέως μὲν ὀρχεῖσθαι πάνυ κοσμίως, καὶ ἐμμε-
 λῶς, καὶ ἐπιπολὺ θαυμάζεσθαι μένοντα ἐν τῷ
 σχήματι, καὶ τὸ πρέπον φυλάττοντα, καὶ
 τοῖς

Nec deerunt his, qui accusare volent, etiam alia
 in te argumenta: sed alii Tragicis te actoribus ad-
 similabunt, qui in scena quidem Agamemnon
 vnusquisque, aut Creon, aut ipse adeo Hercules
 sunt; extra vero Polus aut Aristodemus personis
 depositis fiunt mercenarii, tragocdi, qui excidunt
 interdum exsibilanturque, interdum vero etiam,
 si ita videatur spectatoribus, flagellis quidam illo-
 rum caeduntur. Alii idem tibi vsu venisse di-
 cent; quod simiae, quam Cleopatrae aiunt fuisse.
 Illam enim edoctam aliquamdiu quidem saltasse
 decenter admodum, modulateque, ac multae
 fuisse admirationi, quae et habitum suum seruaret,
 et decorum custodiret, et hymenaeum voce tibiaz
 que

τοῖς ἄδασι καὶ αὐλῆσι συγκείμενον 17) Ἵμέ-
 ναιον. ἐπεὶ δὲ εἶδεν ἰσχάδας, οἶμας ἢ ἀμύγδα-
 λον πόρρω, κειμένην, μακρὰ χεῖρην φράσαντα
 τοῖς αἰλοῖς, καὶ ῥυθμοῖς, καὶ ἐρχήμασι, συν-
 αρπάσαντα κατατρίβειν, ἀπορρίψαντα, μάλ-
 λον δὲ συντρίψαντα τὸ πρόσωπον.

Καὶ σὺ τοῖον, φαῖεν ἄν, ἔχ ὑποκριτῆς; ἀλλ-
 λὰ ποιητῆς τῶν καλλιῶν, καὶ νομοθέτης γενό-
 μενος, ὑπὸ ταυτησί τῆς ἰσχάδος παραφανεί-
 σης, ἠλέγχθης πίθηκος ὦν, καὶ ἀπ' ἀκρῶ χεί-
 ρος φιλοσοφῶν, καὶ ἔτρα μὲν κεύθων ἐνὶ φρε-
 σίν;

que canentibus motus accommodaret: conspectis
 vero ficibus, opinor, aut amygdala procul ia-
 cente, longum vale dixisse tibiis et modis et sal-
 tationibus, correptosque fructus abiecta vel con-
 trita potius persona, deuorasse.

6. Et tu igitur, dixerint, non actor, sed poëta
 rerum pulcherrimarum et legislator qui fueris, ab
 hac ostensa ficu simius esse, et a primoribus labris
 philosophari conuictus es, atque *Mente aliud ce-
 lare,*

17. Συγκείμενον] Etsi συγκείμενον aliquo mo-
 do exponi queat, vt *conuenientiam*, gestuum-
 ué compositionem cum cantantibus conue-
 nientem significet; tamen lectio *Cod. B.*
συγκινέμενον adeo hac videtur melior, vt
 eam vel in contéxtum recipiendum putem,
 et versiones iam olim ita sunt compositae,
 vt hoc ipsum expressisse videantur. *Reisz.*

σὴν, ἄλλα δὲ λόγων, ὡς εἰκότως, ἂν τινεσ ἐπὶ
 σὲ εἶπειν, ὅτι ἂ λέγεις καὶ ἐφ' οἷς ἐπαινεῖσθαι
 ἀξιοῖς, χεῖλεσ μὲν σε εἰδήθην, ὑπερώην δ' αὖ
 γυμῶσιν καταλέλοιπε. τοιγαρὶν παρὰ πόδας
 εὐθύσ ἐτίσασ δίκην, περπετώσ μὲν θρασυζόμε-
 νοσ πρὸσ τὰσ ἀτθρώπων χρείασ, μετὰ μικρόν δὲ
 μονονεχί ὑπὸ κήρυξιν ἐξουοσάμενοσ τὴν ἐλευ-
 θερίαν. καὶ ἐνκει ἡ Ἀδράστεια τότε κατόπιν
 ἐφ' οἷσ σοι εὐδοσμιμῆτι, ἐφ' οἷσ καταγύρεισ
 τῶν ἀλλοι, καταγείων, ὡσ ἂν θεὸσ εἰδούσ τὴν
 μέλασάν σοι ἐσ τὰ ὅμοια μεταβείων; καὶ ὅτι
 ἔκ εἰσ τὸν κόλπον πτύσασ πρότερον, ἡξίεσ κατα-
 γυρεῖν τῶν διὰ ποικίλασ τινὰσ τύχασ. τριαῦτα
 πράττειν ὑπομεινόντων.

Ei

*lari, aliud sed promere verbis; ut iure aliquis de
 te dicat, quae dicis, et propter quae laudem ad-
 fectas, ea Labra rigasse quidem, siccum liquisse pa-
 larion. Itaque e vestigio statim poenas dedisti,
 qui temere audaciam sumseris contra hominum
 necessitates, paullo post autem tantum non sub
 pracone libertatem euraueris. Ac videtur, lau-
 dibus tibi hominum ab aculatione aliorum flo-
 renti, a tergo adstans Adrastea te derulisse, quae
 tamquam Dea, futuram tuam ad idem vitae ge-
 nus mutationem videret, atque illud etiam, quod
 non despuens ante in tuum sinum, acculares
 eos, qui per quamdam fortunae varietatem facere
 talia sustinerent.*

7. Si

Εἰ γὰρ ὑπόθοιτό τις τῷ λόγῳ τὸν Αἰσχίνην μετὰ τὴν κατὰ τῆ Τιμάρχου κατηγορίαν αὐτὸν ἀλῶναι, καὶ Φωραθῆναι τὰ ὅμοια πάσχοντα, πόσον ἂν οἶει πρὸς τῶν ὀρώντων γενέσθαι τὸν γέλωτα, εἰ Τιμάρχον μὲν εὐθύνει ἐπὶ τοῖς κατ' ὄραν ἡμαρτημένοις, αὐτὸς δὲ γέρον ἤδη, τοιαῦτα εἰς ἑαυτὸν παρηνόμενι; τὸ δ' ὅλον, ἐκείνῳ τῷ Φαρμακοπώλῃ ἕοικας, ὃς ἀπεκηρύττων βηχὶς Φάρμακον, καὶ αὐτίκα παύσειν τὸς πάσχοντας ὑπισχνόμενος, αὐτὸς μεταξὺ σπώμενος ὑπὸ βηχὸς ἐφαίνετο.

Ταῦτά μὲν, καὶ τοιαῦτα πολλὰ ἕτερα εἴποι τις ἂν, οἷος σὺ κατηγορῶν, ἐν ἔτῳ ἀμφιλαφεῖ τῇ ὑποθέσει, καὶ μυρίας τὰς ἀφορμὰς παρεχομέν-

7. Si quis igitur hoc declinationi argumentum ponat, Aeschinē post Timarchi accusationem ipsum deprehendi patientem similis: quantum a spectantibus risum putas oriturum, si Timarchum quidem in iudicium vocet ob ea, quae in flore aetatis peccauerit, ipse vero iam senex, eadem in se designet. In summa, Pharmacopolae illi similis es, qui tussis remedium praedicans, et statim liberaturum se illa laborantes pollicitus, ipse interim conuelli a tussi cerneretur.

8. Haec igitur, et in hoc genere multa alia, dicat aliquis tui similis accusator in argumento ita copioso, et mille dicendi opportunitates praebente.

εχομένη. ἐγὼ δὲ ἤδη σκοπῶ, ἤντινα καὶ τρέπωμαι πρὸς τὴν ἀπολογία. ἀρὰ μοι κράτιστον ἐθελοθελήσαντα, καὶ τὰ νῶτα ἐπιστρέψαντα, καὶ ἀδικεῖν ἐκ ἀριζόμενον, ἐπὶ τὴν κοινὴν ἐκείνην ἀπολογία καταφυγεῖν; λέγω δὲ τὴν τύχην, καὶ μοῖραν, καὶ εἰμαρμένην, καὶ παραιτεῖσθαι συγγνώμην ἔχειν μοι τῶν ἐπιτιμῶντας, εἰδότηας, ὡς ἔδενός ἡμεῖς κύριοι, ἀλλ' ὑπότινος κρείττονος, μᾶλλον δὲ μιᾶς τῶν προειρημένων ἀγόμεθα, ἔχοντες, ἀλλ' ἀναίτιοι παντάπασιν ὄντες, ἃ ἂν λέγωμεν, ἢ ποιῶμεν, ἢ τῆτο μὲν κομιδῇ ἰδιωτικόν, καὶ ἔδ' ἂν σὺ με, ὦ. Φιλότης, ἀνάσχοιο τριαύτην ἀπολογία προῖσχομενον, καὶ συγγόρον τὸν Ὀμηρον παραλαμβάνοντα, καὶ τὰ ἐκείνη ἐπὶ ἔκψωδέντα·

Μοῖ-
bente. Ego vero iam dispicio, qua via ad causam dicendam adgrediar. Numquid optimum fuerit, sponte me succumbere, et tergum praeberere, nec negare peccatum, sed ad communem illam deprecationem confugere: Fortunam dico, et Parcam, et Fatum, ac rogare veniam hos, qui me reprehendant, cum sciant, nullius rei penes nos arbitrium esse, sed a praestantiore natura, aut potius ab una earum, quas praediximus; agi non sponte nostra, sed extra causam undiquaque constitutos, quidquid dicamus faciamusque? An plane hoc plebeium, ut neque tu me, amice, feras, talem defensionem si praetendam, et Homerum aduocatum adsciscam, versusque illius recitem:

Fa-

Μοῖραν δ' ἔτινά φημι πεφυγμένον ἔμμε-
νοι ἀνδρῶν.

καὶ τὸ·

Γεινομένῳ ἐπένησε λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μή-
τηρ.

Εἰ δὲ τῆτον ἀφείς τὸν λόγον, ὡς ἔ πάνυ ἀ-
ξιόπιστον, ἐκεῖνο λέγοιμι, μήτε ὑπὸ χρημάτων,
μήτε ὑπ' ἄλλης τινὸς ἐλπίδος τοιαύτης δελεα-
σθεῖς, ὑποστῆναι τὴν παρῆσαν συνείαν, ἀλλὰ
τὴν σύνεσιν, καὶ ἀνδρίαν καὶ μεγαλόνοιαν τοῦ
ἀνδρὸς θαυμάσας, ἐθελῆσαι κοινωνῆσαι πρά-
ξεων τῷ τοιζτῷ, δέδοικα, μὴ πρὸς τῇ ἐπιφερο-
μένῃ κατηγορίᾳ κολακείας αἰτίαν προσλαβῶν,
κἄτα εὐρίσκωμαι ἤλω, φασίν, ἐκκρέων τὸν ἦ-
λον, καὶ μείζονί γε τὸν σμικρότερον, ὅσω κολα-
κεία

*Fatum equidem nullum dico effugisse virorum:
et illud:*

Nascenti neuit, genitrix cum funderet alio.

9. Sin relicta hac oratione tamquam non valde probabili, illud dicam, me neque a pecuniae, neque ab alia id genus cupiditate illectum, subiisse praesentem conuictum, sed prudentiae, fortitudinis, et magnanimitatis in hoc viro admiratione voluisse in comunionem venire illius actuum: metuo, ne ad intentatam accusationem adulatio- nis insuper crimen subeam, deprehendarque clauo quod aiunt clauum eiicere, maiori minorem, in quan-

χειά τῶν ἄλλων ἀπάντων κακῶν, τὸ δελοπρε-
πέσατον εἶναι, καὶ ταύτη χειρίζον νενομίσει.

Τί ἔν ἄλλο, εἰ μήτε ταῦτα, μήτε ἐκεῖνα λέ-
γειν δοκεῖ, ὑπόλοιπόν ἐστιν, ἢ ὁμολογεῖν μηδέ ἔν
ὑγιᾶς εἰπεῖν ἔχειν; μία μοι ἴσως ἐκεῖνη ἀγκυρα
ἔτι ἄβροχος, ἐδύρεσθαι τὸ γῆρας, καὶ τὴν νό-
σον· καὶ μετὰ τῶν, τὴν πείναν, πάντα
πειεῖν καὶ πάσχειν ἀναπείθυσαν, ὡς ἐκφύγοι
τις αὐτήν. καὶ ἐν τῷ τοιούτῳ ἔκ ἄκαιρον ἴσως
καὶ τὴν τῆς Εὐριπίδου Μήδειαν παρακαλέσαι παρ-
ελθῆσαν εἰπεῖν ὑπὲρ ἐμοῦ ἐκεῖνα τὰ ἰαμβεῖα, μι-
κρὸν αὐτὰ παρωδήσασαν·

Καὶ μανθάνω μὲν, οἷα δρᾶν μέλλω κακά.

Πενίχ

quantum adulatio malorum omnium reliquorum
maxime seruire esse, et hoc ipso nomine pessimum,
perhibetur.

10. Quid igitur, si neque haec, neque illa di-
cenda videntur, aliud relinquitur, quam ut con-
fitear, nihil quidquam sani me quod dicam ha-
bere. Illa forte vna mihi ancora adhuc in sicco
est, deplorare senectutem, et morbum, et cum
his paupertatem, facere omnia ac pati persuaden-
tem, ut quis illam effugiat: ubi forte nec intem-
pestivum fuerit Euripidis Medeam aduocare, ut
in medium progressa dicat pro me iambos illos
paullum quiddam inflexos:

Nec me fugis, quantum scelesti moliar,

Seu

Πενία δὲ κρείστων τῶν ἐμῶν βελευμάτων.

Τὸ μὲν γὰρ τῷ Θεόγνιδος καὶ ἐγὼ μὴ λέγω, πῆς ἐκ οἴδεν. ἐκ ἀπαξιζήντος, καὶ ἐς βαθυκῆτεα πόντον σΦᾶς αὐτὸς ρίπτειν, καὶ κατὰ κρημνῶν γε ἡλιβάτων, εἰ μέλοι τις ἔτῳς ἀποδράσασθαι τὴν πενίαν.

Ταῦτα μὲν εἶναι δεκεῖ, ἅ τις ἂν ὡς ἐν τοιοῦτω ἀπολογήσασθαι ἔχοι, ἔ πάνυ εὐπρόσωπον ἕκαστον αὐτῶν. σὺ δέ μοι θάρσει, ὦ ἑταῖρε, ὡς ἔδενι τῶτων ἐμῶ χρησιμένε. μὴ γὰρ τοιᾶτός ποτε λιμὸς καταλάβοι τὸ Ἄργος, ὡς τὴν Κυλλάραβιν 18) σπεῖρειν ἐπιχειρεῖν. ἔδ' ἡμεῖς ἔτω πένη-

Sed maior urget consiliis inopia.

Illa enim Theognidis vel me tacente quis ignorat, non indignum putantis, vel in mare cœtosum abicere se, vel montis ab aërii præcipitio, si quis hoc modo queat effugere pauperiem?

11. Hæc igitur esse videntur, quæ quis in tali re defendendi criminis causa dicere habeat, quorum nullum unum per se valde speciosum. At bono te, sodalis, animo esse iubeo, utpote nullo horum me viuro: ne enim talis unquam fames Argos deprehendat, ut caavam Arabiam serere conentur. Neque nos ita pauperes defensionis

18. Κοίλην Ἀραβίην] Locus est vexatissimus. Quæ aut vbi gentium est caua illa Arabia? Noui κοίλην Συρίαν, coele Syriam; memini Ἄργος dici κοίλον Sophocli, vti Εὐβοίην κοίλην

πένητες εὐλόγη ἀπολογίας, ὡς ὑπ' ἀπορίας τὰ
 τοικῦτα κρησφύγετα πρὸς τὴν κατηγορίαν ζη-
 τεῖν. ἀλλὰ μοι ἐκεῖνο ἐνόησεν, ὡς πᾶμπωλυ
 τὰ

nis rationabilis, vt prae inopia id genus effugia
 contra accusationem quaeramus. Sed illud mihi
 cogita,

κοίλην eidem, et Homerc Λακεδαίμονα
 κοιλον cauam Lacedaemonem. Sic enim
 Graeci vocabant loca in vallibus, et humili
 loco sita, non in montibus. Sed Arabiam
 cauam esse nemo viquam reperiet. Et, si
 quae esset, quid tamen illa ad Argiuos?
 Mea excerpta scribunt portentosius ὡς τὴν
 κυλλαρὰβίαν. Mihi tamen ad veram le-
 sionem aditum aperuerunt. Legendum
 enim: ὡς τὴν κυλλαρὰβιν σπείρειν ἐπιχει-
 ρεῖν. vt Cyllarabin velint serere. Fuit Cy-
 llarabis gymnasium in Argolide. Istud gy-
 mnasium sacrum fuit, et vt pleraque alia,
 dedicatum diis, itaque vsibus humanis ex-
 emtum, vt ager eius coli non potuerit. In-
 de prouerbiurn hoc natum. Graeuus. Re-
 tinui in versione lesionem omnium, quan-
 tum constat, librorum: licet indicare non
 possim cauam Arabiam, vel melius aliquid
 excogitare Graeuiana emendatione, quae
 inde quoque aliquid probabilitatis accipit,
 quod Ἀραβίην legunt omnes, non Ἀραβί-
 αν, quomodo scripturus videtur fuisse Lu-
 cianus, si Arabiam voluisset. Gesner.

τὰ τοιαῦτα διαφέρει, ἐς οἰκίαν τινὸς πλεσίου
 ὑπόμισθον παρελθόντα, δελεῦειν, καὶ ἀνέχε-
 σθαι ἕσα μοί Φησι τὸ βιβλίον, ἢ δημοσίᾳ
 πράττοντά τι τῶν κοινῶν, καὶ ἐς δύναμιν πο-
 λιτευόμενον, ἐπὶ τέτῳ παρὰ βασιλέως μισθο-
 φορεῖν. διελθὼν δὴ, καὶ ἰδίᾳ καταθεῖς ἐκά-
 τερον, σκόπει. εὐρήσεις γὰρ τὸ τῶν μισθικῶν
 δὴ τέτο, δις διὰ πασῶν, τὸ πρᾶγμα. καὶ
 τοσῆτον ἰσοκρίτας ἀλλήλοις τὰς βίβας, ὅσον μό-
 λιβδος ἀργύρω, χαλκὸς χρυσῷ, καὶ ἀνεμώνη
 ῥόδον, καὶ ἀνθρώπων πίθηκος. μισθὸς μὲν γὰρ
 δὴ καὶ κεί, καὶ νταῦθα, καὶ τὸ ὑπ' ἄλλω τάττε-
 σθαι. τὸ δὲ πρᾶγμα παμπόλλην ἔχει τὴν δια-
 Φωνίαν.

cogita, multum omnino haec inter se differre,
 vtrum in domum diuitis cuiusdam mercede con-
 ductus aliquis ingrediatur, et ibi seruiat, susti-
 neatque quaecumque mihi dicit liber: an vero
 publicae rei partem aliquam tractans et pro virili
 parte administrans, mercedem eo nomine ab im-
 peratore accipiat? Nimirum percurre, et separa-
 tim vnumquodque horum situm, considera. In-
 uenies sane Musicorum illud *Disdiapason*, hoc
 est eo quod maximum est interuallo, scriptum
 illud *distare a facto meo*, ac tantumdem sibi simi-
 lem vtramque vitam, quantum argento plumbum,
 aes auro, et anemonaie rosa, et homini simius.
 Etenim merces quidem et illic et hic est, et quod
 alieno paretur imperio: at res ipsa plurimum dis-

Φωνίαν. ἐκεῖ μὲν γὰρ δαλεία σαφῆς, καὶ εὖ
πολύ τῶν ἀργυρωνήτων καὶ οἰκοτρίβων διαφέ-
ρασιν οἱ ἐπὶ τῷ τοιαύτῳ προσίοντες. οἱ δὲ τὰ
κοινὰ διὰ χειρὸς ἔχοντες, καὶ πόλεις καὶ ἔθ-
νεσιν ὅλεις σφᾶς αὐτὰς χρησίμους παρέχοντες,
ἂν ἂν εἰκότως ἐκ μόνου τῷ μισθῷ διαβάλλονται,
καὶ ἐς ὀμολογήματα καὶ κοινωνίαν τῆς κατηγορίας
καθέλκουσιν. ἐπεὶ ἂν φθάνοι τις ἀπάσας
ἀναιρῶν τὰς τοιαύτας πρεσβύτας· καὶ ἔτε οἱ
τοιαῦτα ἔθνη ἐπιτροπεύοντες, ἔθ' οἱ τὰς πό-
λεις ἀρμόττοντες, ἔθ' οἱ τὰς Φάλαγγας, ἢ
στρατόπεδα ὅλα ἐγχειρίζομενοι, ὀρθῶς ποιήσασ-
σιν, ἐπεὶ καὶ μισθὸς αὐτῶν τῷ ἔργῳ πρόσσεσιν.
ἀλλ' οὐκ ἀφ' ἑνὸς οἴμαι χρῆ ἀνατρέπειν τὰ
πάν-

crepat. Nam ibi quidem seruitus manifesta nec
multum emtis mancipiis distant, qui ea lege ac-
cedunt: at qui publicam rem tractant, et vrbibus
gentibusque integris vtilis se praestant, eos ini-
quum fuerit solius mercedis causa male audire,
et in similitudinem communionemque criminis
detrahi. * Quandoquidem vbi primum aliquis om-
nes id genus praefecturas sustulerit: neque ipsi,
qui tantas gentes procurant, neque qui vrbium
statum ordinant, neque quibus legiones et exer-
citus integri mandati sunt, recte facient, cum
merces ipsorum quoque operi proposita sit. Ve-
rum non oportet vno omnia impetu euertere
re,

πάντα, εὐδ' ἰσχυμίαν τῶν μισθοφορούντων
καθίσταται.

Τὸ δ' ἔλον, ἔ τες μισθοφρονῆτας ἅπαντας
ἐγὼ Φαύλω Βίω συνεῖμαι ἔφασκον, ἀλλὰ τοὺς
ἐπὶ ταῖς οἰκίαις ἐπὶ προφάσει παιδείσεως δου-
λεύοντας ἄκτειρον. τατὶ δέ, ὦ ἑταῖρε, τὸ
ἡμέτερον πρᾶγμα, παντάπασιν ἕτεροῦν ἐστίν,
εἴ γε τὰ μὲν οἴκοι, ἰσότημα ἡμῖν· δημοσίῃ δέ,
τῆς μεγίστης ἀρχῆς κοινωνῶμεν, καὶ τὸ μέρος
συνδιαπράττομεν. ἔγωγ' ἔν, εἰ σκέψαιο, δό-
ξαιμ' ἂν σοι ἔ τὸ σμικρότατον τῆς Αἰγυπτίας
ταύτης ἀρχῆς ἐγκυχειρίσθαι, τὰς δίκας εἰσά-
γειν, καὶ τάξιν αὐταῖς τὴν προσήκασάν ἐπιτι-
θέναι, καὶ τῶν πραττομένων καὶ λεγόμενων
ἀπαξα-

re, nec vno loco qui mercedem accipiunt omnes
habere.

12. In vniuersum vero non omnes ego, qui mer-
cede locarent operas, miseram vitam dixi viuere,
sed eos miseratus sum, qui in domibus institutio-
nis obtentu seruiunt. Hoc vero nostrum, o so-
dalis, negotium longe diuersum est; quandoqui-
dem priuatum eodem quo ante loco sumus, pu-
blice autem in maximi partem imperii venimus,
eiusque partem vna administramus. Equidem,
si considerare velis, videam tibi non minimam
Aegyptii huius imperii partem mandatam habere,
iudicia dare et ordinem illis decentem adhibere,
et eorum quae aguntur dicunturque omnium com-
menta-

ἀπαξ πάντων ὑπερνήματα γράφεισθαι, καὶ
 τὰς τε ῥητορείας τῶν δικαιολογούντων ῥυθμίζειν,
 καὶ τὰς τῶ ἄρχοντος γνώσεις πρὸς τὸ σαφέστα-
 τον ἄμα καὶ ἀκριβέστατον σὺν πίσει τῇ μεγίστῃ
 διαφυλάττειν· καὶ παραδίδοναι δημοσίᾳ πρὸς
 τὸν αἰεὶ χρένον ἀπσκεισμένας. καὶ ὁ μισθὸς
 ἐκ ἰδιωτικὸς, ἀλλὰ παρὰ τῷ βασιλέως· ἔσμι-
 κρὸς ἐδὲ ἔτος, ἀλλὰ πολυτάλαντος. καὶ τὰ
 μετὰ ταῦτα δέ, ἔσφι Φαῦλαι ἐλπίδες, εἰ τὰ εἰ-
 κότα γίγνοιτο, ἀλλ' ἔθνος ἐπιτραπῆναι, ἢ τινὰς
 ἄλλας πράξεις βασιλικὰς.

Ἐθέλω γὰρ ἐκ περιττῶ χρησάμενος τῇ παρ-
 ῥησίᾳ, καὶ ὁμῶσε χωρήσας τῷ ἐπιφερομένῳ ἐγ-
 κλήματι, καθ' ὑπερβολὴν ἀπολογήσασθαι. καὶ
 δὴ

mentarios scribendos curare, et litigantium ora-
 tiones moderari, et decreta principis quam diser-
 tissime potest et accuratissime, cum fide maxima
 conseruare, et publice tradere ad futuri temporis
 perpetuitatem reponenda. Porro merces non a
 priuato, sed ab Imperatore, nec parua illa, sed
 multorum talentorum: et post hanc non spes quae-
 dam exiguae, si fiant, quae consentaneum est
 fieri, sed futurum ut gens integra nobis commit-
 tatur, aut actiones aliae principales.

13. Volo equidem ex abundanti, vtens fidu-
 cia, et cominus congressus intentato crimini, vl-
 tra etiam quam oportet causam dicere, et illud
 nempe

δὴ Φημί σοι μηδέν μὴδὲν ἀμισθὶ ποιεῖν. οὐδ' ἂν τὰς τὰ μέγιστα πράττοντας εἴπῃς, ὅπερ μὴ δὲ βασιλεὺς αὐτὸς ἀμισθὸς ἐστίν. ἔ Φόρετε λέγω, ἔδὲ δασμῶς, ἐπόσοι παρὰ τῶν ἀρχομένων ἐπέτειοι φοιτῶσιν· ἀλλ' ἐστὶ βασιλεῖμισθὸς μέγιστος, ἔπαινοι, καὶ ἡ παρὰ πᾶσιν εὐκλεία, καὶ τὸ ἐπὶ ταῖς εὐεργεσίαις προσκυνεῖσθαι. εἰκόνες δὲ, καὶ νεῶ, καὶ τεμένη, ὅποσα παρὰ τῶν ἀρχομένων ἔχουσι, μισθοὶ καὶ ταῦτά εἰσιν ὑπὲρ τῶν φροντίδων, καὶ προνοίας, ἣν ἐκφέρουσι προσκοπῆντες αἰεὶ τὰ κοινὰ, καὶ βελτίω ποιῶντες· ὡς δὴ μικρὰ μεγάλους εἰκάζειν ἦν ἐθέλης, ἀρχάμενος ἀπὸ τῆς τῆ σωρῆ κορυφῆς, ἐφ' ἑκάστην τέτων, ἀφ' ὧν σύγκειται καταβαίνειν, ὄψει.

nempe dico tibi, neminem quidquam sine mercede facere. Neque tu mihi eos nomines, qui res maximas gerunt; cum neque ipse Imperator mercedis expers sit. Non vestigalia dico, neque tributa, quae a ciuibus quotannis veniunt: sed est Imperatori merces maxima laudes, et gloria apud omnes, et quod beneficiorum causa adoratur; statuae porro et aedes, ac templa, quae habent a ciuibus, merces et ista sunt pro curis et prouidentia, quam adhibent procuranda semper publicare et in melius augenda. Nempe ut parua adsimulemus magnis, si volueris a vertice quasi acerui ad vnuinquodque eorum, quibus constat,

ψει, ὅτι μεγέθει καὶ σμικρότητι διαλλάττομεν τῶν ἀκροτάτων. τὰ δ' ἄλλα, μισθοφόροι ὁμοίως ἄπκντες.

Εἰ μὲν ἔν τῷτον ἐτεθείκειν τὸν νόμον, μηδένα μηδὲν πράττειν, ἔνοχος ἂν εἰκότως ἐδόκην τῇ παρανομίᾳ· εἰ δὲ τῷτο μὲν ἔδαμξ τῷ βιβλίῳ λέλεκταί μοι, χρῆ δὲ τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα ἐνεργὸν εἶναι, τί ἂν ἄλλο ἐς δέον αὐτῷ χρῶτο, ἢ Φίλοις συμπενῶν πρὸς τὰ βέλτισα, καὶ τῷ μῆσι ὑπαίθριος πείραν αὐτῶ διδάς, ὅπως ἔχει πίσεως, καὶ σπαδῆς, καὶ εὐνοίας πρὸς τὰ ἐγκεχειρισμένα, ὡς μὴ τὸ Ὀμηρικὸν ἐκεῖνο·

Ἐτώσιον ἀρχῆς ἀχθος εἶη.

Πρὸ

descendere, videbis magnitudine nos et paruitate differre ab his, qui summi sunt; caeterum mercenarios acque esse vniuersos.

14. Si igitur eam ego legem scripsissem, neminem quidquam oportere agere, tenerer merito violatae legis meae. Sin vero hoc quidem nunquam in libello dictum a me est; ac porro bonum virum efficacem esse oportet: quodnam aliud ad officium applicet se, quam ut elaboret cum amicis in iis, quae optima sunt, et in medio atque sub diuo quasi constitutus experimentum sui praebeat, qualis sit fide, diligentia, amore quodam eorum, quae commissi ipsi sunt, ne sit, ut Homeri verbo utar,

Telluris inuutile pondus.

15. An-

Πρὸ δὲ τῶν ὅλων μνησθῆναι χρὴ τὰς ἐπιτι-
μῶντας, ὅτι ἔσοφῶ ὄντι μοι, εἰ δὴ τις καὶ
ἄλλος ἐστὶ πρὸ σοφῶς, ἐπιτιμήσασιν, ἀλλὰ τῶν
ἐκ τῆ πολλῆ δῆμῳ, λόγους μὲν ἀσκήσαντι, καὶ
τὰ μέτρια ἐπαινεμένῳ ἐπ' αὐτοῖς, πρὸς δὲ τὴν
ἀκρῶν ἐκείνην τῶν κορυφαίων ἀρετὴν ἔ πάνυ
γεγυμνασμένῳ. καὶ, μὰ Δί', ἔδ' ἐπὶ τέτρω
ἀνιᾶσθαί μοι ἄξιον, ὅτι μηδὲ ἄλλω ἔγωγ' ἐν
ἐντετύχηκα, τὴν τῆ σοφῆ ὑπόσχεσιν ἀποπλη-
ρῶντι. σὲ μὲντοι καὶ θαυμάσαιμ' ἀνέπιτιμῶν-
τός με τῶ νυνὶ βίῳ, εἴγε ἐπιτιμῶης, ὃν πρὸ
πολλῆ ἡδεις ἐπὶ ῥητορικῇ δημοσίᾳ μεγίστης μι-
σθοφορῆς ἐνεγνάμενοι, ὅπως κατὰ θεῶν τῆ
ἔσπε-

15. Ante omnia vero et hoc meminisse oportet, qui reprehendere nos voluerint, ipsos non tanquam sapientem me, (modo usquam sit aliquis sapiens) reprehensuros, sed unum de multis, qui dicendi facultatem exercuerit, ille quidem, mediocrem ex ea re laudem consecutus; ad summam autem illam eorum, qui capita ac duces sunt, virtutem non sit exercitatus. Neque Hercules, eo nomine dolere mihi fas est, quandoquidem nec in alium ego quemquam incidi, qui sapientis professionem impleret. Ac equidem mirer etiam, si reprehendas vitam presentem nostram; cum enim hominem reprehendas, quem olim novae rhetorices nomine maximas publice mercedis capere, cum Occidentalis Oceani vi-

G 4 dendi

ἐσπερίᾳ Ὀλεανῆ καὶ τὴν Κελτικὴν ἅμα ἐπιὼν
 ἐνέτυχες ἡμῖν, τοῖς μεγαλομίσθοις τῶν σοφισ-
 τῶν ἐναριθμεμένοις. ταῦτά σοι, ὦ ἑταῖρε,
 καίτοι ἐν μυρίαῖς ταῖς ἀσχολίαις ὄν, ἅμως ἀ-
 πελογησάμην, ἕκ ἐν παρέργῳ θέμενος τὴν λευ-
 κὴν παρὰ σὲ καὶ πλήρη μοι ἐνεχθῆναι. ἐπεὶ
 πρὸς γε τὰς ἄλλας καὶ συνάμα πάντες κατη-
 γορῶσιν, ἱκανὸν ἂν εἴη μοι τὸ, οὐ Φροντὶς Ἴπ-
 ποκλείδῃ.

dendi causa, et Celticam eadem peragrans, in
 nos incideres, qui in illis Sophistarum numera-
 remur, qui magnas mercedes mererentur. Haec
 apud te, sodalis, maximas licet inter occupatio-
 nes, tamen defendendi criminis causa scripsi, non
 obiter id agendum ratus, ut album a te et plenum
 calculum feram. Apud alios enim, si vel simul
 omnes me accusent, satis mihi illud fuerit, *Non
 curae Hippocrides.*

ΥΠΕΡ

Ἰπὲρ τοῦ 1) ἐν τῇ προσαγορεύσει
πταίσματος.

Χαλεπὸν μὲν, ἄνθρωπον ὄντα, δαίμονός τις ἐπήρειαν 2) διαφυγεῖν. πολὺ δὲ χαλεπώ-
τερον ἀπολογία ἐρεῖν παραλόγῃ καὶ δαιμονίῃ
πταίσματος. ἄπερ ἀμφοτέρω νῦν ἐμοὶ συμβέ-
βηκεν;

Pro lapsu in salutando.

Difficile est, homo *hominis* cum sis, dei alicuius
invidiam effugere: multo porro difficilius,
verba inuenire, quibus defendas inopinatum et
immissum diuinitus errorem. Quae quidem vtra-
que modo vsu mihi. venerunt, qui matutinae sa-
lutatio-

G 5

lutatio-

1. ἸΠΕΡ ΤΟΥ ...] Difficultatis aliquantum
interpreti successit hic libellus, quod totus
est in vi ac potestate verborum quorundam
in salutationibus vsitatorum, quibus non
vsquequaque respondent Latina. Opus au-
tem fuit, ne circumlocutione langueret o-
ratio, verbum *χαίρειν*, quod quantum ad
vsu fere respondet Latino *Saluere*, redde-
re *Gaudere*; tum *ὕγαινειν* *valere*, et, quod
consequens erat, *ὕγειαν*, *Valerudinem*, quae
Salus Dea alioqui commodius diceretur; εὖ
πράττειν denique *bene agere*. Gesner.

2. Ἐπήρειαν] Sic verti ἐπήρειαν, quae *noxā*
alias est; sed putavi fontem indicandum,
et solenne apud hos homines Deorum cri-
men, *Φθονερόν γὰρ τὸ θεῖον*. Gesner.

βηκεν, ὡς ἀφικόμενος παρὰ σέ, ὡς προσείποι-
 μι τὸ ἐωθινόν, δέον τὴν συνήθη ταύτην Φωνὴν
 ἀφείναι, καὶ χαίρειν κελεύειν, ἐγὼ δ' ὁ χρυ-
 σῆς ἐπιλαθόμενος, ὑγιαίνειν σε ἤξιον, εὐφρονον
 μὲν καὶ τῆτο, ἐκ ἔν καιρῷ δέ, ὡς ἔ κατὰ τὴν
 ἔω. ἐγὼ μὲν ἔν ἐπὶ τῆτω εὐθύς ἰδίον τε, καὶ
 ἡσυχάων, καὶ παντοῖος ἦν ὑπ' ἀπορίας· οἱ παρ-
 ὄντες δέ, οἱ μὲν παρκαίειν, ὡς τὸ εἰκός· οἱ
 δὲ ληρεῖν ὑφ' ἡλικίας· οἱ δὲ χθρσινῆς κραι-
 πάλης ἀνάμεσον ἔτι ὄντό με εἶναι, εἰ καὶ ὅτι
 μάλις σὺ ἐπιεικῶς ἠνσγκας τὸ γεγονός· ἔδ'
 ὄσον ἀκρῶ τῷ μειδιάματι ἐπισημηνάμενος τῆς
 γλώττης τὴν διαμαρτίαν. ἔδοξεν ἔν μοι καλῶς
 ἔχειν

lutationis causa domum tuam veniens, cum oportet
 consuetam illam vocem mittere, et aue
 (Gr. *gaude*) dicere: ego vero homo aureus obli-
 uione lapsus, *valere te iusserim*, quod boni et
 ipsum quidem ominis, sed non tempestiuum,
 quippe quod matutino parum conueniret. Ergo
 in ipso *verbo* statim sudabam equidem, erubesc-
 bam, aestuabam, consilii inopia. Praesentes vero
 qui essent, alii desipere me videlicet, alii prae
 senectute delirare, alii hesterni crapula adhuc op-
 pletum *turbatumque* existimabant, quamquam
 molliter ipse tu ferres, ut qui maxime, quod fa-
 ctum erat, ac ne lenissime quidem subridens lin-
 guae nostrae errorem notares. Faciendum itaque
 putavi,

ἔχειν παραμυθίαν τινὰ ἑμαυτῷ συγγράψαι, ὡς μὴ πάλιν ἀνιώμην ἐπὶ τῷ πταίσματι, μηδ' ἀφύετον ἰησοίμην, εἰ πρεσβύτης ἀνὴρ τρεσέτον ἀπεσφάλην τῷ καλιῶς ἔχοντος, ἐπὶ τρεσέτων μαρτύρων. ἀπολογίας μὲν γὰρ ἔδεν ἔδει, οἶμαι, ὑπὲρ γλώττης, εἰς ἔτως εὐφημον εὐχὴν ἐλιστεύουσης.

Ἀρχόμενος μὲν ἔν τῆς γραφῆς, πάνυ ἀπόρῳ ἐντεῦξομαι ἡμῖν τῷ πρεσβλήματι· προΐοντι δὲ πολλὰ πρὸ Φάνη τὰ λεκτέα. ἔ μὲν πρότερον ἐρῶ αὐτὰ, ἢν μὴ περὶ τῷ χαίρειν αὐτῶ, καὶ τῷ εὐ πράττειν, καὶ τῷ ὑγιάνειν, προείπω τὰ εἰκότα. τὸ μὲν δὴ χαίρειν ἀρχαία μὲν ἢ προσ-
αγόρευ-

putavi, vt consolationem mihi aliquam scriberem, ne lapsu illo nimis exercear, neque intolerandum putarem, si homo senex tantum a decoro, coram tot testibus aberrassem: nam defensione quidem nihil opus videbatur, linguae in bene ominatas adeo preces lubrico quasi vestigio prolapsae.

2. Ac sub initium scriptiois, difficilem dubiamque sane quaestionem propositam mihi fore arbitrabar: *aliquantum* autem progressio multa se dicenda *vero* offerebant. Neque tamen prius ead dicam, quam de ipsis verbis *Gaudere, Bene agere, et Valere*, quae opportuna videbuntur praedixero. Atque *Gaudere (si quem iubeas)* est illa qui-

αγόρευσις, ἔ μὴν ἐωθινή μόνον, ἐδ' ὑπὸ τὴν
 πρῶτην ἐντευξίν, ἀλλὰ καὶ πρῶτον μὴ ἰδόντες
 ἀλλήλους, ἔλεγεν αὐτὸ; ὡς τὸ,

Χαῖρ', ὦ δυνάστα τῆσδε γῆς Τίρυνθίας.
 Καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον ἐς λόγους ἤδη παροινίως τρε-
 πόμενοι, ὡς τὸ,

Χαῖρ', Ἀχιλεῦ, δαιτὸς μὲν εἴσης ἔκ ἐπι-
 δευεῖς,

Ὀδυσσεὺς ὁπότε τὴν ἐπεσαλμμένην πρεσβείαν
 αὐτῷ ἐρρήτορεύε. καὶ ἤδη ἀπιόντες παρ' ἀλλή-
 λων, ὡς τὸ,

Χαίρετ', ἐγὼ δ' ὑμῖν θεὸς ἄμβροτος,
 ἔκ ἐτι θνητός.

Ἴδιος δὲ καιρὸς ἔδεις ἀπενενέμητο τῇ προσρήσει,
 ἐδὲ

quidem salutatio, verum non matutina solum,
 neque quae ad primam modo congressionem per-
 tineat: sed utebantur ea quidem etiam, qui prius
 non viderant alteram, quale est,

Gaude, potens telluris o Tyrinthiae;
 Verum post coenam quoque ad comessionem et
 liberiores in vino sermones iam conuersi;

Gaude, verum epulis paribus nec egemus, Achille,
 Ut Vlysses inquit: cum mandatam sibi legationem
 apud illum orat: et, qui iam discederent, ut,

Gaudete, hinc vobis iam nunc deus, haud ho-
 mo, versor:

Proprium autem tempus nullum attributum erat
 huic

ἔδὲ ὡς νῦν μέγος ὁ ἔωθινός, ὅπρ γε καὶ ἐπὶ τῶν ἀπαισίων καὶ ἀπεικνοτάτων ὁμῶς ἐχρῶντο αὐτῇ· ὡς ὁ τῷ Εὐριπίδῃ Πολυνεΐκης ἤδη τελευτῶν τὸν βίον, καὶ,

Χαίρετ', ἤδη γὰρ με περιβάλλει σκίτος.

Καὶ ἔ μόνον Φιλοφροσύνης αὐτοῖς ἦν τῷτο σύμβουλον, ἀλλὰ καὶ ἀπεχθείας, καὶ τῷ μηκέτι χρῆσεσθαι ἀλλήλοις. τὸ γὰρ μακρὰν χαίρειν φράσαι, τὸ μηκέτι φροντιεῖν δηλοῖ.

Πρῶτος δ' αὐτὸ Φιλίππιδος ὁ ἡμεροδρομίας λέγεται ἀπὸ Μαραθῶνος ἀγγέλλων τὴν νίκην, εἰπεῖν πρὸς τὰς ἀρχοντας καθημένους καὶ πεφροντικώτας ὑπὲρ τῷ τέλει τῆς μάχης, χαίρετε,

huic appellationi, neque, vt nunc, solum matutinum: cum etiam minime auspicatis temporibus et abominandis maxime, tamen illa vterentur, vt Euripidis ille Polynices, iam finiens vitam, inquit:

Gaudere, iam nōx atra me complectitur.

Nec beneuolentiae modo illis haec erat quasi telsera, sed inimicitiarum quoque, et cum negaret alter se vsurum altero. Qui enim longum gaudere alterum iubet, ille non curaturum se in posterum significat.

3. Primus autem illud verbum Philippides cursor dicitur *vsurpassē*, cum a Marathone victoriam nunciaret, et dixisse ad Archontes sedentes ac de pugnae exitu sollicitos, *Gaudere, vincimus, eoque dicto*

τε, νικῶμεν, καὶ τῆτο εἰπὼν συναποθανεῖν τῇ ἀγγελίᾳ, καὶ τῷ χαίρειν συνεκπνεῦσαι. ἐν ἐπιστολῆς δὲ ἀρχῇ, Κλέων, ὁ Ἀθηναίων δημαγωγός, ἀπὸ Σφακτηρίας πρῶτον χαίρειν προῖθηκεν, εὐαγγελιζόμενος τὴν νίκην τὴν ἐκεῖθεν, καὶ τὴν τῶν Σπαρτιατῶν ἄλωσιν. καὶ ὅπως γε, μετ' ἐκεῖνον ὁ Νικίας ἀπὸ Σικελίας ἐπιστέλλων, ἐν τῷ ἀρχαίῳ τῶν ἐπιστολῶν διέμεινεν, ἀπ' αὐτῶν ἀρξάμενος τῶν πραγμάτων.

Ἄλλ' ὁ θαυμαστός Πλάτων, ἀνὴρ ἀξιόπιστος, νομοθέτης τῶν τοιαύτων, τὸ μὲν χαίρειν κελεύει καὶ πάντοτε ἀποδοκιμάζειν 3) ὡς μοχθηρὸν ὄν, καὶ

dicto suo nuntio immortalis esse, et in ipso gaudendi verbo exspirasse. In epistolae autem principio Cleon Atheniensium orator eius, quam Sphaacteria dederat, victoriae illius et Spartanorum captorum nuntiam, primus illud Gaudere praeposuit: et omnino post illum Nicias a Sicilia mit- tens in antiquo epistolarum more perseveravit, initium ab ipsis rebus capiens.

4. Sed admirabilis noster Plato, vir fide dignus, legislator talium, illud Gaudere quidem gaudere (Lat. valere) iubet, et plane reiici, velut ma- lum

3. Ἀποδοκιμάζειν] Non dissimulo, mihi videri illum lusum, quem versione expressi, Luciano non indignum, et similem illi versiculo, Τὸ μηδὲν γὰρ ἄγαν, ἄγαν με τέρπει, quin germanum illi, quod mox de Epicuro ait,

καὶ ἔδεν σπυδαῖον ἐμφαῖνον. τὸ δ' εὖ πράττειν ἀντ' αὐτῶ εἰσάγει, ὡς κοινὸν σώματος τε καὶ ψυχῆς εὖ διακειμένων σύμβολον. καὶ ἐπισέλλων γε τῷ Διονυσίῳ, αἰτιᾶται αὐτὸν, ὅτι πειῶν ἐς τὸν Ἀπόλλω, χαίρειν τὸν θεὸν προσεῖπει, ὡς ἀνάξιον τῶ Πυθίῳ, καὶ ἔχ' ὅπως θεοῖς, ἀλλ' ἔδ' ἀνθρώποις δεξιοῖς πρέπον.

Ὁ μὲν γε θεσπέσιος Πυθαγόρας, εἰ καὶ μηδὲν αὐτὸς ἡμῖν ἴδιον καταλιπεῖν τῶν αὐτῶ ἡξίωσει,

lum et nihil honesti significans: sed alterum Bene agere pro eo inducit, vt communem corporis pariter et animi bene constituti tesseram. Atque scribens ad Dionysium acculat illum, quod in Hymno Apollinis Gaudere (Lat. Saluere) Deum iubeat, tanquam indignum Pythio, et non tantum Diis, sed ne hominibus quidem non ineptis decorum.

5. Diuinus sane Pythagoras, etsi nihil ipse nobis proprium relinquere suorum scriptorum dignatus

ait, ἀνὴρ πάνυ χαίρων τῷ χαίρειν; Plato κελεύει ἀποδοκιμάζειν iubet reiicere, pro quo magis Latine dicitur reiici. Χαίρειν vel bis positum a Luciano semel omisit librarius, vel duplicem personam ipse illi auctor imposuit, quo de genere dicimus in Lex. rustico voc. Duplex, et ad Plin. epist. 8, 6. 17. Gesner.

ωσεν, ὅσον Ὀκέλλῳ τῷ Λευκανῷ, καὶ Ἀρχύ-
 τα, καὶ τοῖς ἄλλοις ὁμιληταῖς αὐτῆ τεκμαίρε-
 σθαι, ἔτε τὸ εὖ πράττειν πρῶτα γράφειν, ἀλλ'
 ἀπὸ τῆ ὑγιαίνειν ἀρχεσθαι ἐκέλευεν. ἅπαντες
 γὰρ οἱ ἀπ' αὐτῆ ἀλλήλοισ ἐπιζέλλοντες, ὅποτε
 σπερχαῖόν τι γράφοιεν, ὑγιαίνειν εὐθὺς ἐν ἀρχῇ
 παρεκλεύοντο, ὡς καὶ αὐτὸ ψυχῇ τε καὶ σώ-
 ματι ἀρμυδιώτατον, καὶ συνόλως ἅπαντα πε-
 ριεληφὸς τὰνθρώπων ἀγαθὰ. καὶ τότε τριπλῆν
 αὐτοῖς τρίγωνον, τὸ διαλλήλων, τὸ πεντά-
 γραμμον, ᾧ συμβόλῳ πρὸς τὰς ἐμοδόξους ἐχρῶν-
 τῶ, ὑγεία πρὸς αὐτῶν ὠνομάζετο. καὶ ὅλως
 ἠγῆντο 4) τὸ μὲν ὑγιαίνειν εἶναι, ἔτε δὲ τὸ εὖ
 πράτ-

gnatus est, quantum tamen ex Lucano Ocello et Archyta, et reliquis ipsius familiaribus colligere licet, neque ipsum illud Bene agere praescripsit, sed a verbo *vale* (Lat. *Salve*) iussit incipere. Omnes enim ab illo *docti* in epistolis quoties serium quiddam scriberent, *valere* (Gr. *sanum esse*) in ipso statim principio iuebant, tamquam et ipsum animo pariter et corpori conuenientissimum, et bona hominis complexum in vniuersum omnia: et triplex illud triangulum sibi implexum, quinque descriptum et inclusum lineis, qua tessera ad sententiae suae homines vterentur, *sanitas* ab ipsis vocabatur. Et omnino putabant, in verbo *valere* inesse [etiam ipsum *bene agere et gaudere*]

4. Καὶ ὅλως ἠγῆντο — — ὑγιαίνειν]. Si re-
 ste

πράττειν, ἔτε τὸ χαίρειν πάντως καὶ τὸ ὑγιαίνειν. εἰσὶ δὲ οἱ καὶ τὴν τετρακτῦν, τὸν μέγιστον ὄρκον 5) αὐτῶν, ἢ τὸν ἐντελῆ αὐτοῖς ἀριθμὸν ἀποτελεῖν. οἱ δὲ καὶ ὑγείας ἀρχὴν ἐκάλεσαν, ὧν καὶ Φιλόλαός ἐστι.

Καὶ

sed neque bene agere, neque gaudere, continuo esse etiam valere. Sunt vero etiam qui quaternionem, maximum illorum iusiurandum, qui perfectum secundum ipsos numerum efficit, iam sanitatis (*validitudinis*) initium vocarent, in quibus et Philolaus est.

6. Et

Et attendas, imperfectam videbis sententiam, et desse aliqua talia. καὶ ὅλως ἡγᾶντο τὸ μὲν ὑγιαίνειν εἶναι καὶ τὸ εὐπράττειν καὶ τὸ χαίρειν. ἔτε δὲ τὸ εὐπράττειν, ἔτε τὸ χαίρειν πάντως καὶ τὸ ὑγιαίνειν. Agit enim de sententia Pythagoraeorum ponderantium efficaciam significationis trium horum verborum, quorum adeo validius censebant ὑγιαίνειν, ut illud unum in se contineret vim quoque reliquorum duorum; quum neutrum ex duobus illis par esset verbo ὑγιαίνειν. Et haec Graeca sic supplebat Pater. *Iac. Gronou.*

5. "Ὁρκον] Ἡ τὸν ἐντελῆ αὐτοῖς ἀριθμὸν ἀποτελεῖν, ὁ δὲ καὶ ὑγείας ἀρχὴν etc. Ἡ τὸν ἐντελῆ αὐτοῖς ἀριθμὸν ἀποτελεῖ, ἤδη καὶ ὑγείας. *Marcil.* Hic *Marcilii* emendationem sequimur; ut adhuc editum est, caescutire nos fatemur. *Gesner.*

Luc. Op. T. III.

H

Καὶ τί σοι τὰς παλαιὰς λέγω, ὅτι καὶ Ἐπίκουρος ἀπὸ πάντων χαίρων τῷ χαίρειν, καὶ τὴν ἡδονὴν πρὸ πάντων αἰρέμενος, ἐν ταῖς σπουδαιωτέραις ἐπιστολαῖς (εἰσι δ' αὐτὰ ὀλίγα) καὶ ἐν ταῖς πρὸς τὰς Φιλτάτας μάλιστα ὑγιαίνειν εὐθύς ἐν τῇ ἀρχῇ προστάττει; πολὺ δ' αὖ καὶ ἐν τραγωδίᾳ, καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ κωμωδίᾳ εὖροις τὸ ὑγιαίνειν, πρῶτον εὐθύς λεγόμενον· τὸ μὲν γάρ,

Οὐδέ τε, καὶ μέγα χαῖρε,
ΣαΦῶς προτεταγμένον τῷ χαίρειν τὸ ὑγιαίνειν ἔχει· ὁ δ' Ἀλέξιος,

Ἦ δέσποθ', ὑγιαίνε, ὡς χρένιος ἐλ.η.υθας.
Ὁ δ' Ἀχαιοὺς,

Ἦνω

6. Et quid tibi antiquos narro? cum et Epicurus vir valde gaudens gaudiū (verbo gaudere) et voluptatem rebus praecoptans omnibus, tum in seriis magis epistolis, sunt autem hae paucae, tum in his, quas dedit ad carissimos, valere statim in principio iubeat? Multum etiam in tragodia et in comodia vetere inuenias valere, primo statim congressu dictum. Etenim illud

Vale multumque gaude.

Sapienter praepositum habet gaudendi voto illud valitudinis. Alexis autem,

Here mi, vale, (pro Salve) quam quaeso serus aduenis?

Et Achaeus,

Ἦ

Venio

"Ἰκω πεπραγώς δεινὰ, σὺ δ' ὑγίαινέ μοι.
Καὶ ὁ Φιλήμων,

Αἰτῶ δ' ὑγείαν πρῶτον, εἴτ' εὐπραξίαν,

Τρίτον δὲ χαίρειν, εἴτ' ὀφείλει μηδεμίαν.

Ὁ μὲν γὰρ τὸ σχολιῶν γράψας, ἔκαστος Πλάτων
μνησθεὶς, τί καὶ ἔτιος Φησιν; ὑγιάειν μὲν
ἄριστον τὸ δεύτερον, καλὸν γενέσθαι τρίτον
δὲ, πλετεῖν. τῶν χαίρειν δὲ τὸ παράπαν οὐκ
ἐμνήσθη, ἵνα σοι τὸ γνωριμώτατον ἐκεῖνο, καὶ
πᾶσι διὰ σώματος, λέγω, Ἰγεία πρεσβίσα
μακάρων μετὰ σεῦ ναίσοιμι τὸ λειτούμενον βιο-
τῶς. "Ὡς εἰ πρεσβίση ἐς ἰνὴν ὑγεία, καὶ τὸ ἔρ-
γον αὐτῆς τὸ ὑγιάνειν, προκαχέσον τῶν ἄλ-
λων ἀγαθῶν.

Mu.

Venio patris horridis, at tu vale!

Et Philemon,

Valere sit primum, bene sed agere alterum,

Gaudere deinde, tum debere nemini.

Ille vero conuiualis cantici scriptor, cuius etiam
Plato mentionem facit, quid ait? *Primum volo
valere: deinde vero pulcher esse; deinde dives: gau-
dendi vero omnino mentionem non fecit.* Ut
tibi notissimum illud, quod omnium in ore est,
dicam, *Valitudo, Diuum Senior, Habitare tecum
Vivere reliquum liceat.* Si itaque antiquissima est va-
litudō, eiusque opus est valere, utique praeponen-
dum id est bonis reliquis.

H 2

7. Sex.

Μυρία δὲ καὶ ἄλλα ἐκ τε ποιητῶν, καὶ συγγραφέων, καὶ φιλοσόφων καταδειξαί σοι ἔχων, προτιμώντων τὸ ὑγιαίνειν, τῆτο μὲν παραιτήσομαι, ὡς μὴ εἰς ἀπειρεκαλίαν τινὰ μεираκιώδη ἐκπέσῃ μοι τὸ σύγγραμμα, καὶ κινδυνεύωμεν ἄλλω ἢλω ἐκκρῆειν τὸν ἦλον. ὀλίγα δέ σοι τῆς ἀρχαίας ἰστορίας, ὅποσα μέμνημαι εἰκεῖα τῷ παρόντι προσγράψαι, καλῶς ἔχειν ὑπέλαβον.

Ὅτε Ἀλέξανδρος τὴν ἐν Ἴσσω μάχην ἀγωνιῆσθαι ἔμελλεν, ὡς Εὐμενῆς ὁ Καρδιανὸς ἐν τῇ πρὸς Ἀντίπατρον ἐπιστολῇ λέγει, ἔωθεν εἰσελθὼν εἰς τὴν σκηνὴν αὐτῆ ὁ Ἡφαίστιος, εἶτ' ἐπιλαθόμενος, εἶτ' ἐκταραχθεῖς, ὥσπερ ἐγὼ, εἶτε καὶ θεῶ τινος τῆτο καταναγκάσαντος, ταυτὸν

7. Sexcenta autem alia cum habeam, quae ostendere tibi possim e poetis, historicisque et philosophis, valere praeposentibus, superfedebone equidem, ne in pueriles mihi ineptias scriptio ista exeat, et forte clauum excutere clauo alio videar. Pauca vero tibi ex antiqua historia, quorum recordor, domestica huic negotio adscribere haud abs re putavi.

8. Cum Alexander praelium ad Issum commissurus esset, ut narrat in Epistola ad Antipatrum Cardianus Eumenes, mane in tabernaculum regis ingressus Hephaestio, vel obliuione quadam, vel perturbatus, ut ego, et aestuans, vel rumine quodam cogente, idem quod ego dixit, *Vale Rex,*

τὸν ἐμοὶ ἔφη, Ἰγίχινε βασιλεῦ, καιρὸς ἤδη πα-
ρατάττεσθαι· ταραχθέντων δὲ τῶν παρόντων
πρὸς τὸ παράδοξον τῆς προσαγορεύσεως, καὶ
τῷ Ἰφαισίωνος ὀλίγη δεῖν ὑπ' αἰδῆς ἐκθανόν-
τος, Ἀλέξανδρος, δέχομαι, εἶπε, τὴν κληδὸνα·
τὸ γὰρ σώως ἐπανήξειν ἀπὸ τῆς μάχης, ἤδη μοι
ὑπισχνεῖται.

Ἀντίοχος δὲ ὁ Σωτὴρ, ὅτε τοῖς Γαλάταις
συνάπτειν ἔμελλεν, ἔδοξεν ὄναρ ἐπισάντα οἱ τὸν
Ἀλέξανδρον, κελεύειν συνθήματα πρὸ τῆς μάχης
παραδῶναι τῇ στρατιᾷ τὸ ὑγιαίνειν. καὶ ὑπὸ
τέτῳ συνθήματι τὴν Φαυμασὴν ἐκείνην νίκην
ἐνίκησε.

Καὶ Πτολεμαῖος δὲ ὁ Λάγος, Σελεύκῳ ἐπισέλ-
λων, σαφῶς ἀνέσχεψε τὴν τάξιν, ἐν ἀρχῇ μὲν
τῆς

*Rex, tempus est iam ei mihi in aciem. Turbatus au-
tem ad insolitam salutationem reliquis, et He-
phaestione praepudore tantum non mortuo, Ale-
xander, accipio, inquit, omen: saluos enim nos
e praelio redituros, iam mihi pollicetur.*

9. Antiochus autem Soter, conficturus cum
Gallo-Graccis, per quietem videre sibi visus est
adstantem Alexandrum, qui tesseram iuberet
ipsum dare ante pugnam militibus, vale: et ea
ipsa tessera admirabilem illam victoriam retulit.

10. Et Ptolemaeus Lagi scribens ad Seleucum
aperte inuertit ordinem, qui in principio episto-
lae

τῆς ἐπιστολῆς ὑγιαίνειν αὐτὸν προσειπὼν, ἐπι-
τέλει δὲ, ἀντὶ τῆ ἐρῶσθαι, ὑπογράψας τὸ
χαίρειν, ὡς Διονυσόδωρος ὁ τὰς ἐπιστολάς αὐτῶ
συναγαγὼν, Φησιν.

Ἄξιον δὲ καὶ Πύρρον τῶ Ἡπειρώτῃ μνησθῆ-
ναι, ἀνδρὸς μετ' Ἀλέξανδρον τὰ δεύτερα ἐν στρα-
τηγαίαις ἐνεγκαιμένῃ, καὶ μυρίας τροπὰς τῆς τύ-
χης ἐνσπρόντος. ἕτος τοίνυν αἰεὶ θεοῖσι εὐχόμε-
νος, καὶ θυῶν, καὶ ἀνατιθεὶς ἔδεπώποτε ἢ
νίκην, ἢ βασιλείας ἀξίωμα μείζον, ἢ εὐκλείαν,
ἢ πλῆτε ὑπερβολὴν, ἤτησε παρ' αὐτῶν, ἀλλ'
ἐν τῷτο κῦχετο, ὑγιαίνειν. ὡς ἐς' αὐτῶτ' ἔ-
χη, ἐκδίως αὐτῶ τῶν ἄλλων προσγειησομένων.
καὶ κῆρις, σίμα, ἐφροῖει, λογιζόμενος, ὅτι ἔδεν
ὄφε-

lae valere illum iuberet, in fine autem, pro eius-
dem potestatis verbo, Gaudere subscriberet, ut
Dionysodorus refert, qui collegit illius epistolas.

11. Operae vero pretium est Epirotae etiam
Pyrrhi mentionem facere, viri, qui secundas post
Alexandrum imperii militaris tulit, et sexcentas
fortunae vices subiit. Hic igitur, qui semper Diis
supplicaret, et maclaret, et donaria suspenderet,
nec victoriam unquam, neque regni maiestatem
ampliorem, neque gloriam, nec diuitiarum vim
ab illis petebat, sed hoc unum optabat, valere,
veluti, hoc si haberet, facile ipsi accessuris reli-
quis. Et praecclare, arbitror, sapuit, qui ita
puta-

ἔφελος τῶν ἀπάντων ἀγαθῶν, ἔς' ἂν τοῦ υἱαί-
νειν μόνον ἀπῆ.

Ἄλλὰ νῦν ἐκάστω καιρὸς ἴδιος ὑφ' ἡμῶν ἀπο-
δέδεικται, τάχα ἂν εἶποι τις. σὺ δὲ τῆτον
ἐναλλάξας, εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο ἔφησθα, ὅμως τῆ
δικαίῳ λόγῳ εἰ ἂν ἔξω εἶης τῆ ἡμαρτηκένου,
ὡσπερ ἂν εἶ τις περὶ τῆ κνήμη τὸ κράνος, ἢ πε-
ρὶ τῆ κεφαλῆ τὰς κνημίδας ἐπιδύσαιτο· ἀλλ, ὦ
βέλτισε, φαίην ἂν κἀγὼ πρὸς αὐτὸν, εἰκότως
ἂν ταῦτ' ἔλεγες, εἴ τις ὅλως καιρὸς ἦν υἱείας
μὴ δεόμενος. νῦν δὲ καὶ ἔωθεν, καὶ μεσῆσης ἡ-
μέρας, καὶ νύκτωρ, αἰεὶ τὸ υἱαίνειν ἀναγκαῖον·
καὶ μάλιστα τοῖς ἀρχασι, καὶ πολλαῖς πράττεισιν
ὑμῶν

putaret, nihil prodesse sibi bona reliqua omnia,
quoad solum illud absit, valere.

12. Ast nunc quidem, forte dixerit aliquis,
proprium unicuique verbo et suum tempus adsi-
gnatum est: tu vero, illo immutato, etsi nihil
diuersum dixisti, tamen, si recte rem putemus,
extra peccatum non fueris, non magis quam si
tibiae galeam alliget aliquis, aut ocream capiti.
Verum, vir optime, ego quoque huic respon-
deam, merito ista tu quidem diceres, si quod
omnino tempus esset, valitudine non indigens.
Iam vero et mane, et medio die, et noctu sem-
per valere necessarium est, et maxime iuperan-
tibus vobis, et negotia multa sustinentibus, quo

ὑμῖν, ὅσω καὶ πρὸς πολλὰ δεῖσθε τῆ σώματος.
 ἔτι δὲ, ὁ μὲν χαῖρε εἰπὼν, μόνον εὐφήμεν
 τῇ ἀρχῇ ἐχρήσατο, καὶ ἔστιν εὐχή τὸ πρᾶγμα·
 ὁ δὲ ὑγιαίνειν παρακελευόμενος, καὶ χρησιμὸν
 τι δεῖν, καὶ ὑπομιμνήσκει τῶν πρὸς τὸ ὑγιαί-
 νειν συντελούντων· καὶ ἔσυνεύχεται μόνον, ἀλ-
 λά καὶ παραγγέλλει.

Τί δ' ἔχει καὶ ἐν τῷ τῶν ἐντολῶν βιβλίῳ, ὃ
 αἰεὶ καὶ παρὰ βασιλέως λαμβάνετε, τῆτο πρῶ-
 τον ὑμῖν ἐστὶ παράγγελμα, τῆς ὑγείας τῆς ὑμε-
 τέρας αὐτῶν ἐπιμελεῖσθαι; καὶ μάλα εἰκότως.
 ἔδεν γὰρ ἂν εἶη ὄφελος ὑμῶν πρὸς τὰλλα, μὴ
 ἔτω διακειμένων. ἀλλὰ καὶ ὑμεῖς αὐτοὶ, εἴ τι
 καὶ γὰρ τῆς Ῥωμαίων Φωνῆς ἐπαίω, τὰς προσα-
 γορεύον-

magis corpore ad multas res opus habetis. Ad
 haec, qui *Gaude* dicit, bene ominato tantum
 exordio usus est, et votum est, quidquid agitur.
 Sed qui *valere* iubet, etiam utile aliquid agit,
 et eorum admonet, quae ad valitudinem quid-
 quam conferunt, nec vna optat modo, sed etiam
 praecipit.

13. Quid vero? nonne et in mandatorum li-
 bello, quem semper et ab imperatore accipitis,
 hoc primum vobis est praeceptum, *valitudinem*
vestram curate. Recte sane. neque enim usus ali-
 quis vestrum esset ad reliqua, nisi ita constitui
 sitis. Verum vos ipsi adeo, si quid ego quoque
 de Romanorum lingua aliquid intelligo, salu-
 tanti-

γορεύοντας ἀντιδεξιόμενοι, τῷ τῆς ὑγείας ὀνόματι πολλάκις ἀμείβεσθε.

Καὶ ταῦτα πάντα εἶπον, ἔχ ὡς ἐκ προνοίας ἀφελῶν μὲν τὸ χαίρειν, ἐπιτηδεύσας δ' ἀντ' αὐτῆ εἶπειν τὸ ὑγιαίνειν, ἀλλ' ὡς τῆτο μὲν ἄκων παθῶν, ἢ γελοῖος ἂν ἦν ξενίζων, καὶ τὰς καιρὰς τῶν προσαγορεύσεων ἐναλλάττων.

Χάριν δὲ ὁμολογῶ τοῖς θεοῖς, ὅτι μοι τὸ σφάλμα ἐς ἄλλο μακροῦ αἰσιώτερον περιετραπή, καὶ εἰς τὸ ἀμεινον παρώλισθον. καὶ τάχα τῆς Ὑγείας, ἢ Ἀσκληπιῶ αὐτῆ ἐπιπνοία, τῆτ' ἐπράχθη, δι' ἐμῆ σοι τὸ ὑγιαίνειν ὑπισχυμένε. ἐπεὶ ἔγωγε, πῶς ἂν αὐτὸ ἔπαθον ἄνευ θεῶ, μηδέ-

tantibus comiter respondentes, valetudinis (Lat. Saluris) nomen saepe reponitis.

14. Et haec dixi omnia, non qui prudens Gaudere illud omiserim, et vale pro eo dicere affectarium, sed tamquam, cui imprudenti hoc acciderit, nisi forte et ridiculus studio fui, et tempora salutationum permutavi.

15. Sed gratias Diis ago, quod error mihi meus in longe auspicius quiddam versus est, quod labascente etiam lingua in melius incidi: et forte Hygeae, aut ipsius adeo Aesculapii consilio hoc accidit, valetudinem meo tibi ore promittentis. Quomodo enim sine Deo hoc mihi

μηδέπω πρότερον ἐν τῷ μακροῦ βίῳ ταραχθεῖς
οἴμισιν.

Εἰ δὲ δεῖ καὶ ἀνθρώπινον τινὰ ὑπὲρ τῆ γεγο-
νότος ἀπολογίαν εἰπεῖν, ἔδεν ξένον, εἰ πάνυ
ἐσπεδακῶς ἐπὶ τοῖς ἀρίστοις ὑπὸ σῆ γνωρίζεσθαι,
ἐκ τῆς ἄγαν ἐπιθυμίας εἰς τὴναντίον διαταρα-
χθεῖς, ἐνέπεσον; τάχα δ' ἂν τινὰ ἐκπλήξῃς
τῶν κατ' ὄρθον λογισμῶν, καὶ στρατιωτῶν πλῆ-
θος, ὧν οἱ μὲν, προσηύτεες, οἱ δέ, ἐν τῇ τά-
ξει τῆς προσυγορευσεως μὴ μένοντες.

Σὺ δ' εὖ οἶδ' ὅτι καὶ οἱ ἄλλοι εἰς αἰσίαν, ἢ
ἀπαιδευσίαν, ἢ παραφροσύνην παραφέρωσι τὸ
πρᾶγμα, αἰδῆς αὐτὸ σύμβουλον, καὶ ἀφελείας
ἐποιήσω, καὶ ψυχῆς μηδὲν ἀγοραῖον καὶ ἔντε-
χρον

accidisset, qui in longa vita nunquam simili ra-
tione turbatus fuerim!

16. Si vero humanam etiam pro eo quod acci-
dit excusationem proferre fas est, nihil mirum,
si in summo studio, ut optimis in rebus abs te co-
gnoscerer, prae nimia illa cupiditate perturbatus
in contrarium incidi. Forte etiam recta cogi-
tandi via excutiat aliquem multitudo militum,
quorum alii quidem antrorsum urgent, alii vero
ordinem salutandi minime servant.

17. Tu vero, bene novi, licet alii stuporem,
aut rusticam ruditatem, aut delirationem eam
rem calumnientur, pudoris signum et simplicita-
tis iudicasti, et animi a fori tritura et artis osten-
tatione

χρον ἔχρασης, ὡς τό γε πάλιν θαρράλέον ἐν τοῖς τοιαύτοις ἔ. πόρρω θρασυτήτος καὶ ἀναισχυρίας ἐσί. καὶ ἔμοι γε εἴη μηδέν μὲν τοιοῦτον σφάλλεσθαι, εἰ δὲ συμβαίης πρὸς εὐφημίαν αὐτὸ τρέπεσθαι.

Ἐπὶ γὰρ τῷ πρώτῳ Σεβασῷ καὶ τοιούτῳ τι λέγεται γενέσθαι. ὁ μὲν ἔτυχε δίκην τινὰ δικάσας ὀρθῶς, καὶ ἀπολύσας ἐγκλήματος τῷ μεγίστῳ ἀδίκως συκοφαντήμενον ἄνθρωπον· ὁ δὲ, χάριν ἐμολογῶν, μεγάλη τῇ Φωνῇ, χάριν οἰδά σοι, ἔφη, ὡ αὐτοκράτωρ, ὅτι κικῶς καὶ ἀδίκως ἐδίκασας. καὶ τῶν περὶ Σεβασὸν ἀγαπηκτῶν πάντων, καὶ διασπάσασθαι τὸν ἄνθρωπον ἐθελόντων, Πύσασθε χαλεπαίνοντες, ἐκεῖνος ἔφη.

tatione abhorrentis: ut fere insignis in talibus fiducia a temeritate et impudentia non longe abest. Ac mihi quidem contingat, nihil tale peccare, si vero eueniat, in bonum id ipsum quoque omen verti.

18. Primo quidem Augusto imperante etiam tale quid factum narratur. Causam ille quamdam recte iudicauerat, hominemque maximo crimine per summam illi calumniam impacto liberauerat. At ille gratias agens, magna voce, *Gratiam tibi habeo*, inquit, *Imperator*, *cum male et iniuste iudicasti*. Cumque ii, qui essent circa Augustum, indigne ferrent, et dilacerare hominem vellent, ille, *desinite*, inquit, *irasci: neque enim linguam homi-*

ἔφη· ἔ γάρ τήν γλῶτταν αὐτῆ, ἀλλὰ τήν γνώ-
μην ἐξετάζειν ἄξιον. ἐκεῖνος μὲν, ἔτω. σὺ δ'
εἴτε τήν γνώμην σκέψαιο, πάνυ εὖρην εὐρήσεις·
εἴτε τήν γλῶτταν, εὐφημος καὶ αὐτή.

Ἔοικα δ' ἐνταῦθ' ἤδη γενόμενος, εἰκότως ἄλ-
λο τι φοβηθήσεσθαι, μή τισι δόξω ἐξεπίτη-
δες ἡμαρτηκένομα, ὡς τήν ἀπολογίαν ταύτην συγ-
γράψιμι. καὶ εἶη γε, ὦ φίλτατε Ἀσκληπιέ,
τοιᾶτον Φανῆναί τὸν λόγον, ὡς μὴ ἀπολογίαν,
ἀλλ' ἐπιδείξωσ ἀφορμὴν εἶναι δοκεῖν.

*hominis, sed mentem examinare aequum est. Atque
ille quidem sic. Tu vero siue animum spectes,
benevolentissimum reperies, siue linguam, bene
ominata etiam haec est.*

19. Caeterum huc delatus non sine causa vi-
deor alterum quiddam vereri, ne sint, quibus
dedita opera peccasse videar, vt defensionem
hanc scriberem. Ac sane contingat mihi, Ae-
sculapi optime, talem videri hunc libellum, vt
non defensio, sed ostentandae orationis *perita* esse
occafio videatur.

Ἑρμό-

Ἑρμότιμος, ἢ περὶ αἵρέσεων.

ΛΥΚ. **Ο**σον, ὦ Ἑρμότιμε, τῷ βιβλίῳ καὶ τῇ τῷ βαδίσματός σπυδῆ τεκμηρίασθαι, παρὰ τὸν διδάσκαλον ἐπειγομένῳ ἔοικας, ἐνενοεῖς γὰρ τι μεταξὺ προῖων I), καὶ τὰ χεῖλη διεσάλευες, ἡρέμα ὑποτονθορύζων, καὶ τὴν χεῖρα ὡδὲ κάμεισε μετέφερεις, ὡσπερ τινὰ ῥῆσιν ἐπὶ σεαυτῷ διατιθέμενος· ἐρώτημα δὲ, ἢ τί τῶν ἀγκύλων συντιθεῖς, ἢ σκέμια σοφιστικόν

Hermotimus, siue de sectis.

LYC. **Q**uantum licet, Hermotime, ex libro, tum ex incessus celeritate colligere, festinare ad magistrum videris. Commentabaris enim aliquid inter eundem, et mouebas cum leni murmure labia, et manum huc illuc transferebas, tanquam qui orationem aliquam intra te disponeres, aut altercationem, aut tortuosum quiddam componeres, aut Sophisticam quaestionem cogitatione perc-

α. Μεταξὺ προῖων] Ne credas male cohaerere μεταξὺ προῖων, καὶ διεσάλευες, memineris μεταξὺ eleganter cum participio iungi, vt μεταξὺ πίνων, *inter bibendum*; adeoque et hoc loco participium pro infinitiuo vel gerundio positum nihil commune habere cum seq. verbo. *Reitz.*

κὼν ἀναφροντίζων, ὡς μηδὲ ἐδῶ βαδίζων σχε-
 λήν ἄγοις, ἀλλ' ἐνεργὸς εἴης, αἰεὶ σπευδαῖόν τι
 πράττων, καὶ ὃ πρὸς ὁδῶ σοι γένεαι' ἀνὲς τὰ
 μαθήματα. - ΕΡΜ. Ἡ Δί', ὦ Λυκίνε, τοιῶ-
 τό τι. τὴν γὰρ χυδισμόν συνεχίζων, καὶ ἃ εἶπε
 πρὸς ἡμᾶς, ἀνεπεμπαζόμεν, ἐπιὼν τῇ μνήμῃ
 ἕκαστα. χρὴ δὲ μηδένα κχιρὸν, σίμα, παριέναι,
 εἰδόμενος ἀληθὲς ὂν τὸ ὑπὸ τῶ Κώω ἰατρῶ εἰρη-
 μένον, ὡς ἄρα Βραχυὸς μὲν ὁ βίος, μακρὴ δὲ ἡ
 τέχνη. καίτοι ἐκεῖνος ἰατρικῆς περὶ ταῦτ' ἔλε-
 γεν, εὐμαθεστέρα πράγματος· Φιλοσοφία δὲ
 καὶ μακρῶ τῶ χρόνῳ ἀτέφικτος, ἢν μὴ πάν-
 τις ἐγρηγόρως ἀτενὲς αἰεὶ καὶ γοργὸν ἀποβλέπη
 ἐς αὐτήν· καὶ τὸ κινδύνευμα ἔ' περὶ μικρῶν, ἢ
 ἄθλιον

persequeris, vt ne in via quidem etio indulgeas
nimirum, sed operosus sis, et serium quiddam
 agas, quodque ad doctrinam tibi profit. HERM.
 Per Iouem, Lycine, tale quiddam erat. Etenim
 hesternam auditionem, et quae dixit nobis, re-
 petebam, memoria percurrrens singula. Oportet
 autem, puto, tempus nullum praetermittere,
 qui sciamus verum esse illud a Coo dictum medi-
 co, *Breuem vitam esse, artem vero longam*. Quam-
 quam ista de medicina dixit ille, re ad discendum
 faciliore: ad philosophiam vero aliquis ne longo
 quidem tempore peruenerit, nisi vigilantissimo admo-
 dum animo defixos et acres in illam oculos ha-
 beat; nec de parua re periculum, *cum id agatur,*

ἄθλιον εἶναι ἐν τῷ πολλῷ τῶν ἰδιωτῶν συρφε-
τῷ παραπορόμενον, ἢ εὐδαιμονῆσαι φιλοσο-
φῆσαντι.

ΛΥΚ. Τὰ μὲν ἄθλα, ὧ Ἐρμύτιμε, θαυμά-
σια, ἠλίκα εἴρηκας. οἶμαί γε μὴν ἔπερξῶ σε
εἶναι αὐτῶν, εἰ γε χρὴ εἰκάζειν τῷ τε χρόνῳ, ἐ-
πίπτον φιλοσοφεῖς, καὶ προσέτι τῷ πένῳ οἶόν
μοι ἔμεινον ἐκ πολλῆ ἰδέῃ, ἔχειν δοκεῖς. εἰ γὰρ
τι μέμνημα, σχεδὸν εἰκόσιν ἔτη ταῦτά ἐστι,
ἀφ' ἧ σε ἔδεν ἄλλο πείσιντα εἰσάμα, ἢ παρὰ
τὴς διδασκάλου φειτῶντα, καὶ ὡς τοπελὸ ἐς
βιβλίον ἐπικεκυφῆτα, ὑπεμνήματα τῶν συνεχ-
σιῶν ἀπογραφομένον, ὡχρὸν λεί ὑπὸ φροντί-
δων, καὶ τὸ σῶμα κατεσκληρότα. δοκεῖς δέ
μοι

vt aut miser sis et in multa vulgi colluic percas,
aut beatum in philosophia aeuum agas.

2. LYC. Praemia quidem, quanta dixisti, ad-
mirabilia. Ac puto equidem te non longe ab
illis abesse, si quidem conicere illud fas est et
tempore, quo philosopharis, et labore, insuper,
quem minime mihi mediocrem a longo inde tem-
pore sustinere videris. Si quid enim memini,
prope viginti ipsi anni sunt, ex quo te nihil aliud
vidi, quam ad magistros itare, et vt plurimum
libro imminere, et commentarios disputationum
tibi exscribere, pallidum semper curis, et callo
quodam aridum corpus habentem. Videris autem
mihi

μοι ἀλλ' εἰδὲ ὄναρ ποτὲ ἀνιέναι σαυτὸν, ἔτιωσ ὅλος εἶναι ἐν τῷ πράγματι. ταῦτ' ἔν σιοπη-
 μένω μοι, Φαίνη ἔκ ἐς μακρὰν ἐπιλήψεσθαι τῆς
 εὐδαιμονίας, εἴ γε μὴ λέληθας ἡμῶς καὶ πάλαι
 αὐτῇ συίων. ΕΡΜ. Πόθεν, ὦ Λυκίνε, ὅς νῦν
 ἄρχομαι παρακύπτειν ἐς τὴν ὁδόν; ἡ δ' Ἀρετὴ
 πάνυ πόρρω κατὰ τὸν Ἡσιόδον οἰκεῖ, καὶ ἔστιν
 ὁ οἶμος ἐπ' αὐτὴν μακρὸς τε καὶ ὄρσιος, καὶ τρη-
 χύς, ἰδρωτὰ ἔκ ὀλίγου ἔχων τοῖς ἔδοιπόροις.
 ΛΥΚ. Οὐχ ἱκανὰ ἔν ἰδρωταί σοι, ὦ Ἑρμότι-
 με, καὶ ὠδοιπόρηται; ΕΡΜ. -Οὐ, Φημί. οὐ-
 δὲν γὰρ ἐκώλυέ με πανευδαίμονα εἶναι, ἐπὶ τῷ
 ἄκρω γενόμενον. τὸ δὲ νῦν, ἀρχόμεθα ἔτι, ὦ
 Λυκίνε.

ΛΥΚ.

mihī adeo totus in hac re esse, vt ne per somnum
 quidem te remittas. Haec ergo cogitanti mihī
 videris non ita multo post comprehensus istam
 felicitatem, nisi forte fugit nos, te olim cum illa
 versari. HERM. Qui possim, Lycine, qui nunc
 tandem incipiam intpicere in viam? Longe au-
 tem habitat Hesiodo teste virtus, et est via ad il-
 lam longaque et praerupta, et aspera, sudorem
 excutiens non paruum viatoribus. LYC. Non-
 dum ergo satis tibi sudatum est, Hermotime,
 nec viae satis factum? HERM. Nondum, in-
 quam. Nihil enim prohiberet me vndique bea-
 tum esse, in summo si essem: nunc vix, Lycine,
 incipimus.

3. LYC.

ΛΥΚ. Ἀλλὰ τὴν γε ἀρχὴν ὁ αὐτὸς ἔτος Ἡσιόδος ἡμῶν τῷ παντὸς ἔφη εἶναι, ὥστε κατὰ μέσσην τὴν ἀνοδὸν εἶναί σε ἤδη λέγοντες, ἐκ ἂν ἀμάρτοιμεν. ΕΡΜ. Οὐδέ πω εἰδὲ τῆτο· πάμπου γὰρ ἂν ἡμῖν ἦνυσο. ΛΥΚ. Ἀλλὰ πῶ γὰρ σε Φῶμεν τῆς ὁδῶ τυγχάνειν ὄντα; ΕΡΜ. Ἐν τῇ ὑπαιρείᾳ κάτω ἔτι, ὦ Λυκίνε, ἀρτιπροβαίνειν βιαζόμενον, ὀλισθηρὰ δέ, καὶ τραχεῖα, καὶ δεῖ χεῖρα ὀρέγειντος. ΛΥΚ. Οὐκ ἔν ὁ διδάσκαλός σοι τῆτο ἰκανὸς ποιῆσαι, ἄνωθεν ἐκ τῶ ἀκρῶ, καθάπερ ὁ τῶ Ὀμήρῳ Ζεὺς, χρυσῆν τινὴ σειρᾶν καθίεις, τὰς αὐτῶ λόγους, ὑφ' ὧν σε ἀνασπᾶ δηλαδὴ, καὶ ἀνακαφίζει πρὸς αὐτὸν τε καὶ τὴν ἀρετὴν αὐτὸς πρὸ πολλῶ ἀναβεβηκῶς.

3. LYC. At initium idem ille Hesiodus totius dimidium ait esse. Itaque nihil errauerimus, si circa medium te adscensum esse dicamus. HERM. Nondum, ne hoc quidem. Multum enim sic effectum esset. LYC. Sed vbinam viae versari te dicimus? HERM. In ipsis adhuc montis radicibus, Lycine, sed summa iam vi conantem progredi, lubrica autem est, et aspera, et opus est, qui manum nobis porrigat. LYC. Magister ergo tuus, qui hoc faciat idoneus, qui desuper ex summo, vt Homericus ille Iupiter, auream catenam demittat, sermones suos, quibus nimirum attrahat te et leuet ad se et virtutem, cum olim ipse

Luc. Op. T. III.

I

adscen-

κώς. ΕΡΜ. Αὐτὸ ἔφησθα, ὦ Λυκίνε, τὸ γι-
γνώμενον. ὅσω γοῦν ἐπ' ἐκείνῳ πάλα ἀνεσπά-
σμεν ἄνω, καὶ συνῆν αὐτοῖς· τὸ δ' ἐμὸν ἔτι
ἐνδεῖ.

ΛΥΚ. Ἄλλὰ θαρξέειν χρὴ, καὶ θυμὸν ἔχειν
ἀγαθόν, ἐς τὸ τέλος τῆς ὁδῆ ὀρώμεντα, καὶ τὴν
ἄνω εὐδαιμονίαν, καὶ μέλισσα ἐκείνῃ συμπροθυ-
μεμένῃ. πλὴν ἀλλὰ τίνα σοι ἐλπίδα ὑποφαί-
νει, ὡς δῆποτε ἀναβησομένη; ἐς νέωτα εἰκαζεν
ἐπὶ τὸ ἄκρον ἔσεσθαί σε, οἷον μετὰ τὰ μυστή-
ρια τὰ ἄλλα, ἢ Παναθήναια; ΕΡΜ. Ὀλίγον
Φῆς, ὦ Λυκίνε. ΛΥΚ. Ἄλλ' ἐς τὴν ἐξῆς Ὀ-
λυμπιάδα; ΕΡΜ. Καὶ τῆτο ὀλίγον ὡς πρὸς
ἀρετῆς ἀσκησιν, καὶ εὐδαιμονίας κτήσιν. ΛΥΚ.

Μετὰ

adscenderit. HERM. Rem ipsam, Lycine, dixisti.
Quantum enim in illa est, olim extractus in al-
tum essem, et cum illis versarer. Sed ipse nimis
adhuc sum imbecillus.

4. LYC. Verum confidere oportet, et bonum
habere animum, et finem viae spectare, super-
namque illam felicitatem, illo praesertim vna ani-
mum studiumque adhibente. Interea quam tibi
spem ostendit, quando futurum sit ut enitaris?
proximone anno conicit in arce te futurum, verbi
causa post mysteria altera, aut Panathenaea?
HERM. Pauxillum narras, Lycine. LYC. Sed
proxima Olympiade? HERM. Et hoc parum
est, ut ad virtutis exercitationem possessionemque felici-

Μετὰ δύο μὲν δὴ Ὀλυμπιάδας πάντως ἢ πολλήν γ' ἂν ὑμῶν ῥαθυμίαν καταγνοίη τις, εἰ μὴδ' ἐν τούτῳ χρόνῳ δύνασθε, ὅσον τρεῖς ἀπὸ Πρακλείων σελῶν εἰς Ἰνδοὺς ἀπελθεῖν, εἴτ' ἐπιελθεῖν ῥάδιον, εἰ καὶ μὴ εὐθεῖαν, μὴδ' ἀεὶ βεβήσεις τις, ἀλλ' ἐν ταῖς δια μέσσω ἔθνεσι περιπλανώμενος. καίτοι πρόσω τινὶ βέλει ὑψηλοτέραν καὶ λισσοτέραν θῶμεν εἶναι τὴν ἄκραν, ἐφ' ἧς ὑμῖν ἡ ἀρετὴ οἰκεῖ, τῆς Ἀφροῦ ἐκείνης, ἣν εἰτὸς ὀλίγων ἡμερῶν Ἀλέξανδρος κατὰ κράτος εἶλεν.

ΕΡΜ., Οὐδὲν ἔμοιον, ὦ Λυκίνε, ἐδ' ἐστὶ τὸ πρᾶγμα τοῖσδε, οἷον σὺ εἰκάζεις, ὡς ὀλίγω χρόνῳ κατεργασθῆναι, καὶ ἀλῶναι, ἐδ' ἂν μύ-
ριοι

felicitatis. L Y C. Post duas ergo Olympiadas omnino: alioquin multam quis locordiam vestram accusauerit, si neque tanto tempore illud possitis, quo facile sit ter a columnis inde Hercules ad Indos abire, indeque redire; etiamsi nec recto itinere, neque semper progrediatur aliquis, sed in gentibus interiectis oberret. Quamquam, quanto vis altioreni, et magis lubricum, ponamus verticem illum, in quo virtus vobis habitat, Aorno illa, quam paucos intra dies vi cepit Alexander?

5. HERM. Nihil quidquam simile est, Lycine, neque res talis est, qualem tu imaginaris; quae exiguo tempore confici possit, et capi; non, si

132 LVCIANI HERMOTIMVS,

ρισι Ἀλεξανδροι προσβάλωσιν, ἐπεὶ πολλοὶ ἂν
 εἰ ἀνίσταται ἦσαν. τῶν δὲ ἀτέρχονται μὲν ἐκ ἐλί-
 γου μάλᾳ ἐξήνωμένως, καὶ προσέρχονται 2) ἐπὶ
 πρῶτον, εἰ μὲν, ἐπὶ πάντῳ ἐλίγον, εἰ δέ, ἐπὶ
 πλείον. ἐπειδὴν δὲ κατὰ μέσθην τὴν ἐδὸν γένων-
 ται πολλοὶς τοῖς ἀπίροις καὶ δυσχερέσιν ἐπιτυ-
 χάνοντες, ἀποδυσπετῆσι τε, καὶ ἀταξέφρου-
 σιν, ἀσθμαίνοντες, καὶ ἰδύοντι ῥέουσαι, ἔφε-
 ροντες τὸν κάματον. ὅσοι δ' ἂν εἰς τέλος δια-
 καρτερήσωσιν, ἔπει πρὸς τὸ ἀκρον ἀφικνεῖται,
 καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου εὐδαιμονεῖσι θυμασίοντινα
 βίον τὸν λοιπὸν βιῶντες, εἶεν μύμηκας ἀπὸ
 τῆ ὑψὸς ἐπισκεπῶντές τινας τὰς ἄλλας. ΛΤΚ.

Παπαί,

sexcenti simul Alexandri aggrediantur: sic enim
 multi ascenderent. Iam vero aggrediuntur qui-
 dem non pauci valde animole, et aliquantum
 procedunt, alii perum admodum, alii longius.
 Cum vero circa mediam iam viam sunt, atque
 in impedita multa atque aspera inciunt, cōm-
 pultate victi pedem referunt, anhelantes, sudore
 affluentes, ac laboris plane impatientes. Quo-
 quot vero ad finem perseverant, hi in arcem per-
 veniunt, et ab eo inde tempore felices, admi-
 rabilemque vitam, quae reliqua est, viuentes,
 velut formicas de alta quadam specula reliquos
 intuen-

2. Προσέρχεται] Verū, ac si legatur προ-
 έρχεται, quod verum puto. Gesner.

Παπαί, ὦ Ἑρμότιμε, ἡλίκες ἡμᾶς ἀποφαίνεις, ἔδὲ κατὰ τὰς Πυγμαίεας ἐκείνας, ἀλλὰ χαμαιπετεῖς παντάπασιν ἐν χροῖ τῆς γῆς. εἰκότως, ὑψηλὰ γὰρ ἦδη φρονεῖς, καὶ ἄνωθεν ἡμεῖς δὲ ὁ συρφετός, καὶ ὅσοι χαμαὶ ἐρχόμενοι ἐσμέν, μετὰ τῶν θεῶν καὶ ὑμᾶς προσευξόμεθα ὑπερνεφέλης γενομένης, καὶ ἀνελθόντας οἱ πάσαι σπεύδετε. ΕΡΜ. Εἰ γὰρ γένοιτο καὶ ἀνελθεῖν, ὦ Λυκίνε. ἀλλὰ πάμπολυ τὸ λοιπόν.

ΛΥΚ. Ὅμως ἐκ ἔφησθα ὅπόσον, ὡς χρόνῳ περιβαλεῖν. ΕΡΜ. Οὐδ' αὐτὸς γὰρ οἶδα, ὦ Λυκίνε, τὰκριβές. εἰκάσω μέντοι ἔπλειώ τῶν εἴκοσιν ἐτῶν ἔσεσθαι, μεθ' ἃ πάντως περὶ καὶ ἐπὶ τῷ ἄκρῳ ἐσόμεθα. ΛΥΚ. Ἡράκλεις, πολὺ

intuentur. L Y C. Papas, Hermotime, quantillos nos facis? ne aequales quidem Pygmaeis illis, sed humi omnino, in ipsa quasi telluris cute, *deprimis*. nec mirum: iam enim altum lapis et e summo: nos vero colluio illa, et quotquot humi repimus, cum diis vos etiam veneramur, iam superatis nubibus, eo quo festinatis, olim delatos. H E R M. Modo contingat ille adscensus, Lycine. Sed nimis multum superest.

6. L Y C. Tamen non dixisti, quantum, ut tempori comparare possemus. H E R M. Nempe nec ipse accurate scio: conicio tamen, viginti non amplius annos futuros, quibus interiectis, omnino quondam in summo futuri simus. LYC.

λὺ λέγεις. ΕΡΜ. Καὶ γὰρ περὶ μεγίστων, ὦ Λυ-
 κῆνε, οἱ πόνοι. ΛΥΚ. Τετὶ μὲν ἴσως ἀληθέα.
 ὑπὲρ δὲ τῶν εἴκοσιν ἐτῶν, ὅτι βιώσῃ τοσαῦτα,
 πότερον ὁ διδάσκαλός σε κατ'υπέσχετο, ἢ μόνον
 σοφός, ἀλλὰ καὶ μαντικός ὢν, ἢ χρησμολό-
 γος τις, ἢ ὅσοι τὰς Χαλδαίων μεθόδους ἐπίσαν-
 ται; Φασὶ γὰρ εἰδέναι τὰ τοιαῦτα. ἢ γὰρ δὴ
 σέ γε εἰκός, ἐπὶ τῷ ἀδύλῳ, εἰ βιώσῃ μέχρι
 πρὸς τὴν ἀρετὴν, τοσάυτας πόνας ἀνέχεσθαι,
 καὶ ταλαιπωρεῖν νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν, οὐκ
 εἰδότα, εἴ σε πλησίον ἤδη τῆ ἀκρῆ γεγονόμενον, τὸ
 χρεῶν ἐπίσαν, κατασπάσει λαβόμενον τῆ προ-
 δός, ἐξ ἀτελεῶς τῆς ἐλπίδος. ΕΡΜ. Ἄπαγε.
 δύσφημα γὰρ ταῦτα, ὦ Λυκῆνε. ἀλλ' εἴη βιω-
 ναι,

Hercules tuam fidem! multum narras. HERM.
 Etenim de maximis rebus laboratur. LYC. Istuc
 quidem forte verum fuerit. Sed de viginti annis,
 vtrum te illis victurum, magister tibi tuus pro-
 misit, ceu non sapiens modo, sed diuinus qui-
 dam, aut fatidicus, aut ex eorum numero aliquis,
 qui Chaldaeorum rationes norunt? aiunt quippe
 scire talia. neque enim veri simile est, te rebus
 incertis, an vitam ad virtutem vsque perducturus
 sis? tot labores sustinere, et aerumnis vexari no-
 ctes ac dies, cum nescias, an non te iam prope
 fastigium enixum, instans fatum ex imperfecta
 spe pede prehensum detrahat. HERM. Apage.
 mali enim ominis sunt ista: sed viuere liceat, vt
 vnum

ναί, ὡς μίαν γῆν ἡμέραν εὐδαιμονήσω, σοφὸς
γενόμενος. ΛΥΚ. Καὶ ἱκανῆσοι ἀντί τῶν τοσά-
των καμάτων ἢ μία ἡμέρα; ΕΡΜ. Ἐμοὶ μὲν
καὶ ἀκαριαῖον ὅπόσον ἱκανόν.

ΛΥΚ. Τὰ δὲ δὴ ἄνω ὅτι εὐδαίμονα, καὶ
ποιαῦτα, ὡς πάντα χρῆν ὑπομεῖναι δι' αὐτὰ,
πόθεν ἔχεις εἰδέναι; ἔ γάρ δὴ αὐτὸς πω ἀνελή-
λυθας. ΕΡΜ. Ἀλλὰ τῷ διδασκάλῳ πιστεύω
λέγοντι· ὁ δὲ πάνυ οἶδεν, ἅτε ἀκρότατος ἦδη
ὢν. ΛΥΚ. Ἔλεγε δὲ πρὸς Θεῶν, ποῖα τὰ πε-
ρὶ αὐτῶν, ἢ τίνα τὴν εὐδαιμονίαν εἶναι τὴν ἐκεῖ·
ἦ πᾶ τινὰ πλεῖτον, καὶ δόξαν, καὶ ἡδονὰς ἀνυ-
περβλήτους; ΕΡΜ. Εὐφῆμαι, ὦ ἑταῖρε. ἔδεν
γάρ

vnum certe diem sapientiae possessione beatus sim.
LYC. Ac satis tibi est pro tot laboribus vnus ille
dies? HERM. Mihi quidem minuta quamuis
temporis particula satis est.

7. LYC. Supera autem illa beata esse, ac talia,
propter quae sustinere omnia consultum sit, vnde
potes scire? neque enim ipse vnquam adscendisti
HERM. Ego vero magistro fidem habeo dicenti.
ille quidem omnino nouit, fastigium iam adse-
cutus scilicet. LYC. Qualem autem dixit-
per ego te Deos oro, illorum conditionem, au-
quam ibi esse felicitatem? num quid diuitias, et
gloriam, et voluptates inexsuperabiles? HERM.
Bona verba, amice: nihil enim ista ad vitam
cum.

γάρ ἐσι ταῦτα, πρὸς τὸν ἐν τῇ ἀρετῇ βίον. ΛΥΚ.
 Ἄλλὰ τίνα Φησὶ τάγαθα, εἰ μὴ ταῦτα ἔξειν
 πρὸς τὸ τέλος τῆς ἀσκήσεως ἐλθόντας; ΕΡΜ.
 Σοφίαν, καὶ ἀνδρίαν, καὶ τὸ καλὸν αὐτὸ, καὶ τὸ
 δίκαιον, καὶ τὸ πάντα ἐπίστασθαι βεβαίως πεπει-
 σμένον, ἧ ἑκάστα ἔχει. πλῆττες δὲ, καὶ δόξας, καὶ
 ἡδονὰς, καὶ ἕσα τῷ σώματι, πάντα ταῦτα κάτω
 ἀφῆκε, καὶ ἀποδυσάμενος, ἀνέρχεται, ὡς περ Φα-
 σὶ τὸν Ἡρακλέα ἐν τῇ Οἰτῇ κατακαυθέντα, θεὸν
 γενέσθαι. καὶ γὰρ ἐκεῖνος ἀποβαλὼν ὅποσον ἀν-
 θρώπειον εἶχε παρὰ τῆς μητρὸς, καὶ καθαρὸν
 τε, καὶ ἀκῆρατον φέρων τὸ θεῖον, ἀνέπτατο ἐς
 τὰς θεὰς διευκρινηθὲν ὑπὸ τῷ πυρὸς. καὶ ἔτοι
 δὴ ὑπὸ φιλοσοφίας, ὡς περ ὑπὸ τινὸς πυρὸς,
 ἅπαν-

cum virtute coniunctam. LYC. Quae igitur di-
 cit bona, si haec non dicit, habituros, qui ad
 finem exercitationis peruenerint. HERM. Sa-
 pientiam, et fortitudinem, et ipsum honestum,
 et quod firma persuasione nouit, quomodo se ha-
 beant singula. Diuitias autem, et glorias, et vo-
 luptates, et quaecumque sunt corporis, ea infra
 reliquit omnia, iisque exutus adscendit, vt Her-
 culem aiunt, cum in Oeta conflagrasset, Deum
 factum. Etenim ille quoque, abiectis quaecum-
 que humana a matre habebat, puramque et sinceram
 diuinitatem, ipso igni quasi purgatam a sco-
 riis ferens, euolauit ad Deos. Et hi sane a phi-
 losophia velut ab igni quodam liberati illis omni-
 bus,

ἅπαντα ταῦτα περιαιρεθείτες, ἂ τοῖς ἄλλοις
θαυμασὰ εἶναι δοκεῖ, ἐκ ἐρῆως δοξάζουσιν, ἀνελ-
θόντες ἐπὶ τὸ ἄκρον, εὐδαιμονῆσι, πλάττε, καὶ
δόξης, καὶ ἡδονῶν ἀλλ' ἐδὲ μεμνημένοι ἔτι, κα-
ταγελῶντες δὲ τῶν οἰομένων ταῦτ' εἶναι.

ΛΥΚ. Νῆ τὸν Ἡρακλέα, ὦ Ἑρμίτιμε, τὸν
ἐν Οἴτῃ, ἀνδρεία καὶ εὐδαιμονα λέγεις περὶ αὐ-
τῶν, πλὴν ἀλλὰ τόδε μοι εἶπέ, καὶ κατέρχον-
ταί ποτε ἐκ τῆς ἀκρας, ἢ ἐθελήσωσι χρησόμε-
νοι τοῖς κάτω, ἂ καταλελοίπασιν, ἢ ἐνάγκη ἄ-
παξ ἀνελθόντας αὐτὰς, μένειν, καὶ συνεῖναι τῇ
ἀρετῇ, πλάττε καὶ δόξης καὶ ἡδονῶν καταγε-
λῶντας; ΕΡΜ. Οὐ μόνον τῆτο, ὦ Λυκίνε
ἀλλ' ὅς ἂν ἀποτελεσθῇ πρὸς ἀρετὴν, ἔτε ὀργῇ,
ἔτε

bus, quae admiratione digna aliis non recte rem-
putantibus videntur. in arcein euecti felix ae-
uum agunt, diuitiarum, et gloriae et voluptatum
ne seruantes quidem memoriam, sed irridentes
eos, qui esse aliquid ista arbitrantur.

8. LYC. Oeteum tibi Herculem iuro, Hermo-
time, magnam tu mihi illorum fortitudinem
praedicas, magnam felicitatem: verum hoc mihi
expedi, vtrum descendunt aliquando de arce illa
sua, si voluerint, vsuri illis, quae hic relique-
runt? an necesse est eos, qui seinel adscenderunt,
manere, versari cum virtute, diuitias et volupta-
tes deridere? HERM. Non hoc solum ita ha-
bet, Lycine, sed qui consummatus ad virtutem
fuerit,

ἔτε φόβω, ἔτ' ἐπιθυμίαις ὁ τριῖτος ἀνδραλεύη·
 ἔδ' ἂν λυποῖτο, ἔδὲ ὄλωσ πάθος ἔτι τοιῖτον
 πάθοι ἂν. ΛΥΚ. Καὶ μὴν εἶγε με δεῖ, μηδὲν
 ὀκνήσαντά, εἰπεῖν τὰληθῆς, ἀλλ' εὐφημεῖν χρῆ
 οἴμαι, μηδ' ὅστιον εἶναι ἐξετάζειν τὰ ὑπὸ τῶν σο-
 Φῶν γιγνόμενα. ΕΡΜ. Μηδαμῶς, ἀλλ' εἰπέ
 ὅ, τι καὶ λέγεις. ΛΥΚ. "Ορα, ὦ ἑταῖρε, ὡς
 ἔγωγε, καὶ πάνυ ὀκνῶ. ΕΡΜ. Ἀλλὰ μὴ ὀκνεῖ,
 ὦ γενναῖε, πρὸς γε μόνον ἐμὲ λέγων.

ΛΥΚ. Τὰ μὲν τοίνυν ἄλλα, ὦ Ἑρμότιμε,
 διηγεμένῳ σοι παρσιπόμην, καὶ ἐπίστευον ἔτως
 ἔχειν, σοφῆς τε γίγνεσθαι αὐτῆς, καὶ ἀνδρείας,
 καὶ δικαίας, καὶ τᾶλλα· καὶ πῶς ἐκηλέμην πρὸς
 τὸν

fuerit, is neque irae, neque metui, neque cupi-
 ditatibus seruiat, neque tristitia, nec vlla in vni-
 uersum perturbatione afficiatur. LYC. Verum,
 si quidem fas est nihil cunctantem dicere quod
 res est — sed linguis, puto, fauendum hic esse,
 neque per religionem licere inquirere in ea, quae
 fiunt a sapientibus. HERM. Minime, quin tu
 loquere quidquid est, quod dicis. LYC. Vide,
 amice, quam valde cunctator sim. HERM. Tu
 vero cunctari noli, apud me solum qui dicas.

9. LYC. Caetera quidem, Hermotime, nar-
 rantem te prosequerbar, credebamque rem ita ha-
 bere, sapientesque fieri illos, et fortes, et iustos,
 et reliqua, mulcebarque aliquantum sermone illo
 tuo.

τὸν λόγον· ὁπότε δὲ καὶ πλέτε εἴφησθα κατα-
 Φρονεῖν σφᾶς, καὶ δόξης, καὶ ἡδονῶν, καὶ μή-
 τε ὀργιζέσθαι, μήτε λυπεῖσθαι, πάνυ ἐνταῦ-
 θα (μένω γὰρ ἐσμεν) ἐπέστην, ἀναμνησθεῖς ἂ
 πρότερον εἶδον ποιῶντα. βῆλει Φῶ τίνα; ἢ
 ἱκανὸν καὶ ἄνευ τῆς ὀνόματος; E.P.M. Μηδαμῶς,
 ἀλλὰ καὶ τῆτο εἶπέ, ὅσις ἦν. ΛΥΚ. Διδάσκα-
 λος αὐτὸς ἔτος ὁ σός, ἀνὴρ τὰ τ' ἄλλα αἰδῆς ἄ-
 ξιος, καὶ γέρον ἤδη ἐς τὸ ὕστατον. E.P.M. Τί
 ἔν δὴ ἐποίει; ΛΥΚ. Τὸν ξένον οἶσθα τὸν Ἡρα-
 κλεώτην, ὃς ἐκ πολλῶν συνεφιλοσόφει αὐτῷ,
 μαθητῆς ὢν, τὸν ξαιθὸν, τὸν ἐρισικόν; E.P.M.
 Οἶδα ὃν λέγεις· Δίῳν αὐτῷ τῆνομα. ΛΥΚ.
 Ἐκεῖνον αὐτὸν, ἐπεὶ τὸν μισθὸν, οἶμα, μὴ ἀ-
 πεδί-

tu. Cum vero etiam diuitiarum contemptores
 esse diceres et gloriae et voluptatum, et nec ira-
 sci illos, neque dolere, hic omnino (soli enim
 duo sumus) institi, cum in mentem veniret, quae
 paullo ante videram facientem ... vis dicam quem?
 an satis est etiam tacito nomine? HERM. Ne-
 quaquam, sed hoc etiam dic, quis fuerit. LYC.
 Ipse tuus ille doctor, reuerentia dignus vir cae-
 tera, et vltimae aetatis senex. HERM. Quid is
 igitur faciebat? LYC. Hospitem nosti illum
 Heracleensem, qui diu cum ipso philosophatus
 est, tamquam discipulus? rufum illum; conten-
 tiosum? HERM. Noui quem dicas. Dioni
 nomen est. LYC. Illum ipsum, cum mercedem
 puto

πεδίδε κατὰ καιρὸν, ἀπήγαγε παρὰ τὸν ἄρχοντα ἔναγχος, περιθείς γε αὐτῷ φοιμάτιον περὶ τὸν τραχήλον, καὶ ἐβόα, καὶ ὠργίζετο, καὶ εἰ μὴ τῶν συνήθων τινὲς ἐν μέσῳ γεινόμενοι, ἀφείλοντο τὸν νεανίσκον ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῆ, εὖ ἴσθι, προσφύς ἄν, ἀπέτραγεν αὐτῆ τὴν εἶνα ὃ γέρων, ἄτως ἠγανῆκται.

ΕΡΜ. Πονηρὸς 3) γὰρ αἰεὶ ἐκείνος, καὶ ἀγνώμων, ὦ Λυκῖνε, περὶ τὰς ἀποδόσεις· ἐπεὶ τὰς
γε

puto in tempore non solueret, rapuit nuper ad magistratum, obtorto collo, vociferans et irarum plenus, et nisi familiarium quidam, qui commodum adessent, eripuissent ipsius manibus iuuenem, crede mihi, correptum morfu nasum homini abstulisset, adeo indignabatur.

10. HERM. Nam malus ille semper, et in reddendo quod debet ingratus. Aliis enim, quibus

3. Ἑρμ. Πονηρὸς] Omissum *Non mirum*, aut simile quid, qua ratione et Romanos uti suo *Nam* vel *Enim* ostendimus ad *Quintil.* 2, 11, 7. Transferamus hoc etiam ad illud, quod mox sequitur, οἷσι γὰρ ὅτι ἐξυτοῦ χάριν κ. τ. λ. Hoc enim vult, *Non mirum te ita interrogare*, vel *Sentio cur ita interrogas* etc. Nempe cum frequens admodum sit id genus ellipsis, malim eam hic quoque adhibere, quam varias adeo particulae γὰρ significationes tribuere. *Gesner.*

γε ἄλλας, οἷς δανείζει, πολλὰς ὄντας, ἔδεν τοι-
 ῆτό πε διατέθεικεν. ἀποδιδόσσι γὰρ αὐτῷ κα-
 τὰ καιρὸν τὰς τόκας. ΛΥΚ. Τί δέ, ἂν μὴ ἀ-
 ποδιδῶσιν, ὦ μακάριε, μέλει τι αὐτῷ, καθάρ-
 θέντι ἤδη ὑπὸ φιλοσοφίας, καὶ μηκέτι τῶν ἐν
 τῇ Οἴτῃ κατχλελειμμένων δεσμεύω; ΕΡΜ.
 Οἶμαι γὰρ, ὅτι ἑαυτῷ χάριν ἐκεῖνος περὶ τὰ τοιαῦ-
 τα ἐσπέδακεν; ἀλλ' ἔστιν αὐτῷ παιδία νεογνά,
 ὧν κηδεταί, μὴ ἐν ἀπορίᾳ καταβιώσωσι. ΛΥΚ.
 Δέον, ὦ Ἑρμότιμε, ἀναγαγεῖν καὶ κείνα ἐπὶ τὴν
 ἀρετὴν, ὡς συνευδαιμονοῖεν αὐτῷ, πλῆτ' α κα-
 ταφρονῶντα.

ΕΡΜ. Οὐ σχολή μοι, ὦ Λυκίνε, περὶ τού-
 των διαλέγεσθαι σοι. σπεύδω γὰρ ἤδη ἀκροά-
 σασθαι αὐτῷ, μὴ καὶ λάθω τελέως ἀπολει-
 φθεῖς.

bus foeneratur, nihil unquam tale fecit; solvant
 quippe usuras temporis. LYC. Quid vero, et si
 non solvant, o beate, ipsi curae est, purgato
 iam a philosophia, et relictis illis in Oeta monte
 nihil iam indigenti? HERM. Putas enim sua
 ipsum causa laborare de talibus. Verum sunt ipsi
 parvi liberi, quorum curam habet, ne inopes
 vitam agant. LYC. Oportebat, Hermotime,
 educere et illos ad virtutem, ut pari cum ipso feli-
 citate fruantur, et contemnant diuitias.

11. HERM. Non vacat mihi, Lycine, de his
 disputare tecum; iam enim festino ad ipsum au-
 diendum, ne forte imprudens plane fero veniam.
 LYC.

Φθείς. ΛΥΚ. Θάρρει, ὦ ἰγαθέ. τὸ τήμερον
 γὰρ ἐκ χειρὶς ἐπήγγελται ὥς ἐγὼ ἀφίημί σοι
 ὅσων ἐτι λοιπὸν τῆς ἐδῆ. ΕΡΜ. Πῶς λέγεις;
 ΛΥΚ. Ὅτι ἐν τῷ παρόντι ἐκ ἂν ἴδοις αὐτὸν,
 εἶγε χρὴ πιστεύειν τῷ προγράμματι. Πινάκιον
 γάρ τι ἐκρέματο ὑπὲρ τῆ πυλῶνος, μεγάλας
 γράμμασι λέγον, τήμερον ἔσσυφιλοσοφεῖν. Ἐ-
 λέγετο δὲ παρ' Εὐκράτει, τῷ πάυ, δειπνήσας
 χθές, γενέθλια θυγατρὸς ἐσιῶντι, πολλά τε
 συφιλοσοφῆσαι ἐν τῷ συμπόσιῳ, καὶ πρὸς
 Εὐθύδημον τὸν ἐκ τῆ Περιπάτου παροξυνθηνά-
 τι, καὶ ἀμφισβητήσαι αὐτῷ, περὶ ὧν ἐκείνοι εἰ-
 ῶθασιν ἀντιλέγειν τοῖς ἀπὸ τῆς Στοᾶς. ὑπὸ
 τε ἐν τῆς κραυγῆς πονήρως τὴν κεφαλὴν διατε-
 θῆναι,

LYC. Bono es animo, bone vir: hodie enim
 induciae denuntiatae sunt, itaque ego tibi quod
 reliquum est viae remitto. HERM. Quid ais?
 LYC. Tibi illius iam copiam non futuram, si
 quidem fides habenda programmati. Tabella
 enim suspensa super vestibulum, magnis literis
 scripta significabat, hodie illum non disputare.
 Dicebatur autem apud Eucratem, nobilem illum,
 filiae suae natalem qui celebraret conuiuio, heri
 coenatus, tum disputasse multa in conuiuio, tum
 Euthydemo Peripatetico iratior concertasse cum
 illo de iis, in quibus ipsi solent contradicere Stoi-
 cis; a clamore vero caput illi dolere, et sudasse mul-

θῆναι, καὶ ἰδρῶσαι μάλα πολλὰ ἐς μέσας νύκτας, ἀποταθείσης, ὡς Φασί, τῆς συνουσίας· ἅμα δὲ καὶ ἐπεπώκει, οἴμαι, πλέον τῆ ἰκανοῦ, τῶν παρόντων, ὡς εἰκός, Φιλοτιμίας προπιόντων, καὶ ἐδεδειπνῆκει πλέον, ἢ κατὰ γέροντα· ὥστε ἀνατρέψας, ἡμεσέ τε ὡς ἔφασκον, πολλὰ, καὶ μόνον ἀριθμῶ παραλαβῶν τὰ κρέα, ἰπέσα τῷ παιδί κχτύπιν ἐστῶτι παραδεδώκει, καὶ σημανάμενος ἐπιμελῶς, τὸ ἀπ' ἐκείνης καθύδει, μηδένα εἰσδέχεσθαι παραγγελίας. ταῦτα δὲ Μίδου ἤκουσα τῆ οἰκέτου αὐτοῦ διηγούμενης τισὶ τῶν μαθητῶν, οἳ καὶ αὐτοὶ ἀνέστρεφον μάλα πολλοί.

E.P.M.

multum, protracta in mediam noctem, ut aiunt, disputatione. Simul vero biberat, puto, plus quam satis fuit, cum, ut fieri solet, conuiuac illum largioribus inuitatiunculis ad bibendum prouocarent; porro plus, quam pro senē, cibi sumerat. Igitur domum reuersus et vomuit, ut aiunt, copiose, et cum primum adnumerari sibi iussisset carnis frusta, quae puero a tergo stanti tradiderat, et curate ea obsignasset, ab eo inde tempore dormit, imperato, ne quis intro admittatur. Haec autem e Mida audiui eius seruo, qui narraret quibusdam ipsius discipulorum, qui et ipsi, multi sane, reuertebantur.

12. HERM.

ΕΡΜ. Ἐκράτησε δὲ πότερος, ὦ Λυκίη, ὁ
 διδάσκαλος, ἢ ὁ Εὐθύδημος; εἴ τι καὶ τοῖς τὸν
 ἔλεγε τὸ Μίδας; ΛΥΚ. Τὰ μὲν πρῶτα Φασίν,
 ὦ Ἐρμότιμ, ἀγχώματα σφίσι γενέσθαι. τὸ
 δ' ἔν τελος τῆς νίκης κατ' ὑμᾶς ἐγένετο, καὶ
 παρὰ πολὺ ὁ πρεσβύτερος ὑπερέσχε. τὸν γὰρ Εὐ-
 θύδημον εἰς ἀναιμιωτὴν Φασίν ἀπελθεῖν, ἀλλὰ
 τραῦμα παμμέγεθες ἔχοντα ἐν τῇ κεφαλῇ. ἐ-
 πεί γὰρ ἀλαζών ἦν, καὶ ἐλεγκτικός, καὶ πείθε-
 σθαι ἐκ ἡθέλει, εἰς παρεῖχε ῥάδιον αὐτὸν ἐλέ-
 γχεσθαι, ὁ δὲ διδάσκαλος σε ὁ βέλτιστος, ἐν εἶχε
 σκύφον Νεστέριον τινὰ καταφέρει αὐτῷ, πλη-
 σίον κατακειμένον, καὶ ἔτως ἐκράτησεν. ΕΡΜ.
 Εὖγε. εἰ γὰρ ἄλλως ἐχρῆν πρὸς τὸς μὴ ἐθέλον-
 τας

12. HERM. Vter vero, Lycine, discessit su-
 perior, doctore meus, an Euthydemus? num-
 quid tale etiam narravit Midas? LYC. Primo
 quidem aequo fere Marte pugnatum esse, caete-
 rum finis victoriae penes vos fuit, multumque
 fuit senex superior. Euthydemum enim nec in-
 cruentum discessisse aiunt, sed vulnus habentem
 in capite maximum. Cum enim insolens esset,
 et conuellere nostrum studiose vellet, et persua-
 deri sibi nollet, nec facilem refutanti se praebe-
 ret, optimus ille tuus magister, quem forte ha-
 bebat scyphum, Nestoreum quemdam, impin-
 git in illum prope accubantem, et ita superauit.
 HERM. Bonum factum! neque enim aliter oportebat

τας εἶκειν τοῖς κρείττοσι. ΛΥΚ. Ταυτὶ μὲν, ὦ Ἑρμότιμε, πάνυ εὐλογα. ἢ τί γὰρ παθῶν Εὐθύδημος, ἄνδρα γέροντα παρώξυνεν, ἀόρητον, καὶ θυμῶ κρείττονα, σκύφον ἔτω βαρὺν ἐν τῇ χειρὶ ἔχοντα.

Ἀλλὰ, σχολὴν γὰρ ἄγομεν, τί ἔ διηγῆ μοι ἐτάρω ὄντι, ἐν τρέπον ὠρμήθης τὸ πρῶτον Φιλισσοφεῖν, ὡς καὶ αὐτὸς, εἰ δυνατὸν, ἔτι συνοδαιοροῖν ὑμῖν, τὸ ἀπὸ τῆδε ἀρχάμενος; οὐ γὰρ ἀποκλείσετέ με δηλαδὴ φίλοι ὄντες. ΕΡΜ. Εἰ γὰρ ἐθελήσειας, ὦ Λυκίνε, ἔψει ἐν βραχεῖς ἔσσαν διοίσεις τῶν ἄλλων, παιῶ εὐ ἴσθι εἰήση ἅπαντας ὡς πρὸς σέ, τοσῶτον ὑπερφρονήσεις αὐτός.

tebat aduersus eos, qui cedere melioribus recusant. L Y C. Illa quidem, Hermotime, valde rationabilia. Quibus enim intemperiiis agitated Euthydemus virum senem incendit, irritari nescium, et ira superiorem, scyphum adeo grauem manu tenentem?

13. Verum enim vero, quando otiosi sumus, quid non narras mihi tuo sodali, quomodo primum animum ad philosophiam appuleris? ut ipse quoque, si fieri possit, iter illud vestrum ingrediar, initio ab hac inde hora facto. Neque enim excludetis me videlicet, amicū amici. HERM. Modo velles, Lycine! paullo post videres, quantum superes alios! pueros, mihi crede, iudicabis; ad te se comparauerunt, omnes: tantum illos
Luc. Op. T. III. K supe-

αὐτός. ΛΥΚ. Ἰκανόν, εἰ μετὰ εἴκοσιν ἔτη, γε-
νοίμην τοιοῦτος, εἴς σὺ νῦν. ΕΡΜ. Ἀμέλει
καὶ αὐτός κατὰ σέ γηραιώς, ἡρξάμην φιλοσο-
φείν τετρακοντῆτος σχεδόν, ὑπόσα, εἴμαι,
σὺ νῦν ἡέρονος. ΛΥΚ. Τσσαῦτα γάρ, ὦ Ἐρ-
μότιμε. ὥστε τὴν αὐτὴν ἄγε, λαβὼν, καμέ-
δίκασιον γάρ· καὶ πρῶτον γέ μοι τῆτο εἶπέ, ὅτ-
δοτε ἀντιλέγειν τοῖς μαθητάσιν, ἦν τι μὴ ἴσ-
θῶς λέγεσθαι δοκῆ αὐτοῖς; ἢ ἐκ ἐφίετε τῆτο
τοῖς νεωτέροις; ΕΡΜ. Οὐ πάνυ. σὺ δέ, ἦν
τι βέλγη, ἐρίοτα μεταξύ, καὶ ἀντίλεγε· ῥῆεν
γάρ ἔτω μάθης. ΛΥΚ. Εὖγε, νῆ τὸν Ἐρμῆν, ὦ
Ἐρμότιμε, αὐτοῖ, ἔ ἐπώνυμος ὢν τυχεύεις.

Ἄττιρ

superabis sapientia. LYC. Satis mihi fuerit, si
post viginti annos talis fiam, qualem te nunc
video. HERM. Noli esse sollicitus, ego quo-
que ea, qua nunc tu es, aetate philosophari coe-
pi, quadreginta circiter annorum, quot tu iam,
puto, natus es. LYC. Nempe totidem, Her-
motime. Itaque eadem via susceptum me quo-
que ducito; aequum enim est. Sed primum
quidem hoc mihi dic. Permittitisne contradi-
cere discipulis, si quid minus recte dictum illis
videatur? an non conceditis hoc iunioribus?
HERM. Non usquequaque. At tu si quid vo-
lueris, inter dicendum interrogato, et contradicito:
sic enim disces facilius. LYC. Bene ita me Mercuri-
us amet. (Gr. *Hermes*) cuius tu nomine appellaris.

Ἄτὰρ εἰπέ μοι, μία τις ὁδὸς ἐστὶν ἢ ἐπὶ Φιλοσοφίαν ἄγουσα, ἢ τῶν Στωϊκῶν ὑμῶν; ἢ ἀληθῆ ἐμὴ ἦκεν, ὡς καὶ ἄλλοι πολλοὶ τινὲς εἰσι; ΕΡΜ. Μάλα πολλοὶ, Περιπατητικοί, καὶ Ἐπικυρεῖοι, καὶ οἱ τὸν Πλάτωνα ἐπιγραφόμενοι. καὶ αὖ Διογένης ἄλλοι τινὲς, καὶ Ἀντισθενεῖους ζηλωταί, καὶ οἱ ἀπὸ τῶ Πυθαγόρου, καὶ ἔτι πλείους. ΛΥΚ. Ἀληθῆ ταῦτα, πολλοὶ γὰρ εἰσι. πότερον δὴ, ὦ Ἑρμοτίμη, τὰ αὐτὰ ἔτοι λέγουσιν, ἢ διάφορα; ΕΡΜ. Καὶ πάνυ διάφορα. ΛΥΚ. Τὸ δέ γε ἀληθές, οἶμαι, πάντως περὶ ἐν ἡν αὐτῶν, ἀλλ' ἔ πάντα διάφορά γε ἔντα. ΕΡΜ. Πάνυ μὲν ἔν.

ΛΥΚ.

14. At illud mihi dic, vnaue via est ad philosophiam ducens, vestra illa Stoicorum, an verum ego audiui, et alios multos esse (qui diuersas vias sequuntur?) HERM. Sane quam multi, Peripatetici, et Epicurei, et qui Platonis sibi nomen inscribunt, et rursus alii quidam Diogenis, et Antisthenis aemuli, et qui a Pythagora sunt, et adhuc plures. LYC. Vera dicis: multi enim sunt. Vtrum vero eadem isti, Hermotime, dicunt, an diuersa? HERM. Omnino diuersa. LYC. Sed verum quidem puto, omnino vnum illorum esse, at non omnia, si quidem sunt diuersa. HERM. Recte sane.

K 2

15. LYC.

ΛΥΚ. Ἰθι δὴ, ὦ Φιλότις, ἀποκρινεῖ μοι, τῷ ποτε πισεύσας τὸ πρῶτον σὺ, ἔπειτα ἦεις Φιλοσοφῆσαι, πολλῶν σοι θυρῶν ἀναπεπταμένων, παρῆς σὺ τὰς ἀλλὰς, εἰς τὴν τῶν Στωϊκῶν ἴχθῃς, καὶ δι' ἐκείνης ἰχθῆς ἐπὶ τὴν ἀρετὴν εἰσιέναι, ὡς δὲ μάλιστα ἀληθῆς ἔστις, καὶ τὴν εὐθεΐαν ἐπιδείκνυσθης, τῶν δ' ἄλλων εἰς τυφλὰ καὶ ἀτεξοδα φερθεῶν; τίτι πῶτ' ἔτεκαίρου τότε; καὶ μή μοι τὸν γῶν δὲ τέτον γεχυτὸν εἰνέει, τὸν εἴτε ἡμίσοφον, εἴτε σοφὸν ἤδη, τὰ βελτίω κρίνειν ὑπὲρ τῆς πολλῆς ἡμᾶς δυνάμετον· ἀλλ' ἔτιω ἀποκρινω, ἐπειὸς τότε ἦσθα ἰδιώτης, καὶ κατὰ τὸν γῶν ἐμέ. ΕΡΜ. Οὐ συνίμι ὦ,

15. LYC. Age ergo, amice, responde mihi, cui tandem arguenteis fidem tu primum habens, cum philosophatum ires, ac multae tibi isnuase paterent, caeteris relictis, Stoicorum illam ingressus sis, ac per eam decreueris ad virtutem intrare, velut sola ea vera sit, et rectam viam ostendat, reliquis ad coeca et exitum non habentia loca ducentibus; quo, inquam, argumento ista tum colligebas? Nec velis mihi illum qui nunc es te ipsum cogitare, vel semisapientem, vel sapientem plane, qui meliora iudicare prae nobis, qui de vulgo sumus, possis: verum pro eo responde, quis tum eras, idiota, et mei, ut nunc sum, similis. H E R M. Non intelligo, quid

μι ὅ, τι σοι τᾶτο βέλεται, ὦ Λυκίνε. ΛΥΚ.
 Καὶ μὴν ἐ πάνυ ἀγκύλον ἤρῃην. πολλῶν γὰρ
 ὄντων Φιλοσόφων, εἶον, Πλάτωνος, καὶ Ἀρι-
 στοτέλης, καὶ Ἀντισθένης, καὶ τῶν ὑμετέρων
 προγόνων, τᾶ Χρυσίππου, καὶ Ζήνιονος, καὶ τῶν
 ἄλλων, ὅσοι εἰσί, τῷ σὺ πισεύσας, τὲς μὲν ἄλ-
 λος εἷας, ἐξ ἀπάντων δὲ προελόμενος, ἅπερ
 προήρησαι, ἀξιούεις κατὰ ταῦτα Φιλοσοφεῖν; ἄ-
 ρα καὶ σὲ ὡσπερ τὸν Χαιρεφῶντα ὁ Πύθιος ἐξέ-
 πεμψεν ἐπὶ τὰ Στωϊκῶν, ἀρίστος ἐξ ἀπάντων
 προειπῶν; ἔθος γὰρ αὐτῷ ἄλλον ἐπ' ἄλλο εἶδος
 Φιλοσοφίας προτρέπειν, τὴν ἀρμόττασκαν οἶμαι
 ἐκάσῳ εἰδέτι. ΕΡΜ. Ἄλλ' ἔδέν τοιᾶτον, ὦ
 Λυκίνε. ἔδὲ ἤρῃην περὶ γέ τᾶτων τὸν Θεόν.

ΛΥΚ.

quid hoc tibi sermone velis, Lycine. L Y C.
 Atqui nihil valde tortuosum interrogavi. Cum
 enim philosophi sint multi, ut Plato, ut Aristo-
 oteles, ut Antisthenes, et de vestris progenitori-
 bus Chrysippus, Zeno, reliqui quotquot sunt,
 quo, inquam, argumento reliquos adspernatus,
 ex omnibus elegisti quae elegisti, et secundum
 haec philosophandum censes? Numquid te etiam;
 ut Chaerephontem, Pythius ad Stoicorum ratio-
 nem ablegavit, optimos omnium illos praedicens?
 Mos enim illi alium ad aliud philosophiae genus
 hortari, qui nouerit, opinor, quod cuique ma-
 xime conueniat. HERM. At nihil tale, Lyci-
 ne, nec interrogavi de hisce Deum. L Y C. V-

Κ 3

trum

150 LVCIANI HERMOTIMVS,

ΛΥΚ. Πότερον ἐν ἄξιον θείας συμβουλίας ἡγέ-
μενος αὐτὸ, ἢ ἱκανὸς ὥς αὐτὸς εἶναι ἐλέσθαι
τὸ βέλτιστον κατὰ στυτὸν, ἄνευ τῆς θεᾶς; ΕΡΜ.
ἤμην γάρ.

ΛΥΚ. Οὐκ ἔν καὶ ἡμᾶς ἂν διδάσχοις τοῦτο
πρῶτον, ὅπως διαγιωσέον ἡμῖν εὐθὺς ἐν ἀρχῇ,
τίς ἡ ἀρίστη φιλοσοφία ἐστὶ, καὶ ἡ ἀληθεύουσα,
καὶ ἦν ἂν τις ἔλοιτο; πικρὴς τὰς ἄλλας; ΕΡΜ.

Ἐγὼ σοι φράσω. ἕωρον τὰς πλείους ἐπ' αὐ-
τὴν ὀρμιῶντας, ὥς εἰκάζον ἀμείνω εἶναι αὐτήν.

ΛΥΚ. Πόσω τινὶ πλείους τῶν Ἐπικουρείων, ἢ
Πλατωνικῶν, ἢ Περιπατητικῶν; ἡρίθμησας γάρ
αὐτὰς δηλαδὴ, καθ' ἅπτερ, ἐν ταῖς χειροτονίαις.

ΕΡΜ. Ἀλλ' οὐκ ἡρίθμησα ἔγωγε· εἰκάζον δέ:

ΛΥΚ.

trum ideo, quod parum dignum negotium deli-
beratione diuina iudicares, an quod sufficere te
putabas; qui per te ipsum, quod optimum esset,
etiam sine Deo eligeres. HERM. Nimirum sic
putabam.

16. LYC. Igitur nos etiam hoc primum do-
cueris, quomodo ab initio statim dignosci possit,
quae sit optima philosophia, et verax; quam
quis relictis caeteris eligat. HERM. Ego tibi
dicam. Videbam plerosque ad illam ferri, hanc
itaque optimam esse colligebam. LYC. Quanto
plures videbas Epicureis, aut Platonis, aut Peripa-
teticis? Numerabas enim illos videlicet, ut in
suffragiis. HERM. Quis non numerabam equi-
dem:

ΛΥΚ. Ὡς ἐκ ἐθέλεις διδάξαι με, ἀλλ' ἕξαπα-
 τῆς· ἔς περὶ τῶν τοιαύτων εἰκασμῶ Φῆς καὶ
 πλήθει κρῖναι, ἀποκρυπτόμενος λέγειν πρὸς με
 τ' ἀληθείας. ΕΡΜ. Οὐ μόνον τῆτο, ὦ Λυκίε,
 ἀλλὰ καὶ ἤκουον ἀπάντων λεγόντων, ὡς οἱ μὲν
 Ἐπικέρειοι, γλυκύθυμοι, καὶ Φιλήδοιοί εἰσιν·
 οἱ Περιπατητικοὶ δὲ, καὶ Φιλόπλεστοι, καὶ ἔρι-
 στικοὶ τινες· οἱ Πλατωνικοὶ δὲ, τετύφονται,
 καὶ Φιλόδοξοί εἰσι· περὶ δὲ τῶν Στωϊκῶν πολλοὶ
 ἔφασκον, ὅτι ἀνδρώδεις, καὶ πάντα γινώσκουσι·
 καὶ ὅτι ὁ ταύτην ἰὼν τὴν ὁδὸν, μόνος βασιλεύς,
 μόνος πλάσιος, μόνος σοφός, καὶ συνόλωσ ἀπάντα.

ΛΥΚ. Ἐλεγεν δὲ ταῦτα πρὸς, σὲ ἄλλοι δηλα-
 δῆ περὶ αὐτῶν. ἔ γάρ δὴ ἐκείνοις ἀν αὐτοῖς ἐκ
 πίστευ-

dem: Sed coniciebam. LYC. Vt tu non vis
 me docere! sed fallis, qui de tali re coniectura te
 dicas et multitudine iudicasse, et verum apud me di-
 cere subterfugias. HERM. Non hoc solum, Lycine,
 sed audiebam quomodo omnes dicere, Epicureos
 quidem delicatos esse et voluptuarios, Peripateti-
 cos vero divitiarum amantes et contentiosos,
 Platonicos denique inflatos gloriaeque cupidos,
 De Stoicis autem multi praedicabant, fortes esse
 et cognoscere omnia, qui vero illam viam elegis-
 set, cum solum regem, solum divitem, solum sa-
 pientem, et in uniuersum omnium.

17. LYC. Dicbant vero de illis haec ad te alij
 nimirum? Neque enim sane illis ipsis credidisses

πίστευσας ἐπαινῶσι τὰ αὐτῶν. ΕΡΜ. Οὐδαμῶς,
 ἀλλ' οἱ ἄλλοι ἔλεγον. ΛΥΚ. Οἱ μὲν δὴ ἀντιδου-
 ξοὶ ἔκ' ἔλεγον, ὡς τὸ εἰκός· [ἔτοι δὲ ἦσαν οἱ
 τὰ ἄλλα φιλοσοφῶντες.] ΕΡΜ. Οὐ γάρ. ΛΥΚ.
 Οἱ δ' ἄρα ἰδιῶται ταῦτα ἔλεγον. ΕΡΜ. Καὶ
 μάλα. ΛΥΚ. Ὁρῶς, ὅπως αὐθις ἐξαπατῶς με,
 καὶ ἐλέγεις τῶν ἄλλων, ἀλλ' οἶμαι Μαργίτη διαλέ-
 γουσαί τινι, ὡς πισεῦσαι, ὅτι Ἑρμότιμος, ἀνὴρ
 συνετός, ἔτη τότε γεγονῶς τεσσαράκοντα, περὶ
 φιλοσοφίας, καὶ φιλοσόφων ἀνδρῶν, τοῖς ἰδι-
 ῶταις ἐπίστευσε, καὶ κατὰ τὰ ὑπ' ἐλείνων λεγό-
 μενα, ἐπείκειτο τὴν ἀρεσιν καὶ τῶν κρείττο-
 νων ἀξίων. οὐ γὰρ πισεύσαιμί σοι ταῦτα
 λέγοντι.

ΕΡΜ.

sua laudantibus. HERM. Nequāquam, sed di-
 cebant caeteri. LYC. Qui vero diuersae senten-
 tiae erant, non dicebant, arbitror: hi vero erant,
 qui aliter philosophantur. HERM. Non sane!
 LYC. Ergo idiotae dicebant ista. HERM. Ita
 est. LYC. Vides, quam iterum me decipias, nec
 verum dicas, sed cum Margite te quodam dispu-
 tare putes, qui credat, Hermotimum, virum pru-
 dentem, annos tunc natum quadraginta, de phi-
 losophia et philosophis fidem habuisse idiotis, et
 secundum illorum dicta fecisse electionem et prin-
 cipatum tribuisse. Neque enim talia dicenti cre-
 diderim.

18. HERM.

HERM. Ἄλλ' οἴσθαι, ὦ Λυκίνοι, ἔχι τοῖς ἄλλοις μόνον ἐπίστυον, ἀλλὰ καὶ ἑμαυτῶ. ἑώρων γὰρ αὐτὰς κοσμίως βαδίζοντας, ἀναβεβλημένους εὐσαλῶς, φροντίζοντας αἰεὶ, ἀρρήτων πρὸς ἐν χρωῖ κερίας τὰς πλείους, ἐδὲν ἀβρόν, ἀδ' αὐτῶ πάντο, ἐς τὸ ἀδιάφορον) ὑπερεκπίπτου, ὡς ἐκπληκτον εἶναι καὶ κύνικὸν ἀτεχνῶς, ἀλλ' ἐπὶ τῆ μέσῃ κατὰ σήματος, ὅ, δὴ ἄριστον ἅπαντες εἶναι

18. HERM. Sed noris, Lycine; non aliis modo credidi, sed ipsi mihi. Videbam enim illos decenter ingredientes, amictos honeste, cogitabundos semper, virile quid tuentes, ad cutem tonsos plerosque, nihil neque molle, neque rursus in nimiam negligentiam prolapsui, (quo fit, ut attonitus aliquis et plane cynicus sit) sed in medio quodam statu, quem optimum omnes esse

Κ 5 perhi-

4. Ἐς τὸ ἀδιάφορον] Nimirum τὸ ἀδιάφορον illam quorundam rationem notat, quibus parum aut nihil curae est, quid de se iudicent alii; nudi an vestiti, hoc an illo modo vestiti incedant, soli sint an in foro? qui susque deque habent omnia, quam ipsam formulam ex Graecorum ἀδιάφορία interpretatur Gellius XVI, 19. Igitur extrema sunt hinc Aristippeorum, ut hoc vitare, molities, hinc Cynicorum negligentia, ericulus omnis, atque alieni adeo iudicii contemptus.

Gesner. ...

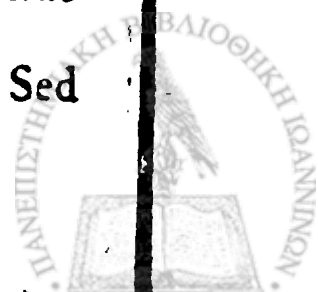

Φασίν. ΛΥΚ. Ἄρ' ἔν κακείνα εἶδες ποιεῖτας
 αὐτὰς, ἃ μικρῷ πρόσθεν ἔλεγον αὐτὸς ἐωρακέ-
 ναι τὸν σὸν διδάσκαλον, ὧ Ἑρμότιμε, πράττον-
 τα; σῖον, δανείζοντας, καὶ ἀπαιτῶντας πικρῶς,
 καὶ Φιλοεικῶς πάνυ ἐρίζοντας ἐν ταῖς ζυνεσίαις,
 καὶ τᾶλλα; ἔσα ἐπιδείκνυνται; ἢ τέτων ὀλίγον
 σοι μέλει, ἄχρισ ἂν εὐσαλῆς ἢ ἀναβολῆ, καὶ ὁ
 πώγων βαθύς, καὶ ἐν χροῖ ἢ κερὰ; καὶ πρὸς
 τὸ λοιπὸν ἄρα ἔχωμεν τέτονι κανόνα, καὶ σάθ-
 μην ἀκριβῆ τῶν τριᾶτων, ὡς Ἑρμότιμὸς Φησι,
 καὶ χροῖ ἀπὸ σχημάτων, καὶ βαδισμάτων καὶ
 κερᾶς διαγιγνώσκειν τὰς ἀρίστους. ὅς δ' ἂν μὴ
 ἔχη ταῦτα, μηδὲ σκυθρωπὸς ἦ, καὶ φροντιστικὸς
 τὸ πρόσωπον, ἀποδοκιμασέος, καὶ ἀποβλητέος;
 Ἄλλ'

perhibent, *conflatus*. L Y C. Numquid igitur
 ista quoque illos facere videbas, quae paullo ante
 ipse dicebam me vidisse tuum, Hermotimie, ma-
 gistrum facere? verbi causa, foenerari, et repo-
 scere acerbe, et rixose omnino contendere in con-
 gressionibus, et reliqua quae in se demonstrant?
 an parum ista curas, dum compositus fit amictus,
 et barba proluxa, et capilius ad cutem detonsus?
 et, quod superest, hunc habemus canona, hanc
 regulam exquisitam talium, de sententia Hermo-
 timi; atque oportet ex habitu, incessu, tonsura
 dignoscere optimos? quicumque vero ista non
 habuerit, qui neque tetricus fuerit et cogitabundo
 vultu, reprobandus est ac reiciendus?

19. Sed

Ἄλλ' ὄρα, μὴ καὶ ταῦτα, ὧ Ἑρμῶτιμῃ, παί-
 ζεις πρὸς μὲ, πειρώμενος, εἰ ἐξαπατώμενος συν-
 ἴημι. ΕΡΜ. Διατί τῷτ' ἔφησθα; ΛΥΚ.,
 Ὅτι, ὧ ἄγαθέ, ἀνδριάντων ταύτην ἐξέτασιν
 λέγεις, τὴν ἀπὸ τῶν σχημάτων. παραπολύ-
 γέν ἐκεῖνοι εὐσχημονόζεροι, καὶ τὰς ἀναβολὰς
 κοσμιώτεροι, Φειδῖα τινὸς, ἢ Ἀλκαμένεος, ἢ
 Μύρωνος πρὸς τὸ εὐμορφότατον εἰκάσαντες. εἰ-
 δὲ καὶ ὅτι μάλισα χρὴ τεκμαίρεσθαι τοῖς τοιέ-
 τοις, τί ἂν πάθοι τις, εἰ τυφλὸς ὢν ἐπιθυμοῖη
 φιλοσοφεῖν; τῷ διαγνῶ τὸν τὴν ἀμείνω προαί-
 ρεσιν προσημένον; ἔτε σχῆμα, ἔτε βάδισμα
 ὄραν δυνάμενος; ΕΡΜ. Ἄλλ' ἔμοιγε ἔπρὸς
 τυφλὸς ὁ λόγος, ὧ Λυκίηε, ἐδὲ μοι μέλει τῶν
 τοιέ-

19. Sed vide, ne in his quoque ludas me, Her-
 motime, tentans, dicipine me sentiam? HERM.
 Quorsum hoc dixisti? LYC. Quod statuarum,
 bone vir, probationem mihi narraasti, quae fit ex
 habitu. Multum enim illae magis compositae,
 decentius amictae, ubi Phidias aliquis, vel Alca-
 menes, vel Myron ad formosissimam illas speciem
 configuravit. Si vero vel maxime signis talibus
 utendum est, quid faciant, si quis coecus philoso-
 phari cupiat? qua re dignoverit sectae melioris
 sectatorem, qui neque habitum cernere, neque in-
 cessum queat? HERM. At mihi oratio est non
 ad coecos, nequo tales curo. LYC. Debebat
 qui-

156 LUCIANI HERMOTIMVS,

ποιέτω. ΛΤΚ. Ἐχρήτ μὲν, ὡς γρηγορεῖ, ἡλικίαν
 τι τὸ γνῶρισμα εἶναι τῶν ἕτω μὲν ἄλλων, καὶ
 ἅπασι χρεΐμεν. πλὴν εἰ δοκεῖ, εἰ μὲν ἔξω
 ἡμῶν Φιλοσοφία μετέωρα εἰ τυφλοῖ, ἔπει-
 περ μὲν ἐρεῖσι. καίτοι ἀντικρίσει τῶν τριῶν ποι-
 ἔτοις μάλιστα Φιλοσοφείῃ, ἕς μὲν πάντο ἄχθοι-
 το ἐπὶ τῇ συμφορᾷ. εἰ δὲ δὴ βλέποντες, καὶ
 πάντο ἐξυδακρῆς ὄσι, τί αἰ δύναιτο σπιδεῖν
 τῶν τῆς ψυχῆς, ἀπὸ γε τῆς ἐξωθεν τῆς
 περιβολῆς.

Ὁ δὲ βέλουμι εἰπεῖν, τριῶνδε ἐστὶν, ἔχ ὅτι
 τῆς γνῶμης τῶν ἀνδρῶν ἐρωτι προσήεις αὐτοῖς,
 καὶ ἰξίως ἀμείωσι γήγεσθαι ἕς τὰ τῆς γνῶμης;
 ΕΡΜ. Καὶ μάλιν. ΛΤΚ. Πῶς ἔν εἶον τέ σοι
 ἔν,

quidem, bone vir, commune quoddam signam
 esse rerum ita insigniarum et omnibus vtiliam.
 Interim, si videtur, extra philosophiam nobis
 manent coeci, quandoquidem neque oculis cer-
 nunt: quamquam talibus vel maxime necesse
 erat philosophari, ne nimis grauiter calamitstem
 ferrent. Sed ipsi sane, qui vident, si vel acutissi-
 mum cernant, quidnam videre queant eorum,
 quae in animo sunt, ex illo externo amictu?

20. Quod autem dicere volo, eiusmodi est.
 Nonne *terum est* te amore quodam mentis et *sen-
 tentiarum* in his viris ad eos accessisse, et mente
ut sententiis fieri voluisse meliorem? HERM.
 Ita est. L. Y. C. Quomodo ergo potuisti signis,
 quae

ἦν, ἀφ' ὧν ἔφησθα ἐκείνων τῶν γνωρισμάτων
 διοραῖν, τὴν ὀρθῶς φιλοσοφῶντα, ἢ μή; ἔγὰρ
 φιλεῖ τὰ τοιαῦτα ἔτω διαφαίνεσθαι, ἀλλ' ἔστιν
 ἀπόρρητα, καὶ ἐν ἀφανεί κείμενα, λόγοις καὶ
 συνεσίαις ἀναδεικνύμενα, καὶ ἔργοις τοῖς ὁμοίοις
 ὀψὲ μάλιστα. ὁ γὰρ Μῶμος, ἀκήκοας, οἶμαι, ἀ-
 τινὰ ἠτιάσατο τῷ Ἡφαίστῳ· εἰ δὲ μή, ἀλλὰ
 ἰὺν ἄκχε. φησὶ γὰρ ὁ μῦθος ἐρίσαι Ἀθηνῶν,
 καὶ Ποσειδῶνα, καὶ Ἡφαιστον εὐτεχνίας πέρι,
 καὶ τὸν μὲν Ποσειδῶν, ταῦτόν τινα ἀναπλάσαι
 τὴν Ἀθηνᾶν δὲ, οἰκίαν ἐπινοῆσαι· ὁ Ἡφαιστος
 δὲ, ἄνθρωπον ἄρα συνεσήσατο. καὶ ἐπέειπε
 ἐπὶ τὸν Μῶμον ἦκον, ὅνπερ δικαστὴν προείλοντο,
 θεασάμενος ἐκεῖνος ἐκάστω τὸ ἔργον, τῶν μὲν
 ἄλλων,

quae modo dicebas, recte vel secus philosophan-
 tem pervidere? Neque enim solent ita dilucere
 talia, sed secreta sunt, in occulto latent, serinoni-
 bus et congressionibus, et operibus similibus,
 vix sero tandem ostenduntur. Itaque Moimus
 ille, audisti puto, quid Vulcanum accusaverit:
 sin minus, at nunc audi. Fert nempe fabula, con-
 tentionem inter Mineruam, et Neptunum, et
 Vulcanum de artis praestantia intercessisse; et a
 Neptuno quidem effictum taurum; a Minerua ex-
 cogitatam domum, compositum a Vulcano homi-
 nem. Cum ad Moimura venissent, quem arbi-
 trum sibi nempe sumserant, perspecto illé vniús-
 cuiusque opere, quid in reliquis reprehenderit,
 dice-

ἄλλων, ἄτινα ἠτιάσατο, περιττόν ἂν εἴη λέγειν· ἐπὶ τῷ ἀνθρώπῳ δὲ τῷτο ἐμέμψατο, καὶ τὸν ἀρχιτέκτονα ἐπέπληξε τὸν Ἡφαιστον, διότι μὴ καὶ θυρίδας ἐποίησεν αὐτῷ κατὰ τὸ ζέφυρον, ὡς ἀναπετασθεῖσων, γνώριμα γίνεσθαι ἄπασιν, ἃ βέλεται, καὶ ἐπινοῖ· καὶ ἡ ψεύδεται, ἢ ἀληθεύει. ἑκάστος μὲν, ἔν ἅτε ἀμβλυώτων, ἔτω περὶ τῶν ἀνθρώπων διενεῖτο. σὺ δ' ὑπὲρ τὸν Λυγκέα ἡμῖν δέδορκας, καὶ ὄρεῖς τὰ ἔνδον, ὡς εἶοικε, διὰ τῷ ζέφυρον, καὶ ἀνέωκται σοι τὰ πάντα, ὡς εἰδέναι μὴ μόνον ἃ βέλεται, καὶ ἃ γινώσκει ἕκαστος, ἀλλὰ καὶ πότερος ἀμείνων ἢ χείρων.

ΕΡΜ.

dicere iam superfluum fuerit: in homine autem hoc desideravit, et increpuit architectum illius Vulcanum, quod non et valvas pectori illius applicuisset, quibus apertis nota fierent omnibus, quae is vellet atque cogitaret, atque utrum mentiretur, an vera diceret. Ille igitur ita de hominibus sentiebat, tanquam qui hebeti circa illos visu esset. Tu vero supra Lyncea illum nobis acute vides, et quae intus sunt trans ipsa, opinor, praecordia cernis, et patent tibi omnia, ut non quae velit modo, et quae cognoscit vnusquisque, scias, verum etiam vter melior sit aut deterior.

ΔΙ. HERM.

ΕΡΜ. Παίζεις, ὦ Λυκῖνε· ἐγὼ δὲ κατὰ θεὸν εὐλόγησάν· καὶ ἔμεταμέλει μοι τῆς αἵρεσεως. ἰκανὸν δὲ τῆτο πρὸς γένεμά. ΛΥΚ. Ὅμως ἔκ' ἂν εἴποις, ὦ ἑταίρε, καὶ πρὸς ἐμέ, ἀλλὰ περιόψει με παρακωλύμενον ἐν πολλῷ τῷ συρφετῷ; ΕΡΜ. Οὐδὲν γὰρ ἂν σοι ἀρέσκει, ὦν ἂν εἴπω. ΛΥΚ. Οὐκ, ὦ γαστέ. ἀλλ' οὐδὲν ἐθέλεις εἰπεῖν ὅποιόν ἂν με ἀρέσειεν. ἐπεὶ δ' ἔν σὺ ἐκὼν ἀποκρύπτῃ, καὶ φθονεῖς ἡμῖν, ὡς μὴ ἐξ ἴσθ γενοίμεθά σοι φιλοσοφήσαντες, ἐγὼ πειράσομαι ὅπως ἂν οἷός τε ὦ κατ' ἐμαυτὸν ἐξευρεῖν τὴν ἀκριβῆ περὶ τῆτων κρίσιν, καὶ τὴν ἀσφαλέςατην αἵρεσιν. ἄκε δὲ καὶ σὺ, εἰ βέλεις. ΕΡΜ. Ἀλλὰ βέλομαι, ὦ Λυκῖνε. ἴσως

21. HERM. Ludis, Lycine. Ego vero secundo numine elegi, neque optionis illius meae me poenitet, satis autem hoc, mihi quidem, est. LYC. Mihi tamen hoc non dixeris sufficere; sed negliges me in multa illa colluione pereuntem cum reliquis? HERM. Nihil enim tibi placet, quidquid dixerō. LYC. Non ita est, bone vir. Sed nihil tu vis dicere, quod placere mihi possit. Quandoquidem vero tu volens occultus es, et nobis inuides, ne aequae ac tu philosophemur: ego tentabo, quantum melius facere poterō, pro me inuenire accuratum de his iudicium, et sectam certissimam. Audi vero et tu, si volueris. HERM. Ego vero volo, Lycine. forte enim cognitu

σως γάρ τι γνώριμον ἔρεῖς. ΛΥΚ. Σκόπει δὴ, καὶ μὴ καταγελάσης, εἰ παντάπασιν ἰδιωτικῶς ἀναζητῶ αὐτό. ἀνάγκη γὰρ ἔτως, ἐπεὶ μὴ σὺ ἐθέλεις σαφέστερον εἰπεῖν, εἰδὼς ἄμεινον.

Ἔσω δὴ μοι ἢ μὲν ἀρετὴ τοῖνδε τι, οἷον πόλις τις εὐδαίμονας ἔχουσα τῶν ἐμπολιτευομένων (ὡς Φαίη ἂν ὁ διδάσκαλος ὁ σὸς, ἐκεῖθεν περὶ ἀφγυμένους) σφῆς ἐς τὸ ἀκρότατον, ἀνδρείας ἅπαντας, δικαίας, σώφρονας, ὀλίγων θεῶν ἀποδέοντας· οἷα δὲ πολλὰ γίνεται παρ' ἡμῶν, ἀρπάζοντων καὶ βιάζομένων, καὶ πλεονεκτούντων, ἔδεν ἂν εἶδης, Φασίν, ἐν ἐκείνῃ τῇ πόλει· τολμῶμενον, ἀλλ' ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ συμπο-

cognitu aliquid dignum dixeris. L.Y.C. Considera igitur, sed noli irridere, si hominis omnino rudis in morem illud disquiram: necesse enim est ita facere; cum tu, qui melius scias, dicere clarius nolis.

22. Sit igitur mihi virtus tale quiddam, velut ciuitas quaedam beatos habens ciues (vt dicat forte tuus magister, inde aliqua via huc delatus): sapientes summo gradu, fortes vniuersos, tum iustos, temperantes, parum Diis minores. Eorum vero, quae multa apud nos fiunt, cum rapiant homines, vim faciant, iusto plus sibi arrogant, nihil videas, aiunt, in ea vrbe quemquam audere, sed per pacem et concordiam ciuitate vna fruntur.

ξυμπολιτεύονται, μάλα εικότως. ἃ γὰρ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν, οἶμα, τὰς ζήσεις καὶ Φιλονεγκίας ἐγείρει, καὶ ὧν ἕνεκα ἐπιβελύουσιν ἀλλήλοις, ταῦτα πάντα ἐκποδῶν ἐσιν ἐκείνοις. ἔ γὰρ ἔτε χρυσίον ἔτι, ἔτε ἡδονὰς, ἔτε δόξας ἐρῶσιν, ὡς διαφέρουσθαι περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ πάλαι τῆς πόλεως ἐξεληλάκασιν αὐτὰ, ἐκ ἀναγκαῖα ἠγησάμενοι ξυμπολιτεύεσθαι ὥσε γαλήνῳ τινι, καὶ πανευδαίμονα βίον βιῶσι, ζῦν εὐνομίᾳ, καὶ ἰσότητι, καὶ ἐλευθερίᾳ, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀγαθοῖς.

ΕΡΜ. Τί ἔν, ὦ Λυκίνε; ἔκ ἀξίον ἅπαντας ἐπιθυμεῖν πολίτας γίγνεσθαι τῆς τοιαύτης πόλεως, μήτε κάματον ὑπολογιζομένους τὸν ἐν τῇ
ὁδῷ

tur. Nec mirum. Quae enim, puto, aliis in ciuitatibus seditiones et contentiones excitant, quorum causa mutuas sibi insidias struunt homines, illa e medio sublata apud illos sunt omnia. Neque enim amplius aurum, neque voluptates; neque glorias spectant, de quibus certent: sed olim ciuitate illa exegerunt, non necessaria rati, quae in ea versentur. Itaque tranquillam quandam et vndique beatam vitam viuunt, cum bonis legibus, et aequalitate, et libertate, et bonis reliquis.

23. HERM. Quid ergo, Lycine, nonne dignum est omnes concupiscere ciuitatem eam adipisci, nec laborem imputantes viae, neque ani-

Luc. Op. T. III.

L

mum

ὁδῶ, μήτε πρὸς τὸ μῆκος τῆς χρόνου ἀπαγορευ-
 οντας, εἰ μέλλουσιν ἀφικόμενοι ἐγγραφήσεσθαι
 καὶ αὐτοὶ, καὶ μεθέξειν τῆς πολιτείας; ΔΥΚ.
 Νῆ Δί', ὦ Ἑρμότιμε, πάντων μάλιστα ἐπὶ τού-
 τῳ σπεύδασέον· τῶν δ' ἄλλων ἀμελητέον. καὶ
 μήτε πατρίδος τῆς ἐνταῦθα ἐπιλαυρανομένης,
 πολὺν πειρῆσθαι λόγον, μήτε παίδων, ἠγορέων,
 ὅτῳ εἰσὶν ἐπικατεχόντων, καὶ κλαυθμυρίζομέ-
 νων, ἐπιηλάσθαι, ἀλλὰ μάλιστα μὲν κακείνους
 παρακαλεῖν ἐπὶ τὴν αὐτὴν ὁδόν. εἰ δὲ μὴ ἐθέ-
 λουσι, ἢ μὴ δύναιντο, ἀπρσεισάμενον· αὐτῆς,
 χωρεῖν εὐθὺς τῆς πανευδαίμονος ἐκείνης πόλεως·
 καὶ αὐτὸ ἀπορρίψαντα τὸ ἱμάτιον, εἰ τούτου
 ἐπειλημμένοι κατερύκοιεν, ἐσσύμενον ἐκείσε. ἔ
 γάρ

mum despondentes propter longitudinem viae,
 si futurum sit, ut ubi peruenerint adscribantur et
 ipsi in tabulis publicis, ciuitatemque consequan-
 tur. L Y C. Per Iouem, Hermotime, omnium
 maxime in hoc elaborandum est, reliquorum vero
 cura abiicienda; neque si haec *antiqua* patria ma-
 num iniiciat, multam habere rationem oportet, ne-
 que liberis, aut parentibus, si cui sint, retinere
 cum ploratu volentibus, frangi; sed primum qui-
 dem hortari et illos ad eandem viam *ingredien-*
dum; si vero nolint, vel non possint, dimotis illis
 recta procedere ad beatam illam ex omni parte
 ciuitatem; et ipso abiecto vestimento, si forte
 illo comprehenso impediunt, eo erumpere. ne-
 que

γὰρ δέος μὴ σέ τις ἀποκλείσῃ, καὶ γυμνὸν ἐκεῖ-
σε ἵκσεται.

Ἦδη γὰρ ποτε καὶ ἄλλοτε πρεσβύτερα ἀδελφοὶ
ἐμῶν διεξίειτες, ὅπως τὰ ἐκεῖ πράγματα εἴχοι,
καὶ με πρῶτρεπεν ἐπεσθαι εἰ πρὸς τὴν πόλιν
ἵκσασθαι γὰρ αὐτοὶ καὶ ἐλθόντα ἐγγράψειν,
καὶ Φυλῆτην κολήσασθαι, καὶ Φρατρίδας μετα-
δώσειν τῆς αὐτῆς, ὡς μετὰ πάντων εὐδαιμο-
νοίην. ἀλλ' ἐγὼ ἐπιθόμην ὑπ' ἀνάγκης, καὶ νεό-
τῆτος τότε, πρὸ πεντεκκίδεκα σχεδὸν ἐτῶν.
Ἴσως γὰρ ἂν αὐτὰ ἤδη ἀμφὶ τὰ πρῶτα, καὶ
πρὸς ταῖς πύλαις ἦν ἂν. ἔλεγε δ' ἔν περὶ τῆς
πόλεως, εἴ γε μέμνημαι, ἄλλα τε πολλὰ, καὶ
ἤδη καὶ τὰδε, ὡς ζύμπαιτες μὲν ἐπὶ ἡλῶδες καὶ
ξένοι

que enim metus est, ne quis excludat vel nu-
cum eo aduenientem.

24. Iam enim alias quondam senem audiui
enarrantem, uti se res illae haberent; isque me
hortatus est, uti ad eam se civitatem sequerer;
ipsum enim se praetiturum, et adscripturum *civi-*
bis, cum aduenissem, et tribulem facturum, et
curiae mihi suae ius impertiturum, ut cum omni-
bus beatam vitam viverem. Ego vero praeter iuue-
nili tum inscitia, quindecim fere anni sunt, non
sum obsecutus: forte circa ipsa iam suburbia,
et ad portas essem. Dicebat autem de civitate
illa, si bene memini, tum alia multa, tum ista
etiam: Omnes ibi aduenas esse et peregrinos,
indi-

ξένσι εἶεν, αὐθιγενῆς δὲ ἔδεις. ἀλλὰ καὶ βαρβάρους
 ἐμπολιτεύεσθαι πολλὰς, καὶ δόλους, καὶ ἀμόρφους,
 καὶ μικρὰς, καὶ πένητας· καὶ ὄλους, μετέχειν
 τῆς πόλεως τὸν βελλόμενον. τὸν γὰρ δὴ νόμον
 αὐτοῖς, ἐκ ἀπὸ τιμημάτων ποιεῖσθαι τὴν ἐγ-
 γραφὴν, ἔδ' ἀπὸ σχημάτων, ἢ μεγέθους, ἢ κάλ-
 λους, ἔδ' ἀπὸ γένους, ἔδὲ λαμπρῶν ἐκ προγόνων.
 ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἔδὲ νομίζεσθαι παρ' αὐτοῖς,
 ἀποχρῆν δ' ἐκάσῳ πρὸς τὸ πολίτην γενέσθαι,
 σύνεσιν, καὶ ἐπιθυμίαν τῶν καλῶν, καὶ πόνων,
 καὶ τὸ λιπαρῆς, καὶ τὸ μὴ ἐνδῆναί, μηδὲ μαλα-
 κισθῆναί, πολλοῖς τοῖς δυσχερέσι, κατὰ τὴν ὁδὸν
 ἐντυγχάνοντα· ὡς ὅσις ἂν ταῦτ' ἐπιδείξηται
 καὶ διεξέλθοι, πορευόμενος ἄχρι πρὸς τὴν πό-
 λιν,

indigenam neminem: sed et barbaros, in ciuitate
 versari multos, et seruos, et deformes, et paruos,
 et pauperes, atque in vniuersum ciuem esse, qui
 velit: legem enim illis esse, non ex censu adscribi
 aliquem, neque ex habitu, vel statura, vel pul-
 chritudine, neque ex genere, neque claris ex
 maioribus; sed istorum nec rationem vllam haberi
 apud illos: sufficere autem vnicuique ad hoc, vti
 ciuis fiat, prudentiam, et honesti amorem, et
 laborem, et deliciarum contemptum, et animum,
 qui neque cedat temere, neque molliatur, si in
 multas in via difficultates incidat. Atque adeo,
 si quis ista in se esse demonstraerit, emensusque
 totum

λιν, αὐτίκα μάλα πολίτην ὄντα τέτον, ὅστις
 ἂν ἦ, καὶ ἰσότιμον ἅπασι. τὸ δὲ, χείρων, ἢ
 κρείττων, ἢ εὐπατριίδης, ἢ ἀγεινής, ἢ δᾶλος, ἢ
 ἐλεύθερος, ἐδὲ ὅλως εἶναι, ἢ λέγεσθαι ἐν τῇ
 πόλει.

ΕΡΜ. Ὁρᾶς, ὦ Λυκίνε, ὡς ἔ μάτην, ἐδὲ
 περὶ μικρῶν κήμνω, πολίτης ἐπιθυμῶν γενέσθαι
 καὶ αὐτὸς ἔτω καλῆς καὶ εὐδαίμονος πόλεως;
 ΛΥΚ. Καὶ γὰρ αὐτὸς, ὦ Ἑρμότιμε, τῶν αὐ-
 τῶν σοι ἐρῶ, καὶ ἔκ ἔσιν ὅ, τι ἂν μοι πρὸ τέ-
 των εὐξαίμην γενέσθαι. εἰ μὲν ἔν πλησίον ἦν
 ἡ πόλις, καὶ φανερὰ ἰδεῖν ἅπασι, πάλαι ἂν εὖ
 ἴσθι μηδὲν ἐνδοιάσας, αὐτὸς ἦειν ἐς αὐτήν, καὶ
 ἔπο-

totum, ad urbem usque iter fuerit, eum civem
 esse continuo, et aequo iure, quisquis alioqui
 fuerit: ista autem nomina, deterior, melior, no-
 bilis, ignobilis, servus, liber, neque esse o-
 mnino, neque nominari in ea civitate.

25. HERM. Vides, Lycine, quam non fru-
 stra, neque parvis de rebus laborem, qui civis
 cupiam fieri et ipse pulchrae adeo et beatae civi-
 tatis. LYC. Nam egomet eorumdem quorum
 tu amore flagro: neque est, quod mihi ante ista
 velim contingere. Si quidem igitur in propin-
 quo esset illa civitas, et manifesta in conspectu
 omnium, olim, crede mihi, ipse nihil cunctatus,
 ad eam, perrexissem, et civis illius essem a longo
 inde

ἐπολιτευόμενῃ ἂν ἐκ πολλῶν. ἐπεὶ δὲ ὡς ὑμεῖς
 φατε (σύ τε καὶ Ἡσίοδος ὁ ῥαψωδὸς) πάντῃ
 πόρρω ἀπώκισμα, ἀνάγκη ζητεῖν ὁδὸν τε; τὴν
 ἄγασαν ἐπ' αὐτήν, καὶ ἡγεμόνα τὸν ἄριστον. ἢ
 εἰ οἶσι σύ ἔτω χρεῖνα ποιεῖν; ΕΡΜ. Καὶ πῶς
 ἂν ἄλλως ἔλθοι τις; ΛΥΚ. Οὐκ ἔν σοι μὲν ἐπὶ
 τὸ ὑπισχνεῖσθαι, καὶ φάσκειν εἰδέναί, πολλὴ
 ἀφροσύνη τῶν ἡγησομένων. πολλοὶ γὰρ ἔτσιμοι
 παρεστῶσιν αὐτόχθονες, ἐκεῖθεν ἕκαστος εἶνα λέ-
 γοντες. ὁδὸς γε μὴν, ἢ μία καὶ ἡ αὐτὴ φαίνε-
 ται, ἀλλὰ πολλαὶ καὶ διαφοραὶ, καὶ ἔδεν ἀλ-
 λήλαις ὅμοια. ἢ μὲν γὰρ ἐπὶ τὰ ἐσπέρια, ἢ
 δὲ ἐπὶ τὴν ἕω φέρειν εἴκειν, ἢ δὲ ἐπὶ τὰς ἀρ-
 κτας, καὶ ἄλλη εὐθὺ τῆς μεσημβρίας. καὶ ἢ μὲν διὰ
 λειμῶ-

inde tempore. Cum vero, vt vos dicitis, tu
 nempe et Hesiodus confarcinator ille carminum,
 longo admodum spatio remota habitetur, necesse
 est et viam, quae ducit ad iliam, quaerere, et du-
 cem optimum. An non putas hoc agendum?
 Η Ε Ρ Μ. Et qua alia ratione perueniat aliquis.
 Λ Υ Κ. Igitur quantum ad promissiones, et scien-
 tiaē professionem, multa tibi ducum copia. Multi
 enim parati adstant, indigenas inde esse quisque
 se dicentes. Sed via non vna atque eadem vide-
 tur, sed multae ac diuersae, ac nihil altera alteri
 similes. Nam haec quidem ad occidentales par-
 tes, illa vero ad orientem videtur ferre; haec
 ad septentriones, et altera recta ad meridiem:

et

λειμώνων καὶ Φυτῶν καὶ σκιᾶς, εὐδρος καὶ ἡ-
δεῖα, ἔδεν ἀντίτυποι ἢ δύσβατον ἔχουσα· ἡ δὲ,
πετρώδης καὶ τραχεῖα, πολὺν ἥλιον καὶ δίψος
καὶ κάματον προφαίνουσα. καὶ ὁμῶς αὐτὰ πᾶ-
σα πρὸς τὴν πόλιν ἄγειν λέγονται, μίαν ἔσκει,
ἐς τὰ ἐναντιώματα τελευτῶσα.

"Ἐνθα δὴ μοι καὶ ἡ πᾶσα ἀπορία ἐστίν. ἐφ'
ἣν γὰρ ἀνέλθω αὐτῶν, ἀνὴρ κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς
ἀτραπῆς ἕκαστος ἐφθεσῶς ἐν τῇ εἰσόδῳ μάλα τις
ἀξιόπιστος ὀρέγει τε τὴν χεῖρα, καὶ προτρέπει
κατὰ τὴν αὐτῆς ἀπιέναι, λέγων ἕκαστος αὐτῶν
μόνος τὴν εὐθειᾶν εἰδέναι, τὰς δ' ἄλλας πλανᾶ-
σθαι, μήτε αὐτὰς ἐληλυθότας, μήτε ἄλλοις ἡ-
γήσασθαι δυναμένοις ἀκολοθήσαντας. καὶ ἐπὶ
τόν

et haec quidem per prata, et plantas, et vimbram,
irrigua et amoena, nihil durum habens, nihil
incedentibus asperum: altera vero saxosa, et aspe-
ra, solem multum ac sitim et laborem denuntians.
Et tamen omnes hae ad ciuitatem ferre dicuntur,
quae vna est, ipsae in maxime opposita exeuntes.

26. Hic igitur mihi, et quidem omnis dubita-
tio est. Ad quamcumque enim illarum veniam,
vir ad caput vnus cuiusque tramitis, in ipso in-
gressu adstans fide dignissimus, et manum porri-
git, et in suam nos abire hortatur, dicens vnus-
quisque illorum, solum se rectam nosse, caete-
ros vero errare, qui nec ipsi inde venerint, ne-
que deducere alios sequentes possint. Et si ad

τὸν πλησίον ἀφίκωμαι, καμειῖνος τὰ ὁμοια ὑπι-
 σχνεῖται περὶ τῆς αὐτῆ ὁδῆ, καὶ τὰς ἄλλους
 κακίζει, καὶ ὁ παρ' αὐτῷ ὁμοίως, καὶ ἕξ τῆς ἀ-
 παντες. τὸ τε τοῖνον τὸ πλῆθος τῶν ὁδῶν, καὶ
 τὸ ἀνόμοιον αὐτῶν, ἔμετρίως τυχάττει με καὶ
 ἀπορεῖν ποιεῖ· καὶ μάλιστα οἱ ἡγεμόνες ὑπερδια-
 τεινόμενοι, καὶ τὰ ἐαυτῶν ἕκαστοι ἐπαινοῦντες,
 ἔ γάρ οἶδα, ἦντινα τρυπόμενος, ἢ τῷ μάλ-
 λον ἀκολουθήσας, ἀφικείμην ἂν πρὸς τῆς πόλιν.

ERM. Ἄλλ' ἐγὼ σε ἀπολύσω τῆς ἀπορίας.
 τοῖς γὰρ προωδοιπορηκόσιν, ὦ Λυκίνε, πιθεύ-
 σας, οὐκ ἂν σφαλῆις. LYC. Τίσι λέγεις;
 τοῖς κατὰ ποίαν ὁδὸν ἐλθεῖσιν; ἢ τίνι τῶν ἡγε-
 μόνων ἀκολουθήσασιν; αὐτοῖς γὰρ ἡμῖν τὸ αὐτὸ
 ἀπο-

proximum accessero, ille quoque similia de sua
 via promittit, et aliis detrahit; et ille, qui iuxta
 hunc est, similiter, et sic deinceps omnes. Haec
 ipsa igitur viarum multitudo, earumque ratio dif-
 similis me perturbat, et in consilii inopiam con-
 ūcit: ac duces maxime quantum possunt et ultra
 contendentes, suamque singuli laudantes. Ne-
 que enim, in quam conuersus, aut quem maxime
 secutus ad ciuitatem perueniam, scio.

27. HERM. At ego ista te consilii inopia li-
 berabo. Si enim his, Lycine, fidem habueris,
 qui viam illam ante fecerunt, non erraueris. LYC.
 Quibus dicis? et qua via euntibus, aut quem du-
 cum secutis? rursus enim nobis eadem consilii in-
 opia

ἄπορον, ἐν ἄλλῃ μορφῇ ἀναφαίνεται, ἀπὸ τῶν
πραγμάτων ἐπὶ τὰς ἀνδρας μετεληλυθόσι. ΕΡΜ,
Πῶς τῆτο Φῆς; ΛΥΚ. Ὅτι ὁ μὲν, τὴν Πλά-
τωνος τραπόμενος, καὶ συνοδοιπορήσας μετ' αὐ-
τῶ, ἐκείνην ἐπαινέσεται δηλονότι· ὁ δὲ, τὴν Ἐ-
πικύρου ἐκείνην, καὶ ἄλλῃς ἄλλην· σὺ δὲ, τὴν ὑ-
μετέραν· ἢ πῶς γὰρ, ὦ Ἑρμότιμε, ἔχῃ τω; ΕΡΜ.
Πῶς γὰρ ἔ; ΛΥΚ. Οὐ τοίνυν ἀπέλυσάς με
τῆς ἀπορίας, ἀλλ' ἐτι ὁμοίως ἀγνοῶ, τῷ μᾶλ-
λον χρῆ πισεῦσαι τῶν ὁδοιπόρων. ὁρῶ γὰρ ἕκα-
σον αὐτῶν, καὶ αὐτὸν, καὶ τὸν ἡγεμόνα, μιᾶς
πεπειραμένον, καὶ ἐκείνην ἐπαινεῖντα, καὶ λέ-
γοντα, ὡς αὕτη μόνῃ ἀγείρει τὴν πόλιν· ἔμέν-
τοι ἔχω εἰδέναί, εἰ ἄληθῆ φησιν· ἀλλ' ὅτι μὲν
ἀφί-

opia alia se forma offert, cum a rebus ad viros
transiuimus. H E R M. Quid ita ais? L Y C.
Quoniam hic quidem in Platonis viam digressus,
eoque viae duce (comite) vsus illam nimirum
laudabit; ille vero Epicuri viam, atque alius aliam;
tu autem, vestram: nam qui non ita fiat, Her-
motime? H E R M. Et cur non? L Y C. Non
tu liberasti me dubitatione, sed adhuc aequae igno-
ro, cui viatorum magis credendum sit. Video
enim, vniquemque illorum cum ipsum, tum
ducem, vnius modo viae periculum fecisse, et
illam laudare, ac dicere solam ferre in urbem;
neque tamen habeo vnde sciam vera illum dicere.

ἀφῆντα πρὸς τι τέλος, καὶ εἶδέ τινα πόλιν,
 δώσω αὐτῷ ἴσως. εἰ δὲ ἐκείνην εἶδεν, ἣν ἐχρῆν,
 ἐν ἣ ἐπιθυμῶμεν ἐγὼ τε καὶ σὺ πολιτεύσασθαι,
 ἢ δέον εἰς Κόρινθον ἐλθεῖν, ὁ δ' εἰς Βαβυλῶνα
 ἀφικόμενος οἶστοι Κόρινθον ἐωρακέναι, ἀδηλον
 ἔμοιγ' ἔν ἐστι. ἔ γάρ πάντως ὁ τινὰ πόλιν ἰδὼν
 Κόρινθον εἶδεν, εἴ γε ἔ μόνη πόλις ἐστὶν ἡ Κόριν-
 θος. ὁ δὲ δὴ μάλιξ εἰς ἀπορίαν με καθίστησιν,
 ἐκεῖνό ἐστι, τὸ εἰδέναί, ὅτι πᾶσα ἀνάγκη μίαν εἶ-
 ναι τὴν ἀληθῆ ὁδόν. καὶ γὰρ ἡ Κόρινθος μία
 ἐστὶν. αἱ δ' ἄλλα πανταχόσε μᾶλλον, ἢ εἰς Κό-
 ρινθον ἄγασιν, εἰ μὴ τις ἔτω σφόδρα παρα-
 παίσι, ὡς οἶσθαι καὶ τὴν εἰς Ἵπερβορέας, καὶ
 τὴν

Verum venisse illum ad finem quemdam, et vi-
 disse ciuitatem aliquam, forte illi dederim. V-
 trum, vero illam viderit, quam oportebat, cuius
 ciues esse tu non minus quam ego volumus; an
 cum Corinthum eundum esset, ille Babylonem
 delatus Corinthum se vidisse putarit, illud mihi
 quidem adhuc obscurum est. Neque enim quis-
 quis urbem vidit, Corinthum vidit, siquidem
 non sola vrbs est Corinthus. Quod autem ma-
 xime inopem me consilii reddit, illud est, quod
 noui, vnam necessario esse veram viam, quippe
 cum et Corinthus vna sit, reliquas autem quouis
 potius quam Corinthum ducere, nisi in tantum
 quis desipiat, etiam eam, quae ad Hyperboreos
 fert,

τὴν εἰς Ἰνδὸς ἀγῶσαν, εἰς Κόρινθον σέλλειν.
 ERM. Καὶ πῶς οἶόν τε, ὦ Λυκῖνε; ἄλλη γὰρ
 ἀλλαχόσε ἄγει.

ΛΥΚ. Οὐκᾶν, ὦ καλὲ Ἑρμότιμε, ἔμικρᾶς
 δεῖ βελῆς ἐπὶ τὴν αἴρεσιν τῶν ὁδῶν τε, καὶ ἡ-
 γεμόνων. εἰ δὲ τῆτο δὴ τὸ τῆ λόγῃ ποιήσομεν,
 εἴθ' αὖν ἡμᾶς οἱ πόδες φέρωσιν, ἐκεῖσε ἄπιμεν·
 ἐπεὶ λήσομεν ἄτως, ἀντὶ τῆς εἰς Κόρινθον ἀγῶ-
 σης, τὴν ἐπὶ Βαβυλωνος, ἢ Βάκτρων ἀπιόντες.
 εἰ δὲ γὰρ εἰδ' ἐκεῖνο καλῶς ἔχει, τῆ τύχῃ ἐπι-
 τρέπειν, ὡς τάχα αὖν τὴν ἀρίστην ἐλομένους, εἰ
 καὶ ἄνευ ἐξετάσεως ὁρμήσῃμεν ἐπὶ μίαν τῶν ὁ-
 δῶν ἡντιναῶν. δυνατὸν μὲν γὰρ καὶ τῆτο γενέ-
 σθαι· καὶ ἴσως ποτὲ ἐγένετο ἐν τῷ μακρῷ χρό-
 νῳ.

fert, et quae ad Indos, Corinthum ducere.
 HERM. Et quomodo hoc fieri possit, Lycine,
 alia cum aliorum ducat?

28. LYC. Ergo, pulcher Hermotime, non
 parva deliberatione opus est, ad electionem via-
 rum pariter ac ductorum: neque id quod est in
 proverbio hic agemus, *Quocumque nos pedes rule-
 rint; eo imus*: alioquin imprudentes pro ea, quae
 Corinthum fert, alteram, quae Babylonem aut
 Bactra ducit, ingrediamur. Neque vero consul-
 tum est fortunae permittere, ut qui forte opti-
 mam capessituri simus, licet sine examine in vnam
 quamcumque viarum ingrediamur. Etenim pot-
 est quidem id quoque fieri, et forte aliquando in
 longo

νω. ἡμᾶς δέ γε περὶ τῶν ἔτῳ μεγάλων οὐκ οἶμαι δεῖν παραβόλως ἀναρρίπτεῖν 5), ἐδ' ἐς γενὸν κοιμῆ κατὰ κλείειν τὴν ἐλπίδα, ἐπὶ ῥιπῆς, ὡς ἡ παρασιμῆ Φησί, τὸν Αἰγαιῶνα, ἢ τὸν Ἰόνιον διαπλεῦσαι θέλοντας. ὅτε ἐδ' αἰτιχσαίμεθ' ἀν' εὐλόγως τὴν τύχην, εἰ τοξεύσῃ, καὶ ἀκοντίζῃ, μὴ πάντως ἔτυχε τῆ ἀληθείας, ἐνὸς ὄντος ἐν μυρίοις τοῖς ψεύδεσιν, ἔπερ' ἐδὲ τῶ Ὀμηρικῶ τοξότη ὑπῆρξεν, ὃς δέον τὴν πελειάδα κατατοξεύσαι, ὃ δέ, τὴν μήρινθον ἔτεμεν· ὃ Τεῦκρος, οἶμαι. ἀλλὰ παραπολὺ ἐκεῖνο εὐλόγωτε-

longo tempore factum est. At nos de tantis rebus non puto oportere periculofam temere aleam iacere, neque in angusto adeo concludere spes nostras, *vimina*, quod est in prouerbio, *scapha Aegeum Ioniumue mare aulos traicere*: vbi nec fortunam cum ratione accusaremus, si ea sagittando vel iaculando non omnino feriat verum, quippe quod vnum sit inter mille mendacia: quale quid nec Homericō illi sagittario contigit, qui, cum columba deiicienda esset, lineam telo rupit, Teucrum fuisse arbitror. Sed multo rationabilius est spera-

5. Ἀναρρίπτεῖν] Ἀναρρίπτεῖν hoc in loco per ellipsin τῆ, κύβον, est *aleam iacere*. Integram locutionem habes in Harmonide c. 3. med. ἐφ' ἐνὸς ἀνδρός ἀναρρίψομεν τὸν κύβον, et in Pro Imaginibus c. 16. Τολμήσω ἀναρρίψαι τὸν κύβον. *Iensius*.

γώτερον τῶν πολλῶν τρωθήσεσθαι καὶ περιπε-
σειῶσθαι τῷ τοξεύματι ἐλπίζειν, ἢ πάντως ἐκεῖ-
νο τὸ ἐν ἐξ ἀπάντων· ὁ δὲ κίνδυνος ὅτι ἔμι-
κρὸς, εἰ ἀντὶ τῆς ἐπ' εὐθὺ ἀγάσῃς, ἐς τῶν πε-
πλανημένων μίαν ἀγνοῶντες ἐμπέσοιμεν, ἐλπί-
ζοντες ἄμεινον αἰρήσεσθαι τὴν τύχην ὑπὲρ ἡ-
μῶν, εἰκάζειν οἶμαι. ἔδὲ γὰρ ἀνασρέψαι ἔτι,
καὶ ἀνασωθῆναι ὀπίσω ῥάδιον, ἢν ἅπαξ ἐπιδῶ
τῇ πλεῶσῃ (6) τις αὐτὸν, τὰ ἀπόγεια λυσάμε-
νος· ἀλλ' ἀνάγκη ἐν τῷ πελάγει διαφέρεσθαι,
ναυτιῶντα ὡς τὸ πολὺ, καὶ δεδιότα, καὶ κα-
ρηθα-

sperare futurum, vt de multis quiddam (quodcum-
que sit) feriat, et in telum quasi incidat, quam
vnum illud omnino ex omnibus. Non paruum
autem esse periculum, si spe illa inducti, futu-
rum vt melius fortuna pro nobis eligat, pro recta
via in erronearum aliquam ignorantia incidamus,
ita me puto colligere: neque enim redire iam et
retro nauigare ad salutem facile est, si quis semel
spiranti se *aurae*, solutis retinaculis, permiserit;
sed necesse est in pelago iactari nauseantem ple-
rumque, metuentem, et grauato ob agitationem
capite:

6. Τῇ πλεῶσῃ] Interpretatus sum, quasi le-
geretur tenuissima mutatione πνεῶσῃ, spi-
ranti, nimirum αὔρα, *aurae*. Vela ventis
dare, nauem austro permittere, solennia sunt,
et sexcenties tali in re vsurpata. Gesner.

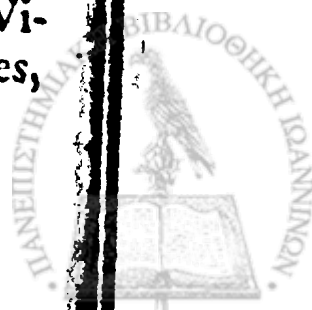

ρηβραρῆντα ὑπὸ τῆ σάλε, θέον ἐξ ἀρχῆς, πρὶν ἐκπλεῦσαι, ἀναβάντα ἐπὶ σκοπὴν τινα, σιέψασθαι, εἰ ἐπιφορὸν ἐσι καὶ ἔριον τὸ πνεῦμα πρὸς εἰς Κόρινθον διαπλεῦσαι ἐθέλῃσι. καὶ, ἢ Δία, κυβερνήτην. ἕνα τὸν ἄριστον ἐκλέξασθαι, καὶ ναῦν εὐπαγῆ, οἴαν διαρῆσαι πρὸς τηλικούτου κλύδωνα.

ERM. Οὕτω γε ἀμεινον, ὦ Λυκίνε, παραπολύ. πλὴν οἶδά γε, ὅτι ἅπαντας ἐν κύκλῳ περιελθὼν, ἐκ ἄλλης ἀν εὐροῖς, ἔτε ἡγεμόνας ἀμεινους, ἔτε κυβερνήτας ἐμπειροτέρους τῶν Στωϊκῶν. καὶ ἦν ἐθέλησης γε ἀφικέσθαι ποτὲ πρὸς Κόρινθον, ἐκείνοις ἔψη, κατὰ τὰ Χρυσίππε καὶ Ζήνωνος ἴχνη προίων· ἄλλως δέ, ἀδύνατον. ΛΤΚ.
Ὁρῆς

capite: cum oportuisset ab initio, ante aliquando, quam portu exires, conscensa specula videre, ferensne sit et secundus ventus Corinthum navigare volentibus; et, per Iouem, gubernatorem vnum optimum deligere, et nauim bene compactam, quae durare ad tantum fluctum possit.

29. HERM. Ita quidem, Lycine, multo melius. Verum noui equidem, te, si circulo omnes obeas, nec duces meliores inuenturum, neque peritiores gubernatores Stoicis: et si quidem peruenire aliquando Corinthum volueris, illos sequere, per Chrysippi Zenonisque vestigia progressus: aliter vero fieri non potest. LYC. Vi-
des,

Ὁρᾶς τᾷτο ὡς καινόν, ὦ Ἐρμότιμε, εἴρηκας; εἴποι γὰρ ἂν αὐτὸ καὶ ὁ τῷ Πλάτῳ συνοδοιπορῶν, καὶ ὁ Ἐπικύρω ἐπόμενος, καὶ οἱ ἄλλοι, μὴ ἀνελεθεῖν με εἰς τὴν Κόρινθον, εἰ μὴ μεθ' ἑαυτῶ ἕκαστος. ὥστε, ἢ πᾶσι πιστεύειν χρὴ, ὅπερ γελοιότατον, ἢ ἀπιστεῖν ὁμοίως; μακροῦ γὰρ ἀσφιδέστατον τὸ τοιοῦτον, ἄχρῖς ἂν εὕρωμεν τῆληθῆ ἰπισχνόμενον.

Ἐπεὶ φέρε, εἰ καθάπερ νῦν ἔχω ἀγνοῶν ἔτι, ἔσις ἐξ ἀπάντων ἐστὶν ὁ ἀληθεύων, ἐλοίμην τὰ ὑμέτερα, σοὶ πιστεύσας, ἀνδρὶ Φίλω, ἀτὰρ μόνον γε εἰδότει τὰ τῶν Στωϊκῶν, καὶ μίαν ὁδὸν ὁδοιπορήσαντι ταύτην, ἔπειτα θεῶν τις ἀναβιῶνα ποιήσεις Πλάτωνα, καὶ Πυθαγόραν, καὶ Ἄριστο-

des, quam commune illud, Heimotime, dixeris. Eodem enim modo et qui cum Platone viam faciat, et qui Epicurum sequatur, et reliqui, non peruenturum me Corinthum, nisi secum, quisque dixerit. Itaque aut credere omnibus oportet, quod maxime ridiculum, aut fidem denegare similiter. Longe enim tutissimum tale quid fuerit, dum qui vera promittat inueniatur.

30. Nam, age, si ita, vti nunc habeo, ignarus adhuc, quis ex omnibus verum dicat, vestra eligam, fide tibi habita, viro amico, sed qui sola tamen Stoicorum dogmata didiceris, et unam hanc viam iueris: ac deinde Deus aliquis in lucem reuocet Platonem, et Pythagoram, et Aristotelem,

et

Ἄριστοτέλην, καὶ τὰς ἄλλας· οἱ δὲ περισσάντες ἐρωτῶέν με, καὶ, ἢ Δί; εἰς δικαστήριον ἀγαγόντες, ὕβρεως ἕκαστος δικάζοιντο, λέγοντες, ὦ βέλτισε Λυκίνε, τί παθὼν, ἢ τίτι ποτὲ πισεύσας, Χρύσιππον καὶ Ζήνωνα προετίμησας ἡμῶν, πρεσβυτέρων ὄντων παραπολὺ, χθρὲς καὶ πρῶην ἡγενομένους, μήτε λόγῳ μεταδῶς ἡμῖν, μήτε πειραθεῖς ὅλως ὦν Φαμέν; εἰ ταῦτα λέγοιεν, τί ἂν ἀποκριναιμένην αὐτοῖς; ἢ ἐξαρκέσει μοι, ἂν εἴπω, ὅτι Ἐρμωτίμῳ ἐπέισθην Φίλω ἀνδρὶ; ἀλλὰ Φαῖεν ἂν, οἶδ', ὅτι ἡμεῖς, ὦ Λυκίνε, ἐκῖσμεν τὸν Ἐρμωτίμον τῆτον, ὅσις ποτὲ ἐσιν, ἐδὲ ἐκεῖνος ἡμᾶς ὥσε ἐκ ἐχρῆν ἀπάντων καταγιγνώ-

et reliquos: iique circumstantes me interrogent, quin, Hercle, ad tribunal tractum iniuriarum unusquisque, postulent, dicentes, quo animi impetu, bone Lycine, aut cuius auctoritate, Chrysippum et Zenonem nobis praetulisti, homines heri et nudius tertius natos, nobis multum natu maioribus, qui neque sermonem communicaueris nobiscum, neque omnino quae dicimus exploraue-
ris? Haec, *ἡμῶν*, si dicant, quid illis respondeam? Satisne mihi erit dixisse, Hermotimo, amico homini, fidem habui? At ego noui illos dicturos: Nos, Lycine, Hermotimum illum tuum, quis homo sit, nescimus; neque ille nos. Itaque non decebat damnare uniuersos, neque contra absen-

γιγνώσκειν, ἔδὲ ἐρήμην ἡμῶν καταδικαίτων, ἀνδρὶ πισεύσαντα μίαν ἑδὸν ἐν Φιλοσοφίᾳ, καὶ ἔδὲ ταύτην ἰσῶς ἀκριβῶς κατανοήσαντι. οἱ δὲ γε νομοθέται, ὧ Λυκῖνε, ἔχ' ἔτω προστάττεισι τοῖς δικασαῖς ποιεῖν, ἔδὲ τῷ ἑτέρῳ μὲν ἀκχεῖν, τὸν δὲ ἕτερον ἔκ' εἶν λέγειν ὑπὲρ ἑαυτῶ, ἃ οἶεται συμφέρον, ἀλλ' ἑμοίως ἀμφοῖν ἀκροῦσθαι, ὡς ῥᾶον ἀντεξετάζοντες τὰς λόγους, εὐρίσκειεν τῆ ἀληθείᾳ τε καὶ ψευδοῦ. καὶ ἦν γε μὴ ἔτω ποιῶσιν, ἐφίεναι δίδωσιν ὁ νόμος εἰς ἕτερον δικασήριον τοιαῦτα, ἅττα εἰκὸς ἐρεῖν αὐτῶς.

Ἡ τάχ' ἂν τις αὐτῶν καὶ προσέροιτό με, εἰπέ μοι, λέγων, ὧ Λυκῖνε, εἴ τις Αἰθίοψ μηδὲ πώ-

absentes et inauditos nos ferre arbitrium, ac fidem habere homini, qui unam modo philosophiae viam, et forte ne hanc quidem accurate satis perspexerit. Legum latores autem, Lycine, non ita facere iudices iubent, nec alteram quidem partem audire, alteram dicere pro se non pati, sed similiter audire utramque, quo facilius, comparatis inuicem orationibus, quid verum falsum sit inueniant: et si tamen ita non fecerint iudices, prouocandi ad aliud tribunal potestatem lex tribuit. Talia fere dicturos illos veri simile est.

31. Aut forte illorum aliquis praeteret me interroget: Dic mihi, Lycine, si quis Aethiops,
Luc. Op. T. III. M qui

πώποτε ἄλλας ἀνθρώπους ἰδῶν, οἷοι ἡμεῖς ἐσμεν,
 διὰ τὸ μὴ ἀποδέδηκέναι τὸ παράπαν, ἐν τινι
 συλλόγῳ τῶν Αἰθίοπων δῖσχυρίζοιτο, καὶ λέγει
 μηδαμῶς τῆς γῆς ἀνθρώπους εἶναι λευκούς, ἢ
 ξανθούς, μηδὲ ἄλλο τι ἢ μέλαινας, ἄρα πιστεύειτ'
 ἂν ὑπ' αὐτῶν; ἢ εἶποι τις 7) ἂν πρὸς αὐτὸν
 τῶν πρεσβυτέρων Αἰθίοπων, σὺ δὲ δὴ, πρόσθεν
 ταῦτα, ὦ θρασύτατε, οἶσθα, ἔ γάρ ἀπεδή-
 μησας παρ' ἡμῶν ἔδαμύσε, ἔδὲ, νῆ Δία, τὰ
 παρὰ τοῖς ἄλλοις οἶδας ὅποιά ἐσι, φαίην ἂν ἐ-
 γωγε

qui alios nunquam homines, quales nos sumus,
 v'surpasset oculis, eo quod patria pedem non ex-
 tulisset, hic igitur in concione Aethiopum adse-
 ueraret atque diceret, nusquam terrarum homi-
 nes esse albos, vel flauos, neque aliud vsquam
 nisi nigros, numquid fidem apud illos inueniat?
 Aut si quis ei de maioribus natu Aethiopibus di-
 cat: Tu vero vnde haec, audacissime, nosti,
 qui neque vsquam a nobis peregre abfueris, ne-
 que Hercle res aliorum quales sint noueris? di-
 camne

7. "Ἡ εἶποι τις] Qui bene totam orationis
 seriem considerauerit, illum animaduersu-
 rum puto, requiri ad sententiam implen-
 dam, conditionalem particulam εἰ, quam
 interpretando certe expressam nemo indi-
 gnabitur. Concursus ille et hiatus, ἢ εἰ εἶ-
 ποι, fecit, vt interiectum εἰ tanto facilius
 elideretur. Gesner.

γωγε δίκαια ἐρωτῆσαι τὸν πρεσβύτερον; ἢ πῶς, ὦ Ἑρμότιμε, συμβλεύεις; ΕΡΜ. Οὕτω· δικαιοσύνη γὰρ ἐπιπλήξαι δοκεῖ μοι. ΛΥΚ. Καὶ γὰρ ἐμοίγε, ὦ Ἑρμότιμε. ἀλλὰ τὸ μετὰ τῆτο ἔκ' ἔτ' οἶδα, εἰ ἐμοίως καὶ σοὶ δόξει· ἐμοὶ μὲν γὰρ καὶ τῆτο πάντα δοκεῖ.

ΕΡΜ. Τὸ ποῖον; ΛΥΚ. Ἐπάξει δηλαδὴ ὁ ἀνὴρ, καὶ Φήσει πρὸς μὲ ὧδέ πως· ἀνάλογον τοίνυν κείσθω τις ἡμῖν, ὦ Λυκίνε, τὰ Στωϊκῶν μόνα εἰδώς, καθάπερ ὁ σὸς Φίλος ἔτος ὁ Ἑρμότιμος, ἀποδημήσας δὲ μηδεπώποτε, μήτε εἰς Πλάτωνος, μήτε παρὰ τὸν Ἐπικύρου, μηδὲ ἕλως πρὸς ἄλλου τινά. εἰ τοίνυν λέγοι, μηδὲν ἔτω καλὸν εἶναι, μηδ' ἀληθὲς παρὰ τοῖς πολλοῖς

canne ego merito sic interrogasse seniore? aut quid consulis, Hermotime? HERM. Sic est. iustissime enim illum mihi videtur increpuisse. LYC. Nimirum mihi quoque, Hermotime. Sed quod sequitur, non iam novi an aequè tibi placeat: mihi certe hoc etiam magno videtur opere.

32, HERM. Quale id est? LYC. Subiiciet nempe vir ille, et ita fere mecum aget: Hac igitur ratione ac proportione servata ponatur nobis aliquis, Lycine, qui Stoicorum placita sola norit, ut amicus hic tuus Hermotimus, nunquam autem neque in Platonis *regnum*, neque ad Epicurum, neque ad alium quemquam peregrinatus fuerit. Is ergo si dicat, nihil ita pulchrum esse, neque

M 2 verum

λοῖς 8), οἷα τὰ τῆς σοῦς ἐσι, καὶ ἀ' ἐκείνη Φη-
 σίν, ἐκ' ἂν εὐλόγως θρασύς εἶναι δόξειέ σοι, πε-
 ρὶ πάντων ἀποφαινόμενος; καὶ ταῦτα, ἐν εἰ-
 δῶς, εἰδεπώποτε ἐξ Αἰθιοπίας τὸν ἕτερον πρό-
 δα προελθών; τί βέλει ἀποκρίνωμαι αὐτῷ;
 ERM. Τὸ ἀληθέστατον ἐκεῖνο δηλαδὴ, ὅτι ἡμεῖς
 τὰ μὲν Στωϊκῶν, καὶ πάνυ ἐκμανθάνομεν, ὡς
 ἂν κατὰ ταῦτα φιλοσοφεῖν ἀξιῶντες· ἐκ' ἀγνο-
 ῶμεν δὲ καὶ τὰ ὑπὸ τῶν ἄλλων λεγόμενα. ὁ
 γὰρ διδάσκαλος καὶ κεῖνα μεταξὺ καὶ διέξεισι
 πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἀνατρέπει γε αὐτὰ, προσθεῖς
 αὐτός.

Λ Τ Κ.

verum apud alios, quam sint ea, quae sunt in Por-
 ticu, et quae illa dicit: nonne merito videatur
 tibi temerarius esse, qui de omnibus pronunciet,
 cum unum modo sciat, et nunquam alterum ex
 Aethiopia *illa sua* pedem protulerit? Quid vis
 illi respondeam? H E R M. Verissimum illud
 nempe, Nos quidem Stoicorum *dogmata*, et
 praecipue quidem illa, ediscere, ut qui secun-
 dum illa philosophari postulemus: neque tamen
 ignorare, quae dicantur ab aliis. Magistrum
 enim et illa inter docendum enarrare, atque ea-
 dem deinde euertere.

33. L Y C.

8. Πολλοῖς] Pro πολλοῖς nimis mallet ἄλ-
 λοις, et ita transtuli. Cui non placet ali-
 quid mutari, ille in interpretatione nostra
 facile *aliis* substituet *multos*, Gesner.

ΛΥΚ. Ἡ νομίζεις ἐνταῦθα σιωπήσεσθαι ἡμῖν τὰς ἀμφὶ τὸν Πλάτωνα καὶ Πυθαγόραν καὶ Ἐπίκουρον, καὶ τὰς ἄλλας; ἐχὶ δὲ ἀναγελάσαντας ἂν εἰπεῖν πρὸς ἐμέ· οἷα ποιεῖ, ὦ Λυκίε, ὁ ἐταῖρός σου ὁ Ἑρμότιμος; ἀξιοῖ τοῖς ἀντιδίοις περὶ ἡμῶν πιθεύειν, καὶ οἶεται τοιαῦτα εἶναι τὰ ἡμέτερα, ὅποια ἂν ἐκεῖνοι φῶσιν, ἢ ἐκ εἰδότες, ἢ κρυπτόμενοι τὸ ἀληθές; ἐκένῃν τινα καὶ τῶν ἀθλητῶν ἴδη ἀσκέμενον πρὸ τῆ ἀγῶνος, λακτίζοντα εἰς τὸν αἶρα, ἢ πύξ κενὴν πληγὴν τινα καταφέροντα, ὡς τὸν ἀνταγωνιστὴν δῆθεν παίοντα, εὐθύς ἀνακηρύξει αὐτὸν ἀγωνοθέτης ὢν, ὡς ἀμαχόν τινα· ἢ ἐκεῖνα μὲν οἰήσεται ῥάδια εἶναι, καὶ ἀσφαλῆ τὰ ἱεανιεύματα, ἐδενός ἀνταιρομένε αὐτῷ, τὴν δὲ νίκην τῆνικαῦτα κρίνεσθαι,

33. LYC. An putas hic tacituros Platonem et Pythagoram, et Epicurum, et reliquos, ac non potius cum risu ad me dicturos: Quid agit, tuus, Lycine, sodalis Hermotimus? Acquum censet aduersariis de nobis nostris credere, ac talia esse putat nostra, qualia illi dixerint, vel ignorantia, vel quod verum studio occultant. Vtrum igitur si quem Athletarum videat meditantem ante certamen, calcibus petentem aëra, aut vanam pugno plagam inferentem, quasi aduersarium feriat: continuone, si praeses sit certaminis, illum praeconio ornabit pro inuicto? an potius facilia illa putabit, et periculi expertes iuuenis lusus, victoriam

σθα, ὁπόταν κατὰγωνίσχηται τὸν ἀντίπαλον αὐτὸν, καὶ κρητῆσιν, ὁ δ' ἀπαγορεύσῃ, ἄλλως δὲ ἔ; μὴ τοίνυν μηδὲ Ἑρμώτιμος, ἀφ' ὧν ἂν οἱ διδύσκαλοι αὐτῷ σκιαμαχῶσι πρὸς ἡμᾶς, ἀπόντας, οἴεσθω κρητεῖν αὐτῶς, ἢ τὰ ἡμέτερα τοιαῦτα εἶναι, ὡς ἀνατρέπεσθαι ῥαδίως. ἔπει τὸ τοιοῦτον ὄμοιον ἂν εἶναι τοῖς τῶν παιδίων οἰκοδομήμασιν, ἃ κατασκευάζσαντες ἐκεῖνοι ἀσθενῆ, εὐθύς ἀνατρέπεσιν, ἢ καὶ, νῆ Δία, τοῖς τοξεύειν μελετῶσιν, οἳ κάρφη τινὰ συνδήσαντες, ἔπειτα ἐπὶ κόντι πῆξαντες, ἔπρόρω προθέμενοι, σοχάζονται ἀφιδέντες· καὶ ἦν τύχασί ποτε, καὶ διαπεύρωσι τὰ κάρφη, ἀνέκρηγον εὐθύς, ὡς τι μέγα ποιήσαντες, εἰ διεξελήλυθεν αὐταῖς

rīam vero tum decerni, cum ipsum aduersarium certamine vicerit, isque victum se fassus fuerit: alias vero non. Ne igitur Hermotimus, ex eo quod magistri ipsius umbratiles forte velitationes aduersus absentes nos instituunt, vincere illos arbitretur, aut talia esse nostra, quae facile adeo euertantur: cum ea ratio similis sit puerorum aedificationibus, quas cum infirmas admodum struant, celeriter euertunt; aut his, qui sagittandi artem meditantur, qui stipulas quasdam colligatas et in conto defixas proponunt interuallo non longo, atque ad eas deinde collineant: et si quando feriant, traiciantque stipulas, exclamant continuo, vt in magno facinore, si sarmenta te-
lum

αὐτοῖς τὸ βέλος διὰ τῶν Φρυγάνων. ἀλλ' οὐ
 Πέρσαι γε ἄτω ποιῶσιν, ἐδὲ Σκυθῶν, ὅσοι το-
 ξόται. ἀλλὰ πρῶτον μὲν αὐτοὶ ἰκινέμενοι ἀφ'
 ἵππων, ὡς τὸ πολὺ τοξεύουσι, ἔπειτα δὲ καὶ
 τὰ τοξεύμενα κινεῖσθαι ἀξιοῦσιν, ἐχ' ἐσῶτα,
 ἐδὲ περιμένοντα τὸ βέλος, ἐς' ἂν ἐμπέσῃ, ἀλ-
 λά διαδιδράσκοντα ὡς ἐνὶ μάλιξ, θηρία γέ τοι
 ὡς τὸ πολὺ κατατοξεύουσι, καὶ ὀρνίθων ἐνιοὶ
 τυγχάνουσι. ἦν δέ ποτε καὶ ἐπὶ σκοπῆ δέη
 πειραθῆναι τῆ τόνου τῆς πληγῆς, ξύλον ἀντί-
 τυπον, ἢ ἀσπίδα ὠμοβοίην προθέμενοι, διε-
 λκύνουσι, καὶ ἄτω πιτεύουσι, καὶν δι' ὀπλων
 σφίσι χωρῆσαι πρὸς οἷσας. εἰπέ τοίνυν, ὦ Λυ-
 κίνε, παρ' ἡμῶν Ἑρμοτίμῳ, ὅτι οἱ διδάσκαλοι
 αὐτῆ

lum transierit. Verum, ita Persae certe non fa-
 ciunt, neque Scytharum qui sunt sagittarii. Sed
 primo ipsi dum mouentur in equis, vt plurimum.
 sagittant: deinde vero ea etiam, quae petuntur,
 volunt moueri, non stare et exspectare sagittam,
 dum incidat, sed fugere quantum licet maxime.
 Bestias enim vt plurimum deiiciunt sagittis, et
 aues quidam eorum feriunt. Si vero etiam ad
 scopum tentanda sit vis et contentio plagae, li-
 gnum, quod ictum repellat, aut scutum e crudo
 boum tergore, propolitum traiciunt, et ita spe-
 rant per arma quoque sagittas suas transituras.
 Dic igitur, Lycine, a nobis Hermotimo, magi-
 stros

αὐτῆ Φρύγανα προδόμενοι, κατατοξεύουσιν, εἴ-
 τα Φασὶν ἀνδρῶν ὠπλισμένων κεκρατηκέναι, καὶ
 εἰκόνας ἡμῶν γραψάμενοι, πυκτεύουσι πρὸς ἐκεί-
 νας· καὶ κρατήσαντες, ὡς τὸ εἶκος, κρατεῖν ἡ-
 μῶν οἴονται. ἀλλὰ Φαίημεν ἂν ἕκαστος πρὸς αὐ-
 τὰς τὰ τῆ Ἀχιλλέως ἐκεῖνα, ἃ Φησι περὶ τῆ
 Ἔκτορος·

Οὐ γὰρ ἐμῆς κόρυθος λεύσσει μέτωπον.

Ταῦτα μὲν οἱ ζύμπαντες, ἐν τῷ μέρει ἕκαστος.

Ὁ Πλάτων δ' ἂν μοι δοκεῖ καὶ διηγήσασθαι
 τι τῶν ἐκ Σικελίας, ὡς ἂν εἰδῶς τὰ πλεῖστα.
 τῷ γὰρ Συρακασίῳ Γέλωνι Φασὶ δυσῶδες εἶ-
 ναι τὸ σῶμα, καὶ τῆτο ἐπιπολὺ διαλαθεῖν αὐ-
 τὸν, ἔδενός τοιμῶντος ἐλέγχειν τύραννον ἄν-
 δρα,

stros ipsius proposita sarmenta sagittis transiicere,
 deinde viros armatos a se deuictos, gloriari: et
 pictas imagines nostras pugnis inuadere, iisque,
 vt facile est ad existimandum, victis, nos a se
 putare superatos. Nostrum vero quisque dixerim-
 us ad eos Achillis ista, quae ille de Hectore:

*Nec galeae poterunt vultumque minasque tueri
 Nostrae.*

Haec, inquam, vniuersi, et pro se vnusquisque.

34. Plato vero videtur mihi enarraturus aliquid
 de Sicilia, qui pleraque eius nouit. Nempe Sy-
 racusio Geloni graueolens fuisse os aiunt, idque
 diu ipsum ignorasse, cum nemo auderet indicare
 tyranno,

δρα, μέχρι δὴ τινα γυναῖκα ξένη συνεχθεῖσαν αὐτῷ τολμήσασα καὶ εἰπεῖν ὅπως ἔχοι τὸν δέ, παρὰ τὴν γυναῖκα ἐλθόντα τὴν ἑαυτῆ, ὀργίζεσθαι, ὅτι ἐκ ἐμήνυσε πρὸς αὐτὸν, εἰδυῖα μάλισα τὴν δυσωδίαν. τὴν δὲ παραιτίσθαι συγγνώμην ἔχειν αὐτῆ. ὑπὲρ γὰρ τῆ μη πεπειρασθαι ἄλλα ἀνδρῶς, μηδὲ ὀμιλῆσαι πλησίον, οἰηθῆναι ἅπασιν τοῖς ἀνδράσι τοιῦτό τι ἀποπνεῖν τῆ σώματος. καὶ Ἑρμότιμος τοιγαρῶν ἄτε μόνοις τοῖς Στωϊκοῖς ξυνῶν, Φαίη ἂν ὁ Πλάτων, εἰκότως ἀγνοεῖ, ὅποια τῶν ἄλλων τὰ σώματά ἐσιν. ὅμοια δ' ἂν καὶ Χρύσιππος εἴποι, ἢ ἔτι πλείω τῶν, εἴπερ λιπῶν αὐτὸν ἀκριτον, ἐπὶ τὰ Πλάτωνος ὀρμήσαιμι, πισεύσας τινὶ τῶν
μόνω

tyranno; donec peregrina mulier congressa illi auderet etiam dicere, vti se res haberet: illum vero, ad coniugem cum veniret suam, iratum fuisse ipsi, quod sibi non indicasset, cum maxime graueolentiam illam sciret: illam vero ignosci sibi petiisse, se enim, quod virum alium experta non esset, neque ex proximo sermones cum quocquam miscuisset, putasse viris omnibus tale quiddam os olere. Etiam Hermotimus igitur, qui solis cum Stoicis fuerit, dicat Plato, ignorat, nec id mirum, qualia aliorum sint ora. Similia vero etiam Chrylippus dicat, aut plura hisce, si quidem relinquens ipsum inauditum ad Platónica me conferam; fidemque habeam eorum alicui, qui

μόνῳ Πλάτῳι ὠμιληκότων. ἐνί τε λόγῳ ξυνε-
λῶν Φημι, ἀγχις ἂν ἀδελον ἦ, τίς ἀληθῆς ἐσι
προκίρεσις ἐν Φιλοσοφίᾳ, μηδὲ μίαν αἰρεῖσθαι
ἄβρις γὰρ ἐς τὰς ἄλλας τὸ τοῖδτον.

ΕΡΜ. ὦ Λυκίε, πρὸς τῆς Ἑσίας, Πλάτω-
να μὲν, καὶ Ἀριστέλην, καὶ Ἐπίκωρον, καὶ τὰς
ἄλλας ἀτρεμεῖν ἐάσωμεν· ἔ γὰρ κατ' ἐμὲ ἀντα-
γωνίζεσθαι αὐτοῖς· νῶϊ δὲ, ἐγὼ τε, καὶ σὺ,
ἐφ' ἡμῶν αὐτῶν ἐξετάσωμεν, εἰ τοιῦτόν ἐσι τὸ
Φιλοσοφίας πρᾶγμα, οἷον ἐγὼ Φημι αὐτὸ εἶ-
ναι· Αἰθίοπας δὲ, ἢ τὴν Γέλωνος γυναῖκα, τί
ἔδει καλεῖν ἐκ Συρακυσῶν ἐπὶ τὸν λόγον; ΛΥΚ.
Ἄλλ' ἐκεῖνοι μὲν ἀπίτωσαν ἐκποδῶν, εἴ σοι δε-
κᾶσι περιττοὶ εἶναι, πρὸς τὸν λόγον· σὺ δὲ λέ-
γε

qui solo cum Platone versati fuerint. Vno deni-
que verbo comprehendens omnia aio, donec ob-
scurum sit, quae vera sit in philosophia secta, nul-
lam earum esse sectandam. Ista enim contumelia
fuerit in reliquas.

35. HERM. Per Vestam, Lycine, Platonem,
et Aristotelem, et Epicurum, et reliquos patia-
mur quiescere: neque enim cum illis contendere
meum est. Nos vero, ego, inquam, et tu, per
nos ipsos quaeramus, sitne tale quid philosophia,
quale ego aio esse. Aethiopus autem, et Gelo-
nis uxorem Syracusis euocare ad hunc sermonem
quid attinebat? LYC. At illi quidem e vestigio
abscant, si superflui tibi videntur ad nostram dis-
puta-

γε ἤδη· θαυμαζόν γάρ τι εἶναι εἴποιαι. ΕΡΜ.
 Δοκεῖ μοι, ὦ Λυκίνε, καὶ πάνυ δυνατόν εἶναι μόνον
 τὰ τῶν Στωϊκῶν ἐκμαθόντα, εἰδέναι τὰ λη-
 θές ἀπὸ τέτων, καὶ μὴ τὰ τῶν ἄλλων ἐπεξελ-
 θῆ τις ἐκμαθάνων ἕκαστα. ἔτῳσι δὲ σκάπει,
 ἢν τις λέγῃ πρὸς σὲ μόνον τέτο, ὡς αἱ δύο δυ-
 άδες τὸν τέτταρα ἀριθμὸν ἀποτελεῶσιν, ἄρα
 δεήσει περιῖόντα σε πυνθάνεσθαι τῶν ἄλλων,
 ὅσοι ἀριθμητικοί, μὴ τις ἄρα εἴη πέντε, ἢ ἑ-
 πτὰ λέγων αὐτὰς εἶναι, ἢ αὐτίκα εἰδείης ἂν, ὅτι
 ἀνὴρ ἀληθῆ λέγει; ΛΥΚ. Αὐτίκα, ὦ Ἑρμό-
 τιμε. ΕΡΜ. Τί ποτ' ἐν ἀδύνατον εἶναί σοι
 δοκεῖ, ἐντυγχάνοντά τινα μόναν ταῖς Στωϊκοῖς
 λέγασαι

putationem: tu vero iam dicito: mirabile enim
 quiddam videris dicturus. HERM. Videtur mi-
 hi, Lycine, et facile quidem fieri posse, vt ali-
 quis, qui sola Stoicorum placita didicerit, sciat
 ex his verum, etiamsi aliorum sententias non per-
 sequatur, atque ediscat singulas. Ita vero confi-
 dera. Si quis hoc tibi solum dicat, dyadas duas
 quaternarium numerum efficere, numquid opus
 est te in circuitu interrogare reliquos, quotquot
 sunt numerorum periti, num quis forte sit, qui
 quinque aut septem dicat eos esse: an vero statim
 noris vera illum dicere? LYC. Statim, Hermo-
 time. HERM. Quid tandem igitur fieri tibi non
 posse videtur, vt aliquis in Stoicos incidat vera
 dicen-

λέγῃσι τᾷ ἀληθείᾳ, πείθεσθαι τε αὐτοῖς, καὶ μηκέτι δεῖσθαι τῶν ἄλλων, εἰδότα, ὡς ἔκ ἀν ποτε τὰ τέτταρα πέντε γένοιντο, ἔδ' ἂν μυρίοι Πλάτωνες, ἢ Πυθαγόρα λέγωσιν.

ΛΥΚ. Οὐδὲν πρὸς ἔπος, ὦ Ἑρμότιμε· τὰ γὰρ ὁμολογούμενα τοῖς ἀμφισβητημένοις εἰκάζεις, πᾶμπόλυ αὐτῶν διαφέροντα. ἢ τί ἂν Φαίης; ἔσιν ὧτινι ἐντετύχηκας, λέγοντι τὰς δύο δυάδας συντεθείσας, τὸν ἑπτὰ ἢ ἔνδεκα ἀριθμὸν ἀποτελεῖν; ΕΡΜ. Οὐκ ἔγωγε. ἢ μαίνοιτ' ἂν ὁ μὴ τέτταρα ζυμβαίνειν λέγων. ΛΥΚ. Τί δαί, ἐντετύχηκας πώποτε, καὶ πρὸς Χαρίτων πειρῶ ἀληθεύειν, Στωϊκῶ τινι, καὶ Ἐπικρεῖω,

dicentes, et persuaderi sibi ab iis patiatur, nec amplius opus reliquis habeat, cum sciat, nunquam quae quatuor sint quinque posse fieri, neque si sexcenti Platones, aut Pythagorae dicant.

36. L Y C. Nihil hoc ad disputationem nostram, Hermotime: ea enim, de quibus inter omnes conuenit, cum his, de quibus disceptatur, confers, quae tamen longe inter se distant: aut quid dixeris? Estne quem videris, qui dicat binarios duos compositos septem aut vndecim numerum efficere? HERM. Non equidem. alioqui furat, qui non confieri quatuor dicat. LYC. Quid vero? incidistine vnumquam, (et, per ego te Gratiarum numen obtestor, tenta verum amare;) in Stoicum aliquem, aut Epicureum, qui non

κρείω, μὴ διαΦερομένοις περὶ ἀρχῆς, ἢ τέλους;
 ΕΡΜ. Οὐδαμῶς. ΛΥΚ. "Ὁρα τοῖσιν, μήπως
 με παρλογίζῃ, ὧ γειναιε, καὶ ταῦτα, Φίλων
 οἷτα· ζητούντων γὰρ ἡμῶν οἷτινες ἀληθεύουσιν
 ἐν Φιλοσοφίᾳ, σὺ τῆτο προαφάσας, ἔδωκας
 Φέρων τοῖς Στωϊκοῖς, λέγων ὡς ἔτσι εἰσιν, οἷ
 τὰ δις δύο, τέσσαρα τιδέιτες, ὅπερ ἀδελόν εἷ
 ἔτως ἔχει. Φαῖεν γὰρ ἂν οἷ Ἐπικέρειοι, ἢ
 Πλατωνικοῖ, σΦᾶς μὲν ἔτω ξυντιθέοιαι, ὑμᾶς
 δὲ πέντε ἢ ἑπτὰ λέγειν αὐτὰ· ἢ ἔ ὁκᾶσί σοι
 τῆτο ποιεῖν, ὅπῃταν ὑμεῖς μὲν μόνον τὸ καλόν,
 ἀγαθόν ἢ γεισθεῖναι· οἷ Ἐπικέρειοι δὲ, τὸ ἡού;
 καὶ ὅταν ὑμεῖς λέγητε σώματα εἶναι ἅπαντα, ὁ
 Πλά·

non dissident de initiis rerum, aut de finibus?
 HERM. Nequaquam. LYC. Vide igitur, ne
 me rationibus colligendis fallas, eumque ami-
 cum. Quærentibus enim nobis, qui veram ra-
 tionem in philosophia sequantur, tu hoc præcre-
 ptum aliis ad Stoicos detulisti, cum diceres, hos
 esse, quibus duo ponant esse quatuor; quod ob-
 scurum, an ita habeat. Dixerint enim Epicurei,
 vel Platonici, se quidem ita componere, vos au-
 tem quinque aut septem ea esse dicere. An non
 videntur tibi hoc facere, cum vos quidem solum,
 quod honestum, idem bonum putatis esse, Epi-
 curei autem id, quod suave sit? et cum vos dicitis
 corpora esse quaecumque sint, Plato autem statuit
 etiam

Πλάτων δὲ νομίζει καὶ ἀσώματόν τι ἐν ταῖς οὐ-
σιν εἶναι; ἀλλ' ὅπερ ἔφην, πλεονεκτικῶς πάντο
τὸ ἀμφισβητούμενον συλλαβῶν, ὡς ἀνεμφιλό-
γως ἴδιον τῶν Στωϊκῶν δίδως αὐτὸ ἔχειν, κί-
τοι ἀπτιλαμβανομένων τῶν ἄλλων, καὶ λεγόν-
των αὐτῶν τέτο εἶναι, εἶθ' αὖ δὴ κρίσεως μάλι-
σα, οἶμαι, δεῖ. ἂν μὲν ἔν προδήλον γένηται
τέτο, ὡς Στωϊκῶν ἐσι μόνων τὰ δὲ δύο, τέτ-
ταρα ἡγεῖσθαι, ὡς αὖ σιωπᾶν τοῖς ἄλλοις· ἄχρι
δ' ἂν αὐτῶν τέττα περὶ διαμάχωνται, πάντων
ὁμοίως ἀκχερόν, ἢ εἰδέναι, ὅτι πρὸς χάριν δικά-
ζειν δόξομεν.

ΕΡΜ. Οὐ μοι δοκεῖς, ὦ Λυκίνε, ξυνιέναι,
πῶς βέλτεμα εἰπεῖν. ΛΥΚ. Οὐκ ἔν σαφέστερον
χρη

etiam incorporeum quiddam in rerum natura esse.
Tu vero, quod modo dicebam, iniuste sane id
ipsum de quo disceptatur comprehendens, tan-
quam extra controuersiam Stoicorum esset, ipsis
habendum adiudicas, licet vindicantibus idem
sibi reliquis, et suum esse dicentibus, vbi sane
iudicio vel maxime, opinor, opus est. Si qui-
dem igitur planum hoc fiat, Stoicorum solorum
esse, bis duo putare esse quatuor; tum sane ta-
cendum reliquis. Dum autem de hoc ipso certaue-
rint, omnes aequae audiendi sunt, aut sciendum, nos
in opinionem venturos condonati gratiae iudicii.

37. HERM. Non videris mihi, Lycine, in-
telligere, quid mihi voluerim. LYC. Igitur di-
luci-

ἄλλο λέγειν, εἰ ἕτερόν τι, ἀλλὰ μὴ τοιῶτον
 Φήσεις. ΕΡΜ. Εἴση αὐτίκα, οἷόν τι λέγω· θῶ-
 μεν γάρ τινας δύο ἐσεληλυθέναι ἐς τὸ Ἀσκλη-
 πείον, ἢ ἐς τῷ Διονύσῃ τὸ ἱερόν· εἶτα μέντοι
 Φιάλην τινὰ τῶν ἱερῶν ἀπολωλέναι· δείσει δὴ-
 πε ἀμφοτέρως ἐρευνηθῆναι αὐτὰς, ὁπότερος ὑ-
 πὸ κόλπῃ ἔχει τὴν Φιάλην. ΛΥΚ. Καὶ μάλα.
 ΕΡΜ. Ἐχει δὲ πάντως ὁ ἕτερος. ΛΥΚ. Πῶς
 γὰρ εἴ γε ἀπόλωλεν; ΕΡΜ. Οὐκ ἂν πα-
 ρὰ τῷ προτέρῳ εὔρης αὐτήν, ἐκ ἔτι τὸν ἕτερον
 ἀποδύσεις· πρόδηλον γὰρ, ὡς ἐκ ἔχει. ΛΥΚ.
 Πρόδηλον. ΕΡΜ. Καὶ εἴ γε μὴ εὔροισιν ἐν τῷ
 τῷ προτέρῃ κόλπῳ, ὁ ἕτερος πάντως ἔχει· καὶ
 εἰδὲν ἐρεύνης εἰδὲς ἔτω δεῖ. ΛΥΚ. Ἐχει γὰρ.
 ΕΡΜ.

lucidius dicendum erit, si quid diuersum, non
 autem tale (*quale ante intelligebam*) dices. HERM.
 Statim scies, quid dicam. Ponamus enim duos
 quosdam in Aesculapii aut in Bacchi templum in-
 gressos. Deinde vero phialam de sacris perditam.
 Oportebit scilicet ambos excutere, vter in sinu
 habeat phialam. LYC. Sane. HERM. Habet
 autem omnino alteruter. LYC. Qui non, siqui-
 dem perdita sit. HERM. Igitur si apud prio-
 rem illam inueneris, non iam alterum exues: pla-
 num enim, illum non habere. LYC. Planum.
 HERM. Et si non inueniamus in sinu prioris,
 alter omnino habet, et nihil perscrutatione, ne-
 que sic, opus est. LYC. Habet enim alter.
 HERM.

ΕΡΜ. Καὶ ἡμεῖς τρίτον εἰ εὔροισμεν ἤδη παρὰ τοῖς
 Στωϊκοῖς τὴν Φιάλην, ἂν ἔτι ἐρευνᾶν τὰς ἄλλας
 ἀξιώσομεν, ἔχοιτες ὁ πάλαι ἐζητήμεν· ἢ τίς
 γὰρ ἕνεκα ἔτι κἀμυσομεν.

ΛΥΚ. Οὐδέποτε, εἴ γε εὔροιστε, καὶ εὔροντες
 ἔχοιτε εἰδέναί, ὡς ἐκεῖνο ἦν τὸ ἀπελωλός, ἢ εἰ
 ἔλας γνώριμον ὑμῖν εἶη τὸ ἀνάθημα. νῦν δὲ, ὡ
 ἔταξτε, πρότερον μὲν ἔδύο εἰσὶν οἱ παρελθόν-
 τες ἐς τὸν νεών, ὡς ἀναγκαῖον εἶναι τὸν ἕτερον
 αὐτοῖν τὰ Φώριζ ἔχειν, ἀλλὰ μάλᾳ πολλοὶ τι-
 νές· εἴτα καὶ τὸ ἀπελωμένον αὐτὸ, ἀδύλον ἔ,
 τι ποτέ ἐστιν, εἴτε Φιάλη τις, ἢ σκύφος, ἢ σέ-
 Φανος· ὅσοι γὰρ ἱερεῖς, ἄλλος ἄλλο εἶναι λέ-
 γουσι,

HERM. Et nos igitur si inueniamus mox apud
 Stoicos phialam, non iam excutere reliquos opus
 putabimus, quippe qui habeamus, quod olim
 quaesiuimus; aut cuius rei gratia plus laboris
 sumamus?

38. LYC. Nullius, si quidem inueneritis, et
 inuentum scire possitis id ipsum esse, quod fue-
 rat perditum; aut modo omnino notum vobis
 sit donarium. Iam vero, amice, primum qui-
 dem non duo sunt ingressi in templum, ut ne-
 cesse sit alterutrum habere rem furtiuam, sed valde
 multi. Deinde ipsum, quod desideratur, quid
 sit obsecrum est, phialane, an scyphus, an co-
 rona? Quot enim sunt sacerdotes alius aliud dicit,
 nec

γῆσι, καὶ ἔδὲ περὶ τῆς ὕλης αὐτῆς ὁμολογῶσιν· ἀλλ' οἱ μὲν, χαλκῶ, οἱ δὲ, ἀργύρε, οἱ δὲ, χρυσῶ, οἱ δὲ, κασσιτέρῳ εἶναι αὐτὸ Φιάλασιν· ἀνάγκη τοίνυν ἅπαντας ἀποδύσαι τὰς εἰσελθόντας, εἰ βέλπει εὐρεῖν τὸ ἀπολωλός· καὶ γὰρ ἂν παρὰ τῷ πρώτῳ εὐθὺς εὐρῆς Φιάλην χρυσῆν, ἔτι καὶ τὰς ἄλλας σοὶ ἀποδύτέον. ΕΡΜ. Διὰ τί, ὦ Λυκίῃ; ΛΥΚ. Ὅτι ἀδηλον, εἰ Φιάλη τὸ ἀπολόμενον ἦν. εἰ δὲ καὶ τῆτο ὑπὸ πάντων ὁμολογηθεῖη, ἀλλ' ἔτι γε χρυσῆν ἅπαντές φασι εἶναι τὴν Φιάλην· εἰ δὲ καὶ μάλις α γνώριμον γένοιτο, ὡς Φιάλη ἀπόλοιτο χρυσῆ, καὶ σὺ παρὰ τῷ πρώτῳ εὐροῖς Φιάλην χρυσῆν, ἔδὲ ἔτω παύσῃ διβρευνώμενος τὰς ἄλλας· ἔ γὰρ δῆλόν

nec de materia ipsa inter illos conuenit, sed alii ex aere, alii argenteum esse, aureum alii, alii e stanno esse, dicunt. Necesse igitur est quicumque ingressi sunt, omnes exuere, si inuenire uelis quod desideratur: etiam enim si apud primum statim inuenias phialam auream, adhuc reliquos tamen oportet exuere. HERM. Cur, Lycine? LYC. Quoriam obscurum est, siue phiala illud, quod periit: si uero hoc etiam inter omnes conueniat; at auream non omnes aiunt esse phialam. Si uero maxime illud etiam constet, auream periisse phialam, tuque penes primum inuenias auream phialam, ne sic quidem excutere alios defines. Neque enim planum est, siue haec ipsa

Luc. Op. T. III. N quae

λόν πκ, εἰ αὐτὴ ἦν ἢ τῷ θεῷ· ἢ ἐκ οἷοι πολλὰς
Φιάλας εἶναι χρυσᾶς; ΕΡΜ. Ἐγώ γε. ΛΥΚ. Δεῖσει δὴ ἐπὶ πάντα ἰέναι ἐρευνῶντα, καὶ τὰ
παρ' ἑκάστῳ εὐρεθέντα πάντα, εἰς μέσον κατα-
θέντα, εἰκάζειν, ὅ, τί ποτὲ αὐτῶν πρέσποι ἂν
θεῖον κτήμα οἶεσθαι.

Καὶ γὰρ αὖ τὸ τὴν πολλὴν ἀπορίαν παρεχό-
μενον, τῷτό ἐστιν, ὅτι ἕκαστος τῶν ἀποδυθησο-
μένων ἔχει τὶ πάντως, ὁ μὲν, σκύφον, ὁ δὲ,
Φιάλην, ὁ δὲ, σέφανον· καὶ ὁ μὲν, ἐκ χαλκῷ,
ὁ δὲ, ἐκ χρυσῷ, ὁ δὲ, ἀργύρῳ· εἰ δὲ ὁ ἔχει,
τῷτο ἱερόν ἐστιν, ἐδέπω δῆλοι πᾶσα τοίνυν
ἀνάγκη ἀπορεῖν, ὄντινα ἱερόσυλον εἶπης· ὅπερ
γε, καὶ εἰ πάντες τὰ ὅμοια εἶχον, ἀδῆλον ἦν καὶ
ἔτις,

quae fuit Dei? aut non putas plures esse phialas
aureas? HERM. Ego vero. L Y C. Opus igitur
erit per omnes ire scrutando, quaeque apud
singulos inuenta fuerint, ea in medio ponere
omnia, et sic facere coniecturam, quid tandem
illorum diuinam possessionem putare deceat.

29. Etenim quod multam adeo dubitationem
adfert, illud est, quod eorum qui exuentur unus-
quisque habet aliquid; scyphum vnus, alius phia-
lam, alius coronam: et alius quidem ex aere, ex
auro alius, alius ex argento: vtrum vero quod
habet quisque, id ipsum sacrum sit, nondum pa-
tet. Necessse igitur omnino est dubitare, quem
dicas sacrilegum: vbi etiam, si similia haberent
omnes,

ἔτως, ὅσις ἔ τὰ τῆ θεῆ ὑφηρημένος· ἔσι γὰρ
καὶ ἰδιωτικὰ ἔχειν. τὸ δ' αἴτιον τῆς ἀγνοίας
ἐν ἔσι, οἶμαι, τὸ ἀνεπίγραφον εἶναι τὴν ἀπο-
λομένην Φιάλην. Θῶμεν γὰρ Φιάλην ἀπολωλέ-
ναι, ὡς εἴ γε ἐπεγέγραπτο τῆ θεῆ τὸ ὄνομα, ἢ
τῆ ἀναθέντος, ἦττον ἂν ἐκάνομεν, καὶ εὐρόν-
τες τὴν ἐπισηραμμένην, ἐπεταύμεθ' ἂν ἀπο-
δύοντες, καὶ ἐνοχλῶντες τὰς ἄλλας. οἶμαι, δέ
σε, ὦ Ἑρμότιμε, καὶ ἀγῶνας ἤδη γυμνικὰς ἐω-
ρακέναι πολλάκις. ΕΡΜ. Καὶ ἐρθῶς οἶει, πολ-
λάκις γὰρ, καὶ πολλὰ χόθι. ΛΥΚ. Ἡ ἐν ποτε
καὶ παρὰ τὰς ἀθλοθέτας αὐτὰς ἐκαθέζε; ΕΡΜ.
Νῆ Δία, ἔναγχος Ὀλυμπιάσιν ἐπὶ τὰ λαϊὰ τῶν
Ἑλλὰ

omnes, sic quoque obscurum esset, quis sit qui
Dei cimelia surripuisset: licet enim privata quo-
que habere. Causa autem illius ignorantiae vna
est, puto, quod inscriptionem non habet desi-
derata phiala. Ponamus enim *interim*, desiderari
phialam. Quod si inscriptum esset Dei nomen,
aut donantis, minus laboraremus, inuentaque
es, quae inscripta est, desineremus exuere alios,
et molestiam illis facessere. Puto autem te, Her-
motime, gymnicos etiam saepe vidisse ludos,
HERM. Recte putas. Saepe enim vidi, et multis
locis. LYC. Numquid igitur vnquam prope
iplos sedisti certaminum praesides? HERM.
Quin nuper Olympiis ad sinistram Hellenodica-
rum

196 LVCIANI HERMOTIMVS,

Ἑλληνοδικῶν, Εὐανδρίδου τῷ Ἠλεῖε θεῶν μοι
 προκαταλαμβάνοντος ἐν τοῖς ἑαυτῷ πολιταῖς. ἐ-
 πεθύμην γὰρ ἐγγύθεν ἅπαντα εἶδέν τὰ παρὰ τοῖς
 Ἑλληνοδικαῖς γιγνόμενα. ΛΥΚ. Οἶσθα ἐν καὶ
 τῷτο, πῶς κληρῶσιν ὄντινα ὄτινι χρεὶ παλαιῖν,
 ἢ παγκρατιάξιν; ΕΡΜ. Οἶδα γάρ. ΛΥΚ.
 Οὐκ ἂν ἀμεινον σὺ εἶποις, ἐγγύθεν ἰδῶν.

ΕΡΜ. Τὸ μὲν παλαιόν, ἐπὶ Ἡρακλέους
 ἀγωνοθετῶντος, Φύλλα δάφνης. ΛΥΚ. Μή
 μοι τὰ πάλαι, ὦ Ἑρμότιμε· ἀ δὲ εἶδες ἐγγύ-
 θεν; ἐκεῖνα λέγε. ΕΡΜ. Κάλπις ἀργυρᾶ πρό-
 κείται ἱερὰ τῷ θεῷ, ἐς ταύτην ἐμβάλλοντα κλη-
 ροὶ μικροὶ, ὅσον δὴ κυαμιαῖοι τὸ μέγεθος, ἐπι-
 γεγραμμένοι· ἐγγράφεται δὲ ἐς δύο μὲν, ἄλφα
 ἐν

rum, Euandrida Eleo spectaculum mihi occu-
 pante in suis ciuibus. cupiebam enim ex proxi-
 mo videre omnia, quae apud Hellenodicas fie-
 rent. L Y C. Itaque nosti hoc quoque, vt for-
 tiantur, quem, qui cum, aut lueta certare, aut
 pancratio oporteat. HERM. Noui enim. LYC.
 Itaque melius tute dixeris, qui videris ex pro-
 ximo.

40. H E R M. Olim quidem praeside certami-
 nis Hercule, lauri folia. L Y C. Ne tu mihi an-
 tiqua, Hermotime, sed quae ex propinquo vi-
 disti, ea narra. HERM. Vrna argentea propo-
 sita est, Dei sacra, in hanc paruae fabarum in-
 star sortes iniiciuntur, inscriptae. Inscríbítur
 autem

ἐν ἑκτέρῳ· ἐς δύο δὲ, τὸ βῆτα· καὶ ἐς ἄλλους
 δύο τὸ γάμμα, καὶ ἐξῆς κατὰ τὰ αὐτὰ, ἦν
 πλείους οἱ ἀθληταὶ ὧσι, ἄς αἰ κληροὶ τὸ αὐτὸ
 γράμμα ἔχοντες. προσελθὼν δὴ τῶν ἀθλητῶν
 ἕκαστος, προσευξάμενος τῷ Διῖ, καθείς τὴν χει-
 ρα ἐς τὴν κάλπιν, ἀνεσπᾷ τῶν κλήρων ἓνα, καὶ
 μετ' ἐκεῖνον ἕτερός, καὶ παρεστὼς μασιγοφόρος
 ἐκείνῳ, ἀνέχει αὐτῷ τὴν χεῖρα, ἔπαρέχων ἀ-
 ναγνῶναι ὅ, τι τὸ γράμμα ἐστίν, ὃ ἀνεσπᾷκεν·
 ἀπάντων δὲ ἤδη ἔχόντων, ὁ Ἀλυτάρχης, οἶμα,
 ἢ τῶν Ἑλληνοδικῶν αὐτῶν εἰς (ἐκ ἔτι γὰρ τῷ
 το μέμνημα) περιγῶν, ἐπισκοπεῖ τὰς κλήρας ἐν
 κύκλῳ ἐσώτων, καὶ ἔτω, τὸν μὲν τὸ ἄλφα ἔ-
 χούτα, τῷ τὸ ἕτερον ἄλφα ἀνεσπαχότι, πάλ-
 λαίειν ἢ παγκρατιάζειν συνάπτει· τὸν δὲ τὸ
 βῆτα,

autem binis A, binis aliis B, binis Γ, et eodem modo
 deinceps, si plures athletae fuerint, ut duae sem-
 per sortes eandem literam habeant. Accedens au-
 tem athletarum unusquisque, et Ioucy precatu-
 demissa in urnam manu, sortium unam extrahit,
 et post illum alius; adstansque unicuique flagelli-
 fer manum illius retinet, nec finit illum videre,
 quae sit litera, quam extrahit. Omnibus autem
 suam iam habentibus, Alytarcha puto, aut ipso-
 rum vnus Hellanodicarum, hoc enim non iam
 recordor, circumiens inspicit sortes stantium cir-
 culo, atque ita eum, qui A habet, cum eo, qui
 alterum A extrahit, ad luctam vel pancratiū

Βῆτα, τῷ τὸ βῆτα ὁμοίως, καὶ τὰς ἄλλας
 τοὺς ὁμογράμμους κατὰ ταῦτά. οὕτω μὲν
 γὰρ, ἦν ἄρτισι ὧσιν οἱ ἀγωνισαί, οἷον ἑκτὴ,
 ἢ τέσσαρες, ἢ δώδεκα. ἦν δὲ περιττοί, πέντε,
 ἑπτὰ, ἑννέα, γράμμα τι περιττὸν ἐνὶ κλήρῳ ἐγ-
 γραφέν συμβάλλεται αὐτοῖς, ἀντίγραφον ἄλλο
 ἔκ ἔχον· ὅς δ' ἂν τῆτο ἀνασπάσῃ, ἐφεδρεύει
 περιμένων ἕς' ἂν ἐκεῖνοι ἀγωνίσωνται· ἔ γὰρ ἔ-
 χει τὸ ἀντίγραμμα, καὶ ἔστι τῆτο ἔ μικρὰ εὐ-
 τυχία τῆ ἀθλητῆ, τὸ μέλειν ἀκμῆτα τοῖς κε-
 κμηκόσι συμπεσεῖσθαι.

ΛΥΚ. Ἐχ' ἀτρέμα· τῆτα γὰρ ἐδεμένην μάλι-
 σα· ἔκῃν ἑννέα ὄντες, ἀνεσπᾶσιν ἅπαντες,
 καὶ

comparat, similiterque eum, cui B euenit, cum
 altero, qui B habet, et reliquos eiusdem literae
 eadem ratione. Atque ita quidem, si pari numero
 sint athletae, vid. octo, quatuor, duodecim:
 si vero impari numero, quinque, septem, no-
 uem; litera quaedam impar et ipsa, vni tantum
 forti inscripta, respondentem sibi aliam non ha-
 bens, cum reliquis iniicitur. Hanc qui extra-
 xerit, subsidet, exspectans, dum illi certauerint,
 nec enim habet ex aduerso sibi respondentem lite-
 ram. Et est illa non parua athletae felicitas, qui
 integer committendus sit fatigatis.

41. L Y C. Insiste. hoc enim maxime mihi
 opus erat. Igitur nouem cum sint, extraxerunt
 omnes

καὶ ἔχουσι τὰς κλήρας, περιῶν δὴ, (βέλομαι γὰρ σε Ἑλλανοδίκτην ἀντὶ θεατῆ ποιῆσαι) ἐπισκόπησον τὰ γράμματα, καὶ ἐ πρότερον, οἶμαι, μάθοις ἂν, ὅσις ὁ Ἐφεδρός ἐστίν, ἢ μὴ ἐπὶ πάντας ἔλθῃς, καὶ συζεύξῃς αὐτάς. ΕΡΜ. Πῶς, ὦ Λυκίνε, τῆτο Φής; ΛΥΚ. Ἀδύνατόν ἐστιν εὐθὺς εὑρεῖν τὸ γράμμα ἐκεῖνο τὸ δηλῶν τὸν Ἐφεδρον, ἢ τὸ μὲν γράμμα ἴσως ἂν εὔροις, ἐ μὴν εἴση γε, εἰ ἐκεῖνός ἐστιν ἔ γάρ προείρηται, ὅτι τὸ (κ) ἢ τὸ (μ) ἢ τὸ (ι) ἐστὶ τὸ χειροτονῶν τὸν Ἐφεδρον, ἀλλ' ἐπειδὴν τῷ (α) ἐντύχῃς, ζητεῖς τὸν τὸ ἕτερον (α) ἔχοντα, καὶ εὐρών, ἐκεῖνας μὲν ἤδη συνέζευξας ἐντυχῶν δὲ αὐθις τῷ βῆτα, τὸ ἕτερον βῆτα ὅπως ἐστὶ ζητεῖς, τὸ ἀντί-

παλου

omnes et habent sortes. Circumiens itaque, volo enim te iam pro spectatore Hellanodicam facere, inspice literas, nec prius puto didiceris, quis subsessor ille sit, quum veneris ad omnes, eosque comparaueris. HERM. Quid ita, Lycine? LYC. Fieri non potest, ut statim inuenias literam illam subsessoris indicem, aut literam forte inuenias, sed utrum illa sit, nescies. neque enim praedictum est, aut K aut M aut I esse, quae subsessorem indicet. Sed ubi in A incidaris, quaeris eum, qui alteram A habet, coque inuento, illos iam comparasti: et cum in B incidis, altera B ubi sit quaeris, inuentae respondens, ac de omnibus

N 4

παλον τῷ εὔρεθέντι, καὶ ἐπὶ πάντων ὁμοίως,
ἄχρισ ἂν ἐκεῖνός σοι περιλειφθῆ, ὁ τὸ μόνον
γράμμα ἔχων τὸ ἀνανταγώνισον.

ΕΡΜ. Τί δ' εἰ ἐκεῖνῳ πρώτῳ, ἢ δευτέρῳ ἐν-
τύχης, τί ποιήσεις; ΛΥΚ. Οὐ μὲν γὰρ. ἀλλὰ
σὺ ὁ Ἑλληνοδίκτης, ἐθέλω εἰδέναι ὅ, τι καὶ πρά-
ξεις, πότερον αὐτίκα ἐρεῖς, ὅτι ἔτος ἐστὶν ὁ Ἐφε-
δρος, ἢ δεήσει ἐπὶ πάντας ἐν κύκλῳ ἐλθόντα
ἰδεῖν, εἴ περ αὐτῷ γράμμα ὁμοῖόν ἐστιν· ὡς εἴ γε
μὴ τὰς πάντων κλήρας ἴδοις, ἀλλ' ἂν μάθοις τὸν
Ἐφεδρον. ΕΡΜ. Καὶ μὴν, ὦ Λυκῖνε, ῥαδίως
ἂν μάθοιμι. ἐπὶ γὰρ τῶν ἐννέα, ἣν τὸ (ε) εὐ-
ρω πρῶτον ἢ δεύτερον, οἶδα, ὅτι Ἐφεδρος ὁ τῆ-
το ἔχων ἐστὶ. ΛΥΚ. Πῶς, ὦ Ἐρμότιμε;
ΕΡΜ.

mnibus similiter, donec ille tibi relinquatur, so-
litaria litteram habens, cui nulla ex aduerso
respondet.

42. HERM. Quid si vero in illam primo aut
secundo incidas, quid facies? LYC. Minime
quid ego facturus sim quaeritur. Sed tu Hellaeno-
dica, scire volo, quid facturus sis? vtrum statim
dicturus sis, hic est subsessor, an ad omnes per
orbem eundem putes, et videndum, si qua ipsi
littera similis sit? atque adeo nisi omnium sortes
videris, non discas subsessorem. HERM. Quin,
Lycine, facile discam. Inter nouem enim si E
primo inuenero, aut secundo loco, noui, hanc
qui habeat, esse subsessorem. LYC. Quid ita,
Hermo-

ΕΡΜ. Οὕτω, τὸ (Α) δύο αὐτῶν ἔχουσι, καὶ τὸ (Β) ὁμοίως δύο, τῶν λοιπῶν δὲ τεττάρων ἔντων, οἱ μὲν, τὸ (Γ), οἱ δὲ, τὸ (Δ) πάντως ἀνεσπάκασι, καὶ ἀνήλωται ἤδη ἐς τοὺς ἀθλητάς οὐκ ἔντας τὰ τέτταρα γράμματα. δῆλον ἔν, ὅτι μόνον ἂν ἔτω περιττὸν εἴη τὸ ἐξῆς γράμμα τὸ (Ε), καὶ ὁ τῆτο ἀνεσπακῶς, ἔφεδρός ἐσι. ΛΥΚ. Πότερον, ὦ Ἑρμότιμε, ἐπαινέσω σὲ τῆς συνέσεως, ἢ θέλεις ἀντεῖπωτά γε μοι δοκῶντα, ἐποῖα ἂν ἦ; ΕΡΜ. Νῆ Δία, διαπορῶ μέντοι ὄ, τι ἂν εὐλογον ἀντειπεῖν ἔχοις πρὸς τὸ τοιῆτον.

ΛΥΚ. Σὺ μὲν γὰρ ὡς ἐξῆς πάντως γραφομένων γραμμάτων, εἰρήκας, οἶον, πρῶτα τοῦ
(Α)

Hermotime? HERM. Hoc modo A duo illorum habent, B itidem duo; reliqui cum sint quatuor, duo Γ, Δ autem alii duo omnino extraxerunt, consumtaeque sunt in octo athletas literae quatuor. Apparet igitur, solam ita impari futuram proximam literam E, eumque, qui illam extraxerit, esse subfessorem. LYC. Vtrum, Hermotime, prudentiam tuam laudem, an vis contra dicam, quae mihi videntur, qualiacumque demum fuerint? HERM. Quin dic. Non comminiscor equidem, quid cum ratione in tali re dicere contra possis.

43. LYC. Tu quidem ita dixisti, tanquam ordine deinceps suo omnino scribantur literae,

N 5

v. g.

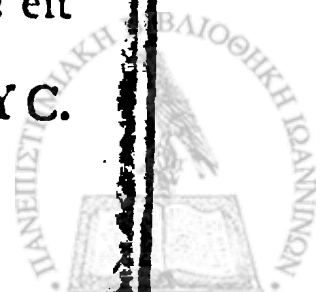

(A), δευτέρῃ δὲ τῷ (B) καὶ κατὰ τὴν τάξιν, ἄχρις ἂν ἐς ἐν αὐτῶν τελευτήσῃ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀθλητῶν· καὶ δίδωμί σοι Ὀλυμπιάσιν ἕτω γίνεσθαι. τί δαί, εἰ ἐξελόντες ἀτάκτως πέντε γράμματα, ἐξ ἀπάντων τὸ (X) καὶ τὸ (Σ) καὶ τὸ (Z) καὶ τὸ (K) καὶ τὸ (Θ), τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τέτταρα, διπλᾶ ἐπὶ τῶν κλήρων τῶν οὐκ ἔτι γράφωμεν, τὸ δὲ (Z) μόνον ἐπὶ τῷ ἐνάτῃ, ὃ δὴ καὶ δηλεῖ ἐμελλεν ἡμῖν τὸν ἔφεδρον, τί ποιήσεις πρῶτον εὐρῶν τὸ (Z); τῷ διαγνώσῃ ἔφεδρον ὄντα τὸν ἔχοντα αὐτὸ, ἢν μὴ ἐπὶ πάντας ἐλθὼν εὐρῆς ἔδεν αὐτῷ συμφωνῆν; οὐ γὰρ εἶχες ὡσπερ νῦν τῇ τάξει αὐτῶν τεκμαίρεσθαι. ΕΡΜ. Δυσἀπόκριτον τῷτο ἐρωτᾷς.

ΛΥΚ.

v. g. prima A, altera B, et sic ordine, donec in vna illarum numerus Athletarum deficiat. Ac do tibi, Olympiac ita fieri. Quid vero, si sumitis sine ordine quinque literis X, Σ, Z, K, Θ, reliquas quidem quatuor bis quamque in octo sortibus scribamus, Z autem solum in nona, quod scilicet designet nobis subsessorem: quid facies, si primum Z inuenias? quamam re intelliges subsessorem esse, qui illam habeat? nisi ad omnes accedens inuenias nullam cum ea conuenire? neque enim possis, vt modo, ex ordine illarum illud intelligere. Η Ε Ρ Μ. Difficile est ad respondendum quod rogas.

44. LYC.

ΛΥΚ. Ἴδὲ δὴ καὶ ἑτέρως τοῖαυτὸ ἐπισκόπη-
 σον. τί γὰρ εἰ μηδὲ γράμματα γράφοιμεν ἐπὶ
 τῶν κλήρων, ἀλλὰ τινὰ σημεῖα, καὶ χαρακτη-
 ρας; οἷα πολλὰ Αἰγύπτιοι γράφουσιν ἀντὶ τῶν
 γραμμάτων, κυνοκεφάλους τινὰς ὄντας, καὶ λε-
 οντοκεφάλους ἀνθρώπους; ἢ ἐκεῖνα μὲν ἐάσομεν,
 ἐπεὶ περ ἀλλόκοτά ἐσι· φέρε δὲ τὰ μονοειδῆ καὶ
 ἀπλᾶ ἐπιγράψωμεν, ὡς οἶόν τε εἰκάσαντες δύο
 ἀνθρώπους ἐπὶ δυοῖν κλήρων, δύο ἵππους ἐπὶ δυ-
 οῖν, καὶ ἀλεκτρούνας δύο, καὶ κύνας δύο, τῶ
 δὲ εἰνάτῳ λέων ἔσω τὸ ἐπίσημον· ἦν τοίνυν
 τῶ λεοντοφόρῳ τᾶτῳ κλήρῳ ἐν ἀρχῇ ἐντύχης,
 πόθεν ἔξεις εἰπεῖν, ὅτι ἔτός ἐστιν ὁ τὸν ἔφεδρον
 ποιῶν, ἦν μὴ περιθεωρήσης ἅπαντας ἐπιῶν, εἴ
 τις

44. L Y C. Ecce alio etiam modo idem illud
 considera. Quid enim, si neque literas scribamus
 in sortibus, sed signa quaedam et notas, quo ge-
 nere Aegyptii multa scribunt, pro literis pin-
 gentes caninis aut leoninis capitibus homines. Aut
 illa quidem relinquamus, cum absurda sint: sed
 age uniformia illa et simplicia in iis pingamus,
 observata quantum potest similitudine, homines
 duos in duabus sortibus, duos in duabus equos, et
 gallos duo, et duo canes, nonae autem nota esto
 leo. In hanc igitur signatam leone sortem si pri-
 mum incidas, unde habebis dicere, hanc esse
 quae subsessorem faciat, nisi ante obscuro omnes
 inspe-

ΤΙΣ ΚΑὶ ἄλλος λέοντα ἔχει; ΕΡΜ. Οὐκ ἔχω
 ὅ, τι σοι ἀποκρίσασμαι, ὦ Λυκίτε.

ΛΥΚ. Εἰκότως· ἔδὲ γὰρ εὐπρόσωπον εὐδὲν
 ὄψει ἢ ἐπὶ δόγματι ἢ τὸν ἔχοντα τὴν ἱερὰν Φιά-
 λην εὐφραῖν, ἢ τὸν ἔδεδωκεν, ἢ τὸν ἀρεῖα ἤγασ-
 μεται ἑαυτῶν, ἐς τὴν πόλιν ἐκείνην τὴν Κόρινθον,
 ἐπὶ πάντας ἀπηναιχίας ἀφιζόμεθα. καὶ ἐξήτι-
 σματ ἰσχυρῶς πειρώμεσθα καὶ ἀποδύοντες, καὶ πε-
 ριθευρέστες· μῶν γὰρ εἴ τι ἔτω τῶνδ' ἐκ-
 μάθειματ. καὶ εἴ γε τις μέλει συμβαλὸς μοι
 ἀγύπικτος, ἔσσοθῶν, Φιλοσοφίας πέρι, ἥτινα
 Φιλοσοφῆτέεσ, ἔτος αἶ εἴ μοις ὁ τὰ ὑπὸ
 πικρῶν αὐτῶν λεγόμενα εἰδῶς· εἰ δ' ἄλλοι, ἀ-
 τελεῖς·

inspexeris, si qua etiam alis leonem habest.
 H E R M. Non habeo quod tibi, Lycine, re-
 spondeam.

45. L Y C. Nihil mirum. Neque enim specio-
 sum quicquam est, quod responderi possit. Itaque
 si voluerimus vel eum qui suam peritiam habet
 inuenire, vel sapienterem, vel optimum illum
 in ciuitatem illam Corintham ducem, ad omnes
 necessario deueniemus, et inquiremus summo
 opere tentantes, et exuentes, et circum circa in-
 spicientes. Vix enim vel sic verum discamus.
 Et si quis velit consiliarius mihi fide dignus de
 philosophia esse, quae sequenda sit, ille fuerit so-
 lus, qui ea, quae ab omnibus dicuntur, nouerit.
 Reliqui

τελείς· καὶ ἐκ ἂν πιστεύσαιμι αὐτοῖς, ἔς' ἂν καὶ
 μιᾶς ἀπειράτοι ὦσι. τάχα γὰρ ἂν ἡ ἀρίστη ἐ-
 κείνη εἴη. ἔ γὰρ δὴ εἴ τις παρασησάμενος κα-
 λὸν ἄνθρωπον, λέγοι τῆτον εἶναι κάλλιστον ἄν-
 θρώπων ἀπάντων, πιστεύσαιμεν αὐτῷ, ἢν μὴ εἰ-
 δῶμεν, ἔτι πάντας ἀνθρώπους εἰώρακεν· ἴσως μὲν
 γὰρ καὶ ἔτος καλός· εἰ δὲ πάντων κάλλιστος,
 ἐκ ἂν ἔχοι εἰδέναι, μὴ ἰδῶν ἀπάντας· ἡμεῖς δὲ,
 ἐκ αὐτὸ μόνον θ) καλῆ, ἀλλὰ τῆ καλλίστη λεό-
 μεθα, καὶ ἢν μὴ τῆτο εὔρωμεν, ἔδεν ἡμῖν πλέσθ
 πεπρα-

Reliqui omnes in censum non veniunt, neque
 iis crediderim, dum vel vnus *sectae* sint ignari?
 forte enim haec ipsa fuerit optima. Neque enim
 sane, si quis pulchrum nobis hominem adducat,
 huncque dicat esse omnium pulcherrimum, ipsi
 credamus, nisi sciamus, omnes illum homines
 vidisse. Forte enim et hic quidem pulcher; an
 vero omnium pulcherrimus, scire non possit,
 qui omnes non viderit. Nos autem non pulchro
 solum, sed pulcherrimo opus habemus: et hoc
 nisi inuenerimus, nihil nobis profecisse videbi-
 mur.

θ. Αὐτὸ μόνον] Libri, quos inspeximus, omnes
 αὐτὸ, quod quomodo conuenire huc possit,
 nondum equidem video, nisi forte ad μόνον
 referatur, et vim illius augeat; cuius tamen
 rei exemplum adhuc nullum obseruaui. In-
 terpretatus sum ac si legatur αὐτῆ. *Gosner*.

πεπεισμένοι ἡγησόμεθα. εἰ γὰρ ἀγαπίσσομεν ἐ-
ποίω δὴ ποτε καλῶ ἐντυχόντες, ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ
ἀκρότατον ζητῶμεν καὶ ἄλλος, ὅπερ ἀνάγκη ἐν-
εῖναι.

ΕΡΜ. Ἀληθῆ. ΛΥΚ. Τί ἔν, ἔχεις μοι τι-
νὰ εἰπεῖν, ἀπάσης ὁδῶ πεπειραμένον ἐν Φιλοσο-
φίᾳ, καὶ ὅς τὰ τε ὑπὲρ Πυθαγόρου, καὶ Πλά-
τωνος, καὶ Ἀριστοτέλους, καὶ Χρυσίππου, καὶ
Ἐπικούρου, καὶ τῶν ἄλλων λεγόμενα εἰδώς; τε-
λευτῶν, μίαν εἴλετο ἐξ ἀπασῶν ὁδῶν, ἀληθῆ
τε δοκιμάσας, καὶ πείρα μαθῶν, ὡς μόνη ἄγει
εὐδὴ τῆς εὐδαιμονίας; εἰ γὰρ τινε ποιῶτον εὐ-
ροίμεν, πικρῶμεθα πράγματα ἔχοιτες. ΕΡΜ.
Οὐ βραδίον, ὦ Λυκίνε, ποιῶτον ἀνδρῶ εὐρεῖν.

ΛΥΚ.

mur. neque enim satis habebimus in pulchrum
quodcumque incidisse, sed summam illam pul-
chritudinem quaerimus, quam unam esse neces-
se est.

46. HERM. Vera sunt ista. LYC. Quid
igitur? habes mihi dicere aliquem, qui viam o-
mnem in philosophia probauerit, qui que cog-
nitis, quae dicuntur a Pythagora et Platone et Ari-
stotele et Chrysippo et Epicuro et reliquis, unam
tandem ex omnibus viam delegerit, quam veram
probauerit, et cognouerit experimento, solam
ducere recta ad felicitatem. Talem enim si in-
ueniamus, laborare desineamus. HERM. Non
facile est, Lycine, talem virum reperire.

47. LYC.

ΛΥΚ. Τί δὴ ἐν πράξομεν, ὦ Ἑρμότιμε; ἐκ
 ἂν ἀπαγορευτέον οἶμαι, ἐπεὶ μηδενὸς ἡγεμόνος
 τοιότου ἔς γε τὸ παρὸν εὐπορεῖμεν. ἄρα τότε
 πάντων κράτιστόν ἐστι, καὶ ἀσφαλέςατον, αὐτὸν
 ἕκαστον ἀρξάμενον, διὰ πάσης προαιρέσεως χω-
 ρήσασθαι, καὶ ἐπισκέψασθαι ἀκριβῶς τὰ ὑπὸ πάν-
 των λεγόμενα. ΕΡΜ. Ἐοικεν ἀπὸ γε τέτων,
 πλὴν ἐκεῖνο μὴ ἐναντίον ἦ, ὃ μικρῶν πρόσθεν ἔ-
 λεγες, ὡς ἐ ξάδιον ἐπιδόντα ἑαυτὸν, καὶ πε-
 τάσαντα τὴν ἐθόνην, ἀναδραμεῖν αὐθις. πῶς
 γὰρ οἶόν τε πάσας ἐπελθεῖν τὰς ὁδοὺς ἐν τῇ πρώ-
 τη, ὡς Φῆς, κατασχεθῆσομεθα. ΛΥΚ. Ἐγὼ
 σοι φράσω, τὸ τῆς Θησέως ἐκεῖνο μιμησόμεθα·
 καὶ τι λῖνον παρὰ τῆς τραγικῆς Ἀριάδνης λα-
 βόν-

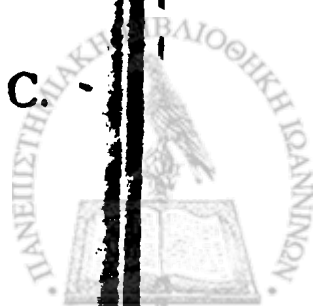
47. LYC. Quid agemus ergo, Hermotime?
 Non puto despondendum esse animum, si in
 praesens non sit ducis eiusmodi copia. Numquid
 optimum est atque tutissimum, ipsum quemque
 incipere, et per sectas ire omnes, et considerare
 accurate, quae dicuntur ab omnibus. HERM.
 Sic videtur ex his quidem, quae disputata sunt:
 modo illud paulo ante a te dictum non aduer-
 setur, quod non facile est, qui semel se ventu-
 passis velis permiserit, retro cursum agere. Quo-
 modo enim fieri potest, ut vias aliquis omnes
 obeat, si in prima, quod dicis, futurum sit ut
 retineatur. LYC. Dicam tibi. Thelei illud con-
 silium imitabimur, et lino a Tragica Ariadne ac-
 cepto

ρόντες, εἰσὶμεν εἰς τὸν λαβύρινθον ἕκαστον, ὡς
 ἔχειν ἀπραγμάτως μηρούμενοι αὐτὸ, ἐξεῖναι.
 ERM. Τίς ἂν ἔν ἡμῖν Ἀριάδην γένοιτ' ἂν, ἢ
 πόθεν τῷ λίνῳ εὐπροήσομεν; LYC. Θάρρει,
 ἂ ἐταίρε, δοκῶ γάρ μοι εὐρηθέναι, ἔτινος ἐχέ-
 μενοι, ἐξελθοῦμεν ἂν. ERM. Τί ἔν τῷτό ἐ-
 σιν; LYC. Οὐκ ἐμὸν ἐρῶ, ἀλλὰ τινος τῶν
 σοφῶν, τὸ, νῆφε, καὶ μένισσο ἀπιστεῖν ἢν
 γὰρ μὴ ῥαδίως πιστεύωμεν ἀκρόντες, ἀλλὰ δικα-
 στικῶς αὐτὸ ποιῶμεν, ἀπολιπόντες καὶ τοῖς ἐ-
 ζῆς λόγον, ἴσως εὐμαρῶς ἂν τὰς λαβυρίνθους ἐκ-
 φύγοιμεν. ERM. Εὖ λέγεις, καὶ τῷτο ποι-
 ῶμεν.

LYC.

cepto in labyrinthum quemque ingrediamur, ut
 glomerando illo sine molestia exeamus. HERM.
 Quae igitur nobis Ariadne fuerit, aut vnde lini
 nobis erit copia? LYC. Eono animo, sodalis,
 esto. Videor enim mihi inuenisse, quod tenen-
 tes egrediamur. HERM. Quod igitur illud est?
 LYC. Non meum dicam, sed cuiusdam sapien-
 tium, *Sobrius fidem nego*. Si enim non facile
 credamus inter audiendum, sed tanquam iudi-
 ces illud faciamus, relinquentes etiam his qui
 sequuntur dicendi copiam, facile fortasse Laby-
 rinthos illos effugiamus. HERM. Bene mones,
 hoc igitur faciemus.

ΛΥΚ. Εἶεν. ἐπὶ τίνα δὴ αὐτῶν πρῶτον ἔλ-
θοιμεν ἄν; ἢ τῷτο μὲν εἰδέν διοίσει; ἀρξάμενοι
δ' ἀφ' ἑταῖρον, οἷον ἀπὸ Πυθαγόρου, ἣν ἔτιω
τύχη, πόσω ἂν χρόνῳ οἴμεθα ἐκμαθεῖν τὰ
Πυθαγόρου ἅπαντα; καὶ μὴ ἐξαίρει καὶ τὰ πέν-
τε ἔτη ἐκεῖνα τὰ τῆς σιωπῆς· σὺν δ' ἔν τριῖς
πέντε, ἰκανὰ τριάκοντα, οἶμαι, εἰ δὲ μὴ, ἀλ-
λὰ πάντως γε εἴκοσι. Ε.Ρ.Μ. Θῶμεν ἔτωσ.

ΛΥΚ. Εἶτα ἐξῆς τῷ Πλάτωνι θετέον δηλαδὴ
τοσαῦτα ἔτερα, ἔτι μὴν καὶ Ἀριστοτέλει ἐκ ἐ-
λπίτω. Ε.Ρ.Μ. Οὐ γάρ. ΛΥΚ. Χρυσίππῳ
δέ γε ἐκ ἔτι ἐρήσομαι σὺ πόσα· οἶδα γὰρ παρὰ
σὲ ἀκέσας, ὅτι τετταράκοντα μόγις ἰκανά.
Ε.Ρ.Μ.

48. LYC. Sint ista. Ad quem igitur illorum
primum veniamus? An nihil hoc refert? Inci-
pientes igitur a quocumque, verbi gratia a Py-
thagora, si vsu ita veniat, quanto putamus tem-
pore ediscere nos posse Pythagorae omnia? Nec
excipe etiam quinque illos silentii annos. Com-
putatis igitur quinque illis, sufficere triginta ar-
bitror. Sin minus, *hoc placet tanquam nimium,*
at viginti quidem certe. HERM. Sic ponamus.
LYC. Tum deinceps Platoni assignandi totidem
nempe alii. verum etiam. Aristoteli non paucio-
res. HERM. Non sane. LYC. Chrysippo
autem non iam interrogabo te, quot? Noui
enim ex te auditum, quadraginta annos vix suf-
ficere.

ΕΡΜ. Οὕτως. ΛΥΚ. Εἶτα ἐξῆς Ἐπικύρειω, καὶ τοῖς ἄλλοις. ὡς δὲ ἔ πολλα ταῦτα τίθημι, ἐκείθεν μάθοις ἂν, ἢ ἐννοήσῃς, ὅσοι ὀρθοδοκωντέ τει εἰσὶ Στωϊκοί, ἢ Ἐπικύρειοι, ἢ Πλατωνικοί, ὁμολογῶντες μὴ πάντα εἰδέναι τὰ τῆς ἑαυτοῦ αἰρέσεως ἕκαστος, ὡς μηδὲν ἐνδεῖν σφίσι ἐς τὰ μαθήματα. εἰ δὲ μὴ, ἀλλὰ Χρυσίππῳ, καὶ Ἀριστοτέλει, καὶ Πλάτων φαῖεν ἂν· καὶ πρὸ τούτων ὁ Σωκράτης ἔδεν φαυλότερος αὐτῶν, ἐς ἐκκράγει πρὸς ἅπαντας, ἐγὼ ὅπως μὴ πάντα, ἀλλὰ μηδ' ὅλως εἰδέναι τί, ἢ τέτο μόνον, ὅτι· ἐκ οἶδε λογισώμεθα ἂν ἐξ ἀρχῆς, εἴκοσι τῷ Πυθαγόρᾳ ἐτίθεμεν, εἶτα ἐξῆς τοῖς ἄλλοις. πόσα δ' ἂν ταῦτα συντεθέντα, ἐν κεφαλαιῶ γένειτ'

ficere. HERM. Ita est. LYC. Tum deinceps Epicuro, et reliquis? Me vero non multos ponere, inde intelligas, si cogites, quot octogennarii sint Stoici, aut Epicurei, aut Platonici, qui fateantur, nondum se scire suae quisque sectae omnia, ut nihil sibi ad disciplinam delit. Si hoc non placeat, at Chrysippus, et Aristoteles, et Plato dicant, et ante hos nihil iis deterior Socrates, qui clamabat ad omnes, nedum ut omnia, nihil omnino se scire, nisi hoc solum, nihil se scire. Computemus igitur ab initio, viginti Pythagorae posuimus; tum Platoni totidem alios, tum ordine reliquis, quot igitur hi consummauerint

γένοιτ' ἂν, εἰ δέκα μόνας θεῖμεν τὰς αἵρέσεις ἐν φιλοσοφίᾳ; ΕΡΜ. Ὑπὲρ διακόσια, ὦ Λυκίνε. ΛΥΚ. Βάλλει ἔν ἀφαιρῶμεν τὸ τέταρτον, ὡς πενήκοντα καὶ ἑκατὸν (ἔτη) ἱκανὰ εἶναι, ἢ τὸ ἕμισυ ὅλον.

ΕΡΜ. Αὐτὸς ἂν εἰδείης ἄμεινον, ἐγὼ δὲ ὄρω τέτο, ὅτι ὀλίγοι ἂν, καὶ ἔτω διὰ παπῶν ἐξέλθοισιν, ἐκ γενετῆς εὐθὺς ἀρχάμενοι. ΛΥΚ. Τί ἔν πάθοι τις, ὦ Ἑρμότιμε, εἰ τοιούτον ἐστὶ τὸ πρῶγμα; ἢ ἀνατρεπτέον ἐκεῖνα τὰ ἤδη ὡμολογημένα, ὡς ἐκ ἂν τις ἔλοιτο ἐκ πολλῶν τὸ βέλτιστον, μὴ ἐχὶ πειραθεῖς ἀπάντων; ὡς τὸν γε ἄνευ πείρας αἰρῶμενον, μαντεία, μάλλον, ἢ κρίσει

uerint forte, si decem solas ponamus philosophorum sectas? HERM. Supra ducentos, Lycine. LYC. Vin' ergo auferamus hinc quartam partem, ut centum et quinquaginta anni sufficiant, aut ipsum dimidium adeo?

49. HERM. Ipse noris melius: ego vero hoc video, paucos vel sic per sectas omnes ituros, si etiam a natiuitate inde statim incipiant. LYC. Quid igitur agat aliquis, Hermotime, si ita se res habet? Euertendane de quibus iam inter nos conuenit, nempe eligere non posse quemquam ex pluribus quod sit optimum, nisi exploratis omnibus, tanquam is, qui citra experimentum eligat, diuinatione magis, quam iudicio, verum requirat?

σει, τὰληθές ἀναζητῆντα, ἔχ ἔτως ἐλέγομεν;
 ΕΡΜ. Ναί. ΛΥΚ. Πᾶσα τοῖνον ἀνάγκη, ἐπὶ
 τρεῖτον βιωῖναι ἡμᾶς, εἰ μέλλοιμεν εἶ τε αἰρή-
 σεσθαι, ἀπάντων πειραθέντες, καὶ ἐλόμενοι
 φιλοσοφήσειν, καὶ φιλοσοφῆσαιτες, εὐδαιμο-
 νῆσειν. πρὶν δὲ ἔτω ποιῆσαι, ἐν σκότῳ, φα-
 σὶν, ἔρχοίμεθ' αἶν, οἷς ἀντύχωμεν, προσπαί-
 νιτες, καὶ ὅ, τι ἂν πρῶτον ἐς τὰς χεῖρας ἐλ-
 θῆ, τῆτ' εἶναι τὸ ζητῆμενον ὑπολαμβάνοντες,
 διὰ τὸ μὴ εἰδέσθαι τὰληθές. εἰ δὲ καὶ εὗροίμεν
 ἄλλως κατὰ τινὰ ἀγαθὴν τύχην περιπεσόντες
 αὐτῷ, ἔχ ἔξομεν βεβαίως εἰδέσθαι, εἰ ἐκεῖνό ἐστιν,
 ὃ ζητῶμεν· πολλὰ γὰρ ἐστὶν ὅμοια αὐτοῖς, λέ-
 γοντα ἕκαστον αὐτὸ εἶναι τὰληθέςατόν.

ΕΡΜ.

quirat? Nonne ita diximus? HERM. Ita
 LYC. Omni igitur ratione necessarium, eo vi-
 que nos vivere, si et bene eligere velimus ex-
 ploratis omnibus, et electione facta philofophari,
 et per philosophiam felices esse. Ante vero
 quam id fecerimus, in tenebris, quod aiunt,
 saltabimus, offendentes ad quaecumque obuia,
 et quidquid primum in manus venerit, id ipsum
 rati, quod quaeritur, qui verum non nouerimus.
 Si vero inueniamus temere, bona quadam
 fortuna in illud incidentes, non habebimus ta-
 men vnde sciamus firmiter, sitne illud ipsum, quod
 quaerimus. Multa enim sunt inter se similia, quo-
 rum vnumquodque se verissimum esse contendat.

50. HERM.

ΕΡΜ. ὦ Λυκίῃνε, ἐκ οἷδ' ὅπως εὐλογα μὲν δοκεῖς μοι λέγειν. ἀτὰρ, (εἰρήσεται γὰρ τάλη-
 φές,) ἔμετρίως ἀνιᾶς με διεξιῶν αὐτὰ, καὶ ἀ-
 κριβοσκοχόμενος ἔδεν δέον. ἴσως δὲ καὶ ἔοικα ἐκ
 ἐπ' ἀγάθῳ ἐξεληλυθέναι τήμερον ἐκ τῆς οἰκίας,
 καὶ ἐξελθῶν ἐντετυχηκέναι σοι, ὅς με πλησίον
 ἤδη τῆς ἐλπίδος ὄντα, εἰς ἀπορίας φέρων ἐμ-
 βέβληκας, ἀδύνατον ἀποφαίνων τῆς ἀληθείας
 τὴν εὐρεσιν, ἐτῶν γε τοσάτων δεομένην. ΛΥΚ.
 Οὐκἔν, ὦ ἑταῖρε, πρὸς δίκαιότερον μέμφοιο
 ἀν' τῷ πατρὶ σε Μενεκράτει, καὶ τῇ μητρὶ,
 (ἥτις ποτ' ἐκαλεῖτο, ἔ γὰρ οἶδα) ἢ καὶ πολὺ
 πρότερον τῇ φύσει ἡμῶν, ὅτι σε μὴ κατὰ τὸν
 Τιθω-

50. HERM. Nescio, qui fiat, Lycine, vt ra-
 tionalia quidem dicere mihi videaris: sed, dice-
 tur enim verum, non mediocri me molestia af-
 ficis, persecuendis illis et ad minutias vsque
 perscrutandis praeter necessitatem. Forte etiam
 infelicibus hodie auspiciis domo exisse hodie vi-
 dear, et egressus in te incidisse, qui me, cum
 prope spem iam essem, in consilii inopiam con-
 ieceris, ostendendo, quam supra vires nostras ve-
 ritatis sit inuentio, quae tot annis indigeat. LYC.
 Igitur, amice, multo iustius irascaris patri tuo
 Menecrati et matri, quocumque illa nomine vo-
 cata est, non enim noui; vel etiam multo potius
 naturae nostrae, quod te non, Tithoni instar,
 O 3 anno.

Τιθωνὸν πολυετῆ καὶ μακρόβιον ἔθεσαν, ἀλλὰ περιέγραψαν μὴ πλείω βιῶναι τὸ μέγιστον ἐτῶν ἑκατὸν, ἄνθρωπον ὄντα· ἐγὼ δὲ μετὰ σὲ σκεπτόμενος, εὖρον τὸ ἐκ τῆς λόγῃ ἀποβαίν.

ΕΡΜ. Οὐκ, ἀλλ' ὑβριζῆς αἰεὶ σὺ, καὶ ἐκ οἶδ' ὅ, τι πάθων, μισεῖς φιλοσοφίαν, καὶ ἐς τὰς φιλοσοφῶντας ἀποσκώπτεις. ΛΥΚ. ὦ Ἑρμότιμε, ἥτις μὲν ἡ ἀλήθεια ἐστίν, ὑμεῖς ἂν ἀμεινον εἴποιτε οἱ σοφοί, σὺ τε, καὶ ὁ διδάσκαλος. ἐγὼ δὲ τόγε τοσῶτον οἶδα, ὡς ἔ πάνυ ἡδεῖα ἐστὶν αὐτῇ τοῖς ἀκέραιον, ἀλλὰ παρευδκιμεῖται ὑπὸ τῆς ψεύδους παραπολύ. εὐπροσωπότερον γὰρ ἐκεῖνο, καὶ διὰ τῆτο, ἦδιον. ἡ δὲ, ἄτε

annosum et longaeuum fecerunt, sed circumscri-
pserunt, ne plus quam centum summum annis
vivaat unusquisque homo, qui sit. At ego te-
cum considerans, illud, quod ex rationibus con-
sequeretur, inueni.

51. HERM. Non. Sed contumeliosus sem-
per homo es, et nescio, qua animi affectione,
odisti philosophiam et rides philosophos. LYC.
Mi Hermotime, quae sit veritas, vos forte me-
lius, qui sapientes estis, dixeritis, tu et tuus
ille magister. At ego tantum novi e quidem, au-
dientibus illam non vehementer suauem esse,
sed multum gratia a mendacio superari. Spe-
ciosius enim hoc, eaque causa iucundius. At
illa,

ἄτε μηδὲν κίβδηλον ἑαυτῇ συνειδυῖα, μετὰ
 παρρησίας διαλέγεται τοῖς ἀνθρώποις, καὶ διὰ
 τῆτο ἀχθονται αὐτῇ. ἰδὲ γέ τοι καὶ σὺ νῦν
 ἀχθῆ μοι, τᾶληθές ἐξευρόντι περὶ τῶτων με-
 τὰ σὺ, καὶ δηλώσαντι, οἷων ἐρῶμεν ἐγώ τε, καὶ
 σὺ, ὡς ἔ πένυ ραδίων· ὥσπερ εἰ ἀνδριάντος
 ἐρῶν ἐτύχχανες, καὶ ἦε τεύξεσθαι, ὑποκαμ-
 βάνων ἀνθρώπων εἶναι· ἐγὼ δὲ κατιδῶν, ὡς λί-
 θος, ἢ χαλκός εἴη, ἐμήνυσα πρὸς σὲ ὑπ' εὐνοίας,
 ὅτι ἀδυνάτων ἐρῶς, καὶ τότε δύσνην ἐμὲ εἶναι
 ἦε ἂν σαυτῷ, διότι σε ἐκ εἰῶν ἐξαπατᾶσθαι,
 ἀλλόκοτα καὶ ἀνέλπιζα ἐλπίζοντα.

E. P. M.

illa, quae scilicet nihil sibi fraudulentum conscia
 sit, cum fiducia quadam agit cum hominibus, et
 ob id ipsum eam grauantur. Itaque et iam tu
 nunc ostensus mihi es, qui verum hisce de re-
 bus tecum inuenerim, et declarauerim, qualia
 amemus ego et tu, quam non omnino facilia:
 velut si statuam tu forte adamasses, eiusque te
 futurum compotem sperasses, quod hominem pu-
 tares: ego autem, cognito, lapideum esse, aut aes,
 indicassem tibi beneuolo animo, amare te, quo-
 rum fieri non posset copia, et tum maleuolum
 me esse tibi putares, qui decipi te non passus
 sim, et absurda atque supra omnem spem posi-
 ta sperare.

216 LVCIANI HERMOTIMVS,

ΕΡΜ. Οὐκᾶν τῆτο, ὦ Λυκίης, Φῆς, ὡς οὐ
 Φιλοσοφητέον ἡμῖν, ἀλλὰ χρεὶ ἀργίᾳ παραδι-
 δόντας αὐτὰς, ιδιώτας καταβιῶναι; ΛΥΚ.
 Καὶ πᾶ τῆτο ἤκαστας ἐμᾶ λέγοντος; ἐγὼ γὰρ
 εἶχ ὡς ἐ Φιλοσοφητέον Φημί, ἀλλ' ἐπεὶ περ Φι-
 λοσοφητέον, ὁδοί τε πολλαί εἰσιν ἐπὶ Φιλοσο-
 φίαν ἐκάσῃ, καὶ ἀρετὴν ἀγειν Φάσκουσαι, ἡ δ'
 ἀληθῆς ἐν αὐταῖς ἀδελος· ἀκριβῆ ποιήσασθαι
 τὴν διαίρεσιν. ἀδύνατον δέ γε ἡμῖν ἐφαίνετο,
 πολλῶν προτεθέντων, ἐλέσθαι τὸ ἄριστον, εἰ μὴ
 ἐπὶ πάντα ἴοι τις πειρώμενος· εἰτά πως μακρὰ
 ἡ πείρα ὠφθη, σὺ δὲ πῶς ἀξιοῖς; (αὐθις γὰρ
 ἐρήσομαι) ὄτω πρώτῳ ἂν ἐντύχης, τάτω ἔψη,
 καὶ

52. HERM. Ergo illud, Lycine, dicis, non
 philosophandum nobis esse, sed *consultum*, vt pi-
 gritiae nos tradamus, idiotarumque vitam viua-
 mus. LYC. Et vbi hoc dicere me audisti? Ne-
 que enim ego philosophari nos veto. sed cum
 philosophandum sit, multae porro viae sint, ad
 philosophiam vnaquaeque et virtutem ducere se
 professae; vera denique inter has obscura: ac-
 curatum faciendum esse discrimen, *dixi*. Fieri
 autem non posse, nobis apparebat, multis pro-
 positis eligere quod optimum, nisi per omnia
 quis experiendo eat: deinde longum aliquanto
 experimentum illud visum est. Tu autem quo-
 modo vis facere? rursus enim interrogabo: in
 quem primum incideris, eum sequere, cum illo
 philolo-

καὶ συμφιλοσοφήσεις; καὶ κείνος Ἐρμαιον ποιή-
σεταιί σε.

ΕΡΜ. Καὶ τί σοι ἀποκρυναίμην ἂν ἔτι; ὅς ἔ-
τε αὐτόν τινα κρίνειν οἶόν τε εἶναι Φῆς, ἢν μὴ
Φοίνικος ἔτη βιώη, πάντας ἐν κύκλῳ περιϊών,
καὶ πειρώμενος, ἔτε τοῖς περπεπειραμένοις πι-
σεύειν ἀξιοῖς, ἔτε τοῖς πολλοῖς ἐπαινῶσι, καὶ
μαρτυρῶσι; ΛΥΚ. Τίνας Φῆς τὴς πολλὰς εἰ-
δότης, καὶ πεπειραμένους ἀπάντων; εἰ γάρ τις
τοιῶτός ἐστιν, ἱκανὸς ἔμοιγε καὶ εἷς, καὶ ἔκ ἔτι
πολλῶν δεήσει. ἢν δὲ τὴς ἔκ εἰδότης λέγῃς, ἔ-
δέν τι τὸ πλῆθος αὐτῶν προσάξεταιί με πιστεύειν,
ἄχρῖς ἂν ἢ μηδέν, ἢ ἐν εἰδότης, περὶ ἀπάντων
ἀποφαι-

philosophabere? et ille te sibi habebit lucrum a
propitio Mercurio temere obiectum?

53. Η Ε Ρ Μ. Et quid tibi porro respondeam,
qui neges per se iudicare quemquam posse, nisi
annos vixerit Phoenicis, ac per orbem circumiens
omnes probauerit, neque his credere velis, qui
ante experti sunt, laudantium et perhibentium
testimonia multitudini. L Υ C. Quam mihi nar-
ras multitudinem? eorumne, qui sciunt, et ex-
perti sunt omnia? Si quis enim talis est, sufficit
mihi vnus etiam, nec iam multis opus fuerit.
Si vero nescientes dicas, nihil me ipsorum mul-
tudo ad credendum adducet, dum aut nihil,
aut vnum modo cum sciapt, pronuntiabunt de
omni-

ἀποφαινόμεθα. ΕΡΜ. Μόνος δὲ σὺ τάλιθ' ἔξ
κατείδες, οἱ δ' ἄλλοι ἀνόητοι ἅπαντες, ἔσαι
Φιλοσοφῆσι. ΛΥΚ. Καταψεύδῃ με, ὦ Ἑρ-
μότιμε, λέγων, ὡς ἐγὼ προτίθημί σοι ἑμαυτὸν
τῶν ἄλλων, ἢ τάττω ἕλωσ ἐν τοῖς εἰδόσι, καὶ
ἐμνημονεύεις ὧν ἔφη, ἐκ αὐτῶν εἰδέναι τάλι-
θ' ὑπὲρ τῶν ἄλλων διατεινόμενος, ἀλλὰ μετὰ
πάντων αὐτὸ ἀγνοεῖν ἐμολογῶν.

ΕΡΜ. Ἄλλ', ὦ Λυκίε, τὸ μὲν ἐπὶ πάντα
ἐλθεῖν χρεῖναί, καὶ πειραθῆναι ὧν φασί, καὶ τὸ
μὴ ἂν ἄλλως ἐλέσθαι τὸ βέλτιον, ἢ ἔτιωσ, εὐ-
λογον ἴσως. τὸ δὲ τῆς πείρας ἐνάσι τὸσαῦτα ἔτη
ἀποδιδόναι, παργέλοισιν, ὡσπερ ἐχ οἶον τε ὄν
ἀπ' ἐλίγων καταμαθεῖν τὰ πάντα. ἐμοὶ δὲ καὶ
πάντο

omnibus. HERM. Solus autem tu verum vidi-
sti, reliqui amentes omnes, quotquot philoso-
phantur. LYC. Calumniaris me, Hermotime,
quasi ego vsquam me praeponam reliquis, aut
omnino in scientibus collocem, nec recordaris
eorum, quae dixi, non contendens ipse scire ve-
rum praeter reliquos, sed cum omnibus ignorare
illud confessus.

54. HERM. Sed, Lycine, illud forte con-
sentaneum rationi, eundem esse ad omnes, dicta
omnium exploranda, nec aliter quam hoc modo
eligendum, quod optimum est: sed experimento
vnicuique tot annos attribuere, valde ridiculum,
quasi non liceret ex paucis cognoscere omnia.
Mihī

πάνυ ῥάδιον εἶναι δοκεῖ τὸ τοιῶτον, καὶ ἐ πολ-
 λῆς διατριβῆς δεόμενον. Φασὶ γέ τοι τῶν πλα-
 ζῶν τινα, Φειδίαν οἶμαι, ὄνυχά μόνον λέοντος
 ἰδόντα, ἀπ' ἐκείνου ἀναλελογίσθαι 10), ἡλίκος ἂν
 ὁ πᾶς λέων γένοιτο, κατ' ἀξίαν τῆς ὄνυχος ἀνα-
 πλασθεῖς· καὶ σὺ δέ, ἢ τις σοι χεῖρα μόνην
 ἀνθρώπου δείξῃ, τὸ ἄλλο σῶμα κατακαλύψας,
 εἴση, οἶμαι, αὐτίκα, ὅτι ἀνθρώπος ἐστὶ τὸ κεκα-
 λυμένον, καὶ μὴ τὸ πᾶν σῶμα ἰδῆς· καὶ τοί-
 νυν τὰ μὲν κεφαλαιώδη, ὧν ἅπαντες λέγουσι,
 ῥάδιον καταμαθεῖν ἐν ἐλίγῳ, μορίῳ ἡμέρας, τὸ
 δ'

Mihi vero etiam valde facile esse tale quidpiam
 videtur, nec multa mora indigere. Dicunt certe,
 statuariorum aliquem, Phidiam puto, solo con-
 specto leonis ungue, ex illa portionis aestimatione
 collegisse, quantus integer leo esset, ex digni-
 tate unguis elictus. Et tu sane, si quis manum
 tibi solam ostenderit hominis, reliquo contesto
 corpore, scies, puto, statim, hominem esse,
 quod tegitur, etiam si totum corpus non videas.
 Jam summa capita eorum, quae omnes dicunt,
 facile est in parva diei parte discere: illud autem
 nimis

10. Ἀναλελογίσθαι] Praeteritum passivum,
 actiue tamen interpretandum, tum quia a-
 ctiv. ἀναλελογίζω in usu non est, tum quia
 huiusmodi tempora passivae terminationis in
 aliis etiam verbis actiue valent. Keitz.

δ' ὑπερακριβές τῆτο, καὶ μακρᾶς τῆς ἐξετάσεως
δεύμετο, ἔπειτα ἀνγκυῖον ἐς τὴν αἴρεσιν τοῦ
βελτίστου, ἀλλ' ἐνεσι κρῖναι καὶ ἀπ' ἐκείτων.

ΛΥΚ. Παισι, ὦ Ἐρμότιμε, ὡς ἰσχυρὴ
ταῦτ' εἴρηκας, ἀπὸ τῶν μερῶν ἀξιώων τὰ ὅλα
εἰδέτω· κτίτοι ἐγὼ πρὸ ἐναντίας ἀκρόατος, μέμνη-
μαι, ὡς ὁ μὲν τὸ ὅλον εἶδώς, εἰδείη ἂν καὶ τὸ
μέρος· ὁ δὲ μόνον τὸ μέρος, ἔκετι καὶ τὸ ὅλον.
ἔτω καὶ μοι τὸδε ἀποκρίνω, ὁ Φειδίας ἂν ποτε
ἰδὼν ὄνυχον λέοντος, εἴτω ἂν, ὅτι λέοντός ἐστι,
εἰ μὴ ἐωράκει ποτὲ λέοντα ὅλον; ἢ σὺ ἀνθρώπου
χειρᾶ ἰδὼν, ἔσχευ ἂν εἰπεῖν, ὅτι ἀνθρώπου ἐστὶ,
μὴ πρότερον εἶδώς, μὴδ' ἐωρακώς ἀνθρώπου; τί
στῆξ; ἢ βάλει ἐγὼ ἀποκρίνωμαι ὑπὲρ σε τῆς
ἀνγκυ-

nimis exquisitum, et longa exploratione indi-
gens, ad melioris electionem non utique necessa-
rium est, sed ex illis etiam potest diiudicari.

55. L Y C. Vah, Hermotime, quam firma
sunt, quae dixisti, dum postulas ex partibus nos
cognoscere tota: ego vero contraria me audire
memini, qui totum norit, eum nosse etiam par-
tes; qui vero partem modo, eum non continuo
scire totum. Sic illud etiam mihi responde, Phi-
dias unguem leonis videns num leonis eum esse
cognouisset, si totum nunquam leonem vidisset;
aut hominis tu manum videns an posses nobis di-
cere, eam esse hominis, si prius neque nouisses,
neque vidisses hominem? quid taces? aut vis,
ego

ἀναγκαῖα, ὅτι εἴ ἂν εἶχες, ὡς κινδυνεύει ὁ
 Φειδίας ἀπρακτος ἀπεληλυθέναι, μάτην ἀνα-
 πλάσας τὸν λέοντα· εἰδέν γὰρ πρὸς τὸν Διόνυ-
 σον, ὧ παῖ, λέγων. ἢ πῶς ταῦτ' ἐκείνοις ὅ-
 μοια; τῷ μὲν γὰρ Φειδίᾳ καὶ σοι εἰδέν ἄλλο τῆ
 γνωρίζειν τὰ μέρη αἰτίων ἢν, ἢ τὸ εἰδέναι τὸ ὅ-
 λον, ἄνθρωπον λέγω, καὶ λέοντα· ἐν φιλοσο-
 φίᾳ δέ, οἷον τῆ Στωϊκῶν, πῶς ἂν ἀπὸ τῆ μέ-
 ρος καὶ τὰ λοιπὰ ἴδοις; ἢ πῶς ἂν ἀποφαιναιοῶς
 καλὰ; εἰ γὰρ οἶσθα τὸ ὅλον, εἰ μέρη ἐκεῖνά ἐστιν.

Ὁ δὲ Φῆς, ὅτι τὰ κεφάλαια ῥάδιον ἀκῆσαι
 ἀπάσης φιλοσοφίας ἐν ὀλίγῳ μορίῳ ἡμέρας; οἷον,
 ἀρχὰς αὐτῶν, καὶ τέλη, καὶ τί θεοὺς οἶονται
 εἶναι,

ego pro te necessaria respondeam, te non posse,
videlicet. Igitur infecta re abiturus videtur tuus
 Phidias, effictio frustra leone, dicens, nihil hoc
 ad Bacchum, puer. Aut quomodo haec illis si-
 milia? Phidiae enim et tibi nulla fuit causa alia
 partes agnoscendi, praeter eam, quod integrum
 nossatis, hominem dico, et leonem. In phi-
 losophia autem, e. g. Stoicorum, quomodo ex
 parte cognosces etiam reliqua? aut quomodo pul-
 chras pronuntiabis? neque enim totum nosti,
 cuius illae partes sunt.

¶ 6. Quod vero dicis, capita summa philo-
 sophiae facile esse audire exigua diei parte, e. g.
 principia cuiusque, et fines, et quid deos pu-
 tent

εἶναι, τί ψυχὴν, καὶ τίνες μὲν σώματα πάντα
 Φασί, τίνες δὲ καὶ ἀσώματα εἶναι ἀξιοῦσι, καὶ
 ἔτι οἱ μὲν ἡδονὴν, οἱ δὲ τὸ 'καλὸν ἀγαθὸν καὶ
 εὐδαιμονίαν τίθενται, καὶ τὰ τοιαῦτα ἔρωσι μὲν
 ἀκρίβειαν, ἀποφηνάσθαι ῥᾶδιον, καὶ ἔργον ἔ-
 δεῖν, εἰδέναι δὲ, ὅστις ὁ τάλανθῆ λέγων ἔστιν, ὅρα
 μὴ ἐχὶ μόριον ἐστὶν ἡμέρας, ἀλλὰ πολλῶν ἡμερῶν
 δέηται. ἢ τί γὰρ ἐκεῖνοι παθόντες, ὑπὲρ αὐ-
 τῶν τᾶτων ἑκατοντάδας καὶ χιλιάδας βιβλίων
 ἕκαστοι συγγεγραφέωσι, ὡς πείσαιεν, οἶμαι, ἀ-
 λυθῆ εἶναι τὰ ὀλίγα ἐκεῖνα, καὶ ἄσοι ἐδοκίμη-
 ῖα, καὶ εὐμαθῆ; νῦν δὲ μάλιστα, οἶμαι, δεί-
 σαι σοὶ κἀνταῦθα πρὸς τὴν κίρην τῶν κρείτ-
 τόνων, εἰ μὴ ἀνέχη τὴν διατριβὴν, ὡς ἀκριβῶς.
 ἐλέσθαι

tent esse, quid animam? qui corpora esse omnia di-
 cant, qui incorporea etiam quaedam velint esse? et
 quod alii quidem in voluptate, alii vero in honestate
 bonum ac felicitatem collocant, et similia, sic
 audire et reddere facile est, et labor nullus. Scire
 vero, quis sit ille, qui vera dicat, vide ne non
 tam pars sit diei, quam dies multos postulet.
 Aut quid illis in mentem venit, ut de his ipsis
 rebus centenos millenosque libros singuli conseri-
 berent? ut persuadeant nempe, vera esse pau-
 epia illa, quae facilia tibi videbantur et discendi-
 bus obuia. Iam vero vate, puto, opus erit tibi
 hic etiam ad meliorum electionem, si morae im-
 patiens

ἐλέσθαι αὐτὸς ἅπαντα, καὶ ἕλον ἕκαστον κατανοήσας, ἐπίτομος γὰρ αὕτη γένοιτ' ἂν, ἔκ ἔχουσα περιπλοκάς, ἔδ' ἀναβολάς, εἰ μετασειλάμενος τὸν μάντιν, ἀκέσας τῶν κεφαλαίων ἅπαντων, σφραγιάζοιο ἐφ' ἑκάστοις· ἀπαλλάξει γὰρ σε ὁ θεὸς μυρίων πραγμάτων, δείξας ἐν τῷ τῆ ἱερείᾳ ἤπικτι, ἄτινά σοι αἰρετέον.

Εἰ δὲ βέλαι, καὶ ἄλλο τι ἀπραγμονέσερον ὑποθήσομαί σοι, ὡς μὴ ἱερεῖα καταθύης ταυτί, καὶ θυσιάσῃ τῷ μηδ' ἱερέα II) τινὰ τῶν μεγαλομί-

patiens sis, qua curiose considerata vnaquaque re integra, eligas ipse omnia. Compendiaria enim haec forte via fuerit, nihil habens perplexum, dilationes nullas, si haruspice aduocato, dum audis capita singula, ex ta de vnoquoque consulas. Infinitis enim te molestiis deus liberabit, ostendens in hepate victimae, quae tibi eligenda sint.

57. Si vero vis etiam aliud quiddam tibi minus etiam molestum subiiciam, vt non mactes ista sacrificia, et hostias consulas, sed neque aduoces,

II. Μηδ' ἱερέα] Possis forte dicere, illud τῷ μηδ' ἱερέα παρακαλεῖν, dictum esse per ellipsin τῆς ἐν. Sed mollius mihi videbantur haec ita a Luciano composita, *subiiciam tibi aliud*: quid igitur? τὸ μηδὲ παρακαλεῖν, et hoc secutus sum in interpretando. Gesner.

λομίσθων παρακαλῆς, ἀλλ' ἐς κάλπιν ἐμβολῶν
 γραμματεῖα, ἔχοντα τῶν Φιλοσόφων ἐκάστου
 τῆνυμα, κέλευε παῖδα τῶν ἀνήβων ἀμφιθαλῆ
 τινα, προσελθόντα πρὸς τὴν κάλπιν, ἀνελέσθαι
 ὃ, τι ἂν πρῶτον ὑπὸ τὴν χεῖρα ἔλθῃ τῶν γραμ-
 ματείων, καὶ τοιοῦτον κατὰ τὸν λαχόντα ἐκεί-
 νον, ὅστις ἂν ᾖ, Φιλοσόφει.

ΕΡΜ. Ταυτί μὲν, ὦ Λυκίῃε, βωμολοχικὰ
 καὶ ἔ' κατὰ σέ. σὺ δὲ εἶπέ μοι, ἤδη ποτὲ οἶνον
 ἐπρίω αὐτός; ΛΥΚ. Καὶ μάλα πολλάκις. ΕΡΜ.
 Ἄρ' ἔν περιήεις ἅπαντας ἐν κύκλῳ τῆς ἐν τῇ πό-
 λει καπήλης, ἀπογευόμενος, καὶ παραβάλλων,
 καὶ ἀντεξετάζων τῆς οἴνης; ΛΥΚ. Οὐδαμῶς.
 ΕΡΜ.

uoces sacerdotem aliquem magna mercede con-
 ducendum. sed coniectis in urnam tabellis, sin-
 gulorum nomina philosophorum inscripta haben-
 tibus, iube puerum impuberem patrimonium ma-
 trimoniumque accedere ad urnam, et extrahere quae-
 cumque tabellarum prima sub manum venerit,
 ac deinde secundum eum, cuius fors exierit, qui
 demum cumque fuerit, philosophare.

58. HERM. Ista quidem, Lycine, scurrilia,
 neque digna te. At dic mihi, ipse ne unquam
 vinum emisti? LYC. Et saepe quidem. HERM.
 Tum ergo circumibas circulo omnes in vrbe cau-
 pones, degustans et comparans, et inter se con-
 ferens vina. LYC. Minime vero. HERM. Suffi-
 cit

ΕΡΜ. Χρὴ γὰρ, οἶμαί, σοι τῷ πρώτῳ χρησῶ
καὶ ἀξίῳ ἐντυχόντι ἀποφέρεισθαι. ΛΥΚ. Νῆ
Δία. ΕΡΜ. Καὶ ἀπό γε τῆ ὀλίγῃ ἐκείνῃ γεύ-
ματος εἶχες ἂν εἰπεῖν, ὁποῖός ἄπας ὁ οἶνός ἐστιν;
ΛΥΚ. Εἶχον γάρ. ΕΡΜ. Εἰ δὲ δὴ ἔλεγες
προσελθὼν τοῖς καπήλοις, ἐπειδὴ κοτύλην πρί-
ασθαι βέλομαι, δότε μοι, ὦ ἄστοι, ἐκπιεῖν ὀ-
λον ἕκαστος ὑμῶν τὸν πίθον, ὡς διὰ παντός ἐ-
πεξελθὼν, μάθοιμι, ὅσις ἀμείνω τὸν οἶνον ἔχει,
καὶ ἔθεν μοι ὠνητέον· εἰ ταῦτ' ἔλεγες, ἔκ ἂν
οἶοι καταγελάσαι σε αὐτός· εἰ δὲ καὶ ἐπιπλέον
ἐνοχλοῖης, τάχ' ἂν καὶ προσχέαι τῆ ὕδατος;
ΛΥΚ. Οἶμα ἔγωγε, καὶ δίκαιά γ' ἂν πάθοι-
μι. ΕΡΜ. Κατὰ ταῦτά δὴ καὶ ἐν φιλοσο-
φίᾳ.

cit enim tibi, i. puto, in quod primum bonum et
dignum pretio incideris, de eo ferendum tibi
curare. LYC. Per Iouem. HERM. Et de par-
uo illo gustu dicere poteras, vniuersum vinum
quale sit. LYC. Poteram enim. HERM. Si
vero accedens ad caupones diceres, quandoqui-
dem emere vini heminam volo, date mihi, o
isti, ebibere totum quisque dolium, vt vbi per
omnes iero intelligam, quis melius vinum ha-
beat, et vnde mihi emendum sit. Haec si dicas,
non putas te ab illis derisum iri? LYC. Equi-
dem arbitror. nec fiat mihi iniuria. HERM.
Eadem igitur philosophiae ratio. Quid ebibere
dolium

Luc. Op. T. III. P

226 LVCIANI HERMOTIMVS,

Φίλ᾽ τί δεῖ ἐκπιεῖν τὸν πίθον, δυναμένους ἀπ' ὀλίγου τοῦ γεύματος εἰδέναί, ἑποῖόν τὸ πᾶν ἔστιν.

ΛΥΚ. Ὡς ὀλισθηρὸς εἶ, ὦ Ἑρμότιμε, καὶ διαδιδράσκεις ἐκ τῶν χειρῶν, πλὴν ἀλλ' ὠνησᾶς γε· οἶόμενος γὰρ ἐκπεφευγέναι, ἐς τὸν αὐτὸν κύρτον ἐυπέπτωκας. ΕΡΜ. Πῶς τᾶτ' ἔφης;

ΛΥΚ. Ὅτι αὐθρομογογέμενον πρᾶγμα λαβὼν, καὶ γνώριμον ἅπασιν, τὸν οἶνον, εἰκάζεις αὐτῶ τὰ ἀνομοιότατά, καὶ περὶ ὧν ἀμφοισθητῆσιν ἅπαντες ἀφανῶν ἔντων· ὥσε ἔγωγε ἐκ ἔχω εἰπεῖν, καθότι σοι ὅμοιος φιλοσοφία καὶ οἶνος εἶη, ἄρα κατὰ τᾶτο μόνον, ἔτι καὶ φιλόσοφοι ἀποδίδονται τὰ μαθήματα, ὥσπερ οἱ κάπηλοι, κερρασάμενοί γε οἱ πολλοί, καὶ δολώσαντες, καὶ

κακῶ

Holium opus est, cum possimus de paruo gustu scire, quale sit vniuersum?

59. LYC. Quam lubricus es, Hermotime, et inter manus effugis? Quin tu adiuuisti me! dum enim effugisse te putas, in nasiam eandem incidisti. HERM. Quid ita? LYC. Quod rem, quae ipsa se satis prodit, et notam omnibus, vinum, sumis, eique assimilas dissimillima, de quibus neimpe disputent omnes, cum sint obscura. Itaque non habeo dicere, qua re tibi similis philosophia et vinum sit. Numquid in hoc solo, quod etiam philosophi vendunt doctrinas, vt caupones, multi etiam interpolant, et adulterant,

κακομετρῶντες· ἔτωσί δ' ἐπισκοπήσωμεν ὅ, τι καὶ λέγεις· τὸν εἶνον Φῆς τὸν ἐν τῷ πίθῳ ὄλον, αὐτὸν αὐτῷ ὁμοίον εἶναι, καὶ μὰ Δί', ἔδεν ἄτοπον· ἀλλὰ καὶ εἴ τις γεύσαιο ἀρυσάμενος ὀλίγον ὄσον αὐτῷ, εἴσεσθαι αὐτίκα, ὁποῖος ἅπας ὁ πίθος ἐστίν, ἀκόλαθον καὶ τῆτο, καὶ ἔδεν ἂν ἔγωγέ τι ἀντεῖπω. ὄρα δὴ καὶ τὸ μετὰ τῆτο, Φιλοσοφία, καὶ εἰ Φιλοσοφῶντες, οἷον ὁ διδάσκαλος ὁ σὸς, ἄρα ταῦτά πρὸς ὑμᾶς λέγει ὁσημέρῃ, καὶ περὶ τῶν αὐτῶν, ἢ ἄλλὰ ἄλλοτε; πολλὰ γάρ ἐσι, πρόδηλον, ὧ ἑταῖρε· ἢ ἔκ· ἂν εἰκὸς, ἐτι παρέμενες αὐτῷ κατὰ τὸν Ὀδυσσεῖα περιουσιῶν, καὶ περιπλανώμενος, εἰ τὰ αὐτὰ ἔλεγεν, ἀλλ' ἀπέχρη ἂν σοὶ καὶ ἅπαξ ἀκέρσαντι.

EPM,

et male metiuntur? Ita vero inspiciamus, quod dicis. Ais vinum in dolio vniuersum simile sibi esse, nec profecto id absurdum; sed etiam si quis haustum vel tantillum illius gustet, illum statim sciturum, quale totum sit dolium: consequens hoc etiam, neque quidquam equidem contra dixerō. Sed iam vide etiam, quod sequitur. Philosophia et philosophi, v. g. magister tuus, vtrum eadem vobis dicit quotidie, et de iisdem, an alias alia? Multa enim sunt. Manifestum id quidem; amice: alioquin probabile non fuerit te apud illum mansisse circumeuntem et oberantem, si eadem diceret; sed semel audisse tibi sufficeret.

ΕΡΜ. Πῶς γὰρ ἔ; ΛΥΚ. Πῶς ἔν οἶόν τέ σοι ἦν, ἀπὸ τῆ πρώτης γεύματος εἰδέναί τὰ πάντα; ἔγὰρ τὰ αὐτὰ γε, ἀλλ' αἰεὶ ἕτερα καινὰ ἐπὶ καινοῖς ἐλέγετο, ἔχ ὡσπερ ὁ οἶνος αἰεὶ ὁ αὐτὸς ἦν. ὥσε, ὦ ἔταχίρε, ἦν μὴ ὅλον ἐκπίης τὸν πίθον, καὶ ἄλλως, μεθύων περιήεις 12)· ἀτεχνῶς γὰρ ἐν τῷ πυθμένι δοκεῖ μοι ὁ θεὸς κατακρύψαι τὸ Φιλοσοφίας ἀγαθὸν ὑπὸ τὴν τρύγα αὐτήν. δεήσει ἔν ὅλον ἐξαντλήσαι ἐς τέλος, ἢ ἔποτ' ἂν εὖροις τὸ νεκτάρειον ἐκεῖνο ποῦμα, ἔ πάλαυ διψῆν μοι δοκεῖς. σὺ δὲ οἶοι τὸ τοιῶτον αὐτὸ

60. HERM. Qui enim possit res habere aliter? LYC. Quomodo igitur potuisti de primo gustu nosse omnia? Neque enim eadem profecto, sed alia semper noua super noua dicebantur; non, quemadmodum vinum, semper idem erat. Itaque, sodalis, nisi totum ebibas dolium, etiam temere ebrius oberraueris. In ipso enim plane fundo videtur mihi Deus occultasse bonum philosophiae, sub ipsas faeces. Oportebit igitur totum ad finem usque exhaustire, aut nunquam inuenias nectareum illum, quem olim sitire mihi videris, potum. Tu autem putas, tale hoc esse,

vt,

12. Μεθύων περιήεις] Acute. Alias ebrii sunt, qui totum ebibunt; tu nisi totam ad fundum philosophiam exhausseris, vt ebrius oberrabis. Gesner.

αὐτὸ εἶναι, ὡς εἰ μόνον γεύσαιο αὐτῶ, καὶ σπά-
 σαιο μικρὸν ὅσον, αὐτίκα σε πάνσοφον γενησό-
 μειναι, ὡσπερ Φασὶν ἐν Δελφοῖς τὴν πρόμαντιν,
 ἐπειδὴν πῆ τῶ ἱερῶ γάμκτος, ἐνθεον εὐθύς γί-
 γνεσθαι, καὶ χερῶν τοῖς προσιῶσιν· ἀλλ' ἔχ' ἔτως
 ἔχειν ἔοικε. σύ γ' ἐν ὑπὲρ ἡμισυ τῶ πίθῳ ἐκπε-
 πωκῶς, ἐνάρχεσθαι ἔτι ἔλεγες.

"Ορα ταῖνυν, μὴ τῶδε μᾶλλον Φιλοσοφία ἔοι-
 κεν. ὁ μὲν γὰρ πίθος ἔτι μενέτω σοι, καὶ ὁ
 κάπηλος, ἐνέσω δὲ μὴ οἶνος, ἀλλὰ πανσπερμία
 τις πυρὸς ὑπερᾶνω καὶ μετὰ τῶτο, κύαμοι, εἴ-
 τα κριθαί, καὶ ὑπὸ ταύταις φακοί, εἴτα ἔρ-
 βινθοι, καὶ ἄλλα ποικίλα πρὸς. εἰ δὴ σὺ
 ὠνήσασθαι ἐθέλων τῶν σπερμάτων, καὶ ὄσα Φε-
 λῶν

vt, si modo gustes illud, et paullum quiddam
 haurias, continuo sapientiae omnis consultus fias,
 vt Delphis aiunt Antistitam, cum de sacro fonte
 biberit, Deo statim plenam fieri, et respondere
 accedentibus. Sed non ita se res habere videtur.
 Itaque ipse tu, epoto iam vltra dimidium dolio,
 te circa initia adhuc esse dicebas.

61. Vide igitur, ne huic potius similis videatur
 philosophia, quod dicam. Maneat enim ad-
 hue dolium, et mercator. Inesto autem non
 iam vinum, sed seminum quaedam omnigena
 congeries, triticum supra, deinde faba, tum
 hordeum, sub his lentescens, deinde cicer, et alia
 insuper varia. Si igitur tu emturus esses de se-
 mini-

λών τῶ πυρῶ, ἔπερ ἦν, ἀπέδωκέ σοι δεῖγμα ἐς
 τὴν χεῖρα, ὡς ἴδοις, ἄρα ἔν ἔχου; ἂν εἴπειν εἰς
 ἐκεῖνο ἀποβλέπων, εἰ καὶ οἱ ἐρέβινθοι καὶ τρυφί,
 καὶ οἱ Φακκοὶ εὐταχεῖς, καὶ οἱ κύκμοι ἔ δικάσουσι.
 ΕΡΜ. Οὐδ' αὖτως. ΛΥΚ. Οὐ τοίνυν ἔδὲ Φιλο-
 σοφίαν ἔφ' ἐνός, ὧν φήσει τις τῶ πρώτῃ, μά-
 ρθαι 13) ἂν ἀπαστῶν, ὅποιά ἐστιν· ἔ γὰρ ἔν τι ἦν,
 ὡσπερ ὁ οἶνος, ὧπερ σὺ αὐτὴν ἀπεικάζεις, ἀ-
 ζιῶν ὁμοίαν εἶναι τῷ γέσματι. τὸ δὲ ἑτεροεῖον
 τι ὠφείη, ἔ παρέρχετ' τῆς ἐξετάσεως δεόμετοι.
 εἶεν μὲν γὰρ Φαῦλον πρὸς τῷ, ἐν δυοῖν ἔβωλοῖν
 ὁ κίνδυνος, αὐτὸς δέ τινα ἐν τῷ συρφετῷ παρα-
 πλεῖ-

minibus, et ille de tritico auferens aliquid, ubi
 illud erat, specimen tibi in manum daret, ut vi-
 deas; numquid igitur posses illo inspecto videre,
 an etiam purum cicer, mollis ad coquendum
 lens, et fabae non cassae. H E R M. Nequa-
 quam. L Y C. Ergo neque philosophiam, ab
 vno aliquo, quod primum quis dixerit, vniuer-
 sam didiceris, qualis sit. Neque vnum aliquid
 erat, ut vinum, cui tu illam assimilas, et simi-
 lem esse gustui postulas: at illam plane diuerium
 quid esse apparuit, quod exploratione non per-
 functoria indigeat. Vinum enim malum emere
 periculo duorum obolorum constat: ipsum vero
 aliquem in colluione perire cum caeteris, ipse
 initio

13. Μάρθαι] Legendum μάθαις. Gesner.

πολείσθαι, ὡς καὶ αὐτὸς ἐν ἀρχῇ ἔφησθα, οὐ μικρὸν εἶναι κακόν· ἄλλως τε, ὁ μὲν ὅλον ἀξιῶν ἐκπιεῖν τὸν πίθον, ὡς κοτύλην πρίατο, ζημιώσῃ ἂν τὸν κάπηλον, ἔτως ἀπίθανα γεύομενος· Φιλοσοφία δὲ ἔδεν ἂν τοιᾶτο πάθος, ἀλλὰ καὶ ὅτι πάμπολλα πίνης, ἔδεν ἐλάττων ὁ πίθος γίγνεται, ἔδὲ ζημιώσεται ὁ κάπηλος. ἐπιρρέει γὰρ κατὰ τὴν παροιμίαν τὸ πρᾶγμα, ἐξαντλημένοιον ἔς τὸ ἔμπροσθεν, ἢ ὁ τῶν Δαναϊδῶν πίθος· ἐκεῖνος μὲν γὰρ τὸ ἐμβυλλόμενον ἔσυνεῖχεν, ἀλλὰ διέρρηει εὐθύς, ἐντεῦθεν δὲ, ἢν ἀφέλης τίς πλεῖον τὸ λοιπὸν γίγνεται.

Ἐθέλω δέ σοι καὶ ἄλλο ὅμοιον εἰπεῖν Φιλοσοφίας περὶ γεύματος, καὶ μὴ με νομίσης βλασφημεῖν

initio dicebas, non paruum esse malum. Caeterum ille, qui totum ebibere dolium postulet, ut deinde emat heminam, cauponem damno illa absurda sua gustatione auxerit: philosophiae autem nihil tale usu venit: sed quantumcumque biberis, nihilo minus plenum fit dolium, neque damnum ad cauponem peruenit. Adfluit enim, quod in proverbio est, res illa, quo magis exhauritur, contraria ratione illi Danaïdum dolio: illud enim quidquid infunderetur non continebat, quin statim diffunderet; hic autem, si quid abstuleris, plus fit quod superest.

62. Volo autem aliud quoque de gustu philosophiae simile dicere, neque maledicere me putare.

Φημὲν περὶ αὐτῆς, ἢν εἶπω, ὅτι Φαρμάκῳ ἐλε-
 θρίῳ ἔοικεν, οἷον κωνεῖῳ, ἢ ἀκονίτῳ, ἢ ἄλλῳ
 τῶν τοιούτων. ἔδὲ γὰρ ταῦτα, ἐπεὶπερ θανα-
 τηφόρα ἐσὶν, ἀποκτείνει ἂν, εἴ τις ὀλίγον ὅσον
 ἀκαριαῖον ἀποξύσας αὐτῶν, ἄκρω τῷ ἐνύχι ἀ-
 πογεύσαιοτο, ἀλλὰ ἦν μὴ τοσούτον ὅσον χρῆ, καὶ
 ὅπως, καὶ ζῆν οἷς, ἐκ ἂν ἀποθανοιο προσεγε-
 κάμενος· σὺ δὲ ἠξίως τελέχισον ἐξαρηῆν, ὡς
 ἀποτελέσαι τὴν τῆ ὄλα γινῶσιν.

ERM. Ἐσω ταῦτά ὡς βέλει, Λυκίηε. τί ἔν
 ἑκατὸν ἔτη χρῆ βιωῖναι, καὶ τοσαῦθ' ὑπομῆναι
 πράγματα; ἢ ἐκ ἂν ἄλλως φιλοσοφήσαιμεν;
 LYC. Οὐ γὰρ, ὦ Ἑρμότιμε, καὶ δεινὸν ἔδει,
 εἴ γε

taueris, si veneno illam pernicioso similem di-
 xero, vt cicutae, vel sconiτο, aut alii ex eo ge-
 nere. Neque enim haec, mortifera quantumuis,
 interficiant, si quis minutissimum quiddam et
 indiuiduum, summo inde vngue abrasum degu-
 stet: sed nisi tantum, quantum opus est, et quo-
 modo, et cum quibus; non moriatur, qui sum-
 serit. Tu autem postulabas minimam particu-
 lam sufficere, ad perficiendam totius cognitio-
 nem.

63. HERM. Sint ista vti vis, Lycine, quid
 igitur? centumne annos viuere oportet, et tot
 sustinere molestias, aliter philosophari non licet?
 LYC. Non, Hermotime, neque id intolerabile
 putan-

εἴ γε ἀληθῆ ἔλεγες ἐν ἀρχῇ, ὡς ὁ μὲν βίος βρα-
 χύς, ἡ δὲ τέχνη μακρῆ· νῦν δὲ ἐκ οἴδ' ὅ, τι
 παθῶν, ἀγανακτεῖς, εἰ μὴ αὐθιμερόν ἡμῖν, πρὶν
 δῦναι ἡλίον, Χρῦσιππος, ἢ Πλάτων, ἢ Πυθα-
 γόρας γένοιο. ΕΡΜ. Περιέρχῃ με, ὦ Λυκίμβ,
 καὶ συνελαύνεις ἐς σενόν, εἰδέν ὑπ' ἐμᾶ δεινόν πα-
 θῶν, ὑπὸ Φθόνε δηλαδὴ, ὅτι ἐγὼ μὲν πρῶτο-
 πτον ἐν τοῖς μαθήμασι, σὺ δὲ ὠλιγώρησας ἐ-
 αυτῷ, τηλικᾶτος ὢν. ΛΥΚ. Οἶσθ' ἐν ὁ δρᾶ-
 σεις; ἐμοὶ μὲν, ὡσπερ κορυβαντιῶντι, μὴ πρόσ-
 εχε τὸν ἴεν, ἀλλ' ἔα ληρεῖν· σὺ δ' ὡς ἔχεις,
 προχώρει ἐς τὸ πρόσθεν τῆς ὁδῶ, καὶ πέβαινε
 κατὰ τὰ ἐξ ἀρχῆς σοι δεδογμένα περὶ τούτων.
 ΕΡΜ. Ἀλλ' ἐκ εἰς σὺ βίαιος ὢν αἰρεῖσθαί τι,
 ἦν

putandum, siquidem verè dixisti ab initio, vi-
 tam breuem esse, artem autem longam. Nunc
 vero, nescio qua causa, indignaris, si non eodem
 die nobis ante solis occasum, Chrysippus, aut Plato,
 aut Pythagoras fias. HERM. Circumuenis me, et
 in angustias cogis, nulla a me affectus iniuria,
 prae invidia scilicet, quod ego progressus aliquo
 usque sum in doctrina, tu vero, id aetatis homo,
 te neglexisti. L Y C. Scis ergo, quid facias?
 Mihi quidem, vt parum sanae mentis homini,
 noli animum aduertere, sed delirare me finito:
 tu vero, vt habes, perge viam, et, vt ab initio
 tibi visum est de rebus hisce, ita perfice. HERM.
 Sed tu, violentus homo, non pateris eligere me
 P. 5. quid-

ἢ μὴ περὶ αὐτῶν ἀπάτηται. ΑΤΚ. Καὶ μὴ εὖ
 εἰδόντι γὰρ, ὡς ἔχει ἀπὸ ποτε αὐτὸς εἶπεν. Εἰς
 δὲ λέγει εἰς, ἀπαιτίον δεκτικὸν μὲν κατὰ τὸν ποι-
 ῆται αἰτιᾶσθαι αὐτὸν, ἔσ' αὐτὸ μὴ ἕτερος σοι λό-
 γος συμμαχίας, ἀφείληται τῆς εἰας, ἡδὴ ἀ-
 γόμενοι. ἰδὲ γέ τοι καὶ τὰδε πάλῃ εἰσιότερα
 Φαί, αὐτὸ σοι ἰ λόγος· σὺ δ' ἐκείνη παροίς, εἰς
 ἴσως αἰτιᾶσθαι. ΕΡΜ. Τὰ ποῖα; Ἐπιμαχέω γὰρ,
 εἴ τι ἀρῆσθαι κατὰ εἰς αὐτῶν.

ΑΤΚ. Οὐχ ἰκανὸν εἶναι φησι, τὸ πάντα
 ἰδόντι καὶ διεξελθεῖν δι' αὐτῶν, ὡς ἔχει ἡδὴ ἐ-
 λέσθαι τὸ εὐαγιστοῦ, ἀλλ' ἔτι τὲ μείζον ἐπείν.
 ΕΡΜ. Τίος τότε; ΑΤΚ. Κατασθῆς τίος, ὦ
 ἔτι

quidquam, nisi exploratis ante omnibus. LYC.
 Atqui bene noris, nunquam aliud me dicentem.
 Cum vero violentam me vocas, innocentem vi-
 deris mihi, ut est apud poetam, accusare, qui
 ipse, donec alia ratio tibi innocenteria a vi me li-
 beret, iam suferatur. Ecce enim ista multo iam
 violentiora dixerit tibi ratio. Tu vero illa omissa,
 me forte accusabis. HERM. Quae? Miror enim,
 si quid indicatum ei praetermissum sit.

64. LYC. Negat ratio, sufficere, si per nos
 videamus et persequamur omnis, ad hoc, ut iam
 eligere quod optimum est queamus; sed eo,
 quod maximum est, adhuc opus esse. HERM.
 Quonam illo? LYC. Indicandi quodam et ex-
 ploran-

θαυμασίαι, καὶ ἐξεταστικῆς παρασκευῆς, καὶ τοῦ
 ὀξέος, καὶ διανοίας ἀκριβοῦς, καὶ ἀδεκίας, οἷαν
 χρὴ εἶναι τὴν περὶ τῶν τηλικούτων δικάσασαν, ἢ
 μήτην ἀν' ἅπαντα ἐωράμενα εἶη. ἀποδοτέον ἔν,
 Φησι, καὶ τῷ τοιαύτῳ χρόνον ἐκ ὀλίγον, καὶ
 προθέμενον ἅπαντα εἰς μέσον, αἰρεῖσθαι διαμέλ-
 λοντα, καὶ βραδύνοντα, πολλάκις ἐπισκοπέοντα
 μήτε ἡλικίαν τῆ λέγοντος ἐκάστω, μήτε σχῆμα,
 ἢ δόξαν ἐπὶ σοφίᾳ αἰδέμενον, ἀλλὰ κατὰ τῆς
 Ἀρεοπαγίτας αὐτὸ ποιῶντα, οἱ ἐν νυκτὶ καὶ
 σκότῳ δικάζουσιν, ὡς μὴ ἐς τῆς λέγοντας, ἀλλ'
 ἐς τὰ λεγόμενα ἀποβλέποιεν, καὶ τότε ἤδη ἐξέ-
 σαι σοι βεβαίως ἐλομένῳ φιλοσοφεῖν. ΕΡΜ.
 Μετὰ τὸν βίον Φῆς. ἐκ γὰρ τέτων ἔδενός ἀν-
 θρώ-

plorandi apparatus, ingenio acuto, intelligentia
 accurata et incorrupta, qualem nimirum oportet
 esse, quae tantis de rebus iudicatura sit: alioquin
 frustra omnia inspecta fuerint. Tribuendum ergo,
 ait, huic etiam tempus non paruum, et, in me-
 dium propositis omnibus, electionem ita facien-
 dam, ut multum cuncteris, teque sustineas, ac
 saepe consideres; nec aetatem vniuscuiusque qui
 dicunt, neque habitum, aut gloriam sapientiae
 reueraris, sed ut Arcopagitarum more hoc agas,
 qui noctu et in tenebris iudicant, ne ad hos qui
 dicunt, sed ad ea quae dicuntur respiciant: tum
 demum licere post firmam electionem, philoso-
 phari. HERM. Post hanc vitam nempe, Quan-
 tum

θρώπων βίος ἐξαρμέσειεν ἂν ὡς ἐπὶ πάντῃ ἐλ-
θεῖν, καὶ ἔκαστον ἀκριβῶς ἐπίδειν, καὶ ἐπίδόν-
τα κρῖναι, καὶ κρῖνόντα ἐλέσθαι, καὶ ἐλόμενον
Φιλοσοφῆσαι. μόνως γὰρ δὴ ἔτως εὐρεθῆναι
Φῆς τέληθές. ἄλλως δὲ ἔ.

ΛΥΚ. Ὅκνῶ γὰρ σοι εἰπεῖν, ὦ Ἐρμώτιμῃ, ὅ-
τι ἔδὲ τέττο σὺ ἰκανόν, ἀλλ' ἔτι μοι δοκῶμεν
λεληθῆναι ἡμῶς αὐτῶς, οἴομενοι μὲν τι εὐρηκέ-
ναι θεῖον, εὐρήντες δὲ ἔδὲν, ὡσπερ οἱ ἀ-
λιεύοντες πολλαῖς καθέντες τὰ δίκτυα, καὶ
βάρης τινὸς αἰσθόμενοι, ἀνέλκασιν, ἰχθῦς παμ-
πόλλας γε περιβεβληκέναι ἐλπίζοντες, εἴτα ἐπει-
δὴν κάμωσιν ἀνασπῶντες, ἢ λίθος τις ἀποφάι-
νεται αὐτοῖς, ἢ κερύμιον, ψάμμω· σεσημέτον·

σκόπει

tum enim audio, nullius hominum vita suffeterit,
ut ad omnes veniamus, et vniquemque accu-
rate inspiciamus, inspectum iudicemus, eligamus-
que iudicatum, atque electione facta philosophe-
mur. Hac enim sola ratione inueniri verum ais,
alis minime.

65. LYC. Piget enim tibi dicere, Hermotime,
ne illud quidem iam satis esse, sed nos videri per
imprudentiam putasse firmum quiddam a nobis
inuentum, inuenisse autem nihil: vti piscatores
saepe submissis retibus pondus quoddam sentien-
tes, extrahunt, pisces se quos plurimos compre-
hendisse rati; deinde, cum multo labore extra-
xerunt, aut lapis illis apparet, aut figlinum vas

arens

σκόπει, μὴ καὶ ἡμεῖς τι τριῖτον ἀνεσπᾶκαμεν.
 ERM. Οὐ μανθάνω, τί σοι τὰ δίκτυα ταῦτα
 βέλεται· ἀτεχνῶς γὰρ με περιβάλλεις αὐτοῖς.
 LYC. Οὐκ ἔν πειρῶ διεκδύναι· σὺν θεῷ γὰρ
 οἴσθα νεῖν, εἰ καὶ τις ἄλλος· ἐγὼ γὰρ, καὶν ἐφ'
 ἅπαντας ἔλθωμεν πειρῶμενοι, καὶ τῆτο ἐργα-
 σώμεθά ποτε, ἐδέπω ἐδὲ τῆτο δῆλον ἔσεσθαι
 νομίζω, εἴ τις ἐξ αὐτῶν ἔχει τὸ ζητούμενον, ἢ
 πάντες ὁμοίως ἀγνοῶσι. ERM. Τί Φῆς; ἐδὲ
 τῆτων τις πάντως ἔχει; LYC. Ἄδηλον· ἢ
 σοι ἀδύνατον δοκεῖ ἅπαντας ψεύδεσθαι, τὸ δ'
 ἀληθές, ἄλλο τι εἶναι πρὸς μηδενὸς αὐτῶν πω
 εὐρημένον.

ERM.

arena impletum. Vide, ne nos quoque tale quid
 extraxerimus. H. E. R. M. Non assequor, quid
 illa sibi retia velint: plane enim illis me compre-
 hendis. L. Y. C. Exire igitur tenta. Dei enim
 virtute, si quis alius, natate didicisti. Ego enim,
 etiam cum tentando per omnes iuerimus, idque
 perfecimus aliquando, nondum puto neque id
 ipsam planum futurum, habeatne aliquis eorum
 id, quod quaerimus, an similiter omnes ignorent.
 H. E. R. M. Quid ais? neque horum quisquam o-
 mnino illud habet? LYC. Obscurum. nisi forte
 fieri non posse putas, ut fallantur omnes, verum-
 que aliud plane quiddam sit, a nullo dum illo-
 ram inuentum.

66. HERM.

ΕΡΜ. Πῶς οἶόν τε; ΛΥΚ. Οὕτως· ἔσω γὰρ ὁ μὲν ἀληθῆς ἀριθμὸς ἡμῶν, εἴκοσι. οἷον, κώμας τις εἴκοσι ἐς τὴν χεῖρα λαβὼν, ἐπιπλασάμενος, ἐρωτάτω δέκα τινὰς, ὅπισσιν εἰσὶν οἱ κώμοι ἐν τῇ χεῖρὶ αὐτῷ, οἱ δ' εἰκάζοντες, ὁ μὲν ἑπτὰ, ὁ δὲ πέντε, ὁ δὲ τριάκοντα λεγέτωσιν, ὁ δὲ τις, δέκα, ἢ πεντηκίδεκα, καὶ ὅλιος ἄλλος ἄλλος τινὰ ἀριθμοί. ἐνδέχεται μάλιστα κατὰ τύχην τινὰ ἀληθεύσαι, ἢ γὰρ ΕΡΜ. Ναί. ΛΥΚ. Οὐ μὲν ἔδός τ' ἔτο ἀδύνατον, ἀπαντας ἄλλων ἄλλος ἀριθμὸς εἰπεῖν, τὸς ψευδέων, καὶ ἀκρίτους, μηδένα δὲ αὐτῶν φάνη, ὅτι εἴκοσιν ἔστω κώμας ἔχει· ἢ τί Φησ; ΕΡΜ. Οὐκ ἀδύνατον. ΛΥΚ. Κατὰ ταῦτα τοῖον

66. HERM. Qui fieri illud possit? LYC. Ita. Sit enim verus nobis numerus, viginti. Verbi causa fabas aliquis viginti manu sumens, ea clausa interroget decem homines, quot sint in manu sua fabae? at illi divinantes dicant, unus septem, alius quinque, alius triginta, alius decem aut quindecim, et in uniuersum eorum alius numerum. Fieri quidem potest, ut aliquis forte quadam verum dicat. Nonne ita est? HERM. Est sane. LYC. Verum enim vero neque illud non potest occidere, ut omnes, eorum alii, numeros falsos dicant, non veros, nemo autem illorum dicat, viginti fabas virum habere. Aut quid ais? HERM. Fieri sic posse. LYC. Eadem

τοίνυν ἅπαντες μὲν οἱ φιλοσοφῶντες τὴν εὐδαι-
 μονίαν ζητῶσιν ὁποῖόν τι ἐστί, καὶ λέγουσιν ἄλ-
 λος ἄλλο τι αὐτὴν εἶναι· ὁ μὲν ἡδονὴν, ὁ δὲ τὸ
 καλόν, ὁ δὲ, ὅσα ἕτερα Φασὶ περὶ αὐτῆς. εἰ-
 κὸς μὲν ἐν καὶ τῶτων ἐν τι εἶναι τὸ εὐδαιμον·
 ἐκ ἀπεικῆς δὲ καὶ ἄλλο τι παρ' αὐτὰ πάντα·
 καὶ εὐοίκαμεν ἡμεῖς ἀτάκτα μὴ ἔχουσαν, πρὶν τὴν
 ἀρχὴν εὐρεῖν, ἐπειγέσθαι πρὸς τὸ τέλος. ἔδει
 δ', οἶμαι, πρότερον φανερόν γενέσθαι, ὅτι ἔ-
 γινώσκω τὰ ληθῆες, καὶ πάντως ἔχει τις αὐτὸ εἰ-
 δῶς τῶν φιλοσοφῶντων, εἴτε μετὰ τῆτο, τὸ
 ἐξῆς ἂν ἦν ζητῆσαι, ὡς πεισθέντες. E.P.M. Ὡς-
 τε, ὦ Λυκίε, τῆτο φῆς, ὅτι ἐδ' ἂν διὰ πᾶ-
 σης φιλοσοφίας χωρῆσώμεν, ἐδὲ τότε πάντως
 ἔξομεν

dem ratione igitur philosophi omnes felicitatem
 quaerunt; qualis sit, et eam dicunt alius in alia
 re inesse, unus quidem in voluptate, alius in
 honesto, alii alia omnia de ea dicunt. Veri igitur
 simile est horum unum quoddam esse summum
 bonum; sed nec abhorret, esse quiddam praeter
 illa omnia. Itaque videmur nos, contra quam
 oportebat, initio nondum inuento festinare ad
 finem. Oportebat autem, puto, planum ante
 fieri, cognitam esse veritatem, et omnino haberi
 illam ab uno, qui eam sciat, philosophorum: ac
 deinde quaerendum erat, cui illorum fides sit ha-
 benda? H. E. R. M. Hoc igitur, Lycine, dicis,
 neque si per quamquamque eamus philosophiam,

ne

ἔχομεν πάληθές εὐρεῖν. ΛΥΚ. Μὴ ἐμέ, ὦ γὰρ
 θεῖ, ἐρώτα, ἀλλὰ τὸν λέγον αὐθις αὐτόν· καὶ
 ἴσως ἂν ἀποκρίναιτό σοι, ὅτι ἐδέπω, ἔς' ἂν ἄ-
 δηλον, ἦ, εἰ ἐν τι τούτων ἐσίν, ὧν οὗτοι λέ-
 γουσιν.

ΕΡΜ. Οὐδέποτε ἄρα ἐξ ὧν σὺ Φῆς, εὐρησο-
 μεν, εἰδὲ φιλοσοφήσομεν, ἀλλὰ δεήσει ἡμῶς
 ἰδιώτην τινὰ βίον ζῆν, ἀποστάντας τῷ φιλοσο-
 φεῖν. τῆτο ξυμβαίνει γὰρ ἐξ ὧν Φῆς ἀδύνατον
 εἶναι φιλοσοφῆσαι, καὶ ἀνέφικτον ἀνθρώπῳ
 γέ οὔτι. ἀξιοῖς γὰρ τὸν φιλοσοφῆσαι μέλλον-
 τὰ, ἐλέσθαι πρῶτον φιλοσοφίαν τὴν ἀρίστην·
 ἢ δ' αἴρεσις ἔτω σοὶ ἐδῶκε μόνω ἀκριβῆς ἂν
 γένε-

ne sic quidem, inquam, omnino verum nos in-
 uenire posse. L Y C. Noli me, bone vir, in-
 terrogare, sed ipsam rursus rationem. Atque illa
 tibi forte respondeat, nondum hoc omnino non
 posse, dum obscurum maneat, sitne aliquid eo-
 rum, quae isti dicunt.

67. HERM. Nunquam igitur, quantum di-
 cis, inueniemus, neque philosophabimur, sed
 idiotarum nos vitam viuere oportebit, et a philo-
 sophia desistere. Hoc cogitur ex iis, quae dicis,
 fieri non posse, vt philosophemur, peruenire ad
 eam homini nato non licere. Postulas enim, eum
 qui philosophaturus sit, eligere primum philoso-
 phiam optimam. Electio porro ista ita demum
 accura-

γενέσθαι, εἰ διὰ πάσης Φιλοσοφίας χωρήσαν-
 τες, ἐλκόμεθα τὴν ἀληθεστάτην. εἶτα λογιζό-
 μενος ἐτῶν ἀριθμὸν, ὅσος ἐκάστη ἰκανὸς ἐστίν,
 ὑπερέξειπτες, ἀπομηκύνων τὸ πρᾶγμα ἐς γε-
 νεὰς ἄλλας, ὡς ὑπερήμερον 14) γίνεσθαι τὰ
 ἀληθῆ τᾶ ἐκάστη βίᾳ. τελευτῶν δὲ, καὶ τῆτο
 αὐτὸ ἐκ ἀνευδρίας ἀποφαίνεις, ἀδελον εἶναι
 λέγων, εἴτε εὔρηται πρὸς τῶν Φιλοσοφόντων
 πάλαι τὰ ἀληθῆ, εἴτε καὶ μή. ΛΥΚ. Σὺ δὲ
 πῶς, Ἑρμότιμε, δύναιο ἀνέπομοσάμενος εἰπεῖν
 ὅ, τι

incurata tibi videtur esse, si per omnem philoso-
 phiam euntes, eam, quae verissima est, eligamus.
 Deinde dum computas annorum numerum, qui
 unicuique sectae sufficiat, modum omnem ex-
 cessisti, producto in alias generationes negotio,
 ut adeo post terminum vitae singulorum veniat
 demum veritas. Denique vero id ipsum quoque
 dubitatione non usquequaque liberum esse pro-
 nuntias, qui dicas, obscurum esse, inuentane
 sit olim a philosophis veritas, nec ne. LYC. At
 tu, Hermotime, num possis iuratus dicere, eam
 inuen-

14. Ὑπερήμερον] Vocis ὑπερήμερον notionem
 eleganter declarat illud Longini s. 14. vbi
 ὑπερήμερον τι τῆ ἰδίᾳ βίᾳ καὶ χρόνῳ φθέγ-
 ξασθαι recte interpretatus est ex Cicerone
 Tullius, dicere aliquid, quod non iisdem re-
 gionibus terminetur, quibus vitae nostrae spa-
 tium circumscriptum est. Gesner.

Luc. Op. T. III.

Q

ὄ, τι εὔρηται πρὸς αὐτῶν; ΕΡΜ. Ἐγὼ μὲν ἔκ
 ἂν ὀμίσχῃμι. ΛΥΚ. Καίτοι πῶσα ἄλλα παρῆ-
 δον ἐκὼν σοι, ἐξετάσεως μακρᾶς καὶ αὐτὰ δεύ-
 μεν.

ΕΡΜ. Τὰ ποῖα; ΛΥΚ. Οὐκ ἀκέρεις τῶν
 Στωϊκῶν, ἢ Ἐπικουρείων, ἢ Πλατωνικῶν εἶναι
 Φασκόντων, τὰς μὲν εἰδέναι τὰς λόγους ἐκά-
 ρησι, τὰς δὲ μὴ, καίτοι τάγε ἄλλα πάνυ ἀξιο-
 πίστευς ὄντας; ΕΡΜ. Ἀληθῆ ταῦτα. ΛΥΚ.
 Τὸ τοίνυν διακρίναι τὰς εἰδότας, καὶ διαγνώναι,
 ἀπὸ τῶν ἔκ εἰδότων μὲν, Φασκόντων δὲ, οὐ
 σοι δοκεῖ πάνυ ἐργῶδες εἶναι; ΕΡΜ. Καὶ μά-
 λα. ΛΥΚ. Δεήσει τοίνυν σέ, εἰ μέλλεις Στωϊ-
 κῶν τὴν ἀριστον εἰσεσθαι, εἰ καὶ μὴ ἐπὶ πάντας,
 ἀλλ'

inuentam ab illis esse? HERM. Equidem non
 iurauerim. LYC. Quam multa etiam practer-
 uidi tibi prudens, examine longo quae et ipsa
 opus habeant?

68. HERM. Quae? LYC. Nonne audis qui
 se Stoicos, aut Epicureos, aut Platonicos esse di-
 cant, eorum partim scire rationes singulas, alios
 non item, quamuis dignos fide caeteroquin ho-
 mines. HERM. Vera ista. LYC. Discernere
 igitur eos, qui sciunt, et dignoscere ab his, qui
 cum nesciant, scire tamen se dicant, nonne ope-
 rosum valde esse tibi videtur? HERM. Valde
 id quidem. LYC. Oportebit igitur te, si opti-
 mum Stoicorum nosse volueris, si non ad omnes,
 ad

ἀλλ' ἐν ἐπὶ τὰς πλείους αὐτῶν ἐλθεῖν, καὶ πει-
 ραθῆναι, καὶ τὸν ἀμείνω προσήσασθαι διδάσκα-
 λον, γυμνασάμενον γε πρότερον, καὶ κριτικὴν
 τῶν τοιούτων δύναμιν περισσέμενον, ὡς μὴ σε
 λάθῃ ὁ χειρῶν περικριθεῖς. καὶ σὺ καὶ πρὸς τῶ-
 το ὄρα, ἔσχα δὲ τῶ χρέον, ἐν ἐκῶν παρῆκα, δε-
 διώς, μὴ σὺ ἀγανακτίσης, καίτοι τό γε μέγιστον
 τε ὄμα καὶ ἀναγκαιότατον ἐν τοῖς τοιούτοις, λέ-
 γω δὴ τοῖς ἀδύλοις τε, καὶ ἀμφιβόλοις, ἐν τῶ-
 τό ἐστιν, οἴμα, καὶ μόνη σοι αὕτη πιστὴ καὶ βέ-
 βαιος ἐλπίς ἐπὶ τὴν ἀλήθειαν τε καὶ εὐφροσιν αὐ-
 τῆς, ἀλλὰ δὲ ἐδ' ἠπιστῆν, ἢ τὸ κρίνειν δύνασθαι,
 καὶ χωρίζειν ἀπὸ τῶν ἀληθῶν τὰ ψευδῆ, καὶ
 ὑπάρχειν σοι κατὰ τὰς ἀφ' υφροσινώμενας διαγι-
 γνώσκειν ἅ, τε δοκιμα καὶ ἀκίβδηλα, καὶ ἀπα-
 ρακε-

ad plerosque certe illorum accedere, et tentare,
 et in meliorem tibi magistrum eligere, instituta prius
 exercitatione, et iudicandi de talibus comparata
 facultate, ne imprudens deteriores praeferes.
 Tu vero hoc etiam vide, quanto opus sit tempore,
 quod praetermissi volens, veritus, ne indigne
 ferres, licet maximum et maxime necessarium in
 talibus, obscuris inquam et ambiguis, vnum
 hoc esse arbitrer. Ac sola tibi haec fidelis et fir-
 ma spes ad veritatem inveniendam; alia vero
 quaecumque nulla, quam si iudicare possis et se-
 parare a veris falsa, si facultas tibi sit, qualis ar-
 gentariorum, dignoscendi proba et fraudis expertia

ρακεκομμένα· καὶ εἴ ποτε τοιαύτην τινὰ δύναμιν καὶ τέχνην περισάμενος, ἤεις ἐπὶ τὴν ἐξέτασιν τῶν λεγομένων. εἰ δὲ μή, εὖ ἴσθι, ὡς ἔδεν κωλύσει σε τῆς ῥινὸς ἔλκεσθαι ὑφ' ἐκάζων, ἢ θαλλῶν προδειχθέντι ἀκολοθεῖν, ὥσπερ τὰ πρόβατα. μᾶλλον δὲ τῷ ἐπιτραπεζίῳ ὕδατι ἐοικῶς ἔσῃ, ἐφ' ᾧ, τι ἂν μέρος ἐλκύσῃ σέ τις, ἄκρω τῷ δακτύλῳ ἀγόμενος. ἢ καὶ, νῆ Δία, καλάμῳ τινὶ, ἐπ' ὄχθη παραποταμίας πεφυκίτι, καὶ πρὸς πᾶν τὸ πνέον καμπύμενῳ, καὶν μικρὰ τις αὔρα διαφυσήσασα, διασαλεύσῃ αὐτόν.

Ὡς εἴ γέ τινα εὐρῆς διδάσκαλον, ὃς ἀποδείξεως πέρι, καὶ τῆς τῶν ἀμφισβητημένων διακρίσεως,

ab his, quae adulterata sunt. Et, si quando facultate illa atque arte comparata, ad eorum quae dicuntur examen accedas, *bene habet*: sin vero minus, nihil, mihi crede, obstabit, quo minus naribus traharis ab vnoquoque, aut fruticem praemonstratum sequaris, vti pecora. Potius vero fusae per mensam aquae similis eris, qui, quamcumque te in partem summo quis digito trahat, sequare: aut, per Iouem, enatae ad fluminis ripam arundini, ad quemuis spiritum flexae, quam et minuta quaeuis aura flatu suo commoueat.

69. Itaque si quem magistrum inuenias, qui de demonstratione atque dubiorum diiudicatione
artem,

σεως, τέχνην τινὰ εἰδώς, διδάξειέ σε, παύσῃ·
 δηλαδὴ πράγματα ἔχων. αὐτίκα γάρ σοι τὸ
 βέλτιστον φανεῖται, καὶ τὰληθῆς ὑπαχθὲν τῇ
 ἀποδεικτικῇ ταύτῃ τέχνῃ, καὶ τὸ ψεῦδος ἐλεγ-
 χθήσεται, καὶ σὺ βεβαίως ἐλόμενος, καὶ κρί-
 νας, φιλοσοφήσεις, καὶ τὴν τριπόθητον εὐδαι-
 μονίαν κτησάμενος, βιώσῃ μετ' αὐτῆς, ἅπαντα
 συλλήβδην ἔχων τὰ ἀγαθὰ. ΕΡΜ. Εὐγε, ὦ
 Λυκίε, παραπολὺ γὰρ ταῦτ' ἀμείνω, καὶ ἐλ-
 πίδος ἔμικρᾶς ἐχόμενα λέγεις, καὶ ζητητέος
 ὡς ἔοικεν ἡμῖν ἀνὴρ τις τοιῆτος, διαγνωσικῆς τε,
 καὶ διακριτικῆς ποιήσων ἡμᾶς, καὶ τὸ μέγιστον
 ἀποδεικτικῆς, ὡς τὰ γε μετὰ ταῦτα, ῥάδια ἦ-
 δη, καὶ ἀπράγμονα, καὶ ἔ πολλῆς διατριβῆς
 δεόμε-

artem, quam norit, te doceat, laborare nimi-
 rum desines. Statim enim quod optimum est tibi
 apparuerit, et verum demonstratiuae illi arti sub-
 iectum; mendacium vero deprehendetur, tuque,
 firma electione facta et iudicio, philosophabere,
 et expetita illa votis omnibus felicitate parta, cum
 ea viues, bona possidens coniunctim omnia.
 HERM. Euge, Lycine, multum enim ista me-
 liora dicis, et cum spe non mediocri coniuncta,
 quaerendusque, vt videtur, nobis talis vir est,
 qui illa nos dignoscendi diiudicandique facultate
 instruat, et, quod maximum est, demonstrandi
 quoque: itaque ea, quae sequuntur, facilia iam, et
 molestiae expertia, nec morae multae indigentia.

δεόμενα. καὶ ἔγωγε ἤδη χάριν οἶδά σοι, ἐξευ-
 ρόντι σύντομόν τινα ταύτην ἡμῖν, καὶ ἀρίστην ὀ-
 δόν. ΛΥΚ. Καὶ μὴν εἰδέπω χάριν ἀνυμοειδείης
 εἰκότως. εἰδέν γάρ σοι ἐξευρητικῶς εἰδείξα, ὡς ἐγ-
 γυτέρω σε ποιήσαιν τῆς ἐλπίδος. τὸ δέ, πολὺ
 πορρώτέρω γεγονάμεν, ἢ πρότερον ἦμεν, καὶ
 κατὰ τὰς παροιμιαζομένας, πολλὰ μοχθήσαν-
 τες, ὁμοίως ἐσμέν. ΕΡΜ. Πῶς τοῦτο; Φῆς;
 πάνυ γὰρ κυπηρόν τι καὶ δύσελπι εἶσιν ἔοικας.
 ΛΥΚ. Ὅτι, ὦ ἑταῖρε, καὶν εὐρωμεν ὑπι-
 σχνόμενον τινα εἰδέναι τε ἀπόδειξιν, καὶ ἄλλον
 διδάξειν, ἐκ αὐτίκα, αἶμα, πιστεύσομεν αὐτῷ,
 ἀλλὰ τινα ζητήσομεν τὸν κρῖναι δυνάμενον, εἰ
 ἀληθῆ ὁ ἀνὴρ λέγει. καὶν τέττε εὐπορήσομεν,
 ἀδελ-

Atque iam tibi gratiam equidem habeo, qui com-
 pendiarium hanc nobis optimamque viam inue-
 neris. L Y C. Quin nondum debes mihi gratias:
 nihil enim vel inueni, vel ostendi; quod spei te
 tuae propius adinoueat. Sed multo, quam prius
 eramus, longius nunc absumus, et, quod est in
 prouerbio, post multum laborem, ut ante, habe-
 mus. H E R M. Quid, ita? videris enim triste
 quiddam et desperationis plenum dicturus.

70. E Y C. Quoniam, amice, etiamsi inuenia-
 mus aliquem, professum scire se demonstratio-
 nem, ac docere velle alios, non statim, puto,
 illi credemus, sed quaeremus, qui iudicare possit,
 an vera ille dicat? Et huius si oblata copia sit,
 obscuro-

ἀδελον ἔτι ἡμῖν, εἰ ὁ ἐπιγνώμων ἔτος οἶδε δια-
 γινώσκων τὸν ἑρῶς κρινέντα, ἢ μή. καὶ ἐπ'
 αὐτὸν αὐθις τῆτον, ἄλλ' ἐπιγνώμονος, οἶμα,
 δεῖ. ἡμεῖς γὰρ πόθεν ἂν εἰδείημεν διακρίνειν τὸν
 ἄριστα κρίνειν. δυνάμενον; ἑρῶς, ὅποι τῆτο ἀπο-
 τείνεται, καὶ ὡς ἀπέραντον γίγνεται, σῆναι πο-
 τε καὶ κατακληφθῆναι μὴ δυνάμενον; ἐπεὶ καὶ
 τὰς ἀποδείξεις αὐτὰς, ὅποσας οἶόν τε εὐρίσκειν,
 ἀμφισβητημένας ὄψει, καὶ μηδὲν ἐχέσας βέ-
 βαιον. αἴ γ' ἔν πλείω αὐτῶν, δι' ἄλλων ἀμ-
 Φισβητημένων πείθει ἡμᾶς βιάζονται εἰδέναι.
 αἴ δέ, τοῖς πάνυ προδήλοισ τὰ ἀφανέστατα συν-
 ἄπτυσμα, ἔδεν αὐτοῖς κοινωγῆντα, ἀποδείξεις
 ὅμως αὐτῶν εἶναι φάσκασιν. ὥσπερ εἰ τις οἶσι
 ἄποδοτε

obscurum adhuc nobis, vtrum ille index digno-
 ficere possit recte iudicaturum, nec ne? et ad hunc
 ipsum alio, arbitror, indice opus est. Nos enim
 vnde sciamus diiudicare eum, qui iudicare possit
 optime? Vides, quorsum hoc pertineat, et vt sit
 infinitum, cum stare nusquam, et comprehendi
 possit? quandoquidem ipsas quoque demonstra-
 tiones, quotquot inueniri possunt, in dubium
 reuocari videas, neque firmum quidquam habe-
 re. Aliae enim et pleraeque illarum per alia, de
 quibus et ipsis adhuc lis est, persuadere nobis ni-
 tuntur se scire: aliae vero, quae obscurissima ma-
 nifestis copulant, et commune nihil habentibus,
 demonstrationes tamen illorum esse dicunt. Verbi

το ἀποδείξειν εἶναι θεὸς, διότι βωμοὶ αὐτῶν ὄντες φαίνονται. ὥσε, ὦ Ἑρμότιμος, ἐκ οἷδ' ὅπως, καθάπερ οἱ ἐν κύκλῳ θεόντες, ἐπὶ τὴν αὐτὴν ἀρχὴν, καὶ ἀπορίαν, ἐπανακληλύθαμεν.

ΕΡΜ. Οἷά με εἰργάσω, ὦ Λυκίνε, ἀνδραγίας μοι τὸν θησαυρὸν ἀποφύνας, καὶ ὡς ἔσικεν ἀπολείται μοι τὰ τοσαῦτα ἔτη, καὶ ὁ κήματος ὁ πολὺς. ΛΥΚ. Ἄλλ', ὦ Ἑρμότιμε, πολὺ ἔλαττον ἀνιάση, ἢ ἐννοήσης, ὅτι ἐ μόνος ἐξω μένεις τῶν ἐλπισθέντων ἀγαθῶν, ἀλλὰ πάντες, ὡς ἔπος εἰπεῖν, περὶ ὄντα σκιάς μάχονται οἱ φιλοσοφῶντες. ἢ τίς ἄρα δύναίτο δι' ἐκείνων ἀπάντων χωρῆσαι, ὧν ἔφην; ὅπερ ἀδύνατον καὶ αὐτὸς λέγεις εἶναι· νῦν δέ, ὁμοίον μοι δοκεῖς ποιεῖν, ὥσπερ εἴ τις δακρυοὶ, καὶ αἰτιῶτο τὴν τύχην,

causa, si quis putet inde se demonstraturum Deos esse, quod altaria illorum esse apparet. Itaque nescio quomodo, Hermotime, vt currentes in circulo, ad idem initium et dubitationem rediimus.

71. H E R M. Vt me tractasti, Lycine, qui thesaurum mihi in carbones redegeris: vt videtur; periere mihi tot anni et labor ille plurimus. LYC. Sed multo minus, Herimotime, moleste feres, si cogitaueris non solum te speratis bonis carere, sed omnes, vt ita dicam, de asini vmbra pugnare philosophos. Aut quis ire queat per illa, quae dixi, omnia? quod fieri posse et ipse negas. Iam vero idem mihi videris facere, ac si quis ploret et

τύχην, ὅτι μὴ δύναίτο ἀνελθεῖν εἰς τὸν ἕρανόν, ἢ ὅτι μὴ βύθιος ὑποδύς εἰς τὴν θάλατταν, ἀπὸ Σικελίας εἰς Κύπρον ἀναδύσεται, ἢ ὅτι μὴ ἀρθεῖς πτηνὸς αὐθιμερὸν ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος εἰς Ἰνδοὺς τελεῖ· τὸ δ' αἴτιον τῆς λύπης, ὅτι ἠλπίκει, εἶμα, ἢ ὄναρ ποτὲ ἰδὼν τοιᾶτον, ἢ αὐτὸς αὐτῷ ἀναπλάσας, ἔ πρότερον ἐξετάσας, εἰ ἐφικτὰ εὐχεται, καὶ κατὰ τὴν ἀνθρώπου φύσιν. καὶ δὴ καὶ σέ, ὦ ἐταῖρε, πολλὰ καὶ θαυμαστὰ ὀνειροπολεῖντα νύξας ὁ λόγος, ἀπὸ τῆς ὑπνε ἐκθροεῖν ἐπέσῃπεν, εἶτα ὀργίζῃ αὐτῷ, ἔτι μόλις τὰς ὀφθαλμὰς ἀνοίγων, καὶ τὸν ὑπνὸν ἐξαρδίως ἀποσειόμενος ὑφ' ἡδρῆς ὧν εἰρήρας; πάσχεσι δ' αὐτὸ

et cum fortuna queratur, quod adscendere in coelum nequeat, aut quod non profundo mari mergens a Sicilia, emergere in Cyprum, aut quod non pennis sublatus ex Graecia eodem die ad Indos perueniat: causam vero eius doloris hanc habeat, quod sperauerit, puto, aut viso forte tali somnio; aut quod ipse sibi ultro finxerit, non explorato prius, num ea optet, ad quae peruenire possit, quaeque humanae naturae conueniant. Et sane tibi quoque, sodalis, multa et admirabilia somniantis latus fodiens ratio, ex somno ut exsilires effecit. Deinde illi irasceris vix aperiens oculos, et non sine difficultate somnum praevoluptate visorum excutiens. Vsu illud venit etiam iis, qui
 Q 5 vanam

αὐτὸ καὶ οἱ τὴν κενὴν μακρῖαν ἐχυτοῖς ἀναπλάτ-
 τοντες, ἦν μεταξὺ πλατῦσιν αὐτοῖς, καὶ ἑρσυν-
 ρὰς ἀνερύττεσι, καὶ βασιλεύσιν, καὶ τῶν εὐ-
 δαιμονῶσιν, οἷα πολλὰ ἡ θεὸς ἐκείνη ἐαδίχευεῖ,
 ἡ εὐχὴ μεγάλῳδωρος ἔσται, καὶ πρὸς ἑὸν ἀντι-
 λέγεσται, καὶ πτηνὸς θέλη τις γενέσθαι, καὶ
 κολοσσιαῖος τὸ μέγεθος, καὶ ὄρη ὅλα χρυσῶ
 εὐρίσκειν. ἦν τούτων τῶντα ἐννοῶσιν αὐτοῖς ὁ
 παῖς προσελθὼν, ἔρηται τι τῶν ἀντιμακρῶν,
 οἷον, ὅθεν ἄρτος ὠνητέον, ἢ ὅ, τι ἢ, φατέον
 πρὸς τὸν ἀπαιτῆντα τέτοιον, ἐκ πολλῶν περι-
 μένοντα, ἔτιω ἀγανακτῶσιν, ὡς ὑπὸ τῶ ἐρομέ-
 νῳ καὶ παρεναχλήσαντος ἀφαιρεθέντες ἀπαντα
 ἐκεῖνα

vanam illam Beatam *insulam* sibi fingant. Si his,
 dum diuites sunt, dum effodiunt thesauros, et
 regnant et caeteris rebus beati sunt, qualia multa
 perpetrat Dea illa, cui Voti nomen est, magni-
 fica muneribus, neque contradicens cuiquam,
 nec si volucris fieri quis velit, nec si Colossaea
 magnitudine, nec si aureos totos montes inue-
 nire: haec igitur dum animo agitant, si puer ac-
 cedens interroget necessarium quiddam, verbi
 gratia, unde panis emendus? aut quid respon-
 dendum mercedem domus repētenti, qui diu iam
 expectauerit? ita indignantur, quasi ab interro-
 gante illo atque interpellante ablata iplis essent
 bona

ἐκείνη τάχαθ' ἂν, καὶ ὀλίγα' δέξει τὴν εἶναι τοῦ
παιδὸς ἀποτροχέειν.

Ἄλλὰ σὺ, ὦ Φιλότης, μὴ πάθῃς αὐτὸ πρὸς
ἐμὲ, εἴ σε θησαυρὸς ἀνορέττοντα, καὶ πετόμε-
νων, καὶ τινὰς ἐνοίξας ὑπερφυσῆ; ἐνοῶντα, καὶ
τινας ἐλπίδας ἀνεφίκτης ἐλπίζοντα, Φίλος ὢν,
ἔ περιῶδον διὰ παντὸς τῆ βίᾳ, ὄνειρον ἠδ' ἔ μὲν
ἴσως, ἀτὰρ ὄνειρον γε συνόντα· διακυσάντα δέ,
ἀξιῶ πράττειν τὶ τῶν ἀνγκυαίων, καὶ ὅ σε παρα-
πέμψαι ἐς τὸ λοιπὸν τῆ βίᾳ, τὰ κοινὰ ταῦτα
φρονέοντα. ἐπεὶ ὅ γε νῦν ἔπραττες, καὶ ἐπε-
νόεις, ἔδδ' ἂν τῶν ἰπποκενταύρων καὶ χιμαιρῶν
καὶ γοργόνων διαφέρει, καὶ ὅσα ἄλλα ὄνειροι.

bona illa omnia, et parum abest, quin morfu na-
sum puero auferant.

72. Tu vero, amice, noli eodem in me im-
petu ferri, si te effodientem thesauros, aut vo-
lantem, aut cogitationes quasdam maiores, quam
natura patitur, agitantem, et spes habentem, ad
quas perueniri non potest, pro amicitia nostra
non passus sum per omnem vitam in somnio, suavi
illo quidem, sed somnio tamen, veritari: sed sur-
gere iubeo, et facere quidquam eorum, quae
opus sunt, quodque te ad id quod superest vitae
dimittere possit communi illo sensu praeditum.
Quod enim modo agebas, et cogitabas, ab Hip-
pocentauris et Chimacris et Gorgonibus nihil
quidquam differt, et quaecumque alia Somnia et

Poëtae

καὶ ποιηταὶ καὶ γραφεῖς ἐλεύθεροι ὄντες, ἀνα-
πλάττουσιν, ἔτε γεινόμενα πώποτε, ἔτε γειέ-
σθαι δυνάμενα· καὶ ὅμος ὁ πολὺς λεῶς πισεύου-
σιν αὐτοῖς, καὶ κηλοῦνται ἑρῶντες, ἢ ἀκούον-
τες τὰ τρικῦτα, διὰ τὸ ξένα καὶ ἀλλόκοτα
εἶναι.

Καὶ σὺ δὴ μυθοποιᾷ τινος ἀκῆσας, ὡς ἔστι τις
γυνὴ ὑπερφυῆς τὸ κάλλος, ὑπὲρ τῆς Χάριτας
αὐτᾶς, ἢ τὴν Οὐρανίαν εἶναι, μὴ πρότερον ἐξε-
τάσας, εἰ ἀληθῆ λέγει, καὶ εἰ ἔστι πρὸ τῆς γῆς ἢ
ἄνθρωπος αὕτη, ἢρας εὐθύς, ὡσπερ Φασὶ τὴν
Μήδειαν, ἐξ ὀνείρατος ἐρασθῆναι τῆ Ἰάσονος· ὁ
δὲ δὴ μάλιστ' ἀσε πρὸς τὸν ἔρωτα ἐπηγάγετο,
καὶ τῆς ἄλλης δέ, ὅποσοι τῆ αὐτῆ σοι εἰδώλου
ἐρῶσι,

Poëtae et pictores pro sua libertate confingunt,
quae nec fuere nunquam, neque fieri possunt. Et
tamen maior pars populi credunt illis, et viden-
dis audiendisue talibus mulcentur, ob id ipsum
nempe, quod peregrina sunt et absurda.

73. Et tu sane cum ex fabulatore quodam au-
disses, mulierem esse, quae pulchritudine natu-
ram supergressa, vel Gratas ipsas aut Coelestem
illam *Venerem* vincat, non explorato prius, vtrum
vera dicat, et sitne terrarum alicubi ista mulier,
statim amare eam coepisti, vt Medeam aiunt ex
insomnio amore Iasonis correptam. Quod autem
maxime te in amorem illum induxit, aliosque,
quotquot eandem quam tu vnam amant, quan-
tum

ἐρῶσι, τῆτο ἦν, ὡς γε μοι εἰκάζοντι φαίνεται, τὸ τὸν λέγοντα ἐκείνον περὶ τῆς γυναικὸς, ἐπεὶ περ ἐπιστεύθη τὸ πρῶτον, ὅτι ἀληθῆ λέγει, ἀκόλυσθα ἐπάγει. εἰς τῆτο γὰρ ἐωρᾶτε μόνον, καὶ διὰ τῆτο εἴλκεν ὑμᾶς τῆς ῥινός, ἐπεὶ περ ἀπαξ τὴν πρώτην λαβὴν ἐνεθάκατε αὐτῷ, καὶ ἦγεν ἐπὶ τὴν ἀγαπωμένην, δι' ἧς ἔλεγεν εὐθείας ὁδῶ. ῥάδια γὰρ, οἶμαι, τὰ μετὰ ταῦτα, καὶ ἔδεις ὑμῶν ἔτι ἐπισχεφόμενος εἰς τὴν εἴσοδον, ἐξήταζεν, εἰ ἀληθῆς ἐσι, καὶ εἰ μὴ ἔλαθε, καθ' ἦν ἐκ ἐχρῆν εἰσελθεῖν, ἀλλ' ἠκολάθει τοῖς τῶ προωδευκίτων ἵχνεσι, καθάπερ τὰ πρόβαλα πρὸς τὸν αὐτῶν ἠγούμενον, ὁδὸν ἐπὶ τῆ εἴσοδῳ, καὶ κατὰ τὴν ἀρχὴν εὐθύς σκέψασθαι, εἴπερ εἰσιτητέον.

ο

tum coniectura assequor, hoc erat, quod is, qui de muliere praedicabat, postquam semel fides illi habita est, quasi vera diceret, ea subiunxit, quae consequentiae cohaerentia essent superioribus. Ad hoc enim spectabatis solum, et propter hoc ipsum naso quasi alligatos traxit, cum primam semel velut ansam ei dedissetis, duxitque ad amatam recta, quam dicebat, via. Facilia enim, reor, caetera, neque quisquam vestrum ad ingressum reflexa cogitatione, verane esset via? exploravit, et num forte imprudens quam non oportebat institisset? sed praeuentium sequebatur vestigia, uti oves suum solent ducem, cum deceret ad introitum et principio statim videre, intrandumne sit?

74. Quod

Ὁ δὲ Φημι, σαφέστερον ἂν μάθεις, ἢ τι τοιοῦτον ἔμοιον παραθεώρησθαι αὐτῷ. λέγοντος γάρ τινος τῶν μεγάλων ἐπιπέλων πικρῶν, ὡς γένετο ποτε τρικέφαλος, καὶ ἐξάχειρ ἄνθρωπος, ἂν τὸ πρῶτον ταῦτα ἀπεκρίμινως ἀπεόξῃ, μὴ ἐξετάσας, εἰ δυνατόν, ἀλλὰ πισεύσας, εὐθύς ἀκλόεδος ἂν ἐπάγοι καὶ τὰ λοιπὰ, ὡς καὶ Ἐφθαλμὸς ὁ αὐτὸς εἶχεν ἕξ, καὶ ὠτα ἕξ, καὶ Φωνὰς τρεῖς ἅμα ἰφίει, καὶ ἡσθιε δὲ τριῶν σωματίων, καὶ δακτύλους τριάκοντα εἶχεν, ἔχων ὡσπερ ἑκάστος ἡμῶν δέκα ἐν ἀμφοτέροις ταῖς χερσίν· καὶ εἰ πελεμεῖν δέοι, αἱ τρεῖς μὲν χεῖρες ἑκάστη, πέλεκυν, ἢ γέρον, ἢ ἀσπίδα εἶχεν· αἱ τρεῖς δέ, ἢ μὲν πέλεκυν κατέφερον, ἢ δὲ λόγχην

74. Quod autem dico apertius intelligas, si consideres et conferas eiusmodi quiddam simile. Si enim audacium horum poetarum aliquis dicat, fuisse quondam tricipitem et sex manibus hominem, si primum ista facile recipias, non explorato, fierine possit? Sed fide illi habita, ille statim consequenter subiungat caetera: eundem hominem sex habuisse oculos, et aures totidem, et voces eodem tempore ternas emisisse, et oribus tribus summisse cibum, et triginta habuisse digitos, non decem, ut quisque nostrum, in ambabus manibus: acsi bellica opera opus esset, tres quidem manus peltam, aut cratem, aut scutum habuisse; trium vero reliquarum unam deiecisse securim, alteram emisisse

καὶ

χην ἠφίει, ἢ δὲ τῷ ξίφει ἐχρήτο. καὶ τίς ἔ-
 τι ἂν ἀπιστήσει ταῦτα λέγοντι αὐτῷ, ἀκόλα-
 θα γὰρ τῇ ἀρχῇ, περὶ ἧς ἐχρῆν εὐθὺ σκοπεῖν,
 εἴπερ δεκτέα, καὶ εἰ συγχωρητέα ἔτως ἔχειν.
 ἦν δ' ἅπαξ ἐκεῖνα δῶς, ἐπιρρέει τὰ λοιπὰ, καὶ
 ἄποτε ζησεται, καὶ τὸ ἀπιστεῖν αὐτοῖς ἐκ ἔτι
 ῥᾶδιον, ἐπεὶπερ ἀκόλαθα, καὶ ὁμοία ἐστὶ τῇ συγ-
 χωρηθείσῃ ἀρχῇ, ἅπερ καὶ ὑμεῖς πάσχετε. ὑ-
 πὸ γὰρ δὴ ἔρωτος, καὶ προθυμίας, ἐκ ἐξετά-
 σαντες τὰ κατὰ τὴν εἰσοδὸν ἐνάσην, ὅπως ὑμῖν
 ἔχει, προχωρεῖτε ὑπὸ τῆς ἀκολαθίας ἐλκόμενοι,
 ἐκ ἐννοῶντες, εἴ πῃ γένειτ' ἂν ἀκόλαθόν τι αὐτῷ,
 καὶ ψεῦδος ὂν. οἷον, εἴ τις λέγει τὰ δῖς πέν-
 τε ἑπτὰ εἶναι, καὶ σὺ πισεύσεις αὐτῷ, μὴ
 ἀρι-

lanceam, tertiam vsam gladio. Et quis adhuc fi-
 dem negaret dicenti talia? conueniunt enim princi-
 pio, de quo statim videndum erat, possitne recipi?
 et an concedendum sit, rem ita habere. Vbi
 vero semel illa dederis, adfluunt quasi reliqua,
 nec vsquam subsistent, ipsumque illud negare fi-
 dem non iam facile, cum consequentia sint et
 concessis principiis similia: quod quidem vobis
 accidit. Prae amore enim et studio, non ante
 explorato, vti se vobis habeant, quae sunt circa
 vnuiquemque ingressum, proceditis, tracti a
 consequentia, non aduertentes animum, si qua
 sit quod sequatur ex illis, et idem sit falsum. Vt
 si quis dicat bis quinque septem esse, tuque fi-
 dem

256 LVCIANI HERMOTIMVS,

ἀριθμήσας ἐπὶ σαυτῷ, ἐπάξει δηλαδὴ, ὅτι καὶ τετράκις πέντε, τεσσαρακαίδεκα πάντως ἐστὶ, καὶ μέχρις ἂν ὅτε ἐθελήσῃ, οἷα καὶ ἡ θαυμαστὴ γεωμετρία ποιεῖ. κακείνη γὰρ τὰς ἐν ἀρχῇ, ἀλλόκοτά τινα αἰτήματα αἰτήσασα, καὶ συχωρηθῆναι αὐτῇ ἀξιώσασα, οὐδὲ συζητῆναι δυνάμενα, σημεία τινα ἀμειβῆ, καὶ γραμμὰς ἀπλατεῖς, καὶ τὰ τοιαῦτα, ἐπὶ σαθροῖς τοῖς θεμελίσις τῶν οἰκοδομῶν τὰ τοιαῦτα, καὶ ἀξιοῖ εἰς ἀπόδειξιν ἀληθῆ λέγειν, ἀπὸ ψευδῶς τῆς ἀρχῆς ὀρμωμένη.

Κατὰ ταυτὰ τοίνυν καὶ ὑμεῖς δότες τὰς ἀρχὰς τῆς προαιρέσεως ἐκάστης, πιστεύετε τοῖς ἐξῆς.

dem illi habeas, non et ipse apud te dinumerans, interet scilicet, etiam quater sumpta quinque efficere quatuordecim, et quousque ille voluerit; qualia etiam admirabilis geometria efficit. Nam illa quoque hos, qui versantur circa principia, absurda quaedam postulata poscit, eaque dari sibi aequum censet, quae tamen ne consistere quidem possunt, puncta quaedam individua, et lineas latitudine omni carentes, et id genus plura: deinde putribus illis fundamentis familia inaedificat, et postulat vera ad demonstrationem dicere, initio a falsis principiis facto.

75. Eodem modo vos quoque, concessis sectae cuiusque principiis, his quae sequuntur fidem adiun-

ἔης, καὶ γνώρισμα τῆς ἀληθείας αὐτῶν τὴν ἀ-
 κλεσίαν· ἠγείσθε εἰς αὐτὰ, ψευδῆ ἔσονται. εἴτα οἱ
 μὲν ὑμῶν ἐναποδνήσκουσι ταῖς ἐλπίσι, πρὶν
 ἰδεῖν τέλος, καὶ καταφθῶναι τῶν ἑξαπατη-
 σάντων ἐκείνων· οἱ δὲ, καὶ αἰσθωνταὶ ἑξαπα-
 τημένοι, ὁψέ ποτε γέροντες ἤδη γενόμενοι, ὁ-
 κνήσιν ἀνασρέφειν, αἰδέμενοι, εἰ δεήσει τηλικού-
 τες αὐτὰς εἴτας ἐξομολογήσασθαι, ὅτι πρᾶγ-
 ματα παιδῶν ἔχοντες ἔσυνέσαν, ὥστε ἐμμέ-
 νουσι τοῖς αὐτοῖς ὑπ' αἰσχύνης, καὶ ἐπαινῶσι τὰ
 παρόντα, καὶ ἐπόσχονται ἀνδύωνται, προτρέπου-
 σιν ἐπὶ τὰ αὐτὰ, ὡς ἂν μὴ μόνοι ἑξαπατημένοι
 ᾖσιν, ἀλλ' ἔχουσι παρεμυθίαν τὸ καὶ πολλοῖς
 καὶ ἄλλοις τὰ ὅμοια πειθεῖν αὐτοῖς. καὶ γὰρ αὐ-
 κακεῖ-

adiungitis, et signum veritatis illorum consequen-
 tiam illam putatis, quae et ipsa tamen falsa est:
 deinde alii quidem vestrum spei suae immoriantur
 ante quam verum viderint, suosque illos de-
 ceptores damnauerint: illi vero, licet sero deni-
 que senes iam facti deceptos se sentiant, redire
 tamen cunctantur pudore nimirum deterriti, si
 oporteat, id aetatis cum sint, fateri, se impru-
 dentes puerorum tractasse ludibria: itaque ma-
 nent in iisdem prae pudore, et laudant praesen-
 tia, et quotquot possunt ad eadem hortantur, ne
 soli sint decepti, sed solatium habeant ex eo,
 quod multis etiam aliis eadem, quae sibi, usu ve-
 nerint.

καὶ κείνοι ἐρώσιν, ὅτι, ἢν τὰ ἀληθῆς εἴπωσιν, ἐκ ἐπισημίαι, ὡς περ τῶν καὶ ὑπὲρ τὰς πολλὰς δόξασιν, ἐδὲ τιμῶσονται ἐμοίως. ἐκ ἂν ἔν ἐκόντες εἴποιεν εἰδότες, ἀφ' οὗων ἐκπεσόντες, ἔμοιοι τοῖς ἄλλοις δόξασιν. ὀλίγοις δ' ἂν πάντο ἐντύχοις, ὑπ' ἀνδρείας τολμῶσι λέγειν, ὅτι ἐξηπάτηνται, καὶ τὰς ἄλλας ἀποτρέπειν τῶν ὁμοίων πειρωμένους. εἰ δ' ἔν τινι τοιαύτῳ ἐντύχοις, Φιλότητη τε κάλει τὸν τοιῆτον, καὶ χρησὸν, καὶ δίκαιον, καὶ εἰ βάλει, Φιλόσοφον· ἐ γὰρ ἂν φθονήσκωμι τῷ μόνῳ τῷ ὀνόματος· οἱ δ' ἄλλοι, ἢ ἐδὲν ἀληθῆς ἴσασιν οἴομενοι εἰδέναί, ἢ εἰδότες, ἀποκρύπτονται ὑπὸ δειλίας, καὶ αἰσχύνης, καὶ τῷ προτιμᾶσθαι βέλεσθαι.

Kaí-
nerint. Nam rursus illud quoque vident, si verum dicant, se non iam graues, vt adhuc, et supra vulgus elatos visum iri, neque honorem eundem consequuturos. Numquam ergo voluntate dixerint, quantumuis sciant, quibus exciderint, et quam similes videantur reliquis. Paucos omnino reperias satis fortes, vti audeant dicere, se deceptos esse, et dehortari alios, qui similia tentent. In talem ergo si incidas, veritatis amicū voca, et frugi, et iustum, et si vis etiam philosophum. Huic enim soli nominis huius honorem non inuideam. Reliqui autem aut veri nihil sciunt, cum scire se putent; aut quod sciunt occultant, prae timiditate et pudore, et quod praeferrī aliis cupiunt.

Καίτοι πρὸς τῆς Ἀθηνᾶς, ἅπαντα μὲν, ἃ ἔ-
 Φην, ἐάσωμεν, αὐτᾶ καταβαλόντες, καὶ λή-
 θη τις ἔσω αὐτῶν, ὡσπερ τῶν πρὸ Εὐκλείδου
 ἄρχοντος πραχθέντων. ὑποθέμενοι δὲ ταύτην
 Φιλοσοφίαν ἔρθῃν εἶναι τῶν Στωϊκῶν, ἄλλην δὲ
 μηδ' ἠντιναῶν, ἴδωμεν, εἰ ἐφικτὴ αὕτη, καὶ δυ-
 νατὴ ἔστιν, ἢ μάτην κάμνεσιν, ὅποσοι ἐφίενται
 αὐτῆς. τὰς μὲν γὰρ ὑπεσχέσεις ἀκῶ θαυμα-
 σὰς τινὰς, ἠνίκα εὐδαιμονήσουσιν εἰ ἐς τὰ ἀκρό-
 τατον ἐλθόντες. μόνες γὰρ τέτρες πάντα συλ-
 λαβόντας ἔξεν τὰ τῶ ἔντι ἀγαθὰ. τὸ μετὰ
 ταῦτα δὲ, σὺ ἄμεινον εἰδείης, εἴ τιμι ἐντετύ-
 χηκας Στωϊκῶ τοιάτῳ καὶ Στωϊκῶν τῶ ἄκρω,
 οἶω.

76. Quamquam, per ego te Mincruam oro,
 quaecumque dixi iam relinquamus hic deposita
 omnia, sitque eorum obliuio: vt eorum, quae
 ante Euclidem Archontem facta sunt; ponamus-
 que hanc Stoicorum philosophiam veram esse,
 aliam vero quamcumque nullam: ac videamus
 deinde, num illa talis sit, ad quam peruenire;
 et quam assequi aliquis possit; an vero frustra la-
 borent, quotquot illam concupiuerunt. Audio
 enim admirabilia quaedam promissa, de eorum
 felicitate, qui ad fastigium eius delati sint: solos
 quippe illos vera bona habituros in vniuersum
 omnia. Quod vero sequitur, melius tute noris,
 inciderisne vnquam in Stoicum talem, et sum-
 R 2 inum

260 LVCIANI HERMOTIMVS,

οἷω μήτε λυπεῖσθαι, μήτ' ὑφ' ἡδονῆς κατα-
 σπᾶσθαι, μήτ' ἐφρίζεσθαι, Φθόνου δὲ κρείττο-
 νι, καὶ πλεῖστα καταφρονεῖντι, καὶ συνόλωσ εὐ-
 δαίμονι, ὅπως γὰρ τὸν κανόνα εἶπαι, καὶ γινώ-
 μονα τῶ κατὰ τὴν ἀρετὴν βίη. ὁ γὰρ καὶ κατὰ
 μικρότατον ἐνδέων, ἀτελής, καὶ πάντα πλείω
 ἔχει. εἰ δὲ τῶτο ἔχῃ, εὐδέπω εὐδαίμων.

ΕΡΜ. Οὐδένα τοιῶτον εἶδον. ΛΥΚ. Εὖγε,
 ὦ Ἑρμοτίμη, ὅτι εἰ ψεύδη ἔκων. εἰς τί γὰρ ἀ-
 ποβλέπων Φιλοσόφεις, σταν ὄφρα μήτε τὸν δι-
 δάσκαλον τὸν σὸν, μήτε τὸν ἐκείνου, μήτε τὸν
 πρὸ αὐτῶ, μηδ' ἂν εἰς δεκαγονίαν ἀνζηγήης μη-
 δείνα

mum Stoicorum, qui nunquam vincatur dolore,
 ad voluptatem nunquam detrahatur, irascatur
 nunquam, qui invidia maior sit, diuitiarum con-
 temptor, et verbo beatus, qualem oportet esse,
 canon qui haberi velit et regula vitae ad virtu-
 tem *composuisse*. Qui enim vel minima in re de-
 ficiatur, imperfectus est, quantumuis omnibus
 in rebus *aliis* superet. Hoc vero si sit, non *est*,
 nondum, *inquam*, *est* beatus.

77. HERM. Talem equidem vidi neminem.
 LYC. Recte istud, Hermotime, quod non men-
 titis prudens ac volens. Quo igitur consilio phi-
 losopharis, cum videas, neque tuum magistrum,
 neque qui illius fait, neque qui ante istum; ne-
 que si ad decimam quasi generationem adscendas;
 quem-

δένα αὐτῶν σοφὸν ἀκριβῶς, καὶ διὰ τῆτο εὐ-
 δαίμονα γεγενημένον; ἔδὲ γὰρ ἂν ἐκεῖνο ὀρθῶς
 εἴποις, ὡς ἀπόχρη καὶ πλησίον γένη τῆς εὐ-
 δαιμονίας, ἐπεὶ ἔδὲν ὄφελος. ὁμοίως γὰρ ἔξω
 τῆ ἔδῃ ἔστι, καὶ ἐν τῷ ὑπαίθρῳ, ἃ, τε παρὰ
 τὴν θύραν ἔξω ἔσω, καὶ ὁ πόρρω. διαλλάτ-
 τοιεν δ' ἂν, ὅτι μᾶλλον ἔτος ἀνιάσεται, ὑρῶν
 ἐγγύθεν, οἶων ἐσέρηται. εἶτα, ἵνα πλησίον γένη
 τῆς εὐδαιμονίας (δώσω γὰρ τῆτό σοι) τοσαῦ-
 τα πονεῖς κατατρυχῶν σεαυτὸν καὶ παραδεδρά-
 μηκέ πε ὁ βίος ὁ τρεῖς ἐν ἀκηδία, καὶ κινά-
 τῳ, καὶ ἀγρυπνίαις κάτω γενευκότα, καὶ εἰσ-
 αὔθις ποιήσεις, ὡς Φῆς, ἄλλα εἴκοσιν ἔτη τῆ-
 λάχιον, ἵν' ὀγδοηκοντάτης γενόμενος. ἢ τίς
 ἐγγυη-

quemquam illorum plane sapientem, et propter
 hoc beatum fuisse. Neque vero illud recte dixe-
 ris, sufficere tibi, si vel prope felicitatem venias.
 Nihil enim profeceris: nam aequè extra limen est
 et sub diuo, tam qui ad ianuam stat foris, quam
 qui e longinquo: et in hoc forte differant, quod
 ille magis excrucietur, qui e proximo videat,
 quibus sibi bonis carendum sit. Deinde, ut pro-
 pe felicitatem sis, (dabo tibi enim hoc) tantum
 laboras? teque conteris, tantumque tibi vitae
 spatium effluxit, dum te non respicis, dum la-
 bores, dum vigiliae te humi deprimunt? ac de-
 nuo laborabis, ut ais, viginti alios minimum
 annos, ut octuagenarius senex (et quis sponsor

ἐγγυητὴς ἐστὶ σοί, ὅτι βιώσῃ τὸ σῶμα; ἕμωσ δὲ
 ἐν τοῖς κηδέεσσι εὐδαιμονοῦσιν, εἰ μὴ μόνος οἶα
 τεύξεσθαι τὰτα, καὶ αἰρήσων διώκων; ὃ πρὸ
 σὲ μάλ' ἀπολλοῖ, καὶ ἀγαστοῖ, καὶ ὠκύτεροι
 παρεπολιὶ διώκοντες ἔκατ' ἐλάβου.

Ἄλλ' ἂ καὶ κατ' ἐλάβε, εἰ δοκεῖ, καὶ ἔχε ὄλον
 συναρβών. τὸ μὲν δὲ πρῶτον, ἔχ' ἔρω ἔ, τι
 ποτ' ἂν εἴη τὰ γαστοῖ, ὡς ἀντάξιον δοκεῖν τῶν
 πόνων τῶν τούτων. ἔπειτα ἐς πέσον ἔτι τὸν
 λοιπὸν χρόνον ἀπολαύσεις, καὶ ἔχω τὸν καὶ
 πάντες ἡδέες ἔξωσος ὡν, καὶ τὸν ἕτερον πόνον,
 Φασίν, ἐν τῇ σαρῶ ἔχωσ'· εἰ μὴτι ἐς ἄλλον, ὦ
 γαστοῖ, βίον προθυμνάζεις σεαυτοῖ, ὡς ἐς ἑαί-
 ρον

tibi est te tantum victurum?) tamen sis illorum
 vnus, qui nondam beati sunt? nisi forte solima
 te patris illud consequaturum et persequendo ce-
 pturum, quod ante te multi admodum et boni
 viri et multum celeriores, persequendo non com-
 prehenderunt?

78. Sed comprehende etiam, si ita videtur, et
 habe tibi vniuersam. Primo quidem non video,
 quid demum sit illud bonum, quod tantis labo-
 ribus aequiparari possit? Deinde quantum est
 temporis reliquam, quo illo fruaris, senex iam
 et suscitatus omnibus non amplius temporarius,
 et alterum iam pedem, quod aiunt, habens in
 capio; nisi forte aliam, generose, vitam ma-
 citaris

νον ἐλθῶν, ἀμεινον διαγάγοις, εἰδῶς, ὄντινα
 τρέπον χρῆ βίβν: ὁμοίον, ὡς εἴ τις ἐς τοσοῦ-
 τον σικυάζοι τε, καὶ εὐτρέπιζοι, ὡς δειπνή-
 σιν ἀμεινον, ἀγχις ἀν λάθη ὑπὸ λιμοῦ δια-
 φθαρεῖς.

Ἄλλὰ μὲν, εἰδ' ἐκεῖνό πω κατανευόηκας, οἴ-
 μα, ὡς ἡ μὲν ἀρετὴ ἐν ἔργοις δῆπερ ἐστίν, οἶον
 ἐν τῷ δίκαια πράττειν, καὶ σοφὰ, καὶ ἀνδρεῖαν
 ὑμεῖς δέ, (τὸ δὲ ὑμεῖς ὅταν εἴπω, τὰς ἀκροῦς
 τῶν φιλοσοφούντων φημί,) ἀφέντες τὰῦτα
 ζητεῖν, καὶ ποιεῖν, ῥημάτια δύσνηα μελετᾶτε,
 καὶ συλλογισμὰς, καὶ ἀπορίας, καὶ τὸ πλεῖστον
 τὰ βίβν ἐπὶ τέτοις διατρίβετε· καὶ ὅς ἂν κρα-
 τῆ ἐν αὐτοῖς, καλλίνικος ὑμῖν δοκεῖ. ἀφ' ὧν,
 οἴμα,

ditariis, vt in eam delatus, melius viuas, qui
 quomodo viuendum sit didiceris: quod est ciuil-
 modi, ac si quis tantum paret atque adornet ad
 coenandum melius, donec fame imprudens pereat.

79. Verum noquo illud dum animaduertisti,
 puto, in operibus scilicet inesse virtutem, vt in
 faciendo iuste, sapienter, fortiter: at vos (vos
 cum dico, summos philosophorum dico) mit-
 tentes ista quaerere et facere, in voeulis miseris
 exercemini et syllogismis, et dubitationibus, et
 maiorem vitae partem in his conteritis; et qui
 in hisce vicerit, ille pulchram vobis retulisse vi-
 ctoriam videtur. Quarum rerum causa hunc et-

οἶμαι, καὶ τὸν διδάσκαλον τριτονὶ θαυμάζετε,
 γέροντα ἄνδρα, ὅτι τὰς προσομιλῶντας ἐς ἀπο-
 ρίαν καθίστησι, καὶ οἶδεν, ὡς χρὴ ἐρέσθαι, καὶ
 σοφίσασθαι, καὶ πανουργῆσαι, καὶ ἐς ἀφύκτα
 ἐμβλεῖν· καὶ τὸν κερπὸν ἀτεχνῶς ἀφέντες
 (ἔτος δὲ ἦν περὶ τὰ ἔργα)· περὶ τὸν Φλοῖον ἀ-
 σχολεῖσθε, τὰ φύλλα καταχέοντες ἀλλήλων ἐν
 ταῖς ὁμιλίαις. ἢ γὰρ ἄλλα ἐσίν, ἃ πράττετε,
 ὦ Ἑρμότιμε, πάντες ἔωθεν ἐς ἐσπέραν; ΕΡΜ.
 Οὐκ, ἀλλὰ ταῦτα. ΛΥΚ. Ἡ ἔν ἐχὶ καὶ ὄρ-
 θῶς τις Φαίη, τὴν σκιάν ὑμᾶς θηρεύειν, ἐά-
 σαντας τὸ σῶμα, ἢ τῆ ὀφθαλμοῦ τὸ σῦφαρ, ἀμε-
 λήσαντας τῆ ὀλκῆ (5); μᾶλλον δὲ τὸ ἔμριον πει-
 εῖν,

iam, puto, doctorem admiramini, senem ho-
 minem, quod qui secum colloquantur in dubi-
 tationem conūcit, et quomodo interrogandum
 sit nōuit, et cauillationibus atque fraudibus quo-
 modo vtendum, et ad incitas quomodo redigi
 aliquis possit. Plane igitur fructu relicto, qui
 in operibus est; circa corticem negotiosi estis,
 foliis vos inuicem vestris in congressibus perfun-
 dentes. Aut sunt alia, quae facitis, Hermoti-
 me, omnes a prima luce ad vesperam? HERM.
 Non, sed haec ipsa. LYC. Nonne igitur recte
 dicat aliquis, relicto vos corpore vmbra captate,
 aut exuuias serpentis tractu ipso ac volumi-
 ne corporis neglecto? aut potius simile quid illi

face-
 15. [Ὀλκῆ] [Ὀλκὸν de corpore serpentis dici
 ido-

εἶν, ὡσπερ εἴ τις ἐς ὄλκον ὕδωρ ἐκχέας ὑπέρω
σιδῆρῳ πτίττοι, πράττειν ἀναγκαῖόν τι καὶ
πρᾶγγε οἴομενος, ἐκ εἰδώς, ὅτι ἂν ἀποβῆται,
Φασί, τῶν ὤμων πτίττων, ὕδωρ ἰμοίως τὸ
ὑδωρ μένει.

Καὶ μοι δὸς ἐνταῦθα ἤδη ἔρεσθαι σε, εἰ ἐθέ-
λοις ἂν ἐξῶ τῶν λόγων τὰ ἄλλα εἰκέναι τῷ δι-
δασκάλῳ, ἔτω μὲν Ἐργίλος, ἔτω δὲ μικρολό-
γος, ἔτω δὲ Φιλόνεικος ὢν, καὶ Φιλήδορος, καὶ
Δί, εἰ καὶ μὴ τοῖς πολλοῖς δοκεῖ. ΕΡΜ. Τισί

γε.

facere, si quis aquam in mortarium infusam fer-
reo pistillo contundat, necessarium quid, et quod
ad rem faciat, a se putans peragere, ignotans, a-
quam manere aquam, si tundendo perdat, quod
aiunt, humeros.

80. Et concede mihi, ut hic te iam interro-
gem, Velisne, excepta doctrina, aliis in rebus
similis esse magistri tui, neque iracundus, aequè
sordidus, aequè contentiosus uti sis, aequè vo-
luptuarius, talis enim est per Iovem, licet vul-
go talis non videatur. ΗΕΡΜ. Quibusdam cer-

R 5

te.

idoneus auctor Nicander *Θηρικ.* p. 162. et
praesertim 166. Ὀλκῶ δὲ τροχόωσαν ἄ-
λων εἰλίξατο γαίη. Caeterum *tractum* et-
iam Latini, certe poëtae, dixerunt non mi-
nus quam *volumen*. Itaque non inale ὄλκον,
qui ἀπὸ τῆς ἔλκειν sit, ut a *trahendo tractus*,
sic reddi arbitrabar. *Gesner.*

· ρε. ΛΥΚ. Ὡς Ἐρμότιμε, θέλεις διηγέσθαι
 ἃ πρῶτη ἤκουσα ὑπὲρ Φιλοσοφίας τινὸς λέγον-
 · τος ἀνδρὸς πάνυ γυμναστικός, ὃν πάντες πολλοὶ τῶν
 νέων ἐπὶ σοφίᾳ πλησιάζουσιν; ἀπαιτῶν γὰρ πα-
 ρὰ τινὸς τῶν μαθητῶν τὸν μισθόν, ἠγανάκτει,
 λέγων ὑπερήμαρον εἶναι, καὶ ἐκπρόθεσμον τοῦ
 ὀφλήματος, ὃν ἔδει πρὸ ἑκαταίδεκα ἡμερῶν ἐτε-
 · τικέναι τῇ ἑνῇ καὶ νύκτι, ἔτω γὰρ συνθέσθαι, καὶ
 ἐπὶ ταῦτα ἠγανάκτει.

Παρρησιῶς ὁ θεὸς τῷ νεανίσκῳ, ἀγροικὸς ἀν-
 · θρωπος, καὶ ἰδιώτης ὡς πρὸς τὰ ὑμέτερα, πέ-
 · πκυσο, εἶπεν, ὦ θαυμάσιε, τὰ μέγισ' ἠδικοῦ-
 · σθαί λέγων, εἰ ῥημάτια παρὰ σὲ πριάμενοι,
 μηδέ-

te. L Y C. Visne, Hermotime, tibi referam,
 quae nuper audiui quendam pro philosophia di-
 · cere hominem plane senem, cuius domum multi
 admodum iuvenes sapientiae causa frequentant.
 Is dum repolcit ab aliquo discipulorum merce-
 dem, indignabatur, dicens, ipsam intra diem
 praestitutum non soluisse debitum, quod solu-
 tum iam ab illo oportuisset, sexdecim diebus an-
 · te, nempe pridie Kalendas illius mensis: ita quip-
 · pe conuenisse.

81. Adstans autem auunculus adolescentis, ho-
 · mo rusticus, et ad haec vestra imperitus, Desi-
 · ne, inquit, homo admirabilis, dicere, maxima
 te adfectum iniuria, si pro verbis a te emtis pretium
 nondum

μηδέπω ἐκτετίκαμεν διάφορον· καίτοι ἃ μὲν ἡ-
μῖν πέπρακας, ἔτι ἔχεις καὶ αὐτὸς, καὶ ἔδεν ἔ-
λαττεν γέγονέ σσι τῶν μαθημάτων· τὰ δ' ἄλ-
λα, ὧν ἐξ ἀρχῆς ἐπιθυμῶν, συνέσησά σοι τὸν
νεανίσκον, ὃδ' ἔδεν ἀμείνων γεγένηται διὰ σέ,
ὃς τῆμ᾽ γείτονος Ἐχεκράτης τὴν θυγατέρα συν-
αρπάσας, παρεθύνεν ἔσαν διέψθειρε, καὶ ὀλίγη
δίκην ἔφυγε βιαίων, εἰ μὴ ἐγὼ ταλάντε ὠνησά-
μην τὸ πλημμέλημα παρὰ πένητος ἀνδρὸς τῷ Ἐ-
χεκράτης· τὴν μητέρα δὲ πρώην ἐξέκτισεν, ὅτι
αὐτῆ ἔλαβετο ὑπὸ κόλπῃ ἐκκομίζοντας τὸν κά-
δον, ὡς ἔχοι συμβολὰς, οἶμαι, καταθεῖναι·
τὰ μὲν γὰρ ἐς ἐργὴν, καὶ θυμὸν, καὶ ἀνασχυν-
τίαν, καὶ ἐς τόλμαν, καὶ ψεῦδος, μακρῶ τιτι
ἄμεινον

nondum persolvimus. Atqui quae vendidisti no-
bis, eadem adhuc habes et ipse, neque quidquam
decessit tibi doctrinarum. Caeterum quarum re-
rum desiderio ab initio commendavi tibi adole-
scentem, in iis rebus ille nihilo melior tua opera
factus est, qui Echecratis vicini mei filiam virgi-
nem rapuerit, et aegre iudicium de vi effugisset,
nisi talento redemissem iniuriam a pauperculo ho-
mine Echecrate. Matri vero alas nuper dedit,
deprehenus ab ea, cum sub veste efferret cadum,
vt haberet, puto, quas conferret symbolas. Quan-
tum ad iram, excandescentiam, impudentiam,
audaciam, mendacia, multo melius superiore
anno

ἀμεινον εἶχε πέρυσιν, ἢ νῦν· καίτοι ἐββλόμην
 ἂν αὐτὸν ἐς ταῦτα ὠφελῆσθαι ὑπὸ σῶ μᾶλλον,
 ἢ περ' ἐκεῖνα εἰδέναι, ἃ καθ' ἐκάστην ἡμέραν πρὸς
 ἡμᾶς ἔδεν δεομένους, ἐπὶ τὸ δεῖπνον διζέερχεται,
 ὡς κροκόδειλος ἤρπασε παιδίον; καὶ ὑπέσχηται
 ἀποδώσειν αὐτὸ, ἂν ἀποκρίνηται ὁ πατήρ οὐκ
 οἶδ' ὅ, τι· ἢ ὡς ἀναγκαῖόν ἐστιν ἡμέρας ἔσης,
 μὴ νύκτα εἶναι. ἐνίοτε δὲ καὶ κέρατα ἡμῖν ὄγεν-
 ναῖός ἀναφύει, ἐκ οἷδ' ὅπως περιπλέκων τὸν
 λόγον· ἡμεῖς δὲ γελῶμεν ἐπὶ τῆτοις· καὶ μά-
 λις ἔταν ἐπιβυσάμενος τὰ ὦτα, μελετᾷ πρὸς
 αὐτὸν ἔξεις τινὰς, καὶ σχέσεις, καὶ καταλήψεις,
 καὶ Φαντασίας, καὶ τοιαῦτα πολλὰ ἑνόματα
 διεξιῶν. ἀκόμην δὲ αὐτῶ λέγοντος, ὡς καὶ ὁ
 θεὸς ἐκ ἐν ἔργων ἔστιν, ἀλλὰ διὰ πάντων πε-
 Φοί-

anno quam nunc habuit. Atqui volui ego in
 hisce potius illum a te iuari, quam illa scire,
 quae quotidie ad nos nihil opus habentes in coe-
 na disputat, ut crocodilus puerum rapuerit, il-
 lumque se redditurum promiserit, si respondisset
 pater nescio quid? aut, necesse esse, si dies sit,
 non esse noctem. Interdum et cornua nobis bo-
 nus vir, sermone nescio quomodo perplexo, pro-
 ducit. At nos ridemus ista, et maxime quoties
 obturatis auribus meditatur, *habitus* quosdam, et
relationes, et *comprehensiones*, et *visa*, et nomina
 id genus plura persequens. Audimus autem
 illum dicere; non in coelo esse Deum, sed ire
 per

Φοίτηκεν, οἷον ξύλων, καὶ λίθων, καὶ ζώων, ἄ-
 χρι καὶ τῶν ἀτιμοτάτων, καὶ τῆς γε μητρός
 ἐρομένης αὐτὸν, τί ταῦτα ληξεῖ, καταγέλαστος
 αὐτῆς, ἀλλ' ἔν τὸν λῆρον τᾶτον, ἔφη; ἐκμάθω
 ἀκρίβως, εὐδὲν κωλύσει με μίαν πλῆσιν, μόνον
 βασιλέα εἶναι, τὰς δὲ ἄλλας ἀνδράποδα καὶ
 κατάρματα νομίζεσθαι, οἷς πρὸς ἐμέ.

Τοιαῦτα τὲ ἀνδρὸς εἰπόντος, ὁ Φιλόσοφος,
 ὄρα οἷαν ἀπέκρισιν ἀπεκρίνατο, ὦ Ἑρμίτιμε,
 ὡς πρεσβυτικὴν. ἔφη γὰρ, ἀλλ' εἴ γε μὴ ἐμοὶ
 ἐπλησίαζεν ἔτος, ἐκ οἷσι μακρῷ χεῖρω ἂν αὐτὸν
 ἐξεργάσασθαι, ἢ καὶ τῇ Δία, ἴσως τῷ δημίῳ
 παραδεδόσθαι; ὡς γὺν γέ χαλινὸν τινα ἐμβέ-
 βληκέν αὐτῷ ἢ Φιλοσοφία, καὶ ἢ πρὸς ταύτην
 αἰδώς,

per omnia, vt ligna, et lapides, et animalia, ad
 res vique contentissimas. . . Ac cum mater ipsum
 interrogaret, quorsum ista nugaretur? deridens
 illam, verum, inquit, si perdidicero accurate
 nugas illas, nihil prohibebit, solum me diuitem,
 solum regem esse, reliquos vero mancipia et pur-
 gamenta ad me putare.

82. Haec ille cum dixisset, quod responsum ei
 philosophus dederit, iam vide, Hermotime,
 quam senile. Dixit enim: Verum nisi se ad me
 applicuisset, nonne putas multo illum deteriora
 perpetraturum fuisse, quin carnifici forte fuisse
 tradendum? adeo iam frenum illi quoddam phi-
 losophia imposuit, et aduersus eam reuerentia
 atque

αἰδώς, καὶ διὰ τῆτο μετριώτερός ἐστιν ὑμῖν,
καὶ φορητός ἐστι. Φέρει γάρ τινα αἰσχύνην αὐ-
τοῦ, εἰ ἀνάξιος φαίνοιτο τῆ σχήματος καὶ τῆ
ὀνόματος· ἃ δὲ περὶ κολαζῆντα, παιδαγωγεῖ
αὐτόν· ὡςε δίκαιος ἂν εἴην, εἰ καὶ μὴ ὦν βελ-
τίω ἀπέφηνα, μισθὸν παρ' ὑμῶν λαβεῖν, ἀλλ'
ἐν ἐκείνων γε, ἃ μὴ δέδρακέν, αἰδέμενος Φιλο-
σοφίαν, ἐπεὶ καὶ αἱ τίτται τοιαῦδε λέγουσι περὶ
τῶν παιδίων, ὡς ἀπιτέον αὐτοῖς ἐς διδασκάλου.
καὶ γὰρ ἂν μηδέπω μαθεῖν ἀγαθόν τι δύνωνται,
ἀλλ' ἐν φαῦλον ἔδεν ποιήσασιν ἐκεῖ μένοντες.
ἐγὼ μὲν ἐν ταῖς ἄλλαις πάντα ἀποπλήσασί μοι δο-
κῶ, καὶ ὄντινα ἂν ἐθέλης τῶν εἰδότεων τὰ ἡμέ-
τερα, ἤκέ μοι ἐς αὐριὸν παραλαβῶν, ὄψει τε
ἔπως

atque ob id ipsum moderatior vobis est et adhuc
tolerabilis. Adfert enim illi pudorem quendam,
si indignus isto habitu et nomine isto videatur,
quae nimirum sequuntur illum, et paedagogi in
morem continent. Itaque dignus sim, si non eo-
rum, in quibus meliorem illum reddidi, merce-
dem a vobis capere; at certe eorum, quae philo-
sophiae reuerentia facere intermisit: quandoqui-
dem nutrices etiam paruos in scholam censent mit-
tendos, quum, si nondum bonum quidquam pos-
sint discere, certe mali nihil, dum ibi manent, fa-
ciant. Equidem reliqua mihi omnia impleuisse
videor, et quocumque volueris eorum, qui no-
stra non ignorant, adsumto, cras ad me veni,
vide-

ὅπως ἐρωτᾷ, καὶ πᾶς ἀποκρίνεται, καὶ ὅσα μεμάθηκε, καὶ ὅσα ἤδη ἀνέγνωκε βιβλία, περὶ ἀξιωμαίων, περὶ συλλογισμῶν, περὶ καταλήψεως, περὶ καθηκόντων, καὶ ἄλλα ποικίλα· εἰ δὲ ἢ τὴν μητέρα ἔτυπτεν, ἢ παρθένου συνήρπαζε, τί ταῦτα πρὸς ἐμέ; ἔ γάρ παιδαγωγὸν με ἐπέσησατε αὐτῷ.

Τοιαῦτα γέρων ἄνθρωπος ὑπὲρ Φιλοσοφίας ἔλεγε. σὺ δὲ καὶ αὐτὸς ἂν φαῖης, ὦ Ἑρμότιμε, ἰκανὸν εἶναι, ὡς διὰ τῆτο φιλοσοφίημεν, ὡς μηδὲν τῶν φαυλοτέρων πράττομεν· ἢ ἐπ' ἄλλαις ἐλπίσιν ἐξ ἀρχῆς φιλοσοφεῖν ἠξιοῦμεν, ἔχ' ὡς τῶν ἰδιωτῶν κοσμιώτεροι εἴημεν περιεσῆντες; τί ἔν ἐκ ἀποκρίνη καὶ τῆτο; ΕΡΜ. Τί δὲ ἄλλο; ἢ ὅτι καὶ δακρύσαι ὀλίγα δέω; ἐς τούτῳ

videbisque, ut interroget, ut respondeat, quot res didicerit, et quot iam legerit libros, de axiomaticis, de syllogisticis, de comprehensione, de officiis, et alia varia. Si vero aut matrem pulsavit, aut rapuit virginem; quid eandem me? neque enim paedagogum me illi praefecistis.

83. Talia senex pro Philosophia dicebat. Tu vero et ipse forte dixeris, Hermotime, satis esse, si propter hoc philosophemur, ne quid peius faciamus: aut num alia spe philosophari ab initio postulavimus? non ideo, ut idiotis decentiores circumiremus? cur igitur non respondes hoc quoque? Η Ε Ρ Μ. Quid verò aliud; quam quod parum

τεσθτό με καθίκετο· ὁ λόγος ἀληθῆς ὢν, καὶ
ὀδύρομαι, ὅσον ἄθλιος χρόνον ἀνάλωκα, καὶ προσ-
έτι μισθοὺς οὐκ ὀλίγους τελῶν ἀντὶ τῶν πό-
νιων· νυνὶ γάρ, ὡσπερ ἐκ μέθης ἀνανήφω, ὄρω,
οἷα μὲν ἔστιν ὢν ἤρων, ὅπῃσα δὲ πέπονθα δια-
ταῦτα.

ΛΥΚ. Καὶ τί δεῖ δακρύων, ὦ χεῖρς; τὸ
γὰρ τὸ μῦθος ἐκεῖνο πάνυ συγγεγόν, οἷμα, ὃν
Αἰσωπὸς διηγείτο. Ἔφη γάρ, ἀνθρώπων τινα ἐ-
πὶ τῇ ἡϊόνι καθέζομενοι, ἐπὶ τὴν κυματωγὴν
ἀριθμεῖν τὰ κύματα, σφαλέντα δέ, ἀχθεσθαι
καὶ ἀνιάσθαι, ἄχρι δὲ τὴν κερδῶ παρὰ τῶν εἰ-
πεῖν αὐτῶ, τί, ὦ γενναῖε, ἀνιᾶ τῶν παρελθόν-
των

parum abest, quin illacrimet, adeo in animum
meum penetrauit vera ratio; ac deploro, quan-
tum miser temporis insumserim, mercedes insu-
per non paruas laborum meorum persolvens. Iam
enim velut ab ebrietate relipiscens video, qualia
sint quae amabam, quae autem propter ea perfec-
tus sum.

84. LYC. Et quid lacrimis opus est? o bone!
valde enim prudens consilium arbitror fabulae,
quam narrabat Aelopus. Dicebat enim, homi-
nem sedentem in litore ad fluctuosum mare, nu-
merasse fluctus. Cum vero subinde erraret, gra-
uiter tulisse et excruciatum esse, donec adstans
vulpes ei diceret, quid laboras, mi homo, eo-
rum

των ἕνεκα; δέον τὰ ἐντεῦθεν ἀρχάμενον ἀριθμεῖν, ἀμελήσαντα ἐκείνων· καὶ σὺ τοίνυν, ἐπεὶ περ ἔτω σοι δοκεῖ, ἐς τὸ λοιπὸν ἂν ἀμεινον ποιήσῃς βίον τε κοινὸν ἅπασι βίῃν ἀξιῶν, καὶ συμπολιτεύσῃ τοῖς πολλοῖς, ἔδὲν ἀλλόκοτον καὶ τετυφωμένον ἐλπίζων, καὶ ἐκ αἰσχύνης, ἥνπερ εὐφρονεῖς, εἰ γέρων ἄνθρωπος μεταμαθήσῃ, καὶ μεταχωρήσῃς πρὸς τὸ βέλτιον.

Ταῦτα πάντα, ὦ Φιλότης, ὅποσα εἶπον, μὴ με νομίσης κατὰ τῆς σοῆς παρεσκευασμένον, ἔχθραν τινὰ ἐξαίρετον πρὸς Στωϊκὰς ἐπανηρημένον εἰρηκέναι· ἀλλὰ κοινὸς ἐπὶ πάντας ὁ λόγος· τὰ γὰρ αὐτὰ πρὸς σέ εἶπον ἂν, εἰ τὰ Πλάτωνος, ἢ Ἀριστοτέλους ἤρησο, τῶν ἄλλων ἀκρίτων ἐρήμην

rum causa, qui praeterierunt? cum oporteat eos qui hinc oriuntur numerare incipere; neglectis illis. Et tu igitur, quoniam ita tibi videtur, in reliquum melius feceris, si communem omnibus vitam velis vivere, et civem te gerere de vulgo unum, nihil alienum aut inflatum sperans; nec pudeat te, si recte sapis, senem hominem mutatis quasi partibus ad id, quod melius est, transire.

85. Caeterum haec, quaecumque dixi, omnia, amice, noli me putare contra Porticum paratum, aut susceptis eximiis contra Stoicos inimicitias dixisse. Sed communis ad omnes pertinet ratio. Eadem enim ad te dixissem, si Platonis aut Aristotelis sectam secutus esses, reliquis indicta cau-

ἐρήμην κατωγνῆς. νῦν δὲ ἐπεὶ τὰ Στωϊκῶν
 προετίμησας, πρὸς τὴν ἑσάν ἀποτετάσθαι ὁ
 λόγος ἔδοξεν, εὐδὲν ἐξίμετον πρὸς αὐτὴν ἔχων.
 ΕΡΜ. Εὐ λέγεις· ἀπειμι γὰρ ἐπ' αὐτὸ τοῦ-
 το, ὡς μεταβλησίμην καὶ αὐτὸ δὴ τὸ σχῆμα.
 ἔπει γὰρ ἔκ εἰς μακρὰν ἔτε πώγωνα ὡσπερ νῦν
 λάσιον, καὶ βαρύν, ἔτε δίαιταν κεκολασμένην,
 ἀλλ' ἀίετα πάντα, καὶ ἐλεύθερα, τάχα δὲ καὶ
 πορφυρίδα μεταμφιάσσομαι, ὡς εἰδεῖεν ἀπαν-
 τες, ὅτι μηκέτι μοι τῶν λήρων ἐκείνωσμέτεςιν·
 ὡς εἶθε γέ καὶ ἐξέμεσαι δυνατόν ἦν ἅπαντα ἐ-
 κείνω, ὅποσα ἤχασα παρ' αὐτῶν· καὶ εὐ ἰσθί;
 ἔκ ἀν' ὠκνήσα καὶ ἐλλέβρονον πιεῖν διὰ τῆτο ἐς
 τὸ ἔμπαιον ἢ ὁ Χρῦσιππος, ὅπως μηδὲν ἔτι ἐν-
 νοῦσαι-

sa damnatis. Nunc vero cum Stoicorum sectam
 praetulisses, ad porticum intenta videbatur oratio,
 quae eximium nihil contra eam habeat.

86. HERM. Bene dicis. A teo igitur ad hoc ipsum,
 ut ipsum etiam mutem habitum. Videbis enim non
 ita multo post neque barbam uti nunc hirsutam
 et prolixam, neque victum ita castigatum, sed
 remissa omnia atque libera. Forte autem purpu-
 ram etiam induam, uti sciant omnes, nihil mihi
 iam esse cum illis nugis. Utinam etiam euomere
 liceat, quaecumque ex illis audiui. Et noris me
 non cunctanter helleborum propterea bibiturum,
 contraria quam Chrysippus ratione, nimirum ne
 quid

νοῦσαιμι ὧν Φασί. - σοὶ δ' εἴμι εἰ μικρὰν χάριν
 οἶδα, ὧ Λυκίῃ, ὅτι με παραφερόμενον ὑπὸ θο-
 λεῖ ἔτινος χειμάρρου, καὶ τραχέος, ἐπιδιδόντα
 ἑμυτὸν, καὶ κατὰ ῥῆν συρρέοντα τῷ ὕδατι, ἀνέ-
 σπασας, ἐπιστὰς τὸ τῶν τραγηδῶν τέτο, θεὸς
 ἐκ μηχανῆς ἐπιφανείς· δεκῶ δέ μοι ἐκ ἀλόγως
 αἰν καὶ ξυρησασθαι τὴν κεφαλὴν, ὥσπερ οἱ ἐκ
 τῶν ἰχυαγιῶν ἀπρωθέντες ἐλεύθεροι, ἅτε καὶ
 σωτήρια τήμερον ἄξων, τσσαύτην ἀχλὺν ἀπο-
 σεισάμενος τῶν ἑμμάτων. Φιλοσόφῳ δέ ἐς τὸ
 λοιπὸν, καὶν ἄκων ποτὲ ἐν ὁδῷ βαδίζων εἰτύ-
 γω, ἔτως ἐκτραπήσομαι, καὶ περιζήσομαι, ὥσ-
 περ τὲς λυττωντας τῶν κυνῶν.

quid amplius eorum, quae dicunt, in mentem
 mihi veniat. Tibi igitur gratiam, Lycine, non
 parvam habeo, quod me turbido torrente nbla-
 turo, etque aspero, cum iam cecissem fluctibus,
 et secundo flumine cum aqua ferret, extraxisti,
 superueniens tanquam ille in Tragediis praesens
 ex machina Deus. Videor autem mihi non prae-
 ter rationem caput etiam rasurus, ut qui e nau-
 fragiis seruantur liberi, quippe qui et ipse sa-
 lutis recuperatae festum diem hodie acturus sim,
 tanta ab oculis amota caligine. In philosophum
 autem de reliquo, si vel inuitus aliquando ingre-
 diens per viam incidero, ita auerabor, ita caue-
 bo, ut canes rabiosos solemus.

Ἡρόδοτος, ἢ Ἀετίων.

Ἡρόδοτος εἶθε μὲν καὶ τὰλλα μιμήσασθαι δυνατὸν ἦν. ἔπειτα Φημί, ὅσα προσῆν αὐτῷ, (μείζον γὰρ εὐχῆς τῷ γε) ἀλλὰ καὶ ἐν ἐκ τῶν ἀπάντων, οἷον, ἢ κάλλος τῶν λόγων, ἢ ἀρμονίαν αὐτῶν, ἢ τὸ οἰκεῖον τῇ Ἰωνίᾳ, καὶ προσφυές, ἢ τῆς γνώμης τὸ περιττὸν, ἢ ὅσα μυρία καλὰ ἐκεῖνος ἅμα συλλαβῶν ἔχει, πέρα τῆς εἰς μίμησιν ἐλπίδος. ἃ δὲ ἐποίησεν ἐπὶ τοῖς συγγράμμασι, καὶ ὡς πολλαχῶς τοῖς Ἑλλησὶ γνώριμος ἐν βραχεῖ κατέση, ἐγὼ καὶ σὺ καὶ ἄλλος ἂν μιμησάμεθα. πλεύσας γὰρ εἰκοθεν ἐκ τῆς Καρίας εὐθὺ τῆς Ἑλλάδος, ἐσκόπεῖτο πρὸς αὐτὸν

Herodotus, siue Aetion.

Vtinam Herodoti reliqua etiam imitari liceret! non omnia dico, quae viro aderant; maius enim voto illud quidem; sed vel vnum *quiddam* de omnibus, verbi causa, vetustatem orationis, aut compositionem, aut domesticam illam Ionicae linguae et nativam *suauitatem*, aut sententiarum diuitias, aut quae sexcenta pulchra ille vna complexus habet; imitandi omnem spem transgressa. Caeterum quae circa libros suos historicos faciebat, et vt Graecis multis in locis breui innotesceret, *illud* ego, et tu, et *quibus* alius imitemur. Cum enim domo e Caria versus Graeciam nauigaret,

ἑαυτὸν, ὅπως ἂν τάχιστα καὶ ἀπραγμιονέστατα
 ἐπίσημος καὶ περιβόητος γένοιτο, καὶ αὐτὸς,
 καὶ τὰ συγγραμμάτια. τὸ μὲν ἔν περινοσῆντα,
 νῦν μὲν Ἀθηναίοις, νῦν δὲ Κορινθίοις ἀναγιγνώ-
 σκειν, ἢ Ἀργείοις, ἢ Λακεδαιμονίοις ἐν τῷ μέ-
 ρει, ἐργῶδες καὶ μακρὸν ἡγεῖτο εἶναι, καὶ τρί-
 βῆν ἢ μικρὰν ἐν τῷ τοιαύτῳ ἔσεσθαι. ἔκην ἡ-
 ξίε διασπᾶν τὸ πρᾶγμα, εἰ δὲ κατὰ διαίρεσιν,
 ἔτω κατ' ὀλίγον ἀγείρων καὶ συλλέγων τὴν γνῶ-
 σιν· ἐπεβέβηκε δὲ, εἰ δυνατόν εἴη, ἀθρόως πηλα-
 βεῖν τὰς Ἑλλήνας ἅπαντας. εἰςαταται ἔν Ὀλύμ-
 πια τὰ μεγάλα καὶ ὁ Ἡρόδοτος, τᾶτ' ἐκεῖνο
 ἦκεν οἱ νομίσας τὸν καιρὸν, ἢ μάλιστα ἐγλίχθη-
 το,

garet, dispiciebat apud se, qua tandem ratione
 quam celerrimè, et minimo labore insignis et ce-
 lebris tum ipse, tum si quid scripsisset, fieret.
 Iam circumire, et nunc Atheniensibus; nunc
 Corinthiis recitare, aut Argiuis, aut Lacedaemo-
 niis particulatim, laboriosum et longum esse du-
 cebat, moramque in ea re haud parvam esse fu-
 turam. Noluit igitur negotium hoc distrahere,
 neque disperse ita et minutatim conciliare et co-
 gere sibi notitiam hominum: verum eo intendit
 animum, ut, si fieri posset, confertos alicubi
 Graecos vniuersos deprehenderet. Instant igitur
 magna Olympia: et Herodotus, rem ipsam pu-
 tans, venire sibi tempus maxime desideratum;

το, πλήθυσαν τηρήσας τὴν πανήγυριν, ἀπαν-
ταχόθεν ἤδη τῶν ἀρίστων συνειλεγμένων, παρ-
ελθῶν ἐς τὸν ὀπισθόδομον, ἔθεατήν, ἀλλ' ἀ-
γωνιστὴν Ὀλυμπίων παρεῖχεν ἑαυτὸν, ἄδων τὰς
ἰσορίας, καὶ κηλῶν τὰς παρόντας, ἄχρι τῆς καὶ
Μέσας κληθῆναι τὰς βίβλας αὐτῆς, ἐννέα καὶ
αὐτὰς ἔσας.

Ἦδη ἔν' ἀπαντες αὐτὸν ἤδεσαν πολὺ μᾶλλον,
ἢ τὰς Ὀλυμπιονίκας αὐτῆς. καὶ ἔκ' ἐστὶν ὅστις
ἀνήκοος ἦν τῆς Ἡροδότου ὀνόματος, οἱ μὲν, αὐ-
τοὶ ἀκέσαντες ἐν Ὀλυμπίᾳ, οἱ δέ, τῶν ἐκ τῆς
πανηγύρεως ἡκόντων πυνθανόμενοι, καὶ εἰπευθε-
Φανείη μοῖον, ἐδείκνυτο ἂν τῷ δακτύλῳ. Οὐ-
ΤΟΣ ΕΚΕΙΝΟΣ, Ἡρόδοτός ἐστιν, ὁ τὰς
μάχας

observato pleno concilio, collectis undique iam
proceribus, ingressus in posticum templi Iouis
Olympii, non spectatorem, sed certatorem se O-
lympiorum professus est, canens historias, et eo
vsque demulcens hos, qui adessent, ut Musae ipsius
libri, qui et ipsi novem essent, vocarentur.

2. Iam igitur multo ipsum magis nosse omnes,
quam victores ipsos Olympiae; nec esse, cui He-
rodoti nomen non esset auditum; partim quod
ipsi illum Olympiae audissent, partim quod ab
his, qui ex concilio venerant, percontando per-
cepissent: et sicubi conspiceretur modo, digito
monstrabatur: Hic ille Herodotus est, dicentium,
qui

μάχας τὰς Περσικὰς Ἰασί συγγεγραφώς, ὅ τὰς
 νίκας ἡμῶν ὑμνήσας. τοιαῦτ' ἐκεῖνος ἀπέλαυσε
 τῶν ἰσοριῶν, ἐν μιᾷ συνόδῳ πάνδημόν· τινὰ κοι-
 νὴν ψῆφον τῆς Ἑλλάδος λαβῶν, καὶ ἀνακηρυ-
 χθεὶς ἐχ' ὑφ' ἐνός, μὰ Δία, κήρυκός, ἀλλ' ἐν
 ἀπάσῃ πέλει, ὅθεν ἕκαστος ἡμῶν πανηγυρισῶν.

Ὅπερ ὕπερον κατανοήσαντες, ἐπίτομόν τινα
 ταύτην ἔδδον ἐς γνῶσιν, Ἰππίας τε ὁ ἐπιχώριος
 αὐτῶν σοφιστής, καὶ Πρόδικος ὁ Κεῖος, καὶ Ἀ-
 ναξιμένης ὁ Χίος, καὶ Πῶλος ὁ Ἀκραγαντῖνος,
 καὶ ἄλλοι συχνοί, λόγους ἔλεγον ἀεὶ καὶ αὐτοὶ
 πρὸς τὴν πανήγυριν, ἅφ' ὧν γνῶριμοὶ ἐν βραχέει
 ἐγίνοντο. Καὶ

qui proelia cum Persis Ionico sermone conscripsit,
 qui victorias nostras hymno celebrauit. Hunc
 ille talem historiarum suarum fructum cepit, in
 vno conuentu publicum quoddam et commune
 totius Gracciae suffragium qui ferret, ornaretur-
 que praeconio non ab vno sane praecone, sed in
 vnaquaque vrbe, vnde singuli spectatorum essent.

3. Quod quidem postea considerantes, hanc
 nempe compendiarium quandam ad notitiam ho-
 minum viam, Hippias ex ipsa illa Elidis regione
 Sophista, et Ceus Prodicus, et Anaximenes
 Chius, et Agrigentinus Polus, et frequentes alii,
 semper verba et ipsi fecerunt ad concilium, vnde
 nobiles breui tempore facti sunt.

Καὶ τί σοὶ τὰς παλαιὰς ἐκείνας λέγω σοφισ-
 τὰς, καὶ συγγραφέας, καὶ λογογράφους, ὅπου
 καὶ τὰ τελευταῖα ταῦτα, καὶ Ἀετίωνα Φασὶ
 τὸν ζωγράφον, συγγράψαντα τὸν Ῥωζάνης
 καὶ Ἀλεξάνδρου γάμον, εἰς Ὀλυμπίαν καὶ αὐ-
 τὸν ἀγαγόντα, τὴν εἰκόνα ἐπιδείξασθαι, ὡς
 Πρῶξενιδαν, Ἑλλανοδίκην τότε οὔτα, ἡσθέντα
 τῇ τέχνῃ, γαμβρὸν ποιήσασθαι τὸν Ἀετίωνα.

Καὶ τί τὸ θαῦμα ἐνῆν τῇ γραφῇ αὐτῆ, ἥρετό-
 τις, ὡς τὸν Ἑλλανοδίκην δι' αὐτὸ, ἐκ ἐπιχω-
 ρίῳ τῷ Ἀετίωνι συνάψασθαι τῆς θυγατρὸς τὸν
 γάμον; ἔστιν ἡ εἰκὼν ἐν Ἰταλίᾳ, καὶ γὰρ εἶδον,
 ὡς καὶ σοὶ ἂν εἰπεῖν ἔχοιμι. Θαλάμιός ἐστι πε-
 ρικαλλῆς, καὶ κλίνη νυμφικῆ. καὶ ἡ Ῥωζάνη

καὶ θη-

4. Et quid tibi antiquos illos Sophistas dico,
 et historicos, et rhetoras, cum nuper adco etiam
 Aëtion pictor dicatur, depictis a se Roxanes et
 Alexandri nuptiis, Olympiam et ipse deportatam
 eam tabulam ostendisse, *successu eo*, ut Proxeni-
 das, iudex certaminis qui tum esset, delectatus
 arte generum sibi Aëtionem assumeret.

5. Et quid in pictura ipsius mirum inerat, ro-
 get aliquis, ut arbiter certaminum propter illud
 Aëtioni, non cui, nuptias filiae conciliaret? Est
 illa in Italia, et ipse eam vidi, ut etiam narrare
 tibi possim. Thalamus est pulcherrimus, et le-
 ctus nuptialis: et assidet Roxane virgo undique pul-

κἀθήται πάγκλον τι χρῆμα πάρθενε, ἐς γῆν
 ὀρῶσα, αἰδομένη ἐσῶτα τὸν Ἀλέξανδρον. ἔρω-
 τες δέ τινες μειδιῶντες, ὁ μὲν κτύπιν ἐφesyς,
 ἀπάγει τῆς κεφαλῆς τὴν καλύπτραν 1), καὶ δεῖτ
 κνυσι τῷ νυμφίῳ τὴν Ῥωξάνην. ὁ δέ τις μά-
 λα δαλικῶς ἀφαιρεῖ τὸ σανδάλιον ἐκ τῆ ποδός,
 ὡς κατακλίνετο ἤδη. ἄλλος τῆς γλανίδος τοῦ
 Ἀλεξάνδρου ἐπειλημμένος ἔρωις, καὶ ἔτος ἔλκει
 αὐτὸν πρὸς τὴν Ῥωξάνην, πάνυ βιαίως ἐπισπώ-
 μενος. ὁ βασιλεὺς δὲ, αὐτὸς μὲν σέφανόν τινα
 ὀρέγει τῇ παιδί. πάροχος δὲ καὶ νυμφαγωγὸς
 Ἡφαισίῳ συμπρέσβη, δᾶδᾶ κἀιομένην ἔχων,
 μειρακίῳ πάνυ ὠραίῳ ἐπερειδόμενος. ὑμέναιος,
 οἰμαῖς
 pulcherrimā, humi defixos habens oculos, pu-
 dore adstantis Alexandri. Cupidines autem qui-
 dam residentes, alter quidem a tergo imminens
 reducit a capite flammeum, ostenditque Roxanen
 sponso. Alius autem aliquis verniliter sane de-
 mit pede sandalium, vt iam recumbat. Cupido
 alius laena prehensum Alexandrum trahit versus
 Roxanem; connixus validissime. Rex autem ipse
 quidem coronam offert puellae. Comes autem
 et deductor sponsi Hephæstion vna adstat, facem
 ardentem gerens, puero innixus formosissimo.

S. 5. Hymē.

I. Καλύπτραν] Ad vittam nuptialem respicit
 et ἀνεκαλυπτήρια, de quibus Langbæcn.
 ad Longin. 4, 10. p. 34. Toll. Itaque κἀ-
 λυπτραν flammeum reddidi... Gesner.

οἰμαί, ἐστίν. ἔ γάρ ἐπεγέγραπτο τῶν αὐτῶν. ἑτέ-
ρωσι δὲ τῆς εἰκόνος, ἄλλοι ἔρωτες παίζουσι ἐν
τοῖς ὄπλοις τῷ Ἀλεξάνδρῳ· δύο μὲν τὴν λόγ-
χην αὐτῷ φέρουτες, μιμνῆσκει τῆς ἀχαιοφώ-
ρου, ὅποτε ὀκνῶν φέρουτες, βαρύντο. ἄλλοι
δὲ δύο, ἕνα τινὰ ἐπὶ τῆς ἀσπίδος κατακείμενον,
βασιλέα δὴθεν καὶ αὐτὸν σύρουσι, τῶν ὀχέων
τῆς ἀσπίδος ἐκτεταμένον. εἷς δὲ ἐς τὸν θώρα-
κα ἐσθλῶν ὑπτίον κείμενον, λοχῶντι ἕοικεν,
ὡς φεβήσῃ αὐτῆς, ὅποτε κατ' αὐτὸν γένοι-
το σύροντες.

Οὐ παιδικὰ δὲ ἄλλως ταῦτά ἐστι, ἔδὲ περι-
εργασαί ἐν αὐτοῖς ὁ Ἀετίων, ἀλλὰ δηλοῖ τῷ Ἀ-
λεξάνδρῳ καὶ τὸν ἐς τὰ πολεμικὰ ἔρωτα. καὶ
ὅτι

Hymenaeus puto est: neque enim adscriptum
est nomen. In altera autem tabulae parte, Cu-
pidines alii lusus agunt in armis Alexandri, duo
quidem hastam illius ferentes, baiulos imitati,
cum trabem ferentes onere pandantur. Alii au-
tem duo, unum in Clypeo iacentem, regem
nempe ipsum quoque, tanquam in curru trahunt,
comprehensis clypei ansis. Unus autem in lori-
cam, quae supina iacet, ingressus, insidianti si-
milis est, qui perterreat illos, si forte inter tra-
hendum ad se deferantur.

6. Caeteram non lusus ista sunt, neque teme-
re in illis operam abusus est Aëtion, sed indicant
amorem Alexandri etiam aduersus res bellicas,
eum-

ὅτι αἴμα καὶ Ρωξάνης ἦρα, καὶ τῶν ὀπλων ἐκ ἐπέ-
 λείησο. πλὴν ἀλλ' ἢ γε βικίων αὕτη, καὶ ἄλλως
 γαμήλιόν τι ἐπὶ τῆς ἀληθείας διεφάνη ἔχουσα,
 προμηθευσαμένη τῷ Ἀετίωνι τὴν τῆ Προξενίδε
 θυγατέρα. καὶ ἀπῆλθε γήμας καὶ αὐτὸς, πάρε-
 ρεγον 2) τῶν Ἀλεξάνδρου γάμων, ὑπὸ νυμφα-
 γωγῷ τῷ βασιλεῖ, μισθὸν εἰκασμένον γάμου,
 προσλαβὼν ἀληθῆ γάμον.

Ἡρόδοτος μὲν ἔν. (ὁπάνειμι γὰρ ἐτ' ἐκεῖνοι)
 ἱκανὴν τῶν Ὀλυμπίων, τὴν πανήγυριν ἠγείτο
 καὶ

cumque, cum Roxanem amaret, armorum non
 esse oblitum. Cacterum ipsa quoque tabula haec
 nuptiale quiddam reuera habere apparuit, nem-
 pe quae conciliauerit Aëtioni Proxenidae filiam:
 discessitque *πίCTOR*, nuptiis et ipse celebratis, quae
 parergon essent, et *appendicula quasi nuptiarum*
 Alexandri; conciliatore atque deductore sponsae
 ipso rege, mercedis assinilarum nuptiarum co-
 rollariam nactus veras nuptias.

7. Herodotus igitur, ad hunc enim redeo,
 aptum iudicabat Olympiorum concilium, quod

etiam
 2. Πάρεργον] Qui suauitatem huius loci sen-
 tire velit, illum quae sint *πάρεργα* pictorum
 cogitare oportet, descripta satis a *Junio*: 3, 7,
 12. ac illud *προσλαβίων*, quod notat, prae-
 ter ordinariam operis mercedem accipere ali-
 quid instar corollarii. Rex conciliator et
 deductor sponsae seu veteri verbo *domiducus*
 est pictus Alexander. *Gesner*.

καὶ συγγραφέα θαυμαστὸν δεῖξαι τοῖς Ἑλλησι
 τὰς Ἑλληνικὰς [νίκας] διεξιόντα, ὡς ἐκεῖνος
 διεξήλθεν· ἐγὼ δὲ, καὶ πρὸς Φιλίε, μὴ με κο-
 ρυβαντιῶν ὑπολάβητε, μηδὲ τὰ μὰ εἰκάζεντοῖς
 ἐκεῖνος· ἰδέωσ' ὁ ἀνὴρ· ἀλλὰ τῆτό γε ὅμοιον πα-
 θεῖν Φημι αὐτῷ. ὅτε γὰρ τοπρῶτον ἐπεδήμη-
 σα τῇ Μακεδονίᾳ, πρὸς ἑμαυτὸν ἐσκοπέμην, ὅ-
 τι μοι χρησέον τῷ πράγματι· καὶ ὁ μὲν ἔρως
 ἔτος ἦν ἀπασι γνωσθῆναι, καὶ ὅτι πλείστοις
 Μακεδόνων· δεῖξαι τὰ μ.χ.· τὰ δ' αὐτὸν περιῖον-
 τα τηνικαῦτα τῆ ἔτης ξυγγίνεσθαι πόλει ἐκά-
 ση, καὶ εὐμαρὲς ἐφαίνετο,· εἰ δὲ τηρήσαιμι τὴν
 δε ὑμῶν τὴν σύνοδον, εἶτα παρελθὼν ἐς μέσον
 δεῖξαι

etiam historicum admirabilem redderet Graecis,
 qui quidem ita, ut ab ipso factum est, (victo-
 rias) Graecas enarrasset. Ego vero, et per ami-
 citiarum vos praesidem Iouem obtestor, ne insa-
 nire me putetis, aut mea illius scriptis compara-
 re, sic vir ille mihi faueat! Ego igitur illud cer-
 te simile viri illius accidere mihi confirmo, quod
 iam declarabo. Cum enim primum in Macedo-
 niam peregrinatum venissem, apud animum
 meum considerabam, quomodo me tractarem.
 Et cupiebam sane innotescere omnibus, et quam
 plurimis Macedonum, quid essem ostendere:
 circuire autem ipsum, id anni, et cum ciuitate
 vnaquaque agere, non facile videbatur: si vero
 hunc vestrum conuentum obseruarem, ac tum
 pro-

δείξαιμι τὸν λόγον, ἐς δέον ἔτως ἀπεβήσεσθαι μοι τὰ τῆς εὐχῆς.

Αὐτοί τε ἐν ἤδη συνελλυθήατε, ὃ, τι πέρ ἔφελος ἐξ ἐκάστης πόλεως, αὐτὸ δὴ τὸ κεφάλαιον Μακεδόνιον ἀπάντων· καὶ ὑποδέχεται Πίσις ἢ ἀρίστη ἔσα ἔ κατὰ Πίσαν, μὰ Δί, ἐδὲ τὴν ἐκεῖθι σενωχωρίαν, καὶ σκηνάς, καὶ καλύβας, καὶ πνίγος. οἱ τε αὖ πανηγυριστῶν, ἐσφυρωτόδης ἔχλος, ἀθλητῶν δὲ μᾶλλον φιλοθεάμονες, ἐν παρέεργω οἱ πολλοὶ τὸν Ἡρόδοτον τιθέμενοι, ἀλλὰ ῥητόρων τε καὶ συγγραφέων καὶ σοφιστῶν οἱ δοκιμώτατοι ἔσον ἔ μικρὸν 3) ἤδη,

μη
 progressus in medium dicendi facultatem ostenderem; sic sperabam votum mihi meum recte euenturum.

8. Iam igitur et ipsi conuenistis, quidquid in vnaquaque ciuitate praestantissimum est, caput ipsum et flos omnium Macedonum: et suscepit vos vrbs praestantissima, non illa Pisae similis, per Iouem, neque angustiis illis, et tabernaculis, et casis, et aestui. Porro qui huc conuenere, non faex populi, athletarum spectacula praeferentes plerique, et obiter tantum audiendum putantes Herodotum: sed Rhetorum, et Historicorum, et Sophistarum probatissimi. Ferme parum iam labo-

3. Ὅσον ἔ μικρὸν] Ad verbum, tantum non paruum iam est, hoc est, Parum abest quin parui iam illud, vel illam curam, faciam, ne

μὴ τῶν ἄλλων παραπλοῦς ἐνδεέστερον φαίνεται τῶν Ὀλυμπίων. ἀλλ' ἦν μὲν ὑμεῖς Πολυδάμαντι; ἢ Γλαύκῳ, ἢ Μίλωνι παραθεωρητέ 4) με, κομιδῇ ὑμῖν δόξω θρασὺς ἀνθρώπος εἶναι. ἦν δὲ πολὺ ἐκείνων ἀπαγαγόντες τὴν μνήμην, ἐπ' ἐμαυτοῦ μόνον ἀποδύσαντες ἴδητε, τάχ' ἂν ἐ πάντῳ μασιγώσιμος ὑμῖν δόξαιμι, ὡς ἔνγε τηλικαύτως ἀδίδω, ἰκανὸν ἔμοιγ' ἐν καὶ τῆτο.

laboro, ne mea haec conditio multum inferior videatur Olympiis. Verum si quidem ad Polydamentem aliquem, aut Glaucum, aut Milonem me inter spectandum comparaueritis, oppido vobis audax videbor homo esse. Sin vero memoria longe ab illis abducta, per me solum me exutum spectaueritis, forte non omnino flagris dignus vobis videar, in tali quidem stadio: satis mihi quidem et hoc fuerit.

ne inferior etc. Vt hic *laboro* addidi in interpretatione ad lucem sententiae: ita mox a Zeuxis principio, *veritus* inserendum fuit. *Gesner.*

4. Παραθεωρήτε] Παραθεωρεῖν eā fere forma percussum verbum, ac παριδεῖν apud Herodotum I, 37. et 38. Quemadmodum enim ibi παριδῶν με δειλίαν τινὰ vertendum est, *observans IN ME timiditatem*, separata a verbo praepositione: ita hic etiam παραθεωρεῖν idem est ac θεωρεῖν, παρὰ τῷ Πολυδάμαντι κ. τ. λ. *Gesner.*

Ζεῦ-

Ζεῦξις, ἢ Αντίοχος.

Εναγχος ἐγὼ μὲν ὑμῖν δείξας τὸν λόγον, ἀπή-
 ειεν οἴκαδα. προσιόντες δὲ μοι τῶν ἀκηκό-
 των πολλοὶ (κωλύει γὰρ ἕδρην, οἴμοι, καὶ τὰ
 τοιαῦτα πρὸς Φίλκην ἤδη ἔντας ὑμᾶς λέγειν.)
 προσιόντες ἔν ἐδεξιᾷ, καὶ θαυμάζουσιν ἐώκ-
 σταν. ἐπιπολὺ γὰρ παρεμαρτύντες, ἄλλος ἄλλο-
 θεν ἐβόων, καὶ ἐπῆνευ, ἄχρι πε καὶ ἐρυθριῶν
 με, μὴ ἄρα πάμπολυ τῆς ἀξίας τῶν ἐπαινῶν
 ἀπολειπίμην. τὸ δ' ἔν κεφάλαιον αὐτοῖς τέτο
 ἦν, καὶ πάντες ἔν καὶ τὸ αὐτὸ ἐπεσημαίνοντο,
 τὴν γνώμην τῶν συγγραμμάτων ξένην ἔσσειν, καὶ
 πολὺν ἔν αὐτῇ τὸν νεωτερισμόν. ·· μᾶλλον δὲ αὐ-
 τὰ

Zeuxis aut Antiochus.

Nuper cum dicendi vobis facultatem, *recitata*
oratione ostendissem, domum abibam. Ac-
 cedentes vero ad me auditorum multi, (Nihil
 enim puto prohibet talia quoque apud vos ami-
 cos iam meos dicere) accedentes igitur comple-
 debantur me, et admirationem prae se ferebant.
 Multum enim prosecuti aliunde alius clamare, et
 laudare, adeo ut erubescerem, *veritus*, ne nimis
 multum a dignitate laudum illarum abessem. Ca-
 put autem et *summa laudis* haec illis erat, o-
 mnesque unum et idem acclamabant, consilium
 scripturum insolitum esse, et multum in illo
 nouatum. ·· Quin praestat ipsa illa *verba* comme-
 morare,

τὰ εἰπεῖν ἄμεινον, ἅπερ ἐκεῖνοι ἀπεφθέγγοντο·
 ὧ τῆς καινότητος, Ἡράκλεις· τῆς παραδοξολο-
 γίας· εὐμήχανος ἄνθρωπος· ἔδεν ἂν τις εἶποι
 τῆς ἐπινοίας νεαρώτερον. οἱ μὲν τοιαῦτα πολ-
 λά ἔλεγον, ὡς ἐκείνηντο δηλαδὴ ὑπὸ τῆς ἀκρο-
 άσεως. ἢ τίνα γὰρ ἂν αἰτίαν εἶχον ψεύδεσθαι
 καὶ κολακεύειν τὰ τοιαῦτα, ξένον ἄνθρωπον,
 ἔ πάνυ πολλῆς αὐτοῖς φροντίδος ἄξιον τὰ ἄλλα.

Πλὴν ἐμέ γε (εἰρήσεται γὰρ) ἔ μετρίως ἠγία
 ἔ ἔπαινος αὐτῶν. καὶ ἐπειδὴ ποτε ἀπελθόν-
 των κατ' ἐμαυτὸν ἐγενόμην, ἐνεόσθην· ἔκῃν τοῦ-
 το μόνον χάριεν τοῖς ἐμοῖς ἔνεσιν, ὅτι μὴ συγῆ-
 θη, μηδὲ κατὰ τὸ κοινὸν βαδίσοι τοῖς ἄλλοις,
 ἔνομά-

morare, quae isti protulere. *Vab nouitatem!*
Admirabilis Hercules oratio! bominem ad inuenien-
dum agilem! Nihil quisquam dixerit cōgruatis illis
magis nouum. Atque illi quidem talia multa di-
 cere, prout nimirum ab auditione mouerentur;
 quam alioqui mentiendi causam habuissent, et co-
 modo adulandi peregrino homini, nec de caete-
 ro ad curam illorum magno opere pertinenti.

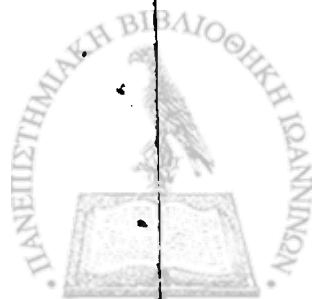
2. At me, dicetur enim, ista laus eorum non
 mediocri afficiebat molestia, et cum tandem post
 illorum discessum solus essem, ita cogitabam:
 Ergo illud solum iucundum meis scriptis inest,
 quod v̄sitata nou sunt, neque communi quasi
 cum reliquis vestigio incedunt; a nominibus au-
 tem

ὄνομάτων δὲ ἄρα καλῶν ἐν αὐτοῖς, καὶ πρὸς
 τὸν ἀρχαῖον κανόνα συγκειμένων, ἢ νῦν ὀξέος, ἢ
 περιουσίας τινός, ἢ χάριτος Ἀττικῆς, ἢ ἀρμονίας, ἢ
 τέχνης τῆς ἐφ' ἅπασιν, τῶν δὲ πόρρω ἴσως
 τῶν ἄλλων· ἔ γάρ ἂν παρεντες αὐτὰ ἐκεῖνα, ἐπήνθον
 μόνον τὸ καινὸν τῆς προκαίρεσεως, καὶ ξενίζον·
 ἐγὼ δὲ ὁ μάταιος ὄμην, ὅποτε ἀναπηδιῶντες
 ἐπαινοῖεν, τάχα μέντοι καὶ αὐτὸ τῶτο προσά-
 γεσθῆαι αὐτῆς· ἀληθές γὰρ εἶναι τὸ τῶ Ὀμήρου,
 καὶ τὴν νέαν ὠδὴν κεχαρισμένην ὑπάρχειν τοῖς
 ἀκῶσιν· ἔ μὴν τοσῶτον γε, ἔτε ὅλον τῆ και-
 νότητι νέμειν ἤξιον, ἀλλὰ τὴν μὲν, ὥσπερ ἐν
 προσθήκης μοίρᾳ, συνεπικοσμεῖν τι, καὶ πρὸς τὸν
 ἐπαι-

tem in iisdem pulchris, et ad antiquam regulam
 compositis, aut sensu acuto, aut excogitandi so-
 lertia, aut venustate Attica, aut compositione
 ac numero, aut quodam in his omnibus artificio,
 ab his, inquam, longe forte ratio mea remota:
 Neque enim, nisi hoc ita se haberet, relictis illis
 ipsis, solam laudant nouitatem rationis nostrae
 ac peregrinitatem. At vanus ego spei, putaram,
 cum ad laudandum confurgerent, forte quidem
 hoc ipsum etiam eos alleciturum esse, cum verum
 sit Homericum illud; nouam cantilenam iucundam
 esse audientibus; ast non eo vsque: neque cense-
 bam futurum, omnia nouitati vt tribuerent; ve-
 rum hanc quidem, corollarii cuiusdam instar,
 ornamenti allaturam aliquid, et laudi ipsam quos-
 que

Luc. Op. T. III. T que

ἔπαπτον συντελεῖν καὶ αὐτήν. τὰ δὲ τῷ ὄντι
ἐπακνήμενα, καὶ ὑπὸ τῶν ἀκρόντων εὐφηνόμε-
να, ἐκεῖνα εἶναι· ὥστε ἔμετρίως ἐπήρμην, καὶ
ἐκινδύστευον πιστεύειν αὐτοῖς, εἶα καὶ μόνον ἐν τοῖς
Ἑλλησιν εἶναι λέγασσι· καὶ τὰ τσιαῦτα· τὸ δὲ
κατὰ τὴν παροιμίαν, ἀνδρακες ἡμῶν ὁ θεσαυ-
ρὸς ἦσαν, καὶ ὀλίγε δέω θαυμαστοποιᾷ τινος ἔ-
παπτον ἐπακνεῖσθαι πρὸς αὐτῶν.

Ἐθέλω γὰρ ὑμῖν καὶ τὸ τῷ γραφέως διηγῆ-
σασθαι· ὁ Ζεῦξις ἐκεῖνος, ἀριστος γραφέων γενό-
μενος, τὰ δημώδη καὶ τὰ κοινὰ ταῦτα ἐκ ἐγρα-
φεν, ἢ ὅσα πάνυ ὀλίγα, ἥρωας, ἢ θεῶς, ἢ πο-
λέμας, αἰεὶ δὲ καινοποιεῖν ἐπεράτο, καὶ τι ἄλ-
λόκο-

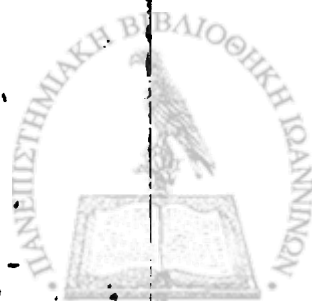
que non nihil collaturam; ea vero, quae serio
ac solide laudarentur, quaeque secunda audien-
tium fama exciperentur, ista esse, quae modo
commemoravi. Itaque non mediocriter iam elatus
fueram, et prope fuerat, ut crederem illis, cum
vnum et solum me in Graecis esse dicerent, at-
que id genus alia. Verum enim vero, in car-
bones, quod est in proverbio, thesaurus noster
abiit, et perum abest, quin praestigiatoris cir-
cumforanei laude ab illis affectus sim.

3. Volo igitur illud etiam de pictore vobis
narrare. Zeuxis ille, pictorum praestantissimus,
popularia ista et communia non pingebat, aut
admodum certe pauca, Heroas *pura*; aut Deos,
aut pugnas; sed novum quiddam proferre sem-
per

ῥόδοτον ἂν καὶ ξένον ἐπινοήσας, ἐπ' ἐκείνῳ τὴν ἀκριβειαν τῆς τέχνης ἐπεδείκνυτο· ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις τοῖς μύμησι, καὶ θήλειαν Ἴπποκένταυρον ὁ Ζεῦξις αὐτὸς ἐποίησεν, ἀνατρέφουσαν γε προσέτι παιδίῳ Ἴπποκένταύρῳ διδύμῳ, κομιδῇ νηπίῳ. τῆς εἰκόνος ταύτης ἀντίγραφός ἐστι νῦν Ἀθήνησι, πρὸς αὐτὴν ἐκείνην ἀκριβεῖ τῇ σάθμῃ μετενηνεγμένη. τὸ ἀρχέτυπον δ' αὐτὸ Σύλλας, ὁ Ῥωμαίων στρατηγός, ἐλέγετο μετὰ τῶν ἄλλων εἰς Ἰταλίαν πεπομφέναι· εἶτα περὶ Μαλέαν, οἶμα, καταδύσης τῆς ὀληάδος, ἀπολέσθαι ἅπαντα, καὶ τὴν γραφὴν. πλὴν ἀλλὰ τὴν γε εἰκόνα τῆς εἰκόνος εἶδον, καὶ αὐτὸς ὑμῖν, ὡς ἂν οἴός τε ᾧ, δείξω τῷ λόγῳ, ἔ, μὰ τὸν Δία
 γραφι-

per tentabat. Et si quid insolens aut peregrinum excogitasset, in eo *denuum vim et* accuratorem artis summam ostendebat. Inter reliqua ausa, Centaurum etiam feminam Zeuxis idem pinxit, lactantem adhuc pueros Centauros gemellos, admodum infantes. Tabulae huius exemplum nunc est Athenis, exacta regula inde translata. Ipsum vero archetypum Sylla Romanorum Imperator dicebatur cum aliis in Italiam misisse, deinde circa Malean, puto, submersa naui perisse omnia; et ipsam adeo picturam. Verum imaginem, certe imaginis vidi, et ipse eam vobis, quantum eius poterō, ostendam, non profecto ut qui picturae peritus

γραφικός τις ὢν, ἀλλὰ πάνυ μέμνημαι, ἔ πρό πολλᾶ ἰδὼν ἐν τινὲς τῶν γραφῶν Ἀθήνησι. καὶ τὸ ὑπερθαυμάσαι τότε τὴν τέχνην, τάχ' ἂν μοι καὶ νῦν πρὸς τὸ σαφέστερον δηλώσαι συναγωνίσαιτο.

Ἐπὶ χλόης εὐθαλῆς ἢ Κένταυρος αὕτη πεποίηται, ὅλη μὲν τῇ ἵππῳ χαμαὶ κειμένη, καὶ ἀποτέτανται εἰς τὲπίσω οἱ πόδες· τὸ δὲ γυναικεῖον ὅσον αὐτῆς, χρέμα ἐπήγερται, καὶ ἐπ' ἀγκῶνός ἐσιν· οἱ δὲ πόδες οἱ ἔμπροσθεν, οὐκ ἔτι καὶ ἔτοι ἀποτάδην, οἷον ἐπὶ πλευρὰν κειμένης· ἀλλ' ὁ μὲν ὀκλάζοντι ἔοικεν, ὢν καμπύλος ὑπεσαλμένη τῇ ὀπλῇ, ὁ δὲ ἔμπροσθεν ἐπανίσταται, καὶ τῷ ἐδάφει ἀντιλαμβάνεται, οἷον εἰσιν ἵπποι,

peritus sim; verum quod plane meminini, qui haud ita pridem in pictoris cuiusdam pergula Athenis eam viderim: et vehemens tum artis admiratio forte me nunc etiam in ea euidentius declaranda iuuerit.

4. In viridi molliter gramine Centaurus haec facta est, qua quidem equa est, humi tota cubans extentis retrorsum pedibus: quantum autem illius muliebre est, sensim attollitur nixum cubito: anteriores vero pedes non iam ipsi quoque porrecti, tanquam iacentis in latus *centauri*; sed alter quidem geniculanti similis, incuruatus subducta ungula: sed alter contra insurgit, humique nititur, quales

ποι, πειρώμενοι ἀναπηδάειν. τοῖν νεογνοῖν δέ, τὸ μὲν ἄνω ἔχει αὐτὴ ἐν τοῖς ἀγκάλαις, καὶ τρέφει ἀνθρωπικῶς, ἐπέχχσα τὸν γυναικεῖον μαζόν· τὸ δ' ἕτερον ἐκ τῆς ἵππου θηλάζει, ἐς τὸν πωλικὸν τρόπον· ἄνω δὲ τῆς εἰκόνοσ, οἷον ἀπὸ τινὸσ σκοπῆσ Ἴπποκένταυρόσ τις, ἀνὴρ ἐκείνησ δηλαδὴ τῆσ τὰ βρέφη ἀμφοτέρωθεν τιθνημένησ, ἐπικύπτει γελῶν, ἔχ ὅλοσ φαινόμενοσ, ἀλλ' ἐσ μέσσην τὸν ἵππον, λέοντοσ σκύμνον ἀνέχων τῆ δεξιᾷ, καὶ ὑπὲρ ἑαυτὸν αἰωρῶν, ὡσ δεδίξαιτο σὺν παιδιᾷ τὰ βρέφη.

Τὰ μὲν ἔν ἄλλα τῆσ γραφῆσ, ἐφ' ὅσα τοῖσ ιδιώταισ ἡμῖν, ἔ πάντα ἐμφανῆ ὄντα, τὴν ὅλην ὁμωσ ἔχει δύναμιν τῆσ τέχνησ, οἷον τὸ ἀπο-
 τείνωσ

quales sunt equi, exsilire dum conantur. Paruorum vero alterum quidem supra ipsa tenet vlnis, et humano more lactat, muliebrem illi mammam praebens: at alterum ex equina parte subrumat, more pulli. In suprema vero tabulae parte, quasi e specula quadam Centaurus aliquis, illius scilicet paruos suos vtrinque nutrientis maritus, despicit ridens non totus conspicuus, sed ad medium usque equum, leonis catulum aextra ostentans et supra se extollens, quasi per lusum terrere velit paruulos.

5. Reliquas igitur picturae dotes, in quantum nobis, eius artis rudibus, non satis apparent, cum tamen totam artis vim contineant, velut il-

τεῖναι τὰς γραμμὰς ἐς τὸ εὐθύτατον, καὶ τῶν
 χρωμάτων ἀκριβῆ τὴν κράσιν, καὶ εὐκχερον τὴν
 ἐπιβολὴν ποιήσασθαι, καὶ σκιασάσαι ἐς δέον, καὶ
 τῷ μεγέθει τὸν λόγον, καὶ τὴν τῶν μερῶν πρὸς
 τὸ ὅλον ἰσότητα, καὶ ἁρμονίαν, γραφέων παῖ-
 δες ἐπαινούντων I), οἷς ἔργον εἰδέναι τὰ τοιαῦ-
 τα. ἐγὼ δὲ τῷ Ζεύξειδος ἐκεῖνο μάλιστα ἐπήνε-
 σα, ὅτι ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ ὑποθέσει ποικίλως
 τὸ περιττὸν ἐπέδειξατο τῆς τέχνης, τὸν μὲν
 ἄνδρα

lam linearum exquisitam directionem, et accu-
 ratam pigmentorum temperationem, et indu-
 ctionem tempestiuam, et umbrarum rationem,
 et proportionem magnitudinis, et mensuras
 integro aequabiliter respondentes, pictorum fi-
 llii laudauerint, quorum opus est intelligere
 talia. Ego vero illud maxime Zeuxidis lauda-
 re soleo, quod in vno eodemque argumen-
 to varie diuitias artis ostendit: qui virum
 quidem

I. Γραφέων παῖδες ἐπαινούντων] Γραφέων
 παῖδες sunt discipuli pictorum, immo picto-
 res ipsi, vt Φιλοσόφων παῖδες Noster ali-
 bi dicere amat. Ceterum ne mirere structu-
 ram horum verborum, nec quaeras quo par-
 ticipium illud pertineat, neque in ἐπι-
 νοίην mutandum suspicere. Est enim genui-
 nus Atticismus participii, pro imperatiuo
 ἐπαινέτωσαν. Reitz.

ἄνδρα ποιήσας πάντῃ Φοβερόν, καὶ κομιδῇ
 ἄγριον, σοβαρόν τῇ χαίτῃ, λάσιον τὰ πολλά,
 ἔκατὰ τοῦ ἵππον αὐτῆ μόνον, ἀλλὰ καὶ καθ'
 ἕτερον τῶ ἀνθρώπῳ· καὶ ἐξήρατο αὐτῆ τὸς ὠμῶν
 ἐπὶ πλάϊσον, τὸ βλέμμα, καίτοι γελῶντος, θη-
 ριωῖδες ὄλον, καὶ ἔρριόν· τι, καὶ ἀνήμερον.

Τοιῶτον μὲν ἐκείνον· τὴν δὲ Φηλείαν δὲ, ἵππων
 γε τῆς καλλιότητος, οἷα μάστιγα αἱ Θετταλαί, εἰ-
 σιν, ἀδμήτες ἔτι, καὶ ἄβρατοι· τὸ δ' ἀνω ἡμί-
 τομον γυναικὸς, πάγκαλον ἔξω τῶν ὠτων,
 ἐκείνα δὲ μόνον σατυριώδη ἐστὶν αὐτῇ, καὶ ἡ μί-
 ξις δὲ, καὶ ἡ ἀρμογή τῶν σωματίων, καθὸ συν-
 ἄπτεται, καὶ συνόσειται τῷ γυναικείῳ τῷ ἵπ-
 πικῷ.

quidem fecerit vndique terribilem, et omnino
 ferum, crines superbe iactantem, hirsutum ma-
 iori ex parte, non qua: equus est modo, sed et-
 iam altera parte humana, et *sub* humeris: eius
 quantum potest elatis; vultum, ridentis licet,
 serinum totum et montanum, atque minime man-
 suctum.

6. Ita quidem illum: Feminam vero, equas
 pulcherrimae, quales praesertim sunt Thesalae,
 nondum domitae, et fessorem nondum passae.
 Superior autem pars dimidia mulieris vndique et
 ipsa pulcherrima praeter aures: illae enim solae
 satyrorum instar illi sunt. Coniunctio vero et
 commissura corporum, vbi coagmentatur ac de-
 uincitur muliebri corpori equinum, sensum, non
 T 4 . . . . . sub-

πικόν, ἡρέμα, καὶ ἐν ἀθρέως μεταβαίνουσα, καὶ ἐκ προσαγωγῆς τρεπομένη, λανθάνει τὴν ὄψιν ἐκ θατέρου εἰς τὸ ἕτερον ὑπαγομένη· τῶν νεογνῶν δὲ τὸ ἐν τῶν νηπίων, ὅμως ἄγριον καὶ ἐν τῷ ἀπαλῷ ἤδη φοβερόν, καὶ τῆτο θυμαζόν, αἶον ἔδοξέ μοι, καὶ ὅτι παιδικῶς μάλκ πρὸς τὸν σκύμνον τῆ λέοντος ἀναβλέπασσι, μεταξὺ τῆς θηλῆς ἐκάτερος ἐπειλημμένοι ἐν χροῖ τῆ μητρὶ προσιζόμενοι.

Ταῦτα δ' ἐν ἐπιδειξάμενος ὁ Ζεῦξις, αὐτὸς μὲν ἦτο ἐκπλήξειν τὰς ὀρώντας ἐπὶ τῆ τέχνῃ, οἱ δὲ αὐτίκα μὲν ἐβόων, ἢ τί γὰρ ἂν ἐποίουν, καλλίσω θάματι ἐντυγχάνοντες; ἐπήνευ δὲ μάλισα πάντες, ἅπερ καὶ μὲ πρῶην ἐκεῖνοι τῆς ἐπινοίας

subito transiens, et accessu qui vix sentiantur conuersa, visum fallit, vbi ex altero in alterum subit: Quod autem recens uterque partus in prima infantia tamen ferus, et in tenero iam est terribilis, id ipsum quoque mirabile, vt mihi videbatur; et quod pueriliter admodum ad leonis catulum respiciunt, mammae interea quisque suae arte inhacrentes, et quam proxime matrem adsistentes.

7. Haec itaque cum ostenderet Zeuxis, ipse quidem putabat futurum, vt artis admiratione percelleret spectatores. At illi statim quidem exclamarunt. Quid enim facerent aliud, ad pulcherrimum spectaculum admissi? Laudabant vero maxime omnes, eadem, propter quae me nuper isti:

νοίας τὸ ξένον, καὶ τὴν γνώμην τῆς γραφῆς ὡς
 νέαν, καὶ τοῖς ἔμπροσθεν ἠγνοημένην ἔσαν·
 ὡς ὁ Ζεῦξις συνεῖς, ὅτι αὐτὰς ἀσχολεῖ ἢ ὑπό-
 θεσις καινὴ ἔσα, καὶ ἀπάγει τῆς τέχνης, ὡς ἐν
 παρέργῳ τίθεσθαι τὴν ἀκριβειαν τῶν πραγμά-
 των, ἄγε δὴ ἔφη, ὦ Μικκίων, πρὸς τὸν μα-
 θητὴν, περίβαλε ἤδη τὴν εἰκόνα, καὶ ἀράμενοι
 ἀποκομίζετε οἴκαδε· ἔτοι γὰρ ἡμῶν τὸν πηλὸν
 τῆς τέχνης ἐπαινᾷσι, τῶν δ', ἐφ' ὅτῳ ε), εἰ
 καλῶς

isti: inuentionis nouitatem, argumentum pictu-
 rae recens, et superioribus ignotum. Itaque in-
 telligens Zeuxis occupari illos ab argumento no-
 uo, et ab arte *contemplanda* abduci, vt obiter
 modo exquisitam rerum curam considerent, *Age,*
 inquit, ad suum discipulum, *Miccio,* *inuolue*
iam tabulam: vos sublatam domum referre. Isti
enim iurum artis nostrae laudant: eius autem, pro-
pter quod debebat laudari, si bene et ex arte se
 T 5 *habet,*

2. Τῶν δ' ἐφ' ὅτῳ]. Non puto, recte cohae-
 rere vulgatam lectionem τῶν δ' ἐφ' ὅτῳ·
 sed respondere sibi debere τῶν δ' ἐφ' ὅτῳ.
Gracianae emendationis sententiam secu-
 tus sum; sed eam locum habere posse puta-
 bam, etsi illud *δεῖ* non inseramus, sed in-
 telligamus. Decet iratum et stomachantem
 abrupta oratio. *Gesner.*

Ἐφ' ὅτῳ] Decet verbum, ad quod referatur
 ἐφ' ὅτῳ. Puto igitur excidisse τὸ *δεῖ*, id-
 que

καλῶς ἔχει, καὶ κατὰ τὴν τέχνην, ἔργων ποι-
 ἄντων λόγον, ἀλλὰ παρευδοκιμεῖ τὴν ἀκρίβειαν
 τῶν ἔργων ἢ τῆς ὑποθέσεως καινοτομία.

Ὁ μὲν ἔν Ζεῦξίς ἔτος, ὀφθαλμώτερον ἴσως.
 Ἀντίοχος δέ, ὁ Σωτήρ ἐπικληθεὶς, καὶ ἔτος
 ὁμοίον τι παθεῖν λέγεται ἐν τῇ πρὸς Γαλάτας
 μάχῃ. εἰ βάλεθε, διαπήσομαι καὶ τῆτο, ὁ-
 ποῖον ἐγένετο, εἰδώς. τέτρες γὰρ ἀκίμας ὄν-
 τας, καὶ πλείθει πεμπόλλας ὄρων, καὶ τὴν Φά-
 λαγγα κερτερῶς συναρκεῖαν, καὶ ἐπὶ μετώπου
 μὲν προασπίζοντας τὰς χαλκοθώρακας αὐτῶν, ἐς
 βάθος δὲ ἐπὶ τεττάρων καὶ ἑκκοσι τεταγμένους
 ὀπλίτας, ἐπὶ κέρως δ' ἑατέρωθεν τὴν ἵππον δις-

*habet, non multam habens rationem: sed exquisitae
 circa opus ipsium artis laudem intercipit argumēti
 uoluntatis.*

8. Zeuxis igitur ita, iusto ille forte iracundius.
 Antiocho autem, Soteri cognominato, simile
 quiddam usu venisse dicitur in pugna aduersus
 Gallograecos. Si vultis, hoc quoque, vt factum
 sit, enarrabo. Cum sciret enim hoc viros fortes
 esse, et numero plurimos esse videret, et pha-
 langem valide densam, et in fronte quidem te-
 gentes primam aciem loricatedos aere, introrsus ve-
 ro et inuersum stantes in acie vicinos quaternos
 armatos, cornua firmare vtrinque viginti millium
 equi-
 que absorptum esse a sequente vocula εἰ.

Gracilius.

μυρίαν ἔσαν, ἐκ δὲ τῶν μέσων τὰ ἄρματα ἐκ-
 πηδήσεσθαι μέλλοντα, ὄρεπαιηφόρα ὀγδοήκον-
 τα, καὶ συνωρίδας ἐπ' αὐτοῖς δις τοσαύτας·
 ταῦτα ὄρων, πάνυ πενηθῆς εἶχε τὰς ἐλπίδας,
 ὡς ἀμάχων οὐτων ἐκείνων αὐτῷ. ἐκεῖνος γὰρ δι'
 ὀλίγη τῆς στρατείας ἐκείνης παρασκευασθείσης,
 ἔμεγαλωσιν, ἔδδ' κατ' ἀξίαν τῶν πολέμων ἀφίκε-
 το, κομιδῆ ὀλίγης ἄγων, καὶ τέτων πελτασι-
 κῶν τὸ πάλυ, καὶ ψιλικῶν. οἱ γυμνήτες δὲ ὑ-
 πὲρ ἡμισυ τῆς στρατιᾶς ἦσαν· ὥστε ἐδόκει αὐτῷ
 ἤδη σπένδεσθαι, καὶ τινὰ εὐπρεπῆ διάλυσιν εὐ-
 ρίσκεσθαι τῶν πολέμων.

Ἄλλὰ Θεοδότας ὁ Ῥόδιος, ἀνὴρ γενναῖος, καὶ
 τακτικῶν ἔμπειρος, ἐκ εἶα παρῶν ἀθυμεῖν. καὶ
 ἦσαν

equitatum; e media acie prorupturos cirrus fal-
 catos octoginta, et bigarum praeter hos alterum
 tantum: haec, inquam, videns, male sane de
 rebus suis speravit, qui inuisita ista sibi putaret.
 Ipse enim, breui tempore comparato illo exer-
 citu, non magnifice, neque pro dignitate belli,
 veniebat, paucos oppido ducens, et in his pel-
 tastas plerosque et levis armaturae homines: ve-
 lites autem ultra dimidiam exercitus partem erant.
 Itaque iam videbatur illi pacifici, et honestam belli
 dissoluendi rationem reperire.

9. Verum Rhodius Theodotas, vir fortis et
 ordinandae aciei peritus, cum adisset, non pas-
 sus

ἦσαν γὰρ ἐκκαίδεκα ἐλέφαντες τῷ Ἀντίοχῳ·
 τέτρες ἐκέλευσεν ὁ Θεοδότας τῶς μὲν ἔχειν,
 ὡς οἷόν τε κατακρύψαντας, ὡς μὴ κατάδηλοι
 εἶεν ὑπερφαίνόμενοι τῷ στρατῷ· ἐπειδὴν δὲ ση-
 μῆνῃ ὁ σαλπικτικῆς, καὶ δέξῃ συμπλέεσθαι, καὶ
 εἰς χεῖρας ἰέναι, καὶ ἢ ἵππος ἢ τῶν πολεμίων ἐ-
 πελαύνηται, καὶ τὰ ἄρματα οἱ Γαλάται, ἀντί-
 ξαντες τὴν Φάλαγγα, καὶ διασῆσαντες, ἐπα-
 Φῶσι, τότε ἀνὰ τέτταρας μὲν τῶν ἐλεφάντων,
 ἀπαντῶν ἐφ' ἐκάτερα τοῖς ἵππεῦσι, τὰς ὀκτώ
 δὲ ἀντεπαφείναι τοῖς ἀρματηλάταις, καὶ συν-
 ωριασαῖς. εἰ γὰρ τῆτο γένοιτο, φοβηθήσονται
 αὐτῶν, ἔφη, οἱ ἵπποι, καὶ ἐς τὰς Γαλάτας αὐθις
 ἐμπεσῶνται φεύγοντες· καὶ οὕτως ἐγένετο.

Οὐ

sus est animum abiicere. Erant enim etiam sex-
 decim Antiocho elephantibus. Hos iussit Theodotas
 tum quidem, quantum eius fieri posset, occul-
 tos habere, ne manifesti essent, ultra exercitum
 eminentes: ubi vero classicum cecinisset, et iam
 concurrendum esset, atque veniendum ad manus,
 inuehereturque iam hostium equitatus, currus-
 que suos Gallograeci aperta phalange et disceden-
 tes emitterent: tum quaternos elephantibus, singu-
 lis utrimque equitum aliis occurrere, octo autem
 alios contra immitti curruum et bigarum agita-
 toribus. Hoc enim si fieret, terrebuntur, dice-
 bat, illorum equi, et retro in ipsos Gallograecos
 fuga irruent. Idque ita factum.

10. Cum

Οὐ γὰρ πρότερον ἰδόντες ἐλέφαντα ἔτε αὐ-
 τῶν Γαλάται, ἔτε οἱ ἵπποι αὐτῶν, ἔτω πρὸς
 τὸ παράδοξον τῆς ὄψεως ἐταράχθησαν, ὥς
 πρῶτον ἔτι τῶν θηρίων ἰντων, ἐπεὶ μόνον τετρι-
 γύτων ἤκησαν, καὶ τὰς ἐδίτας εἶδον ἀποσιλ-
 βειτας ἐπισημότερον, ὡς ἂν ἐκ μέλανος τῆ παι-
 τὸς σώματος, καὶ τὰς περιουσιας, ὡς ἐς ἀρπα-
 γὴν ὑπεραιωρημένως, πρὶν ἢ τὸ τόξευμα ἐξικνεῖ-
 σθαι, ἐκκλίνας, σὺν ἔδει κόσμῳ ἔφευγον·
 οἱ μὲν περὶ, περιπειρόμενοι ὑπ' ἀλλήλων τοῖς
 δευατίοις, καὶ συμπατῆμενοι ὑπὸ τῶν ἱππέων,
 ὡς εἶχον, ἐμπασίτων ἐπ' αὐτὰς, τὰ ἄρματα
 δὲ, ἀνεσρέψαντα καὶ ταῦτα ἔμπαλιν εἰς τὰς οἰ-
 κείας, καὶ ἀναιμωτὶ διεφέρετο ἐν αὐτοῖς, ἀλλὰ
 τὸ τῆ Ὀμήρου,

Δίφροι

10. Cum enim nunquam elephantem neque
 ipsi Gallograeci, neque equi illorum vidissent:
 adeo ad inopinatum spectaculum perturbati sunt,
 ut, cum longe adhuc abessent belluae, audito solo
 illorum barritu et dentibus conspectis, tanto in-
 signitius, ut e nigro usquequaque corpore, ful-
 gentibus, et rostris tanquam ad rapinam sublatis;
 ante teli iactum, inclinati sine more modoque
 fugerent: ubi pedites quidem confixi mutuo suo-
 rum iaculis, et ab equitibus conculcati, qui toto
 impetu in illos ruerent: currus autem, relati et
 ipsi retro in suos, non sine sanguine inter ipsos
 differebantur, sed, ut est apud Homerum,

Dede-

Δίφροι δ' ἀνεκωβαλίζοντες, ὡς ἔπειτα
 Οἱ ἵπποι δ' ἐπεὶ περ ἅπαξ τῆς ἐς τὸ εὐθὺ ὁδοῦ
 ἀπετρέποντο, ἐκ ἀνκασχόμενοι τῶν ἐλεφάντων,
 τὰς ἐπιβάτας ἀποβαλόντες κεῖν' ὄχρα κροτάλι-
 ζον, τέμνοντες, τῇ Δία, καὶ διχιρᾶντες τοῖς ἄρε-
 πάνοις, εἴ τινες τῶν Φιλῶν καταβάλλειεν. πολ-
 λοὶ δ' ὡς ἐν ταράχῳ τρυφᾶν καταβέβηκοντο, εἶ-
 ποντο δὲ καὶ οἱ ἐλέφαντες συμπατῆντες, καὶ
 συναρῆριπτῆντες ἐς ὕψος ταῖς προνομαίαις, καὶ
 συναρπάζοντες, καὶ τοῖς ὁδοῖσι περιπεύροντες, καὶ
 τέλος, ἔτσι κατὰ κράτος παραδιδόασιν τῷ Ἀν-
 τιοχῷ τὴν νίκην.

Οἱ Γαλάται δὲ, οἱ μὲν ἐτεθνήκεσαν, πολλὰ
 τὰ Φόνε γενόμενα; οἱ δὲ ζῶντες ἐλαμβάνοντο,
 πλὴν

Dederunt sonitumque ruinaeque.

Equi vero semel recta regione viarum excussi, cum ferre elephantos non possent, deiecit auribus, curtus cum strepitu vacuos rariant, secantes, per Iouem, et lacerantes falcibus, si quos amicorum deiecissent; multi vero, ut in tanto tumultu, deiciebantur. Insequebantur vero elephantanti etiam, qui conculcarent, et rostris in altum iactarent corpora, et corripent, et confoderent dentibus: et tandem hi suis viribus tradunt Antiocho victoriam.

II. Gallogracci autem partim in proelio ceciderunt, magna caede facta; partim viui capti sunt,

πλὴν πάνυ ὀλίγοι, ὅπόσοι ἔφθασαν εἰς τὰ ὄρη ἀναφυόντες· οἱ Μακεδόνες δὲ, ὅσοι σὺν Ἀντιόχῳ ἦσαν, ἐπαιώνιζεν· καὶ προσιόντες ἄλλας ἀλλαχόθεν, ἀνέδον τὸν βασιλέα, καλλίνικον ἀναβοῶντες. ὁ δὲ, καὶ δακρύσας, ὡς Φασιν, Λίσχυνώμεθα, ἔφη, ὦ στρατιῶται, οἷς γε ἡ σωτηρία ἐν ἐκκαίδεκα τέτοισι θηρίοις ἐγένετο, ὡς εἰ μὴ τὸ καινὸν τῷ θεάματος ἐξέπληξε τὰς πολεμίας, τί ἂν ἡμεῖς ἤμεν πρὸς αὐτάς; ἐπὶ τε τῷ τροπαίῳ κελεύει ἄλλο μηδὲν, ἐλέφαντα δὲ μόνον ἐγκολάψαι.

"Ὁρα τοίουν με σκοπεῖν, μὴ καὶ τὸν ὅμοιον ἢ τῷ Ἀντιόχῳ, τὰ μὲν ἄλλα, ἐκ ἀξία μάχης. ἐλέφαντες δὲ τινες, καὶ ξένα μορμολύκεια πρὸς τὰς

sunt, praeter paucos oppido, qui fuga montes petiere. Pacanem autem cecinere, qui cum Antiocho fuerant Macedones, et alius aliunde accedentes coronarunt regem cum clamore, egregium victorem illum praedicantes. At ille, nec sine lacrymis, Pudeat nos, inquit, milites, quorum salus in sexdecim bis belluis posita fuerit. Itaque nisi perculisset hostes spectaculi novitas, quid nos ad illos fururi eramus? In trophaeo autem iussit aliud nihil quam solum elephantem insculpi.

12. Iam mihi videndum est, ne, quod mihi contigit, Antiochi proelio sit simile. Reliqua quidem proclii indigna visa sunt attentione: elephantem autem quidam sunt, et peregrina spectantibus

τὰς ὀρῶντας, καὶ θαυματοποιία, ἄλλως ἐκεῖνα
 γῆν ἐπαινῶσι πάντες· οἷς δ' ἐγὼ ἐπεποίηθαι, ἔ-
 πάνυ ταῦτα ἐν λόγῳ παρ' αὐτοῖς ἔστιν· ἀλλ' ἴδι-
 μὲν θήλεια Ἴπποκένταυρος γεγραμμένη, τῆτο
 μόνον ἐκπλήττονται. καὶ, ὥσπερ ἔστι, καινὸν
 καὶ τεράσιον δοκεῖ αὐτοῖς. τὰ δ' ἄλλα μάτην
 ἄρα τῷ Ζεύξειδι πεποίηται; ἀλλ' ἔματην γρα-
 Φικοὶ γὰρ ὑμεῖς, καὶ μετὰ τέχνης ἕκαστα ὀρᾶτε,
 εἴη μόνον ἄξια τῆ θεάτρῳ δεικνύειν.

tibus terriculamenta, et praestigiae: temere qui-
 dem illa laudant omnes. Ast quibus ego con-
 fesus fueram, horum nulla apud illos habetur
 ratio: verum ad id solum obstupescunt, pictam
 hic esse Centaurum feminam, idque, ut est, no-
 uum ac portentosum illis videtur. Reliqua igitur
 frustra elaborata Zeuxidi? Minime vero fru-
 stra: vos enim pictoriae rationis periti, et cum
 arte inspicitis omnia. Utinam modo digna sint
 theatro quae ostendantur.

Ἀρμονίδης.

Ἀρμονίδης ὁ αὐλητῆς ἤρετο ποτὲ Τιμόθεον.
 διδάσκαλον αὐτῶν ἔντα· εἶπέ μοι, ἔφη, ὦ
 Τιμόθεε, πῶς ἂν ἐνδοξος γενοίμην ἐπὶ τῆ τέχνη;
 καὶ τί ποιεῖντα, εἴσοντάί με οἱ Ἕλληνες ἅπαν-
 τες; τὰ μὲν γὰρ ἄλλα εὖ ποιῶν, ἐδιδάξω με ἡ-
 δὴ ἀρμόσασθαι τὸν αὐλὸν ἐς τὸ ἀκριβές, καὶ ἐμ-
 πνεῖν ἐς τὴν γλωσσίδα λεπτύν τι, καὶ ἐμμελές,
 καὶ ὑποβάλλειν τὰς δακτύλους εὐαφῶς ὑπὸ πυ-
 κνῆ τῆ ἄρσει, καὶ θέσει, καὶ βαίνειν ἐν ῥυθμῶ,
 καὶ σύμφωνα εἶναι τὰ μέλη πρὸς τὸν χορὸν, καὶ
 τῆς ἀρμονίας ἐκάστης διαφυλάττειν τὸ ἴδιον, τῆς
 Φρυγίξ τὸ ἐνθεον, τῆς Λυδίξ τὸ Βακχικόν, τῆς
 Δωρίξ τὸ σεμνόν, τῆς Ἰωνικῆς τὸ γλαφυρόν.
 ταῦτα

Harmonides.

Harmonides tibicen interrogavit olim magi-
 strum suum Timotheum: *Dic mihi, inquit,
 Timothee, quomodo celebris in arte fieri possum?
 et quo facto meo me Gracci omnes cognoscant? Re-
 liqua enim, agnosco beneficium tuum! docuisti me
 iam accurate tibiam temperare, et inflare in ligu-
 lam tentie quiddam ac modulatum, et admoveere com-
 mode digitos sublatione crebra ac positione, et ince-
 dere ad numeros, et ut cantus consentiat choro, et
 modi huiuscuivusque proprietatem servare, Phrygii
 illum quasi divinum afflatum, Lydii Bacchicum fu-
 rorem, honestam gravitatem, Dorii, et Ionii deni-
 que*
 Luc. Op. T. III. V

ταῦτα μὲν ἔν πάντα ἐκμεμάθηκα παρὰ σέ· τὰ
 μέγιστα δὲ καὶ ὧν ἕνεκα ἐπεθύμησα τῆς ἀυλητι-
 κῆς, ἔχ' ὄρω, πῶς ἂν ἀπ' αὐτῆς μοι προσγένοιτο
 ἡ δόξα, ἢ παρὰ τῶν πολλῶν, καὶ τὸ ἐπίσημον
 εἶναι ἐν πλήθεσι, καὶ δεῖκνυσθαι τῷ δακτύλῳ
 καὶ ἦν περ Φανῶ, εὐθύς ἐπισρέφουσθαι πάντας εἰς
 ἐμέ, καὶ λέγειν τένομα· ΟΥΤΟΣ ΕΚΕΙ-
 ΝΟΣ Ἀρμονίδης ἐστίν, ὁ ἄριστος ἀυλητῆς· ὡς-
 περ ὅτε καὶ σὺ, ὦ Τιμόθεε, τοσπρῶτον ἐλθὼν
 οἰκοθεῖν ἐκ Βοιωτίας, ὑπήληξας τῇ Πανδιονίδι,
 καὶ ἐνίκησας ἐν τῷ Αἴαντι τῷ ἑμμανεῖ, τῶ ἑμω-
 νύσας σοι ποιήσαντος τὸ μέλος, ἔδεις ἦν, ὅς ἡ-
 γνῶει τένομα, Τιμόθεον ἐκ Θεβῶν· ἀλλ' εἶπα
 ἂν καὶ νῦν Φανῆς, συνθέσιν ἐπὶ σέ πάντες, ὡς-
 περ

que venustatem. Haec igitur didici a te omnia. Maxima vero, et propter quae concupivi artem canendi tibiis, nondum video quomodo ab illa mihi contingant, gloria apud populum, et ut conspicuus sim in multitudine hominum, et monstrer digito, et ut, sicubi appaream, statim convertantur ad me omnes, et nomen meum dicant: Hic est ille Harmonides, tibicen optimus! quemadmodum quum tu etiam, Timothee, primitum domo e Boeotia adveniens succinnisti Pandionidi; vicistisque in Aiace furioso, modulos faciente tuo illo cognomine; nemo erat, qui ignoraret nomen; Timotheum Thebanum. Sed ubicumque nunc etiam conspicendum te praebes, con-

cupivimus

περ ἐπὶ τὴν γλαυκὰ τὰ ὄφρα ταῦτ' ἔστι, δι' ἅ-
 παρ κῦξάμην ἀύλητῆς γενέσθαι, καὶ ὑπὲρ ὧν
 πεπένηκα τὸν πόνον τὸν πολὺν, ἐπεὶ τό, γε αὐ-
 κείν αὐτὸ, ἄνευ τῆ ἔνδοξον εἶναι δι' αὐτὸ, ἐκ
 ἂν δεξαίμην, ἀγνώσῳ μοι προσγειόμενον, εἴδ' εἰ
 Μαρσύας, ἢ Ὀλυμπος γενήσεσθαι μέλλοιμι λαν-
 θάνωι. εἰδὲν γὰρ ἔφελος ἀπορρήτε, Φασί, καὶ
 ἄφανῆς τῆς μουσικῆς. ἀλλὰ σὺ, ἔφη, καὶ ταῦ-
 τα πείθευσόν με, ὅπως μοι χρησέον καὶ αὐτῶ,
 καὶ τῆ τέχνη· καί σοι διττὴν εἴσομαι τὴν χάριν,
 καὶ ἐπὶ τῆ αὐλήσει, καὶ τὸ μέγιστον, καὶ ἐπὶ τῆ
 δόξῃ αὐτῆς.

- Ἀποκρίνεται ἔν αὐτῷ ὁ Τιμόθεος· ἀλλ', ὦ
 Ἄρμονίδη, ἔρῃς μὲν, ἔφη, εὖ ἴσθι, εἰ μικροῦ
 πράγμα-

*curruite ad te omnes, ut ad noctuam aues. Haec
 sunt, propter quae tibi esse fieri optavi, et pro quibus
 laborem illum multum suscepi. Ipsum quando-
 quidem canendi facultatem, a celebritate nominis
 separatam, non receperim, si inglorio et ignoto con-
 tingat, neque si Marsyas aut Olympus in illa ob-
 scuritate futurus sim. Occultae enim, aiunt, nullus
 est respectus Musicae. Verum tu, inquit, et haec
 doce me, quomodo et me ipso et arte utendum sit:
 et duplicem tibi habebis gratiam, et de canendi fa-
 cultate, et quod maximum, gloriae etiam, quae inde
 continget ipsius nomine.*

2. Respondet igitur illi Timotheus: Tu vero,
 inquit, Harmonide, amare te noris rem non par-
 uam,

πράγματος, ἐπαίνου, καὶ δόξης, καὶ ἐπίσημος
εἶναι, καὶ γνωσθεσθαι πρὸς τῶν πολλῶν· τῷ-
το δὲ, εἰ μὲν ἔτῳσί πως ἐς τὰ πλήθη παριῶν
ἐπιδεικνύμενος, ἐθέλοις πορίζεσθαι, μικρὸν ἂν
γένοιτο, καὶ ἔδὲ ἔτῳς ἅπαντες εἴσονται σε·
πῶ γὰρ ἂν εὐρεθεῖη ἢ θέατρον, ἢ σάδιον ἔτῳ
μέγα, ἐν ᾧ πᾶσιν αὐλήσεις τοῖς Ἕλλησιν; ὡς δὲ
πλείστα γνωσθήσῃ αὐτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸ πέρας ἀφί-
ξη τῆς εὐχῆς, ἐγὼ καὶ τῷ ὑπεθέσομαι σοι·
σὺ γὰρ αὐλεῖ μὲν καὶ πρὸς τὰ θέατρα ἐνίοτε·
ἀτὰρ εὐλόγον μελέτω σοι τῶν πολλῶν. ἢ ὁ ἐπί-
τομος καὶ ῥᾶστα ἐπὶ τὴν δόξαν ἀγασσά, ἢ δε ἐσίη.
εἰ γὰρ ἐπιλεξάμενος τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι τῶν ἀρί-
στων καὶ ἐλίγτων αὐτῶν, ὅσοι κορυφαῖοι, καὶ ἀ-
ναμφι-

uam, laudem et gloriam; et ut insignis fias, et cogno-
scaris a plurimis. Hoc vero si sic in publicum pro-
diens, cuique audiendi copiam faciens, praestare
tibi velis; longum fuerit, et ne sic quidem omnes
te nouerint. Vbi enim aut theatrum inueniatur,
aut circus ita magnus, in quo tibia canas Grae-
cis omnibus? Quo vero facto innorescas illis, et
ad finem voti tui peruenias, id ipsum quoque ego
tibi subiiciam. Cane tu quidem etiam theatri non-
nunquam; sed parum cura vulgus. Compendiaria
vero, et facillime ducens ad gloriam via ista est:
si nempe elegeris Graecorum optimos, et paucos illo-
rum, qui capita sunt, et extra controuersiam ad-
mirabi-

ναι Φιλόγως θαυμαστοί, καὶ ἐπ' ἀμφοτέρω πι-
 ροί, εἰ τέτοις (Φημί) ἐπιδείξαι τὰ αὐλήμα-
 τα, καὶ ἔτσι ἐπαινέσονται σε, ἅπασιν Ἑλλήσι
 νόμιζε ἤδη γεγενησθαι γνώριμος ἐν ἔτῳ βραχεῖ
 καὶ τὸ πρᾶγμα ὄρα πῶς συντίθημι. εἰ γὰρ ἔς
 ἅπαντες ἴσασι, καὶ ἔς θαυμάζουσιν, ἔτσι δὲ εἴ-
 σονται σε αὐλητὴν εὐδόκιμον ὄντα, τί σοι δεῖ
 τῶν πολλῶν, οἳ γε πάντως ἀκολαθῆσθαι τοῖς
 ἀμεινον κρῖνα δυνάμειοις; ὃ γὰρ τοι πολὺς ἔτος
 λυῶς, αὐτοὶ μὲν ἀγνοῶσι τὰ βελτίω, βίβανουσι
 οἷτες οἱ πολλοὶ αὐτῶν. ὅστινα δ' ἂν οἱ πρᾶ-
 χοντες ἐπαινέσωσι, πισεύωσι μὴ ἂν ἀλόγως ἐ-
 πινεθῆναι τέτον· ὥς ἐπαινέσωσι καὶ αὐτοί.
 καὶ γὰρ ἐν καὶ ἐν τοῖς ἀγῶσιν, οἱ μὲν πολλοὶ θε-
 ατά

mirabiles, ex quibus fides in utramque partem ha-
beat: (sive vituperent sive laudent) bis, in-
quam, si ostenderis canus tuos, atque hi te lauda-
uerint; Graecis omnibus breui adeo tempore inno-
uisse te putato. Vide, quomodo hoc demonstrum.
Si enim quos omnes norunt, et quos admirantur, hi
norunt, te probatum tibi cinem esse, quid vulgo tibi
opus est, qui omnino sequetur hos, qui melius iudi-
care possunt? Ista enim multitudo, ipsi quidem igno-
rant meliora, sellularii maiorem partem opifices:
quem vero principes laudauerint, illum non sine ra-
tione laudari arbitrantur, itaque laudabunt ipsi quo-
que. Etenim in certaminibus quoque, multitudo
 V 3. *quidem*

αὐτῶν ἴσασι κροτῆσά τε, καὶ σφύραι, κρήνας
 δὲ ἑπτὰ, ἢ πέντε, ἢ ὅσοι δὴ. ταῦτα ὁ μὲν Ἀρ-
 μονίδης ἐκ ἔφθῃ ποιῆσαι. μεταξὺ γὰρ αὐτῶν,
 Φασιν, ὅτε τοπρῶτον ἠγωνίζετο, Φιλισταίωτε-
 ρον ἐμφυσῶν, ἐνὰ πέντε τῷ αὐλῷ, καὶ ἄσε-
 Φάνωτος ἐν τῇ σικνῇ ἀπέθανε, τὸ αὐτὸ καὶ πρῶ-
 τον καὶ ὑστατον αὐλήσας ἐν Διονυσίοις.

Ὁ μὲντοι τῶ Τιμοθέῳ λόγος, ἐκ αὐληταῖς,
 εἰδ' Ἀρμονίῳ μόνον εἰρησθαί μοι δοκεῖ, ἀλλὰ
 πᾶσιν, ὅσοι δόξης ὀρέγονται, δημοσίων τι ἐπι-
 δεικνύμενοι, τῶ παρὰ τῶν πολλῶν ἐπαίνε δεό-
 μενοι. Ἐγὼ γ' ἐν ὅπότε καὶ αὐτὸς ἐνεόχην τὰ ἑ-
 μοῖα περὶ τῶν ἐμαυτῶ, καὶ ἐζήτην, ὅπως ἂν τὰ

χμζα

*quidem spectatores sunt eatenus, ut plaudant ali-
 quando vel sibilent: iudicant vero aut septem, aut
 quinque, aut quotcumque tandem. Illa quidem
 Harmonides perficere non potuit. Inter canen-
 dum enim, narrant, cum primum in certamen
 descenderet, contentius prae honoris cupiditate
 dum inflat, in ipsam quasi tibiam exspiravit, et
 sine coronae honore in tabernaculo mortuus est.*

3. Verum Timothei illa oratio, non tibicini-
 bus, neque Harmonidi solum dicta mihi videtur,
 sed qui gloriam adamarunt omnibus, cum pu-
 blicam quiddam profitentur, cum populari laude
 opus habent. Ego igitur, cum et ipse cogita-
 rem de mea ratione similiter, et quomodo celer-

{

time

χρῖς γνωσθεῖν πᾶσι, τῷ Τιμοθέῳ λόγῳ ἐπὶ-
 μεις, ἐσκοπέμην, ὅστις ἀριστος εἴη τῶν ἐν τῇ
 πόλει, καὶ ὅτι πικρύνουσιν οἱ ἄλλοι, καὶ ὅς ἀπὸ
 πάντων ἀρεσέσθην αἶ. ἔτος δὲ ἀρχὴ σὺ ἔμελλες I)
 ἡμῖν φαίνεσθαι τῷ δικαίῳ λόγῳ, ὅτι περὶ τὸ κε-
 Φάλαισιν, ἀρετῆς ἀπάσης, ὁ γινώμων, Φασί, καὶ
 ὁ ἐρῶς ἀκακῶν τῶν τοιούτων. εἰ δέ σοι δείξαιμι
 τὰ μὲν, καὶ σὺ ἐπαινέσθης αὐτὰ, (εἴη γὰρ ἔτω
 Φανήσεσθαι.) καὶ δὴ ἐπὶ πέρας ἤκειν με τῆς ἐλ-
 πίδος, ἐν μιᾷ ψήφῳ τὰς ἀπάσας λαβόντα. ἢ
 τίς γὰρ αἶν πρὸ σὲ ἐλόμενος, ἐχθὴ παρπαίειν
 αἶν εἰκότως τομιαθεῖν; ὡς λόγῳ μὲν ἐφ' ἐνὸς
 ἀνδρός.

rime possem innotescere omnibus, quaererem:
 Timothei sermonem secutus, dispiciebam, quis
 in hac vrbe esset praestantissimus, cui fidem re-
 liqui habeant, quique vnus sit instar omnium.
 Ille igitur tu nobis videri vir debebas iure meri-
 toque, virtutis, omnis, quod quidem caput est,
 norma, aiunt, et recta talium regula. Si vero
 tibi mea ostendissem, tuque ea laudasses, (atque
 vtinam ita tibi videatur!) Scilicet ad finem me
 Ipei venire putabam, in vno qui suffragio ferrem
 vniuersa. Aut quis est, quem tibi si praeferam,
 non merito insanire videar? Igitur verbo qui-

V 4 den

I. Ἐμελλες] Verbi μέλλειν vis apud nostrum
 interdum haec est, vt verisimilitudinem
 quandam eo fere modo indicet, vt Latino quā
 debet, oportet, et similia. Gesner.

ἄνδρες ἀναρρίψομεν τὸν κύβον, τὸ δ' ἀληθές,
 ὡσπερ ἂν εἰ τοῖς ἀπανταχόθεν ἀνθρώποις ἐπι-
 δεικνύμεν τῆς λόγης. δῆλον γάρ, ὡς καθ' ἕνα
 τε, καὶ σὺν ἅμα πάντων συνειλεγμένων, μόνος
 αὐτὸς ἀμείνων ἂν ᾗσθα. οἱ μὲν γε τῶν Λακε-
 δαιμονίων βασιλεῖς, τῶν ἄλλων ἐκάσθε μίαν ψῆ-
 φον φερόντων, ἐκεῖνοι μόνοι ἐκάτερος αὐτῶν,
 δύο ἔφερον. σὺ δέ, καὶ τὰς τῶν Ἐφόρων, καὶ
 τὰς τῶν γερόντων προσέτι, καὶ ὅλως ἀπάντων
 ὁ πολυψηφύτατος ἐν παιδείᾳ. σὺ γε καὶ μά-
 λιστα ὄσω τὴν λευκὴν αἰὲ καὶ σώζεσθαι φέρεις, ἔ-
 καὶ θαρρῆν με τῷ πρῶντι ποιεῖ, διὰ γε τὸ
 μέγεθος τῆς τολμῆματος, καὶ πάνυ δικαίως ἂν
 φοβηθέντα. καὶ κείνο δέ, νῆ Δία, προσέτι καὶ
 αὐτὸ

dem in vno homine iacimus aleam; re autem
 vera idem est, quasi omnibus vndecumque ho-
 minibus vim dicendi ostenderem. Apertum enim
 est, te et singulis, et collectis in vniuersum omni-
 bus, esse praestantiorem. Lacedaemoniorum
 Reges, calculos reliquis singulos habentibus, soli
 habebant binos. Tu vero et ephorum, et se-
 num insuper, calculos; et omnino omnium in do-
 ctrina amplissimum suffragandi ius habes, ea ma-
 xima de causa, quod candidum semper et salu-
 tarem fers calculum: quae res etiam mihi in prae-
 senti facit fiduciam, qui propter rei quam conor
 magnitudinem merito perterrear. Ad haec illud
 etiam

αὐτὸ φάρρειν ποιῆι, τὸ μὴ παντάπασιν ἀλλό-
 τριον τὰ μὲν 2) εἶνά σοι ὅς πόλειός τε ἐκείνης
 εἰμί, ἣν πολλαῖς εὖ ἐποίησας, τὸ μὲν πρῶτον,
 ἰδίᾳ, τὸ δὲ δεύτερον, κοινῇ μετὰ παντός τοῦ
 ἔθνους ὥς ἦν πε καὶ νῦν ἐμοὶ ἐς τὸ χεῖρον βέ-
 πωσιν αἱ ψῆφοι ἐν τῷ λόγῳ, καὶ ἐλάττους ὡσιν
 αἱ ἀμείνους, σὺ τὴν τῆς Ἀθηναῶν προστιθείς,
 ἀναπλήρες τὸ ἐνδέον παρὰ σεαυτῆ, καὶ τὸ ἐπαν-
 ὀρθῶμα 3) οἰκειὸν σοι δοκεῖτω.

Καὶ

etiam profecto animum mihi addit, quod non
 plane aliena tibi sunt mea, qui tum ex ea urbe
 sum, quam saepe tu ornasti, primo quidem pri-
 uatim ipsam, iterum vero publice cum gente
 vniuersa. Itaque si forte nunc etiam in sequio-
 rem partem inclinent, dum loquor, calculi, pau-
 cioresque sint meliores, tu adiecto illo Mineruae,
 de te, quae deficiunt, exple: ac domesticum tibi
 et familiare videatur praua *hic etiam* corrigere.

V 5

4. Et-

2. Ἀλλότριον τὰ μὲν] Etsi mirum nonnullis videbitur, singularem ita adiungi plurali, tamen est Graecismus verus, qui exponi potest per ellipsin *χρῆμα*, vel *τι*, vt. significet: *meas res tibi esse alienum quid*. Reitz.
3. Ἐπανόρθωμα] Hoc puto velle Sophistam: cum soleas, vt praeses, et *rector* prouinciae, quaecumque deprauata sunt *corrigere et restituere*: tui muneris partem esse putato, peccata etiam mea emendare. Gesner.

Καὶ γὰρ εἰς ἐκεῖνό μοι κινῶν, εἰ πολλοὶ ἐθαύ-
μασαν πρότερον, εἰ ἔνδοξος ἤδη ἐγὼ, εἰ ἐπαι-
νῶνται πρὸς τῶν ἀκυσάντων αἱ λόγοι πάντα
ἐκείνη, ὑπὲρ νείμια ὄνειρτά, Φασι, καὶ ἐπὶ ὧν
σκιά. τὸ δ' ἀληθές ἐν τῷ παρόντι δειχθή-
σεται. ἔτος ἀκριβοῦς ὄρος 4) τῶν ἐμῶν, εἰδὲν
ἀμφίδοξον ἔτι, εἰδ' ὡς ἂν τις ἐνδοξιάσειεν, ἀλλ'
ἢ ἄριστον κατὰ παιδείαν δεήσει νομίζεσθαι, σοί
γε δόξαν, ἢ πάντων. . . . . εὐφραμῆν δὲ χρῆ
πρὸς ἔτω μέγαν ἀγῶνα χωρῆντα· δόξασι μὲν γὰρ,
ὦ θεοί, λόγοι ἀξιοί, καὶ βεβαιώσαίτε ἡμῖν τὸν
παρὰ

4. Etenim neque illud mihi satis est, si multi
ante me admirati sunt, si nobilis iam ego, si lau-
dantur ab his, qui audierunt, orationes: omnia
illa *somnia*, quod aiunt, *vento concepta*, et irrita,
umbrae verborum: verum autem iam apparebit.
Hic accuratus meorum finis. Nihil in vtramque
partem amplius accipietur, aut ita, vt dubitare
quis possit; sed oportebit aut optimum circa do-
ctrinam me putari, si quidem tibi ita videatur,
aut omnium — — — Sed bene ominari fas est
ad tantum certamen euntem. Videamur enim,
o Dii, digni hodie, quorum ratio habeatur! et
firmate

4. "Ὅρος] Ὅρος siue finis hic est definitio. - Iu-
dicio viri, cui blanditur, vult constitui ac
definiri, quid de se sentire debeant reliqui.
σοί γε δόξαν absolute positum, vt sexcenties.
Gesner.

παρὰ τῶν ἄλλων ἔπαινον, ὡς τὸ λοιπὸν φέρ-
 ῶντας ἐς τὰς πολλὰς παρῆναι. πᾶν γὰρ ἤδη
 χάδιον ἦπτον Φοβερὸν τῷ Ὀλύμπια τὰ μεγά-
 λα νεικηκῶτι.

firmate nobis laudem *gritibusam* ab aliis, vt reli-
 quo tempore cum fiducia in inultitudinem proce-
 dere possimas. Stadium enim omne minus formi-
 dabile ei, magna qui Olympia vicerit.

Σκυθίας, ἢ πρόξενος.

Ὁ πρῶτος Ἀνάχαρις ἀφίκετο ἐκ Σκυθίας
 Ἀθῆνας, παιδείας ἐπισυμία τῆς Ἑλληνι-
 κῆς, ἀλλὰ καὶ Τόξαρις πρὸ αὐτῆ σοφὸς μὲν, καὶ
 φιλέκωλος ἀνὴρ, καὶ ἐπιτηδευμάτων φιλομα-
 θῆς τῶν ἀρίστων· οἶκοι δὲ, ἔ τοῦ βασιλείου γένε-
 ων, ἐδὲ τῶν πλοφορικῶν, ἀλλὰ Σκυθῶν τῶν
 πολλῶν

Scytha, seu conciliator hospitii.

Non primus e Scythia Athenas venit Anachar-
 sis Graecae disciplinae causa: sed Toxaris
 etiam ante ipsum, sapiens vir et pulchrarum re-
 rum amans, optimorumque institutorum studio-
 sus. Domi vero non regii generis erat, neque
 pilcatorum, sed Scytharum de multis vnus et
 plebe-

Καὶ γὰρ εἰς ἐκεῖνό μοι ἰκνόν, εἰ παλαιῶν ἐξέλι-
 μωσαν πρότερον, εἰ ἐνδοξος ἦδ' ἁγία, εἰ ἐπι-
 νένται πρὸς τῶν μακρότων εἰ λόγια πάντα
 ἐκείνη, ὑπὸ πνεύμα ἐνείρητα, Φασι, καὶ ἐπὶ
 σκιά. τὸ δ' ἀλλοθὲς ἐν τῷ παρόντι δευχθί-
 σεται. ἔτος ἀμφιδοξίας ἕως 4) τῶν ἐμῶν, εἰδὲν
 ἀμφιδοξίαν ἐτι, εἰδ' ὡς ἂν τις ἐνδοξιάσειν, ἀλλ'
 ἢ ἀριστον κατὰ παιδείαν δεύσει νομίζεσθαι, σεί
 γε δόξην, ἢ πάντως. . . . εὐφραμεν δὲ χρῆ
 πρὸς ἔτω μέγαν ἁγίαν χωρεῖντ' δόξαιμεν γὰρ,
 ὦ θεοί, λόγια ἀγία, καὶ βεβαιώσατε ἡμῶν τῶν
 πρὸς

4. Etenim neque illud mihi satis est, si multi
 ante me admirati sunt, si nobilis iam ego, si lau-
 dantur ab his, qui audierunt, orationes: omnia
 illa *somnia*, quod aiunt, *caeco concipias*, et irrita,
ambrose verborum: verum autem iam apparebit.
 Hic accuratus meorum finis. Nihil in vtramque
 partem amplius accipietur, aut ita, ut dubitare
 quis possit; sed oportebit aut optimum circa do-
 ctrinam me putari, si quidem tibi ita videatur,
 aut omnium — — — Sed bene ominari fas est
 ad tantum certamen euntem. Videamur enim,
 o Dii, digni hodie, quorum ratio habeatur! et
 firmate

4. Ὁρος] Ὁρος siue finis hic est definitio. - Ju-
 dicio viri, cui blanditur, vult constitui ac
 definiti, quid de se sentire debeant reliqui.
 σεί γε δόξαι absolute positum, ut sexcenties
 Gesner.

παρὰ τῶν ἄλλων ἔπαινον, ὡς τὸ λοιπὸν θάρ-
 ρέντας ἕς τὰς πολλὰς παρεΐναι. πᾶν γὰρ ἤδη
 σάδιον ἦπτεν φοβερὸν τῷ Ὀλύμπια τὰ μεγά-
 λα νενικηότι.

firmate nobis laudem tributam ab aliis, ut reli-
 quo tempore cum fiducia in multitudinem proce-
 dere possimus. Stadium enim omne minus formi-
 dabile ei, magna qui Olympia vicerit.

Σκυθίας, ἢ πρόξενος.

Οὗ πρῶτος Ἀνάχαρις ἀφίκετο ἐκ Σκυθίας
 Ἀθήναζε, παιδείας ἐπιθυμία, τῆς Ἑλληνι-
 κῆς, ἀλλὰ καὶ Τόξαρις πρὸ αὐτῆ σοφὸς μὲν, καὶ
 φιλόκαλος ἀνὴρ, καὶ ἐπιτηδευμάτων Φιλομα-
 θῆς τῶν ἀρίστων οἴκοι δὲ, ἐ τοῦ βασιλείου γένε-
 ῶν, ἐδὲ τῶν πιλοφορικῶν, ἀλλὰ Σκυθῶν τῶν
 πολλῶν

Scytha, seu conciliator hospitii.

Non primus e Scythia Athenas venit Anachor-
 sis Graecae disciplinae causa: sed Toxaris
 etiam ante ipsum, sapiens vir et pulchrarum re-
 rum amans, optimorumque institutorum studio-
 sus. Domi vero non regii generis erat, neque
 pileatorum, sed Scytharum de multis unus et
 plebe-

Καὶ γὰρ ἔδὲ ἐκεῖνό μοι ἰκανόν, εἰ πολλοὶ ἐθαύ-
μασαν πρότερον, εἰ ἔνδοξος ἤδη ἐγὼ, εἰ ἐπαι-
νῶνται πρὸς τῶν ἀκυσάντων οἱ λόγοι. πάντα
ἐκεῖνα, ὑπὸ πνεύμα ὀνειρχτά, Φασι, καὶ ἐπὶ ὧν
σκιά. τὸ δ' ἀληθές, ἐν τῷ παρόντι δειχθή-
σεται. ἔτος ἀκριβῆς ὄρος 4) τῶν ἐμῶν, ἔδὲν
ἀμφίδοξον ἔτι, ἔδ' ὡς ἂν τις ἐνδοιάσειεν, ἀλλ'
ἢ ἄριστον κατὰ παιδείαν δεήσει νομίζεσθαι, σοί
γε δόξαν, ἢ πάντων. . . . . εὐφρημῆν δὲ χρῆ
πρὸς ἔτω μέγαν ἀγῶνα χωρῶντα· δόξοιμεν γάρ,
ὧ θεοὶ, λόγοι ἀξιοί, καὶ βεβαιώσατε ἡμῖν τὸν
παρα

4. Etenim neque illud mihi satis est, si multi
ante me admirati sunt, si nobilis iam ego, si lau-
dantur ab his, qui audierunt, orationes: omnia
illa *somnia*, quod aiunt, *vento concepta*, et irrita,
umbrae verborum: verum autem iam apparebit.
Hic accuratus meorum finis. Nihil in vtramque
partem amplius accipietur, aut ita, vt dubitare
quis possit; sed oportebit aut optimum circa do-
ctrinam me putari, si quidem tibi ita videatur,
aut omnium — — Sed bene ominari fas est
ad tantum certamen euntem. Videamur enim,
o Dii, digni hodie, quorum ratio habeatur! et
firmate

4. "Ορος.] "Ορος siue finis hic est definitio. - Iu-
dicio viri, cui blanditur, vult constitui ac
definiri, quid de se sentire debeant reliqui.
σοί γε δόξαν absolute positum, vt sexcenties.

Gesner.

παρὰ τῶν ἄλλων ἔπαινον, ὡς τὸ λοιπὸν θάρ-
 ῤεντας ἕς τὰς πολλὰς παρεΐναι. πᾶν γὰρ ἤδη
 ῥάδιον ἦν τεν Φοβερόν τῷ Ὀλύμπια τὰ μεγά-
 λα νενικηκότι.

firmate nobis laudem *tributam* ab aliis, vt reli-
 quo tempore cum fiducia in multitudinem proce-
 dere possimus. Stadium enim omne minus formi-
 dabile ei, magna qui Olympia vicerit.

Σκυθίας, ἢ πρόξενος.

Οὐ πρῶτος Ἀνάχαρις ἀφίκετο ἐκ Σκυθίας
 Ἀθήνας, παιδείας ἐπιθυμία τῆς Ἑλληνι-
 κῆς, ἀλλὰ καὶ Τόξαρις πρὸ αὐτῆ σοφὸς μὲν, καὶ
 φιλόκαλος ἀνὴρ, καὶ ἐπιτηδευμάτων φιλομα-
 θῆς τῶν ἀρίστων· οἴκοι δὲ, ἐ τοῦ βασιλείε γενέε
 ῶν, ἐδὲ τῶν πιλοφορικῶν, ἀλλὰ Σκυθῶν τῶν
 πολλῶν

Scytha, seu conciliator hospitii.

Non primus e Scythia Athenas venit Anachar-
 sis Graecae disciplinae causa: sed Toxaris
 etiam ante ipsum, sapiens vir et pulchrarum re-
 rum amans, optimorumque institutorum studio-
 sus. Domi vero non regii generis erat, neque
 pileatorum, sed Scytharum de multis vixit et
 plebe-

πολλῶν καὶ δημοτικῶν, οἳοί εἰσι παρ' αὐτοῖς οἱ
 οκτάποδες καλούμενοι· τῆτο δὲ ἐστὶ, δύο βοῶν
 δεσπότην εἶναι, καὶ ἀμάξης μιᾶς. ἔτος ὁ Τό-
 ξαρις ἐδ' ἀπῆλθεν ἔτι ὀπίσω ἐς Σκύθας, ἀλλ'
 Ἀθηναῖσιν ἀπέθανε· καὶ μετ' ἐ πολὺ καὶ ἥρως
 ἔδοξε, καὶ ἐντέμευσαν αὐτῷ Ἐένω Ἰατρῶ οἱ Ἀ-
 θηναῖοι· τῆτο γὰρ τῆνομα, ἥρως γενόμενος, ἐ-
 πεκτῆσατο. τὴν δ' αἰτίαν τῆς ἐπωτυμίας, καὶ
 αἰθ' ὅτε ἐς τὰς ἡρώας κατελέγη, καὶ τῶν Ἀσκλη-
 πιαδῶν εἰς ἔδοξεν, ἐ χειρὸν ἴσως διηγῆσασθαι,
 ὡς μάθητε ἐ Σκύθαις μόνον ἐπιχώριον ὃν ἀπα-
 θανατίζειν, καὶ πέμπειν παρὰ τὸν Ζάμολξιν I),
 ἀλλὰ

plebeiorum, quales apud illos sunt qui Octipe-
 des vocantur: hoc autem significat boum duo-
 rum dominum esse, et vnus plaustri. Hic To-
 xaris neque rursus ad Scythas rediit, sed Athenis
 mortuus est. Neque ita multo post pro Heroe
 est habitus, sacrificantque illi, vt *HOSPITI
 MEDICO* Athenienses. hoc enim nomen,
 cum Heros esse iuberetur, accepit. causam vero
 cognominis, et cur in Heroas relatus sit, et pro
 Aesculapii posterorum vno habitus, enarrare
 haud abs re forte fuerit, vt discatis, non Scythis
 modo patrium esse immortalitatem credere, et ab-
 legare nuntios ad Zamolxin; sed Athenien-
 sibus

I. Παρὰ τὸν Ζάμολξιν] Puto ego totum hoc
 sumtum ab Herod. IV. 94. atque ita legen-
 dum, ἀθανατίζειν, καὶ πέμπειν παρὰ τὸν
 Ζάμολ-

ἀλλὰ καὶ Ἀθηναίοις ἐξείναι θεοποιεῖν τὰς Σκύθας ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος.

Κατὰ τὸν λοιμὸν τὸν μέγαν, ἔδοξεν ἡ Ἀρχιτέλης γυνή, Ἀρεοπαγίτης ἀνδρός, ἐπισάντα οὖν τὸν Σκύθην κελεύσαι εἰπεῖν Ἀθηναίοις, ὅτι παύσονται τῷ λοιμῷ ἐχόμενοι, ἢν τὰς σενωπὰς οἶνω

sibus etiam licere Deos facere in ipsa Graecia Scythas.

2. In magna illa pestilentia visa sibi per quietem est videre Architelis Areopagitae uxor, adstantem sibi Scytham, qui iuberet dicere Atheniensibus, a pestilentia ipsos vexari desituros, si uicos

Ζάμολξιν. Nominauerat Γέτας τὰς ἀθανατιζόντας. Tum paucis interiectis, ἀθανατιζοῦσι δὲ τίνδε τὸν τρόπον ἕτε ἀποθνήσκουσι ἑαυτὰς νομίζοσι, ἰεῖναι τε τὸν ἀπολλύμενον παρὰ τὸν Ζάμολξιν δαίμονα. Deinde narrat, quam ridicula crudelitate quinquenniis interiectis sorte aliquem delectum mittant ad Zamolxin, πέμπουσι ἢ ἀναπέμπουσι παρὰ τὸν Ζάμολξιν, ἐντελλόμενοι τῶν ἀν' ἐκάστω δέωνται. Hoc itaque in versione secutus sum. Deinde verba ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος omnino praecedentibus iungo. Quid enim? discerere debebant homines, Areopagum et Athenas esse in Graecia? an illud, barbarum hominem et Scytham pro Heroö, pro auxiliari Graeciae numine, in Graecia agnitum? *Gesner.*

οἴνω πολλῷ ῥάινωσι. τῆτο συχνάκις γενόμενον,
 ἔ γάρ ἡμέλησαν Ἀθηναῖοι οἱ ἀκέσαντες, ἔπαυ-
 σε μηκέτι λοιμώττειν αὐτῆς· εἴτε ἀτιμῆς τινῶς
 ποιηρῆς ὁ οἶνος σβέσας τῇ ὀδμῇ, εἴτε ἄλλο τι
 πλέον εἰδῶς ὁ ἦρωσ ὁ Τόξαρις, ἄτε ἰατρικῶσων,
 συνεβέλευσεν. ὁ δ' ἐν μισθῶσ τῆσ ἰάσεωσ ἔτι
 καὶ νῦν ἀποδίδοται αὐτῷ, λευκῶσ ἵπποσ κατα-
 θυόμενοσ ἐπὶ τῷ μνήματι· ὅθεν ἔδειξεν ἡ Δει-
 μαίνετη προσελθόντα αὐτὸν, ἐντείλασθαι ἐκεῖ-
 να τὰ περὶ τῆσ οἴνωσ. καὶ εὐρέθη κεῖθι ὁ Τόξα-
 ρισ τεθαμμένος, τῇ τε ἐπιγραφῇ γνωσθεῖσ, εἰ
 καὶ μὴ πᾶσα ἐφαίνετο ἔτι· καὶ μάλισα, ὅτι
 ἐπὶ τῇ στήλῃ Σκύθησ ἀνῆρέγκεκόλαπτο, τῇ λαίῳ
 μὲν, τόξον ἔχων ἐντεταμένον· τῇ δεξιῳ δὲ, βι-
 βλίον,

vicos urbis vino multo conspergant. Hoc saepius
 factum (neque enim neglexerunt qui audierant
 Athenienses) finem pestilentiae apud illos impo-
 suit, seu vapores quosdam malos odore delente
 vino, seu aliud quid amplius videns Toxaris He-
 ros, quippe Medicinae peritus, consuluit. Mer-
 ces igitur curationis hodieque illi persoluitur,
 equus albus in ipsius monumento immolatus, *illo*
ipso loco, vnde ostendit Dimænete progressum
 ipsum, illa de vino praecepisse: et inuentus ibi
 fuerat sepultus Toxaris, tum inscriptione agnitus,
 etsi ea non omnibus iam apparebat, et maxime;
 quod in columella insculptus erat Scytha, fini-
 stra quidem arcum intentum habens, dextra vero,
 vt

βλίον, ὡς ἐδόκει· ἔτι καὶ τῶν ἰδοῖς αὐτῆ ὑ-
πὲρ ἡμῖς, καὶ τὸ τόξον ὕλον, καὶ τὸ βιβλίον.
τὰ δ' ἄλλα τῆς σήλης, καὶ τὸ πρόσωπον, ὃ
χρόνος ἤδη ἐλυμήνατό πε. ἔσι δὲ ἔπελὺ ἀπὸ
τῆ Διπύλου, ἐν ἀρισερῆ εἰς Ἀκαδημίαν ἀπιόν-
των, ἐμέγα τὸ χῶμα, καὶ ἡ σήλη χαμαὶ, πλὴν
ἀλλ' ἐξεπτά γε ἀεὶ, καὶ Φασί, πυρεταίνοντάς
τινας ἤδη κεπαῦσθαι ἀπ' αὐτῆ, καὶ, μὰ τὴν
Δί, οὐδὲν ἀπισσον, ὃς ἔλην ποτὲ ἰάσατο τὴν
πόλιν.

Ἄλλὰ γὰρ ἔπερ ἕνεκα ἐμνήσθην αὐτῆ, ἔζη μὲν
ἔτι ὁ Τόξαρις. ὁ Ἀνάχαρσις δὲ, ἄρτι καταπε-
πλευκῶς, ἀνήει ἐκ Πειραιῶς, οἷα δὴ ξένος, καὶ
βάρβα-

vt videbatur, librum. Videas iam adhuc ultra
dimidiam eius partem, arcum autem integrum
atque librum: reliqua vero columellae, et ipsam
faciem, tempus olim iam abolevit. Est autem
non multum a Dipylo *sive* Iano, ad sinistram in
Academiam euntium, tumulus non magnus, et
humi iacens columella. Veruntamen coronata
semper est, et aiunt feбри laborantes quosdam
illius ope esse liberatos: neque profecto incredi-
bile, qui totam olim urbem sanauerit.

3. Verum enim vero, cuius rei causa mentio-
nem illius inieci, superstes erat Toxaris, cum
Anacharsis, navigatione modo finita, a Piraceo ad-
scendit, tanquam peregrinus et barbarus non medio-

Βάρβαρος, ἑμετρίως τεταραγμένος, ἔτι τὴν ἡνώ-
μην, πάντα ἀγνοῶν, ψοφοδής πρὸς τὰ πολ-
λὰ, ἐκ ἔχων ὃ, τι χηρῆσαιτο ἑαυτῷ. καὶ γὰρ
συνίει καταγελώμεις παρὰ τῶν ὀρώντων ἐπὶ τῆ
σκευῆ, καὶ ἐμόγλωσσαν ἐδέξα εὕρισκε, καὶ ἔλως
μετέμελεν αὐτῷ ἤδη τῆς ὁδοῦ, καὶ ἐδέδκετο, ἰδόν-
τα μόνον τὰς Ἀθήνας, ἐπὶ πόδα εὐθύς ὀπίσω
χωρεῖν: καὶ πλείε ἐπιβάντα, πλείν αὐθις ἐπὶ
Βοσπόρου, ὅθεν ἔ πολλὴ ὁδὸς ἔμελλεν αὐτῷ ἔσε-
σθαι οἴκαδε ἐς Σκύθας. ἔτως ἔχοντι τῷ Ἀνα-
χάρσιδι ἐντυγχάνει δαίμων τις ἀγαθός, ὡς
ἀληθῶς, ὁ Τόξαρις ἤδη ἐν τῷ Κεραμεικῷ. καὶ
τὸ μὲν πρῶτον, ἢ σολὴ αὐτὸν ἐπεσπάσατο, πα-
τριῶτις ἔσα: εἶτα μέντοι ἔ χαλεπῶς ἔμελλε καὶ
αὐτὸν

mediocriter adhuc turbatus animo, ignarus o-
mnium, strepitum saepe quemuis exhorrescens,
de se quid faceret, nescius: sentiebat enim deri-
deri se ob habitum et arma; et linguae suae pe-
ritum inueniebat neminem: et in vniuersum viae
ipsum iam poenitentia subibat, decretumque ipsi
erat, visis modo Athenis, retro legere vestigia,
conscensoque nauigio, nauigare rursus in Bolpo-
rum, vnde via sibi non longa domum ad Scythas
suos futura esset. Ita affecto Anacharsidi ob-
uiam in ipso Ceramico fit bonus aliquis, reuera,
genius, Toxaris. Ac primo quidem habitus il-
lum inuitabat, patrius qui esset: deinde non diffi-
cultius

αὐτὸν γνώσεσθαι τὸν Ἀνάχαρσιν, ἅτε γένους τῆ δοκιμωτάτῃ ὄντα, καὶ ἐν τοῖς πρώτοις Σκυθῶν. ὁ Ἀνάχαρσις δὲ, πόθεν ἂν ἐκεῖνον ἔγνω ὁμοεθιῆ ὄντα, Ἑλληνισι ἐσαλμμένον, ὑποξυρημένον τὸ γένειον, ἄζωσον, ἀσίδηρον, ἤδη ζωμύλον, αὐτῶν τῶν Ἀττικῶν ἓνα τῶν αὐτοχθόνων; ἔ-τω μετεπεποίητο ὑπὸ τῆ χρόνῃ.

Ἄλλὰ Τόξαρις, Σκυθισι πρῆσαιπὼν αὐτὸν, Οὐκ σὺ, ἔφη, Ἀνάχαρσις ὢν τυγχάνεις, ὁ Δαυκέ-τα; ἐδάκρυσεν ὑφ' ἡδονῆς ὁ Ἀνάχαρσις, ὅτι καὶ ἐμόφῳνον εὐρήκει τινὰ, καὶ τῆτον εἰδὸτα, ὅσις ἦν ἐν Σκύθαις, καὶ ἤρετο· σὺ δὲ πόθεν οἶσθα ἡμᾶς, ὦ ξένε; καὶ αὐτὸς, ἔφη, ἐκεῖθεν εἰμι παρ' ὑμῶν, Τόξαρις τ' ἐνομα, ἔ τῶν ἐπι-Φανῶν,

culter debebat ipsum quoque nosse Anacharsin, generis nobilissimi virum, et Scytharum e principibus. Anacharsis autem vnde illum agnosceret popularem suum esse, Graece vestitum, rasum genas, non cinctum, sine ferro, iam affabilem, indigenarum iam unum Atticorum? adeo ab ipso iam tempore immutatus fuerat.

4. Sed Scythice ipsum allocutus Toxaris, *Non tu, inquit, Anacharsis es, Dauceri filius? Lacrymari prae gaudio Anacharsis, quod et linguae suae peritum inuenisset aliquem, eumque generum, quis ipse esset inter Scythas; atque rogare: Tu vero, hospes, vnde nosti nos? Et ipse, inquit, inde sum, vobis, Toxaris mihi nomen, non*
Luc. Op. T. III. X e no-

Φανῶν, ὡς κὼ ἐγνώσθαι ἂν σοι κατ' αὐτό-
 μῶν, ἔφη, ὁ Τόξαρις εἶ, περὶ ἧ ἐγὼ ἤκουσα, ὡς
 τις Τόξαρις ἔρωτι τῆς Ἑλλάδος, ἀπολιπὼν κὼ
 γυναῖκα ἐν Σκυθίᾳ, κὼ παιδία νεογνά, οἴχοιτο
 ἐς Ἀθήνας, κὼ νῦν διατρίβει κείθι, τιμώμενος
 ὑπὸ τῶν ἀρίστων; ἐγὼ, ἔφη, ἐκεῖνός εἰμι, εἴ-
 τις κὼμῃ λόγος ἔτι παρ' ὑμῖν. ἔκην, ἦδ' ἐς ὁ
 Ἀνάχαρσις, μαθητὴν σε ἴσθι με γεγενημένον,
 κὼ ζήλωτὴν τῷ ἔρωτος, ὃν ἠέκασθης, ἰδεῖν τὴν
 Ἑλλάδα, κὼ κατὰ γέ τὴν ἐμπορίαν ταύτην ἀ-
 ποδημήσας, ἤκω σοι, μυρία παθῶν ἐν τοῖς διὰ
 μέσσω ἔθνεσι. κὼ εἶγε μὴ σοὶ ἐνέτυχον, ἐγνώ-
 σο ἦδη πρὶν ἥλιον δύναι, ὀπίσω αὐθις ἐπὶ νῦν
 κατιέναι, ἔτῳς ἐτεταράχμην, ξείνα κὼ ἀγνώστα
 πάντα

*e nobilibus, ut eo tibi notus sum. Numquid, in-
 quit, ille tu Toxaris es, de quo audiui ego, Toxa-
 rin quendam Graeciae amore, uxore relicta in Scy-
 thia et parvis pueris, Athenas abiisse, et nunc ibi
 vivere, et in honore esse apud optimos quosque? Ille
 ipse, inquit, ego sum, si quis de me adhuc sermo
 apud vos est. Tum, Noris ergo, inquit Anachar-
 sis, discipulum me tuum factum esse, et aemulum
 amoris, quo flagrabas, videndae Graeciae. Huius
 negotii studio profectus venio tibi sexcenta perpessus
 mala ab interiectis gentibus. Ac nisi in te inci-
 dissem, decrevum iam erat, ante solis occasum retro
 rursus descendere ad navim, adeo perturbatus sum,
 cum peregrina et ignota mihi viderem omnia. Sed*
 per

πάντα ἐρωῶν· ἀλλὰ πρὸς ἀκινάκκ, καὶ Ζαμόλξι-
δος, τῶν πατρῶων ἡμῶν θεῶν, σὺ με, ὦ Τό-
ξαρι, παραλαβὼν ξενάγησον, καὶ δεῖξον τὰ κάλ-
λισα τῶν Ἀθηνῆσιν, εἶτα καὶ τὰ ἐν τῇ ἄλλῃ
Ἑλλάδι, νόμων τε τὰς ἀρίστες, καὶ ἀνδρῶν τὰς
βελτίστες, καὶ ἡδῆ, καὶ πανηγύρεις, καὶ βίον
αὐτῶν, καὶ πολιτείαν, δι' ἅπερ σὺ τε, κἀγὼ
μετὰ σέ, τοσαύτην ἐδὸν ἤκομεν, καὶ μὴ περιί-
δης ἀθάτον αὐτῶν ἀνασρέψοντα.

Τῷτο μὲν, ἔφη ὁ Τόξαρις, ἤκιστα ἐρωτικὸν
εἶρηκας, ἐπὶ τὰς θύρας αὐτὰς ἐλθοῖτα, οἷχε-
σθαμ ἀπιόντα· πλην ἀλλὰ θάρσει· ἐ γὰρ ἂν,
ὡς Φῆς, ἀπέλθης, ἐὸ' ἂν ἀφίῃ σε ἐσθλὴν ἢ
πόλις, ἐχ' ἄτως ἐλίγα τὰ θελγῆττα ἔχει πρὸς
τὰς

*per ego te acinacem, et Zamolxin, patria numina,
obsecro, tu me, Toxari, adsumtum tanquam pere-
grinum circumducito, et ea, quae Athenis pulcherrima
sunt, ostendito, tum et reliqua in Grae-
cia, leges optimas, viros praestantissimos, mo-
res, celebritates, vivendi rationem et administran-
dae reipublicae, propter quae et tu, et post te ego,
tantum itineris fecimus; neque patere me his non
visis domum redire.*

5. *Illud quidem, inquit Toxaris, minime pro
amatore dicebas, te, ad ipsas cum ianuas venisses,
abitum parasse. Verum bono es animo, neque enim, ut
dicebas, abieris, neque te ita facile urbs haec dimi-
seris, neque pauca adeo habet pro hospitiibus delimi-*

τὰς ξείνας, ἀλλὰ μάλα ἐπιλήψεται σε, ὡς μήτε
 γυναικὸς ἔτι, μήτε παιδῶν, εἴ σοι ἤδη εἰσὶ, μεμνη-
 σθαι· ὡς δ' ἂν τάχιστα πᾶσαν ἰδοῖς τὴν πόλιν τῶν
 Ἀθηνῶν, μᾶλλον δὲ τὴν Ἑλλάδα ὅλην, καὶ τὰ Ἑλ-
 λήνων καλὰ ἐγὼ ὑπεθήσομαι σοι. Ἔσι σοφὸς ἀνὴρ
 ἐνταῦθα, ἐπιχώριος μὲν, ἀποδημήσας δὲ μάλα
 πολλὰ εἰς τε Ἀσίαν, καὶ εἰς Αἴγυπτον, καὶ τοῖς
 ἀρίστοις τῶν ἀνθρώπων συγγενόμενος, τὰ ἄλ-
 λα ἔ τῶν πλεσίων, ἀλλὰ καὶ κομιδῇ πένης·
 ὄψει γέροντα ἔτῳ δημοτικῶς ἐσαλμένον· πλὴν
 διὰ γε τὴν σοφίαν, καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν, πά-
 νυ τιμῶσιν αὐτὸν, ὥσε καὶ νομοθέτη χρῶντα
 πρὸς τὴν πολιτείαν, καὶ ἀξιῶσι κατὰ τὰ ἐκεῖνα
 προστάγματα βίῃν. εἰ τῆτον φίλον κτήσαιο,
 καὶ

menta: sed valide te complectetur, adeo ut neque
 uxoris iam, neque liberorum, si qui tibi iam sint,
 memoriam servaturus sis. Quomodo vero celerrime
 omnem videas Athenarum urbem, aut Graeciam po-
 tius totam, et bona Graecorum ac pulchra, ego tibi
 subiiciam. Est hic vir sapiens, indigena ille qui-
 dem, sed multum per Asiam et Aegyptum peregri-
 natus, et versatus cum hominibus praestantissimis,
 caeterum non diuitum unus, sed oppido pauper;
 videbis senem ita, ut me, plebeium in morem ve-
 stitum. verum propter sapientiam virtutemque aliam,
 maximo illum in honore habent, adeo ut legislatore et-
 iam illo ad constituendam civitatem utantur, et se-
 cundum illius praeccepta vivere velint. Hunc si ami-
 cum

καὶ μάθοις, οἷος ἀνὴρ ἐστὶ, πᾶσαν νόμιζε τὴν Ἑλλάδα ἐν αὐτῷ ἔχειν, καὶ τὸ κεφάλαιον ἤδη ἂν εἰδέναί τῶν τῆδε ἀγαθῶν, ὡς ἐκ ἔσιν ὅ, τι ἂν μεῖζόν σοι καλὸν χαρίσασθαι δυναίμην, ἢ συστήσας ἐκείνῳ.

Μὴ τοίνυν μέλωμεν, ἔφη, ὦ Τόξαρι, ἑ' Ἀναχαρσις, ἀλλὰ με λαβῶν, ἄγε παρ' αὐτόν· ἀτὰρ ἐκεῖνο δέδρα, μὴ δυσπρόσοδος, καὶ ἐν παρέργῳ θῆταί σε τὴν ἐντευξίν ὑπὲρ ἡμῶν. εὐφήμεί, ἢ δ' ἔς, ἐκείνῳ τὰ μέγιστα χαριεῖσθαι μοι δοκῶ, ἀφορμὴν παρασχὼν τῆς ἐς ξένον ἀνδρα εὐποιίας· ἔπερ μόνον, εἴση γὰρ, ὅση περὶ τῆς ξένης ἢ αἰδῶς, καὶ ἡ ἄλλη ἐπιείκεια, καὶ χρηστότης. μᾶλλον δὲ κατὰ δαίμονα ἔτος αὐτὸς ἡμῖν πρόσεισιν, ὁ ἐπὶ

cum tibi conciliaueris, et quantus vir sit didiceris, totam te in illo. Graeciam habere putato, et summam iam posse bonorum, quae hic sunt. Itaque non est quod maius tibi donare bonum possim, quam illi si te commendem.

6. Ne igitur cunctemur, Toxari, inquit Anacharsis. sed prehensum me ad ipsum deduc. verum illud timeo, ne difficiles accessus habeat, tuamque pro me deprecationem non magni faciat. Bona verba! inquit, quin maxime illum affecturus videor, subministranda illi beneficentiae in hospitem occasione. Sequere modo, scies enim, quantus sit illius circa peregrinos pudor, et reliqua aequitas, et benignitas. Quin diuinitus ille ipse ad nos accedit, cogita-

ὁ ἐπὶ συνθείας, ὁ λαλῶν ἐαυτῷ, καὶ ἄμα προσ-
 ειπὼν τὸν Σόλωνα, τῆτό σοι, ἔφη, δῶρον μέ-
 γιστον ἔχω ἄγω, ξέρον ἄνδρα, Φιλίας δέξμενον.

Σκύθης δὲ ἐστὶ τῶν παρ' ἡμῶν εὐπατριδῶν, καὶ
 ὅμως τὰ κεί πάντα ἀφείκ, ἔχει συνεσόμενος ἑμῶν,
 καὶ τὰ κάλλιστα ἀφόμενος τῆς Ἑλλάδος, καὶ ὡς
 ἐπίτομον τῆς ταύτης ἐξέρχον αὐτῷ, ὅπως ἔξ-
 ῃ καὶ αὐτὸς μάθῃ πάντα, καὶ γνώριμος γένοι-
 το τοῖς ἀρίστοις. τῆτό δ' ἦν σε προσα, χρεῖ αὐ-
 τόν. εἰ τούτων ἐγὼ Σόλωνα οἶδα, ἔτω ποιή-
 σεις, καὶ προσενίσεις αὐτῷ, καὶ πολίτην γήσιον
 ἀποφαιεῖς τῆς Ἑλλάδος. καὶ ἔπερ σοι ἔφην
 μικρὸν ἐμπροσθεν, ὦ Ἀνάχαρσι, πάντα ἐώρα-
 κας

gritabilis ille, ille secum ipse loquens, et simul
 Solonem allocutus, Huc tibi, inquit, donum ma-
 ximum adduco, peregrinum hominem, indigentem
 amicitiae.

7. Scythia autem est, generosus apud nos, et ta-
 men relicto, quae ibi sunt, omnibus, huc venit, et
 vobiscum versatur, et ea, quae pulcherrima sunt in
 Graecia, videt, ego autem compendiarium hanc illi
 viam reperi, ut facile et ipse discas omnia, et inno-
 rescas praestantissimis; hanc vero in eo inerat, et
 ad te illum deducet. Si igitur Solonem ego novi,
 ita facies, et tanquam publico illum hospitio accipies,
 et germanum Graeciae civem efficies. Et, Quod
 tibi paullo ante dicebam, Anacharsi, omnia vidisti,
 εἶσο

καὶ ἤδη Σόλωνά ιδών· τῆτο αἰ' Ἀθῆνας· τῆτο
 ἢ Ἑλλάς, ἐκ ἔτι ξένος, σύμπαντές σε ἴσασι,
 πάντες σε φιλεῖσι· τῆλικῆτόν ἐσι τὸ κατὰ τὸν
 πρεσβύτην τῆτον· ἀπάντων ἐπιλήση τῶν ἐν
 Σκυθία, συνὼν αὐτῷ. ἔχεις τῆς ἀποδημίας τὰ
 ἄθλα, τῆ ἔρωτος τὸ τέλος. ἔτός σοι ὁ Ἑλλη-
 νικὸς κανὼν, τῆτο δεῖγμα τῆς φιλοσοφίας τῆς
 Ἀττικῆς. ἔτω τρίνυ γίγνωσκε, ὡς εὐδαιμονέ-
 ς αὐτῶν, ὅς συνέση Σόλωνι, καὶ φίλῳ χρήσῃ
 αὐτῷ.

Μακρὸν αἶν εἶη διηγήσασθαι, ὅπως μὲν ἤσθη
 ὁ Σόλων τῷ δώρῳ, οἷα δὲ εἶπεν· ὡς δὲ τὸ λοι-
 πὸν συνῆσαν, ὁ μὲν, παιδεύων καὶ διδάσκων τὰ
 κάλλιστα, ὁ Σόλων, καὶ φίλον ἅπασι ποιῶν τὸν
 Ἀνά-

*viso Solone. Hic Athenae. Hic Graecia. Non
 iam hospes es. Norunt te omnes, omnes te amant.
 Tantum est in hoc fene. Omnium quae sunt in Scy-
 thia oblivionem capies, cum hoc si fueris. Habes
 praemia peregrinationis tuae, finem tui amoris.
 Haec tibi norma Graecanica, hoc Atticae philoso-
 phiae specimen. Ita igitur iudica, te esse felicissi-
 mum, qui cum Solone futurus sis, et amico illo sis
 usurus.*

Ἡ. Longum fuerit iam commemorare, quam
 delectatus sit munere Solon, et quae dixerit, et
 quomodo ab eo inde tempore vna vixerint, cum
 alter quidem, Solon, institueret et doceret pul-
 cherrima quaeque, et amicum omnibus concilia-

Ἀνάχαρσιν, καὶ προσήγων τοῖς Ἑλλήσποτακτοῖς,
καὶ πάντα τρόποις ἐπιμαλόμενος, ὅπως τοῖσι
διατρίβῃ ἐν τῇ Ἑλλάδι· ἔδὲ, τεστὶν ὡς τὴν
σοφίαν αὐτῆ, καὶ μηδὲ τὸν ἕτερον πόδα ἐκὼν εἶ-
ναι 2) ἀπολειπόμενος. ὡς γὰρ ὑπέσχετο αὐτῷ
ὁ Τόξαρις, ἐξ ἐνὸς ἀνόρου, τῆ Σόλωνος, ἀπαύτως
ἔγνω ἐν ἀναρχίᾳ, καὶ πᾶσιν ἦν γνώριμος, καὶ ἐτι-
μάτο δι' ἐκείνου. ἔγὰρ μακρὸν ἦν Σόλων ἐπι-
γῶν, ἀλλ' οἱ ἀνθρώποι καὶ τέτοιοι, ὡς εὐμοδέτη
ἐπέϊσαντο, ἐφύλαξεν ἔς ἐκείνου δοκιμαζέσθαι. καὶ ἐ-
πίστευσαν ἀρίστους ἀδελφὰς εἶναι. τὰ τελευτάκια καὶ
ἐμνήθη μόνος βραβεύων Ἀνάχαρσις, δημοσίη-
τος

ret Anacharsin, et bonis eum Graecorum admo-
ueret, omni ratione curans, vti quam suavissime
in Graecia aetatem ageret: alter vero, Anachar-
sis, sapientiam huius admiraretur, nec latum pe-
dem ab illo sua voluntate discederet. Vt enim
promiserat illi Toxaris, ex vno viro Solone, bre-
uissimo tempore cognoscebat omnia, et innotesce-
bat omnibus, et in honore apud omnes erat.
Neque enim paruum quiddam erat laudans So-
lon; sed homines hac etiam in re illi, tanquam
legislatori, obsequebantur, amabantque quos ille
probaret, et viros optimos esse credebant. De-
nique ad mysteria etiam admissus est Anacharsis,
solus

2. Εἶναι] legendum puto ἐκείνου. Certe ita
interpretatus sum. Gesner.

τος γενόμενος, εἰ χρὴ Θεοξένῳ πῖσεύειν καὶ τῷ-
το ἰσορῶντι περὶ αὐτῷ. καὶ ἐκ αὐτῶν εἰς ἀνέστρε-
ψεν, οἴμα, ἐς Σκυθίας, εἰ μὴ Σόλων ἀπέθανε.

Βλέσθε ἔν ἤδη ἐπαγάγω τῷ μύθῳ τὸ τέλος,
ὡς μὴ ἀκέφαλος περινοσσίη; ὦρα γὰρ εἰδέναί, ἔ-
τινός μοι εἶνεκα, ὁ Ἀναχάρσις ἐκ Σκυθίας, καὶ
Τόξαρις τανῦν ἐς Μακεδονίαν ἤκετον, ἔτι καὶ
Σόλωνα γέροντα ἄνδρα ἐπαγομένῳ Ἀθήνηθεν.
Φημί δὴ ὅμοιον τι καὶ αὐτὸς παθεῖν τῷ Ἀναχάρ-
σιδι, καὶ, πρὸς Χρίτων, μὴ νεμεσήσητέ μοι
τῆς εἰκόνας, εἰ βασιλικῷ ἀνδρὶ ἐμαυτὸν εἴκασα.
Βέβηχός μὲν γὰρ καὶ κεῖνος, καὶ εἰδέν τι Φαίης
αὐτὸς τὸς Σύρος ἡμᾶς Φαυλοτέρους εἶναι τῶν Σκυ-
θῶν.

solus barbarorum, ciuitatis ante iure donatus, si
fides habenda est Theoxeno, hoc etiam de illo
narranti. Et ne rediturus erat, puto, in Scythiam,
nisi Solon esset mortuus.

9. Vultin' igitur iam inducam etiam finem *ex
coronidem* fabulae, ne sine capite oberret. Iam
enim sciendum est, cuius mihi rei causa Anachar-
sis e Scythia inde Toxarisque nunc in Macedo-
niam venerint, adducentes insuper Solonem, se-
nem virum, Athenis. Aio nimirum simile mihi
quiddam Anacharsidi vsu venisse. Et, per ego
vos Gratiarum *numquam* rogo, nolite irasci mihi ob
istam imaginem, si regii generis viro me assimi-
laui. Barbarus enim et ille; neque Syros nos
Scythis vlla in re deteriores *tenere* dixeris. Ego

θῶν. ἀτὰρ, ἔδὲ κατὰ τὸ βασιλικὸν εἰσποιοῦ
 τὰ μὲν ἐς τὴν ἐμοσύτητα, κατ' ἐκείνα δέ· ὅτε γὰρ
 πρῶτον ἐπεδήμησα ὑμῶν τῇ πόλει, ἐξέπλάγην
 μὲν εὐθύς ἰδὼν τὸ μέγεθος, καὶ τὸ κάλλος, καὶ
 τῶν ἐμπολιτευομένων τὸ πλῆθος, καὶ τὴν ἀλ-
 γην δύναιεν, καὶ λαμπρότητα πάσων· ὡς ἐπι-
 πολῶ ἐτεθήπειν πρὸς ταῦτα, καὶ ἔκ ἐξήραην τῷ
 θαύματι, οἷόν τι καὶ ἐνησιώτης ἐκείνος νεανίσκος
 ἐπεπόνθει πρὸς τὴν τῆς Μενελάου οἰκίαν. καὶ ἔμελλ-
 λον ἔτω διατεθήσεισθαι τὴν γνώμην, ἰδὼν πόλιν
 ἀκμάζουσαν ἀκμῇ ἰσθαύτη, καὶ κατὰ τὸν ποιητὴν ἐ-
 κείνον, ἀτθεῦσαν ἀγαθοῖς πάσιν, οἷς θάλλει πόλις.
 Οὕτω δὴ ἔχων, ἔσκαπέμην ἤδη περὶ τῶν
 πρατέων. καὶ τὸ μὲν δεῖξαι τῶν λόγων ὑμῖν,
 πάλαι

vero non quantum ad regiam nobilitatem, simili-
 tudinem illam affecto, sed quantum ad illa *priora*.
 Cum enim primum peregrinus vestram in urbem
 veni, statim quidem percussus sum conspecta ma-
 gnitudine, et pulchritudine, et civium numero,
 et reliqua omni facultate ac splendore. Itaque
 diu ad ista stupebam, nec par eram admirationi,
 quale quid illi de insula adolescenti accidit ad
 Menelai domum. Et debebam ita animo affici,
 qui viderem, urbem in eo culmine constitutam,
 et secundum poetam, bonis omnibus florentem,
 quae vigere urbes solent.

10. Ita nempe habens, quid agendum esset,
 iam considerabam. Et facultatis quidem dicendi
 speci-

πάλαι ἐδέδοκτο. τίσι γὰρ ἂν ἄλλοις ἔδειξα,
 σιωπῇ παροδύσας τηλικαύτην πόλιν; ἐζήτουν
 γὰρ (ἐδ' ἀποκρύψομαι τάλιθές,) οἵτινες οἱ
 πρῆχοντες εἶεν, καὶ εἷς ἂν τις προσελθὼν, καὶ
 συγγραψάμενος προσάτας, συναγωνισαῖς χρῶ-
 το πρὸς τὰ ἑλ.α. ἐνταῦθά μοι ἔχ εἷς, ὡσπερ
 τῷ Ἀναχάρσιδι καὶ ἔτος βάρβαρος, ὁ Τόξαρις,
 ἀλλὰ πολλοὶ, μᾶλλον δὲ πάντες, τὰ αὐτὰ, μό-
 νον ἔκ αὐταῖς συλλαβαῖς ἔλεγον· ὦ ξένε, πολ-
 λοὶ μὲν καὶ ἄλλοι χρησοί, καὶ δεξιοὶ ἀνά τὴν πό-
 λιν, καὶ ἔκ ἂν ἀλλαχόθι τοσέττες εὖροις ἄνδρας
 ἀγαθούς· δύο δὲ μάλιστα ἐσὲν ἡμῖν ἄνδρες ἀρίστω,
 γένει μὲν, καὶ ἀξιώματι, πολλὸν πρῆχοντες ἀ-
 πάντων, παιδείᾳ δὲ, καὶ λόγων δυνάμει, τῇ Ἀτ-
 τικῇ

specimen vobis praeberere, decretum olim fuerat.
 Quibus enim praeberem aliis, si silentio talem vr-
 bem praeterirem? Quaerebam enim, (neque ve-
 rum celabo) qui essent principes, et quibus quis
 applicans se, et patronis sibi adscitis, deinde au-
 xiliatoribus uti ad uniuersa posset? Hic mihi non
 vnus aliquis, ut Anacharsidi, isque barbarus, To-
 xaris, sed multi, quin omnes eadem, tantum
 non iisdem syllabis, dixerunt: *Multi quidem, ho-
 spes; et alii boni dextrique in urbe viri, nec alias
 tot bonos viros inuenias.* Duo autem maxime sunt
 vobis viri optimi, genere quidem et dignitate multum
 superiores omnibus, doctrina autem et eloquentia
 Atti-

τικῇ δεκάδι παραβάλλοις ἄν. ἢ δὲ παρὰ τοῦ
 δήμου εὐνοία, πᾶν ἐρωτικὸν πρὸς αὐτὴν· καὶ τε-
 τὶ γίγνεται, ὅ, τι ἂν ἔτοι ἐθέλωσιν· ἐθέλξει γὰρ
 ὅ, τι ἂν ἄρισον ἢ τῇ πόλει. τὴν μὲν γὰρ χρηστότη-
 τα, καὶ τὴν πρὸς τὰς ξένας Φιλανθρωπίαν, καὶ
 τὸ ἐν μεγέθει τσάτω ἀνεπίφθονον, καὶ τὸ
 μετ' εὐνοίας αἰδέσιμον, καὶ τὸ πρῶτον, καὶ τὸ
 εὐπρόσοδον, αὐτὸς ἂν ἄλλαις διηγῆσαι, πειρα-
 θεῖς μικρὸν ὕπερον.

Καὶ ὡς μᾶλλον θαυμάσης, μιᾶς καὶ τῆς αὐ-
 τῆς οἰκίας ἐσὸν, υἱὸς καὶ πατὴρ, ὁ μὲν, εἴ τινα
 Σόλωνα, ἢ Περικλέα, ἢ Ἀριστείδην ἐπινθεῖς, ὁ
 δὲ υἱὸς, καὶ ὀφθεῖς μὲν, αὐτίκα ἀπάξεται σε,
 ἔτω

*Atticae illos decadi comparaueris. Tantum autem
 populari gratia florent, ut plane amentur: idque
 ipsum magna cum utilitate reipublicae accidit. Fit-
 que quidquid hi volunt: volunt enim quidquid opti-
 mum est. Benignitatem enim, et in hospites humani-
 tatem, et quod in tanta magnitudine nullum inui-
 diae locum relinquunt, et quod in illa se beneuolen-
 tia venerabiles tamen praestant, et quam sine placidi,
 quam faciles accessus habeant; tunc aliis enarrare
 poteris, periculo paullo post facto.*

ii. *Utiue magis mireris, ex una eademque domo
 sunt, filius et pater. Hic quidem, si Solonem ali-
 quem, aut Periclem, aut Aristidem cogitas: filius
 vero, ubi primum uideris, statim te amicum sibi ab-
 ducet,*

ἔτω μέγας ἐσί, καὶ καλὸς ἀρρενωπὴν τινα τὴν
 εὐμορφίαν. εἰ δὲ καὶ Φθέρξαιτο μόνον, οἰχί-
 σεταί 3) σε ἀπὸ τῶν ὠτων ἀνχόσάμενος· τὸς-
 αὐτὴν Ἀφροδίτην ἐπὶ τῇ γλώττῃ ὁ νεκρίσκος
 ἔχει. ἢ γέ τοι πόλις ἅπασα κεχηγνότες ἀκέρσιν,
 ὅπῃ τ' ἂν δημηγορήσων παφέλθοι· ὅποισιν Φασι-
 τὰς τότε Ἀθηναίως πρὸς τὸν τῷ Κλεινίῃ πε-
 πενθέντι, παρ' ὅσων τοῖς μὲν ἐκ εἰς μακρὰν
 μετεμέλησε τῷ ἔρωτος, ἔν ἡράσθησαν τῷ Ἀλ-
 κιβιάδῃ· τῷτον δὲ ἡ πόλις ἔ Φιλεῖ μόνον, ἀλ-
 λά

*duces, ita procerus est, et virili quadam formosi-
 tate pulcher: si vero locutus solum fuerit, ilicet au-
 ribus te deuincto abibit: tantam in lingua t'enerem
 habet iuuenis. Vix quidem vniuersa hiantes au-
 diunt, quoties in concionem prodierit, id quod aiunt
 Atheniensibus, qui tum erant, in Cliniae filio acci-
 disse: nisi quod illos quidem non ita multo post amo-
 ris illius, quo persecuti Alcibiadem fuerant, poeni-
 tuit; hunc vero non amat modo ciuitas, sed reueren-
 tia*

3. Οἰχίσεταί] Respicit ad Ogmium illum
 Gallorum Herculem: qui catenis ex ore suo
 ad aures audientium pertinentibus non pro-
 fecto alligatos tantum stanti sibi^o habet, sed
 abducit, trahit, rapit, quocumque ipsi ire
 placeat. Haec vis verbi οἰχίσεταί^o hanc
 nos verbis *ilicet et abibit* exprimere studui-
 mus. *Gesner.*

λὰ καὶ αἰδεῖσθαι ἴδῃ ἀρχιεῖ, καὶ ὅλως, ἐν τῷτο
 ἡμῖν δημόσιον ἀγαθόν ἐστι, καὶ μέγα ὄφελος ἀ-
 πασιν, ἀντὶς ἑτοῦς. εἰ δὲ αὐτός τε καὶ ὁ πατήρ
 αὐτῶν δέξαντό σε, καὶ φίλον ποιήσαντο, πᾶ-
 σαν ἔχεις τὴν πόλιν, καὶ επισείσαι χερὶ τὴν χει-
 ρα, τῷτο μένον, καὶ ἔκ ἑτ' ἐνδοξασίμα τὰ σά-
 ταῦτα νῆ τὸν Δί' ἀπάντες ἔλεγον, εἰ χερὶ καὶ
 ὄφελον ἐπάγειν τῷ λόγῳ. καὶ μοι ἴδῃ· πειρωμέ-
 νῳ, τὸ πολλοῦ τῶν προσόντων εἰρησύναι ἔδω-
 ξαν· ἔχ ἔδρας τείνον, εἰς ἀμβροτᾶς ἔργον, ὡς ὁ
 Κεῖος Φρυσίν, ἀλλὰ χερὶ πάντα μὲν κἄλων κινεῖν,
 πάντα δὲ πράττειν, καὶ λήθει, ὡς Φίλοι ἡμῖν
 τοιοῦτοι γένοιντο· ἦν γὰρ τῶν ὑπάρχῃ, εὐδία
 πάντα,

tia iam dignatur. Denique unum hoc publicum no-
strum bonum est, et maxima civibus utilitas, hic
civis! Si igitur et ipse et ipsius pater recipiant te, et
amicum sibi faciant, civitatem habes universam:
et hoc solum opus est, ut manu significationem vo-
luntatis edant, neque amplius de tuis fortunis dubi-
tare licebit. Haec ita me Iupiter, (si iusiurandum
adiicere orationi fas est) dixerunt univerti: et
mihī iam experiēti, vix aliquam de multis par-
tem eorum, quae insunt, dixisse videntur. Non
igitur desidendi, aut differendi, ut Caeus poeta
ait, iam tempus est, sed funem omnem movere
oportet, facereque et dicere omnia, hi ut amici
nobis fiant. Hoc enim si contigerit, serena o-
mnia,

πάντα, καὶ πλ. ἔς ἔριος, καὶ λειοκύμων ἠθάλασσα, καὶ ὁ λιμὴν πλησίον.

omnia, et secunda nauigatio, et molli fluctu leniter motum mare, et portus in proximo.

Πῶς δεῖ ἱστορίαν συγγράφειν.

Αβδηρίταις, Φαπί, Λυσιμάχῃ ἤδη βασιλεύοντος, ἐμπεσεῖν τι νόσημα, ᾧ καλῶς Φίλων, τοιῆτο· πυρέττειν μὲν γὰρ τὰ πρῶτα πανδημεῖ ἅπαντας, ἀπὸ τῆς πρώτης εὐθύς ἐρρωμένως, καὶ λιπαρεῖ τῷ πυρετῷ· περὶ δὲ τὴν ἐβδόμην τοῖς μὲν αἷμα πολὺ ἐκ ῥινῶν ῥυέν, τοῖς δὲ ἰδρῶς ἐπιγενόμενος πολὺς καὶ ἔτος, ἔλυσε τὸν πυρετόν. ἐς γελσιῶν δὲ τι πάθος περιΐση 1) τὰς γνώμας.

Quomodo historia conscribenda sit.

Abderitas dicitur Lysimacho iam regnante morbus inualisse, mi iucundissime Philo, talis. Febricitasse enim primum tota vrbe omnes, a primo statim die valide, et feбри continua: circa diem vero septimum, aliis sanguis copiosus naribus fluens, aliis sudor superueniens largus et ipse, febrim soluit. At illa *febris* in ridiculam quandam

1. Περιΐση] Significat hic περιΐσημι redigo, eodem-

γνώμας αὐτῶν· ἅπαντες γὰρ ἐς τραγῳδίαν πα-
 ρεκινῶντο, καὶ ἰαμβεῖα ἐφθέγγοντο, καὶ μέγα
 ἐβόων, μάλιστα δὲ τὴν Εὐριπίδου Ἀνδρομέδαν ἐ-
 μονῶδον, καὶ τὴν τῆς Περσέως ῥῆσιν ἐν μέλει διεξ-
 ἤεσαν· καὶ μεσῆ ἦν ἡ πόλις ὠχρῶν ἀπάντων
 καὶ λεπτῶν, τῶν ἐβδερμαίων ἐκείνων τραγωδῶν,

Σὺ δ' ὦ θεῶν τύραννε καὶ ἀνθρώπων, Ἔρως,
 Καὶ τὰλλα μεγάλη τῆ Φωιῆ ἀναβοώντων, καὶ
 τῆτο· ἐπιπολὺ, ἄχρι δὴ χειμῶν, καὶ κρύος δὲ
 μέγα γεγόμενον, ἔπαυσε ληρῶντας αὐτὰς. αἰ-
 τίαν δέ μοι δοκεῖ τῆ τοιᾶντα παρασχεῖν, Ἄρ-
 χέλαιος

dam affectionem mentes illorum coniecit. Omnes
 ad tragoediam vitioso motu impellebantur, et
 iambica proferebant, et clamabant valide, ma-
 xime vero Euripidis Andromedam solitario cantu
 pronuntiabant, et illam Persei orationem modu-
 late persequiebantur. Plena igitur vrbs pallidis
 omnibus et extenuatis septiduanis illis tragoedis:

Tuque o Deorum hominumque saeue rex, Amor,
 Et reliqua voce magna proclamantibus, idque
 multum diuque, donec hiems, et frigus magnum
 ingruens, delirio illorum finem imposuit. Cau-
 sam mihi vero videtur huiusmodi *euentus* prae-
 buisse

eodemque significato et constructione utitur
Herodian. VII. 3. 12. ὁ Μαξιμῖνος τὰς πλεί-
 στας τῶν ἐνδόξων οἰκῶν ἐς πενίαν περιζήσας.
 Nominatiuus autem verbi, hoc Luciani lo-
 co, est τὸ νόσημα. Reitz.

χέλας ὁ τραγωδός, εὐδοκίμων τότε, μεσῆντος θέρους ἐν πολλῷ τῷ Φλογμῷ τραγωδήσας αὐτοῖς τὴν Ἀνδρομέδαν, ὡς πυρέξαι τε ἀπὸ τοῦ θεάτρα τὰς πολλὰς, καὶ ἀναστάντας ὑπερον ἐς τὴν τραγωδίαν παραλισθαίνειν, ἐπιπολὺ ἐμφιλοχωρέσης τῆς Ἀνδρομέδας τῆ μνήμη αὐτῶν, καὶ τῆ Περσέως ἐτι σὺν τῇ Μεδύσῃ, τὴν ἐκάστῃ γνώμην περιπετομένῃ.

Ὡς ἔν ἐν, Φασίν, ἐνὶ παραβαλεῖν, τὸ Ἀβδηριτικὸν ἐκεῖνο πάθος, καὶ νῦν τὰς πολλὰς τῶν πεπαιδευμένων περιελήλυθεν· ἔχ ὡσε τραγωδεῖν, ἔλαττον γὰρ ἂν τῆτο παρέπαιον, ἀλλοτριόις ἰαμβείοις, ἔ Φαύλοις κατεσχημένοι· ἀλλ' ἀφ' ἔ δὴ τὰ ἐν ποσὶ ταῦτα κενίνηται, ὁ πόλεμος.

huisse Archelaus, Tragoedus ea aetate fauore hominum florens, qui media aestate, multo aestu, Andromedam illis egerat, adeo ut ab ipso theatro multi febricitarent, et surgentes deinde in tragoediam delaberentur, cum suavitate quadam obuersante memoriae ipsorum Andromeda, et Perseo cum sua Medusa circa sensus uniuscuiusque adhuc volitante.

2. Si igitur unum, quod aiunt, alteri comparare fas est, Abderiticus ille morbus nunc quoque eruditorum multos comprehendit: non illos quidem uti tragoedias agant: minus enim sic delirarent, si iambis alienis nec malis occupati essent. Sed ex quo praesens hic motus exstitit, bellum,

μιος ὁ πρὸς τὰς βαρβάρους, καὶ τὸ ἐν Ἀρμενίᾳ
τραῦμα, καὶ αἱ συνεχεῖς νῆμαι, εἰδείς, ὅστις ἐξ
ἱστορίαν συγγράφει· μᾶλλον δὲ Θουκυδίδαι, καὶ
Ἡρόδοτοι, καὶ Ξενοφῶντες ἡμῖν ἀπαιτῆς· καὶ
ὡς εἰσικεν, ἀληθῆς ἂρ' ἦν ἐκεῖνο, τὸ, Πόλεμος
ἀπάντων πατήρ 2)· εἴ γε καὶ συγγραφέας τοσού-
των ἀνέφυσεν, ὑπὸ μιᾷ τῇ ἐριῇ.

Ταῦτα τοίνυν, ὦ Φιλότῃς, ὁρῶντα, καὶ ἀ-
πέροντά με, τὸ τῆ Σινωπέως ἐκεῖνο εἰσῆλθεν·
ὅπως

inquam, contra barbaros, et vulnus in Armenia
acceptum, et victoriae perpetuae; nemo est, quin
conscribat historiam, potius vero Thucydides
nobis, et Herodoti, et Xenophontes sunt omnes.
Et, vt videtur, verum erat illud, *bellum o-*
mnium esse patrem, si vna tot historicos plaga
genuit.

3. Haec igitur, amice, videntem me et au-
dientem Sinopensis illud subiit. Cum enim iam
ducere

2. Πόλεμος ἀπάντων πατήρ] Respicit ad il-
lam Heracliteorum veterum philosophorum
ἐναντιοτροπήν, per quam ἡμερόσθαι τὰ ὄν-
τα, ipse ait apud *Diogenem Laërtium* IX, 7.
Heraclitus. Nemo forte explicauit eam ἐν-
αντιοτροπήν, et rerum omnium ex pugna
quadam elementorum originem copiosius
quam Hippocrates de diaeta I, 1. sq. VII, 6.
sq. in primis c. 12. — 17. Gesner.

ἔποτε γὰρ ὁ Φίλιππος ἐλέγετο ἤδη ἐπελαύνειν, οἱ Κορίνθιοι πάντες ἐταράττοντο, καὶ ἐν ἔργῳ ἦσαν· ὁ μὲν, ὄπλα ἐπίσκευάζων, ὁ δὲ, λίθους παραφέρων, ὁ δὲ, ὑποικοδομῶν τῆς τείχους, ὁ δὲ, ἔπκλξιν ὑποσηρίζων, ὁ δὲ ἄλλος, ἄλλο τι τῶν χρησίμων ὑπεργῶν. ὁ δὲ Διογένης ὄρων ταῦτα, ἐπεὶ μηδὲν εἶχεν ὅ, τι καὶ πράττοι, εἰδὲς γὰρ αὐτῷ ἐς εὐδὲν ἐχρήτο, διαζωσάμενος τὸ τριβῶνιον, σπερδῆ μάλα καὶ αὐτὸς ἐκύλιστον πίδακον, ἐν ᾧ ἐτύγγχανεν οἰκῶν, ἄνω καὶ κάτω τῆς Κρανίης· καὶ τινος τῶν συνήθων ἐρομένης, τί ταῦτα ποιεῖς, ὦ Διογενεῖς; Κυλίω, ἔφη, καὶ γὰρ τὸν πίδακον, ὡς μὴ μόνος ἀργεῖν δοκοῖην ἐν τοσούτοις ἐργαζομένοις.

Καὶ-

tlucere contra Corinthios nuntiaretur Philippus, perturbari omnes et trepidare, arma parare alius, alius adferre lapides, alius murorum partem substruere, loriceam moenium firmare alius, alius vero aliud eorum, quae usui essent, ministrare. Diogenes vero videns ista, cum quod ageret non haberet, neque enim quisquam illo ad ullam rem utebatur, succincto palliolo suo, studiose admodum et ipse dolium, in quo degebat, voluere sursum deorsum in Cranio: et familiarium interrogante uno, quorsum haec facis, Diogenes? respondere, *Voluo et ipse dolium, ne otiosus solus inter tot occupatos videar.*

Καὐτὸς ἔν, ὦ Φίλων, ὡς μὴ μόνος ἀΦωνος
 εἶην ἐν ἔτω πολυΦώνῳ τῷ κκιζῶ, μηδ' ὡσπερ
 κωμικὸν δορυφόρον, κεχηρῶς σιωπῇ παραΦε-
 ρείμην, καλῶς ἔχειν ὑπέλαβον, ὡς δυνατὸν μοι,
 κυλισσά τὸν πίδακον, ἔχ ὡς ἰσορίαν συγγράΦειν,
 εἰδὲ πράξεις αὐτὰς διεξιέμαι· ἔχ ἔτω μεγαλό-
 τολμος ἐγὼ, μηδὲ τῆτο δείσης 'περὶ ἐμῆ· οἶ-
 δα γὰρ, ἤλικος ὁ κίνδυνος, εἰ κατὰ τῶν πετρῶν
 κυλίσαι τις, καὶ μάλιστ, οἶον τῆμὸν τῆτο πιδά-
 κνισθῆναι, εἰδὲ πᾶνυ καρτερῶς κεκέραιμενον· δεῖ-
 σαι γὰρ αὐτίκα μάλα πρὸς μικρὸν τι λιθίδιον
 προσπταίσαντα, συλλέγειν τὰ ἔσρακτα. τί ἔν
 ἔγνωσά μοι, καὶ πῶς ἀσΦαλῶς μεθέξω τῆ πο-
 λέμῃ, αὐτὸς ἔξω βέλγης ἐσῶς, ἐγὼ σοι Φράσω.
 τῆττ

4. Itaque ipse ego quoque, Philon, ne mutus
 solus essem in vocali adeo tempore, neque co-
 mici satellitii instar hiante ore praeterueherer, de-
 cere arbitratus sum, pro virili me quoque do-
 lium voluere, non vt historiam scriberem, neque
 vt ipsa enarratem facta; non ita audax ego, neque
 hoc de me metueris. Noui enim, quantum sit
 periculum, si per saxa voluat aliquis, in primis,
 doliolum, quale meum est, non valide admo-
 dum a figulo elaboratum: cogar enim, si vel ad
 paruum lapillum offendam, testas colligere.
 Quid igitur decretum mihi sit, et quomodo tu-
 tus in partem belli venturus sim, extra teli ia-
 ctum ipse constitutus, tibi enarrabo. Nimirum
 a fu-

τέττε μὲν καπνῆ, καὶ κύματος 3), καὶ Φροντί-
δων, ὅσων τῶ συγγράφειν εἴησιν, ἀνέξω ἑμαυ-
τὸν, εὖ ποιῶν. παρκίνεσιν δέ τινα μικρῶν, καὶ
ὑποθήκας ταύτας ὀλίγας ὑποθήσσομαι τοῖς συγ-
γράφουσιν, ὡς κοινωθήσκειμι αὐτοῖς τῆς οἰκοδο-
μίας, εἰ καὶ μὴ τῆς ἐπιγραφῆς, ἀκρωγε τῶ δα-
κτύλῳ τῆ πηλῆ προσαψόμενος.

Καίτοι ἔδὲ παρκινέσεως εἰ πολλοὶ δεῖν οἴονται
σφίσι ἐπὶ τὸ πρῶτον, ἔ μᾶλλον ἢ τέχνης τι-
νὸς ἐπὶ τὸ βαδίζειν, ἢ βλέπειν, ἢ ἐσθίειν, ἀλ-
λά

a fumo, et fluctu, et curis, quae scribendo ad-
iunctae sunt, abstinebo me, sapienti consilio.
Admonitionem autem parvam quandam, et pau-
ca haec praecepta subiiciam scribentibus, ut in
aedificandi aliquam partem veriam, licet in in-
scriptione nulla mei mentio futura sit, qui ex-
tremo tantum digito lutum attigerim.

5. Quamquam neque admonitione plerique
opus sibi esse putant ad hoc negotium, non ma-
gis quam arte quadam ad incedendum, aut vi-
dendum, aut edendum: sed facillimum omnino,

Υ 3

et

3. Καπνῆ καὶ κύματος] Locum hunc, qui
me diu torserat, aperuit tandem *Jac. Vro-*
pnus, ostenso, ad quem alludit, *Homeri* lo-
co; qui inspectus rem totam statim pulchre
expediet. Scyllam ut effugeret, gubernato-
ri mandat *Vlysses*: τέττε μὲν καπνῆ καὶ κύ-
ματος ἐκτὸς ἔεργε *Nῆα* etc. *du Soul*.

λα πάντα ῥᾶλλον, καὶ πρόχειρον, καὶ ἄπαιτος εἶ-
 ναι ἰστορίαν συγγράψαι, ἣν τις ἐρμηνεύσῃ τὸ ἐ-
 πελθεῖν δύνηται· τὸ δὲ, οἷσθ' ἂν πρὸς καὶ αὐτὸς
 ὦ ἐτάρχε, ὡς ἔ τῶν εὐμεταχειρίσων, ἔδὲ ῥα-
 θυμῶς συντεθῆναι δυναμείων τᾶτ' ἐστίν, ἀλλὰ εἴ-
 τι ἐν λόγοις, καὶ ἄλλο πολλῆς τῆς Φροντίδος
 δεόμενον, ἣν τις, ὡς ὁ Θεκυδίδης Φησίν, ἐς αἰ-
 κτήμα συντιθεῖη. οἶδα μὲν ἔν' ἔ πάντα πολλοὺς
 αὐτῶν ἐπιρρέψων, ἐνίοις δὲ καὶ πάντα ἐπαχθῆς
 δόξων, καὶ μάλιστα ὀπίσσοις ἀποτετέλεσται ἡδὲ,
 καὶ ἐν τῷ κοινῷ δέδεικται ἡ ἰστορία. εἰ δὲ καὶ
 ἐπήνηται ὑπὸ τῶν τότε ἀφροασυμείων, μανία,
 εἶγε ἐλπίς 4), ὡς οἱ τριῖστοι μεταποιήσασιν ἢ
 μετα-

et promptum, et vnus cuiusque esse, scribere hi-
 storiam, modo quis eloqui, quae in mentem
 veniunt, possit. Hoc vero, nosti forte ipse quo-
 que, sodalis, quam non sit ex facillimis, neque
 ex iis, quae negligenter componi possint, sed
 hoc esse, si quid est in studiis literarum aliud,
 quod multa cura indigeat; si quidem aliquis,
 tanquam possessionem in perpetuum obtinendam,
 vt ait Thucydides, componere velit. Noui equi-
 dem fore, vt non admodum multos aduertam,
 quin omnino, vt odiōsus etiam quibusdam videar,
 illis praesertim, quibus iam perfecta est, et osten-
 sa in publico historia. Si vero etiam laudata sit
 ab audientibus, insania fuerit sperare, retracta-
 turos

4. Μανία, εἶγε ἐλπίς] Locus turpiter cor-
 ruptus.

μεταγράψασί τι τῶν ἀπαξ κεκυρωμένων, καὶ ὡς περ ἐς τὰς βασιλείας αὐτὰς ἀποκειμένων. ὁμῶς δὲ ἔχειρον καὶ πρὸς αὐτὰς ἐκείνας εἰρησθαί, ἢ, εἴ ποτε πόλεμος ἄλλος συζαίη, ἢ Κελτοῖς πρὸς Γέτας, ἢ Ἰνδοῖς πρὸς Βακτρίκας. (αὐτὰρ πρὸς ἡμᾶς γε τοῖς μὴ σέθεν ἂν τις, ἀπάντων ἤδη κεχειρωμένων) ἔχωσιν ἀμείνον συντιθέσθαι, τὸν κενὸν τῶτον προσάγουτες, ἢν περ γε δόξῃ αὐτοῖς ὀρθὸς εἶναι· εἰ δὲ μὴ, αὐτοὶ μὲν καὶ τότε τῷ αὐτῷ πῆχει, ὡς περ καὶ νῦν, μετρᾶντων τὸ πρᾶγμα· ὁ ἰατρὸς δὲ ἔπειτα ἀνιάσειται.

turos aliquid; aut aliter scripturos eorum, quae semel firmata auctoritatibus et quasi in aulas regias reposita sunt. Veruntamen non pessimum fuerit etiam ad illos ipsos dicta haec esse, ut, si quando bellum confletur aliud, aut Celtarum aduersus Getas, aut contra Baetrianos Indorum, (neque enim contra nos quisquam ausit *tale quid*, perdomitis iam omnibus) habeant, quomodo componere melius possint, applicanda hac norma, si quidem recta iis videatur esse. Sin minus, ipsi quidem tum eadem vlna, ut nunc etiam, remictantur: medicus vero non valde angetur, si

Υ 4

Abde-

ruptus. Pro *μανία*, εἴγε ἐλπὶς sine dubio legendum *μανία* εἴη γε ἐλπὶς. Videtur huic vlceri cum interpretatione succurrisse etiam Interpres. *Iensius*.

ται, ἢν πάντες Ἀβδηρίται ἐκόντες Ἀνδρομέδαν
τραγωδῶσι.

Διττᾶ δὲ ὄντος τῆ τῆς συμβαλλῆς ἔργα, τὰ
μὲν γὰρ αἰρεῖσθαι, τὰ δὲ Φεύγειν διδάσκει, Φέ-
ρε πρῶτα εἶπωμεν, ἅτινα Φευκτέον τῷ ἱστορίαν
συγγράφοντι, καὶ ὧν μάλιστα καθαρευτέον· ἔ-
πειτα, οἷς χρώμενος ἐκ ἂν ἀμάρτοι τῆς ὀρθῆς,
καὶ ἐπ' εὐθύ ἀγέσης, ἀρχὴν τε οἶαν αὐτῷ ἀρ-
κτέον, καὶ τάξιν ἢντινα τοῖς ἔργοις ἐφαρμοσέον,
καὶ μέτρον ἐκάστω, καὶ ἄσιωπητέον, καὶ οἷς ἐν-
διατριπτέον, καὶ ὅσα παραδραμεῖν ἀμεινον, καὶ
ὅπως ἐρμηνεῦσαι αὐτὰ καὶ συναρμύσαι. ταῦτα
μὲν, καὶ τὰ τοιαῦτα, ὕψερρον· νῦν δὲ, τὰς κα-
κίας

Abderitani omnes sua voluntate agant Andro-
medam.

6. Cum autem duplex consilii opus sit, quod
alia eligere docet, fugere vero alia: age primum
dicamus, quae fugienda sint scribenti historiam,
et a quibus purum esse oporteat: deinde quibus
rebus usus non aberret a vera *via*, quaeque recto
itinere ducat; quo initio illi sit incipiendum, quis
ordo sit accommodandus rebus, quae vniuscuius-
que mensura, quae praetereunda silentio, quibus
immorandum sit, quae melius breuiter percur-
rere, quomodo verbis explicanda omnia, et inter
se committenda, atque deuincienda. Atque
haec quidem, et similia his, deinde. Iam nunc
vero

κίας ἤδη εἶπωμεν, ὅπως τοῖς Φωλύως συ-
 γράφουσι παρακολυθῶσιν. ἃ μὲν ἐν κοινᾷ πάν-
 των λόγων ἐσὶν ἀμαρτήματα, ἐν τε Φωνῇ, καὶ
 ἁρμονίᾳ, καὶ διανοίᾳ, καὶ τῇ ἄλλῃ ἀτεχνίᾳ,
 μακρὸν τε ἂν εἰρήπελθεῖν, καὶ τῆς παρῶσης ὑ-
 ποθέσεως ἐκ ἰδίου. κοινὰ γὰρ, ὡς ἔφην, ἀπάν-
 των λόγων ἐσὶν ἀμαρτήματα ἐν τε Φωνῇ, καὶ
 ἁρμονίᾳ.

Ἐὰ δὲ ἐν ἰστορίᾳ διαμαρτάνουσι, τὰ τοιαῦτα
 ἂν εὗροις ἐπιτηρῶν, οἷα καὶ οὐκ πολλὰ κίς ἀκρω-
 μένω ἔδοξε, καὶ μάλιξ ἦν ἄπασιν αὐτοῖς ἀνα-
 πετάσης τὰ ὧτα. ἐκ ἀκαιρον δὲ μετὰ καὶ
 ἀπομνημονεύσαι ἔνια, παραδείγματος ἕνεκα, τῶν
 ἤδη

vero vitia dicamus, quae malos scriptores comi-
 tantur. Quae quidem igitur in oratione omni
 communia insunt vitia, in lingua, in compo-
 sitione, et sententia, in ruditate reliqua, longum
 fuerit persequi, et huius argumenti minime pro-
 prium est. Communia enim, quod modo dixi,
 omnis orationis vitia sunt in lingua et compo-
 sitione.

7. Quae vero in historia peccant, ea, si obser-
 vare velis, talia inuenias, qualia mihi etiam, qui
 saepius audiri, videbantur, et maxime si omni-
 bus illis patulas aures praebueris. Neque vero
 intempestivum, interea etiam speciminis causa
 quaedam commemorare eorum, quae iam ita scri-

ἤδη ἔτω συγγεγραμμένων· καὶ πρῶτὸν γε ἐκεῖ-
 νο, ἡλίκον ἀμυρτάνχσιν, ἐπισκοπήσωμι. ἀμε-
 λήσαντες γὰρ οἱ πολλοὶ αὐτῶν τῷ ἰσορεῖν τὰ γε-
 γενημένα, τοῖς ἐπαίνοις ἀρχόντων καὶ στρατηγῶν
 ἐνδικατρίβησι· τὰς μὲν οἰκείας ἐς ὕψος ἐπαίρον-
 τες, τὰς πολυμίας δὲ πέρα τῆς μετρίας καταξ-
 ρίπτοντες· ἀγνοῦντες, ὡς ἔσεν ὁ τῷ Ἰσθμῷ δι-
 ῶρισμα καὶ διατετείχισμα ἢ ἰσορία πρὸς τὸ ἐγ-
 κώμιον, ἀλλὰ τι μέγα τεῖχος ἐν μέσῳ ἐστὶν αὐ-
 τῶν, καὶ τῶν μεσικῶν δὴ τῆτο, οἷς διὰ πασῶν,
 ἐστὶ πρὸς ἀλλήλους. εἴ γε τῷ μὲν ἐγκωμιάζοντι,
 μόνον ἐνός μέλει, ὅπως ἔν ἐπαίνεσσι καὶ εὐφρα-
 νῶν τὸν ἐπαινέμενον· καὶ εἰ ψευσαμένῳ ὑπάρχει
 τυχεῖν τῆς τέλης, ὀλίγον ἂν φροντίσειεν. ἢ δὲ
 ἔκ

pta sunt. Et primum quidem illud quantum sit
 eorum peccatum inspiciamus, quod omittit vul-
 gus illorum docere, quae facta sunt, et in laudi-
 bus principum atque ducum immorantur, suos
 quidem tollentes in summum, hostes vero ultra
 modum deprimentes: ignari, quam non angusto
 interuallo disternata et separata sit ab encomio
 historia; sed magnum hisce murum esse interpo-
 situm; et, ut musicorum voce utamur, octava
 duplici, id est eo quod maximum est interuallo illa
 a se inuicem distare: siquidem encomium scri-
 benti illa sola cura est, quomodocumque laudare,
 et exhilarare eum, qui laudatur, et, si per men-
 dacia finem illum consequi detur, parum curaue-
 rit;

ἐκ αὐτῆς ψεῦδος ἐμπροσθεν ἰστορίας, ἐδ' ἀκαριαῖον ἀνάσχοιτο, ἐ μᾶλλον, ἢ τὴν ἀρτηρίαν ἰατρῶν παίδες Φασι, τὴν τραχεῖαν, παρὰ ξέσθαι αὐτῆς ἐς αὐτὴν καταπεσθῆναι.

Ἐπι ἀγνοεῖν εἰκόασιν οἱ ποιῆτοι, ὡς ποιητικῆς μὲν, καὶ ποιημάτων, ἀλλὰ ὑποσχέσεις, καὶ κινόνες ἴδιοι ἰστορίας δὲ, ἀλλοί. ἐκεῖ μὲν γὰρ ἀκρατής ἢ ἐλευθερία, καὶ νόμος εἷς, τὸ δόξαν τῷ ποιητῇ. εἰθεός γὰρ καὶ κἀτοχός ἐκ Μουσῶν, καὶ ἵππων ὑποπτέρων ἄρμα ζεύξασθαι θέλησιν, καὶ ἐφ' ὕδατος ἀλλυγῆς, ἢ ἐπ' ἀνδρῶν ἀκρῶν θεουσιμένους ἀναβιβάσκειται, Φθόνος ἐδεῖς, ἐδ' ὅπότεν ὁ Ζεὺς αὐτῶν ἀπὸ μιᾶς σειρᾶς ἀνασπάσας, αἰωρῆ ἑμᾶ γῆν καὶ θάλατταν, δεδίασι, μὴ ἀπορῆ-

rit; historia vero ne minimum quidem, quod forte incidere, mendacium ferat, non magis quam asperam arteriam recipere quidquam in illam glutitione delatum, narrant medicorum filii.

8. Ignorare porro tales videntur, poeticae artis et poematum aliud esse institutum, et sua quaedam praecepta; alia vero historiae. Illic enim immoderata libertas, et lex una, quidquid visum poetae fuerit. Cum enim divino afflatu plenus, et a Musis obsessus sit, etiamsi alatos curru equos velit iungere, et si alios super aquas, aut per summas aristas decursuros imponat, invidia nulla est: neque, cum illorum Iupiter una catena tractum tollit cum terra mare, metuunt; ne, rupta illa,

ἀπορραγείσης ἐκείνης, συντριβῆ τὰ πάντα κατ-
 ενεχθέντα. ἀλλὰ καὶ Ἀγαμέμνονα ἐπαιέσαι
 θέλωσιν, εἰδείς ὁ κωλύσων, Διὶ μὲν αὐτὸν ὀ-
 μοιον εἶναι τὴν κεφαλὴν καὶ τὰ ὄμματα, τὸ σέρ-
 νον δὲ τῷ ἀδελφῷ αὐτῆ τῷ Ποσειδῶνι, τὴν δὲ
 ζώνην τῷ Ἄρει καὶ ὅλως, σύνθετον ἐκ πάν-
 των θεῶν γενέσθαι δεῖ τὸν Ἀτρέως καὶ Ἀερό-
 πης. εἰ γὰρ ἰκανὸς ὁ Ζεὺς, εἰδ' ὁ Ποσειδῶν, εἰδ'
 Ἄρης, μόνος ἕκαστος ἀναπληρῶσαι τὸ κάλλος αὐ-
 τοῦ. ἡ ἰσορία δὲ, ἦν τινε κολακείαν τοιαύτην
 προσλάβη, τί ἄλλο, ἢ περὶ τις ποιητικὴ, γί-
 γνεται, τῆς μεγαλοφωνίας μὲν ἐκείνης ἐξερημέ-
 νη, τὴν λοιπὴν δὲ τερατείαν γυμνὴν τῶν μέ-
 τρων, καὶ δι' αὐτὸ ἐπισημοτέραν ἐκφαίνεσα;
 μέγα

illa, conterantur delapsa illa omnia. Verum et-
 iam si laudare Agamemnonem velint, nemo est
 qui intercedat, Ioui quidem illum similem ca-
 put et oculos, pectus vero fratri illius Neptuno,
 circa cingulum vero Marti, atque in vniuersum
 compositum e Diis omnibus fieri oportet Atrei et
 Aëropes filium. Neque enim par Iupiter, ne-
 que Neptunus, neque Mars, qui solus per se
 pulchritudinem illius expleat. Historia vero, si
 quam id genus adulationem adsciscat, quid aliud
 quam pedestris quaedam poëtica fiet, magnifico
 quidem illo dicendi genere priuata, sed portentosa
 cominenta reliqua, nudata numeris, et ob id
 ipsum magis conspicua ob oculos ponens? Ma-
 gnum

μέγα τοίνυν, μάλλον δὲ ὑπέρομεγα τῆτο κακόν, εἰ μὴ εἰδείη τις χωρίζειν τὰ ἰσορίας, καὶ τὰ ποιητικῆς, ἀλλ' ἐπεισάγοι τῇ ἰσορίᾳ τὰ τῆς ἑτέρας κωμωμάτων, τὸν μῦθον, καὶ τὸ ἐγκώμιον, καὶ τὰς ἐν ταύτοις ὑπερβολάς· ὥσπερ ἂν εἴ τις ἀδελφὴν τῶν καρτερῶν τέτων, καὶ κομιδῇ πρηνίων, ἀλχηγίσι περιβάλοι, καὶ τῷ ἄλλω κόσμῳ τῷ ἑταιρικῷ, καὶ Φύκιον ἐντρέιβοι, καὶ ψιμμύθιον τῷ προσώπῳ· Ἡράκλεις, ὡς καταγέλασεν αὐτὸν ἀπεργάσαιτο, αἰσχύνας τῷ κόσμῳ ἐκεῖνῳ.

Καὶ ἔ τῆτο Φημι, ὡς ἔχι καὶ ἐπαινετέον ἐν ἰσορίᾳ ἐνίστε· ἀλλ' ἐν καιρῷ τῷ προσήκειτι ἐπαινετέον, καὶ μέτρον ἐπακτέον τῷ πράγματι,
τὸ

gnum igitur, quin plus-quam magnum illud vitium, si quis separare quae historiae sunt, et quae poëticae, nesciat, sed historiae fucum alterius artis inducat, fabulam puro et encomium, et qui sunt in utroque excessus. Velut si quis athletam de robustorum horum numero unum, et plane ilicis instar durorum, purpura induat, alioque cultu meretricio, et fucum aspicet cerussaque faciei: quam, Hercules! videndum illum reddiderit, quam ipso cultu turpem!

9. Neque illud dico, quasi non et laudandum sit non nunquam in historia: sed tempore opportuno laudandum, et modus negotio adhibendus,
in

τὸ μὲν ἐπαχθές τοῖς ὑξερὸν ἀναγνωστέοις αὐ-
 τὰ, καὶ ὅλως, πρὸς τὰ ἔπειτα καινιζέον τὰ
 τρικῦτα, ἅπερ μικρὸν ὑξερὸν ἐπιδείξομεν. ὅσοι
 δὲ οἶσται καλῶς διαίρειν εἰς δύο τὴν ἱστορίαν,
 εἰς τὸ τερπνόν, καὶ τὸ χρήσιμον, καὶ διὰ τῆτο
 εἰσποιῶσι καὶ τὸ ἐγκώμιον εἰς αὐτήν, ὡς τερ-
 πνόν, καὶ εὐφραίνον τὰς ἐντυγχάνοντας, ὅρῳ
 ὅσον τὰ ληθῆς ἡμαρτήκασι; πρῶτον μὲν, κισθῆ-
 λι τῆ διαίρεσει χρώμενοι. Ἐν γὰρ ἕξ, ὀν ἱστορίας
 καὶ τέλος, τὸ χρήσιμον, ἔπερ ἐκ τῆ ἀληθῆς
 μέγ σιγά, εταῖ τὸ τερπνόν δὲ, ἀμεινον μὲν, εἰ
 καὶ αὐτὸ παρκαλεθῆσειεν, ὡσπερ καὶ κάλλος
 ἀφῆλη, τῆ· εἰ ὅε μῆ, ἀδεν κωλύσει ἀφῆ Ἡρακλέος
 γενέσθαι Νικόστρατον τὸν Ἰσιδότῃ, γενάδαν ἔν-
 τα,

in quantum ea laus non molesta sit futuris lecto-
 ribus, et omnino ad futuri temporis regulam di-
 rigenda sunt talia, ut paullo post demonstrabi-
 mus. Quotquot vero putant bene se historiam
 in duo tribuere, suavitatem atque utilitatem, ob
 eamque rem etiam encomium in eam inferunt,
 ut iucundam quiddam, et lectores exhilarans,
 vides quantum aberrant a vero: primo quidem di-
 uisione quod utuntur fallaci; vnum enim opus
 historiae et finis, utilitas, quae ex vero solo col-
 ligitur. Iucunditas vero, melius quidem est, si
 et ipsa consequatur, ut atletam pulchritudo: sin
 minus, nihil prohibet, quo minus ab Hercule
 numeretur Nicostratus Isidoti, generosus vir et
 vtroque

τα, καὶ τῶν ἀνταγωνισῶν ἐκατέρων ἀλκιμώτερον, εἰ αὐτὸς μὲν αἰσχιστος ἐφθῆναι εἶη τὴν ὄψιν· Ἀλκαῖος δὲ ὁ καλὸς ὁ Μιλήσιος ἀνταγωνίζοιτο αὐτῷ, καὶ ἐρωίμενος, ὡς Φασί, τῆ Νικοςράτῃ ὦν. καὶ τοίνυν ἡ ἱστορία, εἰ μὲν ἄλλως τὸ τερπνὸν παρεμπορεύσαιο, ποίλλας ἂν τοὺς ἑρασὰς ἐπισπάσαιτο· ἄχρι δ' ἂν καὶ μόνον ἔχη τὸ ἴδιον ἐντεῖες, λέγω δὲ τὴν τῆς ἀληθείας δῆλωσιν, ἐλίγον τῆ κάλλος Φροντιεῖ.

Ἔτι κομμοῖνο εἰπεῖν ἄξιον, ὅτι ἐδὲ τερπνὸν ἐν αὐτῇ τὸ κομιδῆ μυθῶδες, καὶ τὸ τῶν ἐπαίνων μάλιστα πρόσαντες 5) παρ' ἐκάτερον τοῖς ἀκχεσιν ἦν

utroque colluctatorum suorum fortior, licet ad speculu esset foedissimus; Alcacus autem Milesius, pulcher ille, cum iplo certaret, amasius idem, ut aiunt, Nicostrati. Historia igitur, si quidem iucunditatem corollarii cuiusdam instar adiciat *utilitati*, multos amatores alliciat. Verum quamdiu vel solam illam suam perfectionem habuerit, declarationem veritatis dico, pulchritudinem parum curabit.

10. Illud adhuc dicere e re fuerit, neque iucundum in historia esse, quod sit plane fabulosum; et laudare rem maxime aduersam in vtraminque

5. Πρόσαντες] Hoc παρ' ἐκάτερον ad πρόσαντες refertur commodissime. *Utrisque praeruptum est et audientibus aduersum atque molestum, non minus quam asperum et prae-*

ἦν μὴ τὸν συρφετὸν καὶ τὸν πολὺν δῆμον ἐπινο-
 ῆσαι, ἀλλὰ τὰς δικαστικῶς, καὶ νῆ Δία, συνο-
 Φαντικῶς προσέτι γε ἀκροασομένους, ἕς ἕκ ἄν-
 τι λάθοι παραδραχὺν ὀξύτερον μὲν τῷ Ἄργου
 ὀρῶντας, καὶ πανταχόθεν τῷ σώματος, ἀργυ-
 ραμοιρικῶς δὲ τῶν λεγομένων ἕκαστα ἐξετάζον-
 τας, ὡς τὰ μὲν παρακεκομμένα εὐθύς ἀπορρί-
 πτειν, παραδέχεσθαι δὲ τὰ δοκίμα, καὶ ἔννο-
 μ, καὶ ἀκριβῆ τὸν τύπον· πρὸς ἕς ἀποβλέ-
 ποντα χρῆ καὶ συγγράφειν, τῶν δ' ἄλλων ὀλί-
 γον φροντίζειν, καὶ διαρραγῶσιν ἐπαινῶντες. ἦν
 δ' ἀμελήσας ἐκείνων, ἡδύνης πέρα τῷ μετρίᾳ τὴν
 ἰσορίαν

que partem esse audientibus, si non faciem po-
 puli, et plebem cogites, sed hos, qui iudicium
 in ore, quin calumniatorum insuper, audituri
 sunt; quos nihil fugiat, acutius videntes Argo,
 et ex omni parte corporis; tum trapezitica ratione
 singula quae dicuntur explorantes, ut adulterina
 abiciant protinus, proba autem, et legitima, et
 accurate expressa, recipiant: ad quos videlicet in-
 ter scribendum oportet respicere, parum autem
 curare alios, si vel rumpantur laudando. Sin
 his neglectis, condias ultra modum historiam fa-
 bulis

praeruptum iter viatoribus, laudare alios;
 difficile ergo scribenti, et in utramque par-
 tem difficile, cum vel nimis videaris prodi-
 gus, vel parvus nimis. *Gesner.*

ἱστορίαν μύθοις, καὶ ἐπαίνοις, καὶ τῇ ἄλλῃ θω-
 πείᾳ, τάχιστα ἂν ὁμοίαν αὐτὴν ἐξεργάσαιο τῷ
 ἐν Λυδία Ἡρακλεῖ. ἔωρακέναι γὰρ περὶ σε εἰκὸς
 γεγραμμένον, τῇ Ὀμφάλῃ δελεύοντα, πάνυ
 ἀλλόκοτον σκευὴν ἐσκευασμένων, ἐκείνην μὲν,
 τὸν λέοντα αὐτῆ περιβεβλημένην, καὶ τὸ ξύλον
 ἐν τῇ χειρὶ ἔχουσαν, ὡς Ἡρακλέα δῆθεν ἔσαν,
 αὐτὸν δὲ, ἐν κροκωτῷ, καὶ πορφυρίδι, ἔρια
 ξαίροντα, καὶ παιόμενον ὑπὸ τῆς Ὀμφάλης τῷ
 σανδάλῳ· καὶ τὸ θεῖμα αἰσχίζον, ἀφεςῶσα
 ἢ ἐσθῆς τῆ σώματος, καὶ μὴ περσιζάνουσα, καὶ
 τῆ θεῆ τὸ ἀνδρῶδες ἀσχημένως καταθηλυό-
 μενον.

· Καὶ οἱ μὲν πολλοὶ ἴσως καὶ ταῦτά σε ἐπαι-
 νέουσιν· οἱ ὀλίγοι δὲ ἐκεῖνοι, ὧν σὺ κατα-

Φρο-

bulis et laudibus, et lenocinio reliquo, facillime
 eam similem reddideris Herculi in Lydia: verissi-
 mile enim est alicubi eum te vidisse pictum, ut
 seruit Omphalae, habitu indutum plane alieno:
 illam quidem Leonina tectam, clauamque manu
 tenentem, nempe quasi Hercules sit; ipsum vero
 in crocoto, et purpura, carpentem lanas, et san-
 dalio Omphales percussum. Turpissimum illud
 est spectaculum, quod recedit a corpore vestis,
 nec satis applicatur, et quidquid in deo virile est,
 indecore effeminatur.

11. Ac vulgus quidem haec ipsa fortasse in te
 laudauerit: at illi pauci, quos tu contemnis, sua-
 uiter

Luc. Op. T. III.

Z

uiter

Φρονεῖς, μάλα γὰρ καὶ ἐς κέρρον γέλασοντα,
 ἐριῶντες τὸ ἀσύμφυλοι, καὶ ἀνάκμοσον, καὶ δυσ-
 κόλλητοι τῷ πράγματι. ἕκαστος γὰρ δὴ ἰδίον
 τι, καλὸν ἔστιν. εἰ δὲ τῆτο ἐναλλάξιας, ἀκαλλ-
 λές τὸ αὐτὸ παρὰ τὴν χρῆσιν γίνετα. εἰ λέ-
 γειν, ὅτι οἱ ἔπαινοι, ἐνὶ μὲν ἴσως τερπιοὶ, τῶ
 ἐπαινεμένῳ, τοῖς δ' ἄλλοις, ἐπαχθεῖς· καὶ μά-
 λις ἢ ὑπερφουεῖς τὰς ὑπερβολὰς ἔχουσιν. οἷος
 αὐτὰς οἱ πολλοὶ ἀπεργάζονται, τὴν εὐνοίαν τὴν
 παρὰ τῶν ἐπαινεμένων φηρώμενοι, καὶ ἐνδιατρί-
 βοντες, ἄχρι τῆ πασι προφανῆ τὴν κολακείαν ἐξ-
 εργάσασθαι. ἐδὲ γὰρ κατὰ τέχνην αὐτὸ δρᾶν ἴσα-
 σιν, ἐδ' ἐπισκιάζουσι τὴν φτωπείαν· ἀλλ' ἐμπεσάν-
 τες, ἀφρόα πάντα, καὶ ἀπίθανα, καὶ γυμνά διεξίασιν.
 Ὡς

uiter sane et ad satietatem ridebunt, videntes rem
 absurdam, incongruam et combinari nesciam.
 Singulorum enim propria quaedam pulchritudo
 est. Horum vero si vices permutes, deforme
 idem, quia extra usum suum, fuerit. Mitto di-
 cere, laudes vni quidem forte iucundas, illi nem-
 pe, qui laudatur, caeteris vero graues, in primis
 si immodicos excessus habeant, quales vulgus
scribentium facit, dum aucupantur eorum, quos
 laudant, beneuolentiam, et in iis eo vsque mo-
 rantur, donec manifestam omnibus adulationem
 efficiant. Neque enim arte hoc facere norunt, nec
 adulationem inumbrant. Sed facto impetu, confer-
 ta omnia, et improbabilia, et nuda persequuntur.

καὶ ὡς ἐξέτι τυχεύουσιν ἔμάλισα ἐφίενται· οἱ
 γὰρ ἐπακίεμενοι πρὸς αὐτῶν, μισοῦσι μᾶλλον,
 καὶ ἀποσρέφονται ὡς κόλακας, εὐπειθέες, καὶ
 μάλισα ἢν ἀνδρώδεις τὰς γνώμας ὡσπερ ὡσπερ
 Ἀριστοβέλῃ μονομαχίαν γράψαντος Ἀλεξάνδρου,
 καὶ Πύρου, καὶ ἀναγνόντος αὐτῷ τῆτο μάλισα
 τὸ χωρίον τῆς γραφῆς (ὄϊετο γὰρ χαριεῖσθαι
 τὰ μέγιστα τῷ βασιλεῖ, ἐπιψευδόμενος ἀριστείας
 τινὰς αὐτῷ, καὶ ἀναπλάττων ἔργα· μείζωι τῆς
 ἀληθείας) λαβὼν ἐκεῖνος τὸ βιβλίον (πλέον-
 τες δ' ἐτύγγανον ἐν τῷ ποταμῷ τῷ Ἰδασπεῖ)
 ἔρριψεν ἐπὶ κεφαλὴν ἐς τὸ ὕδωρ, ἐπειπὼν, καὶ
 σὲ δὲ ἄνωσι ἐχρῆν, ὡς Ἀριστοβέλῃ, τοιαῦτα ὑ-
 πὲρ ἐμῆ μονομαχίαντα, καὶ ἐλέφαντας ἐν ἄκον-
 τισιν ἔχοντα, καὶ ἄλλα τῶν ἐπισημίων τῶν
 ποταμῶν ἐπισημίων, καὶ τῶν ἐπισημίων τῶν

12. Adco ut neque assequantur id, quod ma-
 xime concupiscunt. Qui enim ab ipsis laudantur,
 odio in magis illos habent; et tanquam adulatores
 averfantur; bene illi quidem, maxime si virili
 et magno sint animo. Quemadmodum; cum soli-
 tariam Alexandri cum Poro pugnam scripsisset
 Aristobulus, et illum maxime libri sui locum ei
 prolegeret: putabat enim maximam se a Rege
 gratiam initurum, quod mentiendo fortia quae-
 dam facta illi adstrueret, et opera fingeret vero
 maiora: arreptum ille librum, commodum au-
 tem in Hydaspes fluvio navigabant, praecipitem
 in aquam abiecit, addens, *te quoque oportebat,*
Aristobule, ita tractari, qui istam pro me pugnam
susce-

τίω 6) Φονεύοντα. καὶ ἔμελλέ γε ἔτιως ἀγανακτίσειν ὁ Ἀλέξανδρος, ὅς γε εἰδὲ τὴν τῆ ἀρχιτέκτονος τέλμαν ἠνέσχετο, ὑπεσχεμέτου τὸν Ἄθω εἰκόνα ποιήσειν αὐτῆ, καὶ μετακωσμήσειν τὸ ὄρος εἰς ἐμοιότητα τῆ βασιλέως· ἀλλὰ κόλαι-
κα

susceperis, et iaculo elephantos interficias. Et debebat ita indignari Alexander, qui neque architecti conatum ferret, polliciti, se Athonem statuam ipsius facturum, et in Regis simulacrum transformaturum esse montem. Sed adulatorem statim

6. Ἐν ἀκοντίω Φονεύοντα] Etsi praepositio abundans pro ablativo instrumenti recte adesse potest, tamen hic aliquantum languet historia; itaque ἐνὶ ἀκοντίω vnice verum esse statuo, et recepissem profecto, si numerum elephantorum, qui excidisse videtur, addere ex aliquo Codice vel Editione possem. Sensus enim postulat, ut *uno iaculo plures elephantes* (simul) *traiecisse* dicatur Alexander, ac tum adulatio nimia, quam Lucianus redarguere vult, sese prodit, quae iam in vulgata lectione nulla est; tum vero iusta Alexandri patet ira, quum ἀδύνατα adeo, siue manifesto falsa ipsi tribuuntur. Licet enim pluralis ἐλέφαντας sufficere videatur, et vel sic longe melior sensus sit, quam vulgatae, tamen hiat aliquantum oratio, nisi *duos* vel *tres* addideris. Reitz.

κα εὐθύς ἐπιγνᾶς τὸν ἄνθρωπον, ἔκ ἔτ' ἔδ' ἐς τὰ ἄλλα ὁμοίως ἐχρῆτο.

Ποῦ τοίνυν τὸ τερπνὸν ἐν τέτοις, ἐκτὸς εἰ μὴ τις κομιδῇ ἀνόητος εἴη, ὡς χαίρειν τὰ τοιαῦτα ἐπαινᾶμενος; ἂν παρὰ πόδας οἱ ἔλεγχοι ὡσπερ οἱ ἄμορφοι τῶν ἀνθρώπων, καὶ μάλιστα γε τὰ γυναῖκα τοῖς γραφεῦσι παρακλευόμενα ὡς καλλίσας αὐτὰς γράφειν· οἶοντα γὰρ ἀμεινον ἔξειν τὴν ὄψιν, ἣν ὁ γραφεὺς αὐταῖς ἐρύθη· μά τε πλεῖον ἐπανθήσῃ, καὶ τὸ λευκὸν ἐγκαταμίξῃ πολὺ τῷ φαρμάκῳ. τοιῆτοι τῶν συγγραφότων οἱ πολλοὶ εἰσι τὸ τήμερον, καὶ τὸ ἴδιον; καὶ τὸ χρεῖωδες, ὅ, τι ἂν ἐκ τῆς ἰστορίας ἐλπίσωσι, θεραπεύοντες. ἔς μισεῖσθαι καλῶς εἶχεν, ἐς μὲν τὸ παρὲν, κάλακας προδήλας, καὶ

ἀτέ-

statim hominem intelligens, non amplius illo, neque ad alia similiter ut antea usus est.

13. Vbi igitur in hisce iucunditas, nisi si quis plane sit stupidus, ut se in talibus laudari gaudet, quorum e vestigio ostendi vanitas possit: ut homines deformes, praesertim mulierculae, quae pictoribus iniungunt, se ut quam pulcherrimas pingant. Putant enim speciosiores se futuras, si plus floridi ruboris pictor adhibeat, et album multum pigmento admisceat. Tale est vulgus historicorum, qui praesenti tempori, et suae rei, et utilitati, quam sperant ex historia, seruiant: quos bonum erat odisse, qui in praesens quidem

ἀτέχνως ἔντας· ἐς τὰ πικρὰ δὲ, ὑποπτόν ταις
 ὑπερβολαῖς τὴν ὅλην πραγματείαν ἀποφαίνον-
 τας· εἰ δέ τις πάντως τὸ περὶ τὸν ἡγεῖται κα-
 ταμεμίχθαι δεῖν τῇ ἰστορίᾳ, πάση τὰ ἄλλα, ἃ
 σὺν ἀληθείᾳ τερπνὰ ἐσιν ἐν τοῖς ἄλλοις, κάλλε-
 σι τῆς λόγου ὧν ἀμελήσαντες οἱ πολλοὶ, τὰ μη-
 δὲν προσήκοντα ἐπεισκευκῶσιν.

Ἐγὼ δ' ἐν ταύτῃ διηγήσομαι, ὅτισα μὲν ἡμαρ-
 τὰ ἐναγχος ἐν Ἰωνίᾳ συγγραφῶν τινῶν, καὶ πρὸς
 Δία, ἐν Ἀχαΐᾳ πρώην ἀκάσας τὸν αὐτὸν τῆς
 τὸν πόλεμον διηγούμενων· καὶ πρὸς Ἰκαρίτων,
 μηδεὶς ἀπιστήσῃ τοῖς λεχθησομένοις, ὅτι γὰρ
 ἀληθῆ ἐσιν καὶ ἐπωμίσσά μιν, εἰ ἀξίον ἦν ὄρεσθαι
 ἐντιθέσθαι συγγράμματι· εἰς μὲν τις αὐτῶν ἀπὸ
 τῶν ἐπισημοτέρων ἀρχαίων ἡρώων· ἄλλοι δὲ Μεσῶν

adulatores manifesti et inertes sint, in futurum
 autem suis excessibus suspectam totam rem faciant.
 Si quis vero putat, omnino iucunditatem admi-
 nam esse debere historiae, ille reliqua adspergat,
 quae cum veritate iucunda sunt: in aliis orationis
 ornamentis, quibus neglectis vulgares illi ea,
 quae nihil ad rem faciunt, inculcant.

14. At ego etiam enarrabo, quaecumque me-
 mini nuper in Ionia ex historicis quibusdam, et
 profecto in Achaia etiam, audita, idem hoc bel-
 lum enarrantibus. Et per ego vos Gratias obsecro,
 nemo his quae dicentur fidem detrahet: vera enim
 esse iurare etiam possum, si urbanum esset iusiuran-
 dum scripto interponere. Unus quidem illorum
 aliquis

Μυσῶν εὐθύς ἤρξατο, παράκαλῶν τὰς θεὰς
 συνεψάψασθαι τῆ συγγραμματος ὄρῳ, ὡς ἐμ-
 μελής ἢ ἀρχή, καὶ περὶ πόδα 7) τῆ ἱστορίας, καὶ
 τῷ ποιητῷ εἶδει τῶν λόγων πρέπασαι, εἶτα μι-
 κρὸν ὑποβὰς, Ἀχιλλεῖ μὲν τὸν ἡμέτερον ἀρ-
 χοντα εἶκαζε, Θερσίτη δὲ τὸν τῶν Περσῶν
 βασιλέα, καὶ εἰδὼς, ὅτι ὁ Ἀχιλλεὺς ἀμείνων ἦν
 αὐτῷ, εἰ Ἐκτορα μᾶλλον ἢ Θερσίτην καθήρει·
 καὶ εἰ πρόσθεν μὲν ἔφευγεν ἐσθλός τις, ἐδίωκε
 καὶ δέ μιν μέγ' ἀμείνων· εἶτ' ἐπήγεεν ὑπὲρ αὐτῶ

aliquis a Musis statim initium fecerat, precatus
 Deas, ut manum. seripioni secum adiuuarent.
 Vides, quam concinnum principium, et conue-
 niens historia, quaeque tale orationis genus de-
 ceret. Tum paulum ingressus Achilli quidem
 nostrum principem comparabat, Therstae autem
 Regem Persarum, ignarus, tanto sibi praestan-
 tiorem futurum fuisse Achillem, si Hectorem po-
 tius quam Therstem interemisset, et si ante qui-
 dem fugisset fortis aliquis, hunc autem egisset
 multum praestantior alter. Deinde subiunxit, de

Z 4 se

7. Περὶ πόδα] Acumen in eo inest, quod
 narrat, non historiae accommodatum genus
 dicendi, ipsaque adeo exordium, sed histo-
 riam ita institutam, ut ea poetice et fa-
 bulosum exordium deceret. Exordium est
 velut pes, cui tanquam calceus accommo-
 detur reliqua inepti scriptoris historia. Gesneri

τι ἐγκώμιον, καὶ ὡς ἄξιός εἴη συγγράψαι τὰς πράξεις, ἔτω λαμπρὰς ἔσας. ἤδη δὲ κατιῶν, ἐπήγει καὶ τὴν πατρίδα τὴν Μίλητον, προσιδεῖς, ὡς ἄμεινον ποιοῖ τᾶτο τῷ Ὀμήρῳ, μηδὲν μνησθέντος τῆς πατρίδος. εἴτ' ἐπὶ τέλει τοῦ Φροίμιου ὑπιπνεῖτο διαρρήδην καὶ σαφῶς, ἐπὶ μείζον μὲν αἶρειν τὰ ἡμέτερα, τὰς βαρβάρους δὲ καταπολεμήσειν καὶ αὐτὸς, ὡς ἂν δύνηται· καὶ ἤρξατό γε τῆς ἰστορίας ἔτως, αἴτια ἅμα τῆς τῷ πολέμου ἀρχῆς διεξιῶν· ὁ γὰρ μιαιώτατος, καὶ κάκις' ἀπολέμενος Οὐολόγεσος, ἤρξατο πολεμεῖν, δι' αἰτίαν τοιαύτην. ἔτος μὲν τοιαῦτα.

Ἄλλος δὲ Θουκυδίδου ζηλωτὴς ἄνθρωπος, οἷος εἶναι μάλα τῷ ἀρχετύπῳ εἰκασμένος, καὶ τὴν ἀρχὴν, ὡς

se encomium quoddam, quamque dignus scriptor tam claris factis contigisset. Iam vero progressus Miletum laudabat patriam suam, subiciens, melius hac in re facere se quam Homerum, qui mentionem patriae nusquam fecerit. Deinde in fine prooemii pollicebatur totidem verbis et dilucide, se elaturum in maius res nostras, barbaros autem bello, quantum posset, et ipsum oppressurum: atque incipiebat hoc modo historiam, simul causas belli incepti persequens: *Impurissimus enim, quique pessime pereat! Vologesus, bellare coepit propter causam eiusmodi.* Hic quidem talia. 15. Alius vero summus Thucydidis imitator, praeclare ad exemplum illud suum compositus, etiam

ὡς ἐκεῖνος, σὺν τῷ ἑαυτῷ ὀνόματι ἤρξατο, χα-
 ριεστάτην ἀρχῶν ἀπασῶν, καὶ θυμὸν τῷ Ἀττι-
 κῷ ἀποπνέεσαν· ὄρα γὰρ, Κρεπέριος Καλπυρ-
 νιανὸς Πομπηίαπολίτης, συνέγραψε τὸν πόλε-
 μον τῶν Παρθυαίων καὶ Ῥωμαίων, ὡς ἐπιδέ-
 μησαν πρὸς ἀλλήλους, ἀρχάμενος εὐθύς ξυνις-
 μεία· ὥστε μετὰ γε τοιαύτην ἀρχὴν, τί ἂν σοι
 τὰ λοιπὰ λέγοιμι, ὅποια ἐν Ἀρμενίᾳ ἐδημιούρ-
 ρησε, τὸν Κερκυραῖον αὐτὸν ῥήτορα παρὰσησά-
 μενος; ἢ οἷον Νισιβηνοῖς λοιμὸν, τοῖς μὴ τὰ
 Ῥωμαίων αἰρχμένοις, ἐπήγαγε, παρὰ Θυκυδί-
 δε χρησάμενος ὅλον ἄρδην, πλὴν μόνον τῷ Πε-
 λασγικῷ, καὶ τῶν τειχῶν τῶν μακρῶν, ἐν οἷς
 οἱ τότε λοιμώξαντες, ὤκησαν; τὰ δ' ἄλλα καὶ
 ἀπὸ

etiam initium ut ille a suo nomine fecerat, sua-
 uissimum omnium exordium, et quod thymum
 Atticum redoleat. Ecce enim, Creperius Calpu-
 rnianus Pompeiopolitanus, descripsit bellum Partho-
 rum et Romanorum, ut inter se pugnarunt; initio
 facto ab eo inde tempore, quo constat. Ut
 post tale initium, quid reliqua tibi dicam, quo-
 modo in Armenia concionatus sit, in medium
 producto ipso Corcyraeorum oratore? aut qualem
 Nisibenis, qui Romanas partes non essent secuti,
 pestilentiam immiserit, sumtam mutuo confertim
 totam a Thucydide, excepto solo Pelasgico, et
 longis munitionibus, in quibus habitabant qui tum
 laborauerant pestilentia. Caeterum etiam ince-

ἀπὸ Αἰθιοπίας ᾤχετο, ὡς καὶ ἐς Αἴγυπτον
 κατέβη, καὶ ἐς τὴν Βασιλίαν γῆν τὴν πολλήν
 καὶ ἐν ἐκείνῃ γε ἔμεινεν εὖ ποιῶν. ἐγὼ γ' εὖν
 θάρσυνον αὐτὸν ἔτι καταλιπὼν τὰς ἀλλείους
 Ἀθηναίους δ) ἐν Νισίβει, ἀπὸ τῆς ἀκριβοῦς εἰ-
 δὼς καὶ ἔσα ἀπελθόντος εἰεῖν ἔμελλε. καὶ γὰρ
 αὐτὸν καὶ τὸτο ἐπιεικῶς πάλιν εὖν ἐστὶ, τὸ οἰεσθαι
 τὸτο εἶναι τοῖς Θουκυδίδῃ ἐσκότα λέγειν, εἰ ὁ
 λόγος ἐντρέψας, τὰ αὐτῷ ἐκείνῃ λέγοι τις, μι-
 κρὸν κήκεναι, ὡς καὶ πρὸς τὸν Φαίης, ἔδιδ' αὐ-
 τὴν, τὴν Δίαν, κήκεναι ἐλθέειν δεῖν παρέλκεν. ὁ
 γὰρ

perat ab Aethiopia, ita ut deinde in Aegyptum de-
 scenderet, et in Regis terras multas, et bonum fa-
 ctam; quod in illis mansit. Equidem sepelien-
 tem illum in Nisibi miseris Athenienses relin-
 quens discessi, cum accurate nossem, quae eum
 post meum discessum dicturus erat. Nam rursus
 hoc etiam valde frequens nunc est, ut putent
 hoc esse Thucydideis similia dicere, si quis pau-
 cis immutatis ipsa illius verba dicat, etiam mi-
 nuta illa, *Et ipse quoque dicas, Non propter ean-
 dem, profecto, Ex illa partem aberat quin omittere-*
rem.

8. Ἀθηναίους] Athenienses urbane admodum
 vocat, qui revera Romani erant, quia a
 Thucydide omnia mutabatur fatuus ille,
 apud quem Athenienses moriebantur. *de*
Soul

γὰρ αὐτὸς ἔτος συγγραφεὺς, πῶλλον καὶ τῶν ὅπλων, καὶ τῶν μηχανημάτων, ὡς Ῥωμαῖοι αὐτὰ ὀνομάζουσιν, ἔτος ἀνέγραψε, καὶ τὰ Φρον, ὡς ἐκείνοι, καὶ γέφυραν, καὶ τὰ τριχῦτα. καὶ μοι ἐνδοξοῖ, ἡλικὸν τὸ ἀξίωμα τῆς ἱστορίας, καὶ ὡς Θεκυδίδη πρόπον, μεταξὺ αὐτῶν Ἀττικῶν ὀνομάτων τὰ Ἰταλιωτικὰ ταῦτ' ἐγκείσθαι, ὥσπερ τὴν πορφυραν ἐπικροσμέντα, καὶ ἐμπρέποντα, καὶ πάντως συναδόντα.

Ἄλλος δέ τις αὐτῶν, ὑπόμνημα τῶν γεγονότων γυμνὸν συναγαγὼν ἐν γραφῇ, κομιδῇ πεζῇ, καὶ χαλκίπεδός, εἶον καὶ στρατιώτης ἀντίς τὰ καθ' ἡμέραν ἀπογραφομένους, συνέθηκει, ἢ τέκτων, ἢ κάπηλός τις συμπερηνοσῶν τῇ στρατιᾷ.

Idem enim hic scriptor multa etiam armorum et machinarum genera, ut Romani illa nominant, ita retulit, fossam ut illi, et pontem, et similia dixit. Et cogita mihi, quae sit historiae dignitas, et quam deceat Thucydidem, inter Attica nomina Italica ista interposita esse, quae purpureae instar ornatum addant, ac decentiam, omninoque consentiant.

16. Alius vero quidam ex illo numero, commentarium eorum, quae gesta fuerant, nudum scripto congerens, pedestrem valde et humilem, composuit, qualem etiam miles fecerit; quae sunt quotidie, describens; aut caupo aliquis oberrans

τιῶν· πλὴν ἀλλὰ μετριώτερός γε ὁ ἰδιώτης οὗ-
τος ἦν, αὐτὸς μὲν αὐτίκα δῆλος ὦν, οἷος ἦν,
ἀλλῶ δέ τινι χαρίεντι, καὶ δυνασομένῳ ἰσο-
ρίαν μεταχειρίσασθαι προπεπονηκώς. τῆτο
μόνον ἠτιασάμην αὐτῷ, ὅτι ἔτις ἐπέγραψε τὰ
βιβλία τραγικώτερον, ἢ κατὰ τὴν τῶν συγ-
γραμμάτων τύχην· Καλλιμόρφου ἰατροῦ τῆς τῶν
κοντοφόρων ἕκτης ἰσοριῶν Παρθικῶν. καὶ ὑπ-
εγράψατο ἐκάστη ὁ ἀριθμὸς, καὶ, νῆ Δία, καὶ
τὸ προσίμιον ὑπέρφυχρον ἐποίησεν, ἔτω συνα-
γαγὼν οἰκῆϊον εἶναι ἰατροῦ ἰσορίαν συγγράφειν,
εἶγε ὁ Ἀσκληπιὸς μὲν, Ἀπόλλωνος υἱός, Ἀ-
πόλλων δέ, Μεσηγέτης, καὶ πάσης παιδείας
ἄρχων. καὶ ὅτι ἀρχόμενος ἐν τῇ Ἰάδι γράφειν,
ἐκ

errans cum exercitu. Verum enim vero tolera-
bilior sane hic idiota erat, ipse quidem statim
quis esset manifestus, sed qui alii venusto homi-
ni, et tractandae historiae perito, laborem prae-
ceperit. Illud solum in eo reprehendi, quod ita
inscripserat libros suos, stilo magis quam pro for-
tuna librorum tragico, *Callimorphi, medici sex-
tae conariorum, historiarum Parthicarum*, et sub-
scriptus erat uniuscuiusque *libri* numerus. Et-
iam, in Iupiter, prooemium supra modum fri-
gidum fecit, hac ratione concludens, *familiare
esse medico scribere historiam, siquidem Aesculapius
ipse sit Apollinis filius, Apollo autem iusfageta et
eruditionis omnis princeps: et quod, cum incepisset
Ionica*

ἄκ οἶδ' ὅ, τι δόξαν, αὐτίκα μάλα ἐπὶ τὴν κοι-
νὴν μετέλθεν, ἰατρείην μὲν λέγων, καὶ πείρην,
καὶ ἰκόσα, καὶ νῆσοι, τὰ δ' ἄλλα, ὅσα ἑμο-
δίαιτα τοῖς πολλοῖς, καὶ τὰ πλείσα, εἴα ἐκ τριόδου.

Εἰ δέ με δεῖ καὶ σοφῶ ἀνδρὲς μνησθῆναι, τὸ
μὲν ἔνομα ἐν ἀφικεῖ κείσθω, τὴν γνώμην δ' ἐ-
ρῶ, καὶ τὰ πρώην ἐν Κορινθίῳ συγγράμματι,
κρείττω πάσης ἐλπίδος· ἐν ἀρχῇ μὲν γὰρ εὐθύς
ἐν τῇ πρώτῃ τῶ προοιμίᾳ περιέδω, συνηρώτη-
σε τὰς ἀναγιγνώσκοντας, λόγον πάνσοφον δεῖ-
ξαι σπεύδων, ὡς μόνω ἂν τῷ σοφῷ πρέποι
ἰστορίαν συγγράφειν. εἶτα μετὰ μικρὸν, ἄλλος
συλλογισμὸς, εἶτα ἄλλος· καὶ ἔλωσ ἐν ἅπαντι
• σχήμα-

*Ionica consuetudine scribere, nescio quò consilio
ad communem subito transiit: ἰατρείην* dicens, et
πείρην, et ἰκόσα, et νῆσοι· reliqua vero, quae
in vñu multitudinis sunt, et pleraque, qualia
recitantur e triuio.

17. Si vero me oportet sapientis etiam viri men-
tionem facere, nomen quidem illius in obscuro
iaceat; dicam vero consilium, et libros nuper
Corinthi editos, spe omni praestantiores. In prin-
cipio enim, statim prima prooemii periodo, in-
terrogatione aggressus est lectores suos, studuit-
que sapientissimam rationem ostendere, *solum*
uemp̄e sapientem decere historiam scribere. Deinde
paucis interiectis, syllogismus alius. Et in uni-
uersum

σχήματι συνηρώτητο· αὐτῷ τὸ προσίμειν τὸ τῆς
 κολακείας ἐς κόρον· καὶ τὰ ἐγκώμια Φορτικῶς
 καὶ κομιδῆ βωμολοχικῶς· ἐκ ἀσυλλόγιστα μὲν
 τοι, ἀλλὰ συνηρωτημένα, καὶ συνημμένα κηκεῖ-
 να· καὶ μὴν καὶ κείνο Φορτικὸν ἐδοξέ μοι, καὶ
 ἤκιστα Φιλοσόφῳ ἀνδρὶ, καὶ πῶγωνι πολιωτῷ καὶ
 βαθεῖ πρέπον, τὸ ἐν τῷ προσίμῳ εἰπεῖν, ὡς
 ἐξαίρετον τῆτο ἔξει ὁ ἡμέτερος ἀρχων, ἔγχετας
 πράξεις καὶ Φιλοσόφῳ ἤδη συγγράφειν ἀξίῳσι.
 τὸ γὰρ τριῖτον, εἶπερ ἄρα, ἡμῖν ἔδει καταλι-
 πεῖν λογίζεσθαι, ἢ αὐτὸν εἰπεῖν.

Καὶ μὴν εἰς ἐσὶν ὅσιον ἀμνημονεῦσαι, ὅς
 τοιάνδ' ἀρχὴν ἤρξατο. *Ἐρχομαι ἐρέων περὶ Ρω-
 μαίων,*

versum omni genere argumentandi per quæstio-
 nes compositum ipsi fuerat proœmiũ. Adula-
 tionis hic fuit ad satietatem, laudes importunæ,
 et plane paralyticæ; neque illæ tamen extra syl-
 lōgismum, sed interrogatæ et collectæ ipsæ et-
 iam. Verum illud quoque importunum mihi vi-
 debatur, et minime virum philosophum, et bar-
 bam canam prolixamque decens, quod in proœ-
 mio dixit, *illud eximium habiturum nostrum prin-
 cipem, cuius actiones etiam philosophi scribere iam
 dignentur.* Tale quid enim, si modo omnino veri
quid subest, nobis existimandum relinquere po-
 tius oportebat, quam ipsum dicere.

i. s. Neque vero fas fuerit mentionem præter-
 mittere illius, qui hoc coepit exordio. *V. nio di-
 cturus,*

μαίων, καὶ Περσέων· καὶ μικρὸν ὑπερον· ἔδεν
 γὰρ Πέρσῃσι γενέσθαι ἰσχυρῶς· καὶ πάλιν, ἦν
 Ὀσρόης, τὸν οἱ Ἕλληνες Ὀξυρόην ὀνομάσουσι·
 καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα· ἔρως, ὁμοιος οὗτος
 ἐκείνῳ, παρ' ὅσον ὁ μὲν, Θακυδίδη, ἕτερος δέ,
 Ἡροδότῳ εὖ μάλα εἴηκεν.

Ἄλλος τις αἰοίδιμος ἐπὶ λέγων δυνάμει, Θα-
 κυδίδη καὶ αὐτὸς ὁμοιος, ἢ ὀλίγω ἀμείνων αὐ-
 τῷ, πάσας πέδας, καὶ πάντα ὄρη, καὶ πεδία,
 καὶ ποταμὸς ἐρμηνεύσας πρὸς τὸ σαφέστατον,
 καὶ ἰσχυρότατον, ὡς ἄετο· τὸ δέ, ἐς ἰσχυρῶν
 κεφαλῶν· ὁ ἀλεξίκακος τρέψαι· τσαύτη ψυ-
 χροῦτης ἐνῆν ὑπὲρ τῆν Κασπιακὴν χιόνα, καὶ τὴν
 κρύσταλλον τὴν Κελτικὸν· ἢ γέν ἄσπης ἢ τῷ αὐ-
 τοκρά-

*Elivus de Romanis et Persis. Et paullo post, debe-
 bat enim Persis male cucurire. Et rursus, erat O-
 sroes, quem Graeci Oxysboen appellant. Et alia
 id genus multa. Vides, similis hic illi alteri,
 nisi quod iste quidem Thucydidi, hic vero Hero-
 doto admodum erat similis.*

19. Alius quidam dicendi facultate nobilis,
 Thucydidi autem similis ipse quoque, aut paul-
 lum illo melior, qui vrbes omnes, et omnes mon-
 tes, et campos et fluuios disertissime elocutus fue-
 rit, et vehementissimum, vt putabat, illud, *In
 hostium capita malorum depulsor vertat!* Tantum
 frigus inerat supra Caspias nives et glaciem Gal-
 licam, Clypeus igitur Imperatoris toto vix libro

ab

τοκράτορος, ὅλω βιβλίω μέγισ ἐξηρημνεύθη αὐ-
 τῷ, καὶ Γοργῶν ἐπὶ τῷ ὀμφαλῷ, καὶ οἱ ὀφθαλ-
 μοὶ αὐτῆς ἐκ κυανῆ, καὶ λευκῆ, καὶ μέλανος,
 καὶ ζώνη ἰριοειδῆς, καὶ δράκοντες ἐλικηδέν, καὶ
 βοσρυχηδόν. ἡ μὲν γὰρ Οὐολογέσκα ἀναξυρίς,
 ἢ ὁ χαλινὸς τῷ ἵππῳ, Ἡράκλεις, ὅσαι μυριάδες
 ἐπῶν ἕκασον τέτων, καὶ οἷα ἦν ἡ Ὀσρόα κόμη,
 διατέοντος τὸν Τίγρητα, καὶ ἐς οἶον ἀντρον κα-
 τέφυγε κίττῃ, καὶ μυρρίνης, καὶ δάφνης, ἐς
 ταυτὸ συμπεφυκῶτων, καὶ σύσκιον ἀκριβῶς
 πειοῦντων αὐτὸ, σκίπει, ὡς ἀναγκαῖα τῇ ἰσο-
 ρία ταῦτα, καὶ ὡς οὐκ ἄνευ αὐτῶν, ἤδει
 μὲν τι τῶν ἐκεῖ πραχθέντων.

ὑπὸ

ab illo descriptus est, et Gorgo in umbone, et
 oculi illius ex caeruleo et albo ac nigro, et balteus
 colore iridis, et dracones flexi in capreolos, et in
 cincinnos plexi. Vologesi quidem braccæ, aut
 frenum equi, Hercules, quot millia versuum
 singula horum occupant! et qualis caesaries Osrois
 fuerit, cum Tigrin transnaret: et in quale an-
 trum confugerit, hederæ et myrti et lauri, in-
 genio sibi suo implexarum, et umbrosum illud
 undique facientium. Vide, quam ista sint ne-
 cessaria historiae, et quam sine istis nihil intelle-
 xissemus eorum, quæ ibi gesta sunt!

Τὸ γὰρ ἀσθενείας τῆς ἐν τοῖς χρυσίμοις,
ἢ ἀγνοίας τῶν λεκτέων, ἐπὶ τὰς τοιαύτας τῶν
χωρίων καὶ αἰτηρῶν ἐκφράσεις τρέπονται. καὶ
ἐπὶ τὰς ἐς πολλὰ καὶ μεγάλα πράγματα ἐμ-
πέσωσιν, εἰκόσιν οἰκότη νεοπλάτῳ, ἄρτι τῶ
δεσπότη κληρονομήσαντι, ὃς ἔτε τὴν ἐσθῆτα
οἶδε ὡς χρὴ περιβάλλεσθαι, ἔτε δειπνήσῃ κα-
τὰ νόμον, ἀλλ' ἐμπρόθεος πολλὰκις, ὀρνίθων,
καὶ σφείων, καὶ λαγῶν προκισμείων, ὑπερεμ-
πίπλαται ἔτινος τινός, ἢ τριγῆ, ἐς' ἂν διαρ-
ρήγῃ ἐσθίων· ἔτος δ' ἂν, ἐν προεῖπον, καὶ
τραύματα συνέγραψε πάλιν ἀπίθανα, καὶ θα-
νάτους ἀλλοκότους· ὡς εἰς δάκτυλον τῆς ποδός
τὸν μέγαν τρωθεὶς τις, αὐτίκα ἐτελεύτησε·
καὶ

20. Prae imbecillitate enim in vtilibus recte
describendi, aut ignorantia dicendorum, ad tales
regionum et antrorum descriptiones confugiunt,
et cum in multas magnasque res incidunt, simi-
les sunt seruo diuitiarum insueto, creta nuper de-
mum domini sui hereditate, qui neque vestis no-
uit quemadmodum induenda sit, neque ex more
tibus capere: sed irruens saepe, cum tamen
aues, et suillae, et lepores appoliti sint, in pul-
mentum aliquod aut salamentum usque eo op-
pletur, ut ne rumpatur metus sit. Ille igitur,
quem modo dicebam, etiam vulnera descripsit
omnino improbabilia, et mortes absurdas, ut ali-
quis in pollice pedis vulneratus statim exspiraue-
rit;

... Λησ. Op. T. III. . . . . Λα . . . . . rit;

καὶ ὡς ἐμβοήσαντος μόνον Πρίσκου τῆς στρατηγῆς,
 ἑπτὰ καὶ εἴκοσι τῶν πολεμίων ἐξέθανον· ἔτι
 δέ, καὶ ἐν τῷ τῶν νεκρῶν ἀριθμῷ, τῆτο μὲν,
 καὶ παρὰ τὰ γεγραμμένα ἐν ταῖς τῶν ἀρχόν-
 των ἐπιστολαῖς ἐψεύσατο. ἐπὶ γὰρ Εὐρώπῳ
 τῶν μὲν πολεμίων ἀπεθανεῖν μυριάδας ἑπτὰ,
 καὶ τριάκοντα, καὶ ἕξ πρὸς διακοσίαις· Ῥω-
 μαίων δὲ μόνους δύο, καὶ τραυματίας γενέσθαι
 ἐννέα· ταῦτα ἂν οἶδα εἴ τις ἂν εὖ φρονῶν ἀ-
 νίσχοιτο.

Καὶ μὴν καὶ κεῖνο λεκτέον, ἔ μικρὸν ἔν. ὑπὸ
 γὰρ τῆς κομιδῆς Ἀττικὸς εἶναι, καὶ ἀποκεκα-
 θάρθαι τὴν Φωνὴν ἐς τὸ ἀκριβέστατον, ἠξίω-
 σεν ἔτω καὶ τὰ ὀνόματα ποιῆσαι τῶν Ῥωμαίων,
 καὶ μεταγράψαι ἐς τὸ Ἑλληνικόν, ὡς Κρόνιον

rit; et, vt inclamante solum Prisco duce, septem
 et viginti hostium mortui sint. Insuper etiam in
 caesorum numero, idque etiam praeter scripta in
 principum epistolis mentitus est. Ad Europum
 enim hostium quidem cecidisse trecentics, et se-
 ptuagies mille ducentos et sex: Romanorum vero
 solos duos, faucios autem factos nouem. Haec
 nescio an sanae mentis aliquis ferat.

21. Verum illud quoque dicendum, quod non
 pusillum est. Prae nimio Atticisimi studio, et ac-
 curatissimae circa linguam puritatis, ausus est
 talia etiam Romanorum nomina facere, et trans-
 ferre in Graecum, vt pro Saturnino Κρόνιον di-
 ceret,

μὲν, Σαττερῖνον λέγειν, Φρόντιν δέ, τὸν Φρόν-
 τωνα, Τιτάνιον δέ, τὸν Τιτιανόν, καὶ τὰλλα
 πολλῶν γελοϊότερα. ἔτι ὁ αὐτὸς ἔτος περὶ τῆς
 Σεβηριανῆς τελευτῆς ἔγραψεν, ὡς οἱ μὲν ἄλλοι
 πάντες ἐξυπάτηνται οἰόμενοι ξίφει τεθνήσκει
 αὐτὸν, ἀποθάνοι δὲ ἀνῆρ, σιτίων ἀποσχόμε-
 νος· τῆτον γὰρ αὐτῷ ἀλυπτότατον δόξα τὸν
 θάνατον· ἐκ εἰδῶς, ὅτι τὸ μὲν πάθος ἐκείνη
 πᾶν τριῶν, οἴμα, ἡμερῶν ἐγένετο· ἀπόσιτοι
 δέ, καὶ ἑπτὰ διαρκῆσιν οἱ πολλοί· ἐκτός βί μὴ
 τῆθ' ὑπολάβοι τις, ὡς Ὀσρόης εἰσῆκει περι-
 μένων ἔς' ἂν Σεβηριανὸς λιμῶν ἀπόληται, καὶ
 διὰ τῆτο ἐκ ἐπήγαγε 9) διὰ τῆς ἐβδόμης.

Τὰς

ceret, Φρόντιν autem Frontonem, Titianum
 porro Τιτάνιον, et reliqua magis etiam ridicula.
 Ad haec idem hic de Seueriani exitu scripsit, de-
 ceptos esse alios omnes, qui ferro illum mor-
 tuum putent; periisse autem virum inedia, hoc
 enim mollissimum mortis genus illi visum, igno-
 rans, totum, quod ille passus est, triumph, puto,
 dierum fuisse; qui vero cibo abstinent, etiam se-
 ptem dies durare multos; nisi quis hoc putet, ste-
 tisse Osroën expectantem, dum fame periret Se-
 uerianus, et ob id ipsum per septem dies non
 superuixisse.

Αα 2

22. Εο9

9. Ἐπήγαγε.] Est ἐπάγειν. hic absolute posi-
 tum pro ἐπάγειν τὸν θῖον, h. e. *insuper u-
 gere*

Τῆς δὲ καὶ ποικίλαις ἐντύμασι, ὧ καλῆ Φίλων, ἐν ἰσχυρῶν χειρῶν, πᾶ ἅς τις θείη, τῆς λέγειται, ἐλέγξε μὲν ἡ μηχανή, τὸ τεῖχος δὲ περὶ, μετὰ τὴν ἐδέπησης; καὶ πάλιν ἐν ἑτέρῳ μέρει τῆς καλῆς ἰσχυρίας· Ἐδεσσα μὲν δὲ ἔτι τοῖς ἔπλοις περιεσχευμένη, καὶ ἔπιπτος ἦν, καὶ κίναρος ἰππικὰ ἐπέη, καὶ ὁ στρατηγὸς ἐμεμύριζε, ὧ τρέπων μάλιστα προσαγάγει πρὸς τὸ τεῖχος· εἶτα μεταξὺ ἔτι εὐταλῆ ἐτύματα, καὶ θυμωτικὰ, καὶ πτωχικὰ πολλά πατερέβουσο, τὸ, ἐπέσειλεν ὁ στρατοπεδάρχης τῷ κίβω, καὶ, οἱ στρατιῶται ἠγύραζον τὰ ἐγγεγῆστον

72,

22. Eos vero quo quis loco ponat, iucundissime Philo, qui Poëticis in historia verbis vtuntur, deditque *stupiditatem Machinis, procumbentemque murum* *tonitru* *et* *bellum* *mensur*? Et rursus in alio libro preclaræ historiæ: *Edessa quidem igitur ades questis circumsonas omnis, strepitusque jnere et tonitruis illa omnia.* Et *Dux versat sub pectore curas,* *qua maxime ratione ad muros accedat.* Deinde inter hæc vilia adeo nomina, et plebeis et mendicorum propria multa inculcata erant, *Epistolaris campiductor Domino, et, Milites mercabuntur illa,*

gere vitam, producere vitam, quemadmodum *ἀγεν* *et* *διαγεν* absolute etiam vsurpatur sine voce *βίον.* *Bor.*

τα, καὶ, ἤδη λαχόμενοι περὶ αὐτῶν ἐγίγνωστοι
καὶ τὰ τοιαῦτα ὡς τὸ περὶ ἡμῶν εἰκὸς εἶναι
τραγηδιῶν, τὸν ἕτερον μὲν πόδα ἐπ' ἐμβατάκι
ὑψηλοῦ ἐπιβεβηκότι, θατέρῳ δὲ σάνδαλον
ὑποδεδεμένῳ.

Καὶ μὴν καὶ ἄλλας ἰδοὺς ἄν, τὰ μὲν προοίμια
λαμπρὰ, καὶ τραγικὰ, καὶ ἐς ὑπερβολὴν μακ-
ρὰ συζητήσας, ὡς ἐλπίσαι θυμῶν ἡλί-
κα τὰ μετὰ ταῦτα πάντως ἀκέραια, τὸ σῶ-
μα δὲ αὐτὸ τῆς ἰσχυρίας μικρὸν τι καὶ ἀγεννὲς
ἐπάγοιτας, ὡς καὶ τὸτο εἰκένον παιδίον, εἴ
πρῶτα εἶδες πρὶν ἰδεῖν Ἡρακλέους
πύμακα; ἢ Τίτανος περικείμενον· εὐδὺς γὰρ
οἱ ἀκέραια ἐπιφθέρησονται αὐτοῖς, τὸ, Ὡδι-
γεν

*illa, quibus indigebant, et, Jam loxi ad illos aderant,
et similia: ut similis ea res esset tragoedia; qui
altero quidem pede alto cothurno nitatur, alte-
rum autem sandalio deuinctum gerat.*

23. Ac videas etiam alios, proemia quidem
splendida et tragica et ad excessum usque longa
scribentes, ut speres te mira quanta post isthaec
omnino auditurum: et ipsum corpus historiae
pusillum quoddam et ignavum subiungentes, ut
hoc etiam simile videatur puerulo, si quis Cupi-
dinem vidisti sic ludentem, persona Herculis ma-
xima, aut Titanis, caput occultantem. Statim
igitur qui audierit, illud subiiciunt: *Parturient*

ἰσθῆρος. ἄλλο δὲ οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἕκαστα τὰ σπιν-
 τα, καὶ ὀστέα ἑῶν, καὶ σπείρον τῆ κεφα-
 λῆς τὸ ἄνω σῆμα, ὡς οὐ χρεῖται μετ' τὸ κρε-
 νος εἶναι, ὅθεν δὲ τῶν γελῶν ἐκ φαίνεται πρῶ-
 τος, ἢ ἐκ δευτέρου σπινθῆρ σφαιροειδέος.
 καὶ ἡ ἀσπίς εἰσότης, καὶ χροῖα παρ' ταῖς κη-
 μακ. ἴσως γὰρ εἰ ἀόφθαλμοι τρέπονται πρὸς
 φέας, πρὸς Ρομίον Κολοσσὸν τῆ κεφαλῆς κατέ-
 δευ σῆματι ἐπιπέδον· ἀλλ' οὐκ ἔτι δὲ τὸ
 κέφαλον τὰ σῆματα εἰσάγουται, ἀπὸ τῶν
 καὶ εἰδῶν ἐπὶ τῆς προσηγορίας· οἱ καὶ προσε-
 ταμίζονται τῶν εἰσφύοντα ἑταῖς ἀφ' αὐτοῦ.
 Διὰ τὴν καὶ Παροιστίους παλῶν, γήθηται ἐπὶ
 καὶ ἄλλοι τῶν παλαιῶν· ἐκ εἰδῶν, ὡς ἐπι-
 μνη

ἰσθῆρος. Oportet autem non ita esse, sed familia
 omnium, et eisdem velut coloris, consistentisque
 capiti corpus reliquam, ut gulas quidem sit au-
 res, thorax autem omnino ridiculus, ex pennis
 alacunde, sui pedibus palmatis consistens, et vi-
 minens clypeus, porcina autem circa tibia. Vi-
 deas etiam istis multis id genus scriptores, Rhodii
 Colossi caput imponentes nudi corporeculo: alios
 contra ea, trunci suo capite corpora inuocantes,
 et statim ad res ipsas egredientes: qui eorum summa
 pertinere esse voluit Xenophontem, qui ita coe-
 pit: *Darii et Parsiade filii uisumur esse;*
et alios antiquissimi. Ignorant nempe, cui que-
dam,

μετινα προοιμια εστι λεληθοτα τις πολλες
ως εν αλλοις δειξομεν.

Καιτοι ταυτα παντα φορητα εστιν, οσα η ερ-
μηνειαι, η της αλλης διαταξεως αμαρτηματα
εστι, το δε και περι της τοπικης αυτης ψευδε-
σθαι, η παρασαγγας μονον, αλλα και σαθρας
ολκας, τινι των καλων εοικεν; εις γυν ετω ρα-
θυμως συνηγαγεται πραγματα, ετε Συρω τι-
τι εντυχων, ετε το λεγομενον δη τετο, των
επι κρειων τα τοιαυτα μυθολογεντων ακεσας
ως περι Ευρωπικ λεγων, ετως εφη, Η δε
Ευρωπος κειται μεν εν τη Μεσοποταμια, σαθ-
ρας δυο, τε Ευφρατε απεχουσα, απωκισαν, δε
αυτην, Εδεσσαιοι και εδς τετο απεχρησεν αυ-
την,

dam, quae viii prooemiorum habeant, licet vulgi
intellectum fugiant, vt monstrabimus alias.

24. Veruntamen illa omnia tolerabilia sunt,
quaecumque aut elocutionis, aut constructionis
reliquae sunt vitia. Mentiri vero circa ipsa loca,
non parasangis modo, sed integris mansionibus,
cui rerum honorum simile est? Vnus quippe eo-
rum adeo supine res congescit, qui neque cum
Syro vnquam locutus videtur, neque, quod est
in proverbio, in tonstrinis talia fabulantes audisse,
vt de Europa verba faciens ita dicat; Europa
vero sita est in Mesopotamia, mansiones duas ab Eu-
phrate remota: condiderunt illam Edesseni. Neque

τῷ, ἀλλ' καὶ τὴν ἐμὴν πατρίδα τὰ Σαμώσα-
τα, αὐτὸς ἐν τῷ αὐτῷ βιβλίῳ ἀρξάμενος ὅτι ἐν-
ναῖος, αὐτῇ ἀκροπόλει, καὶ τείχεσι, μετέδρ-
κεν ἐς τὴν Μεσοποταμίαν, ὡς περιωρίσθη αὐ-
τὴν ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν ποταμῶν, ἐκατέρω-
θεν ἐν χρόνῳ παρεμβουμένων, καὶ μονοεχί τὰ
τείχεα ψυκίτων. τὸ δὲ καὶ γελοῖον, εἴ σοι
νῦν, ὦ Φίλων, ἀπολογείμην, ὡς ἔ Παρθυαίων,
ἐδὲ Μεσοποταμίτης σοι ἐγὼ, εἰς με φέρων ὁ
θαυμασὸς συγγραφεὺς ἀπέκλισε.

· Νῆ Δία, κακῆτος κριμίδῃ πιθάνον περὶ τῆ Σε-
βηριανῆ ὁ αὐτὸς ἔπος εἶπεν ἐπομοσαύμενος, ἢ
μὴν ἀκῆσάι τινος τῶν ἐξ αὐτῆ τῆ ἐρηθ διαφου-
ρίτων.

satis hoc illi fuit, verum etiam Samosata patriam
meam, ipse vir fortis eodem in libro sublatam,
sua cum arcē et munitionibus transtulit in Meso-
potamiam, ut includatur inter ambo amnes, quem
proxime utrinque praeterlabentes, et tantum non
ipsa alluentes moenia. Ridiculum autem fuerit,
si nunc causam apud te, mi Philo, dicam, non
ex Parthis me esse, neque Interamnum hominem,
quibus me correptum scriptor admirabilis novum
colonom adscripsit.

· 25. Illud etiam, Mehercule, usquequaque
probabile de Seueriano idem ille, interposito iu-
reiarando, dixit, se profecto audisse quemdam
eorum, qui ex ipso facto aufugerint. Neque
enim

γόντων. ἔτε γὰρ Ξίφει ἐθελῆσαι αὐτὸν ἀποθανεῖν, ἔτε Φαρμάκῃ πιεῖν, ἔτε βρόχον ἀψασθαι, ἀλλὰ τινα θάνατον ἐπινοῆσαι τραγικόν, καὶ τῆ τόλμῃ ξενίζοντα· τυχσὴν μὲν γὰρ αὐτὸν ἔχοντα παμμεγέθη ἐκπώματα ὑάλῃ, τῆς καλλίστης ὑάλῃ. ἐπεὶ δὲ πάντως ἀποθανεῖν ἐγνωστο, κατέξαντα τὸν μέγιστον τῶν σκύφων, ἐν τῶν θρυσημάτων χρήσασθαι εἰς σφραγὴν, ἐντέμοντα τῆ ὑάλῃ τὸν λαιμὸν. ἄτως ἔ' Ξιφίδιον, ἔ' λογχάριον εὔρεν, ὡς ἀνδρεῖός γε αὐτῷ καὶ ἠρωϊκός· ὁ θάνατος γένοιτο.

Ἔτ' ἐπειδὴ Θυκυδίδης ἐπιτάφιόν τινα εἶπε τοῖς πρώτοις τῶν πολέμων ἐκβίβ' νεκροῖς, καὶ αὐτὸς ἠγήσατο χρεῖναι ἐπειπεῖν τῷ Σεβηριανῷ·
ἀπασι

enim ferro illum voluisse mori, neque venenum bibere, neque laqueum sibi innectere, sed tragicam mortem aliquam excogitare, et ipso consilio novam. Habuisse illum forte pocula mirae magnitudinis vitrea de vitro pulcherrimo. Cum autem mori omnino decretum esset, confregisse scyphorum maximum et fragmentorum vno vltimo ad caedem, inciso vitri ope gutture. Adeo pugionem aut lanceolam non inuenit, vt certe virilis illi et Heroica mors contingeret.

26. Deindo quando Thucydides funebrem quasi orationem habuit primis illis in bello mortuis; ipse quoque existimauit dicendam aliquid esse de

ἅπασιν γὰρ αὐτοῖς πρὸς τὸν ἕδεν αἴτιον τῶν ἐν Ἀρμενίᾳ κακῶν, τὸν Θουκυδίδην, ἢ αὐτὴν ἀμιλλὰς θάψας ἐν τὸν Σεβηριανὸν μεγαλοπρεπῶς, ἀναβιβάζεται ἐπὶ τὸν τάφον Ἀφρανίου, τινὰ Σίλωνα ἑκατόνταρχον, ἀνταγωνιστὴν Περικλέους, ὃς τοιαῦτα καὶ τσαῦτα ἐπερβητόρευσεν αὐτῷ, ὥς μετὰ τὰς Χάριτας πολλὰ πᾶνυ δακρύσσει ὑπὸ τῷ γέλωτος· καὶ μάλιστα ἀπὸ τῆς ῥήτωρ ὁ Ἀφρανίος, ἐπὶ τέλει τῶν λόγων δακρύων ἅμια σὺν οἰμῶγῃ περιπαθεῖ, ἐμύνητο τῶν πολυτελεῶν ἐκεῖνων δεῖπνων, καὶ προπύσεων· εἶτα ἐπέθηκεν Αἰάντειόν τινα τὴν κορωνίδα, σπασάμενος γὰρ τὸ ξίφος εὐγενῶς πᾶνυ, καὶ ὡς Ἀφρανίου εἰκὸς ἦν, πάντων ὀρώωντων, ἀπέσφαξεν ἑαυτὸν ἐπὶ

Seueriano. Omnibus enim illis cum Thucydide, penes quem tamen nulla causa est illorum in Armenia malorum, certamen est. Postquam ergo sepeliit Seuerianum magnifice, ad sepulcrum statuit Afranium Silonem quendam, Centurionem, Periclis aemulum, qui talia ac tanta de illo declamat, ut, ita me Gratiae! multum sane lacrymarum risus mihi excusserit, et maxime cum orator Afranius in peroratione, lacrymans cum euliatione maximi affectus indice, mentionem facit sumtuosarum coenarum, atque propinationum: deinde sumtam ab Aiacis fabula coronidem imponit. Stricto enim ense generose sane, et ut decebat Afranium, in conspectu omnium ad sepulcrum

ἐπὶ τῷ τάφῳ, ἐκ ἀνάγκης οὖν, μὴ τὸν Ἐνυάλιον, πρὸ πολλῶν ἀποθανεῖν, εἰ τοιαῦτα ἐρρήτορσει καὶ τῶτο ἔφη, ἰδόντας τὰς παρόντας ἄπαντας, θωμάσι, καὶ ὑπερπαύεσθαι τὸν Ἀφράκιον. Ἐγὼ δὲ καὶ τὰλλα μὲν αὐτῷ, κατεργίζουσκον, μετὸν γὰρ ζωμῶν καὶ λοπάδων μευνημένα; καὶ ἐπιδεκόμενος τῇ τῶν πλακέντων μετήμη. τῶτο δὲ μέγιστα ἠτιασάμην, ὅτι μὴ τὸν συγγραφέα, καὶ διδάσκαλον τῆ δεικνύου προέκοσφάξας, ἀπέθανε.

Πολλὰς δὲ καὶ ἄλλας ὁμοίας τέτοις ἔχων σοι, ὦ ἐπαῖρε, καταριθμήσασθαι, ὁλίγων ὅμως ἐπιμνησθεῖς; ἐπὶ τὴν ἑτέραν ὑπόσχεσιν ἤδη μετελεύσομαι, τὴν συμβέλησ, ἅπως ἂν ἀμεινον συγγραφεῖ

cum se interemit, non indignus, ita tunc Mars amet, qui multo ante moreretur; si quidem declamavit talia. Et hoc, ait, cum viderent praesentes, omnes admiratos esse, et supra modum laudasse Afranium. Ego vero tum reliqua illius damnabam; qui tantum non iuseulorum et patinarum meminisset, illacrymareturque mentioni placentarum; hoc vero nomine maxime illum incusabam, quod non interfecto antea scriptore, qui hanc fabulam docuit, tum demum mortuus est.

27. Caeterum multos etiam alios similes hisce, cum enumerare tibi, sodalis, possum; tamen paucorum facta mentione ad alterum promissum meum iam transibo, ad consilium, quo modo quis scribat

γράφει τις. εἰσὶ γὰρ τινες, οἱ τὰ μεγάλα μὲν τῶν πεπραγμένων, καὶ ἀξιοληθόμενα παραλείψουσιν, ἢ παραθέουσιν, ὑπὸ δὲ ἰδιωτείας, καὶ ἀπειροκαλίας, καὶ ἀγνοίας τῶν λεκτέων, ἢ σιωπητέων, τὰ μικρά τε πάνυ λιπαρῶς καὶ φιλοπόνηως ἐρμηνεύουσιν ἐμβραδύγοντες. ὥσπερ ἂν εἴ τις τῶ Διὸς τῶ ἐν Ὀλυμπίᾳ τὸ μὲν ὄλον κέλευσεν, τοσούτον καὶ τοιούτον ὄν, μὴ βλέποι, μηδ' ἐπαινοῖ, μηδὲ τοῖς ἐκ εἰδῶσιν ἐξηγοῖτο. τῶ ὑποποδίστῳ δὲ τό, τε εὐθυεργῆς καὶ τὸ εὐξέσον θαυμαῶσι, καὶ τῆς κρηπίδος τὸ εὐρυθμον, καὶ ταῦτα πάνυ μετὰ πολλῆς φροντίδος διεξιῶν.

Ἐγὼ γ' ἐν ἡκαστά τινος, τὴν μὲν ἐπ' Εὐρώπῃ μάχην ἐν ἑδ' ὅλοις ἑπτὰ ἔπεσι παραδραμόντος,

bat melius. Sunt enim, qui magna negotia et digna memoratu praetermittunt aut transcurrunt; praec' inscitia vero, et pulchri imperitia, atque dicendorum tacendorumque ignoratione, minima quaeque copiose admodum studioseque enarrant, diuque in iis immorantur. Velut si quis Olympii Iouis totam quidem pulchritudinem talem, tamquam multiplicem, non videat, neque laudet, neque his, qui non viderunt, enarret, sciam illum vero, quod ita ad normam exactus et politus sit, admiretur, et baseos proportionem; eaque multa cum cura persequatur.

28. Ego igitur noui aliquem, qui pugnam quidem ad Europum vix septem totis versibus per-

curre-

τος, εἴκοσι δὲ μέτρα ἢ ἔτι πλείω ὕδατος ἀνα-
 λωκίτος εἰς ψυχρὰν καὶ ἔδεν ἡμῖν προσήκασαν
 διήγησιν· ὡς Μαῦρος τις ἰππεύς, Μαυσάκας
 τῆνομα, ὑπὸ δίψης πλανώμενος ἀνά τὰ ὄρη,
 καταλάβοι Σύρος τινὰς τῶν ἀγροίκων, ἄριστον
 παρατιθεμένους, καὶ ὅτι τὰ μὲν πρῶτα, ἐκεῖνοι
 Φοβηθεῖεν αὐτὸν, εἶτα μέντοι μαθόντες, ὡς
 τῶν Φίλων εἶη, κατεδέξαντο, καὶ εἰσιάσαντο·
 καὶ γὰρ τινὰ τυχεῖν αὐτῶν ἀποδεόημικότα καὶ
 αὐτὸν ἐς τὴν Μαύρων, ἀδελφῶ αὐτῶ ἐν τῇ γῆ
 στρατευομένους. μῦθοι τὸ μετὰ τῆτο μακροί,
 καὶ διηγήσεις, ὡς θηράσειεν αὐτὸς ἐν τῇ Μαυ-
 ρασία, καὶ ὡς ἴδοι τὰς ἐλέφαντας πολλὰς ἐν
 τῷ αὐτῷ συννεμομένους, καὶ ὡς ὑπὸ λέοντος ὀ-
 λίγας

curreret, viginti autem vel amplius mensuras
 aquae (clepsydras) impenderet in frigidam et ni-
 hil ad nos pertinentem narrationem, ut Maurus
 aliquis eques, Mausacas nomine, prae sibi per mon-
 tes oberrans, Syros quosdam rusticos deprehenderit,
 qui prandium sibi apposuerant, atque ut initio illi
 pertimuerint, deinde autem, cognito, amicum esse,
 acceperint cenivium: etenim forte quendam illorum
 et ipsum in Maurorum terra peregrinatum esse,
 quod suus frater in ea regione militaret. Hinc
 fabulae longae, et narrationes, quomodo ipse in
 Mauritania venatus esset, et ut vidisset elephantas
 multos una pascentes, et ut parum absuerit, quin
 a leo-

λίγη δεινκαταβρωθείη, καὶ ἤλικος ἰχθύς ἐπρίαν-
 το ἐν Καισαρείᾳ· καὶ ὁ θαυμαστὸς συγγραφεὺς,
 ἀφείς τὰς ἐν Εὐρώπῳ γιγνομένας σφαγὰς τό-
 σαύτας, καὶ ἐπελάσεις, καὶ σπονδὰς ἀναγκαιάς,
 καὶ Φύλακας, καὶ ἀντιΦύλακας, ἄγχοι βαθείας
 ἐσπέρας ἐφεισῆκει ὄρων Μελχίωνα τὸν Σύρον
 ἐν Καισαρείᾳ; σκάρης παύμεγέθεις ἀξίως ὠνέ-
 μενον. εἰ δὲ μὴ νύξ κατέλαβε, τάχα καὶ συν-
 ἑδείπνει μετ' αὐτῷ, ἤδη τῶν σκάρων ἐσκευα-
 σμένων. ἅπερ εἰ μὴ ἐνεγέγραπτο ἐπιμελῶς τῆ
 ἰστορίας, μεγάλα ἂν ἡμεῖς ἠγνοηκότες ἦμεν, καὶ
 ἡ ζημία Ῥωμαίοις ἀφόρητος, εἰ Μανσάκας ὁ
 Μαῦρος διψῶν, μὴ εὔρε πειεῖν, ἀλλ' ἀδειπνος
 ἐπαιγῆθεν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον. καίτοι πόσσα
 ἄλλα

*a leone deuoratus esset, et quomodo Caesareae pisces
 emerit. Et historicus admirabilis, omissis tantis
 caedibus, quae circa Europum factae sunt, et
 inuasiones, et inducias necessarias, et custodes
 et his oppositos custodes alios, ad seram usque
 vesperam abfuit, dum videt Malchionem Syrum
 Caesareae scaros ingentes vili pretio ementem:
 nisi vero nox oppressisset, forte etiam coenaturus
 cum illo erat, scaris iam paratis. Quae nisi cum
 cura scripta essent in historia, magna nos igno-
 rassimus, et iactura Romanis intoleranda fuisset,
 si Mausacas Maurus sitiens, quod biberet, non
 inuenisset, sed incoenatus in castra rediisset.*
 Quam-

ἄλλα μακρῶ· γελοϊότερα ἐκὼν ἐγὼ νῦν παρήγημι·
 ὡς καὶ ἀύλητρίς ἦκεν ἐκ τῆς πλησίον κώμης αὐ-
 τοῖς, καὶ ὡς δῶρα ἀλλήλοις ἀντέδωσαν, ὁ Μαῦ-
 ρος μὲν τῷ Μαλχίῳ λόγχην, ὁ δὲ τῷ Μαν-
 σάκῃ πόρπην, καὶ ἄλλα ποῖλα τοιαῦτα τῆς
 ἐπ' Εὐρώπῃ μάχης. αὐτὰ δὲ τὰ κεφάλαια
 τοιγάρτοι εἰκότως ἂν τις εἴποι τὰς τοιέτας,
 τὸ μὲν ῥόδον αὐτὸ μὴ βλέπειν, τὰς ἀκάνθας δὲ
 αὐτῆ τὰς παρὰ τὴν ῥίζαν ἀκριβῶς ἐπισκοπεῖν.
 Ἄλλος, ὦ Φίλων, μάλα καὶ ἔτος γελοῖος,
 εἰδὲ τὸν ἕτερον πύδα' ἐκ Κορίνθου πώποτε προ-
 βεβηκώς, εἰδ' ἄχρι Κεγχρεῶν ἀποδημήσας, εἴ-
 τι γε Συρίαν, ἢ Ἀρμενίαν ἰδὼν, ὧδε ἤρξατο·
 μίμνημα γάρ· ὧτα ὀφθαλμῶν ἀπιστότερα
 γρά-

Quamuis quot alia longe magis ridicula prudens
 ego nunc praetermitto? ut tibi cum etiam illis ex
 proximo pago venerit, et uti dona alter alteri dede-
 rint, Maurus quidem Malchioni lanceam, at hic fi-
 bulam Mansacae; multaque alia ex hoc genere,
 ipsa nempe praclii ad Europam capita. Merito
 ergo dicat aliquis, tales rosam quidem ipsam non
 videre, spinas vero illius, radici proximas, ac-
 curate considerare.

29. Alius, mi Philo, valde ipse etiam ridicu-
 lus, qui neque alterum Corintho pedem protu-
 lisset unquam, neque Cenchreas vsque discessisset,
 certe neque Syriam vidisset, neque Armeniam;
 ita, meminini enim, exorsus est. Aurea minus si-
 deles

γράφω τοίνυν ἃ εἶδον, ἔχ' ἃ ἤκουσα. καὶ ἔτιως ἀκριβῶς ἅπαντα ἐωράκει, ὥσε' τὰς δράκοντας ἔφη τῶν Παρθυαίων (σημαίνει δὲ πλῆθος τῶν αὐτοῖς· χίλιες γὰρ, εἶμα, ὁ δράκων ἄγει) ζῶντας δράκοντας παμμεγέθεις εἶναι γεινωμένους ἐν τῇ Περσίδι, μικρὸν ὑπὲρ τὴν Ἰβηρίαν, τέτους δὲ, τέως μὲν ἐπὶ κοντῶν μεγάλων ἐκδεδεμένους, ὑψηλὰς αἰωρεῖσθαι, καὶ πῦρ ῥέωθαι ἐπελαυνόντων, δέος ἐμποιεῖν, ἐν αὐτῷ δὲ τῷ ἔργῳ, ἐπειδὴν ἐμῶ ἴωσι, λύσαντες αὐτὰς, ἐπαφιάσι τοῖς πολεμοῖσι· ἀμέλει πολλὰς τῶν ἡμετέρων ἔτιω καταποθῆναι· καὶ ἄλλας, περισπειραθέντων αὐτοῖς, ἀποπνιγῆναι καὶ συγκλασθῆναι· ταῦτα δὲ ἐφεσῶς ὁρᾶν αὐτὰς, ἐν ἀσφαλεῖ μέντοι ἀπὸ δένδρεα

deles oculis. Scribo igitur, quae vidi, non quae audivi. Atqui ita accurate viderat omnia, uti diceret, dracones Parthorum (est vero hoc illis numeri signum: mille enim, puto, milites draco ducit) vivos esse serpentes ingenti magnitudine, qui nascuntur in Perside puullo supra Iberiam. Hos vero initio quidem in contis magnis reuinctos celsosque ferri, ac e longinquo dum inuadant, terrorem iniicere. In ipsa autem pugna, inquit, cum concurritur, solutos illos hostibus immittunt. Itaque inuitos nostrorum ita deuoratos, et alios cum spiritibus illis suis complexi essent dracones, suffocatos elisosque. Haec vero ex propinquo se vidisse, ipsum, in loco

δρξ ὑψηλῶς ποιούμενος τὴν σκοπὴν. καὶ εὖγε ἐποίησε μὴ ὀμύσει χωρήσας τοῖς θηρίοις, ἐπεὶ ἔκ' ἂν ἡμεῖς θαυμαστὸν ἔτῳ συγγραφεὶα ἱὺν εἶχομεν, καὶ ἀπὸ χειρὸς αὐτῶν μεγάλα καὶ λαμπρὰ ἐν τῷ πολέμῳ τέτῳ ἐργασάμενον· καὶ γὰρ ἐκινδύνευσε πολλὰ, καὶ ἐτρώθη περὶ Σῆραν, ἀπὸ τῶν Κρανείων δηλονότι βαδίζων ἐπὶ τὴν Λέρναν. καὶ ταῦτα Κορινθίῳ ἀκρόντων ἀνεγίνωσκε, τῶν ἀκριβῶς εἰδόντων, ὅτι μὴδὲ κατὰ τοίχῃ γεγραμμένον πόλεμον ἐώρακει, ἀλλ' ἔδὲ ὅπλα ἐκεῖνός γε ἤδει, ἔδὲ μηχανήματα οἷά ἐστιν, ἔδὲ τάξεων, ἢ καταλοχισμῶν ὀνόματα. πάντῃ γὰρ ἐμέλειν αὐτῷ πλαγίαν

μὲν

loco iusto de altissima arbore speculauit. Et bene sane fecit, quod non ex propinquo congressus est bestiis, alioqui enim tam admirabili nunc-scriptore nobis carendum esset, qui manu etiam sua magnifica quaedam et clarissima facinora hoc bello edidit. Multa etenim pericula subiit, et vulneratus est circa Suram, qui videlicet *longissimum* iter a Cranio ad Lernam fecerit. Atque ista Corinthiis audientibus recitauit, qui accurate scirent, illum ne pictum quidem in pariete bellum vidisse. Sed neque arma ille nouit, neque machinas, quales sint; neque acierum aut ordinum struendorum nomina. Etenim, quasi hoc ageret, *dire-*

Luc. Op. T. III.

Bb

clat

μὲν τὴν ὀρθίαν Φάλαγγα 10), ἐπὶ κέρως δὲ λέ-
γουν τὸ ἐπὶ μετώπῳ ἄγειν.

Ἔτις δὲ τις βέλτιστος ἅπαντα ἐξ ἀρχῆς ἐς τέ-
λους τὰ πεπραγμένα, ὅσα ἐν Ἀρμενίᾳ, ὅσα ἐν
Συρίᾳ, ὅσα ἐν Μεσοποταμίᾳ, τὰ ἐπὶ τῷ Τί-
γρητι, τὰ ἐν Μηδίᾳ, πεντακισίοις ἂδ' ὄλοις ἐ-
πεσι περιλαβῶν, συνέγραψε, καὶ τῆτο ποιήσας,
ἱστορίαν συγγεγραφέναν φησί. τὴν μὲντοι ἐπι-
γραφήν

*Etiam aciem vocat obliquam agmen: in cornu vero
ducere, dicit, quod est ducere in frontem.*

30. Unus autem aliquis praeclarissimus, res ab
initio inde ad finem usque gestas omnes, quaecum-
que in Armenia, quae in Syria, quae in Meso-
potamia, quae ad Tigrim, quae in Media acta
sunt, quingentis non totis versibus complexus
descripsit. Idque ubi fecit, historiam aut scripsisse.

Titu-

10. Πλαγίαν -- Φάλαγγα] *Obliqua siue trans-
uersa acies siue agmen est, cum in frontem
ducuntur milites: recta, cum in cornu. Igi-
tur in transuerso agmine plures longe ad-
uersis frontibus simul concurrere possunt,
sed pauciores a tergo habent, qui in prima
acie pugnant: in recto agmine contraria o-
mnia: pauciores simul concurrunt, plures
sibi a tergo possunt succedere. Hic scriptor,
quem reprehendit Lucianus, miscuit omnia,
et transuersum agmen dixit in cornu duci
(vnde rectum potius agmen oritur) pro eo
quod debebat dicere, in frontem. Gesner.*

γραφήν ὀλίγη δεῖν μακροτέραν τῆ βιβλίῃ ἐπέ-
 γραφειν, Ἀντιοχίαν τῆ Ἀπόλλωνος ἱερουῖκου
 (δόλιχον γὰρ πε, οἶμα, ἐν παισὶ νενιαήκει)
 τῶν ἐν Ἀρμενίᾳ, καὶ Μεσσοποταμίᾳ, καὶ ἐν Μη-
 δίᾳ Ῥωμαίοις νῦν περὶ χθόντων ἀφῆγησις.

Ἦδη δ' ἐγὼ τινος καὶ τὰ μέλλοντα συγγεγρα-
 φότες ἤκιστα, καὶ τὴν λῆψιν Οὐελογέσε, καὶ
 τὴν Ὀσροὺ σφαγὴν, ὡς παραβληθήσεται τῷ
 λέοντι, καὶ ἐπὶ πᾶσι, τὸν τριπόθητόν ἡμῶν θρι-
 αμβον· ἔτω πάνυ μαντικῶς ἅμα ἔχων, ἔσπευ-
 δεν ἤδη πρὸς τὸ τέλος τῆς γραφῆς. ἀλλὰ καὶ
 πόλιν ἤδη ἐν τῇ Μεσσοποταμίᾳ ὤκισε, μετέθε-
 τε μεγίστην, καὶ κάλλι καλλίστην· ἔτι μέντοι ἐ-
 πισκο-

Titulum tamen, parum abest, quin maiorem libro,
 inscripsit eiusmodi, Antiochiani, in sacro Apol-
 linis certamine victoris (cursu, credo, aliquando,
 puer vicerat) eorum, quae in Armenia, et Me-
 sopotamia, et Media a Romanis modo gesta sunt,
 enarratio.

31. Iam vero audiui etiam qui futurarum re-
 rum historiam scripserat, et captiuitatem Vologesi,
 et Osrois caedem, ut leoni obiciendus sit, et su-
 per omnia desideratissimum nobis triumphum.
 Sic vaticinantis simul furore instinctus ad finem
 iam scriptiois properavit. Verum etiam urbem
 iam in Mesopotamia condidit, magnitudine maxi-
 mam, et pulchritudine pulcherrimam, illud vero ad-
 huc

πισκοπεῖ, καὶ διαβελεύεται, εἴτε Νίκαιαν αὐ-
 τὴν ἀπὸ τῆς νίκης χερὶ ὀνομάζεσθαι, εἴτε Ὀμό-
 νοιαν, εἴτε Εἰρηνίαν· καὶ τῆτο μὲν ἔτι ἀκριτον,
 καὶ ἀνώνυμος ἡμῖν ἢ καλὴ πόλις ἐκείνη, λήρου
 πολλῆ καὶ κορυζῆς συγγραφικῆς γέμεσα. τὰ δ'
 ἐν Ἰνδοῖς πραχθησόμενα ὑπέσχετο ἤδη γρά-
 ψειν, καὶ τὸν περίπλεον τῆς ἔξω θαλάσσης. καὶ
 ἔχ' ὑπέσχεσις ταῦτα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ προσί-
 μιον τῆς Ἰνδικῆς ἤδη συντέτακται. καὶ τὸ τρί-
 τον τάγμα, καὶ οἱ Κελτοὶ, καὶ Μαύρων μοῖρα
 ὀλίγη σὺν Κασσίῳ πάντες ἔτσι ἐπεραιώθησαν
 τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν· ὃ, τι δὲ πράξουσιν, ἢ πῶς
 δεῖξονται τὴν τῶν ἐλεφάντων ἐπέλασιν, ἔκ εἰς
 μακρὰν

huc considerat et consulit, vtrum *Victoriam* il-
 lam appellare fas sit, an *Concordiam*, an *Pacificam*.
 Et istud quidem nondum iudicatum est, et
 adhuc sine nomine nobis vrbs illa pulcherrima,
 deliriis multis, et pituita mala atque mucro histo-
 rico oppleta. Ea vero, quae apud Indos aliquando
 gerentur, iam scripturum se recepit, externique
 maris circuitum. Neque ista intra promissionem
 subsistunt, sed prooemium Indicae iam composi-
 tum est: ac tertia legio, et Galli, et Maurorum
 pars exigua duce Cassio, omnes iam Indum flu-
 men traiecerunt. Quid vero facturi sint, aut ele-
 phantorum quomodo sint impetum excepturi, ea
 non

μακρὰν ἡμῖν ὁ Θαυμασὸς συγγραφεὺς, ἀπὸ Μυζουρίδος, ἢ ἀπ' Ὀξυδρακίων ἐπισηλεῖ.

Τοιαῦτα πολλὰ ὑπ' ἀπαιδευσίας ληρῶσι, τὰ μὲν ἀξιόρχατα ἔθ' ὀρῶντες, ἔτ' εἰ βλέποισιν, κατ' ἀξίαν εἰπεῖν δυνάμενοι, ἐπινοῶντες δὲ, καὶ ἀναπλάττοντες, ὅττι κεν ἐπ' ἀκαιρίμαν γλῶτταν, Φασίν, ἔλ-θη. καὶ ἐπὶ τῷ ἀριθμῷ τῶν βιβλίων ἔτι σεμνυνόμενοι, καὶ μάλιστα ἐπὶ ταῖς ἐπιγραφαῖς· καὶ γὰρ αὐ καὶ αὐταί, παγγέλσιοι· τῆ δ' ἑξέως Παρθικῶν νικῶν, τοςάδε. καὶ αὐ Παρθίδος, πρῶτον, δεύτερον, ὡς Ἀτθίδος δηλονότι. ἄλλος ἀσειότερον παραπολύ. ἀνέγνων γὰρ Δημητρίῳ Σαγαλασέως Παρθονικικά· ἔδ' ὡς ἐγγέλωτι ποιήσασθαι, καὶ ἐπισκῶψαι τὰς ἰσο-
ρίας

non ita multo post nobis admirabilis scriptor Muzuride aut ab Oxydracis perscribet.

32. Talia multa prae inciticia delirant, qui digna visu neque viderint, neque si viderint, explicare pro dignitate queant: excogitent vero et contingant, quidquid in linguam illam importunam, aiunt, venerit. Etiam in numero librorum honestatem quandam affectant, maxime ipsis in inscriptionibus: nam rursus haec quoque perquam ridiculae. Alicuius *Parthicarum victoriarum* tot libri: et rursus *Parthidis primus, secundus*, nempe ut *Attidis*. Alias multo etiam urbanius. Legi enim *Demetrii Sagalassensis Parthonica*. Neque vero eo ista commemoro, ut ridiculo ha-

ρίας ἔτι καλὰς ἔσας, ἀλλὰ τῆ χρισίμου ἕνεκα,
ὡς ὅστις ἀν ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα Φεύγει, πο-
λύ μέρος ἤδη ἐς τὸ ὀρθῶς συγγράφειν ἔτος προσ-
εἴληφε· μᾶλλον δὲ ὀλίγων ἔτι προσδεῖται, εἴγε
ἀληθῆς σκεπὴ Φησιν ἢ διαλεκτικῆ, ὡς τῶν ἀμύ-
σων ἢ θατέρου ἄρσις, τὸ ἕτερον πάντως ἀντεισ-
άγει.

Καὶ δὴ τὸ χωρίον σοι, Φαίη τις ἀν ἀκρίβως
ἀνακεκάρταται, καὶ αἵ τε ἀκρίβως, ἐπίσταται
σαν, καὶ βίτοι, ἐκκεκομμένα εἰσι, τὰ δὲ
ἄλλων ἐρείπια ἤδη ἐκπεφόρηται· καὶ εἰ τι τρε-
χὺ δὴ, καὶ τὸ το λείον ἐστίν· ὡς οἰκοδομοῦν τε
δεῖ ἤδη, καὶ αὐτὸν ὡς δεῖξῃς, ἐκ ἀνατρέψαι μέ-
νον· τὰ τῶν ἄλλων γεννάδας ὦν, ἀλλὰ τι καὶ αὐ-
τός

beatu, et ludibrio traducam historias ita pulchras,
verum utilitatis causa: quandoquidem qui haec
et horum familia fugerit, ille bonam iam partem
ad recte scribendum adeptus est; vel potius paucis
adhuc indiget, si quidem vere illud Dialectica prae-
cipit, *Eorum; inter quae nihil est medium, alterius
sublimiorem contra inducere alterum.*

33. Et sane, arca tibi, dicat aliquis, accurate
purgata est, atque spinas, quotquot erant, et
rubi, excisi sunt: radera aliorum iam clata, et
si quid asperum fuerat, iam leve est. Itaque iam
ut aliquid aedifices: opus est, utque te ipsum
ostendas, qui non euertere modo fortiter aliorum
res possis, sed aliquid ipse etiam aptum excoqui-
tare,

τὸς ἐπινοῆσαι, δεξιὸν, καὶ ὁ εὐδεις, ἀν, ἀλλ' εὐδ' ὁ Μῶμος κωμῆσασθαι δύναίτο.

Φησὶ τούτων τὸν ἀριστὸν ἰσορίαν συγγράφοντα, δύο μὲν ταῦτα κορυφαίότατα οἰκοθεν ἔχοντα ἦκειν, σύγχεσιν τε πολιτικῆν, καὶ δύναμιν ἐρμητικὴν· τὴν μὲν, ἀδίδακτὸν τε τῆς φύσεως δῶρον· ἡ δὲ δύναμις δὲ, πολλῇ τῇ ἀσκήσει, καὶ συνεχεῖ τῷ πόνῳ, καὶ ζήλῳ τῶν ἀρχαίων προσγεγενημένη ἔσω· ταῦτα μὲν ἐν ἀτρεχεῖ, καὶ ἐν ὄν ἐμῶ συμβῆλ. εὐδόμενα εὐ γὰρ συνετὸς καὶ ἔξει ἀποφαίνειν τὰς μὴ πρὸς τῆς φύσεως τοιαύτας φησὶ τῶπο ἡμῖν τὸ βιβλίον· ἐπεὶ πολλοὶ ἄν, μᾶλλον δὲ τὰ παντὸς ἦν, ἀξιον, εἰ μετακλάσασθαι καὶ μετακοσμήσασθαι τὰ τῆλικαῦτα εὐδύνατο,

tare, quodque nemo, ne ipse quidem Momus possit reprehendere.

34. Aio igitur, cum, qui optime scripturus sit historiam, duo quidem ista maxime capitalia domo ad eam rem adferre debere, prudentiam civilem et vim eloquendi; alteram quidem ingenii munus, doceri nescium. Eloquendi vero vis multa exercitatione, et perpetuo labore, et antiquorum aemulatione acquisita sit. Hac2 quidem igitur artis expertia, neque meo indigentia consilio. Neque enim prudentes atque acutos reddere eos, qui a natura tales non sunt, hic nobis libellus promittit: alioquin magni, quin quantius esset pretii, si refingere et instaurare talia

ἢ ἐκ μόλιβδα χρυσόν ἀποΦῆναι, ἢ ἄργυρον ἐκ
κασσιτέρη, ἢ ἀπὸ Κόνωνος Τίτορμου, ἢ ἀπὸ
Λεοτροφίδε Μίλωνε ἐξεργάσασθαι.

- Ἀλλὰ πᾶ τὸ τῆς τέχνης καὶ τὸ τῆς συμβου-
λῆς χρήσιμον; ἐκίεσ προίησιν τῶν προσόντων,
ἀλλ' ἐς χρῆσιν αὐτῶν τὴν προσήκασαν οἷόν τι
ἀμέλει καὶ Ἰκκος, καὶ Ἡρόδικος, καὶ Θεών, καὶ
εἴ τις ἄλλος γυμναστὴς ἐχ' ὑπόσχονται ἂν σοι
τῆτον Περδικκην παραλαμβάντες, εἰ δὴ ἄτρεξίν
ὁ τῆς μητριᾶς ἐρασθεῖς, καὶ διὰ ταῦτα κατε-
σαληκῶς, ἀλλὰ μὴ Ἀντίοχος ὁ τῆ Σελεύκου
Στρατονίκης ἐκείνης, ἀποφαίνειν Ὀλυμπιονί-
κην; καὶ Θεαγένει τῷ Θεσίῳ, ἢ Πολυδάμαντι
τῷ Σκοτσοσαίῳ ἀντίπαλον, ἀλλὰ τὴν δοθεῖσαν
ὑπέ-

posset, aut ex plumbō aurum facere, vel argen-
tum de stanno, aut ex Conone Titormum, aut
ἐκ Λεοτροφίδε Μίλωνε efficere.

35. Sed ubi artis et consilii usus est? non ad
creanda, quae adesse debent, sed ad usum illo-
rum convenientem. Sicut nempe etiam Iccus,
et Herodicus, et Theon, et si quis alius exer-
citor, non promiserint tibi assumtum hunc Pér-
diccam (si modo hic est ille, qui nouercae suae
amore cum correptus esset, ob id ipsum conta-
buit; non Antiochus Seleuci filius, Stratonicam
illam deperiens) Olympiae victorem reddere, et
qui cum Thasio Theagene, aut Polydamante
Scotussaeo comparari possit: veram hoc promiserit,
se

ὑπόθεσιν εὐφυᾶ πρὸς ὑποδοχὴν τῆς γυμναστικῆς
 παραπολὺ ἀμείνω ἀποφαίθην μετὰ τῆς τέχνης.
 ὡς ε. ἀπέσω γὰρ ἡμῶν τὸ ἐπιφθονὸν τέτοιο τῆς ὑ-
 ποσχέσεως, εἰ τέχνην φαιμέν ἐφ' ἕτω μεγάλην
 καὶ χαλεπῶ τῶ πράγματι ἐφευρηκέναι. ἔ- γὰρ
 ὄντινῶν παραλαβόντες ἀποφαίθην συγγραφέα
 φαιμέν, ἀλλὰ τῶ φύσει συνετῶ, καὶ ἀριστὰ πρὸς
 λόγους ἠσκημένῳ, ὑποδειξοίεν ἑδὲς τινὰς ὁρθὰς, εἰ
 δὴ τοιαῦτά φαινόνται, αἷς, χρώμενος, θάπτει
 ἂν καὶ εὐμάρεσσον τελέσειεν II) ἄχρι καὶ πρὸς
 τὸν σκοπὸν.

Καί-
 se datam sibi materiem aptam natam recipiendae
 illi exercitationum rationi, meliorem multo ope
 artis suae redditurum. Itaque ablit a nobis, etiam
 invidenda illa promissio, si artem nos dicimus rei
 ita magnae atque difficilis reperisse. Neque enim
 hoc dicimus, nos quemcumque de medio arre-
 ptum reddituros historiam: sed ei, qui natura
 prudens, et optime ad dicendum exercitatus fué-
 rit, ostensuros vias quasdam rectas: siquidem tá-
 les videantur esse, quas ingressus aliquis celerius
 faciliusque perfecit quae oportet, atque ad scó-
 pum pervenerit.

Bb 5 36. Ne-

II. Τελέσειεν I Si quis me docuerit, quomodo
 hic legitur, ita et alios esse locutos,
 et bene ea cum reliquis cohaerere; illi gra-
 tias agam merenti lubens. Interea inter-
 pretatus sum, et ad delegatur, quomodo Lu-
 cia-

Καίτοι ἔ γάρ ἂν Φαίης ἀπροσδεῆ τὸν συνέτον εἶναι τῆς τέχνης, καὶ διδασκαλίας, ὧν ἀγνοεῖ. ἐπεὶ καὶ ἐκιδάριζε μὴ μαθῶν, καὶ ἠύλει, καὶ πάντα ἂν ἠπίσατο. νῦν δὲ μὴ μαθῶν, ἔκ ἂν τι αὐτῶν χειρουργήσειεν. ὑποδειξάντος δέ, τινος, ῥῆσά τε ἂν μάθοι, καὶ εὖ μεταχειρίσασαίτο ἐφ' αὐτῷ.

Καὶ τοίνυν καὶ ἡμῶν ποιῆτός τις ὁ μαθητῆς νῦν παραδεδοσθῶ, συνιέναι τε, καὶ εἰπεῖν οὐκ ἀγνοησῆς, ἀλλ' ὄξυ δαδούκως, αἶος καὶ πράγμασι χρήσασθαι ἂν, εἰ ἐπιτραπεῖη, καὶ γνώμην στρατιωτικὴν, ἀλλὰ μετὰ τῆς πολιτικῆς, καὶ ἐμπειρίαν

36. Neque enim hoc dixeris, qui prudens sit, eum nihil indigere arte ac disciplina eorum, quae ignorat: alioqui citharam etiam nemine docente pulsaret, et inflaret tibias, ac nosset omnia. Iam vero sine disciplina nihil horum manibus effecerit. Verum si quis illi ostendas; facileque discat, et bene deinde suo ipse Marte tractet.

37. Itaque nobis etiam talis nunc tradatur discipulus, non ignavus ad intelligendum pariter ac dicendum; sed acutum cernens, qui etiam negotia ipsa tractare; si praeficiatur, possit, militaremque animum, sed cum civili, etiam bellici ducis

Lucianum dedisse suspicor, τέλοςθεν ἂν χρῆ, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν ἴκοιτο. Οὐ γάρ ἂν Φαίης κ. τ. λ., Ctesias.

πειρίαν στρατηγικὴν ἔχειν, ἢ καὶ τὴν Δία, καὶ ἐν
 στρατοπέδῳ γεγονώς ποτε, καὶ γυμναζομένους ἢ
 ταύτομένους στρατιώτας ἐωρακώς, καὶ ἔπλα. εἰ-
 δώς, καὶ μηχανήματα ἐνία, καὶ τί ἐπὶ κέρως,
 καὶ τί ἐπὶ μετώπῃ, πῶς οἱ λόχοι, πῶς οἱ ἰπ-
 πεῖς, καὶ πόθεν, καὶ τί ἐξελάνειν, ἢ περιε-
 λάνειν, καὶ ὅλως, ἔ τῶν κατοικιδίων τις, ἔδ-
 οῖος πιθεύειν μόνον τοῖς ἀπαγγέλλεσι.

Μάλιστα δὲ καὶ πρὸ τῶν πάντων, ἐλεύθερός
 ἔσω τὴν γνώμην, καὶ μὴτε φοβείσθω μηδένα,
 μηδὲ ἐλπίζέτω μηδέν· ἐπεὶ ὁμοίως ἔσαι τοῖς
 Φαύλοις δικασαῖς, πρὸς χάριν, ἢ πρὸς ἀπέ-
 χθειαν ἐπὶ μισθῶ δικάζουσιν. ἀλλὰ μὴ μελέτω
 αὐτῷ μὴτε Φίλιππος ἐκκεκομμένος τὸν ὀφθαλ-
 μόν

ducis prudentiam habere: porro qui in castris ali-
 quando fuerit, decurrentesque aut stantes in acie
 milites viderit, armaque et machinas quasdam
 norit, quidque sit *in cornu*, quid *in fronte*,
 quomodo ordines, quomodo equites, et unde?
 et quid sit *procurrere*, aut *circumducere*? verbo,
decur nobis non aliquis, qui domi desideat, quique
 credat solum narrantis.

38. Maxime vero et ante omnia, liber sit ani-
 mo; neque metuat quemquam, neque quidquam
 speret: alioqui malis iudiciis similis erit, ad
 gratiam aut ad inimicitias mercede ius dicentibus.
 Sed neque curae ipsi sit Philippus, neque priuatus

μόν ὑπὸ Ἀσέρος τῷ Ἀμφιπολίτῃ τῷ τοξότῃ ἐν
 Ὀλύμφῳ, ἀλλὰ τοιῶτος οἶος ἦν δευχθήσεται·
 μήτε Ἀλέξανδρος ἀνιάσεται ἐπὶ τῇ Κλείτου
 σφαγῇ, ὡμῶς ἐν τῷ συμποσίῳ γενομένη, εἰ-
 σαφῶς ἀναγράφοιτο. εἰ δὲ Κλέων αὐτὸν φο-
 βήσει, μέγα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ δυνάμενος, καὶ κα-
 τέχων τὸ βῆμα, ὡς μὴ εἰπεῖν, ὅτι ὀλέθριος
 καὶ μανικὸς ἄνθρωπος ἔτος ἦν. εἰ δὲ ἡ σύμπα-
 σα πόλις τῶν Ἀθηναίων, ἢ τὰ ἐν Σικελίᾳ κα-
 καῖ ἰσορῆ, καὶ τὴν Δημοσθένος λῆψιν, καὶ τὴν
 Νικίαν τελευτήν, καὶ ὡς ἐδίψων, καὶ οἶον τὸ
 ὕδωρ ἔπινον, καὶ ὡς ἐφονεύοντο πίνοντες οἱ
 πολλοί· ἠγήσεται γὰρ (ὅπερ δικαίστατον) ὑπὸ
 εἰδένος τῶν νέων ἐχόντων, αὐτὸς ἔξειν τὴν αἰ-
 τίαν, ἢ τὰ δυστυχῶς ἢ ἀνοήτως γεγενημένα ὡς
 ἐπρά-

ab Astere Amphipolite sagittario ad Olynthum;
 verum qualis est, talis ostendetur: neque Ale-
 xander illum anget, de Cliti caede crudeliter in
 conuiuio facta, si dilucide scribatur: neque Cleon
 illum terrebit, multum in concione valens, et
 regnans in iudiciis, quo minus dicat perniciosum
 furiosumque esse hominem: neque vniuersa Athe-
 niensium ciuitas, si Siculas clades enarret, et De-
 mosthenis captiuitatem, et mortem Niciae, et vt
 sitierint, et qualem aquam biberint, et vt inter
 bibendum caesi sint multi. Existimabit enim,
 quod res est, a nemine sano vitio sibi datum iri,
 si, quae infeliciter aut parum prudenter facta sunt,
 u:

ἐπράχθη διηγῆται. οὐ γὰρ ποιητὴς αὐτῶν,
ἀλλὰ μηνυτὴς ἦν· ὥς, καὶ καταναυμαχῶνται,
τότε οὐκ ἐκεῖνος ὁ καταδύων ἐστὶ, καὶ Φεύ-
γωσιν, ἐκ ἐκεῖνος ὁ διώκων· ἐπὶ εἰ μὴ εὐξα-
σθαι δέον, μὴ τι παρέλιπεν 12)· ἐπεὶ τοί γε εἰ
σιωπήσας αὐτὰ, ἢ πρὸς τᾶναντίον εἰπὼν ἐπα-
νορθώσασθαι ἐδύνατο, ῥᾶλλον ἦν ἐνὶ καλᾷ
λεπτῷ τὸν Θουκυδίδην ἀνατρέψαι μὲν τὸ ἐν ταῖς
Ἐπιπολαῖς παρατείχισμα, καταδῦσαι δὲ τὴν
Ἐρμο-

ea quemadmodum contigere enarret. neque enim
ipse auctor illorum est, sed index. Itaque cum
nauali praelio vincuntur, non ille est, qui sub-
mergit; et, si fugiant, non ille, qui tergis instat.
Nisi forte, cum votis opus esset, ea praetermi-
serit. Quandoquidem si tacendo illa, aut in con-
trarium narrando, corrigere potuisset; facillimum
erat Thucydidi, tenui vno calamo euertere mu-
nitionem Epipolis impositam, et Herinocratis
trire-

12. Μὴ τι παρέλ.] Obscuriusculum reddit
hunc locum illa Atticissimi affectatio, circa
negationem μὴ τι, quae, caeterorum ratio-
ni collata, abundat. Itaque idem hic valet
μὴ τι, quod alias in eadem constructione va-
leret τᾶτο. Sententia igitur haec erit, scri-
ptori rerum patriae suae aduersarum impu-
tari nihil potest, nisi forte illud, si eo ipso
tempore, cum eae gererentur, vota facere
pro felicitate suorum intermiserit. Gesner.

Ἐρμοκράτης τριήρη, καὶ τὸν κατάρρατον Γύλι-
πον διαπεῖραι μεταξύ ἀποτειχίζοντα, καὶ ἀπο-
ταφρεύοντα τὰς ὁδούς· καὶ τέλος, Συρακυσίους
μὲν εἰς τὰς λιθοτομίας ἐμβάλλειν, τὰς δ' Ἀθη-
ναίους περιπλεῖν Σικελίαν, καὶ Ἰταλίαν, μετὰ
τῶν πρώτων τῶν Ἀλκιβιάδου ἐλπίδων. ἀλλ',
οἶμαι, τὰ μὲν πραχθέντα ἔδ' Ἐκλωθῶ ἂν ἔτι
ἀνακλώσειεν, ἔδ' Ἀτροπος μετατρέψει.

Τὸ δὲ συγγραφέως ἔργον ἐν, ὡς ἐπράχθη
εἰπεῖν. τῆτο δ' ἐκ ἂν δύναίτο, ἄχρις ἂν ἡ
Φοβῆται Ἀρταξέρξην ἰατρὸς αὐτῆ ὡς, ἡ ἐλπί-
ζη κἀνδρῶν πορφυρῶν, καὶ σρεπτὸν χρυσῶν, καὶ
ἵππον τῶν Νίσαιων λήψεσθαι μισθὸν τῶν ἐν
τῇ γραφῇ ἐπαινῶν. ἀλλ' οὐ Ξενοφῶν αὐτὸ
ποιή-

triremem submergere, et execrabilem illum con-
fodere Gylipum, dum munitionibus vias et fossis
intercludit: et tandem Syracusanos quidem in
Lautumias conicere, Atheniensibus vero hoc prae-
stare, ut Siciliam atque Italiam secundum primas
spes Alcibiadis navigatione complecterentur. Ve-
rum quae facta sunt, ea, puto, neque Clotho re-
tro glomerare potest, neque retractare Atropos.

39. Historici autem vnum opus, ut gesta sunt
singula, ita dicere. Hoc vero facere non poterit,
quam diu Artaxerxen metuet, cuius sit Medicus,
aut purpuream togam sperabit, et torquem au-
ream, et equum Nisaeum accipere mercedem
suam in historia laudum. Verum Xenophon
hoc

ποιήσει, δίκαιος συγγραφεὺς, εἰδὲ Θουκυδίδης; ἀλλὰ καὶ ἰδίᾳ μισῆ τινος, πολὺ ἀναγκαιότερον ἡγήσεται τὸ κοπιῶν, καὶ τὴν ἀλήθειαν περὶ πλείονος ποιήσεται τῆς ἔχθρας· καὶ Φιλῆ, ὅμως ἐκ ἀφέξετο ἀμαρτάνοντος. ἐν γὰρ, ὡς ἔφη, τῆτο ἴδιον ἰσορίας, καὶ μόνῃ θυτέον τῆ ἀληθείᾳ, εἴ τις ἰσορίαν γράψων ἴοι, τῶν δ' ἄλλων ἀπάντων ἀμελητέον αὐτῷ. καὶ ὅλως, πῆχυς εἷς, καὶ μέτρον ἀκριβές, ἀποβλέπειν μὴ εἰς τὰς νῦν ἀκρόντας, ἀλλ' εἰς τὰς μετὰ ταῦτα συνησμένους τοῖς συγγράμμασιν.

Εἰ δὲ τὸ παραυτίκα τις θεραπέυοι, τῆς τῶν κολακευόντων μερίδος εἰκίτως ἀν νόμισθείης
 ἔς

hoc non fecerit, iustus scriptor, neque Thucydides; sed licet priuatim quosdam oderit, multo sibi magis necessariam iudicabit reipublicam, et veritatem pluris faciet, quam inimicitias, et, si quem amet, tamen non parcat peccanti. Vnum enim, vt dixi, hoc historiae proprium est, et soli litandum veritati, si quis ad scribendam historiam accedat; reliquorum vero omnium cura abiicienda. Atque in vniuersum, norma vna et mensura exacta haec est, respicere non ad eos, qui nunc audiunt, sed ad hos, qui post haec, in scriptis nostris versabuntur.

40. Si quis vero quod praesens est modo obseruet, adulatorum merito partibus adscribetur, quos

ἐς πάλαι ἢ ἱστορία ἐξ ἀρχῆς εὐθὺς ἀπέγραπτο,
 ἔ μείον ἢ κωμωτικὴν ἢ γυμνασικὴν. Ἀλεξάνδρου
 γὰρ καὶ τῆτο ἀπομνημονεύσιν, ὡς ἰδέως ἀν-
 ἔφη πρὸς ὀλίγον ἀνεβίεν, ὦ Ὀνησίκριτε, ἀπο-
 θανῶν, ὡς μάθοιμι, ὅπως ταῦτα οἱ ἄνθρωποι
 τότε ἀναγινώσκουσιν. εἰ δὲ νῦν αὐτὰ ἐπαινῶ-
 σι, καὶ ἀσπάζονται, μὴ θαυμάσης· οἶόνται
 γὰρ ἔ μικρῷ τινι τῷ δελέατι τῆτω ἀνασπά-
 σειν ἕκαστος τὴν παρ' ἡμῶν εὐνοίαν. Ὀμήρου
 γὰρ, καίτοι πρὸς τὸ μυθῶδες τὰ πλεῖστα συγ-
 γεγραφέτι ὑπὲρ τῆ Ἀχιλλέως, ἤδη καὶ πι-
 στεύειν τινὲς ἐπάγονται, μόνον τῆτο εἰς ἀπό-
 δεξιὴν τῆς ἀληθείας μέγα τεκμήριον τιθέμενοι,
 ὅτι

quos olim historia ab initio inde non magis, quam
 exercitatrix ars comtricem illam *mangoniam* auer-
 sata est. Alexandri quidem illam quoque memo-
 rabilem vocem referunt, qui, *Lubens*, inquit,
Onesicrite, *vel ad paruum temporis spatium post*
mortem meam reuiuiscerem; audiendi causa, quo-
 modo ista lecturi sint, qui tum erunt, homines.
 Nunc vero ea si laudant et amplectuntur, mirari
 noli: putant enim ea se non parua quidam esta pi-
 scatuos esse nostram quisque beneuolentiam. Ho-
 mero sane, licet fabulose pleraque scripserit de
 Achille, iam ad credendum quidam inducuntur,
 solum illud ad veritatis demonstrationem ma-
 gnum signum ponentes, quod non de uiuo scri-

ὅτι μὴ περὶ ζῶντος ἔγραφεν. ἔ γὰρ εὐρίσκησιν
ἔτινος ἔνεκα ἐψεύδεται ἄν.

Τοιῦτος ἔν μοι ὁ συγγραφεὺς ἔσω, ἄφοβος,
ἀδέκαστος 13), ἐλεύθερος, παρρησίας καὶ ἀλη-
θείας φίλος, ὡς ὁ Κωμικός φησι, τὰ σῦκα σῦ-
κα, τὴν σκιάφην δὲ, σκιάφην ὀνομάζων, ἔ μί-
σει, ἐδὲ Φιλία νέμων, ἐδὲ Φειδόμενος, ἢ ἑλεῶν,
ἢ αἰσχυνόμενος, ἢ δυσωπόμενος· ἴσος δικαστῆς
εὐνχῆς ἄπασιν, ἄχρι τῆ μὴ θατέρω τι ἀπονει-
μα πλεῖον τῆ δέοντος· ξένος ἐν τοῖς βιβλίοις,
καὶ ἄπολις, αὐτόνομος, ἀβασίλευτος, οὐ τί
τῶδε,

scripsit: neque enim, cuius rei causa mentiretur,
inueniunt.

41. Talis igitur mihi sit historicus, metus ex-
pers, incorruptus, liber, fiduciae et veritatis
amicus, qui, Comici verbo, *Ficum vocet ficum,*
scapham dicat scapham: Non odio, neque ami-
citia tribuens *cuiquam quidquam*, non parcens, non
misericordia, aut pudore vel verecundia tactus,
iudex aequus, benevolus omnibus catenus, ne
quid alteri iusto plus tribuat, hospes in libris *suis*,
nullius ciuitatis, suis ipse legibus viuens, regem
agno-

13. Ἀδέκαστος] *Philostratus* in *Polluce* p. 593.
cum usurpasset hanc vocem, sic exponit;
ἀδεκάστας δὲ ἀκροατὰς καλῶ τὰς μήτε εὐ-
νχῆς, μήτε δύσνχῆς, qui verissimus etiam hic
est huius vocis sensus. *de Soul.*

Luc. Op. T. III. . . . . . **Cc**

τῷδε, ἢ τῷδε δόξει λογιζόμενος, ἀλλὰ τί πέπρακται λέγων.

Ὁ δ' ἔν Θουκυδίδης εἶ μάλα τῆτο ἐνομοθέτησε, καὶ διέκρινεν ἀρετῆν, καὶ κακίαν συγγραφικὴν, ἐρῶν μάλιστα θαυμαζόμενον τὸν Ἡρόδοτον, ἄχρι τῆ καὶ Μέσσης κληθῆναι αὐτῆ τὰ βιβλία κτῆμά τε γάρ Φησι μᾶλλον ἐς αἰεὶ συγγράφειν, ἢ περ ἐς τὸ παρὸν ἀγώνισμα 14.) καὶ
μη

agnoscens nullum, non quid hic vel ille existimaturus sit reputans, sed dicens, quid factum sit.

42. Non sine causa igitur hanc legem talit Thucydides, virtutemque et vitium historici distinxit, cum maxima in admiratione videret esse Herodotum, adeo ut Musarum etiam nominibus libri illius vocarentur. Possessionem enim potius in perpetuum scribere se ait, quam commissionem, quae in praesens tantum placeat: neque fabulositate

14. Κτῆμά τε — καὶ ἀγώνισμα] Thucyd. I. 22. Κτῆμά τε ἐς αἰεὶ μᾶλλον ἢ ἀγώνισμα ἐς τὸ παραχρῆμα ἀκέρειν σύγκειται. Elegans est antithesis verborum, ut ἐς αἰεὶ, et ἐς τὸ παραχρῆμα, in perpetuum et in praesens; sic κτῆμα et ἀγώνισμα. Κτῆμα est res ipsa, quae servatur et possidetur, veritas, historia vera. ἀγώνισμα vero certamen ludicrum, fabula, historia fabulosa, fabulis adornata, quae auditoribus iucunda. Citavit haec verba Lucianus h. l. ubi eleganter exponit τὸ ἀγώνισμα per τὸ μυθῶδες, et κτήματα per τὴν ἀλήθειαν. Reitz.

μη τὸ μυθῶδες ἀσπάζεσθαι, ἀλλὰ τὴν ἀλήθειαν τοῖν γεγενημένων ἀπολείπειν τοῖς ὕσερον· καὶ ἐπάγει τὸ χρήσιμον, καὶ ὁ τέλος ἂν τις εὖ φρονῶν ὑπόθοιτο ἰσορίας, ὡς εἶ ποτε καὶ αὐθις τὰ ἔμμοια καταλάβοι, ἔχσειεν, φησὶ, πρὸς τὰ προγεγραμμένα ἀποβλέποντες, εὖ χρῆσθαι τοῖς ἐν ποσὶ.

Καὶ τὴν μὲν γνώμην τοιαύτην ἔχων ὁ συγγραφεὺς ἠκέτω μοι· τὴν δὲ Φωνὴν, καὶ τὴν τῆς ἑρμηνείας ἰσχὺν, τὴν μὲν σφοδρὰν ἐκείνην, καὶ κάρχαρον, καὶ συνεχῆ ταῖς περιόδοις, καὶ ἀγκύλην ταῖς ἐπιχειρήσεσι· καὶ τὴν ἄλλην τῆς ῥητορείας δεινότητα, μὴ κομιδῇ τεθηγμένος, ἀρχέσθω τῆς γραφῆς, ἀλλ' εἰρηνικώτερον διακείμενος.

rem sibi probari, sed verum de factis posteritati se relinquere: subiungitque utilitatem, quemque finem; si quis recte sapiat, constituat. historie: ut si quando rursus similia ingruant, habeant, inquit, respicientes ad ea, quae olim scripta sunt, quomodo recte vrantur praesentibus.

43. Ac talem quidem habens animum historicus mihi detur. Quantum vero ad linguam, et eloquendi facultatem attinet, vehementi quidem illa atque aspera, et periodis continua, et argumentis contorta; caeteraque vi oratoria, non admodum acutus et inhorrescens, sed placide magis affectus, ad scribendum accedat. Ac sententias

μενος. καὶ ὁ μὲν νοῦς σύστοιχος ἔσω καὶ πυκνός, ἡ λέξις δὲ, σαφὴς καὶ πολιτικὴ, εἰς ἐπισημότητα δὲλῶν τὸ ὑπικεῖμενον.

Ὡς γὰρ τῆ γνώμῃ τῆ συγγραφέως σκοπὸς ὑπεθέμεθα, παρρησίαν καὶ ἀλήθειαν, ἔτω δὲ καὶ τῆ Φωιῆ αὐτῆ, εἰς σκοπὸς ὁ πρῶτος, σαφῶς δὲλῶσαι, καὶ Φαιώτατα ἐμφανίσαι τὸ πρῶτον, μήτε ἀπορρήτοις, καὶ ἔξω πάντα ἑνόμασι, μήτε τοῖς ἀγερταίοις τέτοις καὶ καπηλικαῖς, ἀλλ' ὡς μὲν τὰς πολλὰς συνιέναι, τὰς δὲ πεπαιδευμένους ἐπιπέσει. καὶ μὴν καὶ σχήμασι κεκοσμησθῶ ἀνεπαχθέσι, καὶ τὸ ἀνεπιτήδευτον μάλιστα ἔχουσιν· ἐπεὶ τοῖς κατηρτυμένοις τῶν ζωμῶν ἐσκότας ἀποφαίνει τὰς λόγους.

Καὶ

quidem sint densae et crebrae: dictio autem dilucida et civilis, quae quam clarissime designet materiam.

44. Quemadmodum enim animo scriptoris metas posuimus dicendi libertatem et veritatem: ita et linguae illius, seu *dictioni*, scopus vnus primus, dilucide explicare, et clarissime rem declarare, neque secretis, et remotis ab vñu nominibus, neque hisce de media turba vel de caupona *sua*ntis, sed quae vulgus intelligat, laudent eruditi. Verum figuris quoque ornata sint non nimium turgidis, et quae minime videantur quaesitae: alioqui offis per nimia condimenta corruptis similem orationem faciunt.

45. Ac

HISTORIA CONSCRIBENDA SIT 405

Καὶ ἡ μὲν γνώμη κοινωνεῖτω, καὶ προσαπτέ-
σθω τι καὶ ποιητικῆς, παρ' ὅσον μεγαλήγορος,
καὶ διηρημένη καὶ ἐκείνη, καὶ μάλιστα ἰσόταν πα-
ρατάξεσι, καὶ μάχαις, καὶ ναυμαχίαις, συμ-
πλέκηται. δεήσει γὰρ τότε ποιητικῶ τινος ἀ-
νέμω ἐπεριάσοντας τὰ ἀκάτια, καὶ συνδιοίσον-
τος ὑψηλὴν, καὶ ἐπ' ἀκρων τῶν κυμάτων τῆς
ναῦν. ἡ λέξις δὲ ὄμως ἐπὶ γῆς βεβηκέτω, τῷ
μὲν κάλλει καὶ τῷ μεγέθει τῶν λεγομένων συν-
επαίρομένη, καὶ ὡς ἐνὶ μάχισα ὁμοιωμένη, μὴ
ξενίζουσα δὲ, μηδ' ὑπὲρ τὸν καιρὸν ἐνθουσιῶσα.
κίνδυνος γὰρ αὐτῇ τότε μέγιστος παρακινῆσαι,
καὶ κατενεχθῆναι ἐς τὸν τῆς ποιητικῆς κορυ-
βαντα,

45. Ac mens quidem *historici* participet aliquid,
adsciscatque sibi, poetices, quatenus magnificis
ipsa quoque verbis utitur atque elata est, et ma-
xime cum aciebus, et pugnis, et navalibus prae-
liis, implicatur. Opus enim tum erit poetico
quodam spiritu, qui secundo flatu vela impleat,
cellamque per summos fluctus nauim perferat.
Dictio tamen humi incedat, quae cum pulchri-
tudine dicendorum et magnitudine attollatur, et
quantum eius licet, exaequetur, interim in per-
egrinitatem non exeat, neque ultra quam op-
portunum est, fanatico quodam spiritu efferatur.
Tum enim maximum periculum est, ne extra
numeros moueatur, et in poeticum furorem in-
cidat.

Βαντα, ὡς μάλιστα πεισέον τῆνικῶτα τῶ
χαλινῶ, καὶ σωφρονητέον, εἰδότας, ὡς ἵππο-
τυφία 15) τις, καὶ ἐν λόγοις πάθος ἔ μικρὸν
γίγνεται. ἀμεινον ἔν ἐφ' ἵππε ὄχρυμένη τότε
τῆ γνώμη, τὴν ἐρμηρείαν περὶ συμπαραθεῖν,
ἐχομένην τῷ ἐφιππίε, ὡς μὴ ἀπολείποιτο τῆς
Φορῆς.

Καὶ

tidat. Itaque tum inprimis exaudiendae sunt ha-
benae, et sobrietati studendum, cogitantes esse,
vt equorum, ita etiam orationis morbum non
paruum nimiam ferociam. Optimum igitur tum
fuerit, vti mentem velut equo vectam, pedestri
cursu comitetur elocutio, prehensio ephippio, ne
ab impetu equi destituatur.

46. Ve-

15. Ἴπποτυφία] Ἴπποτυφία est *fastus ille*
poeticus; sic enim vocavit grandia verba,
quibus poetae vtuntur cum laude, sed quae
vitiant orationem prosam. ἵππας et βοῦς
apud Graecos in compositis augendi vim ha-
bent. βοῶπις, quae grandes oculos habet.
βῆπαις, catulaster in glossis et apud Orien-
tium, h. e. maior puer, qui incipit catulli-
re. sic ἵππαλεκτρύων est magnus gallus;
ἵππογνώμων, μεγαλογνώμων, qui elate et
magnifice de se sentit. Sic ἵπποτυφία est
magnus fastus, et in oratione nimius et in-
anis verborum *τιποῦ*. Graecius.

Καὶ μὲν καὶ συνθήκη τῶν ὀνομάτων εὐκράτω
καὶ μέση χρῆσέν, ἕτε ἄγαν ἀφισάντα, καὶ
ἀπκρτῶντα (τραχὺ γὰρ) ἕτε ρυθμῶ παρ' ὀλί-
γον, ὡς οἱ πολλοὶ, συνάπτειντα. τὸ μὲν γὰρ
ἐπαίτιον, τὸ δ' ἀηδὲς τοῖς ἀκέχσι.

Τὰ δὲ πράγματα αὐτὰ ἔχῃ ὡς ἔτυχε συν-
κτέον, ἀλλὰ Φιλοπόνως καὶ τλαιπῶρος πολ-
λάκις περὶ τῶν κῦτῶν ἀνκκρίνοντα, καὶ μάλισα
μὲν παρόντα, καὶ ἐφορῶντα. εἰ δὲ μὴ, τοῖς
ἀδεκκῶτερον ἐξηγούμενοις προσέχοντα, καὶ ἕς
εἰκάσειεν ἂν τις, ἤκισα πρὸς χάριν ἢ ἀπέχθεται
ἀφκρήσειν, ἢ προσθήσειν τοῖς γεγονόσι. κἀν-
ταῦθα

46. Verum compositione etiam verborum tem-
perata et media utendum, ut ea neque nimis
distrahas et dimoveas, asperum enim; neque
rhythmo-paene, ut plerique, concludas: quorum
hoc quidem vitiosum est, illud vero insuaue au-
dientibus.

47. Res autem ipsas non temere connectere
oportet, sed cum labore et acuminabili quadam
diligentia, instituto saepius de iisdem iudicio.
Et maxime quidem, quae quis ipse praesens in-
spexit, scribet; sin vero minus, fidem illis habeat,
qui narrant incorruptius, et quos coniciat ali-
quis minime ad gratiam vel odii causa subtrahere
quidquam rebus gestis vel adicere. Et hic iam

ταῦθα ἤδη καὶ σοχαστικὸς τις, καὶ συνθετικὸς
τῶπιθανωτέρῃ ἔσω.

Καὶ ἐπειδὴν ἀθροίσῃ ἅπαντα, ἢ τὰ πλεῖστα,
πρῶτα μὲν ὑπόμνημά τι συνυφαινέτω αὐτῶν,
καὶ σῶμα ποιείτω ἀκαλλῆς ἔτι, καὶ ἀδιάρθρω-
τον. εἶτα ἐπιθεῖς τὴν τάξιν, ἐπαγέτω τὸ κλί-
λος, καὶ χρωνύτω τῇ λέξει, καὶ χρηματιζέ-
τω (16), καὶ ῥυθμιζέτω.

Καὶ ὅλως, εἰσκέτω τότε τῷ τῶ τῶ Ὀμήρῃ Δίι,
ἄρτι μὲν τῶν ἱπποπόλων Θρηκῶν γῆν ὄρωντι,
ἄρτι δὲ τὴν Μυσῶν. κατὰ ταῦτα γὰρ καὶ αὐ-
τός,

ad coniecturam acutus sit, et qui argumentis eli-
cere, quid sit probabilius, queat.

48. Et cum collegerit omnia, aut pleraque, pri-
mo quidem commentarium quoddam illorum con-
textat, et corpus faciat informe adhuc, et artibus
suis nondum distinctum. Tum ordinē adiecto
pulchritudinem inducat, et dictionis colorem
addat, et orationem rebus accommodet, et com-
positioni studeat.

49. Et omnino tum Homericō illi Ioui similis
sit, nunc quidem equestrium Thracum adspiciēti
tērram, nunc vero Mysorum. Eadem enim ra-
tione

16. Χρηματιζέτω] Lege omnino σχηματι-
ζέτω, non χρημ—, quod tamen omnes li-
bri prae se ferunt. *du Soul.*

τος, ἄρτι μὲν τὰ Ῥωμαίων ἴδια, ὄρατω, καὶ
 δηλώτω ἡμῖν, οἷα ἐφαίμετο αὐτῷ ἀφ' ὑψηλῆ
 ὄρωντι, ἄρτι δὲ τὰ Περσῶν, εἴτ' ἀμφοτέρων
 εἰ μάχονται. καὶ ἐν αὐτῇ δὲ τῇ παρατάξει μὴ
 πρὸς ἓν μέρος ὄρατω, μηδ' ἐς ἓνα ἰππέα, ἢ πε-
 ζὸν, εἰ μὴ Βρασίδης τις εἴη προπηδῶν, ἢ Δημο-
 σθένης ἀνακόπτων τὴν ἐπίβασιν. ἐς τὰς στρα-
 τηγὰς μὲν τὰ πρῶτα, καὶ εἴ τι παρεκλεύσαν-
 το, καὶ κῆνο ἀκρότω, καὶ ὅπως, καὶ ἤτινι γνώ-
 μη, καὶ ἐπινοίᾳ ἔταξαν. ἐπειδὴν δὲ ἀναμιχθῶ-
 σι, κοινῇ ἐςω ἢ θέα, καὶ ζυγοσταίτω τότε,
 ὥσπερ ἐν τρυτάνῃ, τὰ γιγνόμενα, καὶ συνδιωκέ-
 τω, καὶ συμφευγέτω.

Καὶ

tione ipse quoque iam res Romanorum singula-
 tim inspiciat, et, quales sibi visne sint ex alto
 contemplanti, enarret; iam vero Persarum: tum
 utrasque, si pugnent; et in ipsa adeo acie non
 ad unam partem respiciat, neque ad unum equi-
 tem vel peditem, nisi forte Brasidas aliquis pro-
 filiat, aut Demosthenes excensum prohibeat:
 ad duces quidem primum; et, si quid illi impe-
 rent, illud quoque audiat, et quomodo, et qua
 mente, et consilio iniunxerint. Postquam vero
 ad manus ventum, commune sit spectaculum, et
 quasi trutina suspendat quaecunque geruntur, et
 persequentes comitetur, et fugientes.

Καὶ πᾶσι τῆτοις μέτρον ἐπέσω, μὴ ἐς κόρον,
 μηδ' ἀπειροκάλως, μηδὲ νεαρῶς, ἀλλὰ ἐκδίωκα
 ἀπολυέσθω· καὶ σήσας ἐνταῦθα πρὸ τῶντα,
 ἐπ' ἐκεῖνα μεταβινέτω, ἣν κατεκείγη· εἶτα
 ἐπανίτω λυθεῖς, ὅποταν ἐκεῖνα καλῆ· καὶ πρὸς
 πάντα σπευδέτω, καὶ ὡς δυνατόν, ὁμοχρονεί-
 τω (17), καὶ μεταπετέσθω ἀπ' Ἀρμενίας μὲν
 εἰς Μηδίαν, ἐκεῖθεν δὲ ῥοιζήματι ἐνὶ, ἐς Ἰβη-
 ρίαν, εἶτα ἐς Ἰταλίαν, ὡς μηδενὸς καιρῶ ἀπο-
 λείποιτο.

Μάλι-

50. Et modus adsit hisce omnibus, ne ad sa-
 tietatem, neque imperite, neque iuueniliter *ναρ-
 κει*; sed cum facilitate se quadam expediat, et
 certo quodam loco his constitutis, ad illa, si vr-
 geant, transeat: tum redeat exsolutus, vbi ista
 vocauerint, festinetque ad omnia, et quantum
 potest, eodem cum ipsis temporibus vestigio pro-
 cedat, transuoletque ab Armenia quidem in Me-
 diam: inde vero stridentibus velut alis in Ibe-
 riam, inde in Italiam, vt nullum non tempus
 consequatur.

51. Μα-

17. Ὁμοχρονεῖτω] Musicorum est vocabulum,
 cum vox et cithara suos quaeque tonos ser-
 uantes concentum edunt, quem pro lubitu
 modos faciens edi voluit; quod fit, dum
 vtrinque tempus sedulo tono cuique assi-
 gnatur, quod a διδασκάλῳ imperatum est,
 aut breue, aut longum, aut diuisum. *du Soul.*

HISTORIA CONSCRIBENDA SIT 411.

Μάλιστα δὲ κατόπτρῳ ἰοικυῖαν παρασχεῖσθω
τὴν γνώμην, ἀφόλῳ, καὶ σιλπιῶ, καὶ ἀκριβεῖ
τὸ κέντρον (κ)· καὶ ὁπείασι ἂν δέξεται τὰς μορ-
φὰς τῶν ἔργων, τοιαῦτα καὶ δεικνύτω αὐτὰς
διά-

51. Maxime vero speculo similem praebeat ani-
mum, nihil turbido, et splendido, et centri ex-
acti: qualesque acceperit operum species, tales
etiam illas ostendat: peruersum vero, aut alieni
coloris,

18. Τὸ κέντρον] Etsi veterum specula fuerint
plerumque rotunda, nihil tamen accuratum
centrum facit ad imagines tales reddendas,
quales accipere; nam quae hoc praestant
specula, ea tantum oportet esse plana su-
perficie, nihilque tunc refert, sintne rotun-
da, nec ne. In quibus autem speculis cen-
trum accuratum locum habet, ea sunt su-
perficie conuexae, aut concavae, quorum
priora reddunt imagines minores, postero-
ra maiores, immo inuersas, si obiectum ad
certam distantiam admoueatur, quod ho-
die satis notum. Si igitur eiusmodi specu-
la caustica intelligat Lucianus, (quod non
videtur) ea ad ordinarios usus fere sunt in-
epta. An igitur per ignorantiam mathema-
ticam κέντρον dixit? an per κέντρον gene-
raliter tantum opificis ἀκριβείων intellexit,
ut ad amissim, ad normam, dicimus, pro
accurate, i. e. pro affabre facta planitie, quae
opponatur distortae? Reitz.

διάσροφον δέ, ἢ παρὰχρην, ἢ ἑτερόσχημῶν,
μηδέν· ἔγὰρ ὡσπερ τοῖς ῥήτορσι 19) γράφουσιν,
ἀλλὰ τὰ μὲν λεχθησόμενά ἐσι, καὶ εἰρήσεται·
πέπρακται γὰρ ἤδη, δεῖ δὲ τάξαι, καὶ εἰπεῖν
αὐτὰ· ὡσε, ἔ τί εἴπωσι ζητητέον αὐτοῖς, ἀλλ'
ὅπως εἴπωσιν· ὅλως δὲ νομισέον τὸν ἰσορίαν
συγγράφοντα, Φειδία ἢ Πραξιτέλει χρῆναι εἰσι-
κέναι, ἢ Ἀλκαμένει, ἢ τῷ ἄλλῳ ἐκείνων. ἔδὲ
γὰρ ἔδ' ἐκείνοι χρυσόν, ἢ ἄργυρον, ἢ ἐλέφαν-
τα,

coloris, aut figurae diuersae, nihil. Neque enim
vt eloquentiae magistris scribunt *historici*: sed di-
cenda *praesto* sunt, et dicentur *omnino*; iam enim
facta sunt. Oportet autem ordinare illa atque di-
cere. Itaque non quid dicant, quaerendum eis
est, sed quomodo dicant. In vniuersum vero
putandum est, historiae scriptorem Phidiae aut
Praxiteli similem esse debere, aut Alcameni, aut
cuidam alii ex eo numero. Neque enim illi au-
rum, aut argentum, aut ebur, aut aliam mate-
riam

19. Τοῖς ῥήτορ.] Τοῖς ῥήτορσι γράφειν est sub
magistro eloquentiae siue rhetore exercita-
tionis causa scribere, vti et ipsam speciem,
et verba fingere non licet modo, sed oportet.
Alia historici ratio, Illud γράφουσι
potest aliquem turbare, quia adhuc singu-
lari numero de eo, quem format, histori-
co egit. *Gesner.*

τα, ἢ τὴν ἄλλην ὕλην ἐποίουν· ἀλλ' ἢ μὲν ὑπῆρχε, καὶ περὶ βέβλητο, Ἡλείων, ἢ Ἀθηναίων, ἢ Ἀργείων πεπορισμένων· οἱ δὲ ἔπλαττον μόνον, καὶ ἔπριον τὸν ἐλέφαντα, καὶ ἔξεον, καὶ ἐκόλλων, καὶ ἐρρύθμιζον, καὶ ἐπήνθιζον τῷ χρυσῷ. καὶ τὸτο ἦν ἡ τέχνη αὐτῶν, ἐς δέον οἰκονομήσασθαι τὴν ὕλην. τοιοῦτο δὴ τοι καὶ τὸ τῆς συγγραφέως ἔργον, εἰς καλὸν διαθέσθαι τὰ πεπραγμένα, καὶ εἰς δύναμιν ἐναρξέστατα ἐπιδείξαι αὐτὰ. καὶ ἔταν τις ἀκρωμένος οἶηται, μετὰ ταῦτα ἰρῶν τὰ λεγόμενα, καὶ μετὰ τὸτο ἐπαινῆ, τότε δὴ τότε ἀπὸ κριβωταί, καὶ τὸν οἰκεῖον ἔπαινον ἀπειλήφει τὸ ἔργον τῷ τῆς ἰσορίας Φειδία.

Πάν-

riam faciebant: verum illa quidem aderat, et subiecta illis erat, Eliensibus, aut Atheniensibus, aut Argivis suppeditantibus: at ipsi formabant tantum, et secabant ebur, poliebantque, et conglutinabant, et concinnabant, et auri velut florem inducebant: eaque ipsa illorum ars erat, materiam, prout opus erat, disponere. Tale igitur etiam opus historici, cum ornatu disponere res gestas, et quam potest lucidissime eas demonstrare. Et ubi, qui audiit, postea putat se vidisse ea, quae dicuntur, et postea laudat, tunc sane tunc elaboratum accurate, et propriam sibi laudem consecutum est opus historico nostro Phidiae.

Πάντων δὲ ἤδη παρεσκευασμένων, καὶ ἀπρο-
οιμίας μὲν ποτε ποιήσεται τὴν ἀρχὴν, ὅταν
μὴ πάνυ κατεπεύγη τὸ πρῶγμα, προδιοικήσα-
σθαί τι ἐν τῷ προοιμίῳ· δυνάμει δὲ καὶ τότε
Φροιμίῳ χρήσεται, τῷ ἀπασσφῆντι περὶ τῶν
λειπῶν.

Ὅποταν δὲ καὶ Φροιμιάζηται, ἀπὸ δυοῖν μό-
νον ἀρξεται, ἔχ ὡσπερ οἱ ῥήτορες ἀπὸ τριῶν,
ἀλλὰ τὸ τῆς εὐνοίας παρεῖς, προσοχὴν ἢ εὐμα-
θίαν εὐπόρισει τοῖς ἀκέουσι. προσέξουσι μὲν
γὰρ αὐτῷ, ἢν δείξη, ὡς περὶ μεγάλων, ἢ ἀναγ-
καίων, ἢ οἰκείων, ἢ χρησίμων ἔρει. εὐμαθῆ
δὲ καὶ σαφῆ τὰ ὑσερα ποιήσει, τὰς αἰτίας
πρόε-
πρόε-

52. Omnibus autem iam paratis, et sine pro-
oemio nonnunquam incipiet, cum res ipsa non
valde postulabit praestruere quidquam in prooemio:
Vim quidem ipsam prooemii tum quoque adhi-
bebit, quod ea quae dicenda sunt declaret.

53. Quum vero utetur prooemio, a duobus
tantum exordietur, non ut oratores a tribus, sed
omisso illo, quod ad benevolentiam pertinet; at-
tentionem ac docilitatem in auditoribus parabit.
Attendent illi, si ostenderit, se de magnis, aut
necessariis, aut domesticis, aut utilibus dictu-
rum: docilem autem, et ea quae sequuntur di-
lucida reddet, exponendis ante causis, et
prac-

HISTORIA CONSCRIBENDA. SIT 415

προεκτιθέμενας, καὶ περιορίζων τὰ κεφάλαια τῶν γεγενημένων.

Τοιοῦτοῖς προομίοις εἰ ἄριστοι τῶν συγγραφέων ἐχρήσαντο· Ἡρόδοτος μὲν, ὡς μὴ τὰ γενόμενα ἐξίτηλα τῷ χρόνῳ γένηται, μεγάλα καὶ θαυμασὰ ὄντα, καὶ ταῦτα, νίκας Ἑλληνικὰς δηλῶντα, καὶ ἦττας Βαρβαρικὰς· Θουκυδίδης δὲ, μέγαν τε καὶ αὐτὸς ἐλπίσας ἔσσεσθαι, καὶ ἀξιολογώτατον, καὶ μείζω τῶν προγεγενημένων, ἐκεῖνον τὸν πόλεμον· καὶ γὰρ παθήματα ἐν αὐτῷ μεγάλα ξυνέβη γενέσθαι.

Μέγα δὲ τὸ προοίμιον ἀνάλογον τοῖς πράγμασιν, ἢ μακυνόμενον, ἢ βραχυνόμενον· εὐαφῆς

praefiniendis rerum gestarum quibusdam capitibus.

54. Talibus prooemiis optimi historicorum vsi sunt: Herodotus quidem, ne res gestae ipso tempore evanescant, magnae cum sint atque admirabiles, eaeque Graecas victorias indicent, et clades barbarorum; Thucydides autem, magnum et ipse futurum ratus et memoria dignissimum, et maius prioribus, illud bellum; etenim calamitates quoque magnas in illo contigisse.

55. Magnum vero prooemium, pro rerum ipsarum portione productum, aut correptum. Concinnus

16 LUCIANI QVOMODO.

Φῆς δὲ καὶ εὐάγωγος ἔσω ἢ ἐπὶ τὴν διήγησιν
 μετάβασις. ἅπαν γὰρ ἀτεχνῶς τὸ λοιπὸν σῶ-
 μα τῆς ἱστορίας, διήγησις μακρὰ ἔστιν· ὥσε ταῖς
 τῆς διηγήσεως ἀρεταῖς κατακεκοσμήσθω, λείως
 τε καὶ ὁμαλῶς προϊᾶσα, καὶ αὐτῇ ὁμοίως, ὥσε
 μὴ προσῆχειν, μήτε κοιλαινέσθω. ἔπειτα τὸ
 σαφές ἐπανθείτω τῇ λέξει, ὡς ἔφην, μεμη-
 χανημένον καὶ τῇ συμπεριπλεκῇ τῶν πραγμά-
 των. ἀπόλυτα γὰρ καὶ ἐντελῆ πάντα ποιήσει,
 καὶ τὸ πρῶτον ἐξεργασάμενος, ἐπάξει τὸ δεύ-
 τερον ἐχόμενον αὐτῷ, καὶ ἀλύσεως τρόπῳ συν-
 χροσμένον, ὡς μὴ διακεκίφθω, μηδὲ διηγῆ-
 σαι πολλὰς εἶναι, ἀλλήλαις παρακειμένας, ἀλλ'
 αἰεὶ τὸ πρῶτον τῷ δευτέρῳ, μὴ γειτνιαῖν μά-
 νον,

cinnus porro et sequax sit transitus ad narrationem.
 Nam omne profus reliquum corpus historiae
 narratio longa est. Itaque virtutibus narrationis
 ornata sit, mollique et aequabili vestigio procedat,
 et vndique sibi similis similiter, ut neque emi-
 neat quidquam, neque recedat. Deinde perspi-
 cuitas efflorescat in dictione, quae perficiatur et-
 iam, ut dixi, rerum inter se complexu. Nempe
 absoluta omnia et consummata faciet, et primo
 perfecto secundum illi cohaerens inducet, et ca-
 tenae instar coagmentatum, ut nusquam inter-
 cidatur, neque multae sint narrationes altera al-
 teri adiectae, sed semper prius posteriori non vi-
 cinum

ιν, ἀλλὰ καὶ κοινωεῖν, καὶ ἀνακεκράσθαι κατὰ τὰ ἄκρα.

Τάχος 20) ἐπὶ πᾶσι χρήσιμον, καὶ μάλιστα εἰ μὴ ἀπορία τῶν λεπτέων εἶη· καὶ τῆτο πορίζεσθαι χρὴ μὴ τρεῖται ἀπὸ τῶν ἐνομάτων ἢ ἔργμάτων, ὅσον ἀπὸ τῶν πραγμάτων. λέγω δὲ, εἰ παραθέοις μὲν τὰ μικρὰ καὶ ἥττον ἀναγκαια, λέγοις δ' ἱκανῶς τὰ μεγάλα· μᾶλλον δὲ καὶ παραλείπτεον πολλὰ. εἰ δὲ γὰρ ἦν ἐσιῶς τῆς Φήγης, καὶ πάντα ἢ παρεσκευασμένα, διὰ τῆ-

cinum modo sit, sed continuum, et extremis suis permistum.

56. Celeritas utilis in omnibus, et maxime si non sit dicendorum penuria: eaque paranda non tantum a nominibus aut verbis, quantum ab ipsis rebus: hoc autem dico, si percurras parva et minus necessaria, satis autem dicas de magnis. Quin multa etiam omittenda. Neque enim si quando conuiuio accipis amicos, paratis omnibus, propter-

20. Τάχος] Miccyllus breuitas. Cl. Gessu. celeritas, propius ad Graecum, quamquam τὸ τάχος vtrumque compleditur; intelligitur enim illa festinatio, qua res minoris momenti obiter tangentes, et verbositatem vitantes. ad ipsa facta historica propteramus, quod ipse exponit c. 57. Reitz.

Luc. Op. T. III.

D d

το ἐν μέσοις τοῖς πέμμασι, καὶ τοῖς ὀρνέοις, καὶ λοιπάσι τοσαύταις, καὶ συσὶν ἀγρίοις, καὶ λαγωοῖς, καὶ ὑπογαζρίοις, καὶ σαπέρδην ἐνθῆσσις, καὶ ἔτνος, εἴ τι καὶ κείνο παρεσκέυασο· ἀμελήσεις δὲ τῶν εὐτελεσέρων.

Μάλιστα δὲ σωφρονητέον ἐν ταῖς τῶν ὄρων, ἢ τειχῶν, ἢ ποταμῶν ἐρμηνείαις, ὡς μὴ δύναμιν λόγων ἀπειροκάλως παρεπιδείκνυσθαι δοκοίης, καὶ τὸ σαυτῆ δρᾶν, παρὲς τὴν ἰσορίαν, ἀλλ' ὀλίγον προσαψόμενος, τῆ χρησίμῃ καὶ σαφούς ἕνεκα, μεταβήσῃ, ἐκφυγὼν τὴν ἰξὸν τὸν ἐν τῷ πράγματι, καὶ τὴν τοιαύτην ἀπασαν λιχνείαν, οἷον ὄρεῖς τι καὶ Ὀμηρὸς ὡς μεγαλόφρων ποιεῖ. καίτοι ποιητῆς ὢν, παραθεῖ

propterea inter media bellaria, et auiculas, et tot patinas, et apros, et lepores, et sumina, saperdam quoque appones, et fabam, si qua etiam parata sit: verum viliora negliges.

57. Maxime vero sobrie versandum est in montium, aut moenium, aut fluminum descriptionibus, ne imperite ac peruerse vim dicendi ostentare videaris, et omissa historia, tuum negotium agere: sed ubi leuiter utilitatis perspicuitatisque causa attigeris, transito, viscumque veluti illius rei, illasque omnes delicias effugito. Quale quiddam ipse, vides, ut magnanimus Homerus faciat. Quantumuis poeta sit, transcurrit Tantalum,

Θει τὸν Τάνταλον, καὶ τὸν Ἰξίονα, καὶ Τιτυὸν,
καὶ τὰς ἄλλας. εἰ δὲ Παρθένιος, ἢ Εὐφορίων,
ἢ Καλλιμάχος ἔλεγε, πόσοις ἂν οἶει ἔπεσι τὸ
ὔδωρ ἄχρι πρὸς τὸ χεῖλος τῆ Ταντάλη ἤγα-
γεν; εἶτα πόσοις ἂν Ἰξίονα ἐκύλισε; μᾶλλον δὲ
ὁ Θεκυδίδης αὐτὸς, ὀλίγα πρὶ τοιούτῳ εἶδει τῆ
λόγῃ χρησάμενος, σκέψαι, ὅπως εὐθύς ἀφίσα-
ται, ἢ μηχανήμα ἑρμηνεύσας, ἢ πολιορκίας
χρῆμα δηλώσας ἀναγκαῖον καὶ χρειῶδες ὄν, ἢ
ἔτι πόλεων σχῆμα 21), ἢ Συρακυσίων λιμένα.

ὅταν

talum, et Ixionem, et Tityum, et reliquos: Si
vero Parthenius, aut Euphorion, aut Callimachus
dixisset, quot, putas, versibus aquam ad labra
vsque Tantali perduxisset? deinde quot *allis* cir-
cumegisset Ixionem? Potius vero Thucydides
ipse, parce hac orationis forma vsus, vide, quam
celeriter desistat, vbi vel machinationem aliquam
declaravit, aut obsidionis formam explicavit, ne-
cessariam licet et ytilem, aut Epipolarum formam,
aut Syracusiorum portum. Cum enim pestilen-

D d 2

tiam

21. Σχῆμα] Non offendit me repetitio no-
minis σχῆμα, sed illud, quod liberos omnes
obsedit, ἔτι πόλεων σχῆμα, inconcinnum
profecto, vbi id, quod coniunctum est,
nempe Συρακυσίων λιμένα, indicat, trans-
ire iam ad ipsa singularia exempla auctorem.
Breuiter Ἐπιπολῶν σχῆμα legendum esse,

ac

ὅταν μὲν γὰρ τὸν λοιμὸν διηγῆται, καὶ μακρὸς εἶναι δοκῆ, σὺ τὰ πράγματα ἐνόησον· εἴση γὰρ ἔτω τὸ τάχος, καὶ ὡς Φεύγοντος ὁμῶς ἐπιλαμβάνεται αὐτοῦ τὰ γυγενημένα, πολλὰ ὄντα.

Ἦν δέ ποτε καὶ λόγος ἐρᾶντά τινι δέση εἰσάγειν, μάλιστα μὲν εἰκότα τῷ προσώπῳ, καὶ τῷ πράγματι, οἰκεία λεγέσθω· ἔπειτα, ὡς σαφέστατα καὶ ταῦτα· πλὴν ἐφείταί σοι τό-

tiam describit, et longus esse videtur, at tu res ipsas cogita. sic enim celeritatem intelliges, et ut fugientem *velut* tamen facta, multa quidem illa retineant ac reprehendant.

§8. Siquando vero etiam verba facientem aliquem inducere oportebit; maxime quidem personae conuenientia, et propria negotio dicantur, deinde quam dilucidissime haec quoque. Quintum

ac sine dubitatione inter Luciani verba recipiendum, pauci ita vel duri erunt ad haec studia, vel tam morosi, quin nobis assentiantur. Describit Ἐπιπολῶν σῆμα *Tibul.* VI, 96. tanquam χωρὶς ἀποκρήμιν τε καὶ ὑπὲρ τῆς πέλεως εὐθύς κειμένον κ. τ. λ. Nomen Epipolarum seruari tanto magis hic et supra debuit, cum etiam *Liuius* hanc Syracusarum partem patrio more appellarit 25, 24, 4. *Gesner.*

τελευτῆ ῥητορεύσαι, καὶ ἐπιδείξαι τὴν τῶν λό-
γων δεινότητα. . . .
Ἐπαινοὶ μὲν γὰρ, ἢ ψόγοι, πάνυ πεφαισμέ-
νοι, καὶ περιεσκευμένοι, καὶ ἀσυκοφάνητοι,
καὶ μετὰ ἀποδείξεων, καὶ ταχεῖς, καὶ μὴ ἄ-
καιροί, ἐπεὶ ἔξω τῆ δικαστηρίῳ 22) ἐκεῖνοί εἰσι,
καὶ τὴν αὐτὴν Θεοπόμπῃ αἰτίαν ἔχεις, Φῶα-
πέχθῃ μόνως κατηγόρῃν τῶν πλείστων, καὶ
διατριβὴν πεικνέμεν τὸ πρᾶγμα, ὡς κατηγό-
ρῃν μάλλον, ἢ ἰσορῃν, τὰ πεπραγμένα.

Καὶ

tum etiam permissam tibi est rhetoricari; et vim
dicendi ostendere.

59. Laudes quidem, aut vituperationes, omni-
no moderatae, et circumspectae, et a calumnia
remotae sunt, et cum demonstratione coniun-
ctae, et celeres (*breves*), nec intempestivae. Alio-
quin extra tribunal sunt, idemque quod Theo-
pomus crimen sustinebis, qui inimicitiarum
quodam studio plerosque acculet, in eoque ne-
gotio diu moretur, ut accuset potius, quam quae
facta sunt enarret.

D d 3

60. Si

22. Ἐξω τῆ δικ.] Sic intelligo: non habebi-
tur illarum ab auditore vel lectore ratio, ut
qui eas vel plane omissurus, vel indignas
iudicaturus sit, quibus assentiatur: quem-
admodum nempe accusationis extra tribunal
prolatae nulla habetur a iudice bono ratio.

Gesner.

Καὶ μὴν καὶ μῦθος εἴ τις παρεμπέσοι, λε-
κτέος μὲν, ἔ μὴν πισυτέος πάντως; ἀλλ' ἐν
μέσῳ θετέος τοῖς ἔπῳς ἂν ἐθέλωσιν, εἰκάσασι
περὶ αὐτῆ. σὺ δ' ἀκίνδυνος, καὶ πρὸς ἐδέτερον
ἐπίρρεπέσερος.

Τὸ δ' ἄλον, ἐκείνου μοι μέμνησο, (πολλάκις
τὸ αὐτὸ ἐρῶ) καὶ μὴ πρὸς τὸ παρὸν μόνον ὄρων
γράφε, ὡς οἱ νῦν ἐπκινέσωνταί σε, καὶ τιμῆ-
σωσιν, ἀλλὰ τῆ σύμπαντος αἰῶνος ἐσοχασμέ-
νος, πρὸς τοῦς ἔπειτα μᾶλλον σύγγραφε, καὶ
παρ' ἐκείνων ἀπάτει τὸν μισθὸν τῆς γραφῆς,
ὡς λέγηται καὶ περὶ σοῦ· ἐκεῖνος μέντοι ἐλευ-
θερος ἀνῆρ ἦν, καὶ παρρησίας μεσὸς, οὐδέν' ἐδέ-
κολα-

60. Si etiam fabula ex transverso incidat, di-
cenda quidem, non tamen omnino asseueranda,
sed relinquenda in medio, vt prout quisque vo-
luerit, de ea existimet: tu vero tutus, ac in neu-
tram partem propensus.

61. In vniuersum autem, illud mihi memen-
to, (saepius idem dicam) et non ad praesens
modo spectans scribito, vt qui nunc sunt homi-
nes te laudent, et in honore habeant, sed ad
omnis aevi memoriam quasi collineans, his po-
tius scribe, qui post erunt, et ab illis scriptionis
mercedem repose, vt de te etiam dicatur: *Ille
tamen liber fuit, et dicendi fiducia plenus.* Nihil
neque

κολακευτικόν, οὐδὲ δουλοπρεπές, ἀλλ' ἀλήθεια ἐπὶ πᾶσι. τοῦτ' εἰ σωφρονοίη τις, ὑπὲρ πάσας τὰς νῦν ἐλπίδας θεῖτο ἄν, οὕτως ἐλγιοχρονίους ἔσας.

Ὁραῖς τὸν Κνίδιον ἐκεῖνον ἀρχιτέκτονα, οἷον ἐποίησεν; οἰκοδομήσας γὰρ τὸν ἐπὶ τῇ Φάρῳ πύργον, μέγιστον καὶ κάλλιστον ἔργων ἀπάντων, ὡς πυρσεύοιτο ἀπ' αὐτῆ τοῖς ναυτιλλομένοις, ἐπὶ πολὺ τῆς θαλάττης, καὶ μὴ καταφέροιντο εἰς τὴν Παραιτονίαν, παρηγάλεπον, ὡς φασιν, οὔσαν, καὶ ἄφυκτον, εἴ τις ἐμπέσοι εἰς τὰ ἔρματα. οἰκοδομήσας οὖν τὸ ἔργον, ἔνδοθεν μὲν κατὰ τῶν λίθων τὸ αὐτοῦ ὄνομα ἐπέγραψεν,

neque adulatorium, neque servile, sed veritas in omnibus. Hoc, si quis sapiat, super omnes huius vitae spes, quae parvi adeo temporis sunt, posuerit.

62. Videsne tu Cnidium illum architectum, quale quid fecerit? Cum enim aedificasset illam in Pharo turtim, maximum omnium operum pulcherrimumque, ut inde signum igne accenso tolleretur nauigantibus longe in mari, ne in Paraetoniā deferrentur, difficillimam, ut aiunt, et vnde effugere non posset, si quis incidisset in scopulosa illa loca. Opere igitur exaedificato, intus quidem in ipsis saxis suum nomen inscripsit:

D d 4

Indu-

γραφεν, ἐπιχρίσας δὲ τιτάνῳ, καὶ ἐπικαλύψας,
ἐπέγραψε τὸνομα τῷ τότε βασιλεύοντος, εἰδώς,
ὅπερ καὶ ἐγένετο, πάνυ ὀλίγου χρόνου συνεκπε-
σόμενα μὲν τῷ χρίσματι τὰ γράμματα, ἐκ-
φανησόμενον δὲ, ΣΩΣΤΡΑΤΟΣ ΔΕΞΙ-
ΦΑΝΟΥΣ Κνίδιος, θεοῖς σωτήρσιν ὑπὲρ τῶν
πλωϊζομένων. οὕτως οὐδ' ἐκεῖνος ἐς τὸν τότε
καιρὸν, οὐδὲ τὸν αὐτοῦ βίον τὸν ὀλίγον ἔώρα·
ἀλλ' εἰς τὸν νῦν, καὶ τὸν αἰεὶ, ἄχρις ἂν ἐσῆκη ὁ
πύργος, καὶ μένη αὐτῷ ἡ τέχνη.

Χρὴ τοίνυν καὶ τὴν ἰστορίαν οὕτω γράφεισθαι
σὺν τῷ ἀληθεῖ μᾶλλον πρὸς τὴν μέλλουσαν ἐλ-
πίδα,

Inducta vero calce cum texisset, ipsi tectorio in-
scripsit nomen Regis, qui tum erat; qui sciret,
quod etiam contigit, paruo admodum interiecto
tempore futurum, vt cum tectorio exciderent
literae, in conspectum vero prodiret Sostratus
Dexiphanis Cniditis; Diis seruatoribus pro his, qui
fluctu iactantur. Ita neque ille ad tempus quod
tum erat, neque ad suam vitam, breuem illam
oppido, respexit; sed in hoc quod nunc est quod-
que futurum omni aeuo, quam diu turris stete-
rit, ipsiusque manserit artificium.

oportet igitur historiam quoque eo modo
scribi, ut veri studio potius ad spem futuram;
quam

πίδα, ἢ πῆρ σὺν κολακείᾳ πρὸς τὸ ἡδὺ τοῖς νῦν
 ἐπαινουμένοις. Ἔτος σοι κανὼν καὶ σάθμη ἰσο-
 ρίας δικάιας. καὶ εἰ μὲν σαθμήσονται τινεὶ
 αὐτῇ, εὖ ἂν ἔχοι, καὶ εἰς δέον ἡμῖν γέγραπται.
 εἰ δὲ μὴ, κεκύλισται ὁ πίδακος ἐν Κρανείῳ.

quam cum adulatione, ad suavitatem ex prae-
 senti laude capiendam. Illa tibi regula et per-
 pendiculum verae historiae, quo si qui dirigi se-
 patiantur, bene habuerit, et recte nobis pro-
 cesserit scriptio: sin minus, at dolium volutum
 est in Cranco.

782

ἡ ἐπιτομὴ τῆς ἱστορίας

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
 ΑΙΩΝΟΜΑΡΤΥΡΟΝ ΧΕ

De

D e iis qui mercede conducti in diuitum fami- liis viuunt	I
Apologia pro iis qui mercede conducti seruiunt	80
Pro eo quod inter salutandum verbo lapsus fue- rat	105
Hermotimus, siue de Sectis	125
Herodotus, vel Aëtio	276
Zeuxis, vel Antiochus	287
Harmonides	305
Scytha, seu Hospes	315
Quomodo historia scribenda fit	335

L I P S I A E
EX OFFICINA SOMMERIA.

